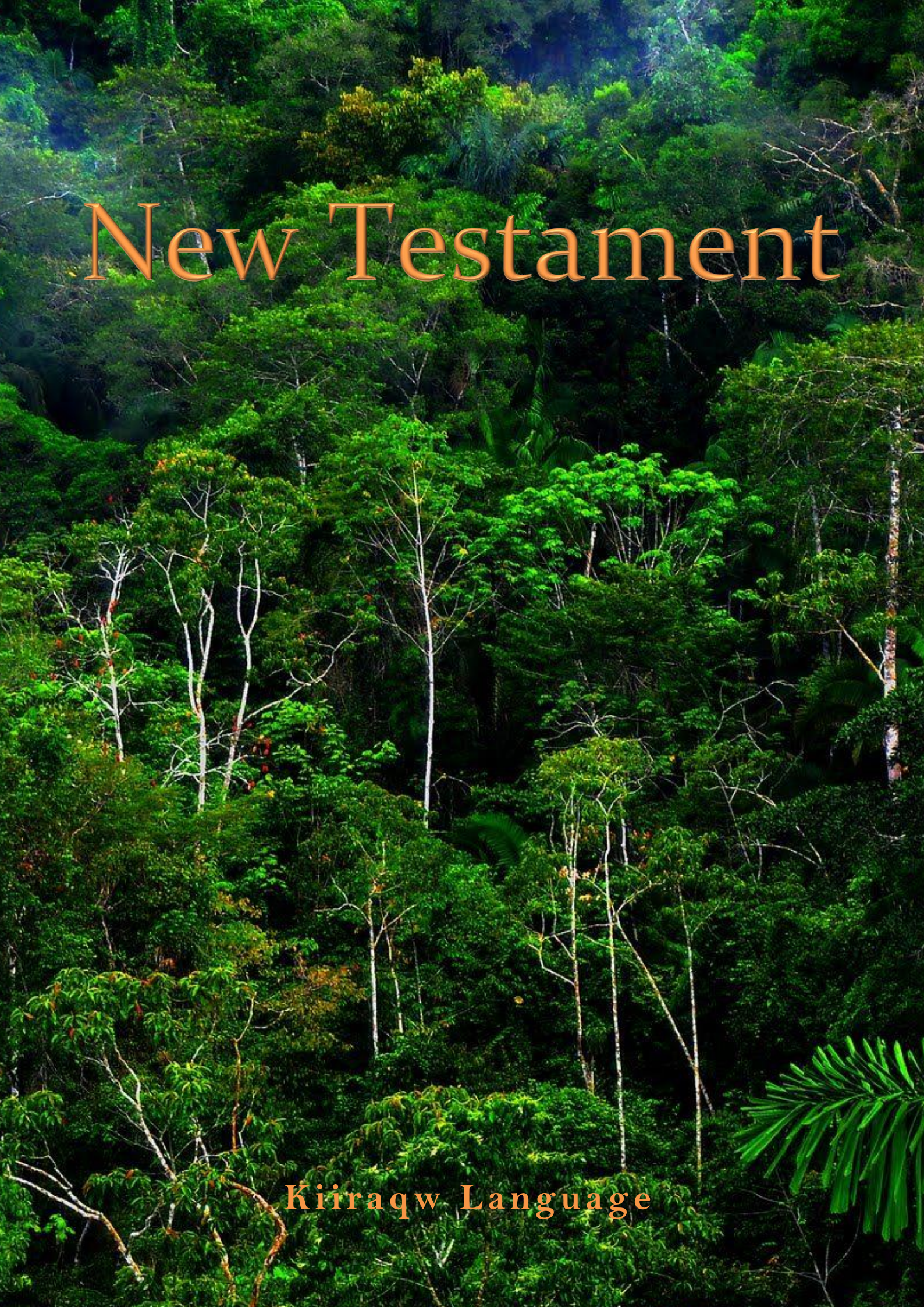

New Testament

Kiiraqw Language

Kiiraqw - Bible - New Testament

Matayo	3
Marko	67
Luka	106
Yohana	173
Lehhema'aá Ya/abuuse	224
Rumi	290
1 Korinto	321
2 Korinto	352
Galatia	372
Efeso	382
Filipi	392
Kolosai	400
1 Tesalonike	407
2 Tesalonike	414
1 Timoteo	418
2 Timoteo	426
Tito	432
Filimoni	436
Ebrania	438
Yakobo	461
1 Petro	469
2 Petro	477
1 Yohana	482
2 Yohana	489
3 Yohana	490
Yuda	491
Geehhoeemaá	494

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Kiiraqw - Bible - New Testament

Matayo

Matayo 1

1Kaangwí an iidíguú tlahhoó Yesu Kristo. Inós oo tlahhoó Daudi, Daudi oo tlahhoó Abrahamu.

2Abrahamu Isaka guri laqwaál. Isaka Yakobo guri laqwaál. Yakobo Yuda guri laqwaál, nee hhaeewós.

3Yuda Peresi nee Sera giri laqwaál, aayír'ín a Tamari. Peresi Esromu guri laqwaál. Esromu Aramu guri laqwaál.

4Aramu Aminadabu guri laqwaál. Aminadabu Nashoni guri laqwaál. Nashoni Salmoni guri laqwaál.

5Salmoni Boasi guri laqwaál, nee aayírós a Rahabu. Boasi Obedi guri laqwaál, nee aayírós a Ruti. Obedi Yese guri laqwaál.

6Yese waawutmo Daudi guri laqwaál. Daudi Sulemani guri laqwaál, nee aayírós a harér Uria.

7Sulemani Rehoboamu guri laqwaál. Rehoboamu Abiya guri laqwaál. Abiya Asa guri laqwaál.

8Asa Yehoshafati guri laqwaál. Yehoshafati Yoramu guri laqwaál. Yoramu Usia guri laqwaál.

9Usia Yotamu guri laqwaál. Yotamu Ahasi guri laqwaál. Ahasi Hesekia guri laqwaál.

10Hesekia Manase guri laqwaál. Manase Amoni guri laqwaál. Amoni Yosia guri laqwaál.

11Yosia Yekonia nee hhaeewós giri laqwaál, qoomár múk Israeli kuwa loohotís baraá yaamaá Babelír i alé.

12Nee alaá muu kuwa loohotís amór Babeli, Yekonia Shealtieli guri laqwaál. Shealtieli Serubabeli guri laqwaál.

13Serubabeli Abihudi guri laqwaál. Abihudi Eliakimu guri laqwaál. Eliakimu Asori guri laqwaál.

14Asori Sadoki guri laqwaál. Sadoki Akimu guri laqwaál. Akimu Eliudi guri laqwaál.

15Eliudi Eleasari guri laqwaál. Eleasari Matani guri laqwaál. Matani Yakobo guri laqwaál.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Yakobo Yosefu guri laqwaál, hhawaatuú Mariamu aayír Yesu kudá' ta babay Kristo.

17Gawaá adoorihe iimír iimu/úngw xwaylár Abrahamu ay Daudi a qari mibá nee tsiyáhh. Nee iimír xwaylár Daudi ay qoomár loohotimisuú muu baraá yaamaá Babelír i alé a qari mibá nee tsiyáhh. Nee iimír loohotimisuú muu baraá yaamaá Babelír i alé ay Kristo kuwa laqwaál a qari mibá nee tsiyáhh.

18Xwaylár Yesu Kristo a adoorí. Mariamu, aayór Yesu, Yosefu gana lehhiíta. Nee ala qoomár inooín tiwa i tseewuy'iiká, Mariamu naxés kari tsaáhh tawa tsiiháy ar /uuruú Qeeruú hhoohhoó'.

19Yosefu, hhawaatuú Mariamu, inós a heé ganaá', nee ga slaiiká ngiwa mureekeesi. Iri baraá muunuúwós i oó', “A qawtí máw.”

20Ala iwa kaangwí axweesi malaykamoó Aako guna i daqáy ar baraá tlata, guri báy, “Yoséfu oo tlahhoó Daudi, ma da'ayuutaar Mariamu kawa dux, tawa hareerók, asma tsiihaywós oo Qeeruú hhoohhoó'.

21Inós na/oó garma gu xwayluúr, nee umuuwós kway beer Yesu, asma inós mukós gu ba/amis baraá tlakweemaaine.”

22Tí sleémeero ina tleehharút, as tidá' Aako aa oó' ar loohír aarusmo iwa bo/, ar gídaabá,

23“Ga/aaweek, /amatliito'o i tsít, na/oó garma gu xwayluúr, ku umí tsaat, ku bay Imanueli” gídaabárós, “Mungú nee atén dinkwa.”

24Yosefu qoomár niwa tláy baraá gu'uteero, tidá' malaykamo ngwa báy gari tleéhh, hareerós gari duúx.

25Nee ala taa hara tseewuy'iiká tam ay qoomár garmaawós nguwa xwayluúr. Umuuwós guri tsaát guri báy Yesu.

Matayo 2

1Yesu kuna laqwaál baraá gixsár Betilehemu ar baraá yaamaá Yudea qoomár waawutmo tawa Herode. Qoomaadae xu'utuuserka ar tsatse/ nina da/aáw wa hardát ay Yerusalemu.

2Tari oó', “Waawutmooduú múk Yahudi oo taa laqwaál i amá? Asma atén tsatsee/irós ana araán da/aáw wa ale. Nee atén nguna xirfayeemisuú awaán.”

3Herode adoorí ngiwa axaás iri kwisliít, tam múk Yerusalemu sleémeero iri kwisliít.

4Herode geeraharuusér uren sleémeero ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa gari ateét gari yaahamiís gídaabá, “Kristo dír kuy laqwaali a diimá?”

5Inooín kuri báy, “Baraá gixsár Betilehemu ar baraá yaamaá Yudea, asma aarusmo adoorí gana alki/iít gídaabá,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6‘Kiíng gixsár Betilehemu ar baraá yaamaá Yuda, kiíng ti baloó niinaweeká baraá gixsadaá Yudawo, asma waawutmo i ti'iit baraawoge oo muk'eé' kú Israeli gu de'eém.’ “

7Aluuwo Herode mukduú xu'utuusér tsatse/ gari dimbé ateét ar sufa, iidík guri dir'ín wa sláy oo tsatsee/idá' iimír kawa ár.

8Giri ya/aáw ay Betilehemu, giri báy, “Tlawsé', iidíguú na/aay ku yaahasa hhe'esá'. Nee bura aandé', iidíguusíng ngu hubá' amor'eé' alé, as aníng sleeme nguwa xirfayeemisuú aw.”

9Inooín axweesanoó waawutmo kuwa axaás, tari tláy, nee tsatsee/idá' taa da/í ár giri geerahát, iri sihhít didár do'duú na/aay i dirii'i.

10Tsatsee/idá' kawa ár, tari qwalaá/ kángw kilá' wa ale.

11Tari dáh baraá doó i alé, na/aydá' kuri ár nee Mariamu aayoorose. Kuri i tumbarara'aátb kuri xirfayeemiís. Nee inooín ilahhooar'ín kari gweér kari haniís dír na/aay. Muruú taa hanimiís a kwí Miisli nee garka xarángw tsuú' koom qoomár barka daá/, nee mooyangwko ta babay manemane.

12Inooín kiri gurbuú' nee Mungú ar baraá tlata ar gídaabá, “Ma dír Herodér ki/aara'.” Nee inooín tari kií/ ar loohír hatlá'.

13Xu'utuuseedár tsatse/ iwa qútl, malaykamoó Aako iri hardáh dír Yosefu ar baraá tlata, iri oó', “Na/aay ar guweek, nee aayo, ay baraá yaamaá Misri, hoót amoodá' wa aleeró ay dír án kuúng uy ateet. Asma Herode i na/oó leelehhiit as nguwa gaasi.”

14Qoomár xweeraawo Yosefu na/aay nee aayo girir tláy ay yaamaá Misri.

15Iri amoodá' wa hotaatín ay qoomár Herode iwa gwaá'. Adoorí ina tleehharút as /aymuudá' Aako aa oó' ar afkwá aarusmo, iwa boo/i gídaabá, “Garmaaeé' una ateét yaamaá Misrír i alé.”

16Herode ngiwa ár gídaabá kwa al/aáy nee xu'utuuseedár tsatse/, iri ló'wa buúhh, muu guri ya/aáw na/'aá daaqaay sleémeero kiwa tsu/i, awa baraá gixsár Betilehemu nee inslaawaywós, awa har kureeraá tsár nee awa kureeraá tsár ngaa ay'iiká sleémeero, ar adoodá' ngira yaahamiís dír xu'utuuseedár tsatse/uú wa ale.

17Gawaá adoorihe /aymi'iidá' aarusmo Yeremia aa oó' niri boo/iyé' gídaabá,

18“Afoo kana baraá Ramár i axaás, /aa/ee nee tsuunqusmoó yaariír, Raheli na/'iiwós gin al/aa/amiín. Gurkwa/asa gaa ya/aandiiká asma iwa kahhiya'.”

19Herode iwa gwaá', malaykamoó Aako iri hardáh baraá Misri dír Yosefu ar baraá tlata, iri oó',

20“Tláw, na/aay nee aayo ar quutleek, ta kí/ ay baraá yaamaá Israeli. Asma mukdaádá' na/oó gaasár wa slaá' aa qaátl.”

21Yosefu iri tláy, na/aay nee aayo girir kií/ ay yaamaá Israeli.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Ala Yosefu ngiwa axaás gídaabá Arkelao a waawutmoó yaamaá Yudea, kitángw Herode wa ale, baabuúwós, iri da'ayuút amoodá' keemuuwo. Ala inós gurbu'utá baraá tlataawo kuwa hhe'eés, iri tláy ay yaamaá Galilaya.

23Iri hoót baraá gixsár Nasaretír wa ale. Adoorí ina tleehharút as /aymuudá' aaruuse aa ó' iwa boo/i, iwa oó', "Inós ku bay a heé Nasareti."

Matayo 3

1De'emaadaádae Yohanudá' Baatimaamiís nina hardáh, axweesantá Mungú gana alki/iít baraá darmuú Yudeár wa ale, iri káh,

2"Hhu'u'umé', asma waawuti'iimár Mungú naa naká/."

3Asma kwí an kudá' taa axweés nee aarusmo Isaya gídaabá, "Afór hee iiár i qaasaak ar tseeamiim baraá darmuú wa ale, ar kah, 'Amohhe'eesaak loohír Aako, nee waarahhmawós gan'aasaak.' "

4Nee Yohana tlawuú aa tsiít a oo taa tleéhh ar se'éngw angamía, nee afetlowós a himuú kaahari, nee muruú /aymaarós a iingigi nee danuú darma.

5Múk Yerusalemu nee yaamaá Yudea sleémeero nee yaamaá bihhaá Yordani kuri i daqáy.

6Tlakweemaaín kiwa hhu'uu'ún, giri baatimiís baraá yaaér Yordanír wa ale.

7Múk yaariír oo Farisayo nee oo Sadukayo kuna i daqáy, as ngiwa baatimiisi. Yohana ngiwa ár giri báy, "Kuungá' xwaylár dayshe, heé kuungá' naa gurbuu' sakwasleemár hi'iit kawa ilagogoba'?

8Tleehhaak muruú hhu'u'ungwhúng gu laqaqaám, gídaabá aga warqeeré' baraá lohuhunge.

9Sleeme ma kaahara' baraá munerhunge gídaabá, 'Abrahamu a baabuúrén.' Án a kah, Mungú xwaylár Abrahamu ga aleesláy ngiwa tleehhi baraá tlaa/ekae.

10Nee tsawo kaa hhe'eés qaasaro baraá gam'ér xaai. Gawaá adoorihe umuúqo xa'ano oo na/'aá hho' gi laqwaalaaká, ku tsaat, kway kwaahh baraá asla.

11Ar ló', aníng gár kuungá' nur baatimiis a ma'aay as hhu'u'uúngw. Ala kudá' aluueé' wa hardáh, inós i /uuruú kón ta aninge. Tam aníng a hariimaaká ar ya/ataawós ngiwa gagaar. Inós nun baatimiis ar Qeeruú hhoohhoó' nee ar asla.

12Impeerós ar haritleemis ga kón, nee dirós tidár haritleemis ga fiitsa hhe'ees, nee balaangw guri baraá kuuntír i qaas, ala muundáy gun daa/ ar asltá baloó gwaa'aaká."

13Qoomaadae Yesu nina tláy amór Galilayár wa aleeró ay amór Yordani, dír Yohana, as kuwa baatisi nee Yohana.

14Ala Yohana aa lak ya/aniká, iri oó', "Án gár ni slaa' bar án kuúng in baatís, kuúng adór nir hardat amor'eé'?"

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Yesu iri oó', “Adoorí na ya/aameek, asma gár atén tiwa hariím, tí an tleehhaán as gan'amuú Mungú kuwa boo/eesaan.” Yohana iri ya/án.

16Yesu baatiismoowo kuwa hhe'eés, hamtidár kilae iri ti'iít baraá yaaeero. Doori nay gweeriitiyé', Qeeruú Mungú guri ár iwa gawaawós i awdiiti adór hhookír wa ale.

17Afoo nay gawaá doorí wa ilawáts iri ó', “Kwí a Garmaaeé', sla'aarusmooeé' oo aníng iga qwal/atis.”

Matayo 4

1Yesu kuri huúw nee Qeeruú hhoohhoó' ay baraá darma, as kuwa iiaraa'ari nee Neetlaangw.

2Iri gwaawín deelo mibeeri tsiyáhh tlaatla/aangw nee xweeraawo, iri qwariít.

3Neetlaangw guri i daqáy guri báy, “Kuúng barqo Garmoó Mungú, tlaa/anoowí i ilawatseek i muruú /ayma tleehhiti.”

4Ala Yesu iri oó', “Kaa gooín gídaabá, ‘Hee gár ir slafi a muruú /ayma kiloseeká, ala aqo har umuúqo axweesantá amór Mungú daahh.’ “

5Yesu kuri huúw nee Neetlaangw ay baraá Gixsár Hhoohhoo' ar Yerusalemu, kuri qaás gawaá tsintá Doó Mungú.

6Kuri báy, “Kuúng barqo Garmoó Mungú, ti yaamí kwahh, asma kaa gooín, ‘Malaykeerós ngi amoorók i ya/aaw. Kuúng u gagát ar dabaaín, as yaaeerók makawa tunqalaá/ nee tlaa/a.’ “

7Yesu guri báy, “Ala tí sleeme kaa gooín, ‘Aakoó Mungúwók mu iiaraa'araar.’ “

8Neetlaangw Yesu guri malé gawtí tsa/aás gawaá tloomár tleer ló'wa ale, guri waawuti'iimár yaamuú i laqán sleémeero, nee xirfuuwose,

9guri báy, “Muruuwí sleémeero aning ngu kuúng i haniís, aníng bira i tumbarara'át.”

10Yesu iri oó', “Neétlaangw, quútl. Asma kaa gooín, ‘Aakoó Mungúwók na i tumbarara'ateek, nee ku sagadiyús inós kilós.’ “

11Neetlaangw guri geexáy, malayke nay hardát, guri sagadiyús.

12Yesu ngiwa axaás gídaabá Yohana kwa tseék, iri kií/ ay yaamaá Galilaya.

13Iri lóh dír gixsár Nasaretír wa ale, iri hotángw áy gixsár Kapernaumu. Kapernaumu a gixsár afaá tlawtá Galilayár i dirii', didár yaamaá Sabuloni nee Naftali.

14Adoorí ina tleehharút asma /aymuuwí aarusmo Isaya aa oó' iwa boo/i,

15“Yaamaá Sabuloni nee yaamaá Naftali, yaamaá bihhaá tlawtí tseew, gayuú Yordani, Galilayár bartá xoordaá hatlá',

16mukdá' aa hoot baraá giwtír wa ale gwa/ateemaá ur kaa ár. Nee kudá' naa yaamaá geehhaantamoó gwa'arár wa hootiye', gwa/ateema ngaa i gwa/aatiyé'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Iimír qoomaadá' Yesu axweesantá Mungú gari alki/iít, iri káh, “Hhu'u'umé' asma waawuti'iimár doori naa naká/.”

18Yesu iwa waaraahhi dír afaá tlawtá Galilayaro, hha'aá tsár giri ár. Kookoo a Simoni, kudá' ta babay Petro, nee hhiyaawós Andrea, ta baratsufoó kwakwaahh baraá tlawi, asma tawa ohuusér siyó.

19Yesu giri báy, “Qwalaasé', án eeharaaré', án kuungá' nu intsaahhatís adór muu ngur amor'eé' huwahuba'.”

20Baratsufay'ín kuri geexáy, kuri eehaár.

21Iwa geerí kumiít hha'aá tsár awa hatlá' giri ár. Inooín a Yakobo nee Yohana, daaqoó Sebedayo. Inooín ta baraá miringamooínc i dirii' dinkwa nee baabuúín Sebedayo, ta baratsufay'ín amohhe'eemiis. Giri ateét.

22Hamtidár kilae miringamooín nee baabuúín kiri geexáy, Yesu kuri eehaár.

23Yesu ina hi'iimiít baraá yaamaá Galilaya sleémeero, iri intsaahhatimís baraá maraá saalíngw wa ale, nee Ya/abtór hho' ar waawuti'iimár Mungú gari alki/iít. Múk tiqtuuse guri hungu/uumiís nee kudá' slaqo tlakwen sleémeero.

24Iidíguuwós iri tsiyaayaaxaát baraá yaamaá Shamu sleémeero. Múk tiqtír dimbadimbé kunguri huúw dirós i alé, nee kudá' slahha'amuú koomá', múk neetlaame aa eér, múk /araraám, nee múk tiqtír sol'omit, giri hungu/umiís.

25Yesu kway eehaár nee boo/oó yaariír oo amór Galilayár daáhh, nee yaamaá Gixsoó Mibaangw nee Yerusalemu nee yaamaá Yudea nee gayuú Yordani.

Matayo 5

1Yesu boo/oó muu nguwa ár, iri tsa/án gawaá tlooma, iwtanaango iwa hhe'eés eeharuuseerós guri i daqeér.

2Giri iimu/ún intsaahhasto, iri oó',

3“Múk amohhoó' a kudá' narkuú qeeruuín tsatsahhaamá', asma waawuti'iimár doori a tooín.

4Múk amohhoó' a kudá' gurhaamuút, asma inooín gurkwa/asa ngi slayá'.

5Múk amohhoó' a kudá' tsaén, asma inooín yaamu ki aal.

6Múk amohhoó' a kudá' gan'amuú ak leelehhiít ta muruú hatlae, asma inooín gan'amu ngu slayá'.

7Múk amohhoó' a kudá' gurtleemuú koóm, asma inooín Mungú gi gurtláy.

8Múk amohhoó' a kudá' mune hhohhó', asma inooín Mungú ngu ariyá'.

9Múk amohhoó' a kudá' wayduú tlehhiít, asma inooín ki na/'aá Mungú báy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Múk amohhoó' a kudá' ta slahhe'eemisi as gan'amu, asma waawuti'iimár doori a tooín.

11“Kuungaásingá' an múk amohhoó', burtundu niqimiis, nee burtundu gusiisín, nee burtundu tli/imis ar /ayseeno asma aníng.

12Qwalaala/é' nee baraa/é', asma slaqwerhúng ka ur gawaá dooriiwo. Asma adoosíng an adór aaruuseedár aáng kaa /imiís.”

13“Kuungá' a diwi nee gwa/ateemaá yaamu. Ala diwi bira hhitarút, gár ki qaasi a milá iwa maamahh? I sangw gaa bu'uká, aqo kan kwaahh tsee/áy alé, kari adarah nee muu.

14“Kuungá' a gwa/ateemaá múk baraaká' yaamu. Gixsár gawaá tloomár i dirii', ti lu/uká.

15Muu bar tsaa'asi ngaa daá/, ga tuntuukiiká ar lakwaanti, ala gan qaas didá' kawa geehhoó', asma múk baraá doó i dirií' sleémeero nguwa i gwa/at.

16Gawaá adoorihe gwa/atamaayerhúng i gwa/at dír geerá muko, as tlehhemi'iihúng awa hhohho' kiwa ari, nee Baabuúhúng kuduú gawaá doorí dirií' kuwa xirfayeesi.”

17“Ma kaahaara' gídaabá, án nina hardáh as hara'ayár Musa nee gooír aaruuse ngina warqeesár áw. Aasla'áy, án naa hardahiiká ngiwa warqees, ala nina hardáh as ngiwa boo/ees.

18Án a kah, ay dír doori nee yaamu i waarahhiya', ala tam gár wák ar niiná laqaá tam gár niiná ar tí ba/a baraá gooír aaruuseero i baloó waarahhká ay dír sleémeero kay boo/eesi.

19Gawaá adoorihe, hee bar hara'ayár wák gaa geeqáy tam hara'ayaadá' niina, nee muu guri adoodár intsaahhatimís, inós a heé niiná ló'wa ale baraá waawuti'iimár dooriiwo. Ala heé hara'ayaarí gaa boo/ees, nee muu guri adoodár intsaahhatimis, inós a heé úr ló'wa ale baraá waawuti'iimár dooriiwo.

20Án a kah, slafingwhúng barnaxes ku hhohhoeeká ta slafíngw intsaahhatuusér hara'ayár Musawo nee múk Farisayo, kuungá' a baloó data'aaká baraá waawuti'iimár dooriiwo.”

21“Kuungá' aga axasé' bariisér bál geera adór kara báy, ‘Hee mu gaasaar. Hee bar hee ngwa gaás, gár kuwa hariím a sakwasleema.’

22Ala án kuungá' nu baw, ‘Umuúqo heewo oo hhiyaawós gwa i buuhh, gár kuwa hariím aqo sakwasleema.’ Umuúqo heewo oo hhiyaawós gu babáw, ‘Kuúng a gan'aká,’ gár kuwa hariím kun sakwasleemuut baraá doó sakwasleemár wa ale. Nee umuúqo heewo oo hhiyaawós gu babáw, ‘Kuúng a daktani’, gár kuwa hariím aqo in dah baraá asltá baloó gwaa'aaká.

23Ala barnaxes kuúng ilahhooarók ngaa húp geerá meésár Aako, didaádae naxés aga insleér gídaabá hhiyaawók i /aymuú kón daanduuwoge,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

24ilahhooarók ala geexaweek dír geerá meésár Aakoó i alé, daqaní ta daqeér dír hhiyaawók, tiwa ala axweesani axasa', daqaní ta ki/, ilahhooarók ka hanís.

25“Nee sakwasleemusmoowók ti axweesani axase' ar gaanslaay, qoomár tawa dinkwár i dir'a' baraá loohiro, sakwasleemusmoowók inós kuúng muwa huúw amór doó sakwasleema, doó sakwasleemaro kuúng turi malé haniís dír askaarmoó i alé, inós kuúng uri dahaas baraá doó tseegamo.

26Ar ló' án a kah, a baloó ti'itaká baraadae ay dír heelmooduú alhhe'eesaay kway bu'.”

27“Aga axasé' adór taa káh gídaabá, ‘Fuqi ma awaar’.

28Ala án a kah, umuúqo heewo oo /ameeni gaa alqaytsiit ar ilatleeri aa fuquús nee /ameenidá' baraá muunaáwose.

29Nee iltók ar doó /iyáy bar kuúng u paslimís baraá loohír ganaa'a, tu/eek, ka kwáhh amór saáw i alé. A tsiní dír wák ar slaqwtók iwa qwat, ta slaqwtók sleémeero kawa kwahhi baraá asltá baloó gwaa'aaká.

30Nee dakók oo doó /iyáy bar kuúng u paslimis baraá loohír ganaa'a, tsateek, ku kwáhh amór saáw i alé. Asma a tsiní dír wák ar slaqwtók iwa qwat, ta ak slaqwtók sleémeero kawa kwahhi baraá asltá baloó gwaa'aaká.”

31“Kaa oó' sleeme gídaabá, ‘Hee bar hareerós gaa guús, ngi talaákár i haniisi.’

32Ala án a kah, hee bar hareerós gaa guús, as tlehhemuú fuqtooká, /ameenidá' aa fuqús as hhawaatuudá'. Nee heé /ameenidá' taa guús gaa duux, heedaádá' sleeme aa fuquús.”

33“Slám aga axasé' bariisér bál geera adór kara báy gídaabá, ‘Lo'o bara húp geerá Munguhe, al'axweesani kawa boo/es, al'axweesantadá' ma mawaar boo/eesaro.’

34Ala án nu baw, lo'o ma baloó huwaara', tam tawa kata', ‘Doori i slahhiye'’, asma doori a kitángw aleesleemuú Mungú.

35Laqaá lo'o ma huwaara' ar yaamu, tawa kata', ‘Balángw kurkí muwa /aáy’, asma yaamu a kitángw ya'aá Mungú. Laqaá lo'o ma huwaara' ar gixsár Yerusalemu, asma a gixsár Waawutmoó úr.

36Laqaá lo'o ma huwaar ar sagók, asma tam se'eemír wák kawa /awaakes laqaá kawa boo/es a aleesleeraaká.

37Ala axweesantahúng masók a ‘Ka hhoo',’ laqaá ‘Aasla'áy’. Axweesantá dír tihe aa waarahh, a tidá' amór Kudá' tlaákw daahh.”

38“Aga axasé' adór kara káh gídaabá, ‘Hee bura ila gaás, kuúng inós ila gaaseek sleeme, nee hee bura sihhino kwaáhh, kuúng inós sihhino kwahheek sleeme.’

39Ala án kuungá' nu baw, miti tlaampa'aamisaara' nee heé tlaákw. Heé tlaaqarmoowók oo doó /iyáy gwa slaahh, nee tlaaqarmoó tsár warqeeseek nguwa slaahhi sleeme.

40Nee heé kuúng ugwa sakwasleemuut nee shaátirók gari hayóh, inqwaarirók ti geexeer sleeme.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

41Heé kuúng uga harakees kuwa haydoohis kilomeétár wake, haydoohiseek ay kilomeétár tsár.

42Heé kuúng u firiím mu /itaar, nee heé kuúng u kirkiít mu /itaar.”

43“Aga axasé' adór kara káh gídaabá, ‘Inslaawmoowók na slaeek nee wakusmoowók na aahheek.’

44Ala án nu baw, wakuuserhúng sla'aak, nee kudaádá' kuungá' nu buhhtimiisá' aleefiriiriimaak,

45as kuungá' tawa na/'aá Baabuúhúng kuduú gawaá doori tleehhitá'. Asma inós tsee/amá gun gwa/atimis dír múk tlákw nee kudá' hhoe, slám tluwaay gun hanmiis dír kudá' gan'amuú koomá' nee dír kudá' gan'amuú kooma'aakahe.

46Asma kuungá' bira slaé' kudaádá' kuungá' nu sla'á', slaasláwár ta sleera' a umós? Tam mukduú ohomér ohiím adoosíng ga tlehhaahhítiíke?

47Slám kuungá' barnaxes hhaeehúng kilooín in laaw'eemisá', gár kuungá' taa tlehhé' a milá ta múk hatlae? Tam múk xoordaá hatlá' sleeme adoosíng ga tlehhaahhiítiíke?

48Gawaá adoorihe kuungá' masók a múk ganaá', adoodár Baabuúhúng kuduú gawaá doori ir ganaai.”

Matayo 6

1“Gimsé', hhooeemaahúng mi tlehhiitara' dír ilaá múk wa ale as tunduwa ga/ay nee inooín. Asma adoosíng bara tlehhé' slaasláwár ta sleera' i káhh dír Baabuúhúng kuduú gawaá dooriiwo.

2“Kuúng bar gaa a heé i haniisár wa slá', ma tsimahhuusaar as muu ngiwa xui, adór múk hhaahhafuuse i tlehhaahhiiti baraá maraá saaliingo nee baraá lohu. Inooín gár ta slai masók kin xirfayeemiis nee muu. Án a kah, bu'utuuín ngwa qaroó slayé'.

3Ala kuúng bar hee u alee/isár wa slá', tam dakók oo doó basáy mingiwa xuú' gár dákw doó /iyáy i tlehhiiti.

4Alee/isaywók masók oo baraá lu/aaráy. Nee Baabuúwók kudá' lu/aaroó xuú', inós kuúng u qáy.”

5“Slám kuungá' bar Mungú firiiriindá', masók a adór hhaahhafuuseerooká. Asma inooín tan firiirín tawa sihhimiiti baraá maraá saaliingo, nee baraá afaá lohuwo, as muu ngiwa ara'ari. Án a kah, slaasláwar'ín kaa qaroó sláy.

6Ala kuúng bar firiiriín, dáh baraá do'ók kudá' tawa kilók; nee afkuú do' bura hhe'és tseegaro, firiím dír geerá Baabuúwók kudá' geehhooeká. Nee Baabuúwók kudá' lu/aaroó xuú', kuúng u qáy.

7“Kuungá' bar Mungú firiiriindá', /ayma'aá yaariir mir firiiriimaara' adór múk xoordaá hatlá'. Asma inooín ngi xuiya' ki iiár i qaas nee Mungú asma /aymi'ii'ín kudá' yaariir.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Kuungá' ma adór inooín tleehhitaara', asma Baabuúhúng gár kuungá' ta sla'a' ga xuu' iimír kuungá' kuwa firiindi'iikahe.

9Kuungá' bar firiiriindá', ta oa', ‘Baabuúrén oo gawaá doorí dirií', umuuwók i xirfuuti,

10waawuti'iimarók ni xeer, adór kuúng ta sla' i tleehharut baraá yaamuuwo, adór gawaá dooriiwo ira tleehharút.

11Muruú /aymaarén oo laarí haniisang.

12Tlakweemaarén gurtlaweek, adór atén múk tis dakumaamiís kur gurtlaatlawaan.

13Atén miti baraá iiara'aduú uhisar, ala atén ti ba/amis kuduú tlakusmoowo. [Asma waawuti'iima a tók, nee aleesleemu, nee xirif, ay alhhe'eesay wasle. Amin.]’

14“Asma kuungá' tlakweemaá muu bira gurtlatleeré', daqaní Baabuúhúng oo gawaá doori tlakweemaahúng gi gurtláy.

15Ala kuungá' tlakweemaá muu bira gurtlatleeri'iiká, tam Baabuúhúng tlakweemaahúng ngi gurtlayká.”

16“Slám kuungá' bar gwaawaawiindá', gitsee/erhúng ma quy'uumisaara', adór múk hhaahhafuuse. Asma inooín adoorí kan tlehhiit as muu ngiwa ari adór tara gwaawín. Án a kah, inooín bu'utuín kwaa qaro hhe'eés sleemuuwo.

17Ala kuúng bara gwaawiín, sakók slikeek di/ito, nee gitsee/aawók ki hamátl.

18Asma muu mingiwa tsaáhh adór kuúng tara gwaawiín. Ala heé ga tsaáhh masók a Baabuúwók kudá' geehhooeká. Ala Baabuúwók kuduú lu/aaroó xuú', kuúng u qáy.”

19“Daqaari'iimarhúng ma baraaká' yaamí qamiimara', didár babi nee kútu ngiwa hhitina', nee fisuuse ngiwa hara dat nee gari fís.

20Ala daqaari'iimarhúng gawaá doori ti qamiinde', didaádár babi ngiwa hhitiindaaká, nee kútu, slám fisuuse i datká ngiwa fis.

21Asma didár daqaari'iimarhúng i diri', an didá' munerhúng sleeme i diri'.”

22“Tsaa'astá slaqwa a ila. Ala iltók bar ka hhoohhoo', slaqwtók sleémeero i gwa/át.

23Ala iltók bar ka tlaakw, slaqwtók sleémeero i gíp. Ala gwa/atamaayeedá' baraawók i dirii' bir gíp, gaasíng a umú giwtirooká.”

24“Heé daqaarér tsár sagadiyeede ga aleesláw i kaahh, asma kookoo gu aahh, kuqá' gway slaa'. Laqaá nee kookoo ti oohiyá', kuqá' gway waaqaa'. Mungú nee daqaari'iima tsaraawo kiwa sagadiyusa' i aleesleera'aaká.”

25“Gawaá adoorihe, án a kah, ma daawimitaara' as slafingwhúng, tawa kata', ‘Ma /ayaán nee ma wahaán?’ Laqaá slaqoohunge, tawa kata', ‘Ma tsiitaán?’ Asma slafiingw a gár afhhamíteéke ta muruú /aymaaro? Nee slaqwa a gár afhhamíteéke ta tsitaywo?

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

26Tsir/o ga/aawaak, i dahaasiindaaká, i bu'uundaaká, tam muruú /aymár i burumburiin baraá kuuntáy i kaahh. Baabuúhúng oo gawaá doori inós gan /aymiis. Kuungá' a ak tsiníheéke ta tsir/ooro.

27Hee i deéro dirhunge oo slafiingós doogaro gu aleesláw tam har qoomár niiná, tam ti daawiitimiisi.

28“Nee tlaba' gár ki har daawiimita'? /Ayo ga/aawaak, i gadiyuská, slám i hhutlitká.

29Án a kah, Sulemani tam daqaarmoowo ló'wa ale, inós aa tsiitinká ar hhohhoaari adór /ayoorír alé.

30Bar Mungú /ayór baraá qamu gan adooqár tsiitimiis, ar laarí dáw nee matlo kari kwaahh gawaá ufú xwaansláy, xáy, kuungá' nu ak tsiitísiíke, kuungaásingá' haratlintaaór niina.

31Gimsé', ma daawiimitaara' tawa kata', ‘Ma /ayaán?’ laqaá ‘Ma wahaán?’ laqaá ‘Ma tsiitaán?’

32Asma múk xoordaá hatlá' tí sleémeero gan leelehhiit. Ala Baabuúhúng oo gawaá doori ga xuu' tí sleémeero adór kar sla'á'.

33Waawuti'iimarós na geerí leelehhitaak, nee gan'amkós, muruuduú hatlá' daqaní kungu aluú wa dook.

34Muruú matlo mu sadaawimitaara'. Kángw matlo looarós ngus tleér. Umuúqo deelo i daawiitimeerós koón ar buu'uut.”

Matayo 7

1“Muu mu sakwasleemuutara' as kuungá' mutunduwa sakwaaleemuút.

2Asma sakwasleemadá' kuungá' muu kura sakwasleemuté', kingi kuungár sakwasleemuut. Harqoomaydá' ta qoomeemesa', kungu kuungár qoomeemees sleeme.

3Kuúng mas suwito'ór baraá iltá heewók an ga/eér, ala waaqaasír baraá iltók a tsatsahhaandaaká?

4Laqaá adór heewók kur beer, ‘Xáda, suwito'oosír baraá iltók án ngi hingeés’, bar waaqaasi i baraá iltók i dirí'.

5Kuúng adoosinge a hhaahhafusmo. Waaqaasír baraá iltók ala geerí hingeeseek. Daqaní suwito'oodár baraá iltá heewók i dirii' a tsaahha hhe'és nee kawa hinges.

6“Gár hhoohhoo' ma seeaawér i hanmiisara', asma inooín kuungá' nu i warqayá' nuwa kikiihhiya'. Slám miisli ma baynuú i kwakwaahhara', asma inooín mingiwa yaamí adaraahiyé'.”

7“Firiiriimé', nee kuungá' tundu qáy, leelehhiitaak nee kuungá' a sleerá', ateetimé' afér maráy wa ale, nee piindo ka duux.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Asma umuúqo heé firiiriím, ku qáy, nee kudá' leelehhiít, ga sláy, nee kudá' afkuú doó wa ateetiím, piindo ka duux.

9Baraá tla/angwhunge hee i deéro oo na/aywós gu tlaa/anoó i haniís mukatmo burngwa firín?

10Laqaá siyó burngwa firín, dayshimo gu haniísi?

11Ala kuungaásingá' tlakw muruú hhó' u xuá' kuwa na/'iihúng i hanmisa'. Xáy, Baabuúhúng oo gawaá doorí dirií' i ak waaraáhhiíke muruú hhó' nguwa haniisi dír kudá' inós ngu firiiriimá'.

12“Gawaá adoorihe umuúqo gaaro ar kuungá' ta sla'a' muu ni kuungí tleehhi, kuungá' adoodá' tleehhaak sleeme dir'ine. Asma hara'ayár Musa nee gooír aaruuse adoorí gan kát.”

13“Daraahé' ar waarahhamuú afkuú iiraákwd, asma afkuú iintlaáxw nee loohír iintlaaxw an tidár baraá qwanoó kaw. Nee múk loohidá' ga óh ku úr.

14Ala afkuú iiraákw nee loohír iiraakw an tidár baraá slafíngw kaw. Nee múk loohidá' ga ár ku niiná.”

15“Ti harmagahhe' nee mukdá' káh, ‘Atén a aaruuse,’ ala a loeeká, kudá' tlabaá bee/aangw nga tsiitiye', ala laatí baraaine a tawerú xaraásl.

16Mukwí uqo tsahhá' ar muruudá' taa tleehhi. Xáy, muu sabiíbu gu gawaá xaa'aá laqayaá wa búi?

17Gawaá adoorihe umuúqo xa'anoó hhoó' na/'aá hho' gin laqwaal. Nee xa'anoó tlaákw na/'aá tlakw gin laqwaal.

18Xa'anoó hhoó' na/'aá tlakw gi laqwaaliiká. Slám xa'anoó tlaákw na/'aá hho' gi laqwaaliiká.

19Umuú xa'anoó na/'aá hhó' laqwaliimaaká, kun tsaat, kway kwaahh baraá asltí ale.

20Gawaá adoorihe kuungá' mukdaádá' u tsahhá' ar tlehhmi'ii'ín kudá' ta tlehhiiti.”

21“Heé aní tawó babáw, ‘Aáko, Aáko,’ i dahiiká baraá waawuti'iimár dooriiwo. Heé dáh a kudá' sla'aarír Baabuúeé' oo gawaá doorí dirií', ga tlehhiít.

22Baldá' múk yaariír aníng i bay, ‘Aáko, Aáko, aaru'uuma aga tleehhániíke, nee neetlaame aga gusisimániíke, tam muruú yaariír oo waa/oo/amo ugwa tlehhiitániíke ar /uuruuwók kudá' naa atén i hanís.’

23Aluuwo án ngiri baw ar gwa/ateema, ‘Án kuungá' nu baloó xuaaká. Quutlé' dir'eene, kuungaásingá' muruú tlákw tlehhahhitá'.’ “

24“Umuúqo heé axweesanay'eé' kwí gwa axaas nee gway tleéhh, a slaqás nee heé fuqurángw koóm, oo do'ós gwa tleehh gawaá daanduú tlaa/a.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

25Tluwaay iri tluúw, yau niri wa/iyé' amór doó i alé, nee fur'a guri i fukuukú', ala do'dá' aa huuiiká, asma koo/irós kaa tleéhh gawaá daanduú tlaa/a.

26“Nee heé axweesanay'eé' kwí gwa axaas, ala gway tleehhiiká, a slaqás nee heé daktani, oo do'ós gwa tleehh gawaá daanduú hhasaangw.

27Tluwaay iri tluúw, yau nay wa/iyé' amór doó i alé, nee fur'a guri i fukuukú', do'dá' guri diingís iri huú'. Nee adór do'dá' ira huú' ka ló'wa slasla/aar.”

28Yesu /aymi'iiká' ngiwa hhe'eés axweesanto, boo/oó yaariír oo muu ina waa/oó/ ló'wa aleeró asma intsaahhatimisuuwós.

29Asma gina intsaahhatimís adór heé hara'ayár koóm, tam a adór intsaahhatuusér hara'ayár Musawooká.

Matayo 8

1Yesu iwa gawaá tloomár wa aweér, boo/oó úr oo muu guri eehaár.

2Heé tiqtír tsatimituú koóm iri amoorós i hardáh, guri i tumbarara'aát, iri oó', “Aáko, kuúng bar slá', i aleesleér iwa hhehhe'es.”

3Yesu guri dakós i gan'aás guri kwatiít, guri báy, “Án a slaá', hhoohhooúw.” Hamtidár kilae tiqtirós tidár tsatimit iri hungú/.

4Yesu iri oó', “Ga/aaweek, tí ma heé bawaar, ala tláw, ti laqaan dír geeraharusmoó saalíngw múk Yahudi. Muruudá' Musa aa hara'ayín haniiseek, tí i lamabu'uungw tleehhit dir'ine.”

5Yesu iwa dáh baraá gixsár Kapernaumu, geeraharusmooko askaári iri hardáh dír Yesu, iri oó',

6“Aáko, lawaalmooeé' i dír dó' wa tiiq, tiqtír sol'omituuwo, i ló'wa slahhaa'.”

7Yesu iri oó', “Án ni hardáh, ngu hungu/uusár áw.”

8Geeraharusmooduú askaari iri oó', “Aáko, aníng a hariimaaká ar kuúng niwa dat baraá dooeé' alé. Ala kuúng /aymu na ooeek, nee lawaalmooeé' i hunguu/.

9Asma aníng sleeme múk i baliít i deer, slám askaárír án ni baliit i deer. Kwí bura báw, ‘Tláw,’ aqo in tláy, nee kwí bura báw, ‘Qwaláng,’ aqo nin hardah. Nee lawaalmooeé' bura báw, ‘Adoorí tleehheek,’ aqo gan tleehh.”

10Yesu /aymi'iidá' ngiwa axaás, iri waa/oó/, iri oó' dír mukdá' nee inós ti alkoomá', “Án a kah, haratlintaaór ur ar adór tí aga baloó ariiká tam dír heé wake baraá múk Israeliwo.

11Án a kah, múk yaariír ni hardah, oo da/aá daáhh nee /uwaawo. Inooín ta al iwiit dír muruú /ayma dinkwa nee Abrahamu nee Isaka nee Yakobo baraá waawuti'iimár dooriiwo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Ala mukduú waawuti'iimarí kun kwaahh tsee/áy alé baraá giwti, an didá' tawa /aa/amin nee sihhina' kiwa qirirtliimisi.”

13Ala Yesu geeraharusmooduú askaari guri báy, “Tláw waátl, tisíng taa haratlintí' i tleehharut diroge.” Lawaalmoowós kudá' iri hunguú/ siiwaadár kilae.

14Yesu iri hardáh dír doó Petro. Aayór harér Petro gari didí áy, i gawaá qatani, i tíq ga/atanto.

15Yesu dákw aayoodá' guri kwatiít. Ga/atanto iri huungú/, iri tleér, guri sagadiyús.

16Qoomár tsiindoowo múk yaariír oo neetlaamér koóm kuna huwahuúw dír Yesu. Inós neetlaameedá' gari hingeemiís ar /aymi'iiwós, muu sleémeero guri hungu/uumiís oo tiqtír dimbadimbé.

17Asma /aymuudá' aarusmo Isaya aa káh iwa boo/i, gídaabá, “Inósuú kilá' slaqwaatlakweerén gana óh, nee tiqtirén gari gagaár.”

18Yesu ngiwa ár gídaabá boo/oó úr oo muu ngwa harweér, iri oó', “A gayuuqá' i waaraahhaán.”

19Intsaahhatusmooko wák oo hara'ayár Musa guri i daqáy guri báy, “Intsaahhatusúmo, án kuúng u eehaár umuúqo dír ta keera.”

20Yesu iri oó', “Intsaawe i mar'ór koón, nee tsir/o i maray'ín koóne, ala Garmoó Hee tam dír sagós ngu i qaasi i káhh.”

21Eeharusmoowós oo hatlá' ina oó', “Aáko, ala ya/ám, baabuúeé' ngu ala foól.”

22Ala Yesu guri báy, “Án eeharáng. Mawaagáy múk adór tu'u, tuaá muk'ín ngi foliitiye'.”

23Yesu iri tsa/án gawaá miringamo, eeharuuseerós guri eehát.

24Fur'a tlawi gari ló'wa leexwaanduúr, tam ma'aay niri tsifaqamiitiyé' baraá miringamoó i alé. Ala Yesu qoomaadae aa guú'.

25Eeharuuseerós guri i daqeér, guri tlés guri beér, “Aáko, atén ti ba/amis, aga qwaaraán.”

26Giri báy, “Mas da'ayumitá', kuungaásingá' haratlintaaór niina.” Hamtidár kilá' iri tláy, fur'a nee tlawi giri iigahhaát, umuúqo gaaro iri xaslít.

27Mukdá' iri waa/oó/, tari oó', “Heewí a heé adoomá, asma tam fur'a gu ilaiwaawá/ nee tlawto.”

28Yesu iri gayuuqá' i waaraáhh, baraá yaamaá múk Gerasi. Nee múk tsár oo neetlaame tiri doogiyé', i baraá /aantaá dahhiyá'. Slám a múk xaraásl. Tam hee waarahhamaá loohidá' gi qiitliiká.

29Tari tseé', tari oó', “Atén nee kuúng a milá, Garmoó Mungú? Nina hardáti as atén tiwa slahhe'eemis dír qoomaarén ira xeeriiká?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

30Daqtaka yaariir ar baynu i deer ar qaw, dir'ín tidaádae ka saaw.

31Neetlaameedá' Yesu guri harhheehhe'és, iri ó', “Atén birta gús, ti meer, atén a dahamaá awaán baraá daqtá baynuuqá'.”

32Gari báy, “Tlawsé'.” Tari ti'iít, tari dahamaá áy baraá baynuudá'. Naxés daqtá baynuudá' sleémeero iri /e/eetiín ar gaanslaay ay baraá tlawi, iri baraá ma'áy qátl.

33Ala de'eamuusér baynuudá' iri ta'aiín, tari tláy ay baraá gixsa. Iidíguudá' sleémeero kuri alki/iít, nee iidíguú neetlaameedá' sleeme.

34Múk gixsadá' tindiri ti'iít as Yesu nguwa artá ay. Nee qoomár kuwa ár, kuri harhheehhe'eés iwa quutli baraá ayaaine.

Matayo 9

1Yesu iri tsa/án gawaá miringamoó i alé, iri waaraáhh ar baraá tla/ángw tlawi, iri hardáh ay baraá gixsadá' inós i hooti.

2Heé tiqtír sol'omit kuri huúw dír Yesú i alé, aa qaát gawaá qatani. Nee Yesu haratlintaaor'ín ngiwa ár, iri oó' dír heedaáduú tiqtír sol'omit, “Ma da'ayumiitaar, garmaaeé'. Tlakweemaawók kaa gurtláy.”

3Intsaahhatuusér hara'ayár Musa bahh'alé ta baraá muner'ín i kaahi, “Heewí i Mungú /ooslislín.”

4Ala Yesu tidá' ta baraá muner'ín i axweesi gari tsaáhh, iri oó', “Muruusíng tlákw mus axwesá' baraá munerhunge?

5Gár ák inslaahh a gaalá, a tawa oói, ‘Tlakweemaawók kaa gurtláy’, laqaá tawa ooi, ‘Sihhiít, hi'iít’?

6Ala kuungá' xuaak gídaabá Garmoó Hee aleesleemu gu kón baraá yaamuuwo oo tlakweema hingeesa.” Tiqtusmoodá' guri báy, “Sihhiít, qatanirók gagaareek, waátl amór do'ók.”

7Iri sihhiít, iri waátl amór do'ós.

8Boo/aydá' didí dirií' adoodá' ngiwa ár iri da'ayuút. Mungú kuri xirfayeemiís, oo aleesleemuú adoorí gwa haniis dír múk i alé.

9Yesu iri tláy didaádae. Qoomár iwa waraahhi heeko guna ár, oo aa iwiit dír doó ohome. Umuuwós a Matayo. Yesu iri oó', “Án eeharáng.” Iri tláy guri eehaár.

10Nee qoomár Yesu iwa iwiít dír muruú /ayma dír doó Matayo, ohomuusér koódi ar yaariir nee múk tlakuuse tari hardáh, tari iwiít dinkwa nee Yesu nee eeharuuseerós.

11Múk Farisayo adoodá' ngiwa ár, eeharuusér Yesu kari báy, “Ahaá, asma milá, intsaahhatusmoohúng mis /ayín dinkwa nee ohomuusér koódi nee tlakuuse?”

12Yesu axweesanay'ín kudá' nguwa axaás giri báy, “Múk slaqo hhó' i qwaslaarmoó leelehhiitiiká, aqo har tiqtuuse.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Ala tlawsé', gídaabár /aymi'iiká' aldakuutaak, ‘Gár ni slaa' a ilahhooarooká, ala a kuungá' tiwa kiloohúng gurtleera'.’ Aníng naa hardahiiká asma múk gan'amuuse nguwa ateetiim, ala a múk tlakuuse.”

14Qoomaadae eeharuusér Yohana Yesu guri i daqeér iri ó', “Ahaá, atén nee múk Farisayo mas gwaawawimaán, ala eeharuuseerók gaálay i gwaawawiin?”

15Yesu gari báy, “War/á heé duuxuuxuúm adór ir tsuunqumiisiya' a idoomá, qoomár bar ta dinkwár i dirii' nee heedaádá' duuxuuxuúm? Ala deelo i hardát ar heedaádá' duuxuuxuúm kuwa hingeesi. Daqadá' an qoomár inooín tawa sangw gwaawin.

16“Hee i kaahh oo warqamo gu tsaát gawaá inqwaarír /abén wa ale, guri qaas gawaá inqwaarír aa gwa'. Asma warqamoodá' /abén taa qaás, inqwaaridá' qaren ga hhitín, nee didaádá' aa fox iri tláhh.

17Tam muu buurár hamhaamif ga qamaminká baraá dahhaaroó qarén. Ala birnga qaás, buuraadár hamhaami dahhaaráydá' gu tsú/, buura iri ku'út, nee dahhaaráydá' iri hhitiruut. Ala buurár hamhaami dír ki qamamin a baraá dahhaaroó /abén, daqaní muruuwí tsaraawo ku amohhoó'.”

18Tí ngiwa dir'in i kaahi, naxés heeko úr oo múk Yahudi nina hardáh, guri i tumbarara'aát, iri oó', “Dasir'eé' hamír kilá' aa gwá', ala kuúng qwaláng, dakók i qaaseek, inós daqaní i sláf.”

19Yesu iri tláy, guri eehaár, inós nee eeharuuseerose.

20Hamtidae /ameenirka wák nina hardát, ar tiqaaqiim kureeri mibá nee tsár ar tiqtír ubíngw tseerdu. Aluuwós nginara ót, pasltá inqwaarirós gay kwatít.

21Asma ina baraá muunaáwós i ó', “Pasltá inqwaarirós bara sa kwatiít, a hunguú/.”

22Yesu iri alí warqáy, gari ár, gari báy, “Mune hhe'eés, dasir'eé', haratlintaaoorók iga hungu/ús.” Siiwadár kilae /ameenidá' iri hungú/.

23Yesu iwa dír doó waawutmoodí hardáh, múk filimbó ifhhaám guna didí áy, nee boo/oó muu oo tsuunquumiís.

24Giri báy, “Quutlé', asma dasiirí aa gwaiká, in gú'.” Kuri ló'wa wa qasén.

25Ala boo/aydá' kuwa quutliís, Yesu ina dáh, dasiidá' gari dawa óh, iri sihhít.

26Iidíguuwí iri xu'utiít baraá yaamuudá' sleémeerowo.

27Yesu iri didá' wa tláy. Iwa geerí kumiít, múk tsár oo taampu gway eehaár, iri tseeamín i kaahi, “Atén ti gurtleer, Garmoó Daudi.”

28Yesu iwa hardáh doó i alé, taampuudá' nguri i daqayé'. Yesu giri báy, “Kuungá' aga haratlinti'í'i gídaabá aníng tlehhamuú adoosíng u aleesláw?” Tari oó', “Eeít, Aáko.”

29Ilaaín giri kwatimiít, iri oó', “Tisíng taa haratlintié', i tleehharut dirhunge.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

30Ilaaín niri qaytsitiyé'. Ala Yesu giri ló'wa gurbuú' gídaabá, “Iidíguuwí mu baloó heé bawaara'.”

31Ala inooín tari tláy, iidíguuwí kuri tsiyayaáx baraá yaamuudá' sleémeerowo.

32Tam mukwí qoomár iwa ti'imiiti, heé afa wásl oo neetlaamér koóm kunguri huúw dír Yesu.

33Neetlaameedá' kawa hingeés, heedá' afa wásl iri axweés. Boo/oó muu iri waa/oó/ iri káh, “Gár adoorí aga araaniiká qooma sleémeerowo baraá Israeliwo.”

34Ala múk Farisayo tana oó', “I neetlaamér gusiisín ar /uuruú kuduú úr oo neetlaame.”

35Yesu ina hi'iimiít gixsadu sleémeero wa ale nee ayeemo. Iri intsaahhatimís baraá maraá saalingw'ín wa ale. Ya/abtór hho' ar waawuti'iimár Mungú gari alki/iít, nee tiqti sleémeero gari hungu/uumiís, tam slaqwaatlakwér dimbadimbé.

36Yesu boo/oó muu nguwa ár, iri gurhaamuút, asma boo/aydá' aa slaaqamiít nee taa diyaayaa/aát adór bee/ángw de'eamusmo wásl.

37Yesu eeharuuseerós gari báy, “Bu'uungw ku yaariír, ala múk gadiyeét ku niiná.

38Ala gawaá adoorihe Aakoó bu'uungw na firiimaak as múk gadiyeét nguwa ya/aawi baraá bu'uungós.”

Matayo 10

1Ya/abuuseedá' mibá nee tsár gari ateét, gari aleesleemuú i haniís oo neetlaame kawa gusiisin, nee tiqti sleémeero kawa hungu/uumisi, nee slaqwaatlakwér dimbadimbé.

2Nee umér ya/abuuseedár mibá nee tsár a tí. Oo geera a Simoni, kudá' ta babay Petro, nee Andrea hhiyaawós; Yakobó Sebedayo nee Yohana hhiyaawós;

3Filipo nee Bartolomayo; Tomaso nee Matayo, kuduú ohomusmoó koódi; Yakobó Alfayo nee Tadayo;

4Simonudá' yaamuuwós aleeslaáqwg, nee Yuda Iskariote. Kwí an kudá' Yesu gu sakií/.

5Eeharuuseerí mibá nee tsár Yesu gari ya/aáw, gari hara'ayár i haniís, iri oó', “Yaamaá múk xoordaá hatlá' mi i daqawara', tam ma dahaara' baraá umuúqo gixsár múk Samariawo.

6Ala múk Israeli na i daqawak, kudá' aa qwaar adór bee/ángw wa ale.

7Baraá aaiihunge alki/iité', tawa kata', ‘Waawuti'iimár doori naa naká/.’

8Tiqtuuse hungu/utimisaak, múk aa qaatl waasle/atimisaak, múk tiqtír tsatimit hhoohhooeemisaak. Neetlaame gusisimaak. Aga tawó sleeré', hanmiisaak tawo alé.

9Baraá tlin'iihunge sahaábu ma huuwaara', laqaá peésár /awak, laqaá sentír da/aten.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Tam tlakoó aai mu huuwaara', tam inqwaruú tsár, tam ya/ata', laqaá tam hhara. Asma heé gadiyuús i harín muruú /ayma nguwa slay.

11“Umuúqo gixsaro laqaá yaamuuwo awa ta i data'aa, heé inkihhimuú koóm leelehhiitaak, ta dír do'ós wa hotá' ay dír ti qutla'.

12Kuungá' bara daté' baraá do', oé', ‘Wayda dirhúng.’

13Nee múk do'dá' bir wayduú wa harín, wayduuhúng i dir'ín wa hooti. Ala mukdá' bir wayduú wa harinaká, wayduuhúng i amorhúng i ki/i.

14Nee hee barnaxes nu dahi'iimisiiká, laqaá axweesanayhúng gu axamiisiiká, bar ti'imitá' baraá do'dae, laqaá baraá gixsadae, teerír baraá ya'aahúng alí kuukuuaak.

15Án a kah, deelór alhhe'eesoó yaamuuwo gixsár Sodoma nee Gomora a tsiní sakwasleemar'ín ngiwa ilí oohiya', ta gixsadae.”

16“Qaytsité', án kuungá' nu ya/aáw adór bee/aangw baraá tla/ángw tawer, ala sagalooa koomaak adór dayshe, slám kuungá' masók a múk tsatsaa'arén adór hhooka.

17Ti harmagahhe' nee muu, asma kuungá' tundu huuw baraá maraá kwasleema, nee dír maray'ín kudá' awa saaliingw, tunduri muux.

18Kuungá' tundu huuw dír geerá ga/awuuse nee dír waawitá as aníng, asma lamabu'uungw kuwa dir'ín i oa', nee dír múk xoordaá hatlá'.

19Ala qoomár barnaxes kuungá' tundu huwahuuw, ma daawimitaara' gár ta oa', asma qoomaadae gár ta oa' kingi haniis.

20Asma heé axweés a kuungaeká, ala a Qeeruú Baabuúhúng oo axweés baraahúng wa ale.

21“Hhiya' hhiyaawós gu sakii/ as kuwa gaasi, nee baabá na/aywós gu sakii/, nee na/'ii xwaylitér'ín ngi i tlayá', ngay tsu/iyá'.

22Kuungá' muu sleémeero nu aahh as aníng. Ala heedaádá' aa qiitl ay alhhe'eesaay, an kudá' ba/ám.

23Kuungá' bartunda guús baraá gixsarí wa ale, ta gobá' baraá gixsár hatlá'. Asma án a kah, gixsadaá múk Israeli i fak'aaká tam ay dír Garmoó Hee nay ki/i.

24“Eeharusmo intsaahhatusmoowós gur ba/iiká, laqaá tam lawaalmo aakoowós gur ba/iiká.

25Ala i ya/aán eeharusmo tawa adór intsaahhatusmoowós, tam lawaalmo tawa adór aakoowós sleeme. Bar heé do' loó' kuna ateetín ar Beelsebuli, xáy tí a ak ba/átoóke dír kudaádá' awa dír do'ós i diriia'a.”

26“Inooín mi da'ayumitaara'. Asma umuúqo gaaro ar taa tuntuúk, ka waatlees, nee umuúqo gaaro ar taa luú/, ka geehhooees.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Tidá' án naa dirhúng i axweés baraá giwtír wa ale, kuungá' na ooaak dír gwa/aát wa aleeró. Nee tidá' taa axamisa' ar saasahhaangw, kuungá' alki/itaak gawaá daanduú maráy wa ale.

28Mi da'ayumitaara' kudá' awa slaqwa ngi gaasá', ala qeeru gaasaro ngu aleeslay'aaká. Ala Mungú na da'ayumiitaak, kuduú aleesleemu gu koóm oo slaqwa ngiwa qwaareesi nee qeeru sleeme, baraá asltá baloó gwaa'aaká.

29Ahaá, qawoó tsár kwa weerísiíke ar sentimoó wák. Ala tam ar wák i yaamí hu'uká didá' Baabuúhúng ngiwa xuiiká.

30Nee kuungá', tam se'éngw gawaá sagerhúng sleémeero kwaa faár.

31Gawaá adoorihe, ma da'ayumitaara', kuungá' a ak tsiní ta qawoó yaarire."

32"Heé aníng iga lamabu'un dír geerá múk wa ale, aníng inós u ya/aám dír geerá Baabuúeé' kuduú gawaá dooriiwo.

33Ala umuúqo heewo oo án iga sa tlaank dír geerá múk wa ale, aníng inós u sií' dír geerá Baabuúeé' kuduú gawaá dooriiwo."

34"Kuungá' ma kaahaara' gídaabá án nina hardáh as wayda nguwa huuw baraaká' yaamuuwo. Aasla'áy, ala án gár naa huúw a slaqwara.

35Asma án nina hardáh as tlaahhi ngiwa qaas dír hee nee baabuúwós, nee dasi nee aayoorós, nee aayo nee harér garmaawós.

36Wakuusér hee a mukduú baraá do'ós i dirií'.

37"Heé baabuúwós nee aayo gi slaá' ta aninge, i aníng wa harinaká. Slám heé garmaawós gu slaa' laqaá dasiirós, ta aninge, i aníng wa harinaká.

38Hee barnaxes msalaábarós ga gagaariiká nee naa aluueé' wa eeharinká, inós i aníng wa harinaká.

39Umuúqo heewo oo slafiingós gu amohhe'eemiís, gu qwaarees, nee heé slafiingós gu qwaareés as umuueé', gun amohhe'eemiis."

40"Heé kuungá' naa ilaoh, a án ina ilaóh, nee heé án iga ilaoh, a kudá' án iga ya/aaw guna ilaóh.

41Heé aarusmo gwa ilaoh as tawa aarusmo, bu'utú adór kuduú aarusmo gu sláy. Nee heé heé ganaá' gwa ilaoh as tawa heé ganaá', bu'utú adór kuduú heé ganaá' gu sláy.

42Án a kah, umuúqo heewo oo heé wák gwa wahaas, baraá kuká' ninakwe, tam ma'aá niiná awa tsá', as tawa eeharusmooeé', bu'utuwós i qwaariiká."

Matayo 11

1Yesu eeharuuseerós tidá' mibá nee tsár hara'ayaaro ngiwa hhe'eés, iri tláy didae, iri intsaahhatimisuú áy, nee iidíguú Ya/abtór hho' guri alki/iít baraá gixsaduuín wa ale.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2Yohana iidíguú tlehhema'aá Kristo aa tleéhh nguwa axaás, baraá doó tseegamór wa ale, eeharuuseerós gari ya/aáw amór Yesu as kuwa yaahasi gídaabá,

3“Kuúng a kudá' hardáha, laqaá heé hatlá' un daamaán?”

4Yesu iri ilawaáts giri báy, “Tlawsé' tí taa aandé' nee taa axasé' Yohana ti beere', gídaabá,

5‘Taampu i xumisiyá', taqooraay i hi'iimiit, múk tiqtír tsatmit ku hheehhe'eemiis, múk iia wásl i axamiis, tu'u ki waasle/atimis nee liitlakuuse ka Ya/abtór hhó' i alki/iit.

6Heé amohhoó' a kudá' insarehhmoó koomaaká daanduueene.’ “

7Eeharuusér Yohana iwa tleér, Yesu kángw Yohana guri alki/iít dír boo/ayduú múk i alé, iri oó', “Kuungá' tawa baraá darmuú keeré', maga qaytsuú eeré'? Gár taa qaytsuú eeré' a gitsoóro, tidá' fur'a i dingimis?

8Bar gitsoorooká, ala a milá? A heé taa inqwaruú hhohhoár tsiitísi? Múk inqwaruú hhohhó' gu tsitatiít ala baré dír i dirii'i a baraá maraá waawitá.

9Maga qaytsuú eeré', ala? Ana aarusmoó artá eerí'i? A ló', án a kah, slám a kudá' úr ta aarusmoowo.

10Kwí an kudá' tí kasa gooín, ‘Ga/aaweek, aníng ya/abusmooeé' u ya/aáw geeraawók wa ale, oo loohirók ga amohhe'eés geeraawoge.’ “

11“Án a kah, baraá múk /ameena naa laqwali, heé úr oo Yohanudá' Baatimaamiís gu baá/ i kaahh. Ala kudá' niiná baraá waawuti'iimár dooriiwo kun úr ta inose.

12Iimír de'emá Yohanudá' Baatimaamiís ay hamí waawuti'iimár doori kan i qwatliit ar /uuru, nee múk /uuruú koóm ga hayohín ar /uuru.

13Asma aaruuse sleémeero gana aaririín, nee hara'ayár Musawo, ay qoomár Yohana niwa ti'iít.

14Ala kuungá' bar sla'á' haratlintaaooro, inós an Eliyadá' hardáh.

15Heé iia gi koóm, ngi axaasi.

16“Mukuú de'emaaká' gár ngur qoomees a milá? Gár ngur qoomees a na/'aá naa iwiitiye' dír muu kuwa yaariír, i didá' wa na/'aá hatlá' ateetiná',

17ta kaahi, ‘Filimbi ngiwa ufaahhaán, aga neti'iiká, tawa tsuunqumisaán, aga /a/i'iiká.’

18“Asma Yohana niwa hardáh, i /ayinaká, slám i wahanká, tari oó', ‘Kwí i neetlaamér kón.’

19Garmoó Hee nina hardáh i /ayín nee i wahán, tari oó', ‘Kwí a hheehhusmo, xuufiitusmo, mulqumoó ohomuusér koódi nee múk tlakuuse.’ Ala sagalooár Mungú adór tar ló' kingina laqán nee tlehhemi'iiwós.”

20Yesu muruú xuawaslén oo yaariír guna tlehhiít baraá gixsaduukae, ala múk baraá gixsaduuká' aa hhu'u'unká. Gawaá adoorihe Yesu gixsaduuká' giri naanaáq iri oó',

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

21“Kiíng gixsár Korasini, nee kiíng gixsár Betsaida, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma muruudá' xuawaslén aa tleehharumiit dirhunge geera bar ina tleehharuút baraá Tiro nee Sidonír wa ale, geera taa qaroó hhu'u'ún, nee gunyadu kay tsiit tay iwiit gawaá da/ara as hhu'u'ungw'ín kuwa laqan.

22Án kuungá' nun baw, bál deelór sakwasleemaro Tiro nee Sidoni a tsiní sakwasleemar'ín kawa ilí oohi, ta kuungane.

23Nee kiíng gixsár Kapernaumu, xáy, ti tsa/aási ay gawaá doori? Aasla'áy, tin /aytiis ay baraá múk aa qaatlh. Asma muruú xuawaslén aa tleehharuut diroge, geera dír iwa tleehharuút bar baraá Sodoma, geera Sodoma i deer ay laarí.

24Án kuungá' nun baw, bál deelór sakwasleemaro yaamaá Sodoma a tsiní sakwasleemar'ín ngiwa ilí oohiya', ta kiinge.”

25Qoomaadae Yesu iri axweés iri oó', “Aníng kuúng u sluufiís, Baabá, Aakoó doori nee yaamu, asma muruuwí ugwa laqaandiiká dír múk dahareemá koóm nee fuquraangw, ala una laqaán dír na/'aá ninakw.

26Eeít, Baabá, asma an adoodá' kuúng kara slá'.”

27Iri oó', “Umuú gaaro kinga dabaaeén i qaás nee Baabuúeé'. Ala heé Garma gu xuú' i kaahh, aqo har Baabá kilós. Slám heé Baabá gu xuú' i kaahh, aqo har Garma kilós nee kudá' Garma xu'utisaro aa slaá'.

28“Qwalaasé' amor'eé' kuungá' sleémeero awa daawimiitá' nee awa huuwa aa al iilouúr, án kuungá' nu hungu/uús.

29Ingitir'eé' gawaá sum'ihúng i qaasaak, dir'eé' wa intsatsahhaak. Asma aníng ti tsatsa'aár, nee muunuúeé' ku gurhhoó'. Daqaní kuungá' amohhooa a sleerá' baraá munerhunge.

30Asma ingitir'eé' i natsatsá' nee huuwar'eé' ka inslaahh.”

Matayo 12

1Qoomaadae Yesu ina waaraáhh ar baraá tla/ángw qamaá angaáno bál deelór hungu/umaawo. Eeharuuseerós iri qwarít, angaáno guri pikimís guri/ák.

2Múk Farisayo adoodá' ngiwa ár, tari oó' dír Yesu, “Ga/aaweek, eeharuuseerók gár i tlehh a gár hariimaaká deelór hungu/umaawo.”

3Yesu giri báy, “Aga soomusi'iikáhe adoodá' Daudi aa tleéhh, qoomár iwa qwariít? Inós nee mukdá' ti alkoomá’

4tana dáh baraá Doó Mungú. Inós mikaáteedá' taa qaás as Mungú gari /aáy, tidá' inós wa hariimaaká /aymaaro, tam mukdá' nee inós ti alkoomá' sleeme, aqo har geeraharuusér saalíngw múk Yahudi kilooín.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Slám aga soomusi'iikáhe baraá hara'ayár Musawo? Baraadae kaa gooín gídaabá geeraharuusér saalíngw múk Yahudi hara'ayár deelór hungu/uma gan giqaaqeér baraá Doó Munguhe bál hungu/umaawo, ala tam adoorihe taa dakuusiiká.

6Ala án nu baw, diirihe heé ak úr i deer ta Doó Munguhe.

7Kaa gooín gídaabá, ‘Gár ni slaa' a ilahhooarooká, ala a kuungá' tiwa kiloohúng gurtlatleera'.’ Kuungá' gídaabár /aymi'iiká' geeraawo bar xuá', múk tlakweemaá koomaaká geera u sakwasleemuta'aaká.

8Asma Garmoó Hee an Aakoó deelór hungu/uma.”

9Yesu iri amoodá' wa tláy, iri dáh baraá dooín oo saaliingw.

10Nee heeko dakós aa sol'oot i baraadí dirii'. Yesu kuri yaahaás, tari oó', “Xáy, i hariínda muu kuwa hungu/uumisi deelór hungu/umaawo?” Adoorí kana oó' as kuwa sakwasleemár wa slai.

11Yesu giri báy, “Dirhunge hee a heemá oo bee/irós ar wák aa /et baraá bohóngw i aleeró, oo ga máw duuxaro as tawa deelór hungu/uma.

12Hee i ak slahhaaiikáhe ta bee/iro. Gawaá adoorihe hhooeema kiwa tleehhi deelór hungu/uma i hariná'.”

13Aluuwo heedaádá' guri báy, “Dakók gan'aaseek.” Dakós guri gan'aás, iri hunguú/, iri hhooáy adór kuduú tsár wa ale.

14Ala mukduú Farisayo tari ti'iít, tari kwasleemár tlehhiít daanduú Yesuwo adór kur gaasi.

15Yesu adoodá' ngiwa tsaáhh, iri tláy didaádae, nee múk yaariír guri eehaár. Sleémeero giri hungu/uumiís.

16Yesu mukdá' guri báy, “Tí ma heé bawaara'.”

17Asma /aymuudá' aarusmo Isaya aa oó' iwa boo/i, kudá' iwa oó',

18“Ga/aaweek, sagadiyusmooeé' kudá' naa tsawaár a sla'aarusmooeé' kudá' muunaáeé' gwa qwal/atis. Qeeruueé' u dirós i haniís. Iidíguú sakwasleema gu alki/iit dír múk xoordu sleémeero.

19Inós i kaantinká, nee i tseeiiká ar afór ur. Slám hee afoorós ga axaasiiká loohiro.

20Daaír aa qwaambit ga geeqayká, slám taambír quuír duxuum ga gaasiiká, ay dír gan'amuú inós i huuwi i baalin.

21Nee múk xoordu inós guri haraxuu'.”

22Qoomaadae heé neetlaamér koóm kunguri huúw amór Yesu. Heedaádá' a taampa, slám a heé afa wásl. Yesu guri hungu/uús, heedá' afa wásl iri axweés, nee iri xumiís.

23Boo/aydá' sleémeero iri waa/oó/, tari káh, “Heewí a Garmoó Daudiwoóke?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

24Ala múk Farisayo adoodá' ngiwa axaás tari oó', “Kwí bir neetlaamér gusiisín, gár ngir gusiisin a /uuruú Beelsebuli, kudá' úr oo neetlaame.”

25Ala Yesu inslaway'ín nguwa tsaáhh giri báy, “Umuúqo waawuti'iimaro birti tlaampa'aamís kilós alé, i hhitirút. Slám gixsa, laqaá umuúqo do'o birti kilós tlaampa'aamiis, do'dá' i sihhitiiká.

26Nee Neetlaangw bir Neetlángw hingeemiis, inós ti kilós gusiisín. Ala waawuti'iimarós adór ir sihhit a adoomá?

27Nee aníng barnaxes a neetlaamér gusiisiím ar /uuruú Beelsebuli, xáy, mukhúng /uuruú ngir gusisina' a /uuruú heemá? Ala gawaá adoorihe mukhúngú kilá' kuungá' nus kwasleemuut.

28Ala aníng bar neetlaamér gusiisiím ar Qeeruú Mungú, waawuti'iimár Mungú naa qaroó amorhúng i hardát.

29“Hee dahamu gu aeesláya baraá doó heé /uuruú koóm, heedaádá' /uuruú koóm burungwa tseegiiká ala alé. Ala burungwa tseék, daqaní do'ós hayoharo gu aeesláy.

30“Heé barte'eén i diriiaaká, kwí a án iga sii', nee kudá' burumburiimaaká dinkwa nee aníng, inós in tsaafimiis.

31Gawaá adoorihe, án nu baw, muu ku gurtláy umuúqo tlakweemaawo nee umuúqo /aymuú /ooslimto. Ala kuduú Qeeruú hhoohhoó' gwa /ooslin, ku gurtlayká.

32Umuúqo heewo oo /aymuú /ooslima gu oó' daanduú Garmoó Heewo ku gurtláy. Ala umuúqo heewo oo /aymuú /ooslima gu oó' daanduú Qeeruú hhoohhooe, ku baloó gurtlayká baraá yaamuukae, tam baraá yaamuudá' xaw'a.”

33“Xa'ano burku hhoó', na/'iiwós ki hho', laqaá xa'ano burku tlaákw, na/'iiwós sleeme ki tlakw. Asma xa'ano gár kur tsaahhi a na/'iiwós.

34Kuungá' xwaylár dayshe, kuungaásingá' tlakw, adór axweesanoó hhó' kur axwesá'? Asma hee gár i axweesi a tidá' muunaáwós iwa hatsi.

35Heé hhoó' gár i hanmiisi, a muruú hhó' baraá daqaari'iimarós tidá' hhoe. Heé tlaákw gár i hanmiisi, a muruú tlákw baraá daqaari'iimarós tidá' tlakwe.

36“Ala án a kah, umuúqo axweesantá gídaabár koomaaká ar muu i ooi, faarór axweesantadá' ka haniis bál deelór sakwasleemaro.

37Asma kuúng tu gan'amí harafaar as axweesanaywók kudá' taa axwés, laqaá kuúng tu sakwasleemuut as axweesanaywók kudá' taa axwés.”

38Qoomaadae intsaahhatuusér hara'ayár Musa bahh'alé nee múk Farisayo kuri báy, “Intsaahhatusúmo, atén laya a sla'aán arto ar kuúng ta tlehh.”

39Giri báy, “Qartá tlakw nee ar tsaatuuse i layár leelehhít. Ala layár ta slay i káhh, ala a har layár aarusmo Yona kilós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

40Asma adoodá' Yona ira hoót baraá guruú siyó wa ale deelo tám, tlaatla/aangw nee xweeraawo, Garmoó Hee sleeme in hoot baraá guruú yaamuú wa ale.

41Bál deelór sakwasleemaro múk Ninawi i sihhiit dinkwa nee múk de'emaaká'. Ala múk de'emaaká' ku sakwasleemuut as tlakweemaaín nee múk Ninawi. Asma múk Ninawi ina hhu'u'ún, axweesantá Mungú tidá' Yona aa alki/iít ngiwa axaás. Ala diirihe heé úr i deer oo Yona gu baá/.

42Bál deelór sakwasleemaro waawuto'ór basa i sihhít dinkwa nee múk de'emaaká', nee inós gin sakwasleemút as tlakweemaaín. Asma inós amór saaw ngina wa tleér, as sagalooár Sulemani ngiwa axaasár eer. Ala diirihe heé úr i deer oo Sulemani gu baá/."

43"Neetlaame bar hee ngwa geemeér, aqo in tleér in harweeriiriín baraá yaamaá kaahaár wa ale, as dii ngiwa leelehhit ar i hungu/us, ala ga sleeraaká.

44Iri ó', 'Aníng a kií/ amór dooeé' kudá' ni daahh.' Ala binda kí/, do'dá' burungwa aán, ku kaahaár, slám kwa fiíts nee kwa parootuús,

45in tleér, neetlaamér hatlá' faanqw gan léhh, ar ak tlakw inós ba/a. Nee tari dah, tari baraadá' wa hoot. Nee tlehhemuú heewí in ak tlakúy ló'wa ale ta kuduú geera ba/a. Adoorí an adoodá' mukwí tlákw oo de'emaaká' ku laqi."

46Qoomár iwa axweesi nee boo/aay, aayoorós nee hhaeewós naxés ta tsee/aá wa sihhimiit, ta axweesantá slaa' nee inós.

47Heeko wák iri oó', "Aayoorók nee hhaeewók ta tsee/aá wa sihhimiit, kuúng tu artá wa slaa'."

48Iri oó' dír heedaádá' iidík ngwa huuw, "Aayor'eé' a heemá, nee hhaee'eé' a ín heemá?"

49Diitsa gari looloqoós amór eeharuuseerós, iri oó', "Ga/aaweek aayor'eé' nee hhaee'eé'.

50Asma umuúqo heewo oo sla'aarír Baabuúeé' kuduú gawaá doori ga tleéhh, an hhiyaaeé' nee hho'or'eé' nee aayor'eé'."

Matayo 13

1Baalaadae Yesu ina dír doó wa tláy, iri iwiít afaá tlawi.

2Boo/oó yaariír oo muu guri i burumburiít, tam Yesu iri gawaá miringamoó i tsa/án, iri iwiít gawaadí alé. Boo/ayduú muu sleémeero iri afaá tlawtí sihhiít.

3Yesu muruú yaariír guri dir'ín i axweés ar slaqsi'i, iri káh, "Dahaasusmo ina tláy iri dahaasíngw áy.

4Nee qoomár iwa dahaasin, dahaasiingw bahh'alé ina paáhh afaá loohi. Tsir/o niri hardát, dahaasingwdá' guri /ák.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Dahaasíngw hatlá' ina paáhh gawaá tla/u, didaádár hhapér yaariir iwa kahh. Nari ti'iít ar gaanslaay, as hhapér bu'uut iwa kahh gawaá daanduú tla/uudae.

6Nee tam tsee/amá iwa gwa/aát iri káh, asma dír dee/ár nguy sihhi i káhh.

7Dahaasíngw hatlá' ina paáhh baraá laqaya', laqayaadá' niri uraarayé', dahaasingwdá' kuri tliíq.

8Nee dahaasíngw hatlá' iri paáhh dír hhapér hho', iri laqwaál, oo wák tsiiru, nee oo wák mibeeri lahhoó', nee oo hatlá' mibeeri tám.

9"Heé iiaá axamis gi koóm, i axaasi."

10Eeharuuse nari hardát, Yesu guri beér, "Asma milá, mas axwés nee inooín ar slaqsi'i?"

11Yesu giri i ilawaáts, giri báy, "Kuungá' xu'uti aga sleeré' ar lu/aaroó waawuti'iimár doori kuwa xue'. Ala inooín xu'uti kaa slayká.

12Asma umuúqo heewo oo gár koóm, ka dook. Slám kay tlahhaasa hhe'ees. Ala umuúqo heewo oo gár koomaaká, tam tidá' niina i kon ka hayoh.

13Gawaá adoorihe an gár nis axwees ar slaqsi'i nee inooín. Asma inooín barta xumiis, gár ta ara'ari i káhh, nee barta axamiis, gár ta axamiisi i káhh, slám gár ta tsatsahhan i káhh sleeme.

14Nee /aymuú aarusmo Isaya aa boó/ dir'ine, kudá' iwa káh, 'Axaasaro a axasá', ala a tsahha'aaká. Qaytsitaro a qaytsitá', ala a aanda'aaká.

15Asma munér mukwí ka gawden, nee iiaawo i ak axamiisiaaká, nee ilaaín kaa gumamaá', as makawa ár ilaaine, matawa axaás iiaaine, makawa tsaáhh ar muner'ín, mindiwa warqayé', nee aníng miwa hungu/uús.'

16"Ala kuungá' a múk amohhoó', asma ilaahúng ngi ga/ayá', nee iiaahúng i axamiisiyá'.

17Án a kah, aaruusér yaariir nee gan'amuuse gana slá' arto tidá' kuungá' ta ga/eera', ala gaa aandiiká. Nee gari slá' axaasaro tidá' kuungá' ta axamisa', ala gaa axasiká."

18"Ala kuungá' slaqsoó dahaasusmo iiár i qaasaak.

19Umuúqo heewo oo axweesantá waawuti'iima gaa axaas, nee gídaabárós birnga tsaahhiiká, kudá' tlaákw nin hardah, nee /aymuudá' taa dahaás baraá muunuú heé i alé guri hingees. Kwí an kudá' aa paahh afaá loohi.

20Nee kudá' aa paahh gawaá tla/u, an mukdá' axweesani gaa axaas, nee axweesantadá' kari ilaóh ar qwala/.

21Ala dee/árú ta kon i kaahh, nee deelór tawa hooti ka ureeká. Slahha'amu binda ti'iít as axweesantadá', laqaá gusiisiingw, axweesantadá' kari máy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Nee kudá' aa paahh baraá laqaya', an mukdá' axweesantadá' gaa axaas, ala daawitimér yaamu nee al/aymár daqaari'iima axweesantadá' gari tlíq, axweesantadá' iri laqwaliká.

23Nee kudá' aa paahh baraá hhapér hho', an mukdá' axweesantadá' gaa axaas, nee gídaabárós gari tsaáhh. Axweesantadá' iri laqwál baraá muner'ín i alé, oo wák tsiiru, nee kuqá' mibeeri lahhoó', nee oo hatlá' mibeeri tám."

24Yesu gina slaqsoó hatlá' báy, iri oó', "Waawuti'iimár doori aa slaqamiimís nee heé dahaasíngw hhó' gwa dahaas baraá qaymoorós i alé.

25Qoomár xweeraawo tawa guú' sleémeero, wakusmooko wák nina hardáh, sla/a gari dahaás baraá tla/ángw angaáno, iri quútl.

26Qoomár angaáno iwa hapapaa'amiít nee iwa /uuntluumisi, sla/a sleeme iri geehhoouúr.

27Lawaalér heedaáduú qaymo loó' guri i daqeér, guri yaahás ar gidaabá, 'Ahaá, baré kuúng dahaasíngw hhó' una dahás, ala sla/ataqá' i dáhh?'

28Inós giri báy, 'Wakusmooko wák adoosíng gana tleéhh.' Inooín kuri yaahaás, 'A slá'a sla/atadá' ngiwa burumburtá awaan?'

29Inós iri oó', 'Aasla'áy, mawaak, asma aluuwo dahaasingwdá' hhó' u sla/atá altu/uundá'.

30Mawaagáy sleémeero ay dír i uraaraya' nee dír qoomár bu'uungw ni xeer. Qoomár bu'uungo daqadá' aníng kaangw u oó' dír kudá' bu'uuma'a, sla/a ala tu/aak, daqada' ka dinkwár i tsegá', nee ka kwahhá' baraá asltí alé. Daqani angaano ku burumbudá' baraá meewér'eé' i alé.' "

31Yesu slaqsoó hatlá' guri dir'ín i káh, iri oó', "Waawuti'iimár doori a slaqás nee ilmoó xa'anooko ta bay haradaáli, oo hee aa dahaás baraá qaymoorós i alé.

32Nee ilmoodá' ku ló'wa niiná ta dahaasíngw hatlá' sleémeerowo. Ala binda ti'iít, ku ló'wa úr xaa'aá mamui sleémeero ba/a. Iri xa'aanoó úr tleehhiit. Tam tsir/o iri hardát, maray'ínj giri gawaá haleemiidí tlehhít."

33Yesu slaqsoó hatlá' guri dir'ín i káh, iri oó', "Waawuti'iimár doori a slaqás nee gár mikaáte ir sluufaasluf, ar /ameeni aa qás baraá puuruú, oo har afi qoomár deebedaá tsár, tam puuruúdá' sleémeero iri sluúf."

34Tí sleémeero Yesu gana axweés dír boo/oó múk i aleeró ar slaqsaay. Umuúqo gár aa dir'ín i axweesi, gana axweés ar slaqsi'i,

35as /aymuuduú aarusmo Isaya aa oó' iwa boo/i, kudá' iwa káh, "Aníng an axweés ar slaqsi'i, an tseé' ar afór ur tidaádá' taa luú/ iimír tlehhmuú yaamuú wa ale."

36Yesu boo/aay guri deelór i oó', iri dáh baraá doó i alé. Eeharuuseerós guri i daqeér, guri beér, "Slaqsaywú sla/atadá' baraá qaymo, gídaabárós atén i ooang."

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

37Yesu iri oó', “Heedaádá' dahaasíngw hhó' gwa dahaas a Garmoó Hee.

38Qaymoodá' a yaamu. Dahaasingwdá' hhó' a mukdá' baraá waawuti'iimár Mungú i dirií'. Nee sla/atadár baraá qaymo a mukdá' tlákw.

39Wakusmoodá' aa dahaasi a Neetlaangw. Bu'uungw a alhhe'eesoó yaamu. Nee mukdá' bu'uúm a malayke.

40Ala adoodá' sla/a kar burumburin nee kari daa/ baraá asltí alé, an adoodá' bál deelór alhhe'eesoó yaamuuwo tleehharuut.

41Garmoó Hee malaykeerós ngi ya/aaw, nee malaykeedá' mukdá' sleémeero aa dukuutse tleehhiit nee mukdá' tlakweema gaa tleehh, guri burumbút guri hingés baraá waawuti'iimár Garmoó Heewo.

42Nee kuri kwaahh baraá asltá baloó gwaa'aaká. Nee didaádá' an dír /aa/ee nee sihhina' kiwa qirirtliimisi.

43Mukdá' gan'amuú koóm qoomaadae i gwa/aat adór tsee/amaá wa ale baraá waawuti'iimár Baabuúine. Heé iiaá axamis gi koóm, i axaasi.”

44“Slám waawuti'iimár doori a slaqás nee peésár taa foól baraá qaymorka. Nee hee ngiwa ár, gari luú/, iri tláy ar qwala/, nee muruuwós kudá' sleémeero i kon dír do' guri weerisár áy, nee qaymoodá' gari tlaáxw.”

45“Slám waawuti'iimár doori a slaqás nee heé halaanu'uumár tlehhiít, oo miislír hhoohhoo' ga leelehhiít.

46Nee inós miislirka wák ngiwa ár, ar tlaxór ur, iri tláy, muruuwós kudá' i kon guri weeriís sleémeero, miislidá' gari tlaáxw.”

47“Slám waawuti'iimár doori a slaqás nee baratsufoó taa kwaáhh baraá tlawtí ale. Nee baratsufaydá' siyoó umuúqo daa'awi ngway ohín.

48Nee baratsufaydá' iwa haáts, kuri uuruúx afaá tlawi. Tari yaamí iwiít, siyoódá' kuri partliít baraá baratsufaydá' wa ale, kuri amohhe'eés. Ala siyoódá' tlákw kuri kwaáhh.

49Adoorí an adooda' tleehharuut bál deelór alhhe'eesoó yaamuuwo. Malayke nin hardát, nee giri partlít kudá' tlakw amór saáw i alé dír kudá' gan'amuú kooma'a.

50Nee kudá' tlakw kiri kwaahh baraá asltá baloó gwaa'aaká. Nee didaádá' an dír /aa/ee nee sihhina' kiwa qirirtliimisi.”

51Yesu giri yaahaás iri oó', “Tí sleémeero aga tsahhí'i?” Tari oó', “Eeít.”

52Yesu giri báy, “Gawaá adoorihe umuúqo intsaahhatusmoó hara'ayár Musawo, oo sagalooá waawuti'iimár doori ga koóm, a slaqás nee heé do' loó', oo muruuwós kudá' /abén gu hanmiís, nee kudá' qarene.”

53Yesu slaqsi'iiká' axweesanto ngiwa hhe'eés, iri ti'iít iri tláy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

54Nee iwa amór ayaawós i hardáh, muu guri intsaahhatimís baraá doó saalingw'ín wa ale, tam mukdá' iri waa/oó/, tari káh, “Kwí sagalooarí dír ngiwa sláy a diimá, nee muruuwí oo xuawaslén oo i tlehhiiti.

55Kwí a garmoó heedá' maraá tlehhahhítaáke? Nee aayoorós a tidá' ta babáyke Mariamu? Hhaeewós awa daaqaay a Yakobo nee Yosefúwoóke, nee Simoni nee Yuda?

56Nee hhaeewós awa dasu i ayaarén i dirii'iíaáke? Ala kwí tí sleémeero amór ngiwa sláy a amá?”

57Yesu kuri insareéhh. Yesu giri báy, “Aarusmo dír kuwa ilaiwawa/iiká i káhh, aqo har dír yaamuuwós nee dír do'ósuú kilá'.”

58Ala inós muruú xuawaslén oo yaariír gwa tleehhiiká amoodae, asma inooín kuwa haratlinti'iiká.

Matayo 14

1Qoomaadae waawutmo Herode iidíguú Yesu guri axaás, lawaaleerós gari báy,

2“Kwisíng an Yohanudá' Baatimaamiís. Nina waasleé/ baraá múk aa qaátl wa ale. Gawaá adoorihe /uuruuduú baraawós i dirií' in gadiyér tleehh.”

3Asma Herode inós Yohana aáng guna óh guri tseék, guri dahaás baraá doó tseegamo as Herodia, harér Filipo hhiyoó Herode.

4Asma Herode kuna báy nee Yohana, “A hariímarooká kuúng harér hhiyaawók kawa dux.”

5Ala Herode Yohana guna gaasár wa slaá', ala muu guri da'ayuút. Asma muu Yohana guna tsaáhh adór tar aarusmo.

6Tam qoomár deeloodá' ur ar Herode kuwa laqwaál niwa xeér, dasír Herodia ina nét dír geerá múk wa aleeró, nee Herode guri qwal/atís.

7Tam Herode al'axweesani gari haniís ar lo'o, ar gídaabá, “Umuúqo gaaro ar kiíng ta sla' firiimang.”

8Dasi iri ó', “Gár án ni slaa' a ságw Yohanudá' Baatimaamiís baraá xooslmoó i qaasang.” Ala gár dasi adoorí ngisa ó', a aayír'ín ngina adoorí beér.

9Waawutmo Herode iri gurhaamuút, ala as lo'odá' aa huúw, nee as mukdá' didá' wa /ayiima, hara'aya gari haniís saga kuwa haniisi.

10Hee guri ya/aáw, ságw Yohana kuri tsattá áy baraá doó tseegamór i alé.

11Sagwdá' kunguri xooslmór huúw, kuri haniís dír dasiidá', nee dasiidá' guri húp amór aayír'ín.

12Ala eeharuusér Yohana niri hardát, slaqwtá Yohana garir tleér, kari foól. Nee aluuwo tari tláy, iidíguuwí kuri xu'utisár áy dír Yesu.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Nee Yesu adoodá' ngiwa axaás, iri tláy ar miringamo ay dír muu iwa kahhi. Nee boo/oó muu adoodá' ngiwa axaás, kuri eehaár ar ya'a' amór gixsaduuín wa ale.

14Yesu niwa ti'iít baraá miringamoó wa ale, boo/oó muu oo yaariír guri ár, guri gurtláy. Tiqtuuser'ín gari hungu/uumiís.

15Tsiindo niwa xayé', eeharuuseerós guri i daqeér guri beér, “Diirí tay diriiaan a baraá darma, nee slám looa aa dát. Boo/oó muu deelór i ooeek as tawa ki/i baraá gixsaduuín as muruú /aymar'ín kuwa tlaxór ay.”

16Yesu giri báy, “Gár tas quutli i káhh, muruú /ayma kuungá' hanisaak.”

17Kuri báy, “Gár ta koomaan i káhh, ala a har mikaátér kooán nee siyoó tsár.”

18Iri oó', “Diirí huuware'.”

19Hara'aya gari haniís, boo/aay iwa iwiiti gawaá gitso. Mikaáteedá' kooán nee siyoódá' tsár giri óh, iri gawaá doorí qaytsiít, iri sluufiís, giri eeharuuseerós i haniís. Eeharuuse giri boo/aydí hanmís.

20Sleémeero tari /ayín tari aáx. Parhheemaá naa meetiye' kiri sleemiís, katatoó mibá nee tsár iri haáts.

21Nee múk aa /ayin a hhawaate kume kooán, ala /ameena nee na/'ii kaa harafaariiká.

22Hamtidár kilae eeharuuseerós gari báy, “Tsa/amé' gawaá miringamo, ta geerí waarahhá' ay gayuuqá', dír án nir deelór kah dír boo/aay.”

23Deelo ooaro ngiwa hhe'eés, iri tsa/án gawaá tlooma, iri firór áy dír muu iwa kahhi. Nee qoomár axweesuwo i gawaadí dirii' inós kilós.

24Nee miringamoodá' i tla/ángw tláwtí dirii', ku daawitimiis kángw kilá' wa ale nee gwaanduú ma'aay. Asma fur'a i ló'wa xarásl.

25Qoomár dakiingo Yesu giri i hardáh, i gawaá daanduú tlawtár hi'iimiit.

26Eeharuuse nguwa aán i gawaá tlawtár hi'iimiit, tari da'ayuút tari káh, “Gaa a geehhaantamo.” Tari uú' ar dae.

27Yesu iri ilawaáts giri báy, “Mune gawdeesaak. Hee a aníng. Ma da'ayumitaara'.”

28Petro iri ilawaáts iri oó', “Aáko, hee bar kuúng, án ateetáng, ni hardáh amoorók i alé, ar gawaá daanduú ma'aay.”

29Yesu iri oó', “Qwaláng.” Petro iri aweér gawaá miringamoó wa ale, iri hi'iít ar gawaá daanduú ma'aay, as iwa amór Yesú kay.

30Ala Petro fur'aadá' ngiwa ár iri da'ayuút, naxés i /e/etín baraá ma'aay, iri uú', iri oó', “Aáko, aníng ba/amisáng.”

31Hamtidár kilae Yesu dakós guri gan'aás, dákw Petro guri óh, guri báy, “Kuúng haratlintaaoorók ka tsuwa niina. Asma milá masa xurút?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Nee qoomár inooín tawa tsa/an gawaá miringamoó i alé, fur'a iri xaslít.

33Nee kudá' baraá miringamoó i diriiá', Yesu nguri i tumbarara'atiyé', tari oó', “Ar ló', kuúng a Garmoó Mungú.”

34Qoomár tawa waaraáhh baraá tlawto, tari hardáh baraá yaamaá Genesareti.

35Nee múk yaamuudá' Yesu kuwa tsaáhh, muu kuri ya/aáw amór yaamaá bihhiidí tseewá', tiqtuuse sleémeero kingiri huúw dír Yesu.

36Kuri firín gídaabá tam pasltá inqwaarirós kilós ngi kwatiitiye'. Nee mukdá' sleémeero pasltá inqwaarirós gaa kwatiit, tari hunguú/.

Matayo 15

1Qoomaadae múk Farisayo nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa Yesu kuri i daqáy, ta amór Yerusalémúr daahh, kuri báy,

2“Ahaá baré eeharuuseerók i unaá múk urén giqeér. Asma daba' ki hamtliitiiká qoomár barta /ayín.”

3Yesu iri ilawaáts giri báy, “Ahaá, baré kuungá' a hara'ayár Mungú giqeerá' as unuuhúng.

4Asma Mungú ina oó', ‘Baabuúwók nee aayoorók ilaiwawa/eek.’ Nee, ‘Heé baabuúwós gu /ooslisliím, laqaá aayo, gár kuwa hariím a gwa'ara.’

5Ala kuungá' a kata', ‘Hee baabuúwós laqaá aayo birnga báy, gadaádá' geeraawo aníng iwa hariím kuungá' i haniisaro, aníng aga Mungú i haniís,

6heewí daqani baabuúwós nee aayoorós gár ngis ilaiwawa/i i káhh.’ Gawaá adoorihe kuungá' axweesantá Mungú ana warqesé' as unuuhúng.

7Kuungá' a hhaahhafuuse. Adoodá' aarusmo Isaya aa aarín as kuungá' i qoón, tidá' iwa kaahi,

8‘Mukwí aníng in ilaiwawaa/ ar afér tawo, ala muner'ín ka saaw dir'eene.

9Inooín aníng in tawó xirfayeemisiyá', ala gár ta intsaahhatimisi a hara'aydaá muu hariímár axweesantá Mungú wa ale.’ “

10Yesu boo/aay guri ateét guri báy, “Iia qaasaak nee tsaahhaak.

11Gár hee i /ayi gu slasla/areská, ala tidá' afkwá heé wa ti'imiit, an tidá' gu slasla/arees.”

12Eeharuuseerós guri i daqeér guri beér, “Kuúng aga tsáhhi, múk Farisayo /aymuudá' nguwa axaás adór tara buúhh?”

13Iri ilawaáts iri oó', “Umuúqo dahaasíngw baabuúeé' oo gawaá doori aa dahaasiiká ku tuu/.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Mawaagáy. Muksíng a taampu oo tampaá hatlá' geeraharahaár. Taampa bar taampár hatlá' ngi geeraharahát, tsaraawo ta al /e/etín baraá bohoongw.”

15Petro iri oó', “Gídaabár slaqsaysíng ooang.”

16Yesu iri oó', “Kuungá' sleeme fuquraangw i káhhi tam hamí?

17Aga tsahhi'iikáhe gídaabá, gár hee i /ayi ar afa, in waaráhh ar baraá gura', kari kwaahh baraá bohóngw i alé.

18Ala muruú afkwá heé wa ti'imiít, amór i dahhi a baraá muuná, an muruudá' hee gu slasla/aareés.

19Asma baraá muunuú heewo gár ti'imiit a inslawoó tlákw, tsu/uta, fuqi, tsaatu'uuma, fiiso, lamabu'úngw lama, nee /ooslisliingw.

20Muruuwí an muruudá' hee gu slasla/areés. Ala hee daba' birnga hamaatliiká qoomár /aymaaro, i slasla/aruyká.”

21Yesu iri tláy didae ay amór yaamaá inslaawoó gixsár Tiro nee Sidoni.

22Nee /ameenirka ar tlahhoó Kananayo, ar yaamuudá' hoot, Yesu guri i daqeér, iri tsé' ar afór ur, guri beér, “Aáko, Garmoó Daudi, án gurtlawáng. Dasir'eé' neetlaame gaa ló'wa slahhe'eemís.”

23Ala Yesu gár ngaa báy i káhh. Eeharuuseerós guri i daqeér, guri firiiriín, guri beér, “Maweek, i tleer, asma ti daawitimís ar tsimaahhi.”

24Yesu iri ilawaáts, giri báy, “Aníng dír taa i ya/aáw a dír múk Israeli kilós, kudá' aa qwaar adór bee/ángw wa ale.”

25/Ameenidá' nay hardát, guri i tumbarara'át, guri beér, “Aáko, alee/isáng.”

26Yesu gari báy, “I hariindaaká muruú /aymár na/'ii kuwa seeaawér i kwahhi.”

27Inós iri ó', “Aáko, ala seeaawe tam muruú /aymár aakooín i paahhamiisi, baré guqo /ák sleeme.”

28Yesu gari báy, “Aáyo, haratlintaaoorók ka ló'wa ur. Tidaádá' ta sla' i tleehharut.” Nee qoomaadár kilae dasiirós iri hungú/.

29Yesu iri tláy didaádae, iri hardáh bihhaá tlawtá Galilaya. Iri tsa/án gawaá tlooma, iri gawaadí iwiít.

30Boo/oó muu oo yaariír guri i daqáy. Nee múk aa sol'omiit kunguri huúw amoorós i alé, nee taampu nee múk afewaslén, nee taqooraay, nee awa hatlá' awa yaariir. Kiri qaás dír ya'aá Yesu, giri hungu/uumiís.

31Tam boo/aydá' iri waa/oó/ múk afewaslén kuwa ár, iwa axweesi, nee múk aa sol'omiit aa hhoáy, múk taqooraay iwa hi'iimiiti, nee taampu iwa xumiisiya'. Boo/aydá' Mungú múk Israeli kuri xirfayeemiís.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Yesu eeharuuseerós gari ateét, gari báy, “Aníng guruueé' i tlatláy boo/aywihe, asma deeloorí tamaawo án nee inooín a dinkwár i dir'aitaán, ala muruú /ayma ku konká. Aníng a sla'aaká ngiwa geemaw tawa watli ar qwari, as matawa /ara/eerimiít loohír i alé.”

33Eeharuuseerós guri beér, “Mikaátér yaariir dír kawa slawaan a diimá baraá xanxaywihe ar boo/oó yaariír kwí kur aaxiisi.”

34Yesu giri báy, “Mikaátér ta koonda' a magá'?” Tari oó', “A faanqw, nee siyoó niiná kilós.”

35Hara'aya gari haniís boo/aydá' iwa iwiiti.

36Mikaáteedá' faanqw gari óh, nee siyoódae, iri sluufiís, giri parhhamiís, giri eeharuuseerós i haniís. Nee eeharuuse giri qasmís dír boo/aydí alé.

37Sleémeero tari /ayín, tari aáx. Parhheemaá naa meetiye' kiri sleemiís, katatoó faanqw iri haáts.

38Nee múk aa /ayin a hhawaate kume tsiyáhh, ala /ameena nee na/'ii kaa harafaariiká.

39Boo/aydá' guri deelór i oó'. Inós iri tsa/án gawaá miringamo, iri tláy amór yaamaá Magadani.

Matayo 16

1Múk Farisayo nee múk Sadukayo Yesu kuri i daqáy as kuwa iiari, kuri firín laya ngiwa laqan ar gawaá dooraá daahh.

2Yesu giri báy, “Looa bir darát, kuungá' a kata', ‘Matlo, doori ki /awaak, asma doori kiwa daa/aát.’

3Looa binda tleér a kata', ‘Laarí tluwaay i tluuw, asma doori ki daa/aat, slám i hunkoó koná'.’ Kuungá' a hhaahhafuuse. Afaá doori tsatsahhaango i aleesleerá', ala layár de'emuuká' tsatsahhaango mas aleesleera'aaká.

4Qartá tlakw nee ar tsaatuuse i layár leelehhít. Ala layár ta slay i káhh, aqo har layár Yona kilós.” Giri geexáy iri quútl.

5Eeharuuse iri tleér iri waaráhh ay gayuuqá'. Mikaáte kari gunqaareés huwto.

6Yesu iri oó', “Qaytsité', ti harmagahhe' nee gadá' mikaáte ir sluufaasluf ar múk Farisayo nee múk Sadukayo.”

7Eeharuuseedá' iri kilooín tlánk tari káh, “Gár adoorí ngisa oó' asma adoodá' mikaáte ngiwa gunqareesaán.”

8Ala Yesu inslaway'ín guri tsaáhh giri báy, “Ahaá, ma kiloohúng tlankusá', kuungá' awa haratlintaaór niina. Asma adoosíng mikaáte kawa koonda'aakáhe?

9Aga tsahhi'iikáhe tam hamí? Slám a insleera'aakáhe mikaáteedá' kooán, tidá' múk kumér kooán aa /aáy, katatoó taa hatsisé' a magá'?

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Nee slám mikaáteedá' faanqw, tidá' múk kumér tsiyáhh aa /aáy, katatoó urén taa hatsisé' a magá'?

11Ala mas insleera'aaká ar gídaabá gár adoorí án ngisa oó' a mikaáteerooká. Ala ti harmagahhe' nee gadá' mikaáte ir sluufaasluf ar múk Farisayo nee múk Sadukayo.”

12Nee qoomaadae eeharuuse gari sangw tsáhh ar gídaabá, gaa ádbayká tiwa harmagahhiya' nee gadaádár mikaáte ir sluufaasluf, ala gina adoodá' báy as tiwa harmagaahhiya' nee intsaahhatimisuú múk Farisayo nee múk Sadukayo.

13Yesu iri tláy amór yaamaá Kaisaria Filipi. Eeharuuseerós gari yaahaás gari báy, “Muu gár i kaahi a milá daanduú Garmoó Heewo, inós a heemá?”

14Eeharuuse iri ó', “Ta kaahi kuúng a Yohanudá' Baatimaamiís. Bahh'alé ta kaahi a Eliya, nee bahh'alé ta kaahi a Yeremia, laqaá aarusmoó wák baraá aaruuseedár aange.”

15Yesu iri oó', “Ala kuungá' ma kata' daanduueene, aníng a heemá?”

16Simoni Petro iri oó', “Kuúng a Kristo, Garmoó Mungú kudá' slaáf.”

17Yesu iri oó', “Simóni, garmoó Yona, kuúng a heé amohhoó', asma kaangwi heé ngwa dirók i xu'utis i kaahh, ala aqo Baabuúeé' kuduú gawaá doorí dirií'.

18Ala aníng kuúng u baw, kuúng a Petro, gidaabárós a tlaa/a. Gawaá tlaa/arihe aníng mukdá' aníng iga haratlintii' u gawdeemiís. Tam gwa'ara sleeme muk'eé' kwí gu aleesleeraaká arba/ato.

19Nee aníng gweermór waawuti'iimár doori ngi haniís dirók i alé. Nee umuúqo gaaro ar kuúng ta tsek baraaká' yaamuuwo, gawaá dooriiwo sleeme kaa tseék. Slám umuúqo gaaro ar kuúng ta gwet baraaká' yaamuuwo, gawaá dooriiwo sleeme kaa gweér.”

20Siiwadár kilae eeharuuseeros gari hara'ayín ló'wa ale gari báy, “Kaangwí mu hee bawaara' gidaabá án tawa Kristo.”

21Iimír qoomaadae Yesu eeharuuseerós gurbu'uungo gari iimu/ún gídaabá, “Aníng gár tiwa hariím an Yerusalemúr káw, nee slahhe'eemisuú yaariír nguri sláw dir bariisér wa ale, nee geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, nee tiri gaas. Ala bál tame niri waaslee/.”

22Yesu kurir bihhí suruúk nee Petro kuri iigahhaát, kuri báy, “Aasla'áy Aako, tisíng kuung muwa ar sleér.”

23Yesu iri warqáy amór Petro, iri oó', “ Quútl dir'eene Kuúng a Neetlaangw. Kuúng a dukutsmo dir'eene. Asma inslawoó kuúng ta inslasleer oo Munguheeká ala a oo Neetlaangw.”

24Qoomaadár kilae Yesu eeharuuseerós gari báy, “Umuuqo heewo oo aníng i eehartá wa slaá' gar kuwa hariím a sla'aarirós gan gunqarees, nee msalaábarós gari gagaar, aníng iri eehaar.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

25Asma heé slafiingós gu ba/amisár wa slaá', gun qwaarees. Nee heé slafiingós qwaareesaro gwa ya/an as aníng, a gun ba/amis.

26Ala hee yaamu sleémeero tim ngi slaya, gár i bu'uya' a milá, bar slafiingós oo amór Mungú aa qwaár? Laqaá hee gár i duuxi a umós ar slafiingós ngur ki/isi?

27Asma Garmoó Hee i hardah ar baraá xirfuú Baabuúwós dinkwa nee malaykeerós. Qoomaadá' an qoomár umuú heewo nguwa bui ar qoomoó tlehhemi'iiwós.

28Án a kah, muu i deer baraá tla/ángw mukwí sihhimiita, oo gwa'ara ga baloó araaká, ay dír Garmoó Hee kway ari birna hardáh ar baraá waawuti'iimarós."

Matayo 17

1Alaá deelór lahhoó' iwa waaráhh, Yesu Petro nee Yakobo nee Yohana hhiyaawós girira tláy ay gawaá tloomár tleer kilooín ale.

2Slaqsaywós iri geeraaín wa warqáy. Gitsee/awós niri gwa/aatiyé' adór looár wa ale. Inqwaruuwós iri ló'wa /awakúy iri miriirií/.

3Inooín kiri harati'iít nee Musa nee Eliya. Yesu nee Musa nee Eliya tari axweés.

4Petro Yesu gway báy, "Atén tawa diirí wa hootaan ka hhoóeéke? Isleeraá tám ngi diirí tleéhh. Kookoo a kók, nee kookoo oo Musa, kuquú Eliya."

5Qoomár tawa axweesi, hunkír /awaak gina mahhtír i tléhh. Afoo nina baraá hunkidá' wa ilawáts i kat, "Kwí a Garmaaeé', sla'aarusmooeé' oo aníng iga qwal/atis. Inós iiár i qaasaak."

6Eeharuuseedá' ngiwa axás, tari ló'wa da'ayuút, tari yaamí slar/amiít.

7Yesu nay hardáh giri kwatmiít, iri oó', "Tlawaaré', ma da'ayumitaara'."

8Tawa qaytsiít, heé ta ara'ari naxés i kaahh, aqo har Yesu kilós.

9Niwa gawaá tloomár wa awditiya', Yesu eeharuuseerós gari báy, "Iidíguú kaangwí taa aandé' mu baloó heé bawaara' ay dír Garmoó Hee i waaslee/i baraá múk aa qaátl wa ale."

10Eeharuuseerós guri yaahás iri ó', "Ahaá, intsaahhatuusér hara'ayár Musa mis kat gídaabá, Eliya gár kuwa hariím aqo nin geerí hardah."

11Yesu iri oó', "Ar ló', Eliya nin geerí hardah. Nee inós sleémeero gari amohhe'ees.

12Ala án kuungá' nu baw, Eliya naa qaroó hardáh, ala muu inós gwaa tsaahhiiká. Ala inooín tidá' taa slaá' tleehhamooro, kana tleéhh dirós i aleeró. Garmoó Hee sleeme kun adoodár wa slahhe'eemiis nee inooín."

13Qoomaadae eeharuuse gari tsáhh gídaabá iidíguú aa dir'ín i káh a iidíguú Yohanudá' Baatimaamiís.

14Tindiwa hardáh dír boo/aay, heeko wák Yesu guri i daqáy, guri i tumbarara'aát,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15iri oó', “Aáko, na/ay'eé' gurtlawang, asma inós i /araraarán, nee ku ló'wa slahhe'eemaamiis. Umuúqo daqto i huuhuaaín baraá asla nee baraá ma'aay.

16Una huúw dír eeharuuseerók, ala inooín hungu/uusaro kwa aleeslayká.”

17Yesu iri oó', “Kuungaásingá' qartá haratlintaao wasl, tidá' aa qwat. Án nee kuungá' ta alhotaatimaan ay xaylá? Án kuungá' nu alqiqtlaatliim ay xaylá? Na/aay amor'eé' huuware'.”

18Yesu neetlaame gari iigahhaát, neetlaameedá' na/aay guri geexeér. Na/aydá' iri hunguú/ qoomaadár kilae.

19Eeharuuse Yesu guri i daqeér qoomár inós tawa kilós, guri beér, “Ahaá, atén neetlaameedá' masa harslaaqataán hingeesaro?”

20Yesu iri oó', “Asma haratlintaaorhúng ka /aár. Án a kah, haratlintaaór har qoomár ilmoó haradaáli bar koondá', a aleesleerá' tloomarí kawa beera', ‘Quútl diirihe, tláw amorqá',’ alók geera tidá' taa oé' i tleehharút. Tam /aymuú ta harslaaqata' tleehhamooro i kaahh.

[21Ala neetlaamér adoorí gár hingeesaro ga aleeslaw i káhh, aqo har firo nee gwaawito.]”

22Qoomár tawa harweeririn amór Galiláyár wa ale, Yesu eeharuuseerós gari báy, “Garmoó Hee daxta ku qaas baraá dabaá muu,

23nee kuri gaas, ala bál tame kuri waaslee/atis.” Eeharuuse adoorí ngiwa axás iri ló'wa gurhaamút.

24Tawa Kapernaúmí hardáh, mukdá' ohomér ohiím ar Doó Mungú Petro kuri i daqáy kuri báy, “Intsaahhatusmoowók ohomér Doó Mungú ga hanmaamisiikáhe?”

25Petro iri oó', “Ga hanmaamiis.” Petro iwa baraá dó' i dáh, qoomár iwa gaa ooiiká, Yesu iri geerí yaahaás, iri oó', “A idoomá Simóni, waawituú baraaká' yaamu koódi ngiwa ohin, laqaá ohome, dír ngiwa ohin a dír muu gaalá? A dír na/'ii'íne, laqaá a dír dahaaye?”

26Petro iri oó', “A dír dahaaye.” Yesu iri oó', “Ala bar adoosíng, na/'ii ki amohhoó'.

27Ala atén ohomuuseerí a sla'aanaaká kawa buhhtisaan. Gawaá adoorihe kuúng tláw, baratsufi kwahheek baraá tlawi, siyoódá' ni geerí hardáh ooheek. Nee afkós bura gwét, shilingmo uqo aán. Daqaní ku húp, ku hanís ohomér wa ale as daanduueé' nee kók.”

Matayo 18

1Qoomaadae eeharuuse Yesu guna i daqeér guri beér, “Heé úr baraá waawuti'iimár dooriiwo a heemá?”

2Yesu na/oó wák guri ateét, guri tla/angw'ín i huúw,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3iri oó', “Án a kah, kuungá' barnaxes a warqeera'aaká nee tawa adór na/'ii tleehhita', a baloó data'aaká baraá waawuti'iimár dooriiwo.

4Heé úr baraá waawuti'iimár dooriiwo an kudá' taa kilós niinawees adór na/aywí wa ale.

5Hee bar na/oó wák oo adór kwí gwa ilaóh ar umuueé', a aníng iga ilaóh.”

6“Ala heé na/oó wák gwa paslis baraá loohír ganaa'a baraá na/'iiká' ninakwe, kuká' án iga haratlinti'ii'i, gár kuwa hariím tlaa/ár ur ar xoosliingw kawa gawaá istós i tseegi, kway /aytiis baraá iltá tlawi.

7Múk baraaká' yaamu, a tsaxwa sakwasleemar'ín kawa wa /akuuti, asma muruú yaariír i deer oo múk paslimís baraá loohír ganaa'a. Muruú paslimís inqo tawó deer, ala heedaádá' ngu huwaahuúw, a tsaxwa sakwasleemarós kawa wa /akuuti.

8“Dakók bar kuúng u paslimis baraá loohír ganaa'a, laqaá yaaeerók, tsateek, kwahheek amór saáw i ale. A tsiní slafiingw kuwa sleer dakók tawa wak, laqaá yaae, ta tawa dabaá koonda, laqaá ya'a', tuwa kwahhi baraá asltá baloó gwaa'aaká.

9Nee iltók bar kuúng u paslimís baraá loohír ganaa'a, tu/eek, kwahheek amór saáw i alé. A tsiní slafiingw kuwa sleer tawa heé ila wák, ta tuwa kwahhi baraá asltí alé tawa ilaawók koon tsaraawo.”

10“Ti harmagahhe', tam oo wák mu waaqa'ara' baraá kuká' ninakwe. Asma án a kah, malayker'ín umuú deelooro gawaá dooriiwo i dír geerá Baabuúeé' dirí', kuduú gawaá doori.

[11Asma Garmoó Hee nina hardáh as tidá' aa qwat ngiwa ba/amisi.]

12“Xáy, hee barnaxes bee/ángw tsiiru gu kón, nee bee/ír wák iri qwát, bee/angwdá' mibeeri gwaleél nee gwaleél gu geexaykáhe, iri tláy gawaá tlooma as bee/idá' aa qwat ngiwa leelehhituú ay?

13Ala arto binga hhe'eés, án a kah, bee/idá' ga saqwalaalaa/ ta bee/angwdá' mibeeri gwaleél nee gwaleél, kudá' aa qwaariiká.

14Sleeme tam Baabuúhúng kudá' gawaá doorí dirií', ga slaiiká tam heé wák iwa qwaari baraá kuká' ninakwe.”

15“Hhiyaawók kuúng bura sadakuús, tláw gurbueek, kuúng nee inós kiloohúng. Kuúng bura iiár i qaás, hhiyaawók ugwa sleér.

16Ala bar kuúng ugwa iiár i qaasiiká, tláw nee heé wák ti malé koonde', laqaá múk tsár, as umuúqo axweesanto ka tsati ar afér lamabu'uusér tsár laqaá tám.

17Nee inooín barnaxes gaa malé iiár i qaasiiká, haratlintaauuse xu'utiseek. Nee haratlintaauuse barnaxes gaa malé iiár i qaasiiká, heé adoosíng diroge masók a adór heé xoordaá hatlá' nee heé ohomér ohaahiím.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18“Án a kah, umuúqo gaaro ar taa tsegé' baraaká' yaamuuwo, gawaá dooriiwo kaa tseék sleeme. Nee umuúqo gaaro ar taa gwedé' baraaká' yaamuuwo, gawaá dooriiwo sleeme kaa gweér.

19“Slám án a kah gídaabá, múk tsár baraaká' yaamuuwo bar taa al'axweés baraá umuúqo gár ta firina', ka haniis nee Baabuúeé' kuduú gawaá doori.

20Dír múk tsár laqaá tám i dirii'i, barnaxes taa burumburiít as aning, án a didár tla/angw'ín i dirií'.”

21Aluudae Petro iri amoorós i daqáy guri báy, “Aáko, hhiyaaeé' án bir sadakumiis, ngu gurtlaw a sagaáwa magá'? Tam ay sagaáwa faánqwe?”

22Yesu iri oó', “Án a ooaaká, tam ay sagaáwa faanqw, ala a tam faanqw sagaáwa mibeeri faanqw.

23Adoorihe waawuti'iimár doori aa slaqamís nee waawutmooko wák oo faarór muruuwós gaa slaa' dír lawaaleerós i ale.

24Faaro ngiwa iimu/ún, kuna heekó i huúw oo ta shilingír kumér kúm i iinuusi.

25Heewí gár daqaarmoowós ngur bui iwa kahh, daqaarmo iri oó', ‘Inós weerisaak, nee hareerós nee na/'iiwo nee umuúqo gár i kona, as iinaadá' kawa bui.’

26Lawaalmoodá' iri tumbarara'aát geerá daqaarmoodí alé, guri harhheehhe'eemiís i kaahi, ‘Aáko, qiítl gár niinawe, án muruuwók sleémeero ngu buú'.’

27Heeduú daqaarmo guruuwós iri tláy, lawaalmoodá' guri gweér, guri gurtláy iinaadae.

28“Lawaalmoodá' iwa tláy, lawaalmooko nee inós al gadiyumamiisá' guna ár, oo iinaarós koóm ar shilíngi tsiiruú wák. Guri óh, guri tsaweér, guri báy, ‘Iinar'eé' ay dír ngi bu' laarí.’

29Iinusmoowós kudá' iri tumbarara'aát geeraawós i alé, guri harhheehhe'eemiís iri oó', ‘Gám qiítl gár niinawe, án iinaarók sleémeero ngi buú'.’

30Ala inós kangwdá' gwa ya/aniká, guri tseegár áy, ay dír iinaadá' ngi bui.

31Lawaaleedár hatlá' kaangwí nguwa aán, tari ló'wa gurhaamuút, kaangwí sleémeero kway ooár áy dír daqaarmooín kudá'.

32Daqaarmo lawaalmoodá' aáng aa gurtláy, guri ateét guri báy, ‘Kuúng a lawaalmoó tlaákw. Iinar'eé' sleémeero ta koon ana gurtláw án kuúng iwa harhheehhe'és.

33Kuunge daxta i hariindaakáhe ar iinusmoowók kuwa gurtleer, adoodá' án kuúng ura gurtláw?’

34Daqaarmoowós kudá' iri buúhh, guri huúw dír múk gu slahhe'eemiís ay dír iinaadá' sleémeero ngi faaki bu'utuuwo.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

35Yesu iri oó', “Adoorí an adór Baabuúeé' oo gawaá doori kuungá' nu laqi, barnaxes umuúqo heewo hhiyaawós gu gurtlatlayká ar muunuú ló'.”

Matayo 19

1Yesu axweesanaywí axweesanto nguwa hhe'eés, iri tláy yaamaá Galilayár wa ale iri hardáh ay Yudea, amór gayuú Yordani.

2Yesu kuri eehaár nee boo/oó yaariír oo muu, nee inós guri amoodá' wa hungu/uumiís.

3Yesu kuri i daqáy nee múk Farisayo as kuwa iiari, kuri báy, “Xáy, hee hareerós ngiwa geexay as umuúqo gaaro a hariímáro?”

4Yesu iri oó', “Ahaá, aga soomusi'iikáhe adór kara gooín gídaabá, ‘Tleehharusmoó muu iimír iimu/uungo hhawaata nee /ameeni gina tleéhh,’

5iri oó', ‘Gawaá adoorihe hee baabuúwós nee aayoorós gin geexáy nee tay hoot nee hareerós, nee kuká' tsár tari slaqwtá wák tleehhiit.’

6Gawaá adoorihe inooín a tsareeká, ala a wak. Múk Mungú aa haragaás, hee munguwa paraátl.”

7Tari oó', “Ala Musa adór hara'ayaarí ngira haniís a idoomá, ar hee talaáka ngiwa haniisi dír hareerós, nee hareedá' gari guus?”

8Yesu iri oó', “Musa ya/aámár /ameena kawa gusisiinda' ngina haniís as gawdeemaá munerhúng, ala aáng iimu/uungo a adoosingeká.

9Án a kah, umuúqo heewo oo hareerós gaa guus, ala as fuqtooká, harér hatlá' gari duux, kwí aa fuquús. Nee heé hareedá' taa guús gaa duux, inós aa fuquús sleeme.”

10Eeharuuse iri ó', “Kángw hee nee hareerós bar qo adoosíng, a tsiní duuxo bar kaa máy.”

11Yesu giri báy, “Múk axweesantí ilaooharo ga aleesláw, a sleémeeroowooká, aqo har kudá' taa aleesleemuú i haniís.

12Asma muu i deer oo duuxo ga aleeslawaaká, asma kuna adoodár tleéhh iimír kuwa laqwaali. Múk hatlá' i deer oo duuxo ga aleeslawaaká asma kuna adoodár tleéhh ar dabér muu. Kookoo sleeme duuxo ga máy asma waawuti'iimár doori. Múk intsaahhastí ilaooharo ga aleesláw ngi ilaoohi.”

13Hamtidár kilae na/'aá ninakw kingiri huúw amoorós i alé as dabaawós ngiwa gawaaín i qaasi nee ngiwa aleefirin. Eeharuuse mukdá' na/'ii ngaa huuw guri iigahhát.

14Ala Yesu iri oó', “Na/'aá ninakw mawaagáy, ni amor'eé' hardihiye', mi ila/aamara'. Asma awa adór kuká', waawuti'iimár Mungú a tooín.”

15Dabaawós giri gawaaín i qaás, iri quútl didae.

16Heeko wák ina hardáh amor Yesu, iri oó', “Intsaahhatusúmo, gár hhoo' ar ni tleehh a milá ar slafíngw alhhe'eesay wásl nguwa slaw?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Yesu iri oó', “Asma milá mas iidíguú hhooeemaá yaahamís dir'eé'. Oo hhoó' a wak. Kuúng bar dahmaá slá' baraá slafiingw, hara'aya na ooheek.”

18Heedaádá' iri oó', “Hara'aya a gaalá?” Yesu iri oó', “A tí, ‘Hee mu gaasaar, Ma fuquusaar, Gár hee ma fiisaar, /Aysani ma tsataar,

19Baabuúwók nee aayo ilaiwawa/eek, nee Inslaawmoowók slaeek adoodá' kuúng tir kilók sla'.’ “

20Masoomoodá' iri oó', “Tisíng sleémeero aga qaro óh, ala gár iga wa /aaruur a male milá?”

21Yesu iri oó', “Kuúng barnaxes a heé ganaá' tlehhitár wa slá', tláw, muruudá' ta koon weeriseek, ku hanís dír liitlakuuse, daqaní kuúng daqaari'iimarók a gawaá doorí eér. Daqaní aníng ir eehát.”

22Masoomoodá' /aymuudá' nguwa axaás, iri quútl ar gurhaami, asma inós daqaari'iimár yaariir ga kón.

23Yesu eeharuuseerós gari báy, “Án a kah, ka gawit daqaarmo iwa dahi baraá waawuti'iimár dooriiwo.

24Slám nu malé baw, ka inslaahh angamía iwa dat baraá fooxár laqwa, ta daqaarmo iwa baraá waawuti'iimár Mungú i dahi.”

25Eeharuuse adoodá' ngiwa axás, iri waa/ó/ ló'wa ale, iri ó', “Barqo adoosíng ala heé ba/ám a heemá?”

26Yesu eeharuuse gari i qaytsiít gari báy, “Dír muko adoosíng i ya/aandaaká, ala dír Munguhe umuúqo gaaro i ya/aán.”

27Petro iri oó', “Qaytsiít, atén mura' sleémeero ugwa geexawaán, kuúng uri eeharaán, daqaní gár atén ta slawaan a milá?”

28Yesu giri báy, “Án a kah, kuungaásingá' aníng iga eehade', baraá yaamuudá' /aben, kudá' Garmoó Hee i iwiiti baraá kitangwduú xirfuuwós, kuungá' daqaní sleeme a iwitá' baraá kiteeriidá' mibá nee tsár, tlahhi'iidá' mibá nee tsár awa múk Israeli kiri sakwasleemutá'.

29Slám malé alé umuúqo heewo oo do'ós gwa geexay, laqaá qaymo, laqaá hhiya', laqaá hho'o, laqaá baabá, laqaá aayo, laqaá na/'ii, as aníng, muruuwí sleémeero gu ilaoh sagaáwa tsiiru, nee slafíngw alhhe'eesay wásl guri aal.

30Ala baraá kudá' geerá hara'a, awa yaariir i alí ki/iyá', nee kudá' alaá hará', ta geerí waaraahh.”

Matayo 20

1“Waawuti'iimár doori a slaqás nee heé qaymór misabiíbuú koóm. Inós ina tseewa ti'iít doosluuse ngiwa leelehhituú ay, ngiwa huuwi baraá qaymoorós ar misabiíbu.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2Tana al'axweés nee inós, umuú heewo nguwa bui ar shilingmoó wák tlaatla/aangw sleémeerowo. Giri huúw ay baraá qaymoorós ar misabiíbu.

3Iri malé ti'iít matlaatleero qoomár looár tám, múk hatlá' guna ár i sihhimiit baraá sokoónír wa ale, i gadiyér kon'aaká.

4Inós giri báy, ‘Tlawsé' kuungá' sleeme, gadiyeét awaagáy baraá qaymor'eé' ar misabiíbu. Bu'utuuhúng oo hariím án ngu haniís.’

5Tari daqáy. Iri malé ti'iít looár lahhoó' nee looár gwaleél, aqo adoodár kilá' gana tleéhh malé alé.

6Looár mibá nee wake iwa malé ti'iít, awa hatlá' gina malé ár baraá sokoónír i alé, ta sihhimiit tawó alé. Giri báy, ‘Baré a tawó sihhimitá' diirí wa ale, tlaatla/aangw sleémeero, slám a gadiyér koonda'aaká.’

7Kuri báy, ‘Asma heé atén taa gadiyeét i haniis i kaahh.’ Giri báy, ‘Kuungá' sleeme tlawsé' ay baraá qaymór misabiíbu.’

8“Qoomár looa iwa dát, aakooduú qaymo loó' sageesihhitusmoowós guri báy, ‘Doosluuse ateeteegáy, bu'utuuín haniiseek. Bu'utu ku iimu/uún dír kudá' naa aluú wa hardah, nee daqadá' ku alhhe'és tam ay dír kudá' naa geerí hardah.’

9Mukdaáduú gadiyeét gaa iimu/un qoomár looár mibá nee wak, umuúqo heewo aqo shilingmoó wák guna sláy.

10Kudá' aáng gadiyeét ngaa geerí iimu/un, inooín tindiwa hardáh, inooín geera ngiwa xuiya', bu'utuú úr kun kár sláy. Ala umuúqo heewo gár aa sláy aqo shilingmoó wák.

11Qoomár ooharo kuwa hhe'eés, tari qununuú/ dír heedaáduú qaymo loó' i alé.

12Tari oó', ‘Mukwí naa aluú wa hardah, gadiyeét kana tleéhh ar qoomár looár wák kilós, ahaá kuúng bu'utuuín musa alqoomés nee koorén, ateédá' tsee/amá ugwa qiqtlaatlimaan tlaatla/aangw sleémeero?’

13“Inós heé wák dir'ine guri báy, ‘Mulqúmo, án kuúng ugwa /aytimiiká. Aníng nee kuúng gár taa al'axweesaán a shilingmoówoóke?

14Ooheegáy tidá' kuúng wa hariím, waátl. Aníng aga slaá' bu'utuú kudá' naa aluú wa hardah nguwa alqoomees nee kók.

15I hariindakáhe aníng muruueé' nguwa ar gadiyuus ar adór án ngur slaa'. Laqaá daxta kuúng da/i an ara'aánda asma aníng tiwa hhoó'?’ “

16Yesu iri ilawaáts giri báy, “Gawaá adoorihe, kudá' alaá hará' ta geerí waaraahh, nee kudá' geerá hará' ta alhhe'eesáy kii/.”

17Qoomár Yesu iwa tsa/aa/an iwa Yerusalémúr kay, eeharuuseedá' mibá nee tsár kilooín gari huúw dinkwa nee inós. Tawa loohír i dirii'i, gari báy,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18“Ga/aawaagáy, hamí a tsa/aa/amaán tawa Yerusalémúr kawaan, nee Garmoó Hee ku qaas baraá dabaá geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa. Inooín kuri sakwasleemuut ar kuwa gaasi.

19Aluuwo kuri qaas baraá dabaá múk xoordaá hatlá' as kuwa niqimisi, nee kuri kikii' gawaá msalaába, nee bál tám kuri waaslee/atis.”

20Aayór doó Sebedayo Yesu guri i daqeér dinkwa nee daaqaywós, guri i tumbarara'át, guri firiín /aymuuwo.

21Yesu gari báy, “Gár ta sla' a milá?” Aayoodá' iri ó', “Na/'iieé' kuká' tsár ya/aameek niwa iwiitiya' oo wák dakók oo doó /iyáy, kuqá' dakók oo doó basáy baraá waawuti'iimaroge.”

22Yesu iri oó', “Gár ta firíriinda' a xua'aaká. Slahha'amkwák án ni slaw, kuungá' u qitlá'a?” Kuri báy, “Adoosíng a aleeslawaán.”

23Yesu giri báy, “Slahha'amkwá án ni slaw, uqo sleerá', ala kángw kuungá' tawa iwita' heeqá' dakw'eé' oo doó /iyáy, kuqá' dakw'eé' oo doó basáy, kangwsíng a kwe'eeneeká. Ala kiteeridá' ki haniis dír mukdá' kisa amohhe'ees nee Baabuúeé'.”

24Nee eeharuuseedár mibaangw adoodá' ngiwa axás, hhaeedá' tsár giri i búhh.

25Ala Yesu eeharuuseedá' gari ateét gari báy, “A xuá' gídaabá waawitú xoordu in waawuti'ii'ín ar /uuru, nee muk'ín oo aleesleemuú koóm gun hara'ayiiyín.

26Ala dirhunge a adoosingeeká. Ala umuúqo heewo oo uroó slaá' dirhunge, masók a sageegadiyusmoohúng.

27Nee umuúqo heewo dirhunge oo geerí warhhamaá slaá', masók a lawaalmoohúng.

28Asma tam Garmoó Hee sleeme naa hardahiiká as kuwa sagadiyuusi, ala nina hardáh as muu nguwa sagadiyuusi nee as slafiingós nguwa haniisi as múk yaariír nguwa gweeri.”

29Qoomár tawa tláy Yerikór wa ale, Yesu kuri eehaár nee boo/oó úr oo muu.

30Nee mukko tsár oo taampu aa iwiít afaá loohír i alé. Inooín ngiwa axaasiyé' gídaabá Yesu in waaraahh, tari tseé' ar afór ur, tari oó', “Aáko, Garmoó Daudi, atén ti gurtleer.”

31Mukduú taampu kuri iigahhaát nee boo/oó muu as iwa xasliitiya', ala inooín tseeamooro tari ak buúhh tari oó', “Aáko, Garmoó Daudi, atén ti gurtleer.”

32Yesu iri sihhiít, mukduú taampu guri ateét, iri oó', “Adór ta sla'a' ar nu laaq a adoomá?”

33Kuri báy, “Aáko, gár ta sla'aan, masók ilaarén in qaytsitiyá'.”

34Yesu guruuwós iri tláy, ilaaín giri kwatiít. Hamtidár kilae ilaaín niri qaytsitiyé', Yesu kuri eehaár.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Matayo 21

1Tari tseewúy Yerusalemú i alé, tari hardáh Betfage, dír tloomár xaaiikaari ta babay Miseituni. Yesu eeharuusér tsár gari ya/aáw,

2gari báy, “Tlawsé' ay amór gixsarqá' geeraahúng i dirii'. Bara hardaté' daqwaay uqo aandá', kwaa tseék, nee gwarendmoó daqwaay nee inós dinkwa. Gweerare', ngi hubá' amor'eé' alé.

3Bar hee naa /aymuú báy, ku beera', ‘Aako gan slaa'.’ Daqadá' inós ngi geemáy.”

4Tí sleémeero ina tleehharút as tidá' aarusmo aa oó' iwa bo/,

5“Múk gixsár Sayuni bawaak. Waawutmoohúng naa hardáh dirhúng. Inós ku tsá'. Aa tsa/án gawaá daqwaay, gwarendmoó daqwaay.”

6Eeharuusér aáng iri tleér, adoodá' Yesu ngira hara'ayín kari tleéhh.

7Daqwaydá' nee gwarendmoó daqwaay kiri huúw, inqwaruuín kuri hhaáf gawaá daandeemaá daqwaayeedá', Yesu iri iwiít gawaadí alé.

8Múk yaariír baraá boo/aydae inqwaruuín guri hhafín baraá loohír i alé, bahh'alé haleemaá xaai ngiri tlaaqiyé', ngiri hhafiné' baraá loohi.

9Nee boo/aydá' geerá wa hi'iít, no alu, ta tseeamín ta kaahi, “Hosana, Garmoó Daudi, i xirfuuti kudá' hardáh ar umuú Aako, i xirfuuti Mungú gawaá doori.”

10Qoomár iwa dáh baraá Yerusalemú i alé, muu sleémeero oo baraá gixsadá' i dirií' iri amooqwaqwadín, tari káh, “Heewí a heemá?”

11Boo/aydá' Yesu gwa eehaar iri oó', “Heewí a aarusmo, Yesu oo baraá Nasaretír Galilayár daáhh.”

12Yesu iri dáh baraá Doó Mungú, muu sleémeero guri gusiisín, kudá' muruú weerimiís nee kudá' muruú tlaxuúm baraá Doó Mungú wa ale. Meesadaá múk peésár gaamiís giri warqeemiís, nee kiteeraá múk hhookár weerimiís.

13Iri oó', “Kaa gooín, ‘Dooeé' ku bay a doó saaliingw.’ Ala hám daxta kuungá' ugwa mar'ír malguusel tlehhé'.”

14Yesu kuri i daqáy nee múk taampu nee oo taqooraay, qoomár iwa baraá Doó Mungú i dirii'i, giri hungu/uumiís.

15Ala geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa tari buúhh asma muruuduú waa/oo/amo oo Yesu aa tleéhh, nee asma na/'ii niwa tseeaminé' ar afór ur baraá Doó Mungú wa ale, iwa kaahiya', “Hosana, Garmoó Daudi i xirfuuti.”

16Yesu kuri báy, “Aga axási adór i kaahiya'?” Yesu iri oó', “Eeít, aga axaás. Kuungá' aga soomusi'iikáhe gídaabá, ‘Kuúng xirfuuwók ugwa amohhe'és as kuwa boo/eesi ar afér na/'aá ninakw nar na/'aá du'uumá'.’ “

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Yesu giri didí geexáy, iri ti'iít tsee/aá gixsár i aleeró ay Betania, iri amoodá' i deél.

18Matlatleero looa niwa tleér, Yesu iwa baraá gixsár kay, ina qwariít.

19/Aantsírka wák ar afaá loohír i dirii' gari ár, gari i hardáh. Ala na/'aá /aantsí i kahhiyá', aqo har loo/o kilós. /Aantsídá' gari báy, “Iimír laarí na/'aá /aantsí mikiwa sláy gawaawoge baloó alé.” /Aantsídá' iri /óts siiwadár kilae.

20Eeharuuse adoodá' ngiwa aán, iri waa/ó/, iri ó', “Adoorí a milá, /aantsírí misa gaanslár /óts?”

21Yesu iri oó', “Án a kah, kuungá' bar haratlintaao a koondá', nee a xuruumita'aaká, ar ta tlehha' a tír /aantsí kiloseká. Tam tloomarí sleeme bara beeré', ‘Quútl, tláw ti kwahhtá eer baraá tlawi,’ adoorí i tleehharút.

22Slám umuúqo gár ta firiinda'a baraá firorhunge, bar aga haratlintié', a sleerá'.”

23Yesu iri dáh baraá Doó Mungú. Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee bariisér múk Yahudi Yesu guri i daqeér qoomár inós iwa intsaahhatimisi, tari oó', “Muruuwí aleesleemuú kur tlehhit a gaalá? Nee heé aleesleemuuwí ngwa kuúng i haniis a heemá?”

24Yesu giri báy, “Aníng sleeme gár wák ngi dirhúng i yaahaás, kuungá' nga oá'. Daqaní sleeme aníng ngi dirhúng i oó' aleesleemuú muruuwí ngur tlehhiit.

25Baatiísmoó Yohana amór naa daáhh a amá? A amór Mungúhe laqaá a amór muu?” Tari kilooín axweés ta kaahi, “Bara ooaán, ‘Amór naa daáhh a amór Mungú,’ ti bay, ‘Ahaá ala, Yohana musa haratlinti'ii'iiká?’

26Ala bara ooaán, ‘Amór muu,’ boo/aay u da'ayumiitaán. Asma muu sleémeero Yohana gwaa tsaáhh adór tar aarusmo.”

27Yesu kuri báy, “A xuanaaká.” Yesu inooín giri báy, “Aníng sleeme aleesleemuú muruuwí ngur tlehhiit ngu dirhúng i ooaaká.”

28“Kuungá' ma katá' daanduú iidíguuwihe? Heeko wák daaqoó tsár gu kón. Garmoó úr guri i daqáy, guri báy, ‘Garmaaeé', tláw gadiyeét aweek laarí baraá qaymór misabiíbu.’

29Garmaadá' iri oó', ‘Ka hhoo', aáko.’ Ala aa daqayká.

30Aakoodá' iri daqáy dír garmoó niiná, guri adoodá' báy sleeme. Ala garmoó niiná iri oó', ‘Án a daqawká.’ Aluuwo iri hhu'u'ún, iri daqáy.

31Xáy, baraá daaqaywí tsare heé sla'aarír baabuúín gaa tleehh a gaalá?” Tari oó', “A kudá' niiná.” Yesu iri oó', “Án a kah, ohomuusér koódi nee tsaatuuse ta geeraahúng i waaraahh tawa dahi baraá waawuti'iimár Mungú.

32Asma Yohana nina dirhúng i hardáh ar loohír gan'amu, kuungá' kuri haratlinti'ii'iiká. Ohomuusér koódi nee tsaatuuse guri haratlintí'. Kuungá' adoodá' kawa aandé' tam sleeme aga hhu'u'uundi'iiká as kuwa haratlintia'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

33“Slaqsoó hatlá' iiár i qaasaak. Heeko i deer oo do'ós koóm. Nee inós misabiíbu guna dahaás baraá qaymoorós. Qaymo gari yaáw. Bohoongw guri foól baraá tla/ángw qaymo, oo ma'aá na/'aá xaaiidá' ngiwa tsoo/iti. /Aampár xuuma gari tleéhh. Qaymo gari saayín dír doosluuse, iri aa'aá káy.

34Qoomár bu'uungw iwa naká/, sagadiyuuseerós gari ya/aáw amór doosluuseedá', as bu'uungós kuwa leehhi.

35Doosluuseedá' sagadiyuuseedá' gari ohiín, oo wák kuri muúx, oo hatlá' kuri gaás, nee kuqá' kuri tlaquút ar tlaa/e.

36Sagadiyuusér hatlá' gari malé ya/aáw ar yaariir tam tidá' geera ba/a. Kari malé adoodá' laáq.

37Alhhe'eesaywo garmaawós guri amor'ín i ya/aáw, iri oó', ‘Garmaaeé' ku ilaiwaa/.’

38Ala doosluuseedá' garmaadá' nguwa aán, inooín kilooín tari axweés tari oó', ‘Kwí a aalusmoowós. Un gaasaán, as daqaní aali tawa toorén.’

39Kuri óh, kuri tsee/áy kwaáhh baraá qaymór misabiíbuwo, kuri gaás.

40“Xáy, aakoó qaymo loó' birna hardáh, doosluuseedá' adór ngi laqi a adoomá?”

41Tari oó', “Mukdá' tlákw gu ló'wa qwaarees. Nee qaymór misabiíbu gari doosluusér hatlá' i saayín, doosluusér bu'uungós gu haniis ar qoomár hariim.”

42Yesu giri báy, “Aga soomusi'iikáhe baraá Gooiro, gídaabá, ‘Tlaa/adá' qwatsiiruuse aa sí', aa tlaa/ár ur tleehhít ar do' ira gawdúy. /Aymuuwí amór i dahhi a amór Aako. Nee slám a waa/oo/amoóro dír ilaarene?’

43“Gawaá adoorihe án kuungá' nu baw, ‘Waawuti'iimár Mungú ka hingees dirhunge, nee kari haniis dír múk xoorór hatlá' oo tlehhema'aá waawuti'iimadá' wa hariím gi tlehhiít.’

[44Umuúqo heewo oo gawaá tlaa/arí huú', aqo in qeqetaatín, nee slám umuúqo heewo oo tlaa/arí i i hu', aqo gun naasuúr.]”

45Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee múk Farisayo slaqsi'iiwós kiwa axaás, kari tsaáhh gídaabá a inooín gin kah.

46Gawaá adoorihe Yesu kuna loohi leelehhiít ar kuwa oohi, ala boo/oó muu kuri da'ayuút, asma Yesu kwaa tsaáhh nee muu adór tar aarusmo.

Matayo 22

1Yesu iri malé axweés ar slaqsi'i, iri oó',

2“Waawuti'iimár doori slaqsaywós a adór waawutmooko wák oo muruú /aymár úr gwa tleehh as garmaawós oo duuxuuxuúm.

3Lawaaleerós gana ya/aáw amór mukdá' taa dahi'ís i alé, nguwa ateetiya' as niwa hardihiya' amór doó duuxór i alé. Tari sií' daqeemuuwo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Lawaalér hatlá' gari male ya/aáw, iri oó', ‘Mukdá' taa dahi'ís bawaagáy gídaabá, ga/aawaagáy, muruú /aymar'eé' ugwa amohhe'eés, awee nee damaay kudaádá' wahhaará' iga hhe'eés tsu/utaaro, nee mura' sleémeero aa hhooáy. Qwalaasaré' amór doó duuxo.’

5Ala inooín kaa gaár i xuiiká. Tana tlatláy, kookoo ina tláy baraá qaymoorós i alé, kookoo ina tláy baraá halaanu'uumarós.

6Nee mukdá' aa meet, lawaaleedá' gari ohín, gari muúx, gari tsuú/.

7Waawutmoodá' iri ló'wa buúhh, daqtá askaári gari ya/aáw, mukdaádá' aa tsu/uut kuri tsuú/, nee gixsar'ín kari daá/.

8Waawutmoodá' lawaaleerós gari báy, ‘Muruú /ayma aa hhooáy, ala mukdá' taa dahi'ís aa harinká.

9Ala tlawsé', tsa/amé' amór luhuudá' warangi, muu sleémeero kudá' taa aandé' ateetare' amór doó duuxór i alé.’

10Lawaaleerós tidá' iri tleér baraá loohír ur, muu sleémeero kuri burumbuúr, kudá' taaqo ari, múk tlákw nee múk hhoe. Doó duuxo iri haáts.

11“Waawutmo iri dáh baraá do', as dahaayeerós ngiwa taaqweesi. Heeko guri ár baraadae oo tlabaá duuxo gi koomaaká.

12Guri báy, ‘Mulqumooeé', adór tara dát baraá do'wí aleeró? Baré tlabaá duuxo i koondaaká.’ Inós iri xasliít.

13Waawutmo lawaaleerós gari báy, ‘Heewí daba' tseegaak nee ya'aawo, kwahhtá awaak tsee/aá i alé baraá giwti, dír tawa /aa/amin nee sihhina' kiwa qirirtliimisi.’

14“Asma múk taa ateét ku úr, ala kudá' taa tsawaár ku niiná.”

15Múk Farisayo iri tláy tari al'axweés adór Yesu kur oohi ar /aymi'iiwós.

16Eeharuuser'ín kari ya/aáw amoorós i alé dinkwa nee múk Herode, tari oó', “Intsaahhatusúmo, atén a xuaán gídaabá kuúng a heé ló', nee loohír Mungú adoodá' ir gana' tinar intsaahhatimís, tam kángw uroó hee u yaahamisaká, asma hhohhoartá muu a ga/eeraaká.

17Tí atén i ooang, ‘Xáy, ka ga/eer, a hariímáro waawutmoó múk Rumi kuwa koódír i haniisaan, laqaá aasla'áy?’ “

18Ala Yesu tlakweemaaín kudá' giri tsaáhh, iri oó', “Ahaá, án mis iiara'adá', kuunngá' hhaahhafuúse.

19Xáda, peesmoó koódi laqaamare'.” Peesmo kunguri huúw.

20Giri báy, “Slaqsaywí gawaakí dirií' oo heemá, nee gooirihe?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

21Tari oó', “Slaqsaywí oo waawutmoó múk Rumi, nee gooirihe.” Yesu giri báy, “Ar waawutmoó múk Rumi wa hariim, amoorós ti hanise', nee ar Mungú wa hariim, amór Mungú ti hanise'.”

22Adoorí kawa axaás tari waa/oó/, kuri geexáy tari quútl.

23Baalaadae múk Sadukayo, mukdá' káh gídaabá waasle/ i kaahh, Yesu kuri i daqáy, kuri yaahaás,

24tari oó', “Intsaahhatusúmo, Musa tina báy gídaabá, ‘Hee bira gwaá', harér aa geexáy bir na/'aá koondaaká, hhiyaawós ngi aali, as doó hhiyaawós iwa tlay.’

25Hhaeekaari faanqw i dayá'. Oo geera ina duuxún, iri gwaá', na/oó aa geexáy i kaahh. Hareerós gari geexáy dír hhiyaawós as ngiwa aali.

26Oo tsár sleeme gari aál, nee oo tame, ay sleémeero faanqwamaawo kari aál.

27Alhhe'eesaywo hareedá' sleeme iri gwá'.

28Bál deelór waasle/ bira xeér, /ameenidá' a harér heemá baraá mukdá' faanqwe? Asma inooínaadá' sleémeero kana aliít.”

29Yesu giri báy, “Aga qwadé' adoosinge, asma tidá' taa gooín a xua'aaká, tam aleesleemuú Mungú sleeme u xua'aaká.

30Asma alaá waasle/uuwo muu i duuxuxunká, nee /ameena ka duxuutiiká. Asma inooín a adór malaykér gawaá doori.

31Slám daanduú iidíguú múk aa qaatl iwa waaslee/i, kuungá' aga soomusi'iikáhe /aymuudá' Mungú aa oó' gídaabá,

32‘Aníng a Mungú Abrahamu nee Mungú Isaka nee Mungú Yakobo.’ Mungú a Mungú tu'uuwooká, ala a Mungú múk slaáf.”

33Boo/oó muu adoodá' ngiwa axaás, iri ló'wa waa/oó/ as intsaahhatimisuuwós.

34Múk Farisayo ngiwa axaás gídaabá Yesu múk Sadukayo gwaa xasltís, tari dinkwár wa axweés.

35Oo wák baraá tla/angw'ine, nee inós a intsaahhatusmoó hara'ayár Musa, Yesu guri yaahaás ar iiara, iri oó',

36“Intsaahhatusúmo, baraá hara'ayaro, hara'ayár ak ur a gaalá?”

37Yesu iri oó', “ ‘Aakoó Mungúwók na slaeek ar muunuúwók sleémeero, nee ar qeeruuwók sleémeero, nee ar fuqurangók sleémeero.’

38Tí an hara'ayadá' ur, slám ar afhhamít.

39Nee hara'ayár hatlá' ar nee tisí slaqás a tí, ‘Inslaawmoowók slaeek adoodá' kuúng tir kilók sla'.’

40Ala hara'ayár Musa sleémeero nee gooír aaruuse iimu/uungós a hara'ayaarí tsár.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

41Múk Farisayo iri burumburiít, Yesu giri yaahaás iri oó',

42“Kuungá' ka ga/eera', Kristo a garmoó heemá?” Kuri báy, “A Garmoó Daudi.”

43Giri yaahaás, “Ala Daudi musngwa Aakoowós ar ateetín, ar baraá aleesleemuú Qeeru, iwa kaahi,

44‘Aakoó Mungú Aakooeé' guna báy, iwiít bihhaaeé' awa doó /iyáy, tam ay dír wakuuseerók ngi baal, ay dír ngi gawaá dabaawók i qaas.’

45“Bar Daudi gun Aakoowós babáy, ala daxta adór tar garmaawós?”

46Ala heé /aymu ooaro gwa aleeslay i kaahh. Tam iimír baldá' heé yaahasaro gwa qiitl i kaahh.

Matayo 23

1Yesu iri oó' dír boo/oó muu nee eeharuuseerós,

2“Intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo taa iwiít gawaá kitángw Musa as hara'ayaarós kawa alki/iiti.

3Gawaá adoorihe umuúqo gaaro ar ni kuungá' i ooiya', oohaak nee ka tlehhá'. Ala tlehhemi'iidá' inooín ta tlehhiiti, mi tleehhara'. Asma inooín tidá' ta kaahi ka tlehhiitiiká.

4Inooín huuwaá ilo' ki tsegiit nee kiri tsa/amiis gawaá sum'aá muu. Nee inooín tam kwatiitár diitsaro ka slaiiká.

5Asma tlehhemi'ii'ín sleémeero kin tlehhiit as muu ngiwa ga/ay. Inooín slambaré/uuín kuduú firo ngun dogiitiyá' nee hirituú tsaafoó inqwaruuín ngun ureemisiyá'.

6Kiteeraá geera ngin tsawdaaditiyá' doó kiwa dahi'isi, nee baraá maraá saaliingo sleeme.

7Inooín kan slaa' kiwa taaqweemisi dír boo/oó muu barkaa áy. Slám ka slaa' muu ngiwa intsaahhatuusér ar ateetin.

8Ala kuungá' mutunduwa intsaahhatuusér ar ateetín asma Intsaahhatusmoohúng a wak, nee kuungá' sleémeero a hhae.

9Kuungá' hee mu baabá ar ateetimaara' baraá yaamuuwo, asma Baabuúhúng a wak, inós an kuduú gawaá doorí dirií'.

10Slám kuungá' mutunduwa geeraharuusér ateetín, asma geeraharusmoohúng a wak, inós an Kristo.

11Nee heedaádá' úr dirhunge, masók inós a sagadiyusmoohúng.

12Umuúqo heewo oo ti kilós ureemiís ku niinawees, nee kudá' ti kilós niinaweemiís, ku urees.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13“Kuungá' hhaahhafuúse, intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma kuungá' afkuú doó waawuti'iimár Mungú una tsegé' as muu miwa dáh. Gím kuungá' kilá' a ak data'aaká, slám mukdá' daráh u ak geemeera'aaká iwa dahi.

[14Kuungá' hhaahhafuúse, intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma kuungá' muruú kwaeeli un /aa/agá', nee firór yaariir a firaariindá' ar hhaahhafiingw. Gawaá adoorihe sakwasleemarhúng ka ak ur.]

15“Kuungá' hhaahhafuúse, intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma kuungá' an harweeririndá' baraá tlawtá wa ale nee baraá yaamaá kaahare as heé wák kuwa eeharusmoohúng tlehha'. Ala bura eeharusmo tlehhé', kuri heé tlaákw tlehhá', oo kwahhtá baraá asltá daqisleém wa hariím, sagaáwa tsár ta kuungae.

16“Kuungá' geeraharuúse, kuungaásingá' taampu, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta', kuungaásingá' kaahá' gídaabá, ‘Hee birtaa lu'umís ar Doó Mungú, gaarós i káhh. Ala hee bir taa lu'umís ar miislidár Doó Mungú, lo'oodá' gu eér.’

17Kuungá' a daktana nee a taampu. Asma gár ak ur a gaalá? A miislidáe, laqaá a Doó Mungú oo miislidá' ga hhehhe'eemiís?

18Slám kuungá' a kata', ‘Hee bir taa lu'umís ar meésaadár baraá Doó Mungú, gaarós i káhh, ala hee bir taa lu'umís ar ilahhooár daanduú meésaadá' i dirii', lo'oodá' gu eér.’

19Kuungá' a taampu. Asma gár ak ur a milá? A ilahhooadaádae, laqaá a meésaadár Doó Mungú, tidá' ilahhooadá' gaa hhehhe'ees?

20Gawaá adoorihe, heé ti lu'umís ar meésadár baraá Doó Mungú, aqo tin lu'umis ar meésaadá' nee ar muruudá' sleémeero oo gawaadá' i dirií'.

21Nee heé ti lu'umís ar Doó Mungú, aqo tin lu'umis ar do'dá', nee ar kudá' baraadá' hoót sleeme.

22Nee heé ti lu'umís ar doori, aqo tin lu'umis ar kitángw aleesleemuú Mungú, nee ar kudá' aa gawaadí iwiit.

23“Kuungá' hhaahhafuúse, intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma kuungá' ilahhooár manákw nee daantláy nee piripíri an hanmaamisá', ar wák baraá mibaango tawa ar Mungú, ala muruú urén oo hara'aya ugwa meeré', gídaabá sla'aari nee gurtleemu nee haratlintaao. Gár kuungá' tunduwa hariím aqo muruuwí un tlehhá', ala muruuquú hatlá' sleeme mu mawaara'.

24Ala kuungá' geeraharuúse, kuungaásingá' taampu, kuungá' a mak ineerár hingeemisá', ala a angamíár gu/uundá'.

25“Kuungá' hhaahhafuúse, intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma kuungá' daanduú isaangi nee oo

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

qwaree/amo in hamtlitá', ala baraadae gár aa hats a malgu'uuma nee har qoomay wasle.

26Kuúng heé Farisayo oo taampa, guruú isaangi ala hamaatleek, as daanduú isaangi sleeme iwa hhoohhoouy.

27“Kuungá' hhaahhafuúse, intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta', kuungá' a slaqás nee /aantaá taa sliík ar chokaá'a. Bira tsee/aá wa aán, ki hhohho', ala baraadane gár aa hats a fadaá múk aa qaatl nee slasla/areema sleémeero.

28Kuungá' sleeme an adoodá', asma burtundu tsee/aá wa ga/áy nee muu, kuungá' a múk ganaá', ala gár baraahúng a hhaahhafiingw nee dee/aanu.

29“Kuungá' hhaahhafuúse, intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma kuungá' /aantaá aaruuse in tlehhitá' nee dír /aantaá múk ganaá' kari parootuusé' as inslaslangw'ín.

30Slám a kata' gídaabá, ‘Atén geera qoomaadár baabi'iirene bar an dawaán, atén geera a kahhaán gawaá tseereedár aaruuse ku'uusaro.’

31Gawaá adoorihe kuungá' ti kiloohúng lamabu'uundá' gídaabá kuungá' a na/'aá mukdá' aaruuse gaa tsuu/.

32Gimsé', qoomayduú baabi'iihúng hatsiisaak.

33Kuungá' a dayshe, slám a na/'aá daysheedá' uren. Kuungá' sakwasleemár baraá asltá baloó gwa'aaká adór kar ilagoba' a adoomá?”

34Yesu iri oó', “Gawaá adoorihe xumiisé'. Án aaruuse ngi amorhúng i ya/aáw nee múk sagaloene, nee intsahhatuusér hara'aya. Inooín bahh'alé kuungá' i tsuu/á', bahh'alé i kiki'iindá', bahh'alé i muxá' baraá maraá saalingwhunge, nee kiwa gusisiinda' umuúqo baraá gixsaro.

35Gawaá adoorihe tseerdu sleémeero nu i ki/iyá', kudá' taa yaamí ku'uús, awa múk tlakweemaá koomaaká, iimír tseerér Habili, kudá' tlakweemaá koomaaká, tam tseerér Sakariú Barakia, kudá' taa gasé' didá' hhoohhoo' ar baraá Doó Mungú.

36Án a kah, kaangwí sleémeero ni hardah gawaá múk qartí.”

37“Yerusalému, Yerusalému, kiídá' aaruusér tsu/aa/iim, nee kudá' tinda amoorók i ya/aáw kiwa tlaqwaaqut ar tlaa/e. A sagaáwa magá' án mukók nguwa dinkwár i burumburtá wa slaá', adoodár koonki tsiioorós ngir dinkwár i burumburaariin baraá hhaampi'iiwós i alé, ala kuungá' aga ya/aandi'iiká.

38Ga/aawaak, kuungá' tundu dewa'aamér i geexáy.

39Asma án a kah, aníng i baloó aanda'aaká daxta ay dír ti oa', ‘I xirfuuti kudá' hardáh ar umuú Aako.’ ”

Matayo 24

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1Yesu iri quútl, iri ti'iít baraá Doó Munguhe. Eeharuuseerós guri i daqeér as tlehhmuú Doó Mungú nguwa laqaan.

2Yesu eeharuuseerós gari báy, “Tí sleémeero a ga/eerá'a? Án a kah, tlaa/anoó gawaá kuqí meét i kaahh oo ta fee/iiká.”

3Tam qoomár Yesu iwa iwiít gawaá tloomár xaaiikaari ta babay Miseituni, eeharuuseerós guri i daqeér qoomár tawa kilooín, tari oó', “Atén i ooang, kangwsíng i tleehharuuti a xaylá? Nee layár ta araan a gaalá ar hardahamuuwók nee ar alhhe'eesoó yaamu?”

4Yesu iri oó', “Magaahhé', hee munduwa al/aáy.

5Asma múk yaariír ni hardah tiwa ateetin ar umuueé', tawa kaahi, ‘Aníng a Kristo.’ Nee inooín múk yaariír ku al/aay.

6Kuungá' iidíguú slaqwara' uqo axasá', nee tsimaahhír slaqwara'. Ala ma da'ayuutara'. Asma tí gár kawa hariím aqo in geerí hardát, ala alhhe'eesaydá' aa xayká.

7Asma xooro i tleér iwa slaqwarár eer amór xoororqá'. Nee waawutmoó xooro i slaqwarár áy amór waawutmoó xoorór hatlá'. Slám giyeét ni tleér. Nee yaamaá yaarire kunseeli i ti'ít.

8Tí sleémeero an iimu/úngw slahha'amu.”

9“Qoomaadae muu kuungá' nu sakii/ as slahha'amu kuwa sleera', nee nuri tsuu/. Nee kuungá' tunduri ahhiit nee xoordu sleémeero as aníng.

10Kaangwí iri dukutsmo tleehhiit dír múk yaarire, tiri kilooín sakikii/iyá' nee tiri ahhiitiyá'.

11Múk yaariír ni hardah, oo káh, ‘Atén a aaruuse’, ala a loeká. Inooín múk yaariír kuri al/aay.

12Qoomaadae dee/aanu i tlaahh, gawaá adoorihe sla'aarír múk yaariír i tsauúr.

13Ala heé ba/ám a kudá' qiítl ay alhhe'eesaay.

14Slám iidíguú hhó' oo waawuti'iimár Mungú ku alki/iit baraá yaamu sleémeerowo as iwa lamabu'uungw tleehhiiti dír xoordu sleémeerowo. Daqaní alhhe'eesaydá' in sangw hardah.”

15“Qoomár kudá' tlaákw oo Hhiturusmo bura aandé' aa sihhiít didaádár hhoohhoó' i alé, kudaádá' aaursmo Danieli aa oó' (heé soomuús gídaabárós ngi tsaahhi),

16qoomaadae múk baraá yaamaá Yahudír i dirií' ta ta'aain gawaá tlom'i.

17Nee heé gawaá daanduú doó i dirií' miwa aweér as muruú baraá do' nguwa leehhi.

18Laqaá heé baraá qaymór i dirií' miwa kií/ as tlabaawós ngiwa leehhi.

19Ala /ameenár tsiihaawe nee ar na/'aá ninakw gi koom qoomaadae, a tsaxwa dir'ine kaangwí nguwa wa /akutiya'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

20Firiirimé' as guwayhúng mindiwa hardáh qoomár tluwoó úr i alé, laqaá deelór hungu/uma.

21Asma slahha'amkwá deeloodá' ku úr adór taa baloó ariiká iimír iimu/úngw yaamuuwo ay laarí, slám slahha'amkwá adór kwí i baloó ki/iiká.

22Ala deeloodá' barka /aareesiiká geeraawo, heé geeraawo ba/ám i kaahh. Ala asma kudá' taa tsawaár deeloodá' ka /aarees.

23“Qoomaadae hee burna báy, ‘Kristo arengw i diirí,’ laqaá bira oó', ‘I amorqá',’ ma ya/aamara'.

24Asma múk ni ti'iít i deer oo káh, ‘Aníng a Kristo,’ nee kookoo i kaahi, ‘Aníng a aarusmo,’ ala a loeká. Inooín laya ka tleehh nee muruú waa/oo/amo as múk yaariír kuwa al/ayi, barnaxes ka aleesláy kiwa al/ayi tam kudá' Mungú aa tsawaár.

25Ga/aawaagáy, aníng kuungá' naa geerí gurbuú'.

26“Laqaá burtunda báy, ‘Hanoosáy, i baraá darma,’ ma daqawara'. Laqaá bira oó', ‘I dír do',’ ma ya/aamara'.

27Asma adoodá' mankari ir da/aáw wa gwa/at, tam /uwaawo kay ar, adoorí an adór Garmoó Hee ir hardihi.

28“Asma dír tuuaa i diri' an dír gwares i burumburiiti.”

29“Slahha'amkwá deeloodá' bira waaraáhh, qoomaadár kilae, Tsee/amá iri giiw, nee slahhaangw iri gwa/aatiiká, tsatse/uú gawaá doori iri paahh, nee /uuruudá' doori gi koóm kuri dingiis.

30Daqaní layár Garmoó Hee iri geehhouúr gawaá doori, nee xoordu sleémeero awa baraá yaamu tari tsuunqumiis. Nee Garmoó Hee kuri ar, niwa hardahi ar gawaá hunkoó doori, i /uuruú kón nee xirfuú yaariír.

31Qoomár tarumbeéta barkaa ufaáhh ar afór ur, inós malaykeerós ngin ya/aaw, mukós oo taa tsawaár gun burumbút amór bihhér yaamu tsiyahhaawo, iimír alhhe'eesaywú doorí wa ale ay alhhe'eesayqá'.”

32“Slaqsoó ti'ita nu intsaahhatisi. Qoomór loo/orós bira páhh, ar /aben nay harmá/, a xuá' gídaabá tluwaay naa tseewúy.

33Nee kuungá' sleeme muruuwí bura aandé' naxés naa iimu/ún, tsaahhaagáy ar gídaabá qoomár alhhe'eesaay aa naká/.

34Án a kah, muruuwí sleémeero i boo/ dír mukú de'emaaká' ir kumiiti.

35Doori nee yaamu i waaraahhiyá', ala axweesante'eé' i waarahhká baloó alé.”

36“Ala iidíguú siiwadá' nee baalaarós heé gu xuú' i kaahh, tam malaykér gawaá doori, tam Garma, aqo har Baabá kilós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

37Asma adoodá' aa tleehharuut qoomár Nuhuwo, an adoodá' tleehharuut sleeme bál hardahaamuú Garmoó Heewo.

38Asma qoomaadár tluwoó da/atén iwa tluúw, muu ina /ayín nee ina wahán, slám tana duuxuxún nee kina duxuút, tam ay deeloodá' Nuhu iwa dáh baraá miringamo.

39Gár taa tsaáhh i káhh gawaá tidá' aa tleehharuti ay qoomár ma'aay niwa wa/iyé', muu sleémeero kuri hayóh nee ma'aay. Adoorí an adoodá' tleehharuut bál hardahamuú Garmoó Heewo.

40Qoomaadae múk tsár ta baraá qaymór i dirii', oo wák kuri ar tláy, kuqá' kuri geexáy.

41Nee /ameenár tsár i dinkwár wa alxoosliín, ar wák kari ar tláy nee tiqá' kari geexáy.

42“Gawaá adoorihe dalaaé', asma baalár Aakoohúng iwa hardahi a xua'aaká.

43Slám /aymuuwí na xuaak gídaabá, heé do' loó' geera barnaxes ngaa xuú' gídaabá fisusmo i do'ós gaasár áy, geera alók aa dalaá'. Do'ós geera gwa mayká kuwa gaasi.

44Gawaá adoorihe kuungá' ti amohhe'ese', asma qoomaadá' kuungá' ta haraxua'aaká, an qoomaadá' Garmoó Hee niwa hardahi.”

45“Sagadiyusmoó inkihhimuúm koóm nee oo sagaloó' a gaalá, oo aakoowós i qaasi daanduú do'ós i aleeró, as múk doó aakoowós nguwa muruú /aymár i hanmiisi ar qoomár hariima.

46Heé amohhoó' a sagadiyusmoó adoodá' tleéhh nee aakoowós guri adoodí áy.

47Án a kah, aakoowós guri qaas daanduú muruuwós sleémeero.

48Ala sagadiyusmoó tlaákw a kudá' káh baraá muunuúwós i alé gídaabá, ‘Aakooeé' naa tliík.’ Iri tláy,

49sagadiyuusér hatlá' ar aakoowós gari muxtár áy, nee iri /ayín nee iri wahán dinkwa nee ooniituuse.

50Sagadiyusmoodá' aakoowós gu adoodí áy baalaadá' nee siiwadá' i xuiiká.

51Sagadiyusmoodá' guri tla/a tsaat, nee guri haragaas dír hhaahhafuuse. An didá' tawa /aa/amin nee sihhina' kiwa qirirtliimisi.”

Matayo 25

1“Qoomaadae waawuti'iimár doori slaqsaywós a adór dasú mibaangw oo taa'aduuín gaa oh, tari tláy as heé duuxuuxuúm kuwa al'awér ay.

2Dasú kooán a daktana, nee oo kooán a fuquruuse.

3Kuduú daktana taa'aduuín ngiri taataahhiyé', ala di/i ngaa huuwi'iiká.

4Ala kudá' fuquruuse di/i ngi koná' baraá xooslar'ine dinkwa nee taa'aduuín.

5Heedá' duuxuuxuúm niwa adaá/, sleémeero tari gufmiís, tari guú'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6“Qoomár dakiingo naxés gaa tsimaahhi, ‘Xaysé', heedá' duuxuuxuúm hanoos, tlawsé' ti'iité', al'awaak.’

7Dasú aáng iri tláy sleémeero ar gaanslaay, taa'aduuín kiri amohhe'eés.

8Kudá' daktana kudá' fuquruuse ngiri bayé', ‘Di/itá niinawe ti qeere', asma taa'aduurén i gwagwa'aná' as di/i iwa fák.’

9Ala kudá' fuquruuse tari oó', ‘Aasla'áy, di/tí atén nee kuungane ti bu'uká. A tsiní bara tlaxwtá eeré' dír mukdá' di/itá weerimiís.’

10Inooín tawa tláy, tawa di/itá tlaxór áy, heedá' duuxuuxuúm nay hardáh. Nee kudá' taa amohhe'eesiye' nee inós tari al dáh baraá duuxór i alé. Piindo kari qaás.

11“Aluuwo dasuduú hatlá' nay hardáh tari oó', ‘Aáko, Aáko, do' duuxeek.’

12Giri i ilawaáts giri báy, ‘A ló', án a kah, án kuungá' nu xuaaká.’ “

13Naagáy Yesu iri oó', “Dalaaé', asma deelo a xua'aaká laqaá siiwa.”

14“Slaqsaywós a adór heé aa'aá káw. Lawaaleerós gari ateét, daqaari'iimarós gari saayín dabaá lawaaleedí alé.

15Gari qasmiís ar har qoomoó aleesleemuú umuúqo heewo. Oo wák guri talaántár kooán i haniís, nee oo tsár guri talaántár tsár i haniís, nee kuduú tám guri talaántár wák i haniís, iri aa'aá káy. (Talaánta gídaabárós a peesmooko taa tleéhh ar miislír tlaxo ur ló'wa ale.)

16Kudá' taa talaántár kooán i haniís, iri tláy hamtidár kilá', gari ar halaanuús, talaántár kooán ar hatlá' gari sláy.

17Tam kudaáduú talaántár tsár gaa slay, inós sleeme gari ar halaanuús, talaántár tsár ar hatlá' gari sláy.

18Ala kudaáduú talaántár wák gaa slay, iri tláy, bohoongw guri foól, peésár aakoowós gari tiíp baraadí alé.

19“Deelór yaariir iwa waaráhh, aakoó lawaaleedá' niri waátl, faaro kari altleéhh nee lawaaleedá'.

20Kuduú talaántár kooán gaa slay niri hardáh, talaántár kooán ar hatlá' ngiri huúw, iri oó', ‘Aáko, kuúng talaántár kooán ngina hanís. Qaytsiít, talaántár kooán ar hatlá' ngaa sláw baraá halaanu'uumaro.’

21Aakoowós iri oó', ‘I qoón, kuúng a lawaalmoó hhoó' nee oo inkihhimuún koóm baraá tidá' niina tuy saayini. Án kuúng u muruú yaariír i saayiím daxta. Qwál daháng baraá qwal/uueé'.’

22“Kudaáduú talaántár tsár gaa slay niri hardáh, iri oó', ‘Aáko, kuúng talaántár tsár ngina dir'eén i hanís. Qaytsiít, talaántár tsár ar hatlá' ngaa sláw baraá halaanu'uumaro.’

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

23Aakoowós iri oó', ‘I qoón, kuúng a lawaalmoó hhoó' nee oo inkihhimuú koóm. Kuúng a inkihhimuú koón baraá tidá' niina tuy saayini. Án kuúng u muruú yaariír i saayiím daxta. Qwál daháng baraá qwal/uueé'.’

24“Kuduú talaántár wák gaa slay niri hardáh sleeme, iri oó', ‘Aáko, án kuúng u xuú' adór tar /akusmo. A bu'uún didaádá' gár taa dahás iwa kahh, nee an burumburiín didaádá' gár taa intlát iwa kahh.

25Aníng ana da'ayuút, talaántarók ngiri yaamí foól. Areek, talaántarók tidá' ooheek.’

26“Aakoowós iri oó', ‘Kuúng a lawaalmoó tlaákw nee oo tli/usmo. Kuúng bar xú' gídaabá aníng a bu'uúm didaádá' gaa ngiwa dahaasiiká, nee a burumburiím didaádá' gaa ngay intlahiiká,

27kuúng gár uwa hariím geeraawo a peésar'eé' an ar halaanús, as án binda kií/, peésar'eé' ngiwa slaw, dinkwa nee slaasláwarose.’

28Iri oó', ‘Talaántasíng i kon hayoohaak, hanisaak dír heeqá' oo talaántár mibángw koóm.

29Asma umuúqo heewo oo gár koóm, ka haniis, nee kari dooga hhe'ees. Ala kudá' oo gár koomaaká, tam tidá' niina i kon ka hayoh.

30Nee lawaalmooduú gídaabár koomaaká amór saaw ti i kwahhe', baraá giwtír tsee/a. Didaádá' an dír tawa /aa/amin nee sihhina' kiwa qirirtliimisi.’ “

31“Garmoó Hee ni hardah ar baraá xirfuuwós nee malayke sleémeero tidá' hhohho' dinkwa nee inós. Qoomaadae iri iwiit gawaá kitaangós kuduú xirfuú koóm,

32nee xoordu sleémeero giri burumbuur dír geeraawós i alé, giri partliit adór de'eamusmo bee/aangw nee aara ngir partlatliti.

33Bee/aangw guri qaas amór dakós oo doó /iyáy. Nee aara giri qaas amór dakós oo doó basáy.

34“Waawutmo iri ooi dír mukduú dákw doó /iyáy, ‘Qwalaasé', kuungaásingá' awa taa tsuúq nee Baabuúeé'. Waawuti'iima aalaak, tidá' taa qaroó amohhe'eés kuungá' wa ale, iimír tlehhmuú yaamu.

35Asma qoomár án niwa qwariit, kuungá' iga /aymisé'. Qoomár án niwa waxiit, iga wahasé'. Qoomár án tawa dahaaymo, iga dahi'isé'.

36Qoomár án tawa /aankwets, iga tsiitisé'. Qoomár niwa tiiq, iga neetleesi eeré'. Nee qoomár tiwa tseék, iga artá eeré'.’

37“Mukduú gan'amuú koóm tari ooi, ‘Aáko, ahaá a xaylá kuúng tawa qwarit, uri /aymiisaán? Laqaá tawa waxit uri wahaasaán?

38Slám a xaylá uwa araán tawa dahaaymo, uri dahi'isaán? Laqaá tawa /aankwets uri tsiitisaán?

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

39Nee a xaylá uwa araán tawa tiq, uri neetleesi awaan, laqaá tawa baraá doó tseegamo, uri artá awaán?’

40Nee waawutmo iri ooi, ‘Án a kah, umuúqo gaaro ar taa tlehhé' dír oo wák baraá hhaee'eé' kudá' ninakwe, a ngina aníng i tlehhé'.’

41“Aluuwo mukdá' dákw doó basáy i dirií' guri báy, ‘Quutlé' dir'eene, kuungaásingá' tunda lu'ús, tlawsé' baraá asltá baloó gwaa'aaká, tidá' taa amohhe'eés as Neetlaangw nee malaykeerós.

42Asma qoomár án niwa qwariit, iga /aymisi'iiká. Nee qoomár niwa waxiit, iga wahasi'iiká.

43Qoomár tawa dahaaymo, iga dahi'isi'iiká. Nee qoomár tawa /aankwets, iga tsiitisi'iiká. Qoomár niwa tiiq, iga neetleesi eeri'iiká, nee qoomár niwa baraá doó tseegamo, iga artá eeri'iiká.’

44“Mukdá' sleeme iri ooi, ‘Ahaá Aáko, a xaylá atén kuúng uwa araán tawa qwarit, laqaá tawa waxit, laqaá tawa dahaaymo, laqaá tawa /aankwets, laqaá tawa tiq, laqaá tawa baraá doó tseegamo, ar uwa sagadiyusaniiká?’

45Inós iri ooi, ‘Án a kah, umuúqo gaaro ar taa tlehhi'iiká dír oo wák baraá hhaee'eé' kuká' ninakwe, a ngina aníng i tlehhi'iiká.’

46Nee kukaáká' niri tlayá', niri dahamaá ayá' baraá sakwasleemár alhhe'eesay wasl. Ala mukdá' ganaá' tan dahamaá áy baraá slafíngw alhhe'eesay wásl.”

Matayo 26

1Yesu axweesanaywí sleémeero ooaro nguwa hhe'eés, iri oó' dír eeharuuseerós:

2“A xuá' gídaabá deelór tsár bira waaráhh, daqaní a deeloodár ur ar Pasaáka, nee Garmoó Hee ku sakii/ as kuwa kikii'i.”

3Qoomaadae geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee bariisér muu tari burumburiít baraá afenír doó geeraharusmoó saalíngw múk Yahudi, kudá' umuuwós ta babay Kayafa.

4Tari dinkwár wa axweés as Yesu kuwa qawti oohi, nee kuwa gaasi.

5Ala tari oó', “Adoosíng a tleehhanaaká deeloorí ure, as muu muwa tlaahhír awaán.”

6Qoomár Yesu iwa Betaniár i dirii'i dír doó Simónú tiqtír tsatimituú koóm,

7/ameenirka nina hardát. /Ameenidá' i chupiito'ór mooyángw koón, ar tlaa/anoó miisli. Mooyangwdá' tlaxoorós ka ur. Iri tseewuúr dír Yesu, chupiito'oodá' gari ku'ús gawaá ságw Yesú i alé, qoomár Yesu iwa dír muruú /aymár i dirii'i.

8Eeharuuse adoodá' ngiwa aán, tari buúhh tari oó', “Gár mooyangwqá' kus adooqár hhitin a milá?

9Asma geera burkwa weeriís, peésár yaariir ga sláy, kari haniis dír liitlakuuse.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Yesu axweesanay'ín nguwa tsaáhh, iri oó', “Asma milá /ameenirí mas daawitimisá'? Gadiyeérí naa aníng i tléhh ka hhoo'.

11Asma liitlakuuse nee kuungá' a dinkwa umuúqo daqto, ala án nee kuungá' umuú deelooro a dinkwaarooká.

12Inós mooyaangw nguna ku'ús gawaá slaqwte'eé', as slaqwte'eé' ngiwa geerí slik, as amohhe'eesár bál foolar'eé'.

13Án a kah, umuúqo diiro baraá yaamu sleémeerowo ar Ya/abtór hho' kawa alki/iiti, nee tí /ameenirí aa tléhh sleeme ka alki/iit as inslaslaangós wa ale.”

14Eeharusmoó wák baraá kudá' mibá nee tsare, kudá' ta babay Yuda Iskariote, iri hardáh dír geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi.

15Iri oó', “Án barnaxes ngu dirhúng i sakií/, gár ni hanisa' a milá?” Shilíngi mibeeri tám kay haniís dirós i alé.

16Iimír qoomaadá' Yuda pa/aangw guri leelehhiít oo Yesu ngur saki/i.

17Bál deelór geera ar deeloodá' ur ar Mikaátér taa sluufitisiiká, Yesu eeharuuseerós guri i daqeér guri beér, “Dír kuúng ta sla' a diimá ar muruú /aymár Pasaáka ku i amohhe'eesaan?”

18Yesu iri oó', “Tlawsé' baraá gixsa, dír doó heeko, ku beera', ‘Intsaahhatusmo i kaahi, Qoomar'eé' aa tseewuúr. Án muruú /aymár Pasaáka u dír do'ók wa /aáy, dinkwa nee eeharuuser'eé'.’ “

19Eeharuuse adoodá' Yesu ngira hara'ayín gari tléhh. Muruú /aymár Pasaáka kuri amohhe'eés.

20Qoomár tsiindowo, tawa iwiít dír muruú /ayma dinkwa nee eeharuuseedá' mibá nee tsár,

21qoomár tawa /ayin, Yesu iri oó', “Heé wák baraá tla/angwhunge aníng i sakii/.”

22Eeharuuse iri ló'wa gurhaamuút. Tiri wakeetiné' yaahamisuwo gídaabá, “A aníngе, Aáko?”

23Yesu iri oó', “Heé nee aníng aga altsaakwaan baraá isaangi, an kudá' aníng i sakií/.

24Ala Garmoó Hee inqo amór gwa'arár i hii'iit, adoodá' kara gooín daanduuwose. Ala heedá' Garmoó Hee gu sakií/, hhintluuwós ku gawít. Inós a tsiní geera bur kwa laqwaaliiká.”

25Yudadá' Yesu gu sakií/ iri oó', “Intsaahhatusúmo, a aníngе?” Yesu iri oó', “Kuúng aga ó'.”

26Qoomár tawa /ayin, Yesu mukatmo guna óh, iri sluufiís, guri parhhamiís, guri eeharuuseerós i haniís, iri oó', “Oohaak, /ayaak, gaarí a slaqwte'eé'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Xooslmoó wahaangw guri óh, iri sluufiís, guri haniís, iri oó', “Kuungá' sleémeero baraá xooslmoowí wahaak.

28Asma gaarí a tseerer'eé' ar alqado, ar ku'uut as múk yaariír as hingeemisuú tlakweema.

29Án a kah, ma'aá sabiíbu i baloó wahaaká ay bál deeloodá' awa /aben ngiwa wah dinkwa nee kuungá' baraá waawuti'iimár Baabuúeene.”

30Tawa hhe'eés daa'aango, tari tsa/án gawaá tloomár xaaiikaari ta babay Miseituni.

31Yesu eeharuuseerós gari báy, “Xweeraaká' laarihe kuungá' sleémeero insereehhi nu eér as aníng, nee aníng iri geexeerá'. Asma kaa gooín gídaabá, ‘De'eamusmoó bee/aangw u slaáhh, nee daqtá bee/aangw iri diya/át.’

32Ala án binda waasleé/, án a geerí tláw Galilayár i alé.”

33Petro iri oó', “Tam sleémeero insereehhi gi eera as kuúng, ala án i baloó eeraaká.”

34Yesu guri báy, “Án a kah, konkomo iwa uui xweeraaká' laarihe, án kuúng iga tlánk sagaáwa tám wa ale.”

35Petro iri oó', “Barnaxes gár tiwa hariím a tawa alqatlaan nee kuúng, tam adoorihe u baloó tlankaaká.” Eeharuuse sleémeero adoorí sleeme gay ó'.

36Yesu nee eeharuuseerós tari tláy ay dír asalmooko ta bay Getsemane. Eeharuuseerós gari báy, “Diirí iwiitaak, daa aníng a amorqá' i firór áw.”

37Petro gurir tláy dinkwa nee daaqaydá' tsár oo Sebedayo. Gurhaamír ur guri iimu/uún, nee iri amoqwaqwadín.

38Giri báy, “Muunuúeé' gurhaamír yaariir gwa eér ar hariímár gwa'ara. Diirí wa iwiiwitaak, dalaaé' dinkwa nee aníng.”

39Iri geerí kumiít gár niinawe, giti gari yaamúr óh, iri firín iri oó', “Baabuúeé', barnaxes i ya/aán, qoomaarír slahha'amuo aníng i wa pa/. Ala ma tleehhaar ar adoodá' án ngir slaa', na tleehheek ar adoodá' kuúng ta sla'.”

40Yesu iri kií/ dír eeharuuseerós, naxés naa guiyé'. Iri oó' dír Petro, “Ahaá, aga aleesleeri'iikáhe tawa dal'a' dinkwa nee aníng tam qoomár niinawe?

41Dalaaé', firiiriimé', mutunduwa ar baá/ iiara'aduuwo. Muuná ku hhoó' ala slaqwa i /uuruú koondaaká.”

42Yesu iri malé kií/ sagaáwa tsare, iri firín iri oó', “Baabuúeé', barnaxes slahha'amuuwíp hingeesaro i ya/anaká, barqo ay dír ngway slaw, sla'aarirók i bo/.”

43Yesu nay malé kií/, naxés naa guiyé', asma ilaaín naa il'uu'uyé'.

44Yesu eeharuuseerós gari malé didí geexáy, iri tláy iri malé firín sagaáwa tame, /aymi'i aqo kudá' kilá' gina inkií/.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

45Yesu iri kií/ dír eeharuuseerós, gari báy, “A kumitá'a gu'uteero asma tawa hungu/usa'? Ga/aawaagáy, qooma aa xeér, Garmoó Hee ku qaas gawaá dabaá múk tlakuuse.

46Tlawaré', diirí geexawaare'. Ga/aawaagáy, kudá' aníng i sakií/ naa tseewúy.”

47Qoomár Yesu iwa baraá axweesanaydí kahhi, naxés Yuda, oo wák baraá eeharuuseedár mibá nee tsare, niri hardáh nee boo/oó úr oo muu. I pangadaá koná' nee guhhuli'i. Mukwí amór i dahhi a amór geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee bariisér muu.

48Yudadá' Yesu gu sakií/ laya gaa qaro geerí haniís gídaabá, “Heedaádá' án ni ma'aas an inós, ku otá'.”

49Yuda niri hardáh dír Yesu, iri oó', “Intsaahhatusúmo laawaay.” Guri ma'aás.

50Yesu iri oó', “Mulqúmo, tidá' nisa hardát tleehheek.” Mukdá' ngwa oohár ay niri hardáh, Yesu kuri hara /akuút, kuri óh.

51Nee heeko wák oo nee Yesu ti koomá', paángarós gari óh, gari duúx baraá qawáy wa ale, lawaalmoó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi guri iia tsaát.

52Yesu iri oó', “Paángarók ki/iseek baraá qaway, asma mukdá' slaáqw ar pangadu, ta qwaar ar pangadu.

53Kuúng ka xu', aníng Baabuúeé' u aleeslawaakáhe firooro, ar slawá mibá nee tsár awa malayke, tam awa ak yaariir sleeme, ngiwa haniisi hamír kilá'?

54Ala án adoorí bara tleéhh, adór Gooi ir bo/ a adoomá, tí kah gídaabá muruuwí gár kuwa hariím aqo in tleehharuut.”

55Hamtidár kilae Yesu boo/aay guri báy, “Ahaá baré nina ti'ité' amor'eéni alé ar pangadu nee guhhuli'i, adór múk malgusmoó oohár áw. Umuúqo deelooro aníng a baraá Doó Mungú wa iwaawiít niwa intsaahhatimaamis, ala kuungá' i uhahiinda'aaká.

56Ala tí sleémeero in tleehharút as gooír aaruuse iwa bo/.” Eeharuuseerós sleémeero guri geexeér, tari goów.

57Yesu kuri óh, kway huúw amór Kayafa, geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi. Diirí an dír intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee bariisee i burumburít.

58Petro iri eehararín ar saaweema ay dír afenír doó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi. Iri dáh baraá do', iri iwiít dinkwa nee sagadiyuusér do'dá', as alhhe'eesaydá' nguwa ari.

59Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee múk doó kwasleema sleémeero lamabu'úngw lama kuri leelehhiít daanduú Yesuwo as kuwa gaasi.

60Ala lamabu'úngw taa sláy i kaahh, tam lamabu'uusér yaariir ar lama naa ti'iti. Aluuwo múk tsár niri hardáh,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

61tari káh, “Heewí ina oó', ‘Án do'wí oo Doó Mungú fee/aro u aleesláw nee nguri tleéhh deelo tám.’ “

62Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi iri sihhiít iri oó dír Yesu, “Masa xaslít? Mukwí gár daanduuwoge i kaahi a umós?”

63Ala Yesu aa ilawatsiiká. Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi Yesu guri báy, “Án kuúng u báw, lo'o huuweek ar Mungúdá' slaáf. Atén ti ádbeer kuúng barnaxes aqo Kristo, Garmoó Mungú.”

64Yesu iri oó', “Kuúng aga ó'. Ala án a kah, iimír hamí Garmoó Hee u aandá' aa iwiít dákw doó /iyáy oo kudá' aleesleemuú koóm, nee nay kii/ ar gawaá hunkoó doori.”

65Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi inqwaruuwós guri feehhamiís, iri oó', “I Mungú /ooslislín. Gár lamabu'úngw hatlá' ngus ala leelehhiitaan a milá? Qaytsité', /ooslisliingós kwí hám ugwa axasé'.

66Xáy, ma katá' kuungá'?” Tari oó', “Gár iwa harin a gaasa.”

67Kuri gitsee/a i nitsimiít, kuri tuu'uút ar kundi'i. Nee bahh'alé nguri tlaaqarma' muxiyé',

68tari káh, “Aá Krísto, atén i ooang, heé kuúng ugwa muux a heemá?”

69Petro i iwiwiit dír afenír doó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi. Sagadiyuso'orka wák guna i daqeér, iri ó', “Kuúng a heé wák dír mukdá' nee Yesú Galilaya ti kooma'a.”

70Petro iri tlaánk geerá muu sleémeero wa ale, iri oó', “Gár kiíng ta kat án a xuaaká.”

71Petro iwa tsee/aá i ti'iít, iwa afkuú do' i hardáh, dasír hatlá' guri aán. Dasiidá' mukko didaádí dirií' guri beér, “Kwí i dinkwár i dirii' nee Yesú Nasareti.”

72Petro iri malé tlaánk ar lo'o, iri oó', “Heesíng án u xuaaká.”

73Deelór niiná iwa gwá', mukdaádá' naa baraadí hardah Petro kuri i daqáy, kuri báy, “Ar ló', kuúng a heé wák dir'ine. Asma tam axweesanaywók sleeme kuúng u laqaqán.”

74Petro lo'o gari huúw iri oó', “Án heesíng burqo xuú' ni gwaá'.” Hamtidár kilae konkomo iri uú'.

75Petro /aymuudá' Yesu aa oó' guri insláy, kudá' iwa káh, “Konkomo iwa uui, án kuúng iga tlánk sagaáwa tám wa ale.” Petro iri ti'iít tsee/aá i alé iri /aa/amín ar gurhaami.

Matayo 27

1Looa niwa tleér geeraharuusér uren sleémeero ar saalíngw múk Yahudi nee bariisér múk Yahudi tari al'axweés adór ta laqi daanduú Yesuwo as kuwa gaasi.

2Yesu kuri tseék, kuri huúw ay amór Pilato, ga/awusmoó Kaisari.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3Yuda, kudá' Yesu gwa sakii/, ngiwa ár gídaabá Yesu kwa qaro sakwasleemuút, iri gurhaamuút. Shilingidá' mibeeraá tám gari ki/ís dír geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee bariisee,

4iri oó', “Aga dakuús, asma heé tlakweemaá koomaaká nguwa sakií/.” Inooín tari oó', “Gár atén ti huuw gawaá tisinge a milá? Kangwsíng a kók.”

5Peésadá' gari kwaáhh baraá Doó Mungú, iri quútl, iri tláy, tiri tareereeár áy.

6Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi peésaadá' kari taataáhh, tari oó', “A hariímarooká peésaarí kawa qaasaan baraá sandakmoó ilahhooa, asma a peésár tseere.”

7Tari al'axweés, Qaymór tleeusmo kari tlaáxw ar peésadá', tawa dír folituú dahaaye.

8Gawaá adoorihe qaymoodá' kari báy “Qaymór tseere” tam ay laarí.

9- 10Gawaá adoorihe /aymuudá' aarusmo Yeremia aa oó' iri boó/, kudá' iwa káh, “Shilingidá' mibeeri tám kari taataáhh. Qaymór tleeusmo kari tlaáxw ar peésaadá', adoodár Aako ngira hara'ayín. Hariímarí a tidá' taa axweés nee múk Israeli asma weerisár heedaádá'.”

11Yesu iri sihhiít dír geerá ga/awusmoó Kaisari. Ga/awusmo Yesu guri yaahaás iri oó', “Kuúng a waawutmoó múk Yahudíro?” Yesu iri oó', “Kuúng an kát.”

12Ala qoomár kuwa sakwasleemuút nee geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee bariisee, gár aa oó' i káhh.

13Pilato iri oó', “Kuúng a axamisakáhe mura' a magá' oo tindi daanduuwók i kaahi?”

14Ala Yesu tam /aymuú wák gwa tlaxwiiká. Tam ga/awusmo iri ló'wa waa/oó/.

15Umuúqo deelór Pasákuwo ga/awusmo heé wák gun gweer baraá múk taa tsegiiti, heedá' muu i gweerár wa slai.

16Deeloodae heeko taa tseék i deer, inós a heé taa xuú' nee muu, umuuwós ku babay Baraba.

17Boo/aydá' iwa burumburiít, Pilato iri oó', “Heé ta sla'a' a gaalá, Barabáwo laqaá Yesu, kudá' ta babay Kristo?”

18Asma inós gaa xuú' gídaabá gár Yesu kungu sa duúx a da/i.

19Nee Pilato iwa iwiít gawaá kitaangós kuduú kwasleema, hareerós hee nguri ya/áp, guri beér, “Kángw heesíng gan'amuú koóm mu i dahaar. Asma laarí xweeraawo án taa slahhe'eemaamiís ar baraá tlata as inós.”

20Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee bariisee boo/aay kuri harakeemiís as Baraba kunguwa duuxi nee Yesu kuwa gaasi.

21Ala ga/awusmo iri oó', “Heé ni gweer baraá mukwí tsare a heemá?” Tari oó', “A Baraba.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Pilato iri oó', “Ala Yesuwí ta babay Kristo án adór ngu laaq a adoomá?” Sleémeero tari oó', “Kikieek gawaá msalaába.”

23Pilato iri oó', “Asma milá? Gár aa tlakweés?” Boo/aydá' tsimaahhiro iri ak buúhh, tari oó', “Kikieek gawaá msalaába.”

24Pilato ngiwa ár gídaabá gár i bui i káhh, ala a tsimaahhi in tlahhaatláhh, ma'aay giri taataáhh, dabaawós giri hamaátl dír geerá múk wa ale, iri oó', “Aníng tlakweemaá ni koom i kahhiyá' gawaá daanduú heewí gan'amuú kooma. Ala kangwsíng a koohúng.”

25Muu sleémeero iri oó', “Tseereerós atén ti /ak, nee na/'iirene.”

26Pilato Baraba guri gweér. Nee Yesu muxtár qaw'iwo nguwa hhe'eés, guri dabaaín i qaás as kuwa kikii'i gawaá msalaába.

27Yesu kuri huúw baraá boomár ur nee askaárír Pilato. Nee askaárír yaariir guri i burumburít.

28Inqwaruuwós kuri duúx, kuri tsiitiís ar inqwaarír siira/aat.

29Slamángw laqaya' kuri tlaatlaáw, kuri dahaás gawaá sagós. Daai kari haniís dákw doó /iyáy i alé. Tari tseeamín geeraawós wa aleeró kuwa niqimisi, tari káh, “Waawutmoó múk Yahudi, laawaay.”

30Kuri i nitsimiít, daaidá' kari taataáhh dakós wa ale, kuri saga muúx.

31Niqimisuuwo kuwa hhe'eés, inqwaaridá' kari hingeés, kuri inqwaruuwósú kilá' i dahaás. Kurir tláy, kuri kikiiár áy gawaá msalaába.

32Qoomár tawa ti'imiiti, heeko kuri ár oo yaamaá Kirenér daáhh, umuuwós a Simoni. Heewí kuri harakeés as msalaábár Yesu ngiwa gagaari.

33Tawa hardáh didár ta babay Golgota, gídaabárós a “Fartá saaga ”,

34difaír taa garka qarqaár i aleedoók kari haniís. Ala ngiwa tsaáq, gay sií' wahto.

35Kikiiaro kuwa hhe'eés, inqwaruuwós kuri qasmiís ar loohír adór mugú'.

36Tari iwiít yaamí alé as kuwa xun.

37Nee gawaá ságw msalaábarose gadá' kusa sakwasleemuút kari gooín gídaabá, “Heewí a Yesu, waawutmoó múk Yahudi.”

38Qoomaadae mukko tsár oo malguuse kuri al kiki'ín nee inós, oo wák dákw doó /iyáy, nee kuqá' dákw doó basáy.

39Nee múk loohidae waraáhh Yesu kuri tloqomiís ta hara sager'ín muumukuumiis,

40ta kaahi, “Kuúnguudá' Doó Mungú gu feé/, nee kuri tléhh deelo tame, ti kilók alee/is, kuúng barnaxes aqo Garmoó Mungú, aweeráng gawaá msalaábaro.”

41Slám geeraharuuseedár saalíngw múk Yahudi guri niqimís, nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, nee bariisee, kuri babáy,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

42“Múk hatlá' guna alee/iimiís, ala inós kilós alee/iisaro ti aleeslayká. Inós a waawutmoó múk Israeli. Axáy, i aweeri gawaá msalaábár wa ale hamír kilá', daqaní atén u haratlintiaán.

43Inós Mungú gwa haratlintatií'. Barnaxes Mungú inós ngu slaa', a ngu ba/amisi hamí. Asma inós ina káh, ‘Aníng a Garmoó Mungú.’ “

44Slám mukduú malguuse oo nee Yesu taa al kiki'ín, nguna adoodár /ooslisliné' sleeme.

45Looár lahhoó' iwa xeér, iimi iri gíp yaamu sleémeero ay looár gwaleél.

46Looár gwaleele Yesu iri tseé' ar afór ur, iri oó', “Eloi, Eloi, laama sabaktani.” Gidaabárós a “Mungúeé', Mungúeé', án misa meér.”

47Múk didaádí dirií' bahh'alé adoodá' ngiwa axaás, tari oó', “Heewí i Eliyá ateetín.”

48Hamtidár kilae heeko wák dir'ine iri ta'aín, warqamooko guri tikiís ar ma'aá qarqará' awa taa tsoó/ baraá na/'aá xaaí wa ale, guri siíhh gawaá afkwá, daai, Yesu guri wahaás ar warqamoodá'.

49Mukduú hatlá' iri oó', “Xáda xáy, a araán, Eliya ngu aweeriisár áya?”

50Yesu iri malé tseé' ar afór ur, iri gwaá'.

51Inqwaarír baraá Doó Mungú, ar do' gwa qasis, iri tla/a feehhít gáwtá wa ale ay baraay. Yaamu nay daaraxaatiyé' as kunseeli, tla/u nay feehhamitiyé',

52/aantu nay kisiitiyé' nee múk yaariír oo hhohhó' oo aa qaatl nari waasleé/,

53baraá /aantu ngay geexáy. Nee alaá Yesu niwa waasleé/ niri dahiyé' baraá Gixsadá' Hhoohhoo' nee múk yaariír giri ara'ár.

54Geeraharusmooduú askaári nee mukdá' nee inós Yésú xuumá', kunseelidá' kawa ár, nee muruudá' aa tleehharuuti, tari ló'wa da'ayuút, tari oó', “Ar ló', heewí a tsuwá Garmoó Mungú.”

55Nee/ameenarka yaariir i amorqá' saáw wa xumís. Inooín an kudá' Yesu ngwa eehariye' amór Galilayár wa ale, nee nguri sagadiyusiyé'.

56Nee baraaine heé dáw a Mariamu Magdalene, nee Mariamu aayór Yakobo nee Yosefu, nee aayór doó Sebedayo.

57Qoomár tsiindo niwa xayé', heeko daqaarmo nay hardáh. Inós a heé yaamaá Arimataya. Umuuwós a Yosefu. Nee slám inós a eeharusmoó Yesu.

58Heewí nina hardáh dír Pilato as slaqwtá Yesu ngiwa firin. Pilato iri ya/án.

59Yosefu slaqwtá Yesu gari aweeriís, gari untsuús ar inqwaarír /awaak.

60Gari qaás baraá baa'aarós ar /aben, tidá' aa foól gawaá tlaa/ár i aleeró. Tlaa/ár yangaariir gari gwangwaraá' gawaá afkwá /aantaadá' i aleeró, iri quútl.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

61Ín Mariamu Magdalene nee Mariamu tidár tsár i didá' wa iwiwiitiyá', ta amór /aantaadá' ga/áy.

62Tam bál tsár, an deeloodár alaá deelór amohhe'eemisuú deelór ur ar Pasaáka. Baldá' geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee múk Farisayo Pilato kuri i burumburiít,

63tari oó', “Aáko, aga inslawaán gídaabá heedaáduú al/aymusmo qoomár iwa slafi ina oó' gídaabá, ‘Deelór tám bira waaráhh án ni waasleé/.’

64Ala gawaá adoorihe hara'aya haniseek gídaabá /aanta kawa xun tam ay bál tám. Asma eeharuuseerós munguwa fiisór eér nee muu guri beer gídaabá, ‘Aa waasleé/ baraá múk aa qaátl wa ale.’ Nee al/aymár alhhe'eesaay tidár geera gari bá/.”

65Pilato iri oó', “Askaári a koondá'. Tlawsé', /aanta xuumaak adoodá' kar xua'.”

66Tari tláy, duguno kuri qaás gawaá tlaa/adá', askaári kari qaás as /aantadá' ngiwa xuun.

Matayo 28

1Tam deelór hungu/uma iwa fák, matlatlér boo/ ar deelór geera ar wiiki, Mariamu Magdalene nee Mariamu tidár tsár tana /aantár qaytsuú áy.

2Nee kunseelír ur niri hardát. Asma malaykamoó Aako nina aweér gawaá doorí wa aleeró. Inós tlaa/adá' gari gwangwaraá' gawaá afkwá /aantaaro, iri gawaadí iwiít.

3Nee gitsee/aá malaykamoodá' a adór mankari, nee inqwaruuwós ku ló'wa /awák adór tlaa/aá tluwaay.

4Mukdá' /aantár xuúm tari da'ayuút, daaraxaay giri áy, tari adór múk aa qaatl.

5Malaykamoodá' gari báy, “Kuungá' ma da'ayumitaara'. Aníng a xuú' heé kuungá' ta leelehhita' a Yesu, kudá' taa kikií' gawaá msalaába.

6Diirihe i kaahh, asma aa qaroó waasleé/ adoodá' inós ngira oó'. Qwalaasé', dír kway qaatiís artá awaare'.

7Nee kuungá' tlawsé' ar gaanslaay, eeharuuseerós ka beera', ‘Aa waasleé/ baraá múk aa qaátl wa ale. Nee hamí inós aa geerí tláy Galilayár i alé. Amoodae u aandá'.’ Hám daxta naa ádbáw.”

8Tari tláy ar gaanslaay dír /aantár wa ale, ar dae nee qwal/ uú úr. Tari ta'aín, eeharuuse kari ádbeemuú áy.

9Naxés Yesu nee inooín tiri doogiyé', iri oó', “Laawaay.” Tari tseewúy dirós i alé, kuri ya'a' óh, kuri i tumbarara'aát.

10Yesu iri oó', “Ma da'ayumitaara'. Tlawsé', hhaee'eé' ádbawaak, i Galiláyár i tlaye', amoodaádae aníng i ariyá'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11Qoomár /ameenadá' iwa tleér, askaáridá' /aantár xuum bahh'alé tari hardáh baraá gixsa. Muruuwí sleémeero aa tleehharuut kuri xu'utís dír geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi.

12Tari burumburiít dinkwa nee bariisee, tari al'axweés. Askaári kari peésár yaariír i haniís,

13kari báy, “Kuungá' ta oa' gídaabá, ‘Eeharuuseerós nina hardát xweeraawo, guri fís qoomár atén tawa guaán.’

14Nee ala iidíguuwí ga/awusmo burngwa axaás, daqaní atén nee inós a axweesaán. Kuungá' ma da'ayumitaara' iidíguusíng wa ale.”

15Askaáridá' peésar'ín gari ót, adoodá' kaa báy gari tléhh. Gawaá adoorihe axweesanaydá' iri tsiyaayaaxaát dír múk Yahudiro tam ay laarí.

16Nee eeharuuseedá' mibá nee wak tari tláy ay yaamaá Galilaya, ay dír tloomadá' Yesu aa dir'ín i hara'ayín.

17Inooín kuwa ár, kuri i tumbarara'aát. Ala bahh'alé baraaine nina xuruumitiyé'.

18Yesu iri tseewúy dir'ín i alé, giri báy, “Aleesleemu sleémeero oo gawaá doori nee oo baraá yaamu kunga aníng i haniís.

19Ala tlawsé', xoordu sleémeero eeharuuse tleehhaak, ki baatimisá' ar umuú Baabá nee oo Garma nee oo Qeeruú hhoohhoó',

20nee ki intsaahhatimisá' kawa oohi tidá' sleémeero naa kuungí hara'ayiím. Nee ga/aawaak, aníng nee kuungá' a dinkwa deelo sleémeero ay alhhe'eesoó yaamu.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Marko

Marko 1

1Gaarí a iimu/úngw Ya/abtór hho' daanduú Yesu Kristo, Garmoó Mungú.

2Asma baraá kitaábuú aarusmo Isayuwo kaa gooín gídaabá, “Ga/aaweek, ya/abusmooeé' u ya/aáw geeraawók wa ale, oo loohirók ga amohhe'eés.

3Afór hee iiár i qaasaak ar tseeamiim baraá darmuú wa ale, ar kah, ‘Loohír Aako amohhe'eesaak, nee waarahhmawós gan'aasaak.’ “

4Ala Yohana iri ti'iít, iri baatimiís baraá darmuú wa ale. Iri alki/iít iri oó', “Hhu'u'umé' tundu baatimiisi as Mungú tlakweemaahúng ngiwa gurtlay.”

5Xoorór yaamaá Yudea sleémeero nee múk Yerusalemu sleémeero kuri i daqáy, kiri baatimiís baraá yaaér Yordanír wa ale, tlakweemaaín kiwa hhu'u'ún.

6Nee Yohana tsitaywós a tsitoó taa tleéhh ar se'éngw angamía, nee afeetloowós a himú kaahari, nee muruú /aymaarós a iingigi nee danú sla/a.

7Iri alki/iít iri káh, “Heé aleesleemuú koóm oo án i baá/ ni hardah aluueé' wa ale. Tam aníng a hariimaaká niwa xupuu' as him'ér ya/ataawós ngiwa slakwekwe'ees.

8Aníng nuna baatimiís ar ma'aay, ala inós nu baatimiis ar Qeeruú hhoohhoó'.”

9De'emaadaádane Yesu iri hardáh, i amór gixsár Nasaretír daahh, ar baraá Galilaya, kuri baatiís nee Yohana baraá yaaér Yordanír wa ale.

10Hamtidár kilá' iwa ti'iít baraá ma'aywo, doori gina ár naa gweeritiyé', nee Qeeruú hhoohhoó' i awdiit gawaawós i alé adór hhooki.

11Afoo nay gawaá doorí wa ilawáts, i kat, “Kuúng a Garmaaeé', sla'aarusmooeé', oo aníng iga qwal/atis.”

12Hamtidá' Yesu kuri huúw nee Qeeruú hhoohhoó' baraá darmuú i alé.

13Ina hoót baraá darmuú wa ale deelo mibeeri tsiyáhh, kuna iiara'ár nee Neetlaangw, inós i dinkwa nee makaá sla/a, nee malayke guna sagadiyús.

14Tam alaá Yohana kuwa tseék, Yesu iri daqáy baraá Galilaya, Ya/abtór hho' ar Mungú gari alki/iít,

15iri káh, “Qooma aa bó/, nee waawuti'iimár Mungú naa tseewuúr. Hhu'u'umé' nee Ya/abtór hho' haratlintiaagáy.”

16Yesu iwa waaraahhi dír afaá tlawtá Galilayaro, Simoni guna ár, nee Andrea hhiyaawós, ta baratsufoó kwakwaahh baraá tlawi, asma tawa ohuusér siyó.

17Yesu giri báy, “Qwalaasé', án eehararé', án kuungá' nu intsaahhatís adór muu ngur amor'eé' huwahuba'.”

18Hamtidá' baratsufay'ín kuri máy, kuri eehaár.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

19Iwa geerí kumiít gár niinawe. Yakobó Sebedayo nee Yohana hhiyaawós giri ár. Inooín sleeme ta baraá miringamoa, ta baratsufay'ín amohhe'eemiis.

20Hamtidár kilá' giri ateét, baabuúín Sebedayo kuri geexáy baraá miringamo dinkwa nee múk slaqwe, tari daqáy kuri eehaár.

21Tari tláy ay Kapernaumu, nee hamtidae bál deelór hungu/umaawo iri dáh baraá doó saaliingw, iri intsaahhatimís.

22Tari waa/oó/ intsaahhatimisuuwose, asma gina intsaahhatimís adór heé hara'ayár koóm, aa intsaahhatimisiiká adór intsaahhatuusér hara'ayár Musa.

23Qoomaadae baraá doó saalingw'ine heeko i deer oo neetlaame aa eér, iri tseé',

24iri oó', “Atén nee kuúng a milá, Yesú Nasareti? Ahaá, nina hardáti as atén tiwa qwaares? Án kuú xuú' adór tar heemá, Kudá' Hhoohhoó' oo Mungú.”

25Yesu neetlaameedá' gari iigahhaát iri oó', “Xasliité', ti'iité'.”

26Neetlaameedá' hee guri pungahhamuúr, iri tsé' ar afór ur, guri geemeér.

27Tari ló'wa waa/oó/ sleémeero, tam tiri yaahamisiyé' tari káh, “Gár adoorí a milá? A intsaahhasár /abéne? Ahaá baré ar aleesleemuwo tam neetlaame gan hara'ayiyín, inós gway iwawá/.”

28Iidíguuwós ina tsiyaayaaxaát hamtidár kilá' umuúqo diiro baraá yaamu sleémeero awa bihhér Galilaya.

29Nee tawa ti'iít baraá doó saaliingo, tari hardáh dír doó Simoni nee Andrea, dinkwa nee Yakobo nee Yohana.

30Naxés aayór harér Simoni i gawaá qatani, ga/atani gaa ót, nee iidíguuwós kuri oó' dír Yesu.

31Gari i tseewúy gari dawa óh gari tleés, ga/atanto iri hungú/, giri sagadiyús.

32Qoomár tsiindo looa iwa dát, kuna múk yaariír i huwahuúw oo tiqtuuse nee oo neetlaamér koóm.

33Nee múk gixsa sleémeero ina burumburiít afkuú doó i ale.

34Múk yaariír oo tiqtír dimbadimbé ga koóm guri hungu/umiís, neetlaamér yaariir gari hingeemiís, sleeme neetlaame gaa mayká iwa axwes, asma gwa xú'.

35Nee matlatlér boo/e iri tláy iri ti'iít ay dír muu iwa kahhi, iri firín didaádá' wa ale.

36Simoni nee kudá' ti al koomá' kway leelehhiít.

37Inooín kuwa sláy kuri báy, “Muu sleémeero i kuúng leelehhiit.”

38Inós giri báy, “Qwalaasé' amór hatlá', amór gixsadaá tsewen, as Ya/abtór hho' ngiwa alki/iit amorqane sleeme, asma gaarí an gár aníng nisa hardáh.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

39Iri daqáy baraá ayaá Galilaya sleémeero, iri alki/iít baraá maray'ín awa saaliingo, nee neetlaame gari hingeemiís.

40Heé tiqtír tsatmit ina hardáh dirós, guri i tumbarara'aátb, guri firiirín iri oó', “Kuúng bar slá', án i aleesleér iwa hhehhe'es.”

41Guri gurtláy, guri dakós i gan'aás guri kwatiít guri báy, “Án a slaá', hhoohhooúw.”

42Nee hamtidá' tiqtirós tidár tsatmit iri qútl, inós iri hunguú/.

43Guri hara'ayín kángw kilá' wa ale, guri quutliís hamtidár kilá',

44guri báy, “Ga/aaweek, hee mu /aymuú bawaar, ala tláw ti laqaan dír geeraharusmoó saalíngw múk Yahudi. Muruudá' Musa aa hara'ayín haniiseek asma hungu/umaawók, as tí iwa lamabu'uungw tleehhit amor'ine.”

45Ala heedá' iri ti'iít, iidíguudá' guri alki/iít ar axweesanoó yaariír, nee guri tsiyaayaaxán, tam Yesu pa/aangw gwa slayká oo iwa dahi baraá gixsa ar geehhooeema. Ala iri tsee/aá wa iwiwiít dír muu iwa kahhi, nee umuúqo diiro kuri i daqaqáy.

Marko 2

1Alaá deelór niinawe Yesu iri dáh baraá Kapernaumu malé alé, kay axaás gídaabá i doó i dirii'.

2Múk yaariír ina burumburiít, tam pa/aangw aa meetiiká afkuú do'o. Axweesantá Mungú gari dir'ín i alki/iít.

3Muu iri hardáh oo heé tiqtír sol'omituú koóm gwa dirós i huuw, ku himbebeet nee múk tsiyáhh.

4Nee i tsewuwto kuwa aleeslayká asma boo/oó muu, daanduú do' kuri fooxiís afi qoomaadá' inós i dirii'i. Fooxisaro kuwa hhe'eés, tiqtusmoodá' kuri aweeriís ar hhaftuuwós.

5Yesu haratlintaaor'ín ngiwa ár, tiqtusmoodá' kuri báy, “Garmaaeé', tlakweemaawók kaa gurtláy.”

6Nee baraá tla/angw'ine intsaahhatuusér hara'ayár Musa bahh'alé i deer ar iwiwiit, ta baraá muner'ín i axwees gídaabá,

7“Asma milá mis adoorí kah? I Mungú /ooslislín. Heé tlakweema gurtleemuuwo gi aleesláw a heemá? A har Mungú kilóseéke?”

8Ala Yesu gari tsaáhh baraá muunuúwose gídaabá ta adoodá' axwees baraá muner'ín i alé, giri báy, “Asma milá mas adoorí axwesá' baraá munerhúng i alé?

9Gár ák inslaahh a gaalá, ar heé tiqtír sol'omituú koóm kuwa báya, ‘Tlakweemaawók kaa gurtláy’, laqaá kuwa bay, ‘Sihhiít, hhaftuuwók gagaareek, hi'imiít.’

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Ala kuungá' xuaak gídaabá Garmoó Hee aleesleemuu gu kón baraá yaamuuwo oo tlakweema ngiwa gurtlay.” Tiqtusmoodá' guri báy,

11“Án a kah sihhiít, hhaftuuwók gagaareek, waátl amór do'ók.”

12Iri sihhiít, hhaftuuwós guri gagaár, iri ti'iít geerá muu sleémeero, tam muu sleémeero iri waa/oó/, Mungú kuri xirfayeemiís, tay káh, “Adoorí aga baloó araaniiká.”

13Yesu iri ti'iít malé alé, iri tláy bihhaá tlawi, nee boo/aay sleémeero iri amoorós i daqáy, guri intsaahhatimís.

14Tam qoomár iwa waaraahhi, Lawi oo Alfayo guna ár, aa iwiít baraá doó ohomér koódi. Guri báy, “Eeharáng.” Iri tláy guri eehaár.

15Tam Yesu iwa dír muruú /aymár i iwiít dír doó Lawiwo, ohomuusér koódi ar yaariir nee tlakuuse tana al iwiít nee Yesu nee eeharuuseerós, asma múk gwa eeharahaar ku yaariír.

16Intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo kuwa ár, iwa dinkwár wa /ayin nee ohomuusér koódi nee tlakuuse, eeharuuseerós kana báy, “Asma milá mis al /ayiná' nee ohomuusér koódi nee tlakuuse?”

17Yesu adoodá' ngiwa axaás, giri báy, “Múk slaqoo hhó' i qwaslaarmoó leelehhiitiiká, aqo har tiqtuuse. Aníng naa hardahiiká as gan'amuuse ngiwa ateetiim, ala nina hardáh as tlakuuse.”

18Eeharuusér Yohana nee múk Farisayo tawa gwaawín, naxés muu iri hardáh dír Yesu, kuri báy, “Ahaá baré eeharuusér Yohana nee eeharuusér Farisayo i gwaawawiín, eeharuuseerók gaálay i gwaawawiin.”

19Yesu giri báy, “War/aá garmoó duuxuxuúm mihar gwaawiná' qoomár barta dinkwa nee garmaadá' duuxuxuúm? Qoomaadá' sleémeero tawa dinkwár i dirii'i nee garmoó duuxuxuúm, gár tas gwaawin i káhh.

20Ala deelo i hardát ar garmoó duuxuxuúm kuwa hingeesi, nee deeloodá' an deelór tawa gwaawin.

21“Hee i kaahh oo warqamoó /abén gu hiriít gawaá inqwaarír aa gwa'. Ala burungwa hiriít, warqamoodá' /abén inqwaaridá' aa gwa' ga hhitín, nee didá' aa feehhit i ló'wa doogiín.

22Tam hee i kaahh oo buurár hamhaamic ga qamamiím baraá dahhaaroó qarén. Biringa qaás, buuraadá' dahhaaráydá' gu tsú/, buura iri ku'út, nee dahhaaráy iri hhitiruut. Ala buurár hamhaami dír ki qamamin a baraá dahhaaroó /abén.”

23Yesu nee eeharuuseerós tawa waaraahhi ar baraá qamaá angaáno deelór hungu/umaawo, eeharuuseerós angaáno guri pikimís.

24Yesu kuri báy nee múk Farisayo, “Ga/aaweek, eeharuuseerók baré adór hariimaaká gan tlehhít bál deelór hungu/umaawo.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

25Giri báy, “Aga soomusi'iikáhe adoodá' Daudi aa tleéhh qoomár iwa gaa konká, nee iwa qwariít? Inós nee mukdá' ti al koomá’

26tana dáh baraá Doó Mungú qoomár Abiyatari tawa geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi. Inós mikaáteedá' taa qaás as Mungú gari /aáy, tidá' hariimaaká /aymaaro, aqo har geeraharuusér saalíngw múk Yahudi kilooín. Gari haniís sleeme dír mukdá' nee inós ti al koomá'.”

27Giri báy, “Deelór hungu/uma kana tleéhh as hee, ala hee kwa tleehhiiká as deelór hungu/uma.

28Ala Garmoó Hee an Aakoó deelór hungu/uma sleeme.”

Marko 3

1Yesu iri dáh malé alé baraá doó saaliingw, nee baraadane heeko i deer oo dakós aa sol'oot.

2Kuri gigidín gídaabá kuwa ari, áx heedaádá' gu hungu/uúsi deelór hungu/umaawo, as kuwa sakwasleemuuti.

3Heedaádá' dakós aa sol'oot guri báy, “Baraá tla/aangw i sihhiiteek.”

4Giri yaahaás, “I hariínda deelór hungu/umaawo gár hhoo' tleehhamooro laqaá gár tlaakw, hee hungu/usa Iaqaá gaasa?” Tari xasliít.

5Iri gurhaamuút asma gawdeemaá muner'ín, giri ilá i duxún bihhe sleémeero ar buhhta, heedaádá' guri báy, “Dakók gan'aaseek.” Inós dakós guri gan'aás, dakós iri hunguú/.

6Hamtidár kilae múk Farisayo iri ti'iít, ta kwasleemár tlehhiit daanduú Yesu dinkwa nee múk Herode, adór kur gaasi.

7Yesu tiri paraátl, inós nee eeharuuseerós, iri tláy amór tlawi, kuri eehaár nee boo/oó yaariír oo muu. Mukwí sleémeero amór i dahhi a amór yaamaá Galilaya nee yaamaá Yudea,

8nee gixsár Yerusalemu nee yaamaá Idumaya nee gayuú Yordani nee bihhér Tiro nee Sidoni. Mukwí Yesu guri i daqáy asma iidíguú muruudá' sleémeero aa tlehhiít, kwaa axaás.

9Eeharuuseerós gari báy, “Miringamo tseweesare' dir'eé' ale, asma boo/aay miwa tliíq.”

10Asma múk yaariír guna hungu/uumiís, tam sleémeero awa slahha'amuú dimbadimbé ngu koomá' kuri i tseewúy ar tliqa as kuwa kwatitár wa slai.

11Nee mukduú neetlaame aa eér umuúqo siiwaro Yesu burkwa ár, in tumbarara'aamiit dír geeraawós i alé, tan tseeamín ta kaahi, “Kuúng an Garmoó Mungú.”

12Giri ló'wa hara'ayín gídaabá, “Án mi xu'utisara'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Yesu iri tsa/án gawaá tlooma, kudá' inós aa slaá' giri ateét, kuri i daqáy.

14Múk mibá nee tsár guri tsawaár as tawa dinkwa nee inós, nee nguwa ya/aawi alki/ituú axweesantá Mungú wa ale,

15slám /uuru nguwa kona' oo neetlaame hingeemis.

16Eeharuuseedá' mibá nee tsár gana qaás. Inooín a kuká', Simoni, kudá' aa umuú hatlá' i tsaát tawa Petro,

17Yakobo garmoó Sebedayo, nee Yohana hhiyoó Yakobo, giri umuú hatlá' i tsaát, a Boanerge, gídaabárós a daaqoó tsimaahhuuse,

18Andrea, nee Filipo, nee Bartolomayo, nee Matayo, nee Tomaso, nee Yakobó Alfayo, nee Tadayo, nee Simonudá' yaamuuwós aleeslaáqwd.

19Nee Yuda Iskariote, kudá' Yesu gu sakií/.

20Aluudae Yesu iri waátl amór do'. Boo/aay iri burumburiít malé alé, tam inooín pa/ángw muruú /ayma kur /ayi kwaa slayká.

21Múk dooín iidík nguwa sláy iri ti'iít as kuwa oohi, asma ta kaahi, “Fuquraangós aa /aarúy.”

22Nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, tidá' naa amór Yerusalemú wa awet ina kát, “Inós kwaa áy nee Beelsebuli, kudá' úr oo neetlaame, nee i neetlaamér gusiisín ar /uuruuwós.”

23Muu guri ateét guri i axweés ar slaqsi'i, iri oó', “Neetlaangw kilós hingeesaro ti aleesláya?

24Nee waawuti'iima birti tlaampa'aamís kilós ale, waawuti'iimadá' sihhiita ga aleesleeraaká.

25Nee do' birti tlaampa'aamiis kilós ale, do'dá' sihhiita ga aleeslayká.

26Nee Neetlaangw bar inós kilós taa i haratláy bir slaaqw, sihhiita ga aleeslayká, alá iqo harki/isoó kón.

27“Heé dahamu gu aleesláw baraá doó heé /uuruú koóm i kaahh, xoosla gay hayoh, barnaxes heedaádá' /uuruú koóm gwa tseegiiká ala alé, daqaní do'dá' gway sangw /awa/awín.

28“Án a kah, tlakweema sleémeero awa muu ki gurtláy, nee /ooslislingw'ín sleémeero oo Mungú kuwa /ooslislin,

29ala heé Qeeruú hhoohhoó' gwa /ooslin, tlakweemaawós ki baloó gurtlayká, aqo tlakweemaawós nin iwiwitiyá' daanduuwós wa ale ay kureeraá kureér.”

30Inós adoorí gana oó' asma adoodá' inooín tawa kaahi, “Neetlaame gwa eér.”

31Aayoorós nee hhaeewós awa daaqaay tari hardáh, tari tsee/áy sihhiít, hee kuri ya/aáw inós nguwa ateeti.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Nee boo/aay aa iwiít, inós kwa harweér kuri báy, “Ga/aaweek, aayoorók nee hhaeewók ta tsee/áy dirii', ta kuúng leelehhiit.”

33Giri i ilawaáts iri oó', “Aayor'eé' nee hhaee'eé' a ín heemá?”

34Mukdá' aa iwiit guri i qaytsiít, kudá' gwa harweer bihhe sleémeero, iri oó', “Ga/aawaak, aayor'eé' nee hhaee'eé' a kuká'.

35Asma umuúqo heewo oo sla'aarír Mungú ga tleéhh, kudá' an hhiyaaeé' nee hho'or'eé' nee aayor'eé'.”

Marko 4

1Yesu iri malé iimu/ún intsaahhatimisuuwo afaá tlawtá wa ale. Boo/oó yaariír guri i burumburiít. Inós iri tsa/án gawaá miringamooko baraá tlawtí dirií', as tliqa, iri iwiít. Nee boo/aydá' sleémeero gwa i burumburiit i afaá tlawtí dirii' amór yaamaá kaahaar.

2Muruú yaariír guri intsaahhatimís ar slaqsi'i. Qoomár iwa intsaahhatimisi iri oó',

3“Iia qaasaak, dahaasusmo ina dahaasíngw áy.

4Nee qoomár iwa dahaasin, dahaasiingw bahh'alé ina paáhh afaá loohi. Tsir/o niri hardát, dahaasingwdá' guri /ák.

5Dahaasíngw hatlá' ina paáhh gawaá tla/u, didaádár hhapér yaariir iwa kahh. Nari ti'iít ar gaanslaay, as hhapér bu'uut iwa kahh gawaá daanduú tla/uudae.

6Nee tam tsee/amá iwa gwa/aát iri káh, asma dír dee/ár nguy sihhi i káhh.

7Dahaasíngw hatlá' iri paáhh baraá laqaya', laqayaadá' niri uraarayé', dahaasingwdá' kuri tliíq, iri laqwaaliiká.

8Dahaasíngw hatlá' iri paáhh dír hhapér hho'. Dahaasingwdá' niri ti'iít, iri uraaráy, iri laqwaál, oo wák mibeeri tám, nee oo wák mibeeri lahhoó', nee oo hatlá' tsiiru.”

9Iri oó', “Heé iiaá axamis gi koóm, i axaasi.”

10Boo/aydá' yaariír sleémeero iwa quútl, Yesu iri kilós meét. Nee mukdá' didí meet guri i daqáy dinkwa nee eeharuuseedá' miba nee tsár, iidíguú slaqsi'iidá' kuri yaahaás.

11Yesu giri báy, “Kuungá' xu'uti aga sleeré' daanduú iidíguudá' taa luú/ oo baraá waawuti'iimár Mungú, ala dír mukdá' hatlá' oo tsee/aawo kan kah ar slaqsi'i,

12gídaabá, ‘Ta qaytsiti makawa ár, ta axaasi, ala gídaabá makawa tsaáhh, Mungú mukuwa i warqáy nee gurtleemuú tlakweema munguwa slayé'.’ “

13Giri yaahaás, iri oó', “Kuungá' slaqsaywí u xua'akáhe? Ala slaqsi'i sleémeero adór kir tsahha'?

14Dahaasusmoodá' gár i dahaasin a axweesantá Mungú.

15Axweesantá Mungú tidá' aa pahh baraá loohi, an mukdaádá' gaa axaas, nee Neetlaangw iri hardáh, gay hingeés tidá' taa dahaás baraá muner'ín i alé.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Tidá' taa dahaás gawaá tlaa/a an mukdá' axweesantadá' gaa axaas, nee gari ilaóh ar qwala/.

17Ala dee/ár i kaahh baraaine, nee tan hoot qoomár niinawe. Aluudaádae slahha'amaaye laqaá gusisiingw binda ti'iít as daanduú axweesantadá', tari dukuutse.

18Nee axweesantadá' taa dahaás baraá laqaya' an mukdá' gaa axaas,

19nee tari daawimiit as muruú slafiingw oo baraaká' yaamu. Daqaari'iimár yaamu gina uurúx, nee ilatleerír muruú dimbadimbé oo baraaká'. Gawaá adoorihe axweesantadá' pa/ángw ir laqwal gwa sleeriiká.

20Nee axweesantadá' taa dahaás baraá hhapér hho' an mukdá' axweesantadá' gaa axaas, nee gari ilaóh. Axweesantadá' irí laqwál baraá muner'ín i alé, oo wák mibeeri tám, nee oo wák mibeeri lahhoó', nee oo hatlá' tsiiruú wák.”

21Giri báy, “A adoomá? Hee i deéro oo tsaa'asi ga dír geetlákw i qaás, laqaá guruú qatani? Dír kay qamamin a dír geehhoo'.

22Umuúqo gaaro ar geehhooeká i geehhoouúr, nee umuúqo gaaro ar taa luú/, ka geehhooees.

23Hee barnaxes iiaá axamis gi kón i axaasi.”

24Giri báy, “Qaytsité', har qoomaydá' kuungá' tar qoomaamesa', kungu kuungár qoomeemees, nee slamtí kungu har waarahhaas.

25Umuúqo heewo oo gár koóm ka dook, nee kudá' gár koomaaká, tam tidá' niina i kon ka hayoh.”

26Iri oó', “Waawuti'iimár Mungú slaqsaywós a adór heé aa dahaasin.

27Dahaasingwdaádá' niri ti'iít, iri uraaráy umuúqo deelooró ar adór inós i xuiiká, asma inós xweeraawo in guu', tlaatla/ango in gadiyeeduuwós i tláy.

28Asma balaangw ina baraá hhapér wa kilós /aluús, haywi niri ti'ít, aluuwo hhaansli, aluuwo tari balaangw.

29Balaangw iwa haamaár, tsataay guri óh, asma bu'uungw aa xáy.”

30Iri oó', “Waawuti'iimár Mungú gár kar slaqsan a milá? Laqaá slaqsoó kar qoomeesaan a umós?

31Waawuti'iimarí a adór ilmoó xa'anooko ta bay haradaáli. A ilmoó niiná ló'wa ale baraá dahaasiingw sleémeerowo.

32Ala burkwa dahaás in uráy, iri kiintuú úr tleehhiit oo xaa'aá gauuwós sleémeero gi baá/. Haleemaá uren gay tleehh, tam tsir/o maray'ínf giri tlehhít baraá mahhatírós i alé.”

33Axweesantós gana alki/iít dir'ín i alé ar slaqsa'aá yaariir awa adoorí, qoomár har inooín axaasaro taa aleesláy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

34Umú gár aa dir'ín i axweesi, gana axweés ar slaqsi'i, ala dír eeharuuseerose sleémeero gana gwa/atís qoomár tawa kilooín.

35Baalaadár kilae tsiindo niwa xayé', eeharuuseerós gari báy, “A gayuuqá' i waarahhaán.”

36Mukduú hatlá' kuri geexáy, tay al tláy ar miringamoodá' inós i dirii'i, nee miringér hatlá' tay koné'.

37Fur'ár ur gina baraá tlawtí eér, ma'aay fur'a giri leexwanduúr, nay tsifaqamiitiyé' baraá miringamoó i alé, nee miringamo iri lak haáts ma'aywo.

38Yesu inós i guu' baraá miringamoó wa ale amór alu, sagós gwa gawaá geeohomaár i qaás. Kuna tleés kuri báy, “Intsaahhatusúmo, a gaarookáhe diroge atén tawa qwaaraan?”

39Ina tláy, fur'a gari i gahhaát, tlawi gari báy, “Xasliít, amohhooúw.” Hamtidár kilae fur'a iri xaslít, tlawi iri ló'wa amohhoouúr.

40Giri i ilawaáts, “Mas adoosír da'ayumitá'? Haratlintaaorhúng i káhha?”

41Daér ur giri eér, tari kilooín axweés, tari oó', “Heewí a heé adoomá? Asma fur'a nee tlawi tidá' ngaa báy ngi tlehhiitiyá'.”

Marko 5

1Tari hardáh gayuú tlawi baraá yaamaá múk Gerasi.

2Hamtidár kilae niwa gawaá miringamoó wa aweér, tina doogiyé' nee heeko neetlaame aa eér, i amór /aantaá daahh,

3asma inós amoodár /aantu gan hootaatín. Tam heé ila/aro gwa aleeslay i kaahh, tam tseegamooro. Tam qutúr sleeme ila/aro guna harslaaqaát.

4Asma daqtá yaarire ku tseegaagiit ar qutúr daba' nee ya'aawo, ala gun tlaqaqaat. Tam heé /uuruuwo gwa aleeslay i kaahh.

5Nee deelo slémeero xweera nee tlaatla/aango amoodár /aantu gin wa iwaawiit, nee gawaá tlom'i. Nee slám in tseeamaamín nee tin tlaaqaaqán ar tlaa/e.

6Heedaádá' Yesu nguwa amorqá' saáw i ár, guna i ta'aín, guri i tumbarara'aát,

7iri tseé' ar afór ur i kaahi, “Yésu, Garmoó Mungú Gawa, án nee kuúng a milá? Un firiím ar umuú Mungú, mi slahhe'eemisaar.”

8Asma geeraawo Yesu neetlaame gana báy, “Kuungá' neetlaáme, dír heesíng geexawaak.”

9Yesu guri yaahaás, “Umuuwók a heemá?” Iri oó', “Umuueé' a Daqa, asma atén ti yaariír.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Heeduú neetlaamér koóm Yesu guri ló'wa harhheehhe'eemiís, asma neetlaameedá' mingiwa huúw baraá ayaá hatlá'.

11Nee daqtá ur ar baynu i deer didaádae ar ta de'en bihhaá tloomár wa ale.

12Neetlaameedá' Yesu guna harhheehhe'eemís guri beér, “Atén ti hup amór baynu asma kiwa awaan.”

13Yesu iri ya/án. Neetlaameedaádá' heedaádá' guna geexeér, baynu giri eér. Daqtadár baynu sleémeero iri /ét ar ti'iingw baráy alé, iri /ét baraá tlawi. Daqtadá' iri baraadí qátl, faaroorós a kume tsár.

14De'eamuusér baynu iri góp, iidíguudá' guri alki/ít baraá gixsár wa ale nee inslaawaydae. Muu niri ti'iít kawa ari gadá' aa tleehharut.

15Tari daqáy amór Yesú i alé, heedaádá' geeraawo neetlaamér koóm kuri ár, aa iwiít, i tlabaawós kón, nee fuquraangose. Inós an kudaádá' geeraawo daqtadá' koóm. Tari da'ayuút.

16Nee mukdaáduú tlehhemi'iidaádá' gaa geerí ar, kari alki/iít gár heedaádá' neetlaamér koóm gwa eer geeraawo, nee iidíguú baynu.

17Yesu kuri firín iwa quutli didár ayaaine.

18Qoomaadá' inós iwa tsa/a/an gawaá miringamoó i alé, heedaáduú geeraawo neetlaamér koóm guri firín as tiwa kona' nee inós.

19Ala Yesu gwa ya/aniká nee inós tiwa kona'. Guri báy, “Tláw amór doohúng nee amór mukók, gár afhhamít ar Aako naa kuúng i tleéhh alki/iiteek dir'ín i alé, nee adór inós ura gurtláy.”

20Iri tláy baraá yaamaá Gixsadaá Mibaangw, muruudá' slahhaá' oo Yesu aa inós i tleéhh guri iimu/ún alki/ituuwo. Muu sleémeero guri waa/oo/amór wa ár.

21Qoomár Yesu niwa gayuuqá' wa kií/ ar miringamo, múk yaariír guna i barumburiít qoomár iwa afaá tlawtí dirii'i.

22Heeko úr oo doó saaliingw guri didí áy. Umuuwós a Yairo. Inós Yesu nguwa ár, iri tumbarara'aát dír ya'aawós i alé,

23guri ló'wa firín iri oó', “Dasir'eé' tooka niina i afkuú bohóngw i dirí'. Xa qwaláng, dakók i qaaseek, i hungu/, miwa gwá'.”

24Tiri koné' nee inós. Mukdá' yaariír guri eehaár ar tliqa.

25Nee /ameenirka i deer ar tiqaaqiim kureeri mibá nee tsár ar tiqtír ubíngw tseerdu.

26Slahhe'emisuú yaariír gwa slaasleér ar dabaá qwaslaarér yaariir. Muruuwós sleémeero iri faák, sleeme aa gaa buiiká, aqo har tiqtirós gana albúhh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27-28Iidíguú Yesu nguwa axás, iri baraá tla/ángw múk ar ót ay alaá Yesu, iri baraá muunaáwós i ó', “Inqwaarirós kilós bara sangw kwatiít, a hunguú/.” Inqwaarirós gari kwatít.

29Hamtidár kilae tseerduuwós nay qawiyé', gari kilós tsáhh baraá slaqwtose gídaabá aa hungú/.

30Hamtidár kilae Yesu gari tsaáhh gídaabá /uuruuwós oo hungu/umis i gadiyuus dír heekó wa ale. Iri amór múk i warqáy iri oó', “Heé inqwaarir'eé' gaa kwatiit a heemá?”

31Eeharuuseerós guri beér, “Múk yaariír adór ur tliqiít u qa/eerakáhe? Kuúng mas malé yaahamís gídaabá, ‘Heé án iga kwatiit a heemá?’ “

32Iri qaytsiít bihhe sleémeero, asma heé adoodá' gaa tleehh nguwa artá wa slai.

33/Ameenír aáng iri daaraxát daeero, asma gaa xú' gár ga wa tleehharut, iri hardát amór Yesu, iri dír ya'aawós i tumbarara'át, looeema sleémeero giri dirós i alki/ít.

34Yesu gari báy, “Dasir'eé', haratlintaaoorók kiíng iga hungu/ús, tláw ar wayda, adoosíng tara hungú/ koomeek.”

35Iwa baraá axweesantadí kahhi, mukko nina hardáh, i amór doó heedaádá' úr oo doó saalíngw daahh, ta kaahi, “Dasirók aa gwá', gár Intsaahhatusmo kus malé daawitimiisaan daxta i káhh.”

36Yesu axweesantadá' ngiwa axaás kawa axweesi, heé úr oo doó saaliingw guri báy, “Ma da'ayumiitar, án haratlintiáng.”

37Tam heé aa ya/án i kaahh oo nee inós ti koomá', a har Petro nee Yakobo nee Yohana, hhiyoó Yakobo.

38Tari hardáh dír doó heedaádá' úr oo doó saaliingw. Yesu múk yaariír guri ár oo aa amoqwaar. Inooín ta /aa/amín nee ta tsuunquumiis ló'wa ale.

39Iwa baraá doó i dáh, gina báy, “Masa amoqwadé'? Nee mas /aa/amiindá'? Dasi aa gwaiká, in gú'.”

40Kuri wa qaseesén ló'wa ale. Inós mukduú hatlá' nguwa hhe'eés tsee/áy duuxaro, baabuú dasiidaádá' nee aayír'ín ginara tláy, nee mukdá' nee inós ti koomá', tari dáh amoodár dasi i diri'.

41Dasiidá' gari dawa óh, gari báy, “Talita kum,” gídaabárós, “Dási, án a kah tláw.”

42Dasi iri sihhít, iri hii'imít, asma a dasír kureeraá mibá nee tsár gaa eer. Adoodá' kari waa/oo/amór úr wa ár.

43Giri hara'ayín ló'wa ale gídaabá, “Kaangwí mu dír heé i ooara'.” Giri báy, “Dasi muruú /aymár i haniisaak.”

Marko 6

1Yesu nina tláy amoodá' wa ale iri kií/ ayaaín, nee eeharuuseerós ti koná'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2Bál deelór hungu/umaawo múk yaariír guna intsaahhatimís baraá doó saalíngw wa ale. Inooín intsaahhatimisuuwós kuri waa/oo/amór wa ár, tari oó', “Kwí amór tí sleémeero ngiwa sláy a amá? Sagalooarí taa heewí haniís a sagalooár adoomá? Nee muruú xuawásl kwí i tlehhiiti a milá?

3Kwí a kudá' oo maraá tlehhahhitakáhe? Aayoorós a Mariamu, hhaeewós a Yakobo nee Yose nee Yuda nee Simoni. Hhaeewós awa dasu a kudá' ayaarén i diriiá'áke?” Kuri insareéhh.

4Yesu giri báy, “Aarusmo dír kuwa ilaiwawa/iiká i káhh, aqo har dír ayaawós nee dír mar'eefoowós nee dír múk dooín.”

5Ala inós gár aa tleéhh iri káhh baraá muruú xuawaslene baraá ayaadaádae, aqo har tiqtuusér niina gana dabáy qaás, gari hungu/uús.

6Inós iri ló'wa waa/oó/ as haratlintaaor'ín wasle. Yesu iri baraá inslaawaydá' wa hi'iimiít iwa intsaahhatimisi.

7Eeharuuseedá' mibá nee tsár gari ateét gari iimu/ún ya/abitooro tiwa tsár wa koomakona', gari /uuruú i haniís oo neetlaame hingeemis.

8Giri hara'ayín gídaabá, “Bar aa'aá keerá' gaa ma huuwara', aqo har hhara kilós. Muruú /ayma mu huuwara', tam tlakwaay, tam peésár baraá tlin'i.

9Ya/ata' dahaasaak, inqwar mu tsadér wa huuwara'.”

10Giri báy, “Umuúqo diiro bara hardaté', dír doó wák wa hootaak ay dír deelorhúng i fak didae.

11Dír kuungá' tunduwa ilaohiiká, nee axweesantahúng kawa slaiká axaasaro, quutlé', didá' geexawaak, teeri ka alí kukuá', adór gurbua dir'ine.”

12Tari tláy Ya/abtór hho' ar Mungú kawa alki/iiti gídaabá muu iwa hhu'u'un.

13Neetlaamér yaariir kari hingeemiís, tiqtuusér yaariir kari sliík di/itár alé, kari hungu/uumiís.

14Waawutmo Herode iidíguuwí guna axaás, asma iidíguú Yesu umuúqo diiro kwaa axaás. Muu i kaahi, “Yohanudá' Baatimaamiís naa waasleé/, gawaá adoorihe /uuruuwí in baraawós wa gadiyuus.”

15Bahh'alé ta kaahi, “A Eliya.” Bahh'alé ta kaahi, “Kwí a aarusmo adór aaruuseedár bál geera.”

16Ala Herode tí ngiwa axaás iri oó', “Heesíng a Yohana kudá' naa saga tsaát nina waasleé/.”

17Asma Herode inós muu guna ya/aáw, Yohana kuri óh, kuri tseék. Gár adoorí ngisa tleéhh a as Herodia, harér Filipo hhiyoó Herode, tidá' Herode aa duúx.

18Asma Yohana Herode guna báy, “Adoosíng i gan'aaká ar harér hhiyaawók kawa dux.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

19Herodia loohi gana leelehhít ar Yohana ngur gas, ala gaa sleeriiká.

20Asma Herode Yohana gu da'ayumiit, asma ga xuu' gídaabá a heé gan'amká koóm, oo hhoohhoó' dír Munguhe. Inós guna amohhe'eemiís asma mukuwa gaás. Axweesantá Yohana gana axamiís ar qwal/amaaye, ala axweesantadaádá' inós guri sakwasleemút.

21Herodia deelór pa/aangw nguwa sleér, an deeloodá' ur ar xwaylár Herode kawa inslaslay. Baldae Herode múk yaariír guna dír do'ós i dahi'ís, waawituú baraá gixsadár ayaawós nee múk urén oo askaári, nee múk urén oo yaamaá Galilaya.

22Dasír Herodia niri hardát iri nét, Herode guri qwala/ás, nee mukdá' didí dirií' sleeme. Waawutmo Herode dasiidá' gari báy, “Án firiimáng umuúqo gár ta sla'a, án ngi haniís.”

23Lo'o gari huúw iri oó', “Umuúqo gár ta sla'a ngi haniís, tam waawuti'iimar'eé' qasisaro a ya/aám.”

24Dasi iri tleér ay amór aayir'ín, gari yaahás gídaabá, “Gár ni firiim a milá?” Aayo gari beér, “Ságw Yohanudá' Baatimaamiís na firiimeek.”

25Hamtidár kilá' dasi nina kí/ ar gaanslaay ay dír waawutmo, guri firiín gídaabá, “Gár ni slaa' a ságw Yohanudá' Baatimaamiís hamír kilá' baraá xooslmoó i qaasang.”

26Waawutmo iri gurhaamuút ló'wa ale. Ala si'ima gaa aslayká as lo'odá' aa huúw, nee as mukdá' didá' wa /ayiím.

27Hamtidár kilae waawutmo askaarmo guri ya/aáw ságw Yohana kuwa leehhi. Askaarmo iri tláy baraá doó tseegamo. Yohana guri saga tsaát,

28sagós nguri huúw ar baraá xooslmo, guri dír dasiidí haniís. Dasi guri dír aayir'ín i hanís.

29Eeharuusér Yohana iidíguuwí nguwa axás tari tláy, slaqwtá Yohana kari leéhh, kari foól.

30Yesu ya/abuuseerós guri i burumburít, tidá' sleémeero ar naa tleehhiyé', nee tidá' taa intsaahhatimís kari dirós i alki/iít.

31Giri báy, “Qwalaasé' kuungá' kiloohúng amór muu iwa kahhi. Hungu/usé' gár niinawe.” Asma múk yaariír i hardarah nee kuqá' i tlatláy, inooín pa/ángw tar /ayin sleeme iri qwaár.

32Tari tláy gawaá miringamo inooín kilooín amoodá' muu iwa kahhi.

33Tawa tláy, múk yaariír giri tsaáhh, tari amoodí tláy ar gaanslaay ar ya'a' baraá gixsadu sleémeero, tari giirín hardahamuuwo.

34Inós iwa gawaá miringamoó wa aweér, múk yaariír guri ár, guri gurtláy, asma ngiwa ár a adór bee/ángw de'eamusmoó koomaaká. Muruú yaariír guri intsaahhatimís dir'ín i alé.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

35Looa iwa niinawuúr eeharuuseerós guri i daqeér guri beér, “Yaamuukaáká' a darmuú tawo. Hám daxta looa aa dát,

36mukwí geemaweek i tlay, ta áykwí ki/i, nee baraá gixsadu, asma ta /aymár ay.”

37Yesu giri báy, “Muruú /aymár i haniisaak kuungá'.” Kuri báy, “Muruú /aymár shilíngi tsiire tsár un tlaxór awána kway haniisaán kuwa /ayi?”

38Giri yaahaás, “Kuungá' mikaáte ka koonda' a magá'? Tlawsé' araak.” Arto kawa hhe'eés tari oó', “Mikaáte kooán nee siyoó tsár.”

39Giri báy, “Muu iwitisaagáy gawaá gitsór naa/, múk niiná dirqá', kuqá' dirqá'.”

40Tari iwiít ar daqooraay, diirí mibeeri kooán, tiqá' tsiiru.

41Mikaáteedá' kooán nee siyoódá' tsár giri óh, iri gawaá doorí qaytsiít iri sluufiís, mikaáteedá' gari qasmiís dír eeharuuseerós i alé kawa múk i hanmiisi. Nee siyoódá' tsár guri qasmiís dír muu sleémeero.

42Muu sleémeero iri /ayín tay aáx.

43Eeharuuse katatoó mibá nee tsár guri dalá/ parhheemaá naa meeti'i dír mikaátér wa ale nee siyó.

44Múk aa /ayin sleémeero a kume kooán, hhawaate kilooín.

45Eeharuuseerós gari báy, “Tsa/amé' gawaá miringamoó i alé, geerí hi'iité' ay gayuú Betsaida.” Qoomaadae inós i deelór kah dír boo/ayduú múk i alé.

46Deelo ooaro ngiwa hhe'eés, iri firór áy gawaá tlooma.

47Tsiindo niwa xayé', miringamo i baraá tla/ángw tlawi. Yesu a kilós amór yaamaá kaahare.

48Eeharuuseerós gari ár i baraá tlawtá wa daawimít, asma miringamo gan'aasa ga ya/a/anká asma fur'a gu ila/aán. Qoomár ságwlooa tleemu iwa xeér, inós i gawaá ma'áy wa hi'iimiit, i amor'ín káy. Qoomár iwa lak waaraahhi,

49kuwa ár i hi'iimiit gawaá ma'áy wa ale, inooine a hhantamo. Tari uú'.

50Asma inooín sleémeero inós kuwa ár, tari amoqwaár. Inós giri báy, “Ma amoqwaqwadiimara', hee a aníng. Dae mawaak.”

51Iri gawaá miringamooín kudí tsa/án, fur'a iri xaslít. Tari waa/oó/ baraá muner'ín i alé,

52asma kaa tsaahhiiká gídaabár mikaáteedá' a umós, asma muner'ín adoodá' gaa ya/aandiiká.

53Tlawi kingiwa faák tari hardáh yaamaá Genesareti, miringamo kuri tseék.

54Inooín tindiwa aweér gawaá miringamoó wa ale. Yesu kuri tsaáhh nee muu.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

55Tari haratláy sleémeero, yaamuudá' kiri harweér, tiqtuuse kari huwahuúw umuúqo dír kwi axaasi.

56Nee umuúqo dír aa kay baraá gixsaduuwo nee tla/ángw ayko tiqtuuse kana dinkwár i qaás. Kuri harhheehhe'eemiís kuwa kwatiiti tam pasltá inqwaarirós. Nee kudá' sleémeero ngwa kwatimiitiye' tari hungaaguú/.

Marko 7

1Múk Farisayo tana geeraawós i burumburiít dinkwa nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa bahh'alé, tidá' Yerusalemú daahh.

2Eeharuuseerós kari ár bahh'alé ta /ayín ar dabaá taa hamatliiká ar adoodá' unuú múk Farisayo i kaahiya', gídaabá daba' ki hamaatli bar ta /ayín.

3Asma múk Farisayo nee múk Yahudi sleémeero daba' birka hamatliiká ar adoodá' unuuín i kaahiya', ta /ayinaká, asma unuuín awa iimír múk urén.

4Tam barta baraá boo/oó daahh, ta ayinaká ay dír ti hamtlin. Nee muruú hatlá' sleeme ku tlehhahhiit, oo taa hara'ayín dir'ine, adór xooslár muruú /ayma kawa hamtliti, nee dahhaaráy, nee xooslár muqsla.

5Mukdaáduú Farisayo nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa kuri yaahaás gídaabá, “Ahaá, eeharuuseerók unaá múk urén misngi eeharahatká, masta /ayín ar dabaá taa hamatliiká?”

6Giri báy, “Tidá' Isaya aa aarír wa oó' daanduú hhaahhafingwhúng a ló', adoodá' kara gooín gídaabá, ‘Mukwí aníng i ilaiwawaa/ ar afe, ala muner'ín ka saaw dir'eene.

7Inooín aníng i tawó xirfeemisiyá'. Gár ta intsaahhatimisi a hara'aydaá muu hariimár axweesantá Mungú wa ale.’

8“Kuungá' hara'ayár Mungú ana meeré', unaá muu kiri eehadé'.”

9Giri báy, “Ka hhoo'. Mungú ugwa sié' asma unuuhúng kiwa ota'.

10Asma Musa ina oó', ‘Baabuúwók nee aayoorók ilaiwawa/eek. Heé baabuúwós gu /ooslisliím laqaá aayo, gár kuwa hariím a gwa'ara.’

11Ala kuungá' a kata', ‘Hee baabuúwós laqaá aayo birnga báy, gadaádá' án tiwa hariím kuungá' i haniisaro daxta ngi haniisaaká, asma aga Mungú i haniís as tawa Korbani. Daqaní tari naagáy.’ Korbani gídaabárós a gár taa Mungú i haniís.

12Gawaá adoorihe kuungá' ugwa ila/é' ar baabuúwós nee aayo ngiwa alee/iisi.

13Axweesantá Mungú kari warqesé', as unuuhúng kuwa intsaahhatimisa', kudá' taa ilaoté' amór múk urén wa ale. Muruú hatlá' oo yaariír sleeme i deer oo ta tlehhahhita' oo adór kwí.”

14Boo/aydá' guri ateét malé alé guri báy, “Sleémeero iiár i qaasaré' nee ka tsahhá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Gár hee i /ayi, gway slasla/arés, i káhh, aqo har tidá' baraá muunuú heé daahh, an tidá' gu slasla/arees.

[16Hee barnaxes iiaá axamis gi kón, i axaasi.]”

17Dír muu ngiwa geexáy iri dáh baraá do', eeharuuseerós guri yaahás iidíguú slaqsaydae.

18Giri báy, “Tam kuungá' sleeme gár ta xua' i káhha? A xua'aakáhe gídaabá gár hee aa /aáy muunuúwós gu slasla/areská,

19asma i datká baraá muunuú heé i alé, aqo har baraá gura' kilós, aluuwo nin ti'ít, kari kwaahh.” Axweesantihe gari xu'utís gídaabá umuúqo gár /ayma i hariín kawa /ayi.

20Giri báy, “Tidá' baraá muunuú heé daahh an tidá' gu slasla/arees.

21Asma inslaslángw tlákw ám ni dahhi a baraá muunuú hee, kudá' oo hee iwa fuqtá ay, iwa fiisór ay, iwa tsu/tár ay,

22iwa tsaatusmo tleehhiti, iwa qahusmo tleehhiti, iwa muruú tlákw tlehhiiti, iwa al/agin, iwa heé mure wásl tleehhiti, iwa iltá tlaákw ar xuumiisi, iwa daanduú heé kaantin, iwa daara/an nee iwa daktu'uuti.

23Muruuwí tlákw sleémeero dír i dahhi a baraá muunuú hee, nee an muruudaádá' oo hee gu slasla/areés.”

24Yesu iri tláy didae ay amór yaamaá inslaawoó gixsár Tiro nee Sidoni. Iri dáh baraá do', asma dír i dirii'i muu mingiwa tsaáhh, ala lu/uto taa aslayká.

25/Ameenirka dasiirós neetlaame aa eér, iidíguuwós nguwa axás, iri amoorós i daqeér, iri tumbarara'át dír ya'aawós i alé.

26Nee /ameenidá' ar tlahhoó Yunani, ar bartá múk Sirofoinike. Inós Yesu guna harhheehhe'és neetlaameedá' ngiwa hingeesi dír dasiirose.

27Gari báy, “Lakiít na/'íi i ala aaxiye', asma i hariindaaká muruú /aymár na/'ii kuwa seeawér i kwahhi.”

28Inós guri beér, “Adoosíng a ló', Aáko, ala tam seeawér dír muruú /aymár wa xumiis, muruú /ayma kudá' na/'ii i paahhamisiya' baré guqo /ák.”

29Gari báy, “As adoosíng taa oi, kiíng tláw, dasiirók neetlaameedá' gaa geemeér.”

30Iri do'ós i wátl, dasiirós gari qatí eér, neetlaame gaa geemeér.

31Yesu iri tláy malé alé baraá yaamaá inslaawoó Tiro, iri waaraáhh ar Sidoni ay tlawtá Galilaya, tla/ángw yaamaá Gixsadaá Mibaangw gunara óh.

32Heé iia wásl nee afa wásl kuri dirós i huúw, Yesu kuri harhheehhe'eés nguwa dákw i qaasi as nguwa hungu/uusi.

33Yesu heedá' gurira quútl dír muko, ditsaawós giri baraá iiaá heedaádí qaás, iri tsuúq, guri tsifrangw kwatiít.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

34Iri gawaá doorí qaytsiít, adoodá' gana huwá wa ár, guri báy, “Efata,” gídaabárós a “Gweeriít.”

35Hamtidár kilae iiaawós niri axaasiyé', nee tsifrangós iri wanana'aát, axweesani gari aleesláy.

36Muu guri báy, “Kangwsíng mu heé i ooara'.” Ala inós timnga adoodá' bayi, tana ak ilakaaharúy alki/ituuwo.

37Waa/oo/amooro tari harwaaraáhh, tari káh, “Mura' sleémeero tlehhemuuwo gwa qoomeés. Múk iia wásl axamis gwa aleesláy, nee múk afe wásl axweesani gaa aleesláy.”

Marko 8

1Qoomaadae boo/oó úr ina malé burumburiít. Muruú /ayma iwa faák, Yesu eeharuuseerós gari ateét gari báy,

2“Aga gurhaamuút asma boo/aywí wa ale, asma deeloorí tamaawo án nee inooín a dinkwár i diriaán, ala daxta muruú /ayma aa faák.

3Án bira geemáw tawa watli ar qwari, /ara/eeri gi loohír i eér, asma bahh'alé amór ta dahhi ka saaw.”

4Eeharuuseerós guri beér, “Mikaátér bu'uut mukwí /aymisiro heé ga sláw a heemá baraá darmuuwihe?”

5Gari yaahaás, “Mikaáte ka koonda' a magá'?” Tari oó', “A faanqw.”

6Giri báy, “Boo/aay iwiitisaak.” Mikaáteedá' faanqw gari óh. Mungú guri sluufiís, mikaáte gari parhhamiís, gay eeharuuseerós i hanmiís kawa múk i qasmiisi.

7Sleeme siyoó ninákw ku kón oo niiná. Iri malé sluufiís siyoó wa ale, giri báy, “Dír múk i qasmiisaak sleeme.”

8Tari /ayín tari aáx. Alaá /aymaaro tawa hhe'eés, parhheemaá naa meetiye' kiri sleés, katatoó faanqw iri haáts.

9Múk aa /ayin a afi qoomár kume tsiyáhh. Giri deelór i oó'.

10Inós nee eeharuuseerós tari gawaá miringamoó i tsa/án, tari tláy ay yaamaá ta babay Dalmanuta.

11Múk Farisayo niri hardáh, nee inós kuwa yaahamiisi asma layár gawaá dooraá daahh kawa dirós i slai, as kuwa tlaampa'amiisi.

12Iri /iif gurhaamiro, iri oó', “A milá mukú de'emaaká' mis layár leelehhiit? Án a kah, layár ta laqan i káhh dír mukú de'emaakae.”

13Giri geexáy iri tsa/án malé alé gawaá miringamo, iri gayuuqá' i waaraáhh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Eeharuuse muruú /ayma gwa gunqaarés huwto, aqo har mukatmoó wák kilós kun kón gawaá miringamoowo.

15Giri gurbuú' giri báy, “Ga/aawaak, ti harmagahhe' nee gár mikaáte ir sluufasluf ar múk Farisayo nar múk Herode.”

16Tay kilooín axweés gídaabá, “Gár adoorí ngisa oó' asma mikaáte kawa koomanaaká.”

17Yesu tidá' ta axweesi gari tsaáhh, giri báy, “A milá muruusíng ta axwesa' daanduú mikaáte kawa koonda'aaká? Tam hamí a xua'aakáhe, sleeme aga tsahhi'iikáhe? Tundu sage wásle?

18A ilaá koondá', a xumisa'aakáhe? A iiaá koondá', a axamisa'aakáhe? Sleeme a inslalseera'aakáhe

19tidá' mikaáte kooán ngiwa parhhamiís nee ngiwa haniís dír múk kumér kooán? Katatoó taa hatsisé' parhheemaá naa meeti'i a magá'?” Kuri báy, “A mibá nee tsár.”

20“Nee mikaáteedá' faanqw naa múk kumér tsiyáhh i haniís, katatoó taa hatsisé' parhheemaá naa meeti'i a magá'?” Kuri báy, “A faanqw.”

21Giri báy, “Aga tsahhi'iikáhe tam hamí?”

22Tawa hardáh gixsár Betsaidaro, heé taampa kuna amoorós i huúw. Yesu kuri harhheehhe'eés nguwa kwatiiti.

23Yesu heeduú taampa guri dawa óh, gurira quútl baraá gixsaro, guri ila' i tsuúq, guri dabaawós i qaás, guri yaahaás, “A xumísa daxta?”

24Heeduú taampa iri qaytsiít, iri oó', “Muu u ga/áw mak alé, ala a adór xaai tawa hi'iimiti.”

25Yesu ilaá heedá' giri malé kwatiít, heé taampa iri qaytsita hhe'eés, ilaawós niri ganaaiyé' xumsooro, umuúqo gaaro iri geehhoouwa hhe'és.

26Guri báy, “Waátl amór do'ók, tam baraá gixsa mar oohaar.”

27Yesu nee eeharuuseerós tari tláy amór gixsadaá Kaisaria Filipi. Tawa hi'iiti loohiro eeharuuseerós gana yaahaás gídaabá, “Muu iwa axweesi mata kaáhi, án a heemá?”

28Kuri báy, “Ta kaahi kuúng a Yohanudá' Baatimaamiís. Bahh'alé ta kaahi a Eliya, bahh'alé ta kaahi a aarusmoó wák baraá aaruuseedár aange.”

29Inós inooín giri yaahaás gídaabá, “Kuungá' ma katá', án a heemá?” Petro iri ilawaáts guri báy, “Kuúng an Kristo.”

30Giri báy, “Tí ló' ma heé bawara'.”

31Giri iimu/ún intsaahhatimisuuwo gídaabá, “Garmoó Hee gár kuwa hariím a slahhe'emisuú yaariír gun sláy, nee kuwa siasii'i nee bariisee nee geeraharuusér uren

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

ar saalíngw múk Yahudi, nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, kuri gaas, deelór tám bira waaráhh i waaslee/.”

32Inós axweesantí gana gwa/atís ooaro. Yesu kurir bihhí suruúk nee Petro, guri iigahhaát.

33Yesu iri amór eeharuuseerós i warqáy, Petro guri iigahhaát guri báy, “Tláw, aluueé' ki/eek, kuúng a Neetlaangw, asma inslawaywók oo Munguheeká, oo múk tawo.”

34Boo/ayduú muu guri ateét, nee eeharuuseerose, giri báy, “Umuúqo heewo bar aní eehartá wa slaa', gár kuwa hariím a sla'aarirós gan gunqarees, msalaábarós ngi gagaari, aní eehaari.

35Asma umuúqo heewo oo slafiingós gu ba/amisár wa slaá' kilós ale, gu qwaarees. Nee heé slafiingós qwaaresaro gwa ya/an as aníng, nee as Ya/abtór hho', kwí slafiingós ku amohhoó'.

36Asma hee yaamu sleémeero timngi slay, gár ngwa gaabuiya' a milá bar slafiingós oo amór Mungú aa qwaár?

37Laqaá hee gár i duuxi a umós, ar slafiingós ngur ki/isi?

38Asma umuúqo heewo oo murumiít as aníng, nee as axweesante'eé', baraá mukú de'emaakae oo fuquuse nee tlakuuseero, heé adoorí ku sii' nee Garmoó Hee, qoomár Garmoó Hee birna hardáh ar xirfuú Baabuúwós dinkwa nee malaykér hhohho'.”

Marko 9

1Giri báy, “Án a kah, baraá tla/ángw mukwihe múk gwa'ara ga araaká i deer, ay dír ki ari gídaabá waawuti'iimár Mungú naa hardát ar /uuru.”

2Tam alaá deelór lahhoó' iwa waaráhh, Yesu ginara tláy Petro nee Yakobo nee Yohana, girira tláy ay gawaá tloomár tleer inooín kilooín. Slaqsaywós iri warqáy dír ilaaín wa ale.

3Tlabaawós nay /awakukuyé' ló'wa ale, niri miririi/iyé' adoodá' hee baraá yaamuuwo ngir aleeslayká /awakeesaro timngi hhuúnts.

4Eliya nee Musa niri didaádá' wa ti'iitiyé', naxés ta axwees nee Yesu.

5Petro Yesu guri báy, “Intsaahhatusúmo, atén a diirí diriiaán, ka hhoóeéke isleeraá tám bira tleehhaán, oo wák a kók, kuquú Musa, kuquú Eliya.”

6Asma sleémeero niwa da'ayuutiyé', tam Petro iwa axweesi gár i kaahi ga xuuiiká.

7Naxés hunki nina ti'ít, giri geehhantés. Afoo nay baraá hunkidá' wa ilawáts i kat, “Kwí a Garmaaeé', sla'aarusmooeé', inós iiár i qaasaak.”

8Nee hamtidár kilae tawa qaytsiít, naxés heé dir'ín i dirií' i kaahh, aqo har Yesu kilós.

9Niwa gawaá tloomár wa awditiya' gina báy, “Tidá' taa aandé' ma heé i ooara' ay dír Garmoó Hee ni baraá /aantár wa waaslee/i.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Tidá' ngaa báy kari gawaá sager'ín i óh tiwa kilooín yaahamisiya', ta kaahi, “Gídaabárós a milá tiqá' iwa kaahi, ‘Garmoó Hee ni baraá /aantár wa waaslee/?’ “

11Kuri yaahaás ta kaahi, “Ahaá baré intsaahhatuusér hara'ayár Musa ta kaahi, ‘Eliya ni ala geerí hardah?’ “

12Giri báy, “A ló' gídaabá Eliya ni ala geerí hardah, nee mura' sleémeero nguwa /abeemaá i ki/isi. Ala tam adoorihe, adór taa gooín a adoomá gawaá daanduú Garmoó Heewo gídaabá, slahhe'eemisuú yaariír gu sláy nee kuwa waaqaqai?

13Án a kah, Eliya naa qaro hardáh, inooín adoodá' ta slai sleémeero kari inós i tleéhh, adoodá' Gooi i kat.”

14Tawa dír eeharuusér i hardáh, taxés ti tlaampamisiyá' ar axweesani nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, boo/oó yaariír oo muu inooín gaa harweér.

15Boo/aay sleémeero nguwa ár, tari waa/oó/ tari amoorós i ta'aín sleémeero, kuri taaqweés.

16Giri yaahaás, “Gár tiwa tlaampa'amisa' nee inooín a umós?”

17Heeko wák baraá boo/aydane Yesu guri i ilawaáts iri oó', “Intsaahhatusúmo, garmaaeé' ngwa dirók i huúw, neetlaame gwa afa qwaarés.

18Nee umuúqo neetlaame burngwa eér, gun yaamúr sláhh, slooro nay afkós wa ti'ít, nee i sihhinaá qirirtliimiis, nee inós sleeme i kaahakah. Eeharuuseerók ana ádbáw as neetlaameedá' ngiwa hinges, ala kaa aslayká.”

19Giri báy, “Kuungá' múk de'emaaká' oo haratlintaao wásl, án nee kuungá' ta al hotaatimaan ay xaylá? Nee nu hubaabiim ay xaylá? Garmaasíng amor'eé' huware'.”

20Kuri dirós i huúw. Neetlaameedá' Yesu nguwa aán, garma guri /araamís guri yaamí dáhh, iri gwangwara'amiít yaamuú wa ale, slooro i gawaá afkós wa ti'imít.

21Yesu baabuú garmaadá' guri yaahaás, “Gaarí ngwa eér a iimír xaylá?” Iri oó', “Iimír tawa na/aay.

22Nee daqtá yaarire gu dararáhh baraá asla, nee baraá ma'aay, as ngwa gaasár wa sla'. Adór ta aleesleer bir deer, ti gurtleer nee ti alee/is.”

23Yesu guri báy, “Mas kat, Bar aleesleér! Umuúqo gaaro i ya/aán dír kudá' haratlintaaór kooma.”

24Baabuú garmaadá' iri gáwtí tseé' iri oó', “Aga haratlintií', alee/isáng asma haratlintaaor'eé' ka niina.”

25Yesu ngiwa ár gídaabá boo/oó muu aa tlaáhh didae, neetlaameedá' gari iigahhaát gari báy, “Neetlaamér afa wasli nar iia wasli, án a kah, quutlé' dír heewihe, slám mu baloó i ki/ara'.”

26Neetlaameedá' iri /á/, guri ak pungahhamuú úr ar eér, iri qútl, inós naxés a ád heé aa gwaa' daxta. Múk yaariír tariqo oó', “Aa gwaá'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Ala Yesu guri dawa óh guri tleés, iri sihhiít.

28Iwa baraá doó i dáh, eeharuuseerós guri yaahás qoomár nee inós tawa kilooín, “Ahaá, atén neetlaameedá' hingeesaro masa aleeslawaniiká?”

29Giri báy, “Neetlaamér adoorí taworo quutlma gi ya/aandaaká, gár ga aleeslaw a har /uuruú firog.”

30Tari tláy, Galilaya kanara waaraáhh, nee inós gaa slaiiká amór ta kay hee ngiwa xui,

31asma inós i eeharuuseerós intsaahhatimis. Gana báy, “Garmoó Hee ku qaas gawaá dabaá múk xoordaá hatlá', inooín kway gaas. Bar gaasaro kwa hhe'eés, deelór tám bira waaráhh i waaslee/.”

32Eeharuuseerós intsaahhastí gaa tsahhiká, ala kuri da'ayuút yaahasto.

33Tari hardáh Kapernaumu. Tawa baraá doó i dáh, giri yaahaás, “Gadaádá' a milá ta kaangaanusa' baraá loohiro?”

34Tari xasliít, asma tawa hi'iiti gár ta kaangaanuusi a gídaabá, heé úr a heemá dir'ine.

35Iri yaamí iwiít, kudá' mibá nee tsár giri ateét giri báy, “Heé dirhunge uroó slaá', gár kuwa hariím tin niinawees muu sleémeero ba/a, nee muu sleémeero nguwa sagadiyuusi.”

36Na/oó niiná guri dír tla/angw'ín i huúw, guri slaqwtós i óh, giri báy,

37“Hee bar na/oó wák oo adór kwí gwa ilaóh ar umuueé', aníng iga ilaóh. Nee hee bar aníng iga ilaóh, a gídaabaheeká án kilooeé' ina ilaóh, nee kudá' aníng iga ya/aaw guna ilaóh sleeme.”

38Yohana iri Yesú i ilawaáts, “Intsaahhatusúmo, heé neetlaamér hingeemiís ar /uuruú umuuwók una araán. Kuri iigahhataán asma inós nee atén ti koomanaaká.”

39Yesu giri báy, “Mu iigahhamitara', asma hee oo muruú xuawásl gu tleéhh ar umuueé' i kaahh, aluuwo iwa malé muruú tlákw daanduueén i axweesi.

40Asma heé atén ti tlaampa'amiisaaká i gayuurén i dirii'.

41Án a kah, umuúqo heewo oo kuungá' na wahaas ar ma'aay asma tawa múk Kristo, xuaak, hariímarós ga sláy.”

42“Heé na/oó wák gwa paslis baraá loohír ganaa'a baraá na/'iiká' ninakwe, kuká' án iga haratlinti'ii'i, a tsiní inose tlaa/ár xoosliingw kawa gawaá istós i tseegi, kway kwaahh baraá tlawi.

43Dakók bar kuúng u paslimis baraá loohír ganaa'a, tsateek. A tsiní slafiingw kuwa sleer dakók tawa wak, ta tawa baraá asltá baloó gwaa'aaká keer ar dabaá tsár.

[44Baraadaádane naanagah i qatlká, asla sleeme i gwa'aká baloó ale.]

45Yaaeerók bar kuúng u paslimís baraá loohír ganaa'a, tsateek. A tsiní slafiingw kuwa sleer yaaeerók tawa wak, ta tuwa kwahhi baraá asltí alé tawa ya'aawók koon tsaraawo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[46Baraadaádane naanaga i qatlká, asla sleeme i gwa'aká baloó ale.]

47Iltók bar kuúng u paslimís baraá loohír ganaa'a, tu/eek ka kwáhh. A tsiní tawa dat baraá waawuti'iimár Mungú tawa heé ila wák, ta tuwa kwahhi baraá asltí alé tawa ilaawók koon tsaraawo.

48Baraadaádane naanaga i qatlká, asla sleeme i gwa'aká baloó ale.

49“Asma umuú heewo ku asltí qaas hariímár diwtá wa ale.

50“Diwi ka hhoo'. Ala diwi bar maamahhaywós aa faák, a sangw diwtooká. Gár ki qasa' a milá maamahhaywós iwa ki/i. “Adór diwi tleehhité' kuungá' baraá munerhunge, kuungá' kiloohúng ta waydúr hotá'.”

Marko 10

1Didaádane iri tláy iri hardáh yaamaá Yudea ay gayuú Yordani. Boo/oó yaariír guri i burumburiít malé alé, giri intsaahhatimís adoodá' /iisí i /imamiisi.

2Múk Farisayo guri yaahastá áy ar iiara, tari oó', “A hariímaáro hee hareerós ngiwa talaákár i haniisi?”

3Giri báy, “Gár Musa naa hara'ayín dirhunge a milá?”

4Tari oó', “Musa ya/aama gana haniís ar hee hareerós ngiwa talaákár i haniisi.”

5Yesu giri báy, “Gár hara'ayasíng ngisa gooín a asma munerhúng kawa gawdén.

6Ala iimír iimu/uungo Mungú yaamu ngiwa tleéhh, hhawaata nee /ameeni gina tleéhh.

7Gawaá adoorihe, hee baabuúwós nee aayoorós gin geexáy tiri haragwaaiyá' nee hareerós.

8Kukaáká' tsár tari wák tleehhiít. Daxta kuká' tsár a sangw tsareeká, a adór heé wák.

9Ala bar adoorí, kuká' Mungú aa haragaás hee mingiwa paraátl.”

10Tawa amór doó i waátl eeharuuseerós axweesantadá' gari yaahás.

11Giri báy, “Umuúqo heewo oo hareerós gaa guus, iri harér hatlá' duúx, hareerós gaa sadakuús as fuqi.

12Nee hare hhawaatuuwós burngwa geexeér, iri duuxór eér dír heé hatlá', inos aa fuqús.”

13Na/'aá ninakw kina amoorós i huúw ngiwa kwatimiiti. Eeharuuseerós mukdá' na/'aá koóm guri iigahhát.

14Yesu adoodá' ngiwa ár, iri ló'wa buúhh, giri báy, “Na/'aá ninakw mawaagáy i amor'eé' hardihiye', mi ila/aamara'. Asma awa adór kuká' waawuti'iimár Mungú a tooín.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Án a kah, heé waawuti'iimár Mungú gaa ya/aniká adór na/oó niinár ale, i dahiiká baraá waawuti'iimarihe.”

16Yesu na/'iidá' giri slaqwtós i óh, giri dabaawós i qaás, giri tsuúq.

17Qoomár iwa baraá aaí tlatlay, heé wák guna i daqáy ar gaanslaay guri i tumbarara'aát, guri yaahaás, “Intsaahhatusmoó hhoó', adór ni laaq ar slafíngw alhhe'eesay wásl ngur aal?”

18Yesu guri báy, “Mis hhooeemár ateetiín? Heé hhoó' i kaahh, aqo har Mungú kilós.

19Ahaá baré hara'aya a xú', ‘Hee muu gaasaar, Ma fuquusaar, Ma fisisiimaar, Lamabu'úngw lama ma kaahaar, Ma al/agiimaar, Baabuúwók nee aayo ilaiwawa/eek.’ “

20Iri oó', “Intsaahhatusúmo, tisíng aga boo/eés sleémeero iimír na/u'uumar'eé' wa ale.”

21Yesu guri i qaytsiít, guri slaá', guri báy, “Gár wák uga wa /aaruúr. Tláw, muruudá' ta koon weeriseek sleémeero, ku narkuutér i hanmís. Tók ar yaariir a gawaá doorí eér. Bara hhe'és, na hardát, aníng ir eehát.”

22Ala inós iri boo/áy as adoodá' Yesu ngwa báy, iri tláy ar gurhaami, asma inós a daqaarmo ló'wa ale.

23Yesu yaamu sleémeero giri xuuxuú', eeharuuseerós gari báy, “Ga/aawaak adór kar gawít múk daqaare tawa dahi baraá waawuti'iimár Mungú.”

24Eeharuuseerós axweesantós gari waa/oo/amór wa aán. Yesu giri malé i ilawaáts, giri báy, “Muk'eé', ga/aawaak dahmaá baraá waawuti'iimár Mungú idór kir gawít.

25Angamía iwa dat ar baraá fooxár laqwa, ka inslaahh ta daqaarmo iwa baraá waawuti'iimár Mungú i dahi.”

26Inooín tari ló'wa waa/oó/, kuri báy, “Ala heé ba/ama ga aleesláw a heemá adoosinge?”

27Yesu giri i qaytsiít iri oó', “Dír muko aleesleemuuwós i kaahh, ala dír Munguhe a adoosingeeká, asma dír Munguhe umuúqo gaaro i ya/aán.”

28Petro Yesu guri báy, “Ga/aaweegáy hamí, atén muruurén sleémeero ugwa geexawaán, kuúng uri eeharaán.”

29Yesu iri oó', “Án a kah, umuúqo heewo oo dooín ngwa geexay, laqaá hhaeewós, laqaá aayo, laqaá baabá, laqaá na/'ii, laqaá qamu, as aníng nee as Ya/abtór hho',

30inós tí sleémeero hám baraá yaamuukae ga sláy sagaáwa tsiiruú wa ale, maraay nee hhae, nee amu, nee na/'ii, nee qamu, inós tumku slahhe'eemisi. Aluuwo baraá yaamaá hatlae slafíngw alhhe'eesoó koomaaká gu sláy malé alé.

31Ala awa yaariir kudá' geerá hará' ta alhhe'eesáy kii/, nee kudá' alaá hará' ta geerí waaraahh.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Tawa tsa/a/an Yerusalemú i alé, Yesu gina geerahaár loohiro. Eeharuuse gari waa/oo/amór wa aán, nee mukdá' nee inooín ti al koomá' tari da'ayuút. Eeharuuseedá' mibá nee tsár gari ateét, adór inós ku laqi nee muu gari dir'ín i oó'.

33Giri báy, “Ga/aawaagáy hamí a tsa/a/amán tawa Yerusalemú kawaan, nee Garmoó Hee ku qaas gawaá dabaá geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa. Inooín ku sakwasleemuut as kuwa gaasi. Sakwasleemaro burkwa hhe'eés kway haniis amór múk xoordu.

34Inooín kway niqín, kway i tsuuqún, kway muux ar qaw'i, kway gaas. Deelór tám bira waaráhh nay waaslee/.”

35Yakobo nee Yohana, daaqoó Sebedayo, kuri i daqáy kuri báy, “Intsaahhatusúmo, gár ta dirók i firór wa sla'aan i deer, xá ya/ameek.”

36Giri báy, “Gár ta sla'a' ar ni tleehh a milá?”

37Kuri báy, “Atén ti ya/aan tawa al iwiitaan nee kuúng baraá xirfuuwoge, heeko dakók oo doó /iyáy, kuqá' dakók oo doó basáy.”

38Yesu giri báy, “Gár ta firiiriinda' a xua'aaká. Slahha'amkwái án ni slaw kuungá' u qitlá'a sleemuuwo? Laqaá didaádá' aníng ti dahaasi kuungá' idahamawo a qitlá'a?”

39Kuri báy, “Adoosíng a aleeslawaán.” Yesu giri báy, “Slahha'amkwá án ni slaw, u sleerá', nee slahha'amkwá án ti dahaasi, kuungá' tundu dahaas.

40Ala kángw kuungá' tawa iwita' heeqá' dakw'eé' oo doó /iyáy, kuqá' dakw'eé' oo doó basáy, kangwsíng a kwe'eeneeká. Heé kangwsíng a Mungú. Mungú kiteeriidá' gi haniis dír mukdá' ngisa amohhe'eés.”

41Eeharuuseedár hatlá' mibaangw kaangwí nguwa axás, Yakobo nee Yohana kiri i buúhh.

42Yesu giri ateét giri báy, “A xuá' mukduú adór waawituú urén baraá múk xoorduwo tan waawuti'ii'ín ar /uuru, nee inooínadá' uren muu nguwa baliitiya'.

43Ala kuungane a adooriheeká. Heé uraay gu slaá' baraahunge, gár kuwa hariím a kuungá' nun sagadiyuus.

44Nee hee baraahunge oo gadiyér kuungá' nuwa geeraharahari ga slaá', gár kuwa hariím in lawaalmoohúng tleehhiit.

45Asma Garmoó Hee inós naa hardihiiká as inós kuwa sagadiyuusi, nina hardáh muu nguwa sagadiyuusi, nee iwa gwaai as múk yaariír nguwa gweeri.”

46Tari hardáh Yeriko. Inós nee eeharuuseerós tari malé tláy Yerikó wa ale, dinkwa nee boo/oó úr oo muu. Bartimayo, garmoó Timayo, kuna afaá loohír i áy, i iwiwiit. Inós an kudaáduú taampa oo múk firaariím.

47Inós ngiwa axaás gídaabá a Yesú Nasareti in waaraahh, tseeo gari iimu/ún i kaahi, “Yésu, Garmoó Daudi, án gurtlawáng.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

48Múk yaariír guna iigahhamiít as iwa xasliiti, ala inós tseeoro iri ak buúhh, “Garmoó Daudi, án gurtlawáng.”

49Yesu iri sihhiít iri oó', “Ateetare'.” Heedaáduú taampa kuri ateét, kuri báy, “Dae maweek, sihhiitáng, Yesu u ateetín.”

50Inqwaarirós gari amorqá' i kwaáhh, iri tláy ar gaanslaay amór Yesu.

51Yesu guri báy, “Adór ta sla' ar u laaq a adoomá?” Heedaáduú taampa iri oó', “Intsaahhatusmooeé', gár ni slaa' a ilaaeé' niwa qaytsitiya'.”

52Yesu guri báy, “Tláw gimáy, haratlintaaoorók ugwa hungu/ús.” Hamtidár kilae ilaawós nay qaytsitiyé', nee Yesu tari koné'.

Marko 11

1Tawa tseewúy Yerusalemú i alé, inslaawoó gixsoó Betfage nee Betania, bihhaá tloomár xaaikaari ta babay Miseituni, eeharuuseerós ar tsár gay ya/aáw,

2gina báy, “Tlawsé' ay amór gixsarqá' geraahúng i dirii'. Bara hardaté', gwarendmoó daqway uqo aandá', kwaa tseék, oo hee aa baloó daanda i tsa/aniká. Ngu gwedá' ngu hubá'.

3Hee burna yaahaás gídaabá, mas adoosíng /imisá', ta oa', ‘Aako gwarendmo gun slaa', ngu gaanslár ki/is aluuwo.’ “

4Tari tláy, gwarendmoó daqway kuri afkuú doó i áy, kwaa tseék dír afkuú do' tsee/aá wa ale, afaá loohír ur. Kuri gweér.

5Mukko taa didí áy, tari oó', “A milá, gwarendmo mus gweditá'?”

6Adoodá' Yesu ngaa báy kari dir'ín i oó'. Inooín tari ya/án, gwarendmo kway haniís.

7Gwarendmoodá' kuri huúw amór Yesu, inqwaruuín kuri hhaáf gawaá daanduuwós, Yesu iri gawaadí iwiít.

8Múk yaariír inqwaruuín guri hhaafín baraá loohír i alé, nee bahh'alé loo/o ngina tlaaqiyé' baraá sla/atá wa ale, ngiri hhaafiné'.

9Nee mukdaádá' geerá wa hi'iít no aluuwo ta tseeamín, ta kaahi, “Hosana, i xirfuuti kudá' hardáh ar umuú Aako.

10I xirfut waawuti'iimadá' hardah ar baabuúrén Daudi. I xurfuuti Mungú gawaá doori.”

11Yesu iri dáh Yerusalemú i alé ay baraá Doó Mungú. Nee umuúqo gaaro arto ngiwa hhe'eés, naxés looa sleeme aa dát, iri ti'iít, tari tláy Betania nee eeharuuseedá' mibá nee tsár.

12Looaytleér niwa Betaniár wa kií/, qwari guri loohír i áy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13/Aantsír loo/ór koom gari amorqí ár, iri amoodá' káy asma ngiwa ari wane i na/'aá koón. Iwa didí hardáh, naxés gár aa ár i káhh, aqo har loo/o kilós. Asma qoomár hamnoó /aantsí aa xeeriiká.

14/Aantsídá' gari báy, “Iimír laarí hee na/'iiwók mingiwa baloó /aáy.” Eeharuuseerós i axamís.

15Tari Yerusalemú i hardáh. Yesu iri dáh baraá Doó Mungú i alé, mukdá' muruú weerimiís nee kudá' tlaxuúm baraá Doó Mungú wa ale guri iimu/ún gusisiingo. Meesadaá mukdá' peésár gaamiís, nee kiteeraá mukdaáduú hhookár weerimiís, giri warqeemiís.

16Tam heé gár koóm gwaa mayká iwa baraá Doó Mungúr waaraahhi.

17Giri intsaahhatimís iri oó', “Kaa gooinkáhe ar gídaabá, ‘Dooeé' ku babay a doó saaliingw dír xordu sleémeerowo.’ Hám daxta kuungá' ugwa mar'ír malguusej tlehhé'.”

18Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa iidíguudá' kuri axaás, loohi kari leelehhiít ar Yesu kur gaasi. Asma kuna da'ayuút as adoodá' boo/aay sleémeero intsaahhatimisuuwós nguwa waa/oo/amór wa ár.

19Looa iwa dát iri quútl baraá gixsaro.

20Nee matlatleero tawa waaraahhi, /aantsídá' kawa ár, naxés aa kát iimír baraá gamnángw wa ale.

21Petro iidíguudá' guri insláy, Yesu guri báy, “Ga/aaweegáy intsaahhatusúmo, /aantsídá' taa lu'ús aa kát.”

22Yesu guri báy, “Mungú haratlintieek.

23Án a kah, heé baraá muunaáwose xurér koomaaká, tloomarí ga aleesláy ngiwa bay, ‘Quútl, ti kwahh baraá tlawi’. Birnga haratlintií' gídaabá tidá' i kaahi i tleehharút, i tsuwá tleehharút.

24Gawaá adoorihe nun baw, umuúqo gaaro ar ta firiiriinda' baraá saalingwhunge, haratlintiaak ar gídaabá aga sleeré', nee a toohúng.

25Kuungá' umuúqo bara sihhité' tawa saaliinda', barnaxes gár hee nuwa sadakuús bir deer, gurtlawaak, as Baabuúhúng oo gawaá doori tlakweemaahúng ngiwa gurtlay.

[26Barnaxes kuungá' tlakweemaá muu i gurtleera'aaká, tam Baabuúhúng oo gawaá doori tlakweemaahúng sleeme gi gurtlayká.]”

27Tari Yerusalemú i hardáh malé ale. Qoomár iwa hi'iimiiti baraá Doó Mungú wa ale, geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee bariisee guna i daqeér,

28guri beér, “Muruuwí aleesleemuú kur tlehhit a gaalá, nee heé aleesleemu ngwa kuúng i haniis oo muruuwí kur tlehhit a heemá?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

29Yesu giri báy, “Gár wák ngi dirhúng i yaahaás, kuungá' nga oá'. Daqaní aníng ngi dirhúng i oó' aleesleemuú muruuwí ngur tlehhiit.

30Baatiísmoó Yohana amór naa daáhh a amór Mungúhe laqaá a amór muu? Amór naa daáhh ooare'.”

31Tiri kilooín i warqayé' tari káh, “Ma ooaán? Bara ooaán, ‘Amór naa daáhh a amór Mungú’, ti bay, ‘Ahaá ala, musa haratlinti'ii'iiká?’

32An ooána, ‘Amór naa daáhh a amór muu’? ” Ala tay da'ayuút adoodá' ooaro asma múk yaariír Yohana gwaa tsaáhh adór tar aarusmoó ló'.

33Yesu kuri báy, “A xuanaaká.” Yesu giri báy, “Tam án sleeme aleesleemuú muruuwí ngur tlehhiit ngu dirhúng i ooaaká.”

Marko 12

1Iri dir'ín i axweés ar slaqsi'i, iri oó', “Heeko xaaikaari ta babay misabiíbu gina dahaás, giri yaáw. Bohoongw guri foól oo ma'aá na/'aá xaaidá' ngiwa tsoo/iti. /Aampár xuuma gari tleéhh. Qaymoorós gari dír múk i saayín, kay al'axweés gídaabá bu'uungw ku qasmiis. Inós iri aa'aá káy.

2Qoomár bu'uungw iwa xeér, lawaalmoowós guri ya/aáw amór mukdá' aa qaymór i saayín, asma hariímár heedaádá' qaymo loó' kawa haniisi.

3Kuri óh, kuri muúx, kwa gaár i haniisiiká, kuri guús.

4Lawaalmoowós oo hatlá' guri malé ya/aáw amor'ín i alé. Kwí kway saga tliqiís kway murekeemiís, kway baramaanuús.

5Lawaalmoó hatlá' guri ya/aáw. Kwí kway gaás. Nee awa hatlá' awa yaariir bahh'ale kina muúx, bahh'ale kina tsuú/.

6Garmaawós kuduú sla'aarusmo an heé aa meet, nee kwí sleeme alhhe'eesaywo gway ya/aáw, i kaahi, ‘Inós ku ilaiwaa/ asma tawa garmaaeé'.’

7Ala mukdá' taa qaymór i saayín tari axweés ta kaahi, ‘Kwí an aalusmo, gaasare', aali daqaní a toorén.’

8Kuri óh, kuri gaás, kuri tsee/áy kwaáhh baraá qaymór misabiíbuuwo.

9“Xáy daxta, adór i laqi heeduú qaymór misabiíbu ka loó'? Inós in hardah, mukdá' aa qaymór i saayín nguwa tsu/i, qaymoodár misabiíbu gari múk hatlá' i saayín.

10Tam gooirí aga soomuusi'iiká, xáy? Tí kah gídaabá, ‘Tlaa/adá' qwatsiiruuse aa sí', aa tlaa/ár ur tleehhít ar do' ira gawdúy.

11Axweesantí amór i dahh a amór Aako, ala a waa/oo/amo diirene.’ “

12Adoo kay leelehhiít ar kur oohi, asma kana tsaáhh gídaabá slaqsaydá' ira axweés, a inooín. Ala boo/aay kuna da'ayuút, kuri máy tari tláy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Múk Farisayo bahh'alé nee oo Herode kuri amoorós i ya/aáw as kuwa yaahamiisi ar iiara, as kuwa oohár wa slai.

14Tawa dirós i hardáh, kuri báy, “Intsaahhatusúmo, a xuaán gídaabá kuúng a heé ló', tam kángw uroó hee u yaahamisaká, tam hhohhoartós, ala loohír Mungú adoodá' ir gana' tinar intsaahhatimís. Xáy, i ganá'a waawutmoó múk Rumi kuwa koódír i hanisaan, laqaá i gan'aká?

15A hanisána, laqaá a hanisanaaká?” Nee inós hhaahhafingw'ín nguwa tsaáhh, giri báy, “Ahaá a milá, mihar iiara'adá'? Peesmo huware', án u ár.”

16Kunguri huúw. Giri báy, “Slaqsaywí oo gawaaká' nee gooirihe awa heemá?” Tari oó', “Awa waawutmoó múk Rumi.”

17Yesu giri báy, “Ar waawutmoó múk Rumi amoorós ti hanise', nee ar Mungú amór Mungú ti hanise'.” Kuri ló'wa waa/oó/.

18Mukduú Sadukayo káh, waasle/ i kaahh, kuna i daqáy kway yaahaás ta kaahi,

19“Intsaahhatusúmo, Musa ngina atén i gooín gídaabá, ‘Hee bira gwaá', harér aa geexáy bir na/oó koondaaká, hhiyaawós ngi aali, as doó hhiyaawós iwa tlay.’

20Hhaeekaari faanqw i dayá'. Oo geera ina duuxún iri gwaá', na/oó aa geexáy i kaahh.

21Oo tsár hareedaádá' gari aál, iri gwaá' malé alé. Na/oó aa dír hareedí geexáy i kaahh. Oo tám aqo male adoodá'.

22Tam inooínadá' faanqw sleémeero hareedá' ngina aaliitiyé', ala aa laqwaliká. Alhhe'eesaywo hareedá' iri gwá'.

23Bál waasle/uuwo daxta a harér heemá? Asma inooínadá' faanqw sleémeero taa al hoót nee inós.”

24Yesu giri báy, “Aga qwadi'iikáhe adoosinge, asma tidá' taa gooín a xua'aaká, tam aleesleemuú Mungú sleeme u xua'aaká.

25Asma alaá waasle/uuwo muu a adór malaykér gawaá doori, slám duuxo i káhh.

26Gawaá daanduú iidíguú múk aa qaatl iwa waaslee/i aníng nu yaahaás, ‘Aga soomuusi'ikáhe baraá kitaábuú Musawo, didár iidíguú kitkintiro?’ Didae gár taa gooín a tí, Mungú Musa guna báy, ‘Aníng a Mungú Abrahamu nee Mungú Isaka nee Mungú Yakobo.’

27Inós a Mungú tu'uwooká, ala a Mungú múk slaáf. Adoorihe kuungá' aga qwadé' ló'wa ale.”

28Heeko wák baraá intsaahhatuusér hara'ayár Musawo ina hardáh, giri axaás tawa kaangaanusi, gari tsaáhh gídaabá gina i ilawaáts ar adór ganaa'. Guri yaahaás, “Baraá hara'aya sleémeero ar ak afhhamít a gaalá?”

29Yesu guri báy, “Ar ak afhhamít a tí, ‘Iia qaasaak, múk Israeli, Aakoó Mungúrén, inós kilós an Aako.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

30Nee kuúng Aakoó Mungúwók na slaeek ar muunaáwók sleémeero, nee ar qeeruuwók sleémeero, nee ar fuquraangók sleémeero, nee ar /uuruuwók sleémeero.’

31Ar tsár ar slahhaa' a tí, ‘Inslaawmoowók slaeek adoodá' tir kilók sla'.’ Hara'ayár hatlá' ar afhhamít ar tí tsár ga baa/ i káhh.”

32Intsaahhatusmoodá' oo hara'ayár Musa guri báy, “A ló', Intsaahhatusúmo, tisíng taa ó' i ganá' gídaabá Mungú a wak, oo hatlá' i kaahh, aqo har inós.

33Nee hee inós nguwa slai ar muunaáwós sleémeero, nee ar fuquraangós sleémeero, nee ar /uuruuwós sleémeero, nee inslaawmoowós nguwa slai adoodá' inós tir kilós slai, adoorí in ganá' ta hikwaá adoodá' koomá' kiwa ilahhooár wa da/i, laqaá umuúqo ilahhooár hatlae.”

34Yesu ngiwa tsaáhh ar gídaabá guna i ilawaáts ar sagalooa, guri báy, “Kuúng tu ak saweeká dír waawuti'iimár Munguhe.” Aluudae heé gwa qiitl yaahasto i kaahh malé ale.

35Qoomaadae Yesu iwa intsaahhatimisi baraá Doó Mungú wa ale, ina ilawaáts iri oó', “Intsaahhatuusér hara'ayár Musa masta kaahi, Kristo kudá' taa qaás nee Mungú waawutmoó wa ale, a Garmoó Daudi.

36Daudi inósuú kilá' ina oó' ar aleesleemuú Qeeruú hhoohhoó', ‘Mungú Aakooeé' guna báy. Iwiít bihhaaeé' awa doó /iyáy tam ay dír wakuuseerók ngi baal, ay dír ngi gawaá dabaawók i qaas.’

37Daudi inósuú kilá' gun Aakoowós ar ateetín. Daxta adór tar garmaawós?” Axweesantá Yesu boo/oó yaariír gana axamiís ar qwala/.

38Gár aa intsaahhatimís a tí, “Ti harmagahhe' nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, kudá' tlabaá tlet dahamisuuwo ngi sla'á' barta hi'iimiit, nee ngi sla'á' kiwa taaqwemisi dír boo/oó muu barkaa áy.

39Inooín kiteeraá geera ngi tsawdaditiyá' baraá doó saaliingo nee doó kiwa dahi'isi muruú /aymaaro.

40Slám malé alé muruú kwaeeli kun /aa/aay, nee firór yaariir kan firaarín ar hhaahhafiingw. Kudá' sakwasleemar'ín ka ur.”

41Inós iri iwiít dír bihhaá sandakmoó ilahhooa, adór ilahhooa ngir hanimisiya' gana ga/áy. Daqaarér yaariir peésár yaariir gana qamiín.

42/Ameenirka wák ar kwaalo'o, slám a narkuto'o, niwa hardát, sentír tsár gana qás, hariímarós a adór sentimoodá' niiná.

43Yesu eeharuuseerós gari ateét gari báy, “Án a kah, kwaalo'orqá' ar narkuto'o hariímár aa qás ka ur ló'wa ale mukquú hatlá' sleémeero ba/a,

44asma kuqá' sleémeero peésár taa qaás a tidá' aa harwarahh afer'ine, ala /ameenirí ar narkuto'o tidá' sleémeero i koon gana qás, tidá' geera ar muruú /aymaarós.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Marko 13

1Qoomár Yesu niwa baraá Doó Mungú wa ti'imiiti, eeharusmoowós oo wák guna báy, “Intsaahhatusúmo, ga/aaweek tlaa/eeká', nee adór do'wí kura tleéhh.”

2Yesu guri i ilawaáts guri báy, “Adór do'wí úr kura tleéhh a ga/eéra? Tlaa/anoó gawaá kuqí meét i kaahh oo ta fee/iiká.”

3Tam qoomár Yesu iwa iwiít gawaá tloomár xaaikaari ta babay Miseituni, iwa amór Doó Mungú i xuumiisi, Petro nee Yakobo nee Yohana nee Andrea tawa kilooín, kuri yaahaás kway báy,

4“Atén i ooang, kangwsíng i tleehharuuti a xaylá, nee layár ta ari a umós, qoomár kaangwí birna tseewúy?”

5Yesu alki/ituuwo gari iimu/ún dir'ín i ale gídaabá, “Ti harmagahhe', hee munduwa al/aáy.

6Múk yaariír ni hardah tiwa ateetin ar umuueé', tawa kaahi, ‘Aníng a Kristo.’ Ala inooín múk yaariír ku al/aay.

7Kuungá' iidíguú slaqwara bura axasé', nee tsimaahhír slaqwara, ma da'ayuutara', asma tí niqo hardát geerí alé, ala alhhe'eesaay aa xayká.

8Asma xooro i slaqwarár eér amór xoororqá', nee waawutmoó xooro i slaqwarár áy amór waawutmoó xoorór hatlá'. Yaamaá yaarire kunseeli i ti'ít, slám giyeét ni tleér. Tí sleémeero an iimu/úngw slahha'amu.

9“Kuungá' ti harmagahhe' asma tundu huwahuuw baraá maraá tawa múk sakwasleemuuti, nee baraá maraá saaliingo tundu muux. Kuungá' sleeme tundu huwahuuw dír mukduú kwasleemár múk tlaáq, nee geerá waawitá asma aníng, as iwa lamabu'uunda' dir'ín i ale.

10Ala Ya/abtór hho' aqo kan geerí alki/iit baraá xoordu sleémeero deelór alhhe'eesaay niwa hardata.

11Nee kuungá' burtunda uhín, tunday huúw as tunduwa sakwasleemuuti, gár ta ooa' ma geerí leelehhiitara', ala tidá' siiwadaádae tindi haniisi na ooaak. Asma heé axweés qoomaadaádae a kuunganeeká, a Qeeruú hhoohhoó'.

12Nee hhiya' hhiyaawós gu sakii/ kuwa gaasi, nee baabá na/aywós gu sakii/, na/'ii nee xwaylitér'ín ti dakusiyá' sleeme, xwaylité kay tsuu/.

13Kuungá' tundu aahh nee muu sleémeero asma aníng. Ala heé aa qiitl ay alhhe'eesaay an kudá' ba/ám.”

14“Kudá' tlaákw oo Hhiturusmo bura aandé', aa sihhiít didaádá' iwa harinaká” (heé soomuús gídaabárós ngi tsaahhi), “qoomaadae múk yaamaá Yudeár i dirií' ta ta'ain gawaá tlom'i.

15Heé gawaá doó i dirií' miwa aweér as gár baraá do' ngiwa leehhi,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16nee heé baraá qaymór i dirií' miwa kií/ iwa tlabaawós leehhi.

17Ala /ameenár tsiihaawe nee ar na/'aá ninakw gi koom qoomaadae, a tsaxwa dir'ine kaangwí nguwa wa /akuutiya'.

18Firiiriimé' ala kaangwí mindiwa ti'iít qoomár tluwoó úr i alé.

19Asma slahha'amkwá deeloodá' ku úr adór taa baloó ariiká baraá yaamuuwo iimír iimu/uumaro Mungú yaamu ngiwa tleéhh ay laarí, slám i baloó ki/iiká slahha'amkwá adór kwí ki/isaro.

20Ala Aako bar deeloorí gaa /aareesiiká geeraawo, heé geeraawo ba/ám i kaahh. Ala inós deeloodá' gana /aareés as mukdá' inós aa tsawaár.

21“Nee qoomaadae heeko burna báy, ‘Kristo areengw i diirí,’ laqaá bira oó', ‘I amorqá',’ ma ya/aamara'.

22Asma múk ni ti'iít i deer oo káh, ‘Aníng a Kristo,’ nee kookoo i kaahi, ‘Aníng a aarusmo,’ ala a loeká. Inooín laya ka tleehh, nee muruú waa/oo/amo, as múk yaariír kuwa al/ayi, barnaxes ka aleesláy kiwa al/ayi tam kudá' Mungú aa tsawaár.

23Ala kuungá' ti harmagahhe', asma án kuungá' naa gurbuú' geerí ale mura' sleémeerowo.”

24“Ala deeloodaádae alaá slahha'amko looa i gíp, nee slahhaangw i gwa/aatiiká.

25Tsatse/uú gawaá doori i paahh, nee /uuruudá' doori gi koóm ku dingiís.

26An qoomaadá' Garmoó Hee kuwa ari niwa hardihi ar hunkáy, ar /uuruú úr nee xirif,

27nee malayke ngiwa ya/aawi, mukós kudá' aa tsawaár kuwa burumbuuri umuúqo diiro baraá yaamuuwo, /uwa nee da/aawe, /iiya nee basko.”

28“Slaqsoó ti'ita nu intsaahhatisi. Qoomár loo/orós bira páhh, ar /aben nay harmá/, a xuá' gídaabá tluwaay naa tseewúy.

29Nee kuungá' sleeme muruuwí bura aandé' naxes naa iimu/ún, tsaahhaagáy ar gídaabá qoomár alhhe'eesaay aa xeér.

30Án a kah, muruuwí sleémeero i boo/ dír mukú de'eemaaká' ir kumiiti.

31Doori nee yaamu i waarahhiyá', ala axweesante'eé' i waarahhká baloó ale.”

32“Ala iidíguú siiwadá' nee baalaarós heé gu xuú' i kaahh, tam malaykér gawaá doori, tam Garma, aqo har Baabá.

33Dalaaé' ti harmagahhe', asma qoomár siiwadá' niwa hardat a xua'aaká.

34Slaqsaywós a adór heé aa aa'aá kay, oo do'ós gwa dír lawaaleerós i geexay, nee umuúqo heewo gwa gadiyeérós i haniís. Heé afkuú doó xuúm guri hara'ayín do' nguwa xun.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

35Gimsé', ti harmagahhe', asma a xua'aaká qoomár heé do' loó' niwa hardihi, tam tsiindo, tam amsi, tam ságw loaytleemu, tam matlatle.

36Ti harmagahhe' munduwa hhaawiís nuwa gu'utér i ay.

37Nee tí naa kuungá' i káh ar gídaabá ti harmagahhe', an káh sleeme dír muu sleémeerowo.”

Marko 14

1Deelo aa mét tsár deelór ur ar Pasakuwo nee deeloodár Mikaátér taa sluufitisiiká kawa /ayi. Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa loohi kana leelehhiít ar Yesu kur oohi ar naaqo, nee kuwa gaasi.

2Tana oó', “Tí a tleehhanaaká deeloorí ure, as muu muwa tlaahhír ar awaán.”

3Inós iwa Betaniár i dirii'i, dír doó Simonú tiqtír tsatmituú koóm, iwa dír muruú /aymár i iwiít, /ameenirka nina hardát. /Ameenidá' i chupiito'ór koón ar taa tleéhh ar tlaa/anoó miisli. Chupiito'o i mooyángw koón, mooyángw ta babay nardo, kudá' tlaxo gawít. Chupiito'oodá' gari gás, mooyangwdá' guri adaá wa ku'ús gawaá ságw Yesu.

4Mukko iri buúhh ta kaahi, “Asma milá, mooyangwqá' musku adooqár hhitín?

5Asma geera mooyangwqá' burkwa weeriís, tam shilíngi tsiire tám nee afiiri ga sláy, narkuute kay qáy.” /Ameenidá' kari i gilín.

6Yesu iri oó', “Mawaak, gár kahar daawitimisa'? Gadiyér hhoo' nga aníng i tléhh.

7Narkuute nee kuungá' a dinkwa umuúqo daqto, nee bar alee/isár wa sla'á', umuúqo siiwaro a aleesleerá' kawa alee/isa'. Ala án nee kuungá' umuú deelooro a dinkwarooká.

8/Ameenirí adoodá' aa asleér gaa tléhh. Slaqwte'eé' gaa geerí slík ar mooyaangw, asma gana amohhe'és asma deelór foolar'eé' wa ale.

9Ala án a kah, umuúqo diiro baraá yaamu sleémeerowo ar Ya/abtór hho' kawa alki/iiti, nee tí /ameenirí aa tléhh sleeme ka alki/aa/iit inslaslaangós wa ale.”

10Eeharusmoodá' ta bay Yuda Iskariote, oo wák baraá eeharuuseedár miba nee tsár, iri tláy amór geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi as Yesu nguwa dabaaín i qaasi.

11Inooín adoorí kawa axaás, tay qwalaá/ kuri báy, “Peésa ngi haniisaán bar adoosíng ngi tléhh.” Loohi gari leelehhiít ar ngur dabaaín i qaasi, nee qoomár ádhho'.

12Bál iimu/úngw deelór ur ar Mikaáteedá' taa sluufitisiiká, nee ar deelmoó bee/i oo Pasaáka kuwa gaás, eeharuuse Yesu guna yaahás, guri beér, “Dír ta sla' a diimá ar ta amohhe'eesaan ar muruú /aymár Pasaáka kuwa /ak?”

13Eeharuuseerós ar tsár gari ya/aáw gari báy, “Tlawsé' baraá gixsa. Nee heeko tiqo dogá' oo sirwír ma'aá koóm, ku eehadá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Nee do'dá' inós i dahi, heé do'dá' loó' kwa beera', ‘Intsaahhatusmo i kaahi, doó dahaaye gaálaay oo aníng ni dah, oo aníng nee eeharuuser'eé' muruú /aymár Pasaáka nguwa /ayaan.’

15Inós doó úr oo goroófak ngu kuungá' i laqán ar taa amohhe'eés. Muruú /ayma kwa gawaadá' wa amohhe'esá'.”

16Eeharuuse iri qútl, iri tleér baraá gixsa. Adoodádá' kaa báy iri bó/. Muruú /aymar'ín oo Pasaáka kuri baraadá' wa amohhe'eés.

17Qoomár tsiindowo Yesu nay hardáh nee eeharuuseedá' mibá nee tsár.

18Inooín tawa /ayin, Yesu giri báy, “Án a kah, heé wák dirhunge oo nee aníng al/ayiimá', án i sakii/.”

19Tari gurhaamuút. Umuúqo heewo gway yaahamiís gídaabá, “A aníngе?”

20Giri báy, “A heé wák baraá kuungaáká' mibá nee tsare, oo nee án altikimiisá' baraá isaangi.

21Asma Garmoó Hee i amór gwa'arár i hii'iit adoodá' kara gooín, ala heedá' Garmoó Hee gu sakií/, a tsaxwa sakwasleemarós ngiwa wa /akuuti. Inós tsiní alók geera burkwa laqwaliiká.”

22Qoomár tawa /ayin Yesu mukatmo guna óh, iri sluufiís, guri parhhamiís, guri eeharuuseerós i haniís, iri oó', “Oohaak, gaarí an slaqwte'eé'.”

23Xooslmoó wahaangw guri óh, iri sluufiís, guri haniís, sleémeero tari wahán.

24Giri báy, “Gaarí a tseerer'eé' ar alqado ar ku'uut as múk yaariír.

25Án a kah, ma'aá sabiíbu i baloó wahaaká ay bál deeloodá' awa /aben ngiwa wah baraá waawuti'iimár Munguhe.”

26Tawa hhe'eés daa'ángw alaá /aymaaro, tari tsa/án gawaá tloomár xaaikaari ta babay Miseituni.

27Yesu giri báy, “Kuungá' sleémeero insareehhi nu eér, nee aníng iri geexeerá'. Asma kaa gooín gídaabá, ‘De'eamusmoó bee/aangw u slaáhh, bee/aangw iri diya/aat.’

28Ala bar waasle/atisaro taa hhe'eés, án a geerí tláw Galilayár i alé.”

29Petro iri oó', “Tam sleémeero insareehhi gi eera, ala án i eeraaká.”

30Yesu guri báy, “Án a kah, xweeraaká' laarihe konkomoó tsár iwa uui, án kuúng iga tlánk sagaáwa tám wa ale.”

31Petro iri ak kumiít axweesanto i kaahi, “Barnaxes gár tiwa hariím a tawa alqatlaan nee kuúng, tam adoorihe u baloó tlaankaaká.” Kudá' hatlá' sleémeero adoodá' kay ooín.

32Tari hardáh ay dirka ta bay Getsemane, eeharuuseerós gari báy, “Diirí iwiitaak ay dír firooro ni hhe'ees.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

33Petro nee Yakobo nee Yohana girira tláy. Gurhaamír ur guri iimu/uún baraá muunaáwose, iri amoqwaár daawitimeero.

34Giri báy, “Muunuúeé' gurhaamír ur gwa eér ar hariímár gwa'ara. Diisíng wa iwiwiitaak, dalaaé'.”

35Iri geerí kumiít gár niinawe, iri tumbarara'aát, iri firiirín gídaabá qoomaarír slahha'amu ngu wa pa/, barnaxes i ya/aán.

36Iri oó', “Baabuúeé', Baabuúeé', kuunge umuúqo gaaro i ya/aán. Slahha'amkwíl hingeeseek dir'eene. Ala ma tleehhar ar adoodá' án ngir slaa', na tleehheek ar adoodá' kuúng ta sla'.”

37Niwa kií/ naxés taa guú'. Petro guri báy, “Ahaá Simóni, aga gúi? Aga aleesleeriikáhe tawa dala' tam qoomár niinawe?

38Dalaaé', firiiriimé', mutunduwa arbaá/ iiara'aduuwo. Muuná ku hhoó', ala slaqwa i /uuruú koondaaká.”

39Iri firór áy malé ale, /aymi'i aqo kudá' kilá' gina inkií/.

40Niwa kií/, naxés naa malé guiyé', asma ilaaín naa il'u'uyé'. Gár ku bay sleeme kaa xuuiiká.

41Niwa sagaáwa tám wa kií/, giri báy, “A kumitá'a gu'uteero asma tawa hungu/usa'? A ido. Qooma aa xeér. Ga/aawaagáy, Garmoó Hee ku qaas gawaá dabaá múk tlakuuse.

42Tlawaré', diirí geexaware'. Ga/aawaagáy, kudá' aníng i sakií/ naa tseewúy.”

43Qoomaadár kilae iwa adoodí kahhi, Yuda nay hardáh, oo wák baraá eeharuuseedá' mibá nee tsare. Boo/oó yaariír oo pangadá koóm, nee guhhuli'i, nee inós ti koná'. Tindi amór geeraharuusér urén daahh ar saalíngw múk Yahudi, nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, nee bariisee.

44Kudá' inós gu sakií/, gaa layár i laqán gídaabá, “Kudá' án ni ma'aas an inós. Ku otá', ku hubá', ku harmagahhá'.”

45Inós niwa hardáh iri amoorós i huwís, iri oó', “Intsaahhatusúmo.” Guri ma'aás.

46Inooín tindiri haratláy, kuri óh.

47Heeko dír bihhaadá' wa sihhimiít paángarós gana duúx, lawaalmoó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi guri slaáhh, gway iia tsaát.

48Yesu iri oó', “Misna hardaté' amor'eéní ale ar pangadu nee guhhuli'i adór múk malgusmoó oohár áw?

49Umuúqo deelooro án a dirhúng i dirií' baraá Doó Munguhe, niwa intsaahhatimaamis, ala kuungá' i uhahiinda'aaká. Ala tí in tleehharút asma Gooi iwa bo/.”

50Eeharuuseerós guri geexeér, sleémeero tari goów.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

51Garmaako inqwaarír /awaak gaa tsiit, Yesu guri eehaár. Kuri óh.

52Inós kuwa óh, inqwaarirós gari geexáy, iri /akuút ar /aankwets.

53Inooín Yesu kuri huúw ay amór geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi. Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi, nee bariisee, nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa sleémeero tari burumburiít.

54Petro iri eeharín amorqá' saáw wa ale, iri dáh baraá afeenír doó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi. I asltá axwaanemiis nee múk dír do'dá' wa gadiyuús.

55Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee múk dír kwasleema sleémeero lamabu'uungw kway leelehhiít daanduú Yesuwo, as kuwa gaasár wa slai. Ala lamabu'úngw ló' taa sláy i kaahh.

56Asma awa yaariir lamabu'úngw naa alki/iitiyé' a oo lama, nee lamabu'ungw'ín a dimbadimbé, taa slayká.

57Bahh'alé tana sihhiít kuwa lamabu'úngw lámtí kaahi, ta kaahi:

58“Atén ugwa axaasaán i kaahi, ‘Doó Mungú kwí taa tleéhh ar daba', án un feé/, nee baraá deelór tame doó hatlá' u sihhitís oo taa dabaár tleehhiiká.’ “

59Tam hamí lamabu'ungw'ín taa slayká.

60Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi niri tláy, iri tla/ángw múk i sihhiít, Yesu guri báy, “Masa xaslít? Mukwí gár daanduuwoge i kaahi a umós?”

61Ala inós aqo ina xasliít, aa ilawatsiiká. Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi guri malé yaahaás, “Kuúng a Kristówo, Garmoó Mungú Xiríf?”

62Yesu iri oó', “Aníng an inós. Kuungá' sleeme Garmoó Hee u aandá' aa iwiít dákw doó /iyáy oo /Uuru, ni hardah ar hunkoó gawaá doori.”

63Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi inqwaruuwós guri feehhimiís i kaahi, “Lamabu'úngw ta leelehhitaan oo milá malé alé.

64Aga axasí'iíke adór ir Mungú /ooslislin. Xáy ma katá'?” Sleémeero kwasleema kay tsaát gídaabá gár kuwa hariím a gaasa.

65Bahh'alé kuri iimu/ún i tsuuquungo, kuri ila' tuntuúk, kway tuu'uút ar kundi'i, ku babay, “Ooang, heesíng u tuu'uút ar kunday a heemá?” Tam mukduú gadiyuuse sleeme tlaaqarmaawós giri muúx.

66Nee Petro iwa baraá afeenidí kahhi, /ameenirka wák niri hardát. Inós a sagadiyuso'ór doó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi.

67Petro guri aán iwa asltá axwaanemiisi, guri ló'wa xuuxú' iri ó', “Kuúng sleeme toomák a dinkwa nee Yesu, kuduú Nasareti.”

68Petro iri tlaánk, i kaahi, “U xuaaká, tam kangwsíng kiíng ta kat u tsatsahhaamaaká.” Iri tláy didae amór gara/áym alé. Konkomo iri uú'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

69/Ameenidá' guri malé aán. Mukko didá' wa sihhimiít guri beér, “Kwí a heé wák dír mukdá' nee Yesu ti kooma'a.”

70Iri malé tlaánk. Qoomár niina iwa waaráhh, mukdá' didaádá' wa sihhimiít Petro kuri báy, “Ar ló', kuúng a heé wák dír mukdá' nee Yesu ti kooma'a, asma kuúng sleeme a heé Galilaya.”

71Iri oó', “Án heesíng ta kata' burqo xuú', ni gwaá'.”

72Naxés hamtidár kilae konkomoó tsár iri uú'. Petro adoodá' Yesu ngwa báy geeraawo gari insláy gídaabá, “Konkomoó tsár iwa uui, án kuúng iga tlánk sagaáwa tám wa ale.” Adoodá' ngiwa insláy, hhirhheeri gay ku'uús.

Marko 15

1Looa niwa tleér matlatleero hamtidae geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi kwasleema kari tleéhh nee bariisee, nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, nee mukdaáduú kwasleemár wa hariím sleémeero oo kwasleemár ur. Yesu kuri tseék, kuri huúw, kway dabaá Pilató i qaás.

2Pilato guri yaahaás, “Kuúng a Waawutmoó múk Yahudíro?” Inós guri báy, “A adosíng ta kat.”

3Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi ngwa sakwasleemuutiyé' muruú yaarire.

4Pilato guri malé yaahaás, “Mas ilawatsaká? Muruú yaariír oo tuwa sakwasleemuuti u ga/eéraáke?”

5Ala Yesu aa malé ilawatsiiká. Tam Pilato gay waa/oo/amór wa ár.

6Umuúqo deelór ur ar Pasákuwo heé wák baraá múk taa tsegiiti kun gweer, kudá' muu i gweerár wa slai.

7Heeko ta bay Baraba kuna tseék dinkwa nee múk hatlá', asma tana slaáqw asma axweesantá serikáli kawa sií', muu kuri tsuú/.

8Boo/oó muu niri hardáh dír Pilato, kari iimu/ún kawa firin ngiwa tleehhi adoodá' aa intsaáhh.

9Pilato iri ilawaáts iri oó', “Xáy, a sla'á'a Waawutmoó múk Yahudi nguwa gweer?”

10Asma inós gana geerí xuú' gídaabá geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi kuna huúw amoodí alé asma da/itá tawór wa ale.

11Ala geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi boo/oó muu gway fuqunáy qás gídaabá Baraba kungu gweeri.

12Pilato giri báy malé alé, “Ala kwí ta babeera' a Waawutmoó múk Yahudi adór ngu laaq?”

13Tari tseé' ta kaahi, “Kikiieek gawaá msalaába.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Pilato ngiwa yaahaás gídaabá, “Gár aa tlakweés a milá?” tari kumiít tseeoro ló'wa ale gídaabá, “Kikiieek gawaá msalaába.”

15Pilato Baraba guri gweér, asma adoodá' muu i slai gana slaá' tleehhamooro. Yesu kuri muúx ar qaw'i, guri haniís kuwa kikii'i gawaá msalaábár i alé.

16Askaári guri húp ay baraá boómár ur. Askaári sleémeero kari didí burumbuúr.

17Kuri tsiitiís ar inqwaarír siira/aat, slamángw laqaya' kuri tlaatlaáw kuri qaás gawaá sagós.

18Kuri taaqweemiís ta kaahi, “Laawaay, Waawutmoó múk Yahudi.”

19Kuri saga muúx ar daa'a, kuri i tsuuqún ta geeraawós i tumbarara'amiít, as ilaiwa/amer'ín kawa laqaqan ar niqaay.

20Niqaywo kuwa hhe'eés, inqwaarirós tidá' siira/aat kari hingeés, kuri tlabaawós i ki/ís. Kuri tsee/áy huúw as kuwa kikiiár ay gawaá msalaábár i alé.

21Loohiro heeko wák oo baraá gixsár káw kuna /uurutís as msalaabár Yesu ngiwa gagaari. Umuuwós a Simonú ayaá Kirene, baabuúín Iskanda nee Rufo.

22Yesu kuri huúw ay dirka ta babay Golgota, gídaabárós a “Fartá saga”.

23Muruuko wahaangw oo taa garka ta bay manemánér i qaás, kuna mak haniís nguwa wahi, ala guri sií'.

24Kuri gawaá msalaábár i kikií'. Inqwaruuwós kuri qasmiís ar loohír adór mugú', as gídaabá umuúqo heewo gár i slay a umós.

25Kuwa kikií' a looár tám.

26Gadá' kusa sakwasleemuút kaa didí gooín ar /aymi'iiká', “Waawutmoó múk Yahudi.”

27Malguusér tsár nee inós kina alkikií' gawaá msalaabadu, kookoo dakós oo doó /iyáy, kuqá' dákw doó basáy.

[28Gooi iri bó/, tidá' kah, “Kuna tla/ángw tlakuusér i harafaár.”]

29Múk yaamuudae waraáhh Yesu guri tloqomiís, ta hara sager'ín muumukuumiis, ta kaahi, “Aháee, kuúngudá' oo Doó Mungú gu feé/, kway tléhh baraá deelo tám i alé,

30kár ti /is gimáy, ti aweeris gawaá msalaábaro.”

31Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi sleeme kuna niqín, inooín dinkwa nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, ta kaahi, “Awa hatlá' gina /iimiís, ga/aaweek, kilós /iisaro ti aleeslayká.

32Kristo, Waawutmoó múk Israeli, daxta ni aweeri gawaá msalaábaro, atén ku araán, daqaní u haratlintiaán.” Tam mukdá' nee inós taa alkikií' sleeme inooín kuri tloqomiís.

33Looár lahhoó' iwa xeér, iimi iri gíp yaamu sleémeero ay looár gwaleél.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

34Looár gwaleele Yesu iri tseé' ar afór ur, “Eloi, Eloi, laama sabaktani”, gídaabárós a “Mungúeé', Mungúeé', misa meér?”

35Múk dír iisaapaydá' wa axamiís iri oó', “Ga/aawaagáy, i Eliyá ateetín.”

36Heeko wák niri amorqá' wa ta'aín, warqamooko guri tikiís ar ma'aá qarqará' awa taa tsoó/ baraá na/'aá xaaí wa ale, guri siíhh gawaá afkwá daai, Yesu guri wahaás ar warqamoodá' i kaahi, “Mawaagáy, daxta a araán, Eliya gu aweeriísi?”

37Yesu iri tseé' ar afór ur, iri gwaá'.

38Inqwaarír baraá Doó Mungú, ar do' gwa qasis, iri tla/a feehhít gawtá wa ale ay baraay.

39Geeraharusmoó askaári, kudá' inós gura qon aa geeraawós i sihhiit, adoodá' ira gwaá' ngiwa ár, iri oó', “Ar ló' heewí a tsuwá Garmoó Mungú.”

40/Ameenarka amorqá' saáw wa xuumiis i deer. A ín Mariamu Magdalene nee Mariamu aayor'ín Yakobodá' niiná nee Yose, nee tooka a Salome.

41Kuká' an kudá' nee inós ti komkakoomá' Galilayaro, nee ngu alee/iimamisá'. Nee /ameenár hatlá' ar yaariir i deer, tidá' nee inós naa al Yerusalemú i tsa/ane'.

42Baldá' a deelór tiwa amohhe'eemisiya', asma loaytleérós a deelór hungu/uma. Qoomár tsiindowo.

43Yoséfú Arimatayár daáhh nina hardáh. Inós a heé ilaiwa/amér koóm oo doó kwasleema, nee inós sleeme i waawuti'iimár Mungú daamaarán. Inós guruuwós guna gawdeés iri dáh ay amór Pilato, slaqwtá Yesu gari firín.

44Ala Pilato gari waa/oo/amór wa ár asma iwa tseewa gwaá', geeraharusmoó askaári guri ateét, gway yaahaás iri oó', “Aaqo gwaái?”

45Geeraharusmoó askaári iwa oó', “Aa gwaá”, Pilato iri ya/án slaqwtá Yesu ngiwa haniisi.

46Yosefu inqwaarír /awaak gari tlaáxw, guri gawaá msalaábár wa aweeriís, guri untsuús ar inqwaaridá', guri qaás baraá baa'ár taa foól gawaá tlaa/a. Tlaa/ár hatlá' gari gwangwaraá' gari afkuú baa'ár ar tuntuúk.

47Ín Mariamu Magdalene nee Mariamu aayór Yose didá' Yesu kway qaás kari xuuxuú'.

Marko 16

1Deelór hungu/uma iwa waaráhh, Mariamu Magdalene nee Salome nee Mariamu aayór Yakobo mooyaangw kuna tlaáxw oo slaqwtá Yesu kar sliki.

2Matlatleero bál deelór geera ar wiiki tari amór /aantár káy qoomár looa niwa tsiiríhh.

3Loohiro ta axwees kilooín ale ta kaahi, “Heé tlaa/adár gawaá afkwá baa'a ga gwangwaraá' a heemá?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Tawa qaytsiít, kana ár naxés tlaa/adá' kaa gwangwaraá', nee inós ka ló'wa yangaariir.

5Tari dáh baraá baa'ár i alé, masoomoó inqwaarír /awaák koóm kuri ár, aa iwiít bihhaá doó /iyáy alé, tari waa/oó/.

6Inós giri báy, “Ma waa/oo/amimara'. Heé ta leelehhita' a Yesú Nasareti, kudá' taa gawaá msalaábár i kikií'. Aa waasleé/. Diirihe i kaahh. Ga/aawaak, didá' geeraawo kway qaás a diirí.

7Ala tlawsé', Petro ádbawaak, nee eeharuuse sleémeero, gídaabá, ‘Aa geerí tláy Galilayár i alé. Amorqae u aandá' adoodá' ngira geerí oó'.’ “

8Tari tsee/áy ti'iít, tari ta'aín dír /aantaro, asma daaraxaay gina áy nee waa/oo/amo. Taa sangw heé i ilawatsiiká asma taa da'ayuút.

[9Inós iwa waasleé/ matlatlér bál deelór geera ar wiikiro, heé aa geerí harati'iít a Mariamu Magdalene, tidár aáng neetlaamér faanqw ngiwa hingeés.

10Inós mukdá' geeraawo nee Yesu dinkwa guri ádbeemuú eér. Inooín qoomaadae ta kumiit tsuunqumisuuwo nee /aa/ee.

11Inooín kawa axaás gídaabá Yesu i slaaf, nee ar gídaabá inós ngwa aán, taa ya/aniká.

12Alaá tihe múk tsár guri harati'iít baraaine ar slaqsoó dimbé. Inooín qoomaadae ta loohír i dirii' ta aykwí waatl.

13Nee kuká' nay tlayé', iidík kuri haniís amór kudá' hatlá'. Ala naa malé ya/ani'iiká.

14Alhhe'eesaywo eeharuuseedá' mibá nee wak giri harati'iít qoomár tawa /ayin. Giri i gilín asma haratlintaaoowasler'ín nee munér gawden, asma inooín axweesantá mukdá' inós gwa ar, alaá inós niwa baraá /aantár wa waasleé/, kaa haratlintii'iiká.

15Giri báy, “Tlawsé' baraá yaamu sleémeero, Ya/abtór hho' alki/iitaak dír muu sleémeero.

16Oo gaa haratlintatii' kway baatiís ba/ama ga sláy. Oo gaa haratlinti'iiká ku sakwasleemuut.

17Nee layuuká' ti koná' nee mukdá' gaa haratlintii': Neetlaame ka hingeemiis ar /uuruueé', ta axwees ar tsifrír /aben,

18dayshe tamka ohín, laqaá gár tsu/uut barka wáh, gár gi aw i káhh tam ar niiná. Dabaaín birka gawaá tiqtuusér i qaás, ta hunguu/.”

19Aako Yesu inooín i axweesanto iwa hhe'eés, kurira tláy gawaá doori, iri iwiít dákw doó /iyáy oo Mungú.

20Inooínadá' tari tláy, Ya/abtór hho' kari alki/iít umuúqo diiro. Aako nee inooín tay al gadiyuús, /uuruú axweesantós guri geehhoo'otís ar layaá naa tleehharumiitiye' qoomaadae.]

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Luka

Luka 1

1Amór Teofíló xirif. Múk yaariír iidíguú muruudá' yaariír aa tleehharuut diirene gwaa iiár gooiro,

2adór kungura atén i alki/iít nee mukduú aáng gwa ar ar ilaaín iimír geerá wa ale, nee oo axweesantadá' gaa alki/iit.

3Ánuú kilá' iidíguuwí ugwa ló'wa tsee/aariím iimír amoodár iimu/úngw wa ale. Án ngi slaá' sleeme ka hhoo' ngiwa kuúng i gooiim adór umuúqo gaaro ira tleehharút,

4asma kuúng kawa tsahh adór tar ló' tidá' kuúng tuwa intsaahhatimís.

5De'emaá waawutmooko yaamaá Yudea oo ta babay Herode, geeraharusmooko saalíngw múk Yahudi i deer. Umuuwós a Sakaria, oo bartá múk Abiya. Hareerós ar tlahhoó doó Haruni, umuuwós a Elisabeti.

6Inooín tsaraawo a múk ganaá' dír Munguhe, hara'ayár Aako sleémeero kana óh, nee axweesantós adoodá' ir hariin.

7Inooín na/oó ta kon i kaahh asma Elisabeti a kampeeri, nee inooín tsaraawo naa diné'.

8Looarka wake Sakaria ina gadiyér tleéhh ar saaliingw geerahara dír geerá Munguhe, qoomár baalaqaasír múk bartós.

9Inós tsawdo guna sleér, adoodá' ta tleehhaahhiiti /iisí nee geeraharuusér saalíngw múk Yahudi, iwa dahi baraá Doó Aako asma garka xarángw tsuú' koom ngiwa da/i ilahhooár Mungú wa ale.

10Nee boo/oó muu sleémeero i tsee/aá wa firiirín, qoomár gadaádá' xarángw tsuú' koom kawa da/a/an.

11Malaykamoó Aako guri harati'iít, aa sihhiít bihhaá doó /iyáy awa meésadár muruudá' xarángw tsuú' kuwa da/a/an.

12Sakaria nguwa ár iri amoqwaár, dae guri eér.

13Ala malaykamoodá' guna báy, “Sakaría, ma da'ayumiitaar, asma firoorók kaa axaás, nee hareerók Elisabeti na/oó garma gu xwayluúr. Umuuwós ku beer Yohana.

14Kuúng tay qwalá/ tay bará/, nee múk yaariír xwaylarós gay saqwalalaa/.

15Asma uraay gu sláy dír Aakoowo. Difaái ga wahiiká laqaá umuúqo gár ooniitimisa. Inós ku hatsiis Qeeruú hhoohhooe iimír kunguwa laqwaali.

16Múk yaariír oo Israeli gu ki/is amór Aakoó Mungúín i ale.

17Inós in geeraawós wa hi'iit ar muunuú adór kuduú Eliya nee /uuruuwós, as munér baabi'i ngiwa warqeesi iwa amór na/'ií ki/, nee mukdá' aa dakuus kuwa fuqurángw i haniisi, fuqurangwduú múk gan'amu, as múk Aako nguwa geerí amohhe'eesi.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18Sakaria malaykamo guri báy, “Kangwsíng án adór ngur tsaahh? Asma án a aako, nee harer'eé' a aamár aa qaroó diin.”

19Malaykamo iri oó', “Án a Gabrieli, kudá' geerá Mungú i dirií'. Nee aníng tina ya/aáw ngiwa dirók i oo', nee iidíguuwí hhó' nguwa haniis.

20Hám ga/aaweegáy, a afawasli tleehhít, axweesani a harslaaqát, ay bál deeloodá' kaangwí i boo/i. Asma axweesante'eé' aga ya/aandiiká. Ala inós iqo bó/ qoomaarós bira xeér.”

21Mukdá' Sakaríá daamaaraám iri waa/oó/ as tligmaawós baraá Doó Mungú wa ale.

22Niwa ti'iít, naxés amor'ín i axweesani ngiwa aslayká, kari tsaáhh gídaabá iigu'utu gwaa sláy baraá Doó Munguhe. Iri amor'ín i dabaár axweés, iri sangw axweesántí ki/iiká.

23Deelór baalaqaasirós iwa fák, iri do'ós i waátl.

24Deeloodá' iwa waaráhh, hareerós Elisabeti iri tsít, tiri lú/ slahheeraá kooane, i kat,

25“Adoorí Aako ngina án i tleéhh baraá deeloodá' sleémeero iwa ga/ay, asma murer'eé' ngiwa hingeesi dír muko.”

26Qoomár slahheeriwós tawa lahhoó', malaykamo Gabrieli kuna ya/aáw nee Mungú ay gixsár Galilaya, ar ta babay Nasareti,

27amór dasír /amatlito'o tooka ta lehhiitia nee heeko ta babay Yosefu oo tlahhoó Daudi. Umuú /amatlito'oodá' a Mariamu.

28Malaykamo iri baraá do'ós i dáh iri oó', “Laawaay, kír tsuuqa iga sleer. Aako nee kiíng a dinkwa.”

29Inós iri ló'wa amooqwát asma /aymi'iidá', iri baraá muunuúwós i ó', “Laawaaywí a laawoó adoomá?”

30Malaykamo gari báy, “Ma da'ayuutaar Mariámu, asma tsuuqaá Mungú iga sleér.

31Ga/aaweegáy, a tsít, na/oó garma kway laqwál. Umuuwós kway beer Yesu.

32Kwí uraay gu sláy, ku bay Garmoó Kuduú Gawa. Nee Aakoó Mungú gu waawuti'iimár Daudi i haniis, gídaabá waawuti'iimár baabuúwós.

33Hhay Yakobo gan sawaawuti'ín kureerisleém, nee alhhe'eesoó waawuti'iimarós i kaahh.”

34Mariamu malaykamo guri beér, “Adoosí ta kat adór ir tleehharut, asma án taa duuxiiká.”

35Malaykamo gari báy, “Qeeruú hhoohhoó' ni dirók i hardah, nee /uuruú Kudá' Gawtí dirií' kiíng i tuntuuk. Gawaá adoorihe na/oó ta laqwaali ku bay oo hhoohhoó', Garmoó Mungú.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

36Slám malé ale mar'afto'oorók Elisabeti na/oó garmaawo a tsiiháy baraá diimaywós wa ale. Slahhaangwí oo lahhoó', inósaadá' geeraawo tawa kaahi a kampeeri.

37Asma dír Munguhe gár ya/aamaaká i káhh.”

38Mariamu iri ó', “Án a lawaalo'ór Aako. Adoodá' taa ó' daanduueene i tleehharut.” Malaykamo iri quútl dirose.

39Mariamu deeloodae iri tleér ar gaanslaay ay baraá yaamaá tlom'i ay dír gixsarka wák ar yaamaá Yudea.

40Iri dát baraá doó Sakaria, Elisabeti gari taaqwés.

41Elisabeti laawoó Mariamu nguwa axás, na/oó niiná iri neét baraá guruuwós wa ale, Elisabeti kari hatsiís Qeeruú hhoohhooe.

42Iri afór qwal/amaayér ar tsé', iri ó', “Kiíng taa tsuúq baraá /ameenaro, nee na/oó ta laqwal kwa tsuúq sleeme.

43Adoorí adór ira tleehharút laarí tam aayír Aakooeé' niwa amor'eé' keér?

44Asma afór laawaaywók án ngiwa axaás, na/oó niiná iri neét ar qwala/ baraá guruueé' wa ale.

45Amohhoouso'o a inós tidá' aa haratlinti', asma tidá' Aako ngaa báy i bó/.”

46Mariamu iri ó', “Muunuúeé' adór Aako kur úr gaa tsaáhh,

47nee qeeruueé' in Mungú saqwalalaa/, Ba/amusmooeé',

48asma lawaalo'oorós ar liitlaakw gaa gurtláy. Ga/aaweek, iimír hamihe qari sleémeero án i beer tidá' tsuuqa gaa sleer,

49asma Kudá' /uuruú koóm án iga gár úr i tleéhh. Nee umuuwós a kudá' hhoohhoó'.

50Nee gurtleemuuwós i kumaamiit umuúqo qarto dír kuká' inós ngu ilaiwawa/a'a.

51Kángw úr gwa tleéhh ar /uuruú dakós, Kudá' daara/aamá' baraá inslaslángw muner'ine gaa diyaá/.

52Waawitá gwa hingeés gawaá waawuti'iimar'ine. Kudá' liitlakwen gaa uráy haniís.

53Awa qwariitá' gaa aaxiís ar muruú hhó', nee daqaare gaa tawó ki/ís.

54Lawaalmoowós Israeli ngwa alee/iisár áy. Gurtleemuuwós gwa gunqareesiiká,

55kudá' aa dír baabi'iirén i axweés, ar gídaabá gurtleemuuwós i baloó faakiiká dír Abrahamuwo nee xwaylarose.”

56Mariamu nee inós tari alhoót afi qoomár slahheeraá tám, aluuwo iri wátl amór do'ós.

57Elisabeti deelór xwaylarós iwa xeér, na/oó garma gway xwayluúr.

58Inslaawaywós nee mar'eefoowós kari axaás gídaabá Aako gaa ló'wa gurtláy, sleémeero tari qwalalaá/ nee inós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

59Bál deelór dakaate tindina na/oó hheehhe'eesár áy. Umuú geera kway tsattá wa slai a Sakaria, umuú baabuúwós.

60Ala aayoorós iri ó', “Á'a, uma kwisingeeká, umuuwós a Yohana.”

61Kari báy, “Heé umuusíng i kaahh baraá mar'eefowoge.”

62Tari dabaár ilawaáts amór baabuúwós i ale, ax inós umuú i slai a heemá.

63Peehhi gari firín, iri gawaadí gooín gídaabá, “Umuuwós a Yohana.” Sleémeero kari waa/oó/.

64Hamtidár kilae afkós axweesani gari ya/án iri axweés, Mungú gway xirfayeemiís.

65Múk yaamaá isaapaydá' sleémeero dae guri eér, nee kaangwí aa tleehharuut sleémeero iri hardáh ay baraá yaamaá tlom'aá Yudea sleémeero.

66Muu sleémeero oo kaangwí gwa axaas, kuri baraá muner'ín i qaás, ta kaahi, “Na/aywí aluuwo a heé adoomá?” Asma /uuruú Aako i baraawós.

67Baabuúwós Sakaria kuri hatsiís Qeeruú hhoohhooe, iri aarín i kaahi,

68“Aakoó Mungú Israeli i xirfuuti, asma aa hardáh dír mukós i alé nguwa gweeri.

69Ba/amusmoó /uuruú koóm ngwa sláy baraá tlahhoó Daudí wa ale, lawaalmoowós,

70adoodaádá' ngira qaroó oó' ar afér aaruuseerós ar hhohho',

71tiwa ba/amisi dír wakuuseerene nee gawaá dabaá kudá' sleémeero atén ti ahhiitá'.

72Baabi'iirén gina gurtláy, alqadoorós tidá' hhohho' gari insláy,

73tidá' aa qaroó alqadín dír baabuúrén Abrahamu,

74gídaabá tiwa gweeri gawaá dabaá wakuuseerene, nee kuwa sagadiyuusaan ar munér hhoohho', nee ar ganaa',

75tawa da'ayuumitaanaaká dirose deelór slafingwrén sleémeerowo.

76Ala ná/aay, kuúng sleeme tu bay aarusmoó Kudá' Gawtí dirií', asma geerá Aako in hát, luhuuwós kiwa amohhe'es,

77nee iidíguú ba/ama kuwa dír mukós i xu'utis ar tlakweemaaín kiwa gurtlay

78ar gurtleemuú Mungúrén. Kwí gwa/ateemá dooraá dahhá' ngi diirén i hardahaas,

79as kudá' baraá giwtír i diriiá' nee kudá' baraá mahhtír gwa'ara ngiwa i gwa/aatiya', nee as atén tiwa gan'aasi baraá loohír amór waydí hardah.”

80Na/aydá' iri uráy, /uuruuwós iri doogín oo qeeru. Iri baraá darmuú wa hoót ay bál deeloodá' iwa amór múk Israelí ti'iít.

Luka 2

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1Qoomaadae waawutmoó múk Rumi, kudá' ta babay Augusto, hara'aya gana qaás, gídaabá umér múk baraá yaamu sleémeero ka gooin.

2Gooirí ar geera qoomár Kirenio tawa waawutmoó yaamaá Shamu.

3Muu sleémeero tari umer'ín gooír áy, umuúqo heewo dír gixsar'ín.

4Yosefu sleeme iri Galilayár wa tláy, baraá gixsár Nasaretír wa ale, iri tsa/án yaamaá Yudea, ay dír gixsár Daudi, ar ta babay Betilehemu, asma inós a oo tlahhoó Daudi,

5as kuwa gooin inós sleeme. Nee Mariamu tina koné', tidá' aa lehhiítb nee inós a tsiiháy.

6Tawa amoodí kahhi, deelór xwaylarós iri xeér,

7na/oó garma guri xwayluúr oo baris. Guri tsiitís ar inqwaruú na/oó qawrír i alé. Guri qaatís baraá miringamoó gitsór hikwa ki qamaamin. Asma baraá doó dahaayeero pa/aangw kwaa slayká.

8Nee baraá yaamuudae de'eamuuserka i deer ar baraá tleesantá hoot, nee bee/angw'ín kun xumxaaxún xweeraawo ar baalaqaasi.

9Malaykamoó Aako giri harati'iít, xirfuú Aako gay i gwa/aát bihhe sleémeero, daér ur gay eér.

10Malaykamo giri báy, “Ma da'ayumiitaara', asma án kuungá' nuna iidíguú hhó' i huúw oo qwal/amaayér ur dír muu sleémeero.

11Asma laarí baraá gixsár Daudiwo ba/amusmoohúng kwaa laqwaál, an Krístó Aako.

12Layár ta aanda' a tí, ‘U didí eerá' na/oó qawri, oo taa tsiitiís ar inqwaruú na/oó qawri, kwaa qaatiís baraá miringamoó gitsór hikwa ki qamaamin.’ “

13Naxés qoomaadár kilae daqtá yaariir ar gawaá doori ta dinkwa nee malaykamoodá', ta Mungú xirfayeemiis ta kaahi,

14“I xirfuuti Mungú Gawtí dirií', nee wayda ni baraá yaamí hardihi dír mukdá' aa gurtleemuú i haniís.”

15Malaykeedá' iwa gawaá doorí kí/, de'eamuusér aáng tari axweés ta kaahi, “Gimsé', a tlawaán ay Betilehemu, a artá awaán tidá' aa tleehharut, Aako naa atén i oó'.”

16Tari gaanslár tláy, Mariamu kay didí áy nee Yosefu, nee na/ayduú qawri kwaa qaatiís baraá miringamoó gitsór hikwa ki qamaamin.

17Na/aydá' kuwa ár, kangwdá' kaa báy gawaá na/aywihe kuri oó'.

18Mukdá' aa axaas sleémeero tari waa/oó/, asma tí de'eamuuse aa ó'.

19Ala Mariamu tí sleémeero gari baraá muunaáwós i qás, ngiwa alqaytsit.

20De'eamuuseedá' iri kí/, ta hara Mungú xirfayeemiis, nee kuwa diidi'iimisi, as tidá' sleémeero taa axaás nee taa ár, adoodá' kara dir'ín i oó' nee malaykamo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

21Bál deelór dakaát, tidár hheehhe'eesarose, umuuwós kuri báy Yesu, adoodá' malaykamo ngura oó' iimír kuwa tsihiiká.

22Tsiku niwa huuiyé' adoodá' hara'ayár Musa i kat, tari Yerusalémú káy kuwa dír Aakoó i haniisi,

23(adór kara gooín baraá hara'ayár Aakoowo, “Umuúqo na/oó garma oo baris dír aayoorose ku bay oo hhoohhoó' dír Aakoowo.”)

24Gár hatlá' sleeme a ilahhooa kawa haniisi, adoodá' hara'ayár Aako i kat, “Hhooka tsár laqaá na/'aá tsár awa hhooka.”

25Baraadá' Yerusalemuwo heeko i deer, umuuwós a Simeoni. Inós a heé ganaá' oo Mungú gwa haratlintii'. Gurkwa/asár múk Israeli gan daamaarán ar haraxu'uti. Inós Qeeruú hhoohhoó' gu kón.

26Inós kwa geerí báy nee Qeeruú hhoohhoó' gídaabá i gwaaiiká ay dír Krístó Aako ngway ari.

27Iri baraá Doó Mungú káy, Qeeru nguwa gan'aás. Yesu xwayliteérós nguwa húp baraá doó Mungú as hariimadaá hara'aya kiwa tleehhi inós wa ale,

28Simeoni guri ilaóh ar dabaawós, Mungú guri xirfeemiís iri oó',

29“Aáko, daxta sagadiyusmoowók ya/aámár gwa'ara ngi slay ar wayda adoodá' kara ó',

30asma ilaaeé' ba/amarók ngaa ariyé',

31tidá' taa amohhe'és dír ilaá muu sleémeerowo,

32tawa gwa/ateemaá gwa/aatá' dír xoorduuwo, nee tawa xirif dír mukók Israeliwo.”

33Baabuúwós nee aayooro kari waa/oo/amór wa ár tidá' ta inós i kaahi.

34Simeoni giri tsuuqáy haniís, Mariamu aayír na/aay gari báy, “Ga/aaweegáy, kwí kwa qaás asma awa yaariir niwa huuiya', nee kuqá' niwa sihhiitiya', baraá múk Israeliwo, nee iwa laya tleehhiti ar tar kaangaanuusi,

35asma inslawoó baraá munér múk yaariír iwa geehhoouy. Nee kiíng sleeme gurhaami a aán baraá muunaáwoge.”

36Aaruso'orka ar /ameeni i deer, umuuwós a Anár Fanueli, ar hhay Asheri. Inós a /ameenír aa diin ló'wa ale. Tana al hoót nee hhawaatuuwós kureeri faanqw alaá duuxoro.

37Daxta inós a kwaalo'ór kureeraá mibeeraá dakaát nee tsiyáhh. Baraá Doó Munguhe i ququtlaatliindaaká, aqo in saalaaliín xweera nee tlaatla/aango, iwa gwaawiwiin nee iwa firiiriin.

38Inós nina ti'ít hamtidár kilae, i Mungú sluufimís. Iidíguú na/aay guri ó' dír kudá' sleémeero awa harahhifor'ín ngaa qaasiye' gawaá ba/amár Yerusalemu.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

39Tidá' sleémeero baraá hara'ayár Aakoowo taa oó', tlehhmuuwo kawa hhe'eés, tari kií/ Galilaya ay dír gixsar'ín Nasareti.

40Nee na/aydá' iri uráy, /uuru gway tleéhh, fuquraango i haats, nee i tsuuqaá Mungú kón.

41Xwayliteérós i Yerusalémú kaakeér umuú kurko qoomár deelór ur ar Pasákuwo.

42Inós qoomár kureeraá miba nee tsár ngiwa áy, tari tsa/án Yerusalemúy alé, adoodá' ta /iimamisi.

43Deeloodá' ur iwa waaráhh, qoomár ki/imaine, na/ay'ín Yesu iri alí meét Yerusalemúy alé. Ala xwayliteérós iidík gu koondaaká.

44Inooín geera kawa xui inooine ta al dinkwa nee Yesu baraá boo/ayduú aauuseero. Tari kumiít aaiiwo. Looa iwa dát kuri leelehhiít dír mar'eefooine nee dír múk ta xui.

45Kuwa slayká, tay kií/ Yerusalemu kuwa leelehhiiti.

46Alaá deelór tame kuri baraá Doó Mungú wa sláy, aa tla/ángw intsaahhatuusér i iwiít, gi iiár i qamín nee ngiwa yaahamiisi.

47Mukdá' axamiís sleémeero sagalooarós kari waa/oo/amór wa ár, nee adór axweesani ngira warqeemiís.

48Xwayliteérós nguwa aán, tari waa/oó/, aayo guri beér, “Garmaaeé', mista adoorí láq? Ga/aaweegáy, aníng nee baabuúwoge kuúng una leelehhahhitaán ar gurhaami.”

49Gari báy, “Ahaá, mihar leelehhitá'? Aga xui'ikáhe gídaabá gár án tiwa hariím, an baraá doó Baabuúeé' wa hoót?”

50Ala adoodá' ngaa báy inooín ngaa tsaahhi'iiká.

51Tari al aweér ay Nasareti. Inós iri kumiít ilaiwa/ameero. Aayírós tí sleémeero gari baraá muunaáwós i qás.

52Yesu iri kumiít iwa uraray, fuquraangós iwa doogiigin, Mungú guri qwal/aatís nee muko.

Luka 3

1Kurkú mibá nee kooán iimír Tiberio tawa waawutmoó múk Rumi, qoomár Pontio Pilato tawa ga/aawusmoó waawutmoó múk Rumi oo baraá yaamaá Yudea, Herode tawa waawutmoó yaamaá Galilaya, hhiyaawós Filipo tawa waawutmoó yaamaá Iturea nee yaamaá Trakoniti, qoomár Lisinia tawa waawutmoó yaamaá Abilene,

2qoomár geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi tawa Anasi nee Kayafa, Yohana, garmoó Sakaria, axweesantá Mungú guna i hardát baraá darmí ale.

3Baraá yaamu sleémeero awa inslaawoó Yordani gina wa hi'iimiít, iri alki/iít iri oó', “Hhu'u'uumé' tundu baatimiisi, as Mungú tlakweemaahúng ngiwa gurtlay.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Adoodá' kara gooín baraá kitaábuú axweesantá aarusmo Isayuwo, “Afór hee iiár i qaasaak ar tseeamiim baraá darmuú wa ale, ar kah, ‘Amohhe'eesaak loohír Aako nee waarahmawós gan'aasaak.

5Umuúqo wa/eeriwo ki tipi, nee umuúqo tloomaro nee gongo'oma' ki alqoomeesi, luhaá gana'a'aaká ki gan'aasi, luhaá guhhér koomá' ki natsatsa'aasi.

6Nee umuúqo muko ba/amár Mungú ka ar.’ “

7Múk yaariír nay hardáh amór Yohana, kuwa baatimiisí, giri báy, “Kuungá' xwaylár dayshe, heé kuungá' naa gurbuu' sakwasleemár hi'iit kawa ilagogoba'?

8Muruú hhu'u'ungwhúng gu laqaqaám na tleehhaak, gídaabá aga warqeeré' baraá luhuuhunge. Sleeme ma baraá munerhúng i kaahara' gídaabá, ‘Abrahamu a baabuúrén.’ Án a kah, Mungú ga aleesláy baraá tlaa/ekae xwaylár Abrahamu ngiwa tleehhi.

9Nee hám tsawo kaa hhe'eés qaasaro dír gam'ér xaai. Gawaá adoorihe umuúqo xa'anoó mamaác hho' gi laqwaalaaká ku tsaat kway kwaahh baraá asla.”

10Yohana kuri yaahaás nee boo/oó muu, ta kaahi, “Adór ta laqaan a adoomá ala?”

11Giri báy, “Heé tlabaá tsár gi koóm, kudá' tlawuú koomaaká ngu qay, nee heé muruú /aymár koóm sleeme kudá' gu koomaaká ngu qay.”

12Ohomuusér koódi sleeme nina hardát kawa baatimiisi, kuri yaahaás, “Intsaahhatusúmo, atén adór ta laqaan?”

13Giri báy, “Gár hee ma hara/untsimaara', aqo har hariímadá' tinda hara'ayín kilós.”

14Askaári sleeme guri yaahás, iri ó', “Atén sleeme, adór ta laqaan?” Giri báy, “Hee mu hara/untsimaara', laqaá mu sakwasleemuutara' ar lama. Slaqwerhúng ar bu'uutaak.”

15Ala muu kangwdá' hardáh nguwa daamaarán ar haraxu'uti, sleémeero tay iidíguú Yohána axweés baraá muner'ine, gídaabá inós wane a Kristo.

16Yohana giri i ilawaáts gay báy sleémeero, “A ló', án gár nir baatimiis a ma'aay, ala heé /uuruuwo aní baá/ ni hi'iit. Án a hariimaaká sleeme tam him'ér ya/ataawós ngiwa gweer. Inós nun baatimiis ar Qeeruú hhoohhoó' nee asla.

17Xooslmoowós oo haritleemis gu kón, nee dirós tidár haritleemis ga fiitsa hhe'ees, nee balaangw guri baraá kuntír i qaas, ala mundáy gun daa/ ar asltá baloó gwaa'aaká.”

18Nee ar gurbu'úngw yaariír oo hatlae Yohana Ya/abtór hho' gari alki/iít dír múk i alé.

19Waawutmo Herode Herodia gana duúx. Herodia a harér hhiyaawós. Yohana Herode guna iigahhaát as tlakweemaadá' nee tlakweemaá hatlá' sleeme awa aa tlehhiít.

20Yohana kuri tseék nee Herode as iigahhaatadá'. Gawaá adoorihe Herode tlakweemaawós gina doók.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

21Qoomár muu sleémeero baatisaro kuwa hhe'eés nee Yesuwo, Yesu iwa firiirin, doori niri gweeritiyé',

22Qeeruú hhoohhoó' nay aweér gawaawós i alé ar slaqsoó slaqwa adór hhooki. Afoo nay gawaá doorí wa ilawáts, “Kuúng a Garmaaeé', sla'aarusmooeé' oo aníng iga qwal/atis.”

23Yesu qoomaadae kureeriiwós a afi qoomár mibeeraá tám gadiyeérós ngiwa iimu/ún. Inós a garmoó Yosefu, adoodá' muu ngira xuú'. Xwayliteérós adór tira harahát a adoorí Yosefu, Eli,

24Matati, Lawi, Melki, Yana, Yosefu,

25Matatia, Amosi, Nahumu, Esili, Nagai,

26Maati, Matatia, Semei, Yosefu, Yuda,

27Yoana, Resa, Serubabeli, Shealtieli, Neri,

28Melki, Adi, Kosamu, Elmadamu, Eri,

29Yoshua, Elieseri, Yorimu, Matati, Lawi,

30Simeoni, Yuda, Yosefu, Yonamu, Eliakimu,

31Melea, Mena, Matata, Natani, Daudi,

32Yese, Obedi, Boasi, Salmoni, Nashoni,

33Aminadabu, Admini, Aramu, Hesroni, Peresi, Yuda,

34Yakobo, Isaka, Abrahamu, Tera, Nahori,

35Serugi, Ragau, Pelegi, Eberi, Sala,

36Kenani, Arfaksadi, Shemu, Nuhu, Lameki,

37Metusela, Henoko, Yaredi, Mahaleli, Kenani,

38Enoshi, Seti, Adamu, Mungú.

Luka 4

1Yesu Qeeruú hhoohhooe i haats nay Yordanír wa kií/. Kuri huúw nee Qeeru baraá darma deelo mibeeri tsiyáhh,

2kuwa iiara'ari nee Neetlaangw. I /ayaayinká deeloodá' sleémeerowo. Deeloodá' iwa fák iri qwariít.

3Neetlaangw iri oó', “Kuúng barqo Garmoó Mungú, tlaa/anoowí i ilawatseek, i muruú /ayma tleehhiti.”

4Yesu iri oó', “Kaa gooín gidaabá, ‘Hee gár ir slafi a muruú /ayma kiloseká.’ “

5Guri gáwtí tsa/aás, guri waawuti'iimár i laqán sleémeero ar har qoomár niina.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6Neetlaangw iri oó', “Waawuti'iimarí sleémeero ngi kuúngí haniís nee xirfuuwose, asma sleémeero kinga án i haniís, nee án a aleesláw ngiwa umuúqo heé i haniis oo ngir sla'a.

7Aníng kuúng bira i tumbarara'átd, sleémeero daqaní a tók.”

8Yesu iri oó', “Kaa gooín, ‘Aakoó Mungúwók na i tumbarara'ateek nee ku sagadiyús inós kilós.’ “

9Yesu kuri huúw nee Neetlaangw ay Yerusalemu, kuri qaás gawaá tsintá Doó Mungú, kuri báy, “Kuúng barqo Garmoó Mungú, ti yaamí kwahh,

10asma kaa gooín, ‘Malaykeerós ngi ya/aaw uwa amohhe'es,’

11nee ar gídaabá, ‘Kuúng u gagát ar dabaaín, as yaaeerók makawa tunqalaá/ nee tlaa/a.’ “

12Yesu iri oó', “Kaa oó' gídaabá, ‘Aakoó Mungúwók mu iiara'arar.’ “

13Neetlaangw umuúqo iiara'at nguwa hhe'eés, guri geexáy ala alé.

14Yesu iri kií/ ar /uuruú Qeeru, iri Galilayár káy. Iidíguuwós umuúqo diiro kuri axaás baraá yaamuudae.

15Ina baraá maraá saalingw'ín wa intsaahhatimís, muu sleémeero guri diidi'iimiís.

16Iri tláy Nasaretír i alé amoodá' kunguwa ureés. Deelór hungu/umawo iri dáh baraá doó saaliingw adoodá' /iisí i /imaamisi. Iri sihhiít as iwa soomuusi.

17Kuri kitaábuú aarusmo Isáyí haniís. Kitaábu guri gweér, dír aa gweér a tí ar taa /aymi'iikí gooín,

18“Aako aníng iga Qeeruuwós i haniís, asma inós aníng iga tsawaár, Ya/abtór hho' ngiwa alki/iit dír narkuutero. Iga ya/aáw amór múk baraá tseegamo as iidíguú gweermor'ín nguwa ooár aw, nee taampu iwa malé qaytsitiya', nee kudá' ta slahhe'eemisi ngiwa amohhooár i haniis,

19nee kurkú gurtleemuú Aako nguwa oo'.”

20Kitaábu guri tuntuúk guri ki/ís dír heedaáduú gadiyusmo. Inós iri iwiít, nee mukdá' sleémeero oo baraá doó saalíngw i dirií', kari dirós i dán gár i ooi.

21Tidá' i ooár wa slai gari iimu/ún, iri oó', “Tí taa gooín diirihe kari axasé', laarí aa bó/ dirhunge.”

22Axweesantós giri qwal/ás, axweesantá gurtleemu kari waa/oo/amór wa ár, tidá' aa axweés ar afkós, tay káh, “Kwí a garmoó Yosefuwookáhe?”

23Giri báy, “Án ngi slaá' kuungá' daxta i slaqsaywí beerá' gídaabá, ‘Qwaslaármo, ti kilók hungu/us.’ Nee sleeme án ngi slaá' i malé beerá' gídaabá, ‘Muruudá' sleémeero taa axaasaán aa Kapernaumú wa tleehharuut, tleehheek sleeme diirihe baraá ayaawoge.’ “

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

24Iri oó', “Án a kah, aarusmo i kaahh oo ta ya/an nee múk ayaawós.

25“Ala tí a ló' gídaabá kwaeeli ki yaariir baraá yaamaá Israeliwo aáng qoomár Eliyawo, qoomár tluwaay iwa qwaár kureeraá tám nee slahheeraá lahhoó', giyér ur aya nguwa eér.

26Ala Eliya kwa ya/aawiiká amór heé hatlae, aqo har dír kwaalo'oodár Sarepta ar baraá yaamaá Sidoni.

27Slám malé alé múk tiqtír tsatmit ku úr baraá yaamaá Israeliwo qoomár aarusmo Elishawo, ala oo taa hungu/uús i kaahh, aqo har Naamani, heé yaamaá Shamu.”

28Múk baraá doó saalíngw i dirií' sleémeero tari buúhh adoorí kawa axaás.

29Tari tláy, kuri duúx baraá gixsaro, kuri gawaá kaankír tloomár i huúw, tloomadá' taa gixsar'ín i tleéhh, as kuwa yaamí kwahhi.

30Ala inós ina baraá tla/angw'ín ar waaraáhh, iri tláy.

31Iri aweér ay Kapernaumu, gixsár Galilaya, giri intsaahhatimís deelór hungu/umaawo.

32Intsaahhatisarós kari waa/oo/amór úr wa ár, asma axweesantós i aleesleemuú koón.

33Baraá do'duú saaliingo heeko neetlaame aa eér i deer. Ina tseé' ar afór ur, iri oó',

34“Ahaá, atén nee kuúng a milá, Yesú Nasareti? Nina hardáti as atén tiwa qwaares? Án kuú xuú' adór tar heemá, Kudá' hhoohhoó' oo Mungú.”

35Yesu neetlaameedá' gari iigahhaát iri oó', “Xasliité', ti'iité'.” Neetlaameedá' guri baraá tla/angw'ín i dáhh, guri geemeér, gwa slahhe'esiká.

36Sleémeero waa/oo/amo gay eér, tiri i axweesiyé', “Kaangwí a milá? Baré ar aleesleemu nee /uuru neetlaame birnga iigahhaát, aqo in qútl.”

37Iidíguuwós iri tsiyaayaaxaát umuúqo diiro baraá yaamuudae.

38Iri tláy dír do'duú saaliingo, iri hardáh dír doó Simoni. Aayór harér Simoni naxés i ló'wa tíq ga/atanto. Yesu kuri firín as inós.

39Iri dír bihhaawós i sihhiít, ga/atani gari iigahhaát, iri hungú/ ga/atanto. Inós iri gaanslár tleér, giri sagadiyús.

40Looa iwa dát, muu sleémeero oo tiqtír dimbadimbé koóm, kunguri huúw nee muk'ín dír Yesu. Yesu dabaawós giri qaás gawaá umuúqo tiqtusmoowo, giri hungu/uús.

41Múk yaariír sleeme neetlaame guri geemeér, ta tseeamín ta kaahi, “Kuúng a Garmoó Mungú.” Yesu giri iigahhaát asma matawa kumiít tawa axweesi, asma ka xuu' adór inós tar Kristo.

42Looa niwa tleér, iri quútl amór muu iwa kahhi. Boo/aay guri leelehhiít. Tari amoorós i hardáh ku ila/án, asma miwa quútl dir'ine.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

43Giri báy, “Gár tiwa hariím Ya/abtór hho' ar waawuti'iimár Mungú ngiwa alki/iit baraá gixsadaá hatlae sleeme, asma an gár án tisa ya/aáw.”

44Ya/abtór hho' gari alki/iít baraá maraá saaliingw awa yaamaá Galilaya.

Luka 5

1Múk yaariír oo axweesantá Mungú axaamiís inós guna tliíq qoomár iwa sihhiít afaá tlawtá Genesaretír i alé.

2Miringére tsár gana ár, i afaá tlawi. Ala ohomuusér siyó aa ti'ít baraadae, i baratsufay'ín hamtlít.

3Yesu iri baraá miringamoó wák i dáh oo Simoni, guri firín nguwa surukusi gár niinawe afaá tlawto. Iri gawaadí iwiít, boo/oó muu guri intsaahhatimís.

4Axweesanto iwa hhe'eés, iri oó' dír Simoni, “Miringamo surkuseek baraá tla/ángw tlawi, baratsufayhúng /aytisaak baraá ma/aay, siyó kwa oohiindá'.”

5Simoni iri oó', “Aáko, gadiyér ur tina ló'wa slaaqatís xweeraawo, ala gár taa slawaán i káhh. Ala adoosíng taa oi baratsufaay u /aytiís.”

6Naxés adoodá' kawa tleéhh, siyoó yaariír kuri sláy. Baratsufay'ín iri tsatimituú áy.

7Mukdá' nee inooín algadiyuusá' oo baraá miringamoó hatlá', kiri kuútl ar daba', as kiwa alee/iisár ay. Tindiri hardáh, miringe tsaraawo kari hatsiís, iri lak /ee/etiín baraá ma'aay.

8Simoni Petro adoodá' ngiwa ár, iri tumbarara'aát dír ya'aá Yesu, iri oó', “Aáko, dir'eene quútl, asma án a heé tlakusmo.”

9Asma waa/oo/amo guna eér, nee mukdá' sleémeero ti koomá', asma siyoódá' yaariír taa sláy.

10Yakobo nee Yohana sleeme, daaqoó Sebedayo, kudá' nee Simoni algadiyuusá', kari waa/oó/. Yesu Simoni guri báy, “Ma da'ayumitaar, iimír hamí daxta kuúng a heé múk huuwahuúw amor'eé' alé.”

11Miringer'ín kawa dír afaá ma'áy duúx, umuúqo gaaro kay didí geexáy, inós kway eehaár.

12Iwa baraá gixsár wák i dirii'i baraá gixsaduudae, heé tiqtír tsatmituú koóm i deer baraadae. Inós Yesu nguwa ár, iri dirós i tumbarara'aát, guri firín iri oó', “Aáko, kuúng bar slá', i aleesleér iwa hheehhe'es.”

13Inós guri dakós i gan'aás, guri kwatiít iri oó', “Án a slaá', hhoohhoúw.” Hamtidár kilae tiqtirós tidár tsatmit iri hungú/.

14Guri báy, “Tí ma heé bawaar, ala tláw ti laqaan dír geeraharusmoó saalíngw múk Yahudi. Ilahhooadá' Musa aa hara'ayín asma hungu/umaawók haniiseek, tí i lamabu'uungw tleehhit amor'ine.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Ala iidíguuwós iri ak tsiyaayaaxaát, boo/oó muu in burumburiimaamiit kuwa axaasi, nee tiqtir'ín kawa hungu/uumisi.

16Ala inós siiwarkaaro gin geexaaxáy, in tlaatláy amór muu iwa kahhi, as iwa firór ay.

17Looarka wake iwa intsaahhatimisi, múk Farisayo nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, kudá' baraá umuúqo gixsár Galilayár dahhá' nee yaamaá Yudea nee Yerusalemu, taa didaádí iwiít. Nee inós aleesleemuú Aako gu kón oo ir hungu/uumisi.

18Naxés muu nina hardáh, ta heé tiqtír sol'omituú kón, ku loohiis ar hhafta. Geera kun dahaasár wa slaa' baraá do', kuwa huuwi dír geeraawós i alé.

19Pa/ángw kur dahaasi baraá do' iwa qwaár, asma daqtá muu, tari tsa/án gawaá daanduú do', dír aweerisa kari tleéhh, kuri aweeriís ar hhaftuuwós dír tla/ángw i alé geerá Yesu.

20Inós haratlintaaor'ín ngiwa ár, guri báy, “Mulqúmo, tlakweemaawók kaa gurtláy.”

21Intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo tiri yaahamiisiyé' ta kaahi, “A heemá heewí /aymi'iiká' gi káh, awa Mungú /ooslisliingw? A heemá oo tlakweema gurtleemuuwo gi aleesláw, a har Mungú kilosekáhe?”

22Yesu axweesantaín gari tsaáhh, giri i ilawaáts iri oó', “Asma milá mas axwesá' baraá munerhunge?

23Gár ák inslaahh a gaalá ooaro, ‘Tlakweemaawók kaa gurtláy,’ laqaá, ‘Sihhiít, hi'iimiít’ ?

24Ala kuungá' xuaak gídaabá Garmoó Hee aleesleemu gu kón baraá yaamuuwo oo tlakweema ngiwa gurtlay.” Heedaádá' tiqtír sol'omituú koóm guri báy, “Án a kah, sihhiít, hhaftuuwók gagaareek, waátl amór do'ók.”

25Hamtidár kilae iri geeraaín i sihhiít. Hhaftuuwós guri gagaár, iri waátl amór do'ós, i hara Mungú xirfayeemiis.

26Sleémeero waa/oo/amo gay eér, Mungú kuri xirfayeemiís, dae giri eér ta kaahi, “Laarí muruú waa/oo/amo ugwa araán.”

27Aluuwo iri ti'iít, ohomusmoó koódi guri ár, umuuwós a Lawi, i baraá doó ohomér koódír i dirii', guri báy, “Eeharáng.”

28Umuúqo gaaro gay geexáy, iri tláy guri eehaár.

29Lawi muruú /aymár yaariír guri tleéhh dír do'ose as Yesu. Boo/oó úr i didá', oo ohomuusér koódi nee múk hatlá' oo nee inooín naa al iwiitiye' dír muruú /ayma.

30Naxés múk Farisayo nee intsaahhatuuser'ín ar hara'ayár Musa eeharuusér Yesu kari i qununuú/ ta kaahi, “Mas /ayiindá' nee tawa al wahaanda' nee ohomuusér koódi nee tlakuuse?”

31Yesu giri báy, “Awa slaqo hho' qwaslaarmo ngu leelehhitiaaká, aqo har tiqtuuse.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Aníng naa hardahiiká as gan'amuuse ngiwa ateetiim, ala nina hardáh as tlakuuse iwa hhu'u'uun.”

33Inooín kuri báy, “Eeharuusér Yohana i gwaawawiín daqtá yaarire, nee tawa firaarin, nee eeharuusér múk Farisayo sleeme, ala eeharuuseerók i /ayiín nee i wahaán.”

34Ala Yesu giri báy, “War/aá heé duuxuuxuúm kiwa /aymár /ita' i aleesleerá'a, qoomaadá' nee heedá' duuxuuxuúm tawa dinkwár i dirii'i?

35Ala deelo i hardát ar heedaádá' duuxuuxuúm kuwa hingeesi. Daqadá' an qoomár inooín tawa sangw gwaawin.”

36Giri slaqsaywí báy sleeme, “Hee i kaahh oo warqamo gu tsaát gawaá inqwaarír /abén wa ale, guri qaas gawaá inqwaarír aa gwa'. Adoorí birnga tleéhh, inqwaaridá' /aben gaa tawó tsaát, slám warqamoodá' /abén nee inqwaaridá' aa gwa' ti oohiaaká.

37Tam hee i kaahh oo buurár hamhaamif ga qamaamiím baraá dahhaaroó qarén. Birnga qaás, buuradár hamhaami dahhaaráydá' gu tsú/, buura iri ku'út, dahhaaráy iri hhitiruut.

38Ala buurár hamhaami dír ki qamaamin a baraá dahhaaroó abén.

39Hee i kaahh oo buurár aa hamat gaa wah iri ar hamhaamír ilatleeruus, asma i kaahi, ‘Tidá' aa hamat an tidá' ak hho'.’ ”

Luka 6

1Deelór hungu/umaawo baraá qaymór angaáno ganar waaraáhh, nee eeharuuseerós angaáno guna geqeér, guri pikimís nee kway /aáy.

2Múk Farisayo bahh'alé eeharuuse kari báy, “Adór ta tlehhita' baré i hariindaaká deelór hungu/umaawo?”

3Yesu giri báy, “Aga soomusi'iikáhe adoodá' Daudi aa tleéhh qoomár iwa qwariit? Inós nee mukdá' ti al koomá',

4tana dáh baraá Doó Mungú. Inós mikaáteedá' taa qaás as Mungú gari /aáy, tidá' hariimaaká /aymaaro, aqo har geeraharuusér saalíngw múk Yahudi kilooín. Nee gari haniís dír mukdá' nee inós ti al koomá'.”

5Giri báy, “Garmoó Hee an Aakoó deelór hungu/uma sleeme.”

6Deelór hatlá' ar hungu/umaawo ina dáh baraá doó saaliingw, iri intsaahhatimís. Heeko dakós oo doó /iyáy aa sol'oot i baraadí dirii'.

7Intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo kuri gigidín kuwa ari, áx gu hungu/uúsi deelór hungu/umaawo, asma loohír kur sakwasleemuuti kawa slay.

8Ala Yesu tidá' ta baraá muner'ín i axweesi gari tsaáhh, heedaádá' dakós aa sol'oot guri báy, “Tláw, baraá tla/aangw i sihhiiteek.” Iri tláy iri didaádí sihhiít.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Yesu giri báy, “Án kuungá' nu yaahaás, xáy, i hariínda deelór hungu/umaawo gár hhoo' tleehhamooro laqaá gár tlaakw, hee hungu/usa laqaá gaasa?”

10Múk didaádí dirií' sleémeero giri ilaá i duxún, heedaádá' guri báy, “Dakók gan'aaseek.” Guri gan'aás, dakós iri hunguú/.

11Buhhta ngiri ayé', tiri i axweesiyé' daanduú Yesuwo gídaabá adór ku laqi.

12Qoomaadae iri gawaá tloomár i tláy iwa firór ay. Looa gari gawaadá' wa tleés, iwa Mungú firiirin.

13Looa niwa tleér, eeharuuseerós gari ateét. Awa miba nee tsár giri baraaín wa tsawaár, kudá' aa báy ya/abuuse. Inooín a kuká',

14Simoni, kudá' aa umuú hatlá' i tsaát tawa Petro, nee hhiyaawós Andrea, nee Yakobo nee Yohana, Filipo nee Bartolomayo,

15Matayo nee Tomaso, Yakobó Alfayo nee Simonudá' yaamuuwós aleeslaáqwg,

16Nee Yuda oo Yakobo nee Yuda Iskariote. Kwí an kudá' Yesu gu sakií/.

17Nee inooín tindiri gawaá tloomár wa aweér, iri sihhiít baraá xatsa. Eeharuuseerós ar yaariir i didá', nee boo/oó úr oo muu oo yaamaá Yudea sleémeero ngi daáhh, nee Yerusalemu nee afaá tlawi yaamaá Tiro nee Sidoni.

18Kuká' nina hardihiyé' nguwa axaasiya', nee tiqtir'ín kawa hungu/uusi. Nee kudá' neetlaame aa daawitimís kiri hungu/uús.

19Nee boo/aay sleémeero inós guna kwatiitár wa slaá', asma /uuruudá' hungu/uumiís oo amoorós daáhh, kudá' sleémeero gi hungu/uumiís.

20Iri qaytsiít amór eeharuuseerós i alé, iri oó', “Múk amohhoó' a kuungaásá' narkuute, asma waawuti'iimár Mungú a toohúng.

21Múk amohhoó' a kuungaásíng qwariitá' hamí, asma a axá'. Múk amohhoó' a kuungaásíng /aa/amiimá' hamí, asma a qaseendá'.

22“Múk amohhoó' a kuungaásíng muu burna aáhh, nee burtunda baynitiís dir'ine, tunduwa niqin, nee kuungá' burtunda sií' adór gár tlaákw wa ale asma Garmoó Hee.

23Qwalaala/é' baalaadae, ta ni/iindá', asma ga/aawaagáy, ar ta sleera' gawaá dooriiwo ka ur. Asma adoosíng muu ni kuungá' i laqan, an adoodá' baabi'ii'ín aaruuse ngaa laqiyé' aáng.

24Ala kuungaásingá' awa daqaare, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta', asma qwal/amaayerhúng sleémeero aga hhe'esé' sleemuuwo.

25Kuungaásingá' aga axe' hamí, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta', asma kuungá' a qwaritá'. Kuungaásingá' awa qaseseemá' hamí, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta', asma kuungá' a tsuunquumisá' tay /aa/amiindá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

26“Kuungá' muu sleémeero burna xirfayeemiís, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta', asma baabi'ii'ín ngina adoosíng laqiyé' aáng mukdá' ti baabáw, ‘Atén a aaruuse,’ ala a loeká.”

27“Kuungaásíng aní axamisa'a, án a kah, Wakuuserhúng sla'aak, kudá' nu ahhiitá' hhooeemáy tlehhiitaak,

28kudá' kuungá' lu'umisá' tsuuqáy haniisaak, kudá' kuungá' nu slahhe'eemisá' aleefiriiriimaak.

29Hee bura tlaaqarmo slaáhh, ku tlaaqarmoó tsár i warqés nguwa slahhi sleeme. Hee inqwaarirók birnga hayóh, tam shaáti sleeme ka hanís.

30Umuúqo heé firiiriím qaweek, heé muruuwók gu hayohahiím mu iinuusaar nguwa bui.

31Adoodá' kuungá' ta sla'a' muu ni kuungí tleehhi, kuungá' adoodá' tleehhaak sleeme dir'ine.

32“Asma múk ta sla'a' bar kudá' kuungá' nu slaá', gár hhoo' ar taa laqaandé' a umós? Asma tam múk tlakuuse mukdá' inooín gi slaá', ngu slaiyá'.

33Kuungá' bar hhooeema iga tlehhé' dír mukdá' kuungá' wa hhó', gár hhoo' ar taa laqaandé' a umós? Asma tam tlakuuse adoosíng ga tlehhaahhít.

34Múk kirkimeero ta ya/a/aanda', bar kudá' ta gaár i daamaaraanda', gár hhoo' ar taa laqaandé' a umós? Asma tam tlakuuse i tlakuusér kirkít, as aluuwo kawa ki/isi hariímadá' adoodá' wa ale.

35Ala wakuuserhúng sla'aak, hhooeemá i tlehhiitaak, nee kirkimo ka ya/aandá', ma ki/isár i daamaara'. Ala ar yaariir a sleerá', kuungá' daqaní a na/'ii awa Kuduú Gawa. Asma inós ku hhoó' dír kudá' sluufay wasle nee tlakuuseero.

36Gimsé', gurtleemu koomaak, adór Baabuúhúng ir gurtleemuú kon.”

37“Muu mu sakwasleemuutara', nee kuungá' tundu sakwasleemuutiiká. Muu mu tawó bareetimaara'h kahhó' kuungá' tundu bareetinká. Muu gurtlatlaawaak, kuungá' tundu gurtláy.

38Muruú ta koonda'a muu qaqawaak, kuungá' tundu qáy. Ar qoomoó taa hatsiís, kway tiíl, kway /umamaa', iri yaamí waa/, an kudá' muu ni kuungí haniisi. Asma qoomaydá' tar qoomeemesa', an kudá' tindi kuungí qoomeesi.”

39Giri slaqsaywí báy, “Heé taampa taampár hatlá' geeraharto ga aleesláya? Tsaraawo ta al baraá bohóngw i /eétiíke?

40Eeharusmo uraywo intsaahhatusmoowós gur ba/iiká. Ala heé intsaahhatisa gaa faak, nee intsaahhatusmoowós tawa al qon, i ya/aán.

41“Kuúng mas suwito'ór baraá iltá heewók an ga/eér, ala waaqaasír baraá iltók a tsatsahhaandaaká?

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

42Adór heewók kur beer, ‘Xáda, suwito'oosír baraá iltók án ngi hingeés’, bar kuúng waaqaasír baraá iltók a tsatsahhaandaaká? Kuúng a hhaahhafusmo adoosinge. Waaqaasír baraá iltók ala geerí hingeeseek, daqaní suwito'oodár baraá iltá heewók ka sangw aluú wa hingés.”

43“Xa'anoó hhoó' i kaahh oo na/'aá tlákw laqwaliím, laqaá xa'anoó tlaákw oo na/'aá hhó' laqwaliím.

44Asma umuú xa'anoowo gár kur tsatsahhan a na/'iiwós. Asma /aantsí ka gawaá sla/atá laqayaá koomá' wa buainaká, tam na/'aá sabiíbu ki gawaá xaa'aá laqayaá koomá' wa buainká.

45Heé hhoó' gár i axweesi a muruú hhó' baraá daqaari'iimár hho' ar baraá muunaáwose. Heé tlaákw gár i axweesi a muruú tlákw baraá daqaari'iimár tlaakw ar baraá muunaáwose. Adoorihe afkwá hee gár i axweesi a tidá' muunaáwós iwa hatsi.”

46“Aníng mihar babeera', ‘Aáko, Aáko,’ ala tidá' án ni kah a tlehhita'aaká.

47Umuúqo heewo oo naa dir'eé' hardah, axweesante'eé' gaa axaas gari tleehh, slaqsaywós ngu dirhúng i laqaám.

48Slaqsaywós a adór heé doó tleéhh, gway yaamí foola hhe'eés, koo/irós gari tleéhh gawaá tlaa/a. Duxér ma'aay niwa wá/, ma'aay do'dá' nguna i dahiyé' ar /uuru, ala do'dá' ngwaa dingisi'iiká, asma kwaa tlehhmo hhe'eés.

49Ala kudá' axweesante'eé' gaa axaas, ala gaa tleehhiiká, slaqsaywós a heé do' gwa tleehh gawaá hhasaangw, koo/i gaa gawdeesiiká. Ma'aay niwa amoodí wa/iyé' ar /uuru, nguri adaá dahhiyé'. Adór do'dá' ira huú' ka ló'wa slasla/aar.”

Luka 7

1Axweesantós sleémeero dír múk i ooaro ngiwa hhe'eés, iri tláy ay Kapernaumu.

2Lawaalmoó geeraharusmooko askaári i tiiq, i afkwá bohóngw i dirii'. Askaarmoodá' lawaalmoowós kudá' gu ló'wa slaa'.

3Iidíguú Yesu nguwa axaás, bariisér múk Yahudi gari amoorós i ya/aáw, Yesu kuwa firin lawaalmoowós nguwa hungu/uusár ay.

4Inooín tawa dír Yésú i hardáh, kuri ló'wa harhheehhe'eés tari oó', “I hariín heewí adór i kaahi kawa tlehh,

5asma xooroorén ga ló'wa slaa'. Nee inós a kudá' atén taa doó saalíngw i tleehh.”

6Yesu nee inooín tiri koné'. Iwa dír bihhaá dó' i tseewúy, geeraharusmooduú askaári mulqeerós gari amoorós i ya/aáw, kuri báy, “Aáko, ma tawó daawitaar, asma aníng a hariimaaká kuúng tawa baraá dooeé' dat.

7Gawaá adoorihe sleeme ana ár gídaabá a hariimaaká niwa amoorók kaw. Ala /aymu na ooang, lawaalmooeé' i hunguu/.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Asma aníng sleeme múk i baliít i deer, slám askaárír án ni baliit i deer. Kwí bura báw, ‘Tláw! ’ aqo in tláy, nee kwí bura báw, ‘Qwaláng!’ aqo nin hardah. Nee lawaalmooeé' bura báw, ‘Adoorí tleehheek,’ aqo gan tleehh.”

9Yesu tí ngiwa axaás, heedaádá' guri waa/oó/, iri warqáy amór boo/aydá' ngwa eehaar, iri oó', “Án a kah, tam baraá múk Israeliwo haratlintaaór ur ar adór tí aga baloó ariiká.”

10Nee mukdá' taa ya/aáw iwa kií/ amór do', tawa hardáh naxés lawaalmoodá' aa hunguú/.

11Aluudae iri tláy dír gixsarka ta babay Naini. Nee eeharuuseerós tina koné', nee boo/oó úr oo muu.

12Dír dahmuú gixsa kuwa áy, tuuarka kana didí áy, kingi tsee/áy loohiis. Inós a na/oó garma oo wák aayoorose, slám aayoorós a kwaalo'o. Múk yaariír oo baraá gixsa nee inós ti koná'.

13Aako ngiwa ár, gari gurtláy, gari báy, “Ma /aa/amiimaar.”

14Iri tseewúy, xaaiidá' kingir gagarin giri kwatiít, mukdaádá' ga loohiís tari sihhiít. Iri oó', “Gárma, án a kah, kuúng tlawáng.”

15Heedaáduú tuuaa iri tláy, iri iwiít, iri ilawaáts. Guri aayoorós i haniís.

16Muu sleémeero dae guri eér, Mungú kuri xirfayeemiís ta kaahi, “Aarusmoó úr naa ayaarén wa ti'iít,” nee “Mungú naa mukós ba/amisár áy.”

17Tí Yesu aa tleéhh iri xu'utít yaamaá Yudea sleémeerowo, nee baraá yaamu sleémeero awa inslaawaydá'.

18Eeharuusér Yohana iidíguú kaangwí sleémeero guri amór Yohání húp. Eeharuuseerós ar tsár gari ateét,

19gari ya/aáw amór Yesu, kuwa yaahasi gídaabá, “Kuúng an kudá' hardáha, laqaá heé hatlá' un daamaán?”

20Inooín tawa dirós i hardáh tari oó', “Yohánudá' Baatimaamiís taa amoorók i ya/aáw i kaahi, ‘Kuúng an kudá' hardáha, laqaá heé hatlá' un daamaán?’ “

21Nee hamtidár kilae múk yaariír oo tiqtuuse nee oo slahhahhaá' guna hungu/uús, nee oo neetlaame aa eér, nee taampaá yaariir niri qaytsitiyé'.

22Iri oó' dír mukdá' tinda ya/aáw, “Tlawsé', tí taa aandé' nee taa axasé' Yohana ti beere', gídaabá taampu i xumiisiyá', taqooraay i hii'imiit, múk tiqtír tsatmit ku hheehhe'eemiis, múk iawásl i axamiis, tu'u ki waaslee/atimis, nee liitlakuuse ka Ya/abtór hhó' i alki/iit.

23Heé amohhoó' a kudá' insarehhmoó koomaaká daanduueene.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

24Mukdá' Yohana aa ya/aáw iwa tláy, Yesu kángw Yohana guri alki/iít dír boo/ayduú múk i alé iri oó', “Tawa baraá darmuú keeré', maga qaytsuú eeré'? Gár taa qaytsuú eeré' a gitsoóro, tidá' fur'a i dingimis?

25Bar gitsorooká, ala a milá? A heé taa inqwaruú hhohhó' ar tsiitísi? Kuungá' a xuá' gídaabá múk inqwaruú xiríf gu koóm, nee kudá' diihhoár /aáy, ala baré dír i dirii'i a baraá maraá waawitá.

26Ala maga qaytsuú eeré'? Ana aarusmoó artá eerí'i? A ló', án a kah, slám a kudá' úr ta aarusmowo.

27Kwí an kudá' tí kasa gooín, ‘Ga/aaweek, aníng ya/abusmooeé' u ya/aáw geeraawók wa ale, oo loohirók ga amohhe'eés geeraawoge.’

28Án a kah, baraá múk /ameena naa laqwali, heé úr oo Yohana gu baá/ i kaahh. Ala kudá' niiná baraá waawuti'iimár Munguhe kun úr ta inose.”

29Muu sleémeero nee ohomuusér koódiro adoorí kawa axaás, looeemá Mungú kiri ya/án, asma kiwa baatimiís ar baatiísmoó Yohana.

30Ala múk Farisayo nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa sla'aaridár Mungú daanduuine kana sií', asma inooín baatiísmoó Yohana kwa ya/aniká.

31Aako iri oó', “Mukú de'emaaká' slaqsoó ngur qoomees a umós? Nee gár ki slaqamís a milá?

32Nee gár ki slaqamís a na/'aá naa iwiitiye' dír múk yaariír, ti didá' wa ateetiná' ta kaahi, ‘Filimbi ngiwa ufaahhaán, aga neti'iiká, tawa tsuunqumisaán, aga /aa/i'iiká.’

33Asma Yohánudá' Baatimaamiís niwa hardáh, i mikaátér /ayiiká, tam difaái ga wahahanká, kuungá' a kata', ‘Neetlaame gwaa eér.’

34Garmoó Hee niwa hardáh, i /ayín nee i wahán, kuungá' a kata', ‘Ga/aawaagáy, hheehhusmoowí nee xuufutusmo, mulqumoó ohomuusér koódi nee tlakuuse.’

35Ala sagalooár Mungú adór tar ló' kingina laqán nee mukdá' gaa ya/an sleémeero.”

36Heeko wák oo Farisayo Yesu guna huúw, iwa dír do'ós wa /ayin. Iri dáh baraá doó heedaáduú Farisayo, iri iwiít dír muruú /aymár i alé.

37/Ameenirka wák ar baraá gixsadá' ar tlakuso'o, ngiwa axás gídaabá i dír /aymár i dirii' baraá doó heedaáduú Farisayo, chupiito'ór mooyaangw ar tlaa/anoó miisli ngina húp,

38iri alaá Yesú i sihhít dír ya'aawós, i /aa/amiín. I hhirhheeraá paahhamís gawaá ya'aá Yesu, nee gi se'éngw sagós ar fitsít. I ya'aá Yésú slikiín ar mooyaangw, gi hara ma'amís.

39Heedaáduú Farisayo oo Yesu gwaa dír do'ós i huuw, adoodá' ngiwa ár, ina baraá muunaáwós i oó', “Heewí geera bar aarusmo, /ameenirí gu kwatimiit gaa tsaáhh gídaabá a heemá nee a heé adoomá, asma a tlakuso'o.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

40Yesu iri ilawaáts, iri oó', “Simóni, gár ni kuúng i ooár wa slaa' i deer.” Iri oó', “Intsaahhatusúmo, ooang.”

41Guri báy, “Heeko wák peésarós kana kiriík nee múk tsár. Oo wák shilíngi tsiire kooán, kuqá' shilíngi mibeeri kooán.

42Inooín sleémeero bu'utuwo kuwa harslaaqaát, tsaraawo giri gurtláy. Baraá mukwí tsare heé inós gu ak slaá' a heemá?”

43Simoni iri oó', “Án ngi slaá' a kudá' taa peésár úr wa gurtláy.” Guri báy, “Adoosíng taa ó' i ganá'.”

44Iri warqáy amór /ameenidá', Simoni gway báy, “/Ameenirí a ga/eéra? Án nina baraá do'ók i dáh. Kuúng ma'aá ya'aaeé' ngir slawawa/aas ngaa hanisiká, ala /ameenirí ya'aaeé' ngaa hhirhheeriwós i taxamaamís, giri fíts ar se'éngw sagós.

45Án kuúng iga ma'asiká, ala /ameenirí iimír án niwa dáh, ya'aaeé' gina ló'wa ma'amaamís.

46Kuúng sagw'eé' ugwa di/itár slikiká, ala /ameenirí ya'aaeé' gina mooyángw ar slík.

47Gawaá tihe án a kah, sla'aarirós tidaádá' ur gan laqaqaán ar gídaabá tlakweemaawós awa yaariir kaa gurtláy. Ala heé taa tlakweemaá niiná wa gurtláy, sla'aarirós ka niina.”

48/Ameenidá' gari báy, “Tlakweemaawók kaa gurtláy.”

49Mukdá' nee inós taa al iwiit dír muruú /ayma, naxés ta baraá muner'ín i axwees ta kaahi, “Inósuuwí a heemá tam iwa tlakweemaá gurtlatlay?”

50Ala Yesu /ameenidá' gari báy, “Haratlintaaoorók iga ba/amís. Tláw ar wayda.”

Luka 8

1Aluuwo iri hii'imiít baraá gixsaduú wa ale nee baraá aya, i Ya/abtór hhó' alki/iit ar waawuti'iimár Mungú. Eeharuuseedá' mibá nee tsár nee inós ti koná',

2nee /ameenarka geeraawo neetlaame aa eér nee tiqti, kari hungu/uús. Umer'ín a Mariamudá' ta babay Magdalene, tidár neetlaamér faanqw kawa hingeés,

3nee Yohana harér Kusa, kudá' daqaari'iimár Herode ki saayín, nee Susana nee awa hatlá' awa yaariir. /Ameenadá' inooín gina sagadiyús ar daqaari'iimar'ín.

4Boo/oó yaariír oo muu iwa burumburiít, nee kudá' ngwa axaasár aye', awa baraá gixsadaá dimbadimbé dahhá', ina dir'ín i oó' ar slaqsaay,

5“Heé dahaasiím ina tláy iwa dahaasiingós dahaasár ay. Iwa dahaasin dahaasiingw guna tsaafimiís. Nguwa tsaafimiisi, bahh'alé ina paáhh baraá loohír i alé, kuri kal/án nee muu, tsir/o guri /ák.

6Oo hatlá' ina paáhh gawaá tlaa/a. Niwa ti'iít iri káh asma hhapér kilá' i káhh gawaadae.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Oo hatlá' ina paáhh baraá laqaya', nee laqaya' niri al ti'iitiyé', laqaya' ngway tliiqiyé'.

8Oo hatlá' iri paáhh baraá hhapér hho', niri ti'iít iri laqwaál oo wák tsiiru.” Kaangwí nguwa dir'ín i kaahi, ina tseé' iri oó', “Hee barnaxes iiaá axamis gi kón, i axaasi.”

9Eeharuuse Yesu guri yaahás, “Gídaabár slaqsaywí a milá?”

10Giri báy, “Kuungá' xu'uti aga sleeré' daanduú iidíguudá' taa luú/ oo baraá waawuti'iimár Mungú. Múk hatlae an slaqsi'ír kaahaán, as gídaabá ta qaytsiiti makawa ár, nee ta axaasi ala gídaabá makawa tsaáhh.”

11“Nee gídaabár slaqsaay a tí, ‘Dahaasiingw a axweesantá Mungú.

12Kuduú baraá loohi an mukdá' gaa axaas, aluuwo Neetlaangw nay hardáh, axweesantadá' gari hingeés baraá muner'ine, kari sangw haratlinti'iiká tawa ba/an.

13Kuduú gawaá tlaa/a an mukdá' axweesani gaa axaas, kari ilaóh ar qwal/amaaye, ala dee/áruuín i kaahh. Haratlintaaor'ín ar deelór niina. Qoomár iiara'at birna xáy, kay máy.

14Kudá' paahh baraá laqaya', an mukdá' gaa axaas, baraá hotaine kiri tliíq nee daawitime nee daqaari'iima nee qwal/amaayér slafíngw baraá yaamu, axweesantadá' mamuuwós gay hamaaresiká.

15Kuduú baraá hhapér hho' an mukdá' axweesani gaa axaas, kari ooha hhe'eés ar munér ganaa' nar hho', iri laqwál ar qitla.’ “

16“Hee i kaahh oo tsaa'asi birnga hhe'eés da/ato, ga tuntuúk, laqaá ngiwa qaasi baraá guruú qatani. Aqo gan qaas dír geehhoo', asma múk daraha daqaní do' i gwa/aat.

17“Umuúqo gaaro ar geehhooeká i geehhoouúr, nee umuúqo gaaro ar taa luú/ ka xu'utis iri geehhoouúr.

18“Gimsé', iiár i qaasa hhe'eesaak, tidá' ta axamisa'. Asma umuúqo heewo oo gár koóm ka dook, nee kudá' gár koomaaká, tam tidá' geeraawo i tós i xui ka hayoh.”

19Aayoorós nee hhaeewós awa daaqaay tari amoorós káy, dirós i tseewuwto kana harslaaqaát asma muu kuwa úr.

20Kuri báy nee muu, “Aayoorók nee hhaeewók awa daaqaay ta tsee/aá wa sihhimiit, ta kuúng artá wa slaa'.”

21Giri báy, “Aayor'eé' nee hhaee'eé' an kudá' axweesantá Mungú axamiisá', nee ngi tlehhiitá' adoodá' i kat.”

22Looarka wake Yesu ina tsa/án nee eeharuuseerós gawaá miringamo. Eeharuuse gari báy, “Gusé', a gayuuqá' i waarahhaán.” Tari tláy.

23Tawa hi'iiti Yesu iri guú'. Baambao gay baraá tlawtí eér, miringamo naxés i hatsmuú slaa' ma'aywo. Naxés ta baraá tsaxwa.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

24Tari Yésú tleesár áy ta kaahi, “Aáko, Aáko, aga qwaaraán.” Iri tláy, fur'a gari iigahhaát, nee ma'aydá' tsifaqamiitá'. Fur'a nee ma'aaywo nay xasliitiyé', umuú gaaro iri xaslít.

25Giri báy, “Haratlintaaorhúng aa keér?” Tari da'ayuút, waa/oo/amo gay eér, ta kilooín axwees ta kaahi, “Heewí a heemá, kwí fur'a nee ma'aywo gi hara'ayiyiím, inooín ngu ilaiwawa/iyá'?”

26Tari ti'iít yaamaá kaahaar, yaamaá múk Gerasi, kudá' naa Galiláyár ar qone'.

27Inós iwa aweér, nee heeko wák oo yaamuudá' tina doogiyé' oo neetlaame aa eér. Deelór yaarire tlaba' gi tsitatitiiká, tam i doó hootiiká. Dír i hooti a baraá /aantu.

28Heedá' Yesu nguwa ár iri tseé', iri dír geeraawós i tumbarara'aát, afór ur ganara tseé', iri oó', “Aníng nee kuúng a milá, Yésu, Garmoó Mungú Gawtí dirií'? Un harhheehhe'eés, mi slahhe'eemisaar.”

29Adoodá' gana oó', asma Yesu neetlaameedá' gaa iigahhaát iwa qutl. Asma daqtá yaarire gun aaeér, tam kun tsegaagiit ar qutúr daba' nee ya'aawo, nee kun xumxaaxún. Muruudá' kur tsegaagiti gun tlaqaqaat, neetlaame gun gusaasiín baraá darma.

30Yesu guri báy, “Umuuwók a heemá?” Iri oó', “Umuueé' a Daqa.” Asma neetlaamér yaariir guna eér.

31Neetlaame Yesu guri harhheehhe'és mingiwa kwaáhh baraá bohóngw qwanaay.

32Didaádane daqtá ur ar baynu i deer, ar ta deaaen gawaá tloomár wa ale. Neetlaame Yesu guri firiín baynuudá' ngiwa eer. Iri ya/án.

33Neetlaame heedaádá' guri geexeér, baynuudá' giri eér. Daqtá baynu iri /ét ar ti'iingw, nay /e/eetiné' baraá tlawi, niri qatliyé' baraá ma'aay.

34Mukduú baynaá de'eém adoodá' aa tleehharut kawa ár, tari diya/aát, tay iidíguudá' alki/iít baraá gixsa nee baraá ayko.

35Muu iri tláy i kangwdá' artá áy. Tawa hardáh dír Yesu, heedaáduú neetlaame kawa hingeés kuri didí áy, i iwiiwiit dír geerá Yésú wa ale, i tlabaawós kón nee fuquraangose. Tari da'ayuút.

36Nee mukdaádá' kaangwí gwa ar, gari alki/iít adór heedaáduú neetlaame aa eér kura hungu/uús.

37Muu sleémeero kuduú yaamaá Gerásír daáhh, Yesu kuna firín iwa quutli, asma naa ló'wa da'ayuutiyé'. Yesu iri dáh baraá miringamo, iri tláy.

38Heedá' neetlaame kawa hingeés Yesu guna firín gídaabá nee inós tiwa kona'. Ala Yesu guna ki/ís guri báy,

39“Kií/ amór doohúng, tidá' ur Mungú naa kuúng i tleéhh alki/iiteek.” Iri tláy, kangwdá' guri alki/iít baraá gixsa sleémeero, adór Yesu aa tleéhh dirose.

40Yesu niwa kií/, eemeé guri ilaót ar qwala/, asma geera kun daamaarán sleémeero.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

41Heeko wák ta babay Yairo nina hardáh. Inós a heé úr oo doó saaliingw. Ina tumbarara'aát dír ya'aá Yesu, nguwa harhheehhe'eemisi iwa baraá do'ós i dahi,

42asma dasiirós i afkwá bohóngw i dirí', tidá' wák ayír'ine, nee kureeriiwós a mibá nee tsár. Yesu iwa amoodí tláy, muu guna ló'wa tliíq.

43Nee /ameenirka i deer ar tiqaaqiim kureeri mibá nee tsár ar tiqtír ubíngw tseerdu. Muruuwós sleémeero guna qwaslaarér i fák, ala oo gaa hungu/uus i kaahh.

44Ina alaá Yésúr ót, guri pasltá inqwaari kwatít, nee hamtidár kilae tseerduuwós niri qawiyé'.

45Yesu iri oó', “Heé án iga kwatiit a heemá?” Umuúqo heewo iri oó', “A aningeeká.” Petro iri oó', “Aáko, múk yaariír kwí kuúng ugwa harweér nee ugwa tliíq. Kuúng mas malé kat, ‘Heé án iga kwatiit a heemá?’ “

46Yesu iri oó', “Hee iga kwatiít, asma aga tsaáhh gídaabá /uuruueé' oo hungu/uumis i gadiyuus dír heekó wa ale.”

47/Ameenidá' ngiwa tsáhh gídaabá lu/uto ti asleeraaká, nina hardát ar daaraxaay, iri tumbarara'át dír geerá Yésú i alé. Gídaabár ngusa kwatít gari ó' dír geerá muu sleémeero wa ale, nee adoodá' ira hara hungú/ hamtidá' alé.

48Gari báy, “Dási, haratlintaaoorók iga hungu/ús. Tláw ar wayda.”

49Iwa dír axweesantadí kahhi, hee nina hardáh oo amór doó heedá' úr oo doó saalíngw daáhh, i kaahi, “Dasiirók aa gwá'. Intsaahhatusmo mu tawó daawiitimisaar.”

50Ala Yesu adoorí ngiwa axaás, guri báy, “Ma da'ayumitaar, án haratlintiáng, inós i hungú/.”

51Iwa dír doó i hardáh, inós nee Petro nee Yohana nee Yakobo nee baabuú na/aydá' nee aayo kilooín tana dáh baraá do', heé hatlá' gwa dahaasiiká.

52Muu sleémeero tawa na/aydá' satsunqumiisi, giri báy, “Ma /aa/amiimara', aa gwaiká, ina gú'.”

53Kuri ló'wa wa qasén, asma inooín ka xuu' adór ira gwá'.

54Inós gari dawa óh, iri tseé' iri oó', “Dási, tláw.”

55Qeeruuwós gari i kií/, hamtidár kilae niri sihhít. Yesu giri báy, “Muruú /ayma ti hanise'.”

56Xwayliteérós gari ló'wa waa/ó/. Ala inós gana báy, “Kaangwí ló' mu heé i ooara'.”

Luka 9

1Eeharuuseedá' mibá nee tsár gari ateét, gari aleesleemuú i haniís nee /uuru, neetlaame sleémeero kawa hingeemisi nee tiqtuuse kawa hungu/uumisi.

2Gina ya/aáw waawuti'iimár Mungú kawa alki/iiti, nee tiqtuuse kawa hungu/uumisi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3Giri báy, “Baraá aaiihunge ma gaa huuwara', hhara laqaá tlakwaay, laqaá muruú /ayma, laqaá peésa. Tam heé wák inqwar munguwa tsár wa huúw.

4Doó taa i hardaté' na hootaak ay dír yaamuudá' ki geexeera'.

5Múk kuungá' na si'i, bar qutlá' dír gixsadae, teerír ya'aahúng ka alí kukuá', iwa lamabu'uungw tleehhit dir'ine.”

6Tari tláy tari hii'imiít baraá ayko, ta Ya/abtór hhó' alki/iit, nee muu kuwa hungu/uumisi umuúqo diiro.

7Waawutmo Herode iidík sleémeero oo kangwdá' aa tleehharuut nguwa axaás, iri amoqwaár. Asma múk yaariír ta kaahi, “Yohana naa baraá gwa'arár wa waasleé/.”

8Bahh'alé ta kaahi, “Eliya nina ti'iít.” Bahh'alé ta kaahi, “Aarusmoó wák oo aaruuseedár qaro nina waasleé/.”

9Herode iri oó', “Yohana una saga tsaát, daxta heewí kaangós án ni axamiis a heemá? Guri artá wa slaá'.”

10Ya/abuuseedá' niwa kí/, muruudá' taa tleéhh sleémeero kuri dír Yesú i alki/iít. Girira tláy ar sufa ay baraá gixsár ta babay Betsaida.

11Eemeé nguwa axás guri eehát. Giri dahi'ísi, iidíguú waawuti'iimár Mungú guri dir'ín i axweés. Kudá' hungu/uumisuú sla'á' giri hungu/uumiís.

12Looa iwa darat eeharuuseedá' mibá nee tsár guri i daqeér guri beér, “Muksíng watliseek, as tawa ki/i baraá tla/ángw áykwí alé, dír qatuuín kawa leeleehhi nee muruú/ayma, asma diirí ti diriiaan a baraá darmuú tawo.”

13Inós giri báy, “Muruú /aymár i haniisaak kuungá'.” Tari oó', “Gár ta koomaan i káhh, aqo har mikaátér kooán nee siyoó tsár kilós. Muruú /ayma un tlaxór awána oo mukwí sleémeero i /ayi?”

14Asma hhawaate kilooín a afi qoomár kumér kooán. Eeharuuseerós gari báy, “Muu iwiitisaak ar daqoo, umuúqo daqto muu mibeeri kooán.”

15Adoodá' kari tleéhh, sleémeero kiri iwiitiís.

16Mikaáteedá' kooán nee siyoódá' tsár giri taataáhh, iri gawaá doorí qaytsiít, iri sluufiís, giri qasmiís giri eeharuuseerós i haniís, as kiwa múk i qasmiisi.

17Tari /ayín sleémeero, tari aáx. Nee muruú /aymár aa meet kuna burumbuúr, katatoó mibá nee tsár kuri hatsiís parhheemaá naa meetii'i.

18Qoomár iwa firiirin kilós ale, eeharuuseerós i didaádí dirí' nee inose. Giri báy, “Muu iwa axweesi, mata kaáhi, án a heemá?”

19Kuri báy, “Ta kaahi kuúng a Yohánudá' Baatimaamiís. Bahh'alé ta kaahi a Eliya. Bahh'alé ta kaahi a aarusmoó wák nina waasleé/ baraá aaruuseedár aange.”

20Giri báy, “Kuungá' ma katá', án a heemá?” Petro iri oó', “Kuúng a Krístó Mungú.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

21Giri báy, “Kaangwí ló' mu heé bawaara'.”

22Iri oó', “Garmoó Hee gár kuwa hariím a slahhe'eemisuú yaariír nguwa slay, nee kuwa siaasi'i nee bariisee, nee geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi, nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, nee kuri gaas, ba+l tame nay waaslee/.”

23Sleémeero giri báy, “Umuúqo heewo bar aní eehartá wa slaa', gár kuwa hariím a sla'aarirós ngi gunqareesi, msalaábarós ngi gagaari umuú deelooro, aní eehari.

24Asma umuúqo heewo oo slafiingós gu ba/amisár wa slaá' kilós alé, gu qwaarees. Nee heé slafiingós qwaareesaro gwa ya/an as aníng, slafiingós ku amohhoó'.

25Asma hee yaamu sleémeero timngi slaya, gár nguwa gaabuiya', inós birta kilós qwaareés?

26Asma umuúqo heewo oo aní murér wa ara'ár nee axweesante'eé', Garmoó Hee heé adoorí gus muruut, birna hardáh baraá xirfuuwós nee oo Baabá nee oo malaykér hhohho'.

27Tír ló' án ngi kuungí oó', ‘Muu i deer baraá kwí diirí wa sihhimita, oo baloó qatlaaká ay dír waawuti'iimár Mungú kay geerí ari.’ “

28Alaá axweesantihe deelór dakaát iwa waaráhh, Petro nee Yohana nee Yakobo ginara tláy, iri firór áy gawaá tlooma.

29Iwa firiirin, slaqsoó gitsee/awós ina warqáy, tlabaawós nay /awakukuyé', i miiri/iyá'.

30Múk tsár nee inós ta axwees. Mukwí a Musa nee Eliya.

31Nina geehhoouiyé' ar xirif. Ta iidíguú gwa'araarós axwees ar i boo/eesi baraá Yerusalémú wa ale.

32Petro nee mukdá' ti koomá', gu'ute girira bá/. Ala niwa daarkiitiyé', xirfuuwós kuri ár, nee mukdá' tsár nee inós al sihhimiitá'.

33Qoomár mukdá' tsár nee Yesu tiwa paraatliyé', Petro iri oó' dír Yesu, “Aáko, ka hhoo' atén tawa diirí diriiaan. Isleeraá tám i tleehhaán. Oo wák a kók, kuquú Musa, kuquú Eliya.” Inós laatí gár i kaahi gaa xuiiká.

34Inós iwa adoorí kaahi, huunki nina ti'ít, giri geehhantés. Tari da'ayuút tawa baraá mahhtír huunkidí dáh.

35Afoo nay baraá huunkidá' wa ilawáts, ar kah, “Kwí a Garmaaeé', kudá' naa tsawaár. Inós iiár i qaasaak.”

36Afoodá' iwa xaslít, naxés Yesu a kilós. Inooín tari xasliít, kangwdá' taa ár kwaa ooiiká dír heewo deeloodae.

37Looaytleérós niwa gawaá tloomár wa aweeriyé', tina doogiyé' nee boo/oó úr.

38Heeko wák baraá boo/aywo ina tseé' i kaahi, “Intsaahhatusúmo, án kuúng u firiím, na/ay'eé' areek. Asma an na/ay'eé' oo kilós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

39Ga/aaweek, neetlaame gun aaeér. Qoomár burngwa eér in tseeamín, slám gu /aramiimís. Nee slooro i gawaá afkós wa ti'iimít. Neetlaameedá' gu slahhe'eemís, slám gu gimeeraká, aqo ar ma/iís.

40Eeharuuseerók ana firiiriím ngiwa hinges, ala kaa harslaaqaát.”

41Yesu iri oó', “Kuungá' múk de'emaaká' oo haratlintaao wásl oo aa paasl, án nee kuungá' ni al hootaatimaan ay xaylá?” Yesu heedaádá' guri báy, “Na/aywók diirí huwang.”

42Iwa amoodá' kay, na/aydá' neetlaame guri yaamí dáhh, guri pungahhamuúr, Yesu neetlaame gari iigahhaát. Na/aay guri hungu/uús, guri dír baabuúwós i ki/ís.

43Muu sleémeero tari waa/oó/ adór Mungú kur úr kawa ár. Muruuwí sleémeero Yesu aa tleéhh kuwa waa/oo/amór wa ara'ari, eeharuuseerós gari báy,

44“Axweesantí ooha hhe'eesaak baraá iiaahunge, ‘Garmoó Hee ku gawaá dabaá múk i qaas.’ “

45Ala inooín tidá' i kaahi kaa tsaahhiiká. Inooine kaa luú/ makawa tsaáhh. Yaahasto kuri da'ayuút, gídaabár axweesantadae.

46Kaangaani kari iimu/ún ar gídaabá, heé úr a heemá dir'ine.

47Yesu tidá' taa baraá muner'ín i axweesi ngiwa tsaáhh, na/oó niiná guri óh, guri dír bihhaawós i qaás.

48Giri báy, “Heé na/aywí gwa umuueén ar ilaoh, heé aa ilaóh a aníng. Nee kudá' aní ilaóh, kudá' aníng iga ya/aaw guna ilaóh. Asma kudá' ló'wa niiná dirhunge, an kudá' úr.”

49Yohana iri ilawaáts, iri oó', “Aáko, heé neetlaamér hingeemiís ar /uuruú umuuwók una araán. Kuri iigahhaataán asma inós nee atén ti koomaanaaká.”

50Yesu iri oó', “Mu iigahhamiitara'. Asma heé kuungá' nu tlaampa'aamisaaká, a oo gayuuhúng.”

51Qoomár deeloorós ar kuwa gáwtí huuwi niwa tseewuúr, inós iri piíhh iwa Yerusalémú kay.

52Muu gway geerí ya/aáw. Tari tláy tay dáh yaamaá Samaria, asma dirós kawa amohhe'eesi.

53Ala mukduú yaamuudá' gwa ilaohiiká, asma adoodá' iwa Yerusalémú kay.

54Eeharuuseerós Yakobo nee Yohana adoorí kawa ár, tana oó', “Aáko, a slá'a asla kawa ateetaan, niwa gawaá doorí wa awet, mukwí nguwa qwaares.”

55Iri amor'ín i warqáy, giri iigahhaát. [Iri oó', “Kuungá' qeeruú ta eeharahada' ugwa tsahhi'iiká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

56Asma Garmoó Hee naa hardahiiká muu nguwa qwaareesár ay, ala nina hardáh nguwa ba/amisi.”] Tari tláy tari quútl amór hatlá'.

57Qoomár tawa hi'iiti, heeko loohiro guna báy, “Án kuú u eehaár umuúqo dír ta keera.”

58Yesu guri báy, “Intsaawe i mar'ór koón, nee tsir/o i maray'ín koónj, ala Garmoó Hee tam dír sagós ngu i qaasi i káhh.”

59Heé hatlá' guri báy, “Eeharáng.” Heedaádá' iri oó', “Aáko, ala ya/aám, baabuúeé' ngu ala foól.”

60Guri báy, “Maweegáy múk adór tu'u tuaá muk'ín ngi foliitiye'. Kuúng tláw, iidíguú waawuti'iimár Mungú alki/iiteek.”

61Heeko hatlá' sleeme Yesu guri báy, “Aáko, án kuúng u eehaár. Ala, ya/aám ala haniisang, múk dooeé' nguwa ala kángw baw.”

62Yesu iri oó', “Heé kurumoó doosla gwa oh, aluuwo iri alí qaytsiit, waawuti'iimár Munguhe gár i bui i káhh.”

Luka 10

1Aluuwo Aako awa mibeeri faanqw nee tsárk awa hatlá' gina qaás. Giri ya/aáw tiwa tsár wa koomakona', tawa geeraawós wa tlay, umuúqo didá' inós i keemuú wa slai, baraá gixsadu nee amór hatlá' aa slaá' keemuuwo.

2Giri báy, “Bu'uungw ku yaariír, ala múk gadiyuús ku niiná. Ala gimsé', heé qaymo loó' firiimaak, múk gadiyeét ngu huuwi baraá bu'uungós i ale.

3Tlawsé', án kuungá' nun ya/aáw adór deeloó bee/aangw baraá tla/ángw tawer i ale.

4Peésa ma tlin'ír huuwara', laqaá tlakwi'i, laqaá ya/ata', loohiro hee mu taaqwesara'.

5Doó ti data'a ta geerí oa', ‘Wayda doohúng ngu ay.’

6Heé wayda gu koóm bir deer, wayduuhúng gu áy. Bir kaahh, wayduuhúng ni amorhúng i kii/.

7Ta baraá do'dá' wa hotá', muruú /aymár dooín kwa /agá' nee kwa wahaandá'. Asma heé gadiyuús bu'utuuwós i harín. Ma lolohiimara' maraá hatlá' i ale.

8Umuúqo gixsár ti data'a burtunda ilaóh, muruú /aymár tinda geeraahúng i qaás kwa /agá',

9tiqtuusér dáw ka hungu/uumisá', muu ku beera', ‘Waawuti'iimár Mungú naa tseewuúr.’

10Umuúqo gixsár ti data'a ar tunduwa ilaohiiká, ta ti'itá'. Baraá luhuuwose bar hi'iitá', ta oa',

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11‘Tam teerír baraá gixsarhúng ar ya'aarén gaa leer, ngi kuukuuaán amorhúng i alé. Ala tí xuaak, ar gídaabá waawuti'iimár Mungú naa tseewuúr.’

12Án a kah, deelór alhhe'eesoó yaamuuwo, gixsár Sodoma a tsiní sakwasleemar'ín ngiwa ilí oohiya', ta gixsarihe.”

13“Kiíng gixsár Korasini, nee kiíng gixsár Betsaida, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma muruú xuawaslén aa tleehharuut dirhunge, geera dír iwa tleehharuút bar baraá Tiro nee Sidoni, geera iimirihe naa qaroó hhu'u'uné', nee gunyadu kay tsiít, tay iwiiwiít baraá da/ara as hhu'u'ungw'ín kuwa laqan.

14Bál deelór sakwasleemaro Tiro nee Sidoni a tsiní, sakwasleemar'ín kawa ilí oohi, ta kuungane.

15Nee kiíng gixsár Kapernaumu, xáy ti tsa/aási ay gawaá doori? Aasla'áy, tin /aytiis ay baraá múk aa qaatll.”

16Iri oó' dír eeharuuseerós, “Heé axweesantahúng gaa ya/án, axweesante'eé' gana ya/án. Heé kuungá' naa sii', a án ina sií'. Oo aníng iga sii', kudá' án iga ya/aaw guna sií'.”

17Kudá' mibeeraá faanqwm nina ki/iyé' ar qwala/, ta kaahi, “Aáko, tam neetlaame sleeme tina ilaiwawá/ as kuúng.”

18Giri báy, “Án Neetlaangw ugwa ár, i gawaá doorí wa /e/eetín adór mankari.

19Ga/aawaagáy, aleesleemu nguna haniís oo dayshe nee xeeraawe kiwa adarata', nee /uuru sleémeero kuduú wakusmo, tam gár kuungá' nu aw i káhh.

20Ala ma qwalala/aara' as adoodá' neetlaame nuwa ilaiwaawa/. Ala na qwalala/é' as umerhúng kawa gooín gawaá dooriiwo.”

21Hamtidár kilae Yesu kuri qwal/aás nee Qeeruú hhoohhoó', iri oó', “Án kuúng un sluufiís, Baabá, Aakoó doori nee yaamu, asma muruuwí ugwa laqaandiiká dír múk dahareemaá koóm nee fuquraangw, ala una laqaán dír na/'aá ninakw. Eeít, Baabá, asma an adoodá' kuú kara slá'.”

22Iri oó', “Umuú gaaro kinga dabaaeén i qaás nee Baabuúeé'. Ala heé Garma gu xuú' i kaahh, aqo har Baabá kilós. Slám heé Baabá gu xuú' i kaahh, aqo har Garma kilós, nee kudaádá' Garma xu'utisaro aa slaá'.”

23Yesu iri amór eeharuuseerós i warqáy, inooín kilooín giri i axweés iri oó', “Múk amohhoó' a kudá' ngi ga/aawá' tí kuungá' ta ga/eera'.

24Án a kah, aaruusér yaariir nee waawitá arto kana slaá' tí kuungá' ta ga/eera', ala kaa ariiká. Nee axaasaro kana slaá' tí kuungá' ta axamisa', kari axaasiiká.”

25Aluuwo intsaahhatusmooko hara'ayár Musa ina sihhiít, Yesu guri yaahaás ar iiara, iri oó', “Intsaahhatusúmo, adór ni laaq a adoomá ar slafíngw alhhe'eesay wásl ngur aal?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

26Yesu guri báy, “Gár taa gooín a milá baraá kitaabuú hara'ayaro? Kawa soomús, mi kát?”

27Intsaahhatusmooduú hara'ayár Musa iri oó', “Ar taa gooín a tí, ‘Aakoó Mungúwók slaeek ar muunaáwók sleémeero, nee ar qeeruuwók sleémeero, nee ar /uuruuwók sleémeero, nee ar fuquraangók sleémeero’, nee ‘inslaawmoowók slaeek adoodá' kuúng tir kilók sla'.’ “

28Yesu guri báy, “Tisíng i qoón. Adoosíng na tleehheek, daqaní a sláf.”

29Inós tina laqaamisár wa slaá' gawaá /aymi'iiwós kudá' aa káh gídaabá awa ló', iri Yésú adoorír malé yaahaás, “Ahaá, inslaawmooeé' a heemá?”

30Yesu iri oó', “Heeko wák nina Yerusalémú wa aweér, i Yeríkór káy. Kuri óh nee malguusen. Kway tlaba' hingeés, kway muúx, gwa'ara ngiwa nakaá/ kway geexáy.

31Naxés geeraharusmooko saalíngw múk Yahudi gitsee/awo nina aweér ar loohidá'. Heedaádá' nguwa ár, iri bihhí paásl.

32Nee heeko tlahhoó Lawi aa malé didaádí hardah, nguwa ár, aqo ina paásl sleeme.

33Ala heeko Samaria oo hhaytusmo, didaádá' heedaádí dirii'i ngiwa áy, nguwa ár, guri gurtláy.

34Iri dír heedaádá' taa muúx i tseewúy, inkaahhi'iiwós giri tseék, giri di/itár sliík, nee difaái. Guri gawaá daanduú daqwaywós i tsa/aás, guri huúw ay dír doó dahaaye, guri amohhe'eemiís.

35Looaytleérós shilingír tsár gay heeduú doó dahaayeér i haniís. Iri oó', ‘Heewí amohhe'eemiseek, nee gár aa waarahh shilíngirí tsare, án birna kií/ ngi buú'.’

36“Xáy, bar kuunge, baraá mukwí tame, inslaawmoó heedaádá' malguuse aa ót a heemá?”

37Iri oó', “A kudá' gwa gurtlay.” Yesu intsaahhatusmooduú hara'ayár Musa gway báy, “Gím tláw daxta, kuúng sleeme adoodá' na tleehheek.”

38Tawa hi'iiti, ina hardáh dír yaamuukaari. /Ameenirka umuuwós ta babay Marta, guri dír do'ós i dahi'íso.

39Inós i hho'ór koón, umuuwós a Mariamu. Mariamu ina dír Yésú i iwít, iri axweesantós axamís.

40Marta ina daawiimít gadiyér yaarire. Iri dír Yésú i daqeér, i kat, “Aáko, adoorí ka hhoóe kuunge, hho'or'eé' án iwa gadiyér i geexeér, niwa kilooeé' gadiyuus. Ádbaweegáy, aní alee/is.”

41Aako gari báy, “Márta, Márta, an daawiimít nee tawa amoqwaqwadiin asma muruú yaariír.

42Ala gár slahhaa' a wak kilós. Mariamu gana tsawát tidaádá' hhoo', tidá' ta hingeesiiká dirose.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Luka 11

1Yesu iwa dirká wa firiirin, firooro iwa hhe'eés, kuri báy nee eeharusmoowós oo wák, “Aáko, atén ti intsaahhatis firooro, adoodá' Yohana eeharuuseerós ngira intsaahhatís.”

2Yesu giri báy, “Qoomár bar firiiriindá', an oa', ‘Baabuúrén [oo baraá doorí dirií'], umuuwók i xirfuuti, waawuti'iimarók ni xeer, [Adór kuú ta sla' i tleehharut baraá yaamuuwo, adór baraá dooriiwo ira tleehharút.]

3Muruú /aymaarén umuúqo deelooro hanmiisang.

4Tlakweemaarén gurtlaweek, asma atén sleeme umuúqo heewo oo iinarén koóm un gurtlatlawaán. Nee atén miti baraá iiara'aduú uhisar, [ala atén ti'ba/amis Kuduú tlakusmoowo].’ “

5Giri báy, “Heeko wák i deer oo mulqumoó koóm. Heewí ina daqáy dír doó mulqumoowós xweeraá dakingo, iri oó', ‘Mulqúmo, gám u kiriík mikaátér tame,

6asma dahaaymooeé' oo mulqumo naa hardáh. Nee inós i aa'aá daahh, ala án gár ni geeraawós i duux i káhh.’

7Xáy, ka ga/eera', heeduú baraá do' mi oo'? I oói, ‘Án mi daawitimiisar, Aníng tleemu ngu aleeslawaaká ngiwa haniisár aw, asma aníng nee na/'iieé' aga qaataán, slám piindo kaa qaroó hatsiís.’

8Án a kah, ala tam tleemu ngu slaiikahe ar ngiwa haniisár ay as tawa mulqumoowós, ala heedaádá' iwa kumiiti firooro, in tláy nee gay haniisár áy hariímaarós tidá' inós i slai.

9“Aníng daxta kuungá' nun baw, ‘Firiiriimé' nee kuungá' tundu qáy, leelehhiitaak nee kuungá' a sleerá', ateetimé' afér maráy wa ale, nee piindo ka duux.’

10Asma umuúqo heé firiiriím, ku qáy, nee kudá' leelehhiít, ga sláy, nee kudá' afkuú doó wa ateetiím, piindo ka duux.

11Asma baraá tla/angwhunge baabá i deéro oo na/aywós [gu tlaa/anoó i haniís, mukatmo burngwa firín? Laqaá] siyó burngwa firín, dayshimo gu haniísi?

12Laqaá bar qanhhi gaa firín, gár i haniisi a xeerángo?

13Ala kuungaásingá' tlakw muruú hhó' u xuá' kuwa na/'iihúng i hanmisa'. Xáy, Baabuúduú gawaá doorí dirií' i ak waaraáhhiíke Qeeruú hhoohhoó' nguwa haniisi dír kudá' ngu firiiriima'a.”

14Yesu neetlaamér hee gwa afa qwaares gana hingeés. Nee neetlaameedá' nguwa geemeér, heedá' iri ilawaáts. Muu iri waa/oó/.

15Ala múk hatlá' iri oó', “I neetlaamér gusiisín ar /uuruú Beelsebuli, kudá' úr oo neetlaame.”

16Múk hatlá' layár gawaá dooraá daahh gana dirós i leelehhiít, as kuwa iiara'ari.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Yesu tidá' ta baraá muner'ín i axweesi gari tsaáhh, giri báy, “Umuúqo waawuti'iima birti kilós tlaampa'aamís, waawuti'iimarí aqo in hhitirút. Nee múk doó wák barnaxes ti kilooín tlaampa'aamiis, múk do'dá' aqo tin paraatl kilooín ale.

18Neetlaangw sleeme barnaxes ti kilós i slaaqw, waawuti'iimarós adór ir sihhit a adoomá? Asma kuungá' a kata' aníng a neetlaamér hingeemiís ar /uuruú Beelsebuli.

19Ala barnaxes aníng neetlaame a hingeemiís ar /uuruú Beelsebuli, mukhúng gár ngir hingeemisi a milá? Ala gawaá adoorihe mukhúnguú kilá' kuungá' nus kwasleemuut.

20Ala barnaxes aníng neetlaame a hingeemiís ar /uuruú Mungú, waawuti'iimár Mungú naa amorhúng i hardát.

21“Heé /uuruú koóm oo xooslaarós ar slaqwara gaa amohhe'ees, bir do'ós xún, muruú do'ós sleémeero ku amohhoó'.

22Ala heé /uuruú koóm birna hardáh oo inós gu baá/, guri /awa/awín gurir baa/, xooslaarós ar slaqwara sleémeero gari hayoh, tidá' geeraawo ir hhawati'iimisi dír do'ose, nee muruudá' sleémeero i dirós wa hayohi guri qasmiis.

23“Heé barte'eén i diriiaaká, kwí a kudá' án iga sii', nee kudá' burumburiimaaká dinkwa nee aníng, inós in tsaafimiis.”

24“Neetlaame bar hee ngwa geemeér, aqo in tleér, in harweeririín baraá yaamaá kaaháará' wa ale, as dii ngiwa leelehhit ar i hungu/us. Ala bar dii ngaa sleeriiká', aqo in o', ‘A kií/ amór dooeé' kudá' ni daahh.’

25Barnaxes aa hardát, do'dá' gwa aán gídaabá kwa fiíts, nee kwa parootuús.

26In tleér, neetlaamér hatlá' faanqw gan léhh, ar ak tlakw inós ba/a. Heedá' nguwa eer, tay al amoorós wa hoot. Nee tlehhemuú heewí in ak tlakúy ló'wa ale ta kuduú geera ba/a.”

27Yesu /aymi'iiká' ooaro ngiwa hhe'eés, /ameenirka wák baraá dinkwadae ina tsé', iri ó', “Heé amohhoó' a aayoodá' kuúng ugwa laqwal nee ugwa du'umis.”

28Ala inós iri oó', “Geera tsiní bar kat, ‘Múk amohhoó' an kudá' axweesantá Mungú ngi axamiisá' nee ngi ilaohiimá'.’ “

29Boo/aydá' sleémeero qoomár iwa burumburiít dír Yésú i alé, Yesu iri oó', “Mukú de'emaaká' a múk tlákw, asma a múk layár leelehhiít, ala layár ta laqan i káhh, aqo har layár Yona kilós.

30Asma adoodá' Yona ira laya tleehhiít dír múk Ninawiro, Garmoó Hee sleeme in laya tleehhiit dír mukú de'emaakae.

31Bál deelór sakwasleemaro waawuto'ór basa in sihhít dinkwa nee múk de'emaaká', nee inós gin sakwasleemút as tlakweemaaín. Asma inós amór saaw ngina wa tleér, as sagalooár Sulemani ngiwa axaasár eer. Ala diirihe heé úr i deer oo Sulemani gu baá/.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Slám bál deelór sakwasleemaro múk Ninawi i sihhiit dinkwa nee múk de'emaaká', nee múk de'emaaká' kway sakwasleemuut as tlakweemaaín nee múk Ninawi. Asma múk Ninawi ina hhu'u'ún axweesantá Mungú tidá' Yona aa alki/iít ngiwa axaás, ala diirihe heé úr i deer oo Yona gu baá/.”

33“Hee i kaahh oo tsaa'asi ga daá/ nee gari qaas dír geetlaákw i alé, laqaá ngiwa tuntuuki ar xooslmo. Ala aqo gan qaas dír geehhoó' i alé as múk daráh gwa/ateema ngiwa ari.

34Tsaa'astá slaqwa a ila. Ala bar iltók ka hhoo', slaqwtók sleémeero i gwa/atamaayér koón, ala iltók bar ka tlaakw, slaqwtók sleeme i gíp.

35Ala ti al qaytsit, dooqa gwa/ateemaá baraawók i diriiá' a gwa/ateemaawooká, ala an giwti.

36Ala slaqwtók bar gwa/atamaayeero i háts, tam dír giwtír koom i káhh, daqaní slaqwtók sleémeero i gwa/át, adoodár tsaa'asi ir gwa/at amoorók i alé ar gwa/atamaayeerós.”

37Yesu qoomár axweesanto iwa hhe'eés, heeko wák oo Farisayo Yesu gway dahi'ís iwa amór do'ós i hardahi as muruú /ayma. Iri dáh iri iwiít dír muruú /ayma.

38Heeduú Farisayo adoodá' ngiwa ár, ina waa/oó/ asma Yesu daba' gaa hamaatliiká qoomár /aymaaro.

39Aako iri oó', “Kuungá' múk Farisayo daanduú isaangi nee oo qware/amo in hamtlitá', ala baraahunge gár aa hats a malgu'uuma nee tlakweema.

40Kuungá' a daktana. Mungúdá' daanda gwaa tleehh, a kudá' baraá gura' gaa tleéhhiíke sleeme?

41Ala tidá' sleémeero ar baraá isaangi nee qware/amo hanmiisaak dír narkuute, nee mura' sleémeero dirhunge daqaní ku hhohhó'.

42“Kuungá' múk Farisayo, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma ilahhooár manákw nee sugdáyp nee da'awemo sleémeero awa naanú in duxuundá', oo wák baraá mibaango tawa oo Mungú, amorqaáqae gan'amu nee sla'aarír Mungú aga meeré'. Gár tunduwa hariím a tír geera an tlehhá', dinkwa nee tír tsár sleeme.

43“Kuungá' múk Farisayo, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta', asma gár kuungá' ta sla'a' a an iwitá' dír kiteeraá geera baraá maraá saaliingo, nee tunduwa laawe'eemisi dír boo/oó muu kuwa úr.

44A tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta', asma kuungá' a slaqás nee /aantu, kudaádá' awa getlakw, nee múk gawaadár waraáhh gár i xui i káhh.”

45Heé wák baraá intsaahhatuusér hara'ayár Musawo iri oó' dír Yesu, “Intsaahhatusúmo, gawaá axweesanaysíng ta kata, kuúng baré atén sleeme tin tsi'imís.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

46Yesu iri oó', “Tam kuungá' intsaahhatuusér hara'ayár Musa sleeme, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma muu un huuwá iiloó i tsa/amisá', ala kuungá' kilá' huuwadá' i kwatimita'aaká ditsaahunge.

47A tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta', asma kuungá' a /aantaá aaruusér parootusá', aaruuseedá' taa tsuú/ nee baabi'iihúng.

48Gawaá adoorihe an lamabu'uundá' nee ana ya/aandé' gadiyeédár baabi'iihúng. Asma inooín aaruuseedá' kana tsuú/, nee kuungá' an /aantuuín parootusá'.

49Gawaá adoorihe an gár Sagalooár Mungú isa ó', ‘Ga/aawaak, aníng aaruuse nee ya/abuuse an ya/aáw amor'ín i alé, nee inooín kin tsuu/ bahh'alé, nee bahh'alé kin gusiisín,’

50as tseerér aaruuse sleémeero ar aa ku'ut iimír iimu/úngw yaamuú wa ale, kawa iinuusi dír múk de'emuukí alé,

51iimír tseerér Habili tam tseerér Sakaria sleeme, kudá' taa gaás geerá meésaadá' baraá matla/ángw Doó Mungú i dirii'. Án a kah, tí sleémeero ka gawaá daanduú múk de'emuukí iinuus.

52“Kuungá' intsaahhatuusér hara'ayár Musa, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta', asma kuungá' gweermór xu'utír mura' aga hayoté', ala kuungá' kilá' muruudá' ugwa gaár i xui'iiká kuwa xua', slám mukdá' muruudá' xu'utír wa slaá' ugwa ila/é'.”

53Qoomár iwa ti'iít, intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo tari haratláy as kuwa yaahamiisi ar yaahamisuú yaariír,

54as gídaabá /aymuú kur oohi kuwa slay.

Luka 12

1Boo/oó kumér yaariír iri burumburiít tam tiri adaráh kilooín alé. Qoomaadae Yesu iri dír eeharuuseerós i axweés ala alé, gari báy, “Ti harmagahhe' nee gár mikaáte ir sluufasluf ar múk Farisayo, gídaabárós a hhaahhafingw'ín.

2Umuúqo gaaro ar taa nahhatís ka geehhooees, nee umuúqo gaaro ar taa luú/ ka xu'utis.

3Asma tidá' taa katé' baraá giwtír wa ale, ka axaas dír gwa/aát wa aleeró, slám tidá' taa saasahhaandé' baraá qul/áy wa ale, ka tsee' gawaá daandeemaá maráy wa ale.”

4“Kuungá' mulqer'eé', án kuungá' nu baw, mi da'ayumitaara' kudá' slaqo ngi tsu/á', gár aluuwo tleehhamooro i aleeslaya' i káhh.

5Ala án ngu xu'utís oo kuungá' ta da'ayuta'. Mungú na da'ayumitaak, kudá' aleesleemu gu kooóm oo hee ngur kwahhi baraá asltá baloó gwaa'aaká, alaá gaasaro burkwa hhe'eés. Eeít, án a kah, kwí na da'ayumitaak.

6“Ahaá, qawoó kooán kwa weeriísiíke ar sentír tsár. Ala tam oo wák kwa gunqareesiiká dír Munguhe.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Slám se'éngw gawaá sagerhúng sleémeero kwaa faár. Kuungá' ma da'ayumitaara', asma kuungá' a tsiní ta qawoó yaarire."

8"Án a kah, heé aníng iga lamabu'un dír geerá múk wa ale, inós ku ya/án nee Garmoó Hee dír geerá malaykér Mungú wa ale.

9Nee kudá' án iga sa tlaank dír geerá múk wa ale, nee inós ku sii' dír geerá malaykér Mungú wa ale.

10"Umuúqo heé axweesantá Garmoó Hee gaa sii', tlakweemaawós ki gurtláy, ala kudá' Qeeruú hhoohhoó' gwaa /ooslin, tlakweemaawós ki gurtlayká.

11"Kuungá' burtunda huúw dír geerá maraá saaliingw as tunduwa sakwasleemuuti, nee dír geerá waawitá nee mukduú hara'ayár koóm, ala kuungá' ma daawimitaara' kawa leelehhita' adór tir aleeslaqwa', nee ar ta oa' dir'ín i alé.

12Asma Qeeruú hhoohhoó' kuungá' nu intsaahhatis siiwadaádae ar hariim ooaro."

13Heeko wák baraá boo/aydaádae iri oó', "Intsaahhatusúmo, hhiyaaeé' ádbaweek gídaabá aalir'eé' ngiwa qasiisi."

14Yesu iri oó' dirós i alé, "Aá hee, heé án iga qaas a heemá tawa har'ohusmo dirhunge, laqaá daqaari'iimarhúng ngiwa qasmiis?"

15Yesu giri báy, "Qaytsité', ti harmagahhe', ma múk qahuuse tleehhitaara'. Asma daqaari'iima tam ka yaariír dír heewo, i slafíngw hupká."

16Yesu slaqsaywí guri dir'ín i oó', "Qaymór heeko daqaarmo ina ló'wa hamát.

17Iri kilós oó' baraá muunuúwós i alé, 'Adór ni laaq a adoomá? Asma dír balangw'eé' nguy qaas i káhh.'

18Aluuwo iri oó', 'Adoorí an tleéhh. Kuuntáy'eé' un feé/, kuuntoó ak urén nguri tleéhh. Nee balangw'eé' sleémeero ngway baraadí qaás nee muruueé' oo hatlá' sleeme.'

19Daqaní nay kilooeé' oo', 'Balángw yaariír u koóm oo ni /aay kureeraá yaarire, nee muruú hatlá' sleeme. Aníng daxta an iwiwiít, an /ayiím, an wahaám, an qwalalaá/.'

20Ala heé aáng kuri báy nee Mungú, 'Kuúng a daktani. Xweeraká' laarihe kuúng a gwá'. Nee muruudá' taa amohhe'eemaamís oo heemá?'

21"Múk daqaari'iimár baraaká' yaamaá leelehhiít, nee laatí inooín dír geerá Munguhe gár ta kon i káhh, alhhe'eesoó slafingw'ín a adór slafíngw heewí."

22Yesu eeharuuseerós gari báy, "Gawaá adoorihe, án a kah, ma daawimitaara' as slafingwhúng, tawa kata', 'Ma /ayaán?' laqaá slaqoohunge, tawa kata', 'Ma tsiitaán?'

23Asma slafiingw a gár afhhamít ta muruú /aymaaro, nee slaqwa a gár afhhamít ta tsitaywo.

24Xwa'aro ga/aawaak, i dahasiindaaká, slám i buu'uundaaká, quuroó ta kon i kaahh, tam kuuntáy sleeme. Ala Mungú ga /aymiis. Kuungá' a ak tsiní ta tsir/ooro.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

25Hee i deéro dirhunge oo slafiingós doogaro gu aleesláw tam har qoomár niina, tam ti daawiitimisi?

26Ala bar kuungá' gár niina ar tlehhemko ta aleesleera' i káhh, kuungá' mahar daawiimitá' as muruuwí hatlá' wa ale?

27/Ayo ga/aawaak, i gadiyusaká, slám i hhutlitaká. Án a kah, Sulemani, tam daqaarmoowo ló'wa ale, inós aa tsiitinká ar hhoohhooari adór /ayorír alé.

28Ala bar Mungú /ayór yaamaá tawór wa ti'imiit gan tsiitimiis, ar laarí dáw nee matlo kari kwaahh gawaá ufú xwaansláy, xáy, kuungá' nu ak tsiitiísiíke? Kuungá' mustundu haratlintaao niiná.

29“Kuungá' ma leelehhiitara' gár ta /aga' laqaá gár ta wata', slám ma daawimitaara'.

30Asma múk xoordu tí sleémeero gan leelehhiit. Ala Baabuúhúng ga xuu', gídaabá tí adór kuungá' kar sla'á'.

31Ala waawuti'iimár Mungú na leelehhiitaak, nee Mungú muruuwí sleémeero ngu dirhúng i haniis sleeme.”

32“Ma da'ayumitaara', kuungá' awa daqtá niina. Asma Baabuúhúng gaa slaá' waawuti'iimadá' ngiwa haniisi.

33Muruudá' ta koonda' weerisaak, nee peésadá' ta sleera' ka hanisá' dír narkuute. Sandadaá qaruwa'aaká hiriitaak, daqaari'iimarhúng qaasaak gawaá doori, didá' iwa baloó /aaruuraaká, didár fisusmo iwa hardihiiká, nee babi ngiwa hhitiindaaká.

34Asma didár daqaari'iimarhúng i diri', an didá' munerhúng sleeme i diri'.”

35“Masók aga siinootiindé' nee tsaa'asayhúng masók i gwa/aat.

36Nee kuungá' masók a adór múk aakooín daamaaraám oo ni amór doó aakoó duuxór wa kií/. Nee qoomár binda hardáh nee bir ateetín, inooín piindo kawa adaá duuxi.

37Múk amohhoó' a sagadiyuuseedá' aakooín binda hardáh ngiwa dala'amaayér i ay. Án a kah, inós in siinootín, nee sagadiyuuseedá' gari dahi'is dír muruú /aymár i alé, gari muruú /aymár i qasmiis.

38Inós binda hardáh xweeraá amsiwo, laqaá xweeraá dakiingo, sagadiyuuseerós binga adoodí áy, sagadiyuuseedá' a múk amohhoó'.

39Ala tí haraxuaak gídaabá, heé do' loó' geera birngi xui siiwár fisusmo do'ós nguwa gaasi, fisusmoodá' geera pa/aangw gu slayká ar do'ós nguwa gaasi.

40Ala kuungá' ti amohhe'ese', asma Garmoó Hee ni hardah siiwár kuungá' kuwa haraxuaa'aaká.”

41Petro iri oó', “Aáko, slaqsaywí nguna atén kilootén i ói, laqaá tam dír muu sleémeero ugwa ó'?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

42Aako iri oó', “Sagadiyusmoó inkihhmuúq koóm nee oo sagaalooár koóm a gaalá, oo aakoowós i qaasi gawaá daanduú sagadiyuuseerós sleémeero, as muruú /aymar'ín nguwa hanmiisi qoomár hariima.

43Heé amohhoó' a sagadiyusmoodá' adoodá' ga tlehhiít, nee aakoowós gway adoodí áy.

44Án a kah, aakoowós gu qaas daanduú muruuwós sleémeero.

45Ala i ya/aán sagadiyusmoodá' iwa ooi baraá muunuúwós i alé, ‘Qaytsiít, aakooeé' ki/imawo ni tliik.’ Ala tí ooaro binga hhe'eés, sagadiyuuseedár hhawaate nar /ameena gari muxtár áy. Inós iri /ayín nee iri wahán nee iri ooniit.

46Sagadiyusmoó adoorí ga tleéhh, ku adoodí áy nee aakoowós baalár inós aa haraxuiiká, nee siiwár i xuiiká. Nee inós kuri tlaaq nee kuri qaas dinkwa nee mukduú inkihhmuú koomaaká.

47“Nee sagadiyusmooduú sla'aarír aakoowós gaa xuu', inós tay amohhe'eesiiká, laqaá slám gaa tleehhiiká tidá' aakoowós i slai, inós ku muux kángw kilá' wa ale.

48Ala sagadiyusmoodá' tidár muxtár wa hariim gaa tleehh, asma ngiwa xuiiká, inós muxtaaros ka ureeká. Kudá' muruú yaariír gwa slay, ar dirose ta slai ka yaariir. Kudá' taa muruú yaariír i saayín, inós kuqo iinuus muruú yaarire.”

49“Aníng nina hardáh asla ngiwa huuw baraaká' yaamu. Alók geeraawo masók ina qaroó ót.

50Ala baatiísmo u sláw oo tir baatisi. Hamí aníng a baraá slahha'amká yaariír i dirií' ay dír i boo/i.

51Xáy, kuungá' ka xua', aníng nina baraaká' yaamí hardáhi as wayda nguwa huuw? Aasla'áy, a adoosingeeká, ala gár naa huúw a wakaari.

52Asma iimír hamí baraá doó múk kooane, mukdá' kooán ti wakaawaak. Awa tám i awa tsár tlaampa'aamisiyá', nee kudá' tsár i kudá' tám tlaampa'aamisiyá' sleeme.

53Baabá garmaawós gu sii', nee garma baabuúwós gu sii'. Slám aayo dasiirós ga sí', nee dasi aayoorós ga sí'. Aayo harér garmaawós ga sí', nee harér garma aayór hhawaatuuwós ga sí'.”

54Yesu iri oó' dír múk i alé sleeme, “Kuungá' hunkoó laweei bura aandé' a kata', ‘Tluwaay ni hardah.’ Ala adoodá' iri qo tleehharút.

55Nee bar looa kinga tawó kwaáhh matlatleero, kuungá' a kata', ‘Laarí siiree/i ka hatlá'.’ Ala adoodá' iri qo tleehharút.

56Kuungá' a hhaahhafuuse. Kuungá' doori nee yaamu i tsatsahhaandá', ala tí tleehharumiit de'emaaká', gídaabárós mas tsatsahhaanda'aaká?”

57“Ala kuungá' kiloohúng mas waagwedita'aaká tidá' ganaa'?

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

58Nee sakwasleemusmoowók ti axweesani axase' ar gaanslaay, qoomár tawa dinkwár i kahha' baraá loohiro, tawa doó sakwasleemár keera', as sakwasleemusmoowók muwa huúw amór doó sakwasleema, doó sakwasleemaro kuúng turi malé haniis dír askaarmoó i alé, inós kuúng uri dahaas baraá doó tseegamo.

59Án a kah, a baloó ti'itaká baraadae ay dír heelmooduú alhhe'eesaay kway bu'."

Luka 13

1Qoomaadár kilae mukko nina hardáh, iidíguú mukko Galilaya guri oó' dír Yesu, adór Pilato ngura tsuú/ qoomár inooín tawa hikwaá ilahhooár duxun amór Mungú, tam tseerer'ín tiri aleedók nee tidár hikwa.

2Yesu giri báy, "Mukduú Galilaya oo taa adoosír tsuú/ kuungá' ka xua' an ak múk tlákwe ta múk Galilaya kuduú hatlá' sleémeerowo?

3Aasla'áy, a adoosingeeká. Ala kuungá' bar hhu'u'uunda'aaká, a qwadá' adoosír kilár alé.

4Laqaá mukdá' mibá nee dakaát, kudá' doó gawtí tleér aa i huú', giri tsuú/, dír Siloamu, kuungá' ka xua', mukdá' a ak múk tlákwe ta kuduú hatlá' oo Yerusalemúr i diriia sleémeero?

5Aasla'áy, a adoosingeeká. Ala kuungá' bar hhu'u'uunda'aaká, a qwadá' adoodár kilár alé."

6Yesu giri slaqsaywí báy, "Heeko wák i xa'anoó /aantsír kón, oo taa dahaás baraá qaymoorós ar xaaiikaari ta babay misabiíbu. Ina tláy iri na/'aá leelehhituú áy gawaawós i alé, ala gaa slayká.

7Iri oó' dír heé qaymoodár misabiíbu ga amohhe'emamiís, 'Ga/aaweek, kureeriká' tamaawo nin na/'aá leelehhituú aa'áw gawaá /aantsírí aleeró, ala gár ni slaaslaw i káhh. /Aantsírí tsateek. Gár yaamu ngihar hhitiin tawó alé a milá?'

8Ala heé qaymoodár misabiíbu ga amohhe'emamiís iri oó', 'Aáko, kurkí malé maweek. Án a kakaanuús nee a xaw'í qaás.

9Bar na/'ii ngaa laqwál aluuwo, ka hhoo'. Ala bar ngaa laqwaliká, daqaní ka tsát.' "

10Bál deelór hungu/umaawo Yesu ina intsaahhatimís baraá doó saaliingo.

11Nee /ameenirka didaádae i deer ar neetlaamér koom. Inós neetlaameedá' iimír ngiwa eér kureeri a mibá nee dakaát. Neetlaameedá' gari qwambitisa hhe'és, slám inós gan'aasaro ti aleesleeraká.

12Yesu ngiwa ár, gari ateét kari báy, "Aáyo, kiíng taa gweér baraá slahha'amaayeerók tisinge."

13Yesu dabaawós giri gawaá /ameenidá' i qaás. Nee inós iri ganá' hamtidár kilae, Mungú guri xirfayeemís.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Heedaáduú úr oo doó saaliingw iri buúhh, asma adoodá' Yesu /ameenidá' ngiwa hungu/uús deelór hungu/umaawo, iri oó' dír boo/aydá', “Deelo lahhoó' ar gadiyeét i deer. Hardaharé' gawaá deeloodá' lahhooe, kuungá' tunduwa hungu/uumisi, ala a bál deelór hungu/umaawooká.”

15Aako iri oó' dír heedá' úr oo doó saaliingw, “Kuungá' a hhaahhafuuse. Umuúqo heewo dirhunge awuuwós laqaá daqwaywós gu duúxiíke baraá matla/aangw nguwa wahaasár ay deelór hungu/umaawo.

16Ala /ameenirí ar xwaylár Abrahamu, inós Neetlaangw gaa tseék kureeri mibá nee dakaát, ala inós i hariíndaáke kawa gweeri baraá tseegamoorihe bál deelór hungu/umaawo.”

17Qoomár iwa axweesi, kudá' sleémeero inós ngu tlaampa'amisá' kiri mureekeés. Ala boo/aay sleémeero iri qwalalaá/ asma muruuduú waa/oo/amo sleémeero oo Yesu aa tleéhh.

18Yesu iri oó', “Waawuti'iimár Mungú gár kara slaqamís a milá? Laqaá án gár ngir slaqtis a milá?

19Gár kara slaqamís a ilmoó xa'anooko ta babay haradaáli. Hee guna dahaás baraá qaymoorós. Niri ti'iít, iri xa'anoó úr tleehhiít, nee tsir/o maray'ínr giri gawaá haleemiiwós i tlehhít.”

20Iri malé oó', “Waawuti'iimár Mungú gár ngir slaqtis a milá?

21Kana slaqás nee gár mikaáte ir sluufasluf, ar /ameeni aa qás baraá puuruú oo har afi qoomár deebedaá tsár, tam puuruúdá' sleémeero iri sluúf.”

22Yesu ina waaraáhh ar baraá gixsadu nee aya, iri hara loohi intsaahhatimís qoomár iwa aaiiwós kay Yerusalemúy alé.

23Heeko wák Yesu guna yaahaás, “Aáko, múk ba/ám ku niináwe?” Yesu iri oó',

24“Ilakaaharu tleehhaak tawa data' ar afkuú iiraákws. Asma án a kah, awa yaariir dahmu ngu leelehhiyá', ala ngu aleeslay'aaká.

25Qoomár heé do' loó' bira tláy, afkuú do' burngwa tseék, kuungá' tari sihhitá' tsee/aá wa ale tawa ateetiinda' tawa kata', ‘Aáko, do' gweereek.’ Nee kuungá' nuri bay, ‘Amór ta dahha' aníng a xuaaká.’

26Kuungá' kuri beera', ‘Ana al/ayiimaán nee ana alwahamaán dinkwa nee kuúng, nee kuúng an intsaahhatimaamís baraá yaamuurén wa ale.’

27Inós kuungá' nuri bay, ‘Amór ta dahha' aníng a xuaaká. Quutlé' dir'eene kuungaásingá' sleémeero awa tlakuuse.’

28Qoomár Abrahamu nee Isaka nee Yakobo nee aaruuse sleémeero bira aandé' baraá waawuti'iimár Mungú i alé, nee kuungá' tunduri tsee/áy kwaahh, qoomaadae kuungá' tari /aa/amiindá', tari /atlaá /agá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

29Muu nin hardah oo da/aáw daáhh nee /uwawo, nee oo /iikwaá daáhh nee basko, nee inooín tari iwiit dír muruú /ayma baraá waawuti'iimár Munguhe.

30Nee baraá kuká' awa alaá har'a, bahh'alé ta geerí waaraahh. Nee baraá kudá' geerá har'a, bahh'alé ta alhhe'eesáy kii/."

31Siiwadár kilae Yesu kuri i daqáy nee múk Farisayo, kuri báy, "Quútl diirihe, amór hatlá' i tlaweek, asma Herode inós i kuúng gaasár wa slaa'."

32Yesu giri báy, "Tlawsé', intsangwdá' adbawaak gídaabá, 'Qaytsiít, laarí nee matlo aníng a neetlaamér gusisiím, nee tiqtuuse ngiwa hungu/umiis. Ala bál tám gadiyér'eé' a boo/eés.'

33Slám gár án iwa hariím a an kumiít aaiieene laarí nee matlo nee balooqawo, asma i ya/aandaaká aarusmo kuwa dír hatlá' i gaasi, aqo har baraá Yerusalemu.

34"Yerusalemu, Yerusalemu, kiíngadá' aaruusér tsu/a/iim, nee kiwa tlaqwaqut ar tlaa/e kudá' tinda amoorók ya/aáw. A sagaáwa magá' án mukók nguwa burumburtá wa slaa', adoodár koonki tsiioorós ngir burumburariin baraá hhaampi'iiwós, ala kuungá' aga ya/aandi'iiká.

35Qaytsité', Mungú doohúng gwa geexáy. Án a kah, aníng i baloó aanda'aaká daxta ay dír ti oa', 'I xirfuuti kudá' hardáh ar umuú Aako.' "

Luka 14

1Looarka wake Yesu ina /aymár áy dír doó heeko úr oo múk Farisayo, bál tawa deelór hungu/uma. Eemeé gu hara gigidiín.

2Heeko sibaaruú koóm i didár geeraawós.

3Yesu intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo giri báy, "Hungu/umisuú muu ku hhoóe deelór hungu/umaawo, laqaá ku hhooeeká?"

4Naxés taa xasliít. Yesu iri heedá' taataáhh, gway hungu/uús, guri báy, "Quútl."

5Nguwa hhe'eés giri báy, "Dír kuungane hee i deéro oo bartaxes daqwaywós laqaá awuuwós bira /eét baraá hhalaangw, oo gu duuxaaká hamtidár kilá' wa ale, deelór hungu/umaawo?"

6Inooín axweesantí warqeesaro kaa aslayká.

7Inós ngiwa tsaáhh adór mukdá' taa dahi'ís ir kiteeraá hhó' tsawdiiti, giri i axweés ar slaqsaay iri oó',

8"Kuungá' burtunda dahi'ís nee heé duuxuuxuúm, kiteeraá hho' awa taa i iwita' mi tsawdiitara'. Wane, múk ta ak ilaiwawa/i ta kuungane i deer oo ta daamaran.

9Heedá' do' loó' oo kuungá' naa dahi'is tsaraawo, birna hardáh nuri bay, 'Kiteeriisíng geexawaak, mukwí ngi i iwiiti.' Daqaní kuungá' tawa iwtanángw eera' amór kiteeraá waaqa'atiitá', ka slasla/aar.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Bar dahi'isa aga sleér, iwtanángw áw amór waaqa'atiit. Daqaní heé do' loó' birna hardáh, iri ooi, ‘Mulqumooeé', qwaláng amoorír geera.’ Daqaní kuúng turi tsaahh nee mukduú hatlá' adór tar heé ta ilaiwawa/i.

11Asma heé ti ureemiís, ku niinawees. Nee kudá' ti niinaweemiís, ku urees.”

12Yesu heedaádá' gwa dír do'ós i dahi'is guri báy, “Muruú /aymaarók bura tléhh oo tlatla/aangw, laqaá oo tsiindo, mulqeerók ma ateetaar, laqaá hhaeewók, laqaá mar'eefoowók, laqaá inslaawaywók oo daqaare, as inooín muwa dahi'isiyé' baalár hatlae as tuwa bui.

13Bar muruú /ayma ugwa tléhh, narkuute na ateeteek, nee taqooraay, nee múk tiqtír sol'omit, nee taampu.

14Kuúng daqaní amohhooa a sleér, asma kuká' gár ur buiya' i káhh. Bu'utuuwók a bál waasle/uú múk gan'amká koóm.”

15Heeko wák oo aa dír muruú /aymár i iwiit, adoodá' ngiwa axaás, iri oó' dír Yésú i alé, “Heé amohhoó' a kudá' iwiít dír muruú /aymár i alé baraá waawuti'iimár Mungú.”

16Yesu iri oó', “Heeko wák i deer oo muruú /aymár úr gwa tleehh, múk yaariír guri iigu'uús.

17Qoomár muruú /ayma iwa xeér, lawaalmoowós guri ya/aáw, dír mukdá' taa iigu'uús, nguwa ádbay gidaabá, ‘Qwalaasaré', asma mura' sleémeero daxta kwaa amohhe'eés.’

18Ala sleémeero nina si'iyé', umuúqo heewo ar gu ila/aam gay oó'. Oo geera iri oó', ‘Aníng qaymo aga tlaáxw, ala gár tiwa hariím an qaytsuú áw. Na'ás, án gurtlawáng.’

19Oo hatlá' iri oó', ‘Aníng awér mibaangw ar doosla aga tlaáxw, hám daxta a iiartá áw, na'ás, gurtlawáng.’

20Oo hatlá' iri malé oó', ‘Aníng aga duuxuúm, daxta adoorihe án daqeemu ngu aslawká.’

21“Lawaalmoodá' iri kií/, kaangwí guri oó' dír aakoowós i alé. Aakooduú do' loó' adoodá' ngiwa axaás, iri buúhh ló' wa ale, lawaalmoowós guri báy, ‘Tláw ar gaanslaay baraá luhuudaá uren awa baraá gixsa, nee baraá tsirxadaá gixsa, narkuute huuwang nee taqooraay nee taampu nee múk tiqtír sol'omit.’

22Lawaalmoodá' iri oó', ‘Aáko, tisíng sleémeero naa kát aa tleehharút, tam hamí ala pa/aangw i deer.’

23Aakoodá' iri oó', ‘Tláw, ti'iít tsee/áy alé ay baraá luhuudaá uren nee baraá irwadu, muu harhhehhe'eemisang iwa dahi baraá doó i alé, asma dooeé' iwa hatsi.

24Asma án a kah, baraá mukdá' taa iigu'uusi oo naa daqaykahe, hee i kaahh oo muruú /aymar'eé' gu tsaáq.’ “

25Boo/oó yaariír qoomár tiwa alkona' nee Yesu, Yesu inooín giri i warqáy giri báy,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

26“Hee barnaxes naa hardáh amor'eé', nee inós bar baabuúwós gwaa aahhiiká, nee aayoorós nee hareerós nee na/'iiwós, nee hhaaeewós, nee slám inós kilós birta aahhiiká, i eeharusmooeé' tleehhiitiiká.

27Hee barnaxes msalaábarós ga gagaariiká, nee naa aluueé' wa eeharinká, i eeharusmooeé' tleehhiitiiká.

28“Heé wák baraá tla/angwhunge bar doó úr oo gawtí tleér gu tleehhamór wa slaa', a in iwiítiíke ala alé, as hariímár bu'uut ngiwa faari, as ngiwa xui gídaabá hariímár bu'uuta i deéro?

29Ala do' tlehhemuuwo burngwa iimu/ún, nee aluuwo gway harslaaqaat alhhe'eesaro, mukdá' sleémeero oo adoodá' ga ár, inós kun wa qasén tari ooi,

30‘Heewí do' tlehhemko guna iimu/ún, ala alhhe'eesaro hám gwa harslaaqaát.’

31“Laqaá waawutmoó wák barnaxes i slaqwarár slaa' nee waawutmoó hatlá', aqo in ala iwiítiíke, tiri ala alqaytsiit gídaabá inós nee múk kumér mibaangw ka aleesláya tawa slaqwi nee waawutmooduú hatlá' oo múk kumér mibeeri tsár koóm, oo ni amorqá' wa hi'iít.

32Barnaxes ngaa ár gídaabá slaqwara ga aleeslayká, muu gun ya/aaw as wayda nguwa firin dír waawutmoodá' amorqá' wa hi'iít, dír ir amorqá' i kahhi.

33Gawaá adoorihe baraá tla/angwhunge heé eeharusmooeé' tleehhiít i kaahh, barnaxes muruuwós kudá' sleémeero i kon ngwa geexayká.”

34“Diwi ka hhoo'. Ala diwi maamahhaywós bira faák, gár ki qaasi a milá ar iwa maamahh?

35Hhape ga sangw gaa wa bu'uká tam ufú xwansláy. Aqo kan kwaahh tsee/aá tawór i alé. Hee barnaxes iiaá axamis gi kón i axaasi.”

Luka 15

1Ohomuusér koódi sleémeero nee tlakuuse Yesu kuna i tseewuwúy kuwa iiár i qaasi.

2Múk Farisayo nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa tay qununuú/ ta kaahi, “Heewí mis tlakuusér dahi'iimis, slám nee inooín i al/ayiná'.”

3Giri slaqsaywí báy,

4“Heé wák baraá tla/angwhunge barnaxes bee/ángw tsiiru gu kón, bee/ír wák bira qwát, adór i laqi a idoomá? Aqo bee/ángw mibeeraá gwaleél nee gwaleél gun geexáy baraá qawo, nee iri tláy, tidá' aa qwat gari leelehhituú áy, ay dír ngi slay.

5Birnga sláy, iri qwalalaa/, gari gawaá sum'iiwós i qaas

6ay dír do'. Mulqeerós gari ateet nee inslaawaywose, iri ooi, ‘Qwalala/aré' dinkwa nee aníng, asma bee/ir'eé' tidá' aa qwat ngaa sláw.’

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Án a kah, gawaá dooriiwo sleeme ta adoorír qwalalaa/ as heé wák oo tlakusmo oo aa hhu'u'un, ta múk mibeeraá gwaleél nee gwaleele oo gan'amkuú koóm, oo hhu'u'uungw gu sla'aaká.”

8“Laqaá /ameenír wák barnaxes i shilíngír mibángw koón, oo wák bira qwaár, adór i laq a idoomá? Aqo tsaa'asi gan dá/, do' gway fíts, shilingmoodá' guri leelehhít ay dír nguy sleer.

9Sleemuuwo burngwa hhe'és, mulqeerós gari atét nee inslaawaywose. Giri beer, ‘Qwalala/aré' dinkwa nee aníng, asma shilingmooeé' kudá' aa qwaar ugwa sláw.’

10Án a kah, tam malaykér Mungú sleeme i adoodár qwalalá/ as heé tlakusmo oo wák oo aa hhu'u'un.”

11Iri oó', “Heeko wák i deer oo daaqoó tsár gu koóm.

12Kudá' niiná baabá guna báy, ‘Baabá, muruuwók kudá' aníng wa hariím qasiisang.’ Muruuwós kudí kon guri inooín i qasmiís.

13Deelór niina iwa waaráhh, garmaadá' niiná muruuwós guri dinkwár i qaás sleémeero, iri aa'aá káy baraá yaamaá saawá'. Amoodae muruuwós guri hhitaatín ar luhaá gana'a'aaká.

14“Muruuwós sleémeero nguwa faák, giyér ur nay tleér baraá yaamuudae, inós sleeme iri waasl'amuút.

15Inós iri tláy ay amór heeko oo yaamuudá'. Inós guri baraá qaymoorós i huúw, baynu ngiwa /aymiisi.

16Inós qafoodá' baynu i /ayiya' giri ilatleeruús ngiwa qwarkós ar tsaeemisi, asma heé gwa gaár i haniis i kaahh.

17Inós tiwa aldakuút baraá muunaáwose iri oó', ‘Sagadiyuusér dír doó baabuúeé' wa gadiyuus a magá', ar gwaeemaá gixaw, nee án qwari i baraaká' wa gaamiis.

18A tláw, niwa amór baabuúeé' kaw, nee ngway baw, Baabá, án aga tlakweés geerá Munguhe nee geeraawoge.

19A hariimaaká daxta tiwa garmaawók ar ateetin. Harafaaráng amór sagadiyuuseerók i alé.’

20Iri tláy, iri amór baabuúwós káy. “Iwa amorqá' saáw i kahhi, kuri ár nee baabuúwós, kuri gurtláy. Baabá iri amoorós i ta'aín, guri slaqwtós i óh, guri ma'aás.

21Garma iri oó', ‘Baabá, án aga tlakweés geerá Munguhe nee geeraawoge, a hariimaaká daxta tiwa garmaawók ar ateetin.’

22Ala baabá lawaaleerós gari báy, ‘Inqwaarír hhoo' huuware' ar gaanslaay, tsiitisaak, dakós mungáy qaasaak, ya'a' ya/atáy dahaasaak.

23Awuú aa wahhaar huware', ku gasá'. Atén daqaní a /ayiimaán tay qwalala/aán.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

24Asma garmaaeé' kwí geeraawo aa gwaá', nee hám naa waasleé/, geeraawo aa qwaár, daxta ugwa slawaán.' Bara/ kuri iimu/ún.

25"Garmaadá' úr i baraá qaymór i dirii'. Niwa kií/ amór doó i alé, iwa tseewúy, afór daa'aangw nee neeto gana axaás.

26Sagadiyusmoó wák guri ateét guri yaahaás, 'Kaangwí a milá?'

27Guri báy, 'Hhiyaawók naa hardáh, nee baabuúwók gwa awuudá' wahhaár i gaás, asma nguwa malé sláy iwa slafi.'

28"Garmaadá' iri buúhh, dahamaá baraá do' giri sií'. Aluuwo baabá nay baraá doó wa ti'iít, gway harhheehhe'emisuú áy.

29Iri baabí ilawaáts iri oó', 'Ga/aaweek, án kuúng una sagadiyumamiís kureeriiká' sleémeero, nee qoomár hara'ayarók ngiwa waaqaá' i káhh. Ala tam deelmoó leei oo naa aní hanís i kaahh, niwa qwalala/aan nee mulqer'eé'.

30Ala garmaawók kwí niwa hardáh, oo muruuwók gwa faak dinkwa nee /ameenár tsaatuuse, ugwa awuudá' wahhaár i gás.'

31Baabá iri oó', 'Garmaaeé', án nee kuúng a dinkwa umuú deelooro, nee gár án niqo kooma a tók.

32Ala tawa qwalala/aan nee tawa bara/aan i hariín, asma hhiyaawók kwí geeraawo aa gwaá', hám naa waasleé/, geeraawo aa qwaár, daxta ugwa slawaán.' "

Luka 16

1Eeharuuseerós gari malé báy, "Daqaarmooko i deer oo daqaari'iimarós gaa heekoó i saayin. Heedaádá' kuna dirós i sakwasleemuút ta kaahi, 'I daqaari'iimarók hhititín.'

2Guri ateét guri báy, 'Kaangwí muu i kaahi daanduuwoge a umós? Xáda, faarór muruueé' sleémeero diirí laqaamang. Asma kuúng a sangw kumitaká gadiyeésinge.'

3Heedaádá' iri oó' baraá muunaáwós i alé, 'Adór ni laaq a idoomá? Asma daqaarmooeé' kwí i hingeemiis baraá gadiyeérose. Doosla a aslawká. Firooro a muruumiít.

4Gár ni tleehh a xuú', asma kahhó' bira hingeés gadiyeede, múk hatlá' i ya/án amor'ine.'

5"Iinuusér daqaarmoowós gana ateét. Iri oó' dír kuduú geera, 'Gár aakooeé' uwa iinuusi a milá?'

6Iri oó', 'Dahhaaroó tsiiru oo di/i.' Guri báy, 'Karataásirók taataahheek, mibeeraá kooán gooiimeek ar gaanslaay.'

7Oo hatlá' guri báy, 'Kuúng gár tuwa iinuusi?' Iri oó', 'Katatoó tsiiru oo angaáno.' Guri báy, 'Karataásirók taataahheek,' gooiimeek, 'Mibeeraá dakaát.'

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8“Heeduú malgusmo oo taa daqaari'iimár i saayín, kuri xirfayeés nee daqaarmoowós, asma fuqurangwdá' aa tleéhh. Asma múk baraá yaamuuká' ta fuqurángw kón baraá slafingw'ine, ta mukduú baraá gwa/ateemaawo.

9“Án a kah, daqaari'iimár baraá yaamu ar gadiyuusaak as mulqe kawa sleera'. Daqaari'iima bira fák, mulqeedá' daqaní nu ilaot baraá hotángw kureeriisleeme.

10Heé inkihhmuúu koóm baraá gár niinawe, tam baraá gár ure sleeme i inkihhmuú kón. Nee heé inkihhmuú koomaaká baraá gár niinawe, tam baraá gár ure sleeme i inkihhmuú konká.

11Gawaá adoorihe, kuungá' bar inkihhmuú koonda'aaká baraá daqaari'iimarí ar baraá yaamuukae, daqaari'iima tidár ló' heé ngi dirhúng i saayiím a heemá?

12Bar inkihhmuú koonda'aaká baraá daqaari'iimár heé hatlae, toohúng heé ngi haniís a heemá?

13“Heé daqaarér tsár i lawaali'iimaro ga asláw i kaahh. Asma kookoo gu aahh, kuqá' gway slaa', laqaá nee kookoo ti oohiyá', kuqá' gway waaqaqaa'. Mungú nee daqaari'iima i lawaali'iimaro i aleesleera'aaká.”

14Mukduú Farisayo tidá' Yesu aa oó' sleémeero ngiwa axaás, kuna niqín, asma inooín tawa kudá' peésár sla'á' ló'wa ale.

15Yesu giri báy, “Kuungá' an kudá' ti geehho'otimisá' dír geerá muko, tawa kudá' ganaa'á'. Ala Mungú munerhúng gaa xuú' adór i diri'. Muruudá' muu i ga/ay gídaabá tawa muruú gídaabár koóm, ala laatí dír geerá Munguhe an kudá' tlákw.

16“Hara'ayár Musa nee gooír aaruuse ina kumamít ay qoomár Yohánudá' Baatimaamiís. Ala iimír qoomaadae Ya/abtór hho' ar waawuti'iimár Mungú kay alki/iít, nee muu tin kilooín dahamiis ar /uuru baraá waawuti'iimarihe.

17I ya/aán doori nee yaamu niwa waarahhiya', ala i ya/aandaaká tam gár niina kawa hingeesi baraá hara'ayár Musawo.”

18“Umuúqo heewo oo hareerós gaa guus, iri harér hatlá' duúx, aa fuquús. Nee hee bar /ameenír hhawaatuuwós aa guús binga duúx, aa fuquús.”

19Yesu iri oó', “Heeko wák i deer, a daqaarmo. Inqwaruú i tsitatiiti a inqwaruú siira/atén, ku hhohhó'. Nee umuú deelooro muruú /aymár hhó' gun /aa/aay.

20Narkutmooko ta babay Lasaro kun afkuú do'ós i haahuuw, i inkahha'aá yaariír kón.

21Inós muruú /aymadá' paáhh oo daqaarmo, gun ilatleerumamiis nguwa /ayi. Sleeme seeaawe gun i burumburumaamít, gun inkahhi'i naatsatsiínv.

22“Narkutmoodá' iri gwaá', malayke guri húp ay dír geerá Abrahamu. Daqaarmoodá' iri gwaá' sleeme, kway foól.

23Iwa slahhahhai didár múk aa qaátlw wa ale, ina gáwtí qaytsiít, Abrahamu gway amorqá' saáw i ár, Lasaro i geeraawós i dirii'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

24Daqaarmoodá' iri tseé' amór Abrahamú i alé iri oó', ‘Baabá Abrahamu, án gurtlawáng. Lasaro ya/aaweek ma'aay ngi tikiisi ar diitsarós, tsifrangw'eé' ngu tse'eesi, asma baraakae asla i ló'wa slahhe'eemís.’

25“Abrahamu iri oó', ‘Garmaaeé', inslaweek gídaabá kuúng muruú hhó' baraá yaamuuwo ugwa sleér oo slafíngw baraá yaamu, ala Lasaro gár aa sláy a liitlakwe. Daxta inós hamí i diirí, ku gurkwa/amis, kuúng tu slahhe'emiis.

26Slamí baraá tla/angwrene, atén nee kuungá', wa/ángw aa tsar'eet i deer, as gídaabá múk gayuurén kwí waarahhmuú amoosíng munguwa aleesláy, laqaá muksíng oo gayuuhúng mindiwa gayuurén i waaraáhh.’

27Daqaarmo iri oó', ‘Bar adoosíng ala, án kuúng u firiím, Lasaro ya/aaweek amór doó baabuúeé'.

28Asma hhaee'eé' awa kooán i dayá', ngi gurbu'utá ay, asma inooín mindiwa hardihiyé' diirí slahha'amkwá koóm i alé.’

29“Abrahamu iri oó', ‘Musa nee aaruuse i dayá'. Tidá' inooín ta kaahi ka iiár i qaasi.’

30Iri oó', ‘Aasla'áy baabá Abrahamu, asma heé naa didár múk aa qaátl wa kii/, birnga i daqáy, ta hhu'u'ún.’

31Abrahamu iri oó', ‘Musa nee aaruuse birka iiár i qaasiiká, tam heé naa baraá múk aa qaátl wa waaslee/ gurbu'uto gi aleeslayká.’ ”

Luka 17

1Yesu eeharuuseerós gari báy, “Muruú múk paslimís baraá loohír ganaa'a aqo in hardah, ala heedaádá' ngu huwahuúw, a tsaxwa sakwasleemarós ngiwa wa /akuuti.

2Heewí gár kuwa hariím a tlaa/ár xoosliingw kan tseek gawaá istós, nee kuri kwaahh baraá tlawtí alé, ta oo wák baraá kuká' ninakwe nguwa paslisi.

3Ti harmagahhe'.” “Heewók bira dakuús, gan'aaseek. Ala bira hhu'u'ún, gurtlaweek.

4Ala kuúng bura sadakuús sagaáwa faanqw baraá looár wake, nee bir naa kií/ amoorók i ale sagaáwa faanqw, bir kaahi, ‘Aga hhu'u'uúm,’ kuúng gurtlaweek.”

5Ya/abuuse Aako guri beér, “Haratlintaaoorén na doogang.”

6Aako iri oó', “Haratlintaaór har qoomoó ilmoó haradaáli bar koondá', a aleesleerá' /aantsírí kawa beera', ‘Quútl diirihe, ti hatltá eer baraá tlawi’, alók geera tidá' taa oé' /aantsí ga tléhh.”

7“Slaqsaywo heé wák baraahunge i lawaalmoó kón oo qaymór doósl, laqaá oo bee/ángw de'eém. Lawaalmoowí birna harakií/ baraá qaymór wa ale, aakoowós gu báya, ‘Qwaláng ar gaanslaay, /ayiím.’

8A gun báyke, ‘Muruú /aymar'eé' tleehhang. Ti amoohhe'es ar iwa sagadiyus qoomár án niwa /ayiim nee niwa wahaam. Daqaní kuúng ta /ayiín nee ta wahaán.’

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Xáy, lawaalmoodaádá' gu sluufísi, asma tidá' taa inós báy ngiwa tleéhh.

10Gawaá adoorihe kuungá' sleeme tleehhamooro bara hhe'esé', tidá' sleémeero tinda kuungá' báy, ta oa', ‘Atén a lawaaleedár gídaabár koomaaká. Aqo tidá' atén wa hariím ana tleehhaán.’ “

11Qoomár iwa loohír i dirii'i iwa Yerusalémú kay, ina waaraáhh ar baraá tla/ángw Samaria nee Galilaya.

12Nee qoomár iwa dáh baraá gixsarka niina, múk mibaangw oo tiqtír tsatimit nee Yesu tiri doogiyé'. Inooín tari sihhiít amorqí alé,

13tari tseé' tari oó', “Yésu! Aáko! Atén ti gurtleer.”

14Ngiwa ár, giri báy, “Tlawsé' ti laqaande' dír geeraharuusér saalíngw múk Yahudi.” Nee qoomár tawa daqay, tana hhoohhooúy.

15Ala heé wák dir'ine ngiwa ár gídaabá aa hunguú/, iri kií/ amór Yesu, i hara Mungú xirfayeemiis ar afór ur.

16Iri tumbarara'aát dír geerá Yesu, guri sluufiís. Nee heedaádá' a heé tlahhoó múk Samaria.

17Yesu iri oó', “Kudá' mibaangw sleémeero kaa hhoohhooeesiikáhe? Kudá' gwaleél i amá?

18Heé naa kii/ oo Mungú ngwa xirfí haniisár ay i káhhi? Aqo har kwí kilós oo dahaaymoówo?”

19Yesu heedaádá' guri báy, “Sihhiít, tláw, haratlintaaoorók ugwa hungu/ús.”

20Múk Farisayo Yesu guri yaahaás gídaabá, “Waawuti'iimár Mungú xaylá i hardát?” Yesu giri báy, “Waawuti'iimár Mungú binda hardát a aanda'aaká ar ila'.

21Laqaá ta ooiiká, ‘Areng i diirí’, laqaá, ‘Handá' i amorqá'’, asma waawuti'iimár Mungú i baraahúng i dirí'.”

22Yesu iri oó' dír eeharuuseerós, “Deelo i hardát, deelór wák baraá deelór Garmoó Heewo kawa ilatleerusa' arto, ala a aanda'aaká.

23Slám muu i ooi, ‘Qaytsité' amorqá' i alé,’ laqaá, ‘Qaytsité' amoorí alé,’ ala kuungá' ma tlawaara' didá' ti dir'a'a, laqaá mi eeharaara'.

24Asma adoodár mankari ir wer'eeliin gawaá doorí wa ale, bihhiiká' ay bihhiiqá', an adoodár Garmoó Hee i laqi bál deeloorose.

25Ala gár geeraawo kuwa hariím a slahha'amkwá yaariír gun sláy, nee kway sii' nee múk de'emaaká'.

26Adoodá' aa tleehharut deelór Nuhuwo, an adoodá' tleehharuut bál deelór Garmoó Heewo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Asma qoomár de'emaá Nuhuwo muu ina /ayín nee ina wahán, slám tana duuxuuxún nee kina duxuút, tam ay bál Nuhu iwa dáh baraá guruú miringamo, nee tluwoó da/atén nay hardáh, mukdá' sleémeero guri tsuú/.

28Nee sleeme an adoodá' qoomár deelór Lutuwo. Muu ina /ayín nee tana wahán, ina tlaxún nee tana muruú weerimiís, ina dahaasín nee tana maraá tlehhiít.

29Ala bál Lutu iwa ti'iít baraá gixsár Sodomaro, asla nina /ét gawaá doorí wa ale adór tluwaay, dinkwa nee tlaa/aá asltá koomá', nee muu sleémeero kuri tsuú/.

30Adoorí an adoodá' tleehharuut bál deelór Garmoó Hee burku geehhoees.

31“Bál deeloodae heé gawaá daanduú doó i dirií', nee oo xooslaarós baraá doó i dirii', miwa aweér as ngiwa leehhi. Nee slám oo baraá qaymór i dirií' miwa amór doó i kií/.

32Harér Lutu inslawaak.

33Umuúqo heewo oo slafiingós gu ba/amisár wa slaá' kilós alé, gu qwaarees, nee kudá' slafiingós gu qwaareés, gu ba/amis.

34Án a kah, xweeraadae hhawaataá tsár awa gawaá qatanír wák i diriiá', oo wák kur tláy, kuquú hatlá' kuri geexáy.

35Nee /ameenár tsár ar dinkwár wa xoosliim, ar wák kar tláy, nee tiqár hatlá' ka geexáy.

[36Slám múk tsár ta baraá qaymór i dirii', oo wák kur tláy nee kuquú hatlá' ku geexáy.]”

37Tari oó', “A diimá wa ale, Aáko?” Giri báy, “Dír tuuaa i diri' an didár gwares i burumburiimiti.”

Luka 18

1Giri slaqsaywí báy as ngiwa intsaahhatisi gídaabá inooín gár kiwa hariím a Mungú ngun firiiriná' daqisleém, tam matawa mune sií'.

2Iri oó', “Waawutmooko baraá gixsarkaaro i deer. Inós i Mungú ilaiwa/aa/atiiká, slám inós muu gu gaár i xuiiká.

3Nee baraá gixsadae /ameenirkar kwaalo'o i deer. Inós gun i kwasleemár aaeér, as ngiwa alee/iisi dír wakusmoowose, as ngiwa sleer tidá' inós wa hariim.

4Nee waawutmoodá' inós iri ala sií', aluuwo iri oó' baraá muunaáwós i alé, ‘Aníng a Mungú ilaiwa/aa/ataaká, slám, muu u gaár i xuaaká.

5Ala kwaalo'oorí aníng i daawitimís. Bira adoorír kumít, aníng alhhe'eesaywo i slaaqatís daawitimisuwo, ala gár kas hho' aníng an alee/iís, as hariímarós ngiwa sleer.’ “

6Aako iri oó', “Waawutmoodá' gan'amuú tlehhiitaaká ugwa axasí'iíke adór aa káh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Nee Mungú, xáy, mukós kudá' aa tsawaár gu ak alee/iísiíke, hariímar'ín ngiwa slay, kudá' inós nguy /aa/amiimá' tlaatla/aangw nee xweeraawo? Inós i hargawdúya ngiwa alee/iisi?

8Án a kah, hariímar'ín ga haniis ar gaanslaay. Ala Garmoó Hee bál bindi kii/, haratlintaao ga ári baraaká' yaamuuwo?”

9Mukko taa kilooín harafaar amór gan'ámkwí alé i deer, oo múk hatlá' sleémeero gwa waaqaqaa'. Yesu giri slaqsaywí báy,

10“Múk tsár ina tsa/án amór Doó Mungú i alé, ta saalíngw áy. Oo wák a heé Farisayo, nee oo tsár a ohomusmoó koódi.

11“Heé Farisayo ina sihhiít, iri adoorír firín kilós alé, ‘Mungú, án kuúng u sluufimiís, asma aníng a adór múk hatlaeeká, a adór malguuseerooká nee adór al/aymuuseerooká nee adór fuquuseerooká, laqaá a adór ohomusmoowú koódirooká.

12Aníng an gwaawawiím baraá wiikír wake sagaáwa tsár. A ilahhooár hanimaamiís baraá daqaari'iimar'eé' sleémeerowo, ar wák baraá mibaango tawa ar Mungú.’

13“Ohomusmooduú koódi amorqá' saaw gana i sihhiít. Sleeme tam iwa gáwtí qayti gaa qiitliiká, aqo har da/ewawós gina pupuxuumiís, iri oó', ‘Mungú, án gurtlawáng! Aníng a heé tlakweemaá koóm.’

14Án a kah, kwí iri waátl amór do'ós, kwí kilós an kudá' taa gan'ámkwí harafaár. Asma kudá' ti ureemiís kilós alé, ku niinawees, nee kudá' ti kilós niinaweemiís, ku urees.”

15Na/'aá ninakw kina huúw amór Yésú i alé, ngiwa kwatmiiti. Ala eeharuuse adoodá' ngiwa aán, mukdá' na/'aá koóm guri iigahhát.

16Ala Yesu giri ateét amoorós i alé, iri oó', “Na/'aá ninakw mawaagáy ni amor'eé' hardihiye', mi ila/aamara'. Asma awa adór kuká', waawuti'iimár Mungú a tooín.

17Án a kah, heé waawuti'iimár Mungú gaa ya/aniká adór na/oó niinár alé, i baloó dahiiká baraá waawuti'iimarihe.”

18Heeko úr Yesu guri yaahaás, “Intsaahhatusmoó hhoó', adór ni laaq a adoomá ar slafíngw alhhe'eesay wásl ngur aal?”

19Yesu guri báy, “Mis hhooeemár ateetiín? Heé hhoó' i kaahh, aqo har Mungú kilós.

20Ahaá baré hara'aya a xú', ‘Fuqi ma awaar, Hee mu gaasaar, Gár hee ma fiisaar, /Aysantá tawo ma tsataar, Baabuúwók nee aayo ilaiwawa/eek.’ “

21Iri oó', “Tisíng aga boo/eés sleémeero iimír na/u'uumar'eé' wa ale.”

22Yesu tí ngiwa axaás, guri báy, “Tam hamí gár wák uga wa /aaruúr. Muruudá' ta koon sleémeero weeriseek, nee peésadá' ta sleer ka narkuutér i qasmís. Daqaari'iimarók a gawaá doorí eér. Daqadá' na hardát, aníng i eehát.”

23Ala inós tí ngiwa axaás, iri ló'wa gurhaamuút, asma inós a daqaarmo ló'wa ale.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

24Yesu gari tsaáhh adór ira gurhaamuút, iri oó', “Ga/aawaak, adór daqaare kar gawít dahmaá baraá waawuti'iimár Munguhe.

25Ka inslaahh angamiía iwa waarahh ar baraá fooxár laqwa, ta daqaarmo iwa baraá waawuti'iimár Mungú i dahi.”

26Mukdá' aa axaas tari oó', “Ala heé ba/ama ga aleesláw a heemá adoosinge?”

27Yesu iri oó', “Tidaádá' dír muko ya/aamaaká, dír Munguhe i ya/aán.”

28Petro iri oó', “Ga/aaweegáy, atén muruurén sleémeero ugwa geexawaán, kuúng uri eeharaán.”

29Yesu giri báy, “Án a kah, umuúqo heewo oo dooín gwa geexay, laqaá hareerós, laqaá hhaeewós, laqaá xwayliteérós, laqaá na/'iiwós, as waawuti'iimár Mungú,

30inós muruú yaariír gun ak sláy hám baraá yaamuukae, nee baraá yaamaá hatlae slafíngw alhhe'eesoó koomaaká gu sláy.”

31Yesu eeharuuseedá' mibá nee tsár ganara tláy, gari báy, “Ga/aawaagáy, hamí a tsa/a/amaán tawa Yerusalémú kawaan, nee tidá' sleémeero taa gooín nee aaruuse daanduú Garmoó Heewo i bó/.

32Asma ku qaas gawaá dabaá múk xoordaá hatlá'. Inooín kway niqín, kway ngwanjín, kway i nitsimiit,

33kway muux ar qaw'i, kway gaas. Deelo tám bira waaráhh nay waaslee/.”

34Ala eeharuuseerós tam /aymuú wák gwa tsahhiká baraá axweesanaydá' aa dir'ín i kaahi. Gídaabár kaangwí kaa luú/ dir'ine. Sleeme kaa tsaahhiiká tidá' aa alki/iít dir'ín i alé.

35Yesu iwa tseewúy Yerikór i alé, heeko wák oo taampa aa iwiít afaá loohír i alé, i múk firiirín peésaro.

36Qoomár boo/oó úr nguwa axaás iwa waaraahhi, iri yaahaás, “Gaa a milá?”

37Kuri báy, “Yesú Nasareti in waraahh.”

38Tseeo gari iimu/ún, iri oó', “Yésu, Garmoó Daudi, án gurtlawáng.”

39Mukdá' aa geerí tseewuy kuri iigahhaát as iwa xasliiti, ala inós tseeooro iri buúhh, “Garmoó Daudi, án gurtlawáng.”

40Yesu iri sihhiít iri oó', “Huware' amor'eé' alé.” Qoomár iwa tseewúy dír Yésú i alé, Yesu iri oó',

41“Adór ta sla' ar u laaq a adoomá?” Inós iri oó', “Aáko, gár ni slaa' a ilaaeé' niwa qaytsitiya'.”

42Yesu iri oó', “Ilaawók ni qaytsitiye'. Haratlintaaoorók ugwa hungu/ús.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

43Hamtidár kilae ilaawós nay qaytsitiyé', nee Yesu tari koné', inós i hara Mungú xirfayeemiis. Nee muu sleémeero adoodá' kawa ár, Mungú kuri xirfayeemiís.

Luka 19

1Yesu iwa dáh baraá gixsár Yeriko, ina waaraáhh baraá tla/angwdár alé.

2Nee heeko i deer baraadae, umuuwós ku babay Sakayo. Inós a heé wák oo úr baraá ohomuusér koódiro, nee slám a daqaarmo.

3Heewí Yesu guna artá wa slaá' gídaabá a heé adoomá. Ala arto gwa aleeslayká as boo/oó muu, as inós tawa heé ququmamaár.

4Iri geerí ta'aín, iri tsa/án gawaá xa'anooko /aantsí, as Yesu nguwa ari, asma Yesu nin waaraahh ar loohidá'.

5Nee Yesu didá' ngiwa áy, iri gáwtí qaytsiít, iri oó', “Sakáyo, aweeráng ar gaanslaay, asma gár án tiwa hariím laarí nin dír do'ók i hardáh.”

6Sakayo iri aweér ar gaanslaay, iri Yésú dahi'ísx ar qwala/.

7Muu adoodá' ngiwa ár, sleémeero tari qununuú/, tari káh, “Aa dáh baraá doó heé tlakweemaá koóm.”

8Sakayo iri sihhiít iri oó' dír Aako, “Qaytsiít Aáko, tlaqtá daqaari'iimar'eé' a haniís dír narkuute, nee gár hee ar naa hara/uuntsiím bir deer, a ki/ís sagaáwa tsiyáhh wa ale.”

9Yesu iri oó', “Laarí ba/ama naa hardát baraá do'wí alé, asma kwí sleeme a oo tlahhoó Abrahamu.

10Asma Garmoó Hee nina hardáh tidá' aa qwat ngiwa leelehhiiti nee ngiwa ba/amisi.”

11Axweesantí axaasaro kawa hhe'eés, Yesu iri axweés ar slaqsaay, asma ina tseewúy bihhaá gixsár Yerusalemu, nee inooín geera ka xui waawuti'iimár Mungú aa naká/ iwa geehhouur ar gaanslaay.

12Yesu iri oó', “Heeko úr i deer oo tlahhaywós ta ilaiwawa/i. Inós ina aa'aá káy, amór yaamaá saawá' as kuwa waawutmoó wa qaasi, nee niri kii/.

13Qoomár iwa aa'aá kay, sagadiyuuseerós ar mibaangw gari ateét, bohhaá mibaangw awa peésa giri hanmiís dir'ín i alé, iri oó', ‘Bohhuusingá' ar halaanu'usaak ay dír án ni kii/.’

14Ala múk baraá yaamuudá' heedaádá' kuna ló'wa aáhh, muu kuri ya/aáw kuwa eehari amoodá' inós i kay, nee tawa ooi, ‘Heewí u sla'aanaaká atén tiwa sawaawuti'i'in.’

15“Alaá waawuti'iimarós ngiwa sláy, niri kií/. Hara'aya gari haniís ar sagadiyuuseerós tidá' aa bohhuú i hanmiís kawa ateeti, as ngiwa xui slaasláwár taa sláy umuúqo heewo baraá halaanu'uumarose.

16Heé geera niri hardáh iri oó', ‘Aáko, boohharók tidá' wák naa aní hanís, bohhaá mibaangw ngaa sleér.’

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Aako iri oó', ‘I qoón, kuúng a sagadiyusmoó hhoó', asma kuúng a inkihhmuúy koón baraá gár niiná wa ale. Ala gawaá adoorihe án kuúng u qaás waawutmoó wa ale gawaá gixsadaá mibaangw.’

18Heé tsár nay hardáh iri oó', ‘Aáko, boohharók tidá' wák naa aní hanís bohhaá kooán ngaa sleér.’

19Tam inós sleeme kuna báy, ‘Aníng kuúng u qaás waawutmoó wa ale gawaá gixsadaá kooán.’

20“Heé hatlá' niri hardáh, iri oó', ‘Aáko, boohharók tidá' wák naa aní hanís, areng. Aníng ana baraá warqamoó i tseék, ngay baáts.

21Asma án kuúng una da'ayuút, as kuúng tawa /akusmo. Asma kuúng an leehhihhiín didaádá' gaa kay qaská, slám a bu'uún didaádá' gár taa dahás iwa kahh.’

22Aakoodá' iri oó', ‘Kuúng a sagadiyusmoó tlaákw. Aníng kuúng u sakwasleemuút ar /aymi'iiwók kwisingá'. Ala kuúng bar xú' gidaabá aníng a /akusmo, nee an leehhihhiím didaádá' gaa ngiwa qaasiiká, slám a bu'uúm didaádá' niwa dahaasiimiiká,

23ala boohhar'eé' tidá' gaálay kara gadiyus as slaasláw ngiwa sleer? As án birna kií/ ngiwa slaw dinkwa nee slaasláwarose.’

24“Mukdaádá' didá' wa sihhimiít guri báy, ‘Boohhasíng i kon hayohaak, ka hanisá' dír heeqá' bohhaá mibángw koóm.’

25Ala mukdaádá' iri oó', ‘Aáko, ahaá baré, inós bohhaá mibaangw gi kón.’

26Aako giri báy, ‘Aníng kuungá' nu baw, umuúqo heewo oo gár koóm ka haniis, nee kudá' oo gár koomaaká, tam tidá' niina i kon ka hayoh.

27Ala wakuuser'eé' tidá' diirí huuwaare', tidá' aníng iga si' ngiwa sawaawuti'ii'iim. Nee ki tsu/á' dír geeraaeé' wa ale.’ “

28/Aymi'iiká' ooaro ngiwa hhe'eés, iri geerí hi'iít as iwa tsa/an Yerusalemúy alé.

29Qoomár iwa tseewúy dír gixsár Betfage nee Betania, bihhaá tloomár xaaiikaari ta babay Miseituni, eeharuuseerós ar tsár gari ya/aáw,

30gana báy, “Tlawsé', dahé' baraá gixsarqá' geeraahúng i dirii'. Bara daté', gwarendmoó daqwaay uqo aandá' kwaa tseék, oo hee aa baloó daanda i tsa/aniká. Ngu gwedá', ngu hubá'.

31Ala hee burna yaahaás gídaabá, ‘Gwarendmo mus gweditá'?’ kuungá' ta oa', ‘Aako gun slaa'.’ “

32Eeharuuseedá' taa ya/aáw iri daqeér, adoodá' Yesu aa oó' gari aán.

33Qoomár tawa gwarendmoó gwediiti, múk gwarendmo loó' tari oó', “Ahaá, mas gwarendmoó gweditá'?”

34Inooín tari oó', “Aako gun slaa'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

35Gwarendmoodá' kuri huúw amór Yesu. Inqwaruuín kuri hhaáf gawaá gwarendmo, Yesu kuri tsa/aás gawaadí ale.

36Nee qoomár iwa hi'iiti, inqwaruuín kuri hhafín baraá loohír i alé.

37Qoomár iwa tseewúy Yerusalemúy alé, dír /etángw tloomár Miseituni, boo/oó úr oo eeharuuseerós Mungú kuri xirfayeemiís ar qwala/, nee ar afór ur, as tlehhema'aá uren awa taa ár,

38tari káh, “Waawutmo i xirfuuti, kudá' hardáh ar umuú Aako, Wayda gawaá doori nee xirif dír Mungú.”

39Múk Farisayo bahh'alé oo baraá boo/aydí dirií' tari oó', “Intsaahhatusúmo, eeharuuseerók ádbaweek iwa xaslit.”

40Yesu giri báy, “Án a kah, inooín barta xasliít, tlaa/eká' i tseeiyá'.”

41Yesu qoomár iwa tseewúy, gixsa gana ár, gari i /aa/amín,

42iri oó', “Geeraawo masók tam kiíng muruudá' una xú' deelór laarihe oo wayduú huúw diroge. Ala hám daxta kwaa luú/ dír ilaawoge.

43Asma deelo i hardát ar wakuuseerók iwa slúmtí tlehh, nee tiwa harweeri nee tiwa harasaapi bihhe sleémeerowo,

44tiri daahh yaamí alé, kiíng nee mukók, tam tlaa/anoó gawaá kuqí meét i kaahh oo ta fee/iiká. Asma siiwadá' Mungú iwa i hardáh aga tsahhiká.”

45Yesu iri dáh baraá Doó Mungú, múk muruú weerimiís guri iimu/ún gusisiingo,

46guri báy, “Kaa gooín gídaabá, ‘Dooeé' a doó saaliingw.’ Hám daxta kuungá' ugwa mar'ír malguuse tlehhé'.”

47Nee inós ina intsaahhatimís baraá Doó Mungú wa ale umuúqo deelooro. Ala geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa, nee múk urén oo geeraharuuse loohi kana leelehhiít ar Yesu kur gaasi.

48Ala ar ta tleehhi kaa slayká. Asma muu sleémeero axweesanaywós guna ló'wa slaá' axmisuwo.

Luka 20

1Looarka wake Yesu muu guna intsaahhatimís baraá Doó Mungú wa ale, nee Ya/abtór hho' gana alki/iít. Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee bariisee kuna i daqáy,

2kuri báy, “Ti ádbeer, muruuwí ta tlehhit, aleesleemuú kur tlehhit a gaalá, nee heé aleesleemuusíng ngwa haniis a heemá?”

3Yesu iri oó', “Aníng kuungá' nu yaahaás sleeme gár wake, gídaabá,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Baatiísmoó Yohana amór naa daáhh a amór Mungúhe laqaá a amór muu? Amór naa daáhh ooare'.”

5Tari kilooín axweés, ta kaahi, “Bara ooaán, ‘Amór naa daáhh a amór Mungú,’ ti bay, ‘Ahaá ala, Yohana musa haratlinti'ii'iiká?’

6Ala bara ooaán, ‘A amór muu,’ muu sleémeero ti tlaquut ar tlaa/e, asma Yohana kwaa tsaáhh adór tar aarusmo.”

7Tari oó', “Amór naa daáhh a xuaanaaká.”

8Yesu inooín giri báy, “Aníng sleeme aleesleemuú muruuwí ngur tlehhiit ngu dirhúng i ooaaká.”

9Yesu slaqsaywí guna ar axweés dír múk i alé gídaabá, “Heeko xaaiikaari ta babay misabiíbu gina dahaás baraá qaymoorós i alé, nee qaymo gari saayín dír doosluuse. Inós iri aa'aá káy amór yaamaá saawá', iri amoodá' wa hoót deelór yaarire.

10Qoomár bu'uungw iwa xeér, sagadiyusmoowós oo wák guri ya/aáw, as bu'uungw nguwa bahh leehhi dír doosluusér i alé. Doosluuseedá' sagadiyusmoodá' guri múx, guri watlís, kwaa gaár i haniisiiká.

11Nee sagadiyusmoó tsár guri male ya/aáw. Tam kwí sleeme kuri muúx, kuri mureekeemiís, kuri watlís, kwaa gaár i haniisiiká.

12Slám sagadiyusmoó tám guri male ya/aáw. Kwí sleeme kuna tseeru'uumiís, kuri guús baraá qaymoodae.

13Heé qaymoodá' loó' iri oó', ‘Adór ni laaq a adoomá? Garmaaeé' kwí oo sla'aarusmo un ya/aáw. Dooqa inós burkwa ár, ku ilaiwaa/.’

14Doosluuseedá' nguwa aán, tari kilooín axweés ta kaahi, ‘Kwí a aalusmoowós. Un gaasaán, as daqaní aali tawa toorén.’

15Kuri duúx baraá qaymoodae, kuri gaás. “Xáy, heedaáduú qaymo loó' doosluuseedá' adór ngi laqi a adoomá?

16In hardah nee doosluuseedá' gari tsuu/, nee qaymoodá' gari múk hatlá' i haniis.” Iidíguuwí kuwa axaás tari oó', “Aasla'áy, kangwsíng miwa tleehharuút.”

17Yesu giri i qaytsiít giri báy, “Ahaá ala, gooirí gídaabárós a milá? ‘Tlaa/adá' qwatsiruuse aa sí', aa tlaa/ár ur tleehhít ar do' ira gawdúy.’

18Umuúqo heewo oo gawaá tlaa/arí huú', aqo in qeqetatín, nee slám tlaa/arí bar hee ngwa i hú', aqo gun naasuúr.”

19Intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi kana tsaáhh gídaabá gawaá slaqsayqaáqá' aa kaahi, a inooín gin kah. Gawaá adoorihe Yesu kuna loohi leelehhiít ar kuwa oohi siiwadár kilae, ala muu kuna da'ayumiít.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

20Pa/ángw qoóm kuna leelehhiít, muu kuri ya/aáw amór Yesu, nee mukdá' tina adór mulqeerós tleéhh, as Yesu kuwa gigdin gawaá axweesanaywós kudá' i kaahi, as /aymu kuwa slay oo kur sakwasleemuuti aluuwo dír ga/awusmoó waawutmoó múk Rumi.

21Yesu kuri yaahaás kuri báy, “Intsaahhatusúmo, atén a xuaán gídaabá kuúng an kát, nee an intsaahhatimís, tidá' ganaa'. Slám kángw uroó hee u yaahamiská, ala loohír Mungú adoodá' ir gana' tinar intsaahhatimís.

22A hariímáro waawutmoó múk Rumi kuwa koódír i hanisaan, laqaá aasla'áy?”

23Yesu hhaahhafingw'ín kudá' nguwa tsaáhh giri báy,

24“Xáda, peesmo laqaamare'. Slaqsaywí gawaakí dirií' oo heemá, nee gooirihe?” Tari oó', “Slaqsaywí oo waawutmoó múk Rumi nee gooirihe.”

25Yesu giri báy, “Ar waawutmoó múk Rumír wa hariim, amoorós ti hanise', nee ar Mungú wa hariim, amór Mungú ti hanise'.”

26Ala gawaá /aymi'iiwós kudá' aa kaahi, ooharo kwa aleeslayká dír geerá muko. Ilawatstós tidaádá' kari waa/oó/ tari xasliít.

27Bahh'alé baraá mukduú Sadukayowo Yesu kuna i daqáy. Inooín a mukdá' káh gídaabá waasle/ i kaahh. Yesu kuri báy,

28“Intsaahhatusúmo, Musa hara'ayarí ngina atén i gooín gídaabá, ‘Hee bira gwaá', harér aa geexáy bir na/oó koondaaká, hhiyaawós ngi aali, as doó hhiyaawós iwa tlay.’

29Hhaeekaari faanqw i dayá'. Oo geera ina duuxún, iri gwaá', na/oó aa geexáy i kaahh.

30Oo tsár hareedaádá' gari aál.

31Oo tám sleeme gari aál, nee sleémeero faanqwamaawo kari aál, tari qaátl, ala na/oó taa geexáy i kaahh.

32Nee alhhe'eesaywo /ameenidár kilá' sleeme iri gwá'.

33Bál deelór waasle/ bira xeér, /ameenidá' a harér heemá daxta? Asma inooínaadá' faanqw kana aaliít.”

34Yesu giri báy, “Múk yaamuuká' i duuxuxún nee ki duxuut.

35Ala kudá' hariimá' waasle/atisaro nee tawa hooti baraá slafingwdá' hardáh wa ale, inooín ta duuxunká, slám ki duxuutiiká.

36Slám ta qatliiká malé ale, asma inooín a adór malayke, nee inooín a na/'aá Mungú, asma tawa múk naa waaslee/.

37Musa sleeme ngaa oó' ar geehhoeema gídaabá muu i waaslee/. Dír ki gooín a dír iidíguudá' oo kitkinti. Didaádae Aako guna oó' ar gídaabá inós a, ‘Mungú Abrahamu nee Mungú Isaka nee Mungú Yakobo.’

38Nee inós a Mungú tu'uwooká, ala a Mungú múk slaáf, asma sleémeero ta slaaf dirose.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

39Intsaahhatuusér hara'ayár Musa bahh'alé tari oó', “Intsaahhatusúmo, kuúng ar ganaa' aga ó'.”

40Adoorí ngina ooiyé' asma heé yaahaasaro gwa malé qiitl i kaahh.

41Giri báy, “Muu mis kaahi gídaabá Kristo a Garmoó Daudi.

42Asma Daudi inósuú kilá' baraá kitaábuú Wara'ato ina káh, ‘Aakoó Mungú Aakooeé' guna báy, Iwiít bihhaaeé' awa doó /iyáy

43tam ay dír wakuuseerók ngi baal, ay dír ngi gawaá dabaawók i qaas.’

44Daudi gun Aakoowós ar ateetín, daxta adór tar garmaawós?”

45Nee muu sleémeero qoomár nguwa iiár i qamin, Yesu eeharuuseerós gari báy,

46“Ti harmagahhe' nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa. Asma inooín barta hi'iimiit, tlabaá tlet ngi slaiyá' dahamisuwo, nee kiwa taaqweemisi dír boo/oó muu barkaa áy. Slám inooín kiteeraá geera ngi tsawdaaditiyá' baraá maraá saaliingo, nee maraá kiwa dahi'isi muruú /aymaaro.

47Slám malé alé muruú kwaeeli kun /aa/aay, nee firór yaariir kan firaarín ar hhaahhafiingw. Kuká' sakwasleemar'ín ka ak ur.”

Luka 21

1Yesu iwa qaytsiít, daqaare gana ár iwa ilahhooar'ín qamiin baraá sandakmoó ilahhooár i alé.

2Kwaalo'orka gana ár, ar narkuto'o, sentír tsár ngiwa qás baraadí alé.

3Iri oó', “Ar ló', án a kah, kwaalo'orqá' ar narkuto'o hariímár aa qás ka ur ló'wa ale mukquú hatlá' sleémeero ba/a.

4Asma kuká' sleémeero peésár taa qaás a baraá tidá' aa harwaarahh afer'ine, ala kwaalo'oorí ar narkuto'o tidá' sleémeero i koon gana qás.”

5Muu iidíguú Doó Mungú guna axweés, adór kura tleéhh nee kura parootuús ar tlaa/aá hhohho', nee ar ilahhooadaádá' taa duxún amór Mungú i alé. Yesu iri oó',

6“Tí sleémeero ta ga/eera', deeloorós i xeér tam tlaa/anoó gawaá kuqí meét iwa kahhi oo ta fee/iiká.”

7Kuri yaahaás, “Intsaahhatusúmo, muruuwí xaylá i tleehharuuti? Nee layár kur tsaahhaan, qooma birna tseewuúr, a gaalá?”

8Iri oó', “Ti haramagahhe', mutunduwa al/aáy. Asma múk yaariír ni hardah tiwa ateetin ar umuueé', tawa kaahi, ‘Aníng a Kristo’, nee tawa kaahi, ‘Qooma naa tseewuúr’. Ala mi eehaarara'.

9Kuungá' iidíguú slaqwara nee gila bura axasé', ma da'ayuutara', asma tí niqo hardát geerí alé, ala alhhe'eesaay ni gaanslár hardihiiká.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Aluuwo giri báy, “Xooro i slaqwarár eér amór xoororqá', nee waawutmoó xooro i slaqwarár áy amór waawutmoó xoorór hatlá'.

11Kunseeloó yaariír ni ti'iit baraá yaamuuwo. Nee baraá yaamaá dimbadimbehe giyeét ni tleér, nee tiqtír pu/i ni hardát. Muruú daér koóm i tleehharuut nee tlehhema'aá waa/oo/amór koomá' i aandá', awa gawaá doorí wa tleehharumitá'.

12Ala dír muruuwí sleémeero ira tleehharuutiiká, muu kuungá' nu uuhín nee nu slahhe'eemiis. Inooín nun huuwiyá' amór maraá saaliingw, asma tunduwa sakwasleemuuti, nee tunduwa tsegiiti. Tundu geerá waawitá i huuw, nee geerá múk urén, as aníng.

13Gaarí an pa/angwhúng oo aníng iwa lamabu'uunda' dir'ín i alé.

14Ala xuaak ar gídaabá ma geerí daawimitaara' tawa kata', ‘Gár ta ooaan a milá?’

15Asma aníng /ayma'aá sagaalooa ngi haniís, awa ta oa', tam wakuuserhúng sleémeero kuungá' tlaampa'aasaro nuy aleesleeraaká, nee sleeme axweesantahúng kay sii'iiká.

16Kuungá' tundu sakii/ nee xwaylitérhúng nee hhaeehúng, nee mar'eefoohúng, nee mulqerhúng. Kuungá' bahh'alé tundu tsuu/ nee inooín.

17Kuungá' tundu aahh nee muu sleémeero as aníng.

18Ala tam se'eemír wák ar gawaá sagerhúng ar qwaar i káhh.

19Kuungá' bara qiqitlatliindé', a ba/aandá'.”

20“Ala barnaxes gixsár Yerusalemu aga aandé', kaa harweér nee múk slaqwara, tsaahhaagáy gídaabá qoomár kawa hhitin naa tseewuúr.

21Qoomaadae múk baraá yaamaá Yudea ta gawaá tlom'í ti'i'in, nee kudá' baraá gixsár i diriiá' ta tsee/áy gowi, nee kudá' baraá qamí diriiá' matawa dáh baraá gixsa.

22As deeloorí tawa deelór li/aayz, as tidá' taa gooín sleémeero iwa bo/.

23/Ameenár tsiihaawe nee ar na/'aá ninakw gi koom qoomaadae, a tsaxwa kaangwí nguwa wa /akuutiya'. Asma qoomaadae slahha'amkwá úr i deer baraá yaamuudae, nee Mungú sakwasleemarós ga boo/ees daanduú xooroorihe.

24Ki tsuu/ ar paánga, kiri lohatis baraá yaamuuine, kay huuw baraá xoordaá dimbadimbé. Gixsár Yerusalemu kay i iwiit nee xoordaá hatlá' ay dír qoomár xoordu i xeer.”

25“Qoomaadae laya kingi laqán ar gawaá looa, nee slahhaangw nee tsetse/. Nee baraá yaamuuwo muu i baraá slahha'amkwá yaariír i dirii', ta baraá daér yaariír i dirii', asma adoodá' tlawi i /imis iwa amoqwaqwadiin.

26Muu iri ló'wa da'ayumiit tari amoqwaqwadín, as adoodá' yaamu i laqiya'. Asma qoomaadae doori i dingitiyá'.

27An qoomaadá' Garmoó Hee kuwa ari niwa hardihi ar huunki ar /uuru nee xirfuú úr.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

28Gimsé', kaangwí barnaxes naa iimu/ún, ta magahhá', ti amohhe'ese', asma qoomaadae gweermorhúng naa tseewuúr.”

29Giri slaqsaywí báy, “Xa'anoó ti'ita ga/aawaak, nee xaa'aá hatlá' sleémeerowo.

30Xaaiiká' barnaxes loo/or'ín paahhaywo aa hhe'és, an tsahhá' gídaabá qoomár tluwaay niwa hardihi naa tseewuúr.

31Adoorihe muruuwí sleémeero bura aandé' naxes naa iimu/ún, tsaahhaagáy ar gídaabá waawuti'iimár Mungú ka tseew.

32“Án a kah, muruuwí sleémeero i boo/ dír mukuú de'emaaká' ir kumiiti.

33Doori nee yaamu i waarahhiyá', ala axweesante'eé' i waarahhká baloó alé.”

34“Ti harmagahhe', munerhúng miwa hhitirút ar hheehha, nee xufta, nee ma daawimitaara' as muruú baraaká' yaamu, deeloodár alhhe'eesaay munduwa hhaawís adór tsaxweeli.

35Asma deeloodá' niqo hardát dír umuúqo heewo baraá yaamu sleémeerowo.

36Dalaaé', firíriimé' deelo sleémeero, as /uuru kuwa sleera', oo tí sleémeero hardah kawarar ba/a', nee tawa sihhita' geerá Garmoó Heé i alé.”

37Deeloodane Yesu in intsaahhatimamis baraá Doó Mungú wa ale qoomár tlaatla/aango. Nee xweeraawo in qatuú aa'áy gawaá tloomár xaaiikaari ta babay Miseituni.

38Muu sleémeero matlatleero tan tseewa tlaatláy, as kuwa i daqaqay baraá Doó Mungú i alé, nee axweesantós kawa axamiisi.

Luka 22

1Deelór ur, tidár Mikátér taa sluufitisiiká, tidá' ta babay Pasaáka, niri naká/.

2Nee geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa pa/aangw kuna leelehhiít oo Yesu kur gaasi, asma muu kuna da'ayumiít.

3Neetlaangw Yudadá' ta babay Iskariote guri áy. Nee inós a eeharusmoó wák baraá eeharuuseedár mibá nee tsare.

4Inós iri tláy dír geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee geeraharuusér askaari, tari al axweés adór Yesu ngur dabaaín i qaasi.

5Inooín tari qwalaá/, tari oó', “Adoosíng binga tléhh, atén peésa ngi haniisaán.”

6Inós iri ya/án, pa/aangw guri leelehhiít oo Yesu ngur qaasi dabaaín i alé, qoomár muu iwa kahhi.

7Deeloodár ur ar Mikaátér taa sluufitisiiká niri hardát, an deeloodá' hariim, ar deelmoó bee/i oo Pasaáka kuwa gaasi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Yesu Petro nee Yohana giri ya/aáw giri báy, “Tlawsé', muruú /aymár Pasaáka amohhe'eesaak as kuwa /ayaan.”

9Inooín tari oó', “Dír kuúng ta sla' ar kuwa amohhe'eesaan a diimá?”

10Yesu giri báy, “Ga/aawaak, bara daté' baraá gixsár i alé, nee hhawaatuuko tiqo dogá' oo sirwír ma'aá koóm. Nee inós ku eehadá' nee ta datá' dír do'daádá' inós i dahi.

11Heé do' loó' ku beera', ‘Intsaahhatusmo i kaahi, Doó dahaaye a gaalá oo aníng nee eeharuuser'eé' muruú /aymár Pasaáka nguwa /ayaan?’

12Inós goroofárza ur ngi kuungí laqán ar taa amohhe'eés. Muruú /aymár Pasaáka gawaadá' tiwa amohhe'ese'.”

13Tari tláy kari ár adoodá' inós ngira oó'. Muruú /aymár Pasaáka kuri gawaadá' wa amohhe'eés.

14Tam siiwadár muruú /ayma iwa xeér, Yesu iri iwiít dír muruú /ayma dinkwa nee ya/abuuseerós.

15Iri oó', “Aga slaá' kángw kilá' wa ale muruú /aymaarí oo Pasaáka nguwa al/ayan dinkwa nee kuungá', qoomár slahhe'emisuueé' nira xayká.

16Án a kah, u baloó /ayaaká ay dír i boo/i baraá waawuti'iimár Munguhe.”

17Xooslmoó wahaangw nguwa óh, iri sluufiís iri oó', “Oohaak, kiloohúng qasmiisaak.

18Asma án a kah, iimír hamí ma'aá na/'aá sabiíbu i baloó wahaaká ay dír waawuti'iimár Mungú ni hardat.”

19Mukatmo guri óh, iri sluufiís, guri parhhamiís, guri dir'ín i haniís iri oó', “Gaarí a slaqwte'eé' [ar tinda haniís as kuungá'. Adoorí tlehhiitaak as inslaslangw'eé'.”

20Alaá /aymaaro xooslmoó wahaangw guri adoodár óh sleeme, iri oó', “Gár baraá xooslmoowí a alqadór /aben tidá' Mungú aa tleéhh ar tseerer'eé', ar taa ku'uús as kuungá'].

21“Ala qaytsité', dákw heedaádá' aní sakií/, i dinkwár i dirii' nee kwe'eé' diirír muruú /aymaaro.

22Asma Garmoó Hee i gwa'arár áy, adoodá' Mungú ngira tsawaár, ala heedaádá' gu sakií/, a tsaxwa sakwasleemarós ngiwa wa /akuuti.”

23Ya/abuuseedá' tiri kilooín yaahamís gídaabá, “Baraá tla/angwrene heé adoorí ga tleéhh a heemá?”

24Tari kaangaanuús kilooín alé gídaabá, heé ta uráy harafadiiti a heemá.

25Yesu giri báy, “Waawituú xoordu in waawuti'ii'ín, nee kudá' aleesleemuú koomá' an kudá' ta babay gurhhouuse.

26Ala dirhunge a adoosingeeká. Ala kudá' úr baraá tla/angwhunge, masók an adór kudá' niiná. Nee kudá' oo geeraharusmo, masók an adór kudá' gi sagadiyuús.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Ala heé úr a gaalá? A kudá' aa iwiíti dír muruú /ayma, laqaá kudá' gu sageqasmiís? Ahaá, a kudá' aa iwiítiíke dír muruú /ayma? Ala án dirhunge a adór sagadiyusmo.

28“Ala kuungá' an kudá' aga qiqtliinde' dinkwa nee aníng baraá iiara'aduueé' wa ale.

29Ala aníng waawuti'iima ngin dirhúng i haniís adoodár Baabá ngira aníng i haniís,

30as tawa /ayiinda' nee tawa wahaanda' dinkwa nee aníng baraá waawuti'iimar'eé' wa ale, nee tawa iwita' baraá kiteeriidá' awa aleesleemu, nee as kiwa sakwasleemuta' tlahhi'iidá' miba nee tsár awa múk Israeli.”

31Yesu iri oó', “Simóni, Simóni, ga/aaweek, Neetlaangw kuungá' naa slaá' nuwa hariitleesi adoodár angaáno kur haritleemamisi.

32Ala aníng kuúng ugwa aleefiriím as haratlintaaoorók makawa ar baá/. Ala kuúng qoomár bara hhu'u'uún, hhaeewók ki kwa/ás.”

33Petro iri oó', “Aáko, án bar dinkwár i dirií' nee kuúng, án ti amohhoó' tam niwa daqaw ay baraá doó tseegamo, laqaá tam baraá gwa'araaro.”

34Yesu iri oó', “Pétro, án kuúng u baw, konkomo iwa uui laarí, án kuúng iga sa tlánk sagaáwa tám wa ale, gídaabá i xu'uká.”

35Yesu eeharuuseerós gari yaahaás, “Qoomár nuwa ya/aáw, peésár ta koonda' iwa kahh, laqaá tlakwaay, laqaá ya/ata', ala gár dirhunge aa /aaruur i deéro?” Tari oó', “I káhh.”

36Yesu iri oó', “Ala daxta heé peésa ga koóm, peésarós ngi huuwi, laqaá heé tlakoó koóm, tlakwaywós ngu huuwi sleeme. Nee kudá' paángár koomaaká, inqwaarirós ngi weerisi, paánga ngi tlaxwi.

37Asma án a kah, gooirí aqo in bó/ dir'eene, ar gídaabá, ‘Kuna harafaár dinkwa nee tlakuuse.’ Tidá' taa gooín gawaaeé' alé aa naká/ boo/eesaro.”

38Eeharuuse iri ó', “Qaytsiít, Aáko, diirihe paangadaá tsár i dayá'.” Giri báy, “A ido.”

39Iri tláy ay amór tloomár xaaiikaari ta babay Miseituni, adoodá' /iisí i /imamisi. Eeharuuseerós nee inós tari alkoné'.

40Qoomár tawa hardáh amoodí alé, eeharuuseerós gari báy, “Firíriimé' asma iiara'at munduwa ar baá/.”

41Inós tiri paraátl dir'ine, iri geerí hi'iít gár niiná, iri tumbarara'aát, iri firín iri oó',

42“Baabá, kuúng bar slá', slahha'amkwízb hingeeseek dir'eene. Ala ma tleehhaar adoodá' án ngir slaa', na tleehheek ar adoodá' kuúng ta sla'.”

43Malaykamooko wák niri hardáh gawaá doorí wa ale, guri /uurí haniís.

44Yesu iri ló'wa kumiít as adoodá' munnuúwós iwa gurhaamuuti ló'wa ale, tam hameerós iri adór tseere tleehhít, iri yaamí taxaán.]

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

45Firooro iwa hhe'eés iri sihhiít, iri kií/ amór eeharuuseerós. Naxés inooín taa guú', as adoodá' tawa baraá gurhaamír i dirii'i.

46Giri báy, “Ahaá, masa gué'? Tlawé', firíriimé' asma iiara'at munduwa ar baá/.”

47Qoomár iwa gawaá axweesanaydí kahhi, naxés boo/oó yaariír nina hardáh, oo tinda geerahaár nee heeko ta babay Yuda. Inós a heé wák baraá eeharuuseedár mibá nee tsare. Inós iri tseewúy dír Yesu as nguwa ma'aasi.

48Yesu iri oó', “Yúda, Garmoó Hee un sakí/a ar ma'aasa?”

49Eeharuuseedá' nee Yesu ti koomá' adoodá' aa tleehharut kawa ár, tari oó', “I muxaána ar paánga?”

50Oo wák baraaine, lawaalmoó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi, guri iiár doó /iyáy tsaát ar paánga.

51Yesu iri oó', “Mawaak, a ido.” Iiár heedá' gari kwatiít, guri hungu/uús.

52Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee geeraharuusér askaári nee bariisee, kudá' ngwa i daqaye', Yesu giri báy, “Baré nina hardaté' ar paangadu nee guhhuli'i adór múk malgusmoó oohár áw.

53Umuú daqto án nee kuungá' a dinkwa baraá Doó Munguhe, ala ooharo iga iiadi'iiká. Ala siiwarí a toohúng, siiwarí a siiwár waawuti'iimár giwti.”

54Yesu kuri óh, kuri huúw ay baraá doó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi. Petro iri eeharirín amorqá' saáw wa ale.

55Asla kari oohiís tla/ángw afeeni, tari iwiít afaá asla. Petro iri dir'ín tidí iwiít.

56Sagadiyuso'orka wák Petro guri aán baraá gwa/atamaayeedár asltár alé, guri ilí duxuún, iri ó', “Heewí sleeme oo bartós.”

57Petro iri tlaánk iri oó', “/Ameéni, aníng heesíng u xuaaká.”

58Qoomár niina iwa waaráhh, heé hatlá' guri malé ár, iri oó' dír Petro, “Kuúng sleeme a heé wák baraá tla/angw'ine.” Ala Petro iri oó', “A aningeeká gán.”

59Qoomár niina iwa malé waaráhh, heé hatlá' iri kumiít ooaro gídaabá, “A ló', heewí sleeme oo bartá Yesu, asma heewí a heé yaamaá Galilaya.”

60Ala Petro iri oó', “Tisíng kuúng ta kat aníng a xuaaká gán.” Qoomaadár kilá' iwa axweesanaydá' axweesi, konkomo iri adoodí uú'.

61Aako iri warqáy, iri qaytsiít amór Petro. Petro /aymi'iidá' Aako aa oó', giri insláy gídaabá, “Laarí konkomo iwa uui, án kuúng iga sagaáwa tám wa tlánk.”

62Petro iri tsee/áy ti'iít, iri /aa/amín ar gurhaami.

63Mukdaádá' Yesu gwaa oh, Yesu kuri niqimís kuri muúx,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

64kuri ila' tuntukún, kuri yaahamiís kuwa babay, “Kuúngusuú aarusmo, ooangwáy, heé kuúng ugwa slaahh a heemá?”

65Kuri /ooslislín ar /ayma'aá hatlá' awa yaariir.

66Looa niwa tleér bariisee nee geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa tari burumburiít, Yesu kunguri huúw baraá doó kwasleemar'ín, kuri babáy,

67“Atén ti ádbeer, kuúng a Kristówo?” Yesu giri báy, “Barnaxes án taa ooi, kuungá' aqo baloó ya/aanda'aaká.

68Slám aníng burne yaahaasi, gár ni oa' i káhh.

69Ala iimír hamí Garmoó Hee i iwiit dír bihhaá dákw doó /iyáy oo Mungú aleesleemuú koóm.”

70Sleémeero tari al oó', “Gawaá adoorihe kuúng a Garmoó Mungúheéke?” Giri báy, “Kuungá' kilá' an kata' gídaabá aníng an inós.”

71Tari oó', “Lamabu'úngw hatlá' gár kus leelehhiitaan ala milá? Asma ataá kilá' /ayma'aá afkós dahhá' iga axaasaán.”

Luka 23

1Boo/aay sleémeero iri sihhiít, Yesu kuri huúw ay dír Pilato.

2Kuri sakwasleemuút ta kaahi, “Heewí una araán iwa xooroorén sageqwaaremisi, asma i múk ila/án oo koódír hanmiís dír waawutmoó múk Rumi, slám i kaahi, ‘Aníng a Kristo, waawutmo.’ “

3Pilato guri yaahaás, iri oó', “Kuúng an waawutmoó múk Yahudíro?” Yesu iri oó', “A adoosíng kuúng ta kat.”

4Pilato geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee boo/aay giri báy, “Aníng gár heewí ngus sakwasleemuut a ara'araaká.”

5Inooín tari ló'wa buúhh axweesanto, ta kaahi, “Inós i tlaahhír qamín dír muko ar intsaahhatimisuuwós, iimír Galilaya ay Yudea sleémeero ay amoorí.”

6Pilato adoodá' ngiwa axaás iri oó', “Heewí a heé yaamaá Galilayáro?”

7Nee ngiwa tsaáhh gídaabá amór i dahhi a amór yaamaá waawuti'iimár Herode, guri waarahhaás amór Herode. Asma Herode sleeme deeloodae i baraá Yerusalemúr i dirii'.

8Herode Yesu nguwa ár, iri ló'wa qwalaá/, asma guna artá wa slaá' iimír deelór yaarire, asma iidíguú yaariír gwa axamaamiís daanduú Yesuwo. Nee tlehhmuú waa/oo/amo oo Yesu i tleehhi guna haraxuú'.

9Herode yaahamisuú yaariír guri yaahamiís, ala Yesu gár aa oó' i káhh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa tari sihhiít, kuri sakwasleemuút ar /ayma'aá xaraaslá'.

11Herode nee askaárirós Yesu kuri waaqaqaá' kuri niqimís. Kuri inqwaarír hhoohhoó' i tsiitiís, kuri ki/ís amór Pilato.

12Nee iimír baldá' Herode nee Pilato mulqi'iima iri tleehharút, asma inooín geeraawo a múk ta wakawaak.

13Pilato geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee geeraharuusér múk Yahudi nee muu giri burumbuúr,

14giri báy, “Heewí nguna dir'eén i hubé' as gídaabá iwa múk sageqwaaremisi. Aníng una yaahamiís dír geeraahúng wa ale, ala án dakuúsár ni ara'ar baraá muruuwí kuwa sakwasleemuta' i káhh.

15Tam Herode sleeme dakuúsár aa ár i káhh, asma ngwa ki/ís amor'eén i alé. Gár gwa'arár wa hariim ar aa tleéhh i káhh.

16Ala gawaá adoorihe án u muúx, ngway gweér.”

[17Pilato adoorí gana oó', asma inós gár kuwa hariím deelór ure ar Pasakuwo, a heé wák gun gweer oo taa tseék.]

18Sleémeero tari tseeamín tari káh, “Heewí hingeeseek, nee Baraba na gweerang.”

19Baraba inós a heé serikaáli gaa sii', nee tam tlaahhi gari qaás baraá gixsár wa aleeró, nee muu guri tsuú/. Gawaá adoorihe inós kuri tseék.

20Pilato iri malé ilawaáts dír múk i alé, asma iwa Yésú gweerár wa slai.

21Ala muu iri tsimahhuús tari káh, “Kikiieek gawaá msalaába. Kikiieek gawaá msalaába.”

22Pilato giri i axweés malé alé sagaáwa tame, iri oó', “Asma milá? Heewí tlakweemaá aa tleéhh a milá? Aníng gár gwa'arár wa hariim aga ariiká gawaá heewihe. Gawaá adoorihe aníng muxtaaro bura hhe'eés, u gweér.”

23Ala tana tseeamín ar afór ur ló'wa ale ta kaahi, “Kikiieek gawaá msalaába.” Afor'ín tidá' iri baaliín.

24Pilato Yesu guri sakwasleemuút ar adoodá' inooín ta slai.

25Kudá' ta slai guri gweér dir'ín i alé, kudá' taa tseék as tlaahhi nee tsu/uta. Ala Yesu guri dir'ín i haniís as adoodá' kur slai kawa tleehhi.

26Yesu kurir tláy, heeko ta babay Simoni nee inooín tari doogiyé'. Inós a heé yaamaá Kirene. Inós i aykwá daahh, i baraá gixsár káy. Kuri óh, kuri msalaábár i tsa/aás as ngiwa gagaari alaá Yesú wa ale.

27Boo/oó úr oo muu guri aluú wa eehaár. Baraá tla/angw'ine /ameenarka i deer ar inós gu al/aa/amiim.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

28Yesu /ameenadá' gari i warqáy gari báy, “Aá /ameenár Yerusalému, aníng mi al/aa/amiimara'. Ala kuungá' kiloohúng ti al/aa/amiinde', nee na/'iihúng.

29Asma deelo i hardát ar tawa ooi, ‘Múk amohhoó' a /ameenadár kampeéraay, tidá' aa laqwaliká, nee ar aa du'umisiká.’

30Nee qoomaadae muu tlom'i gi bay, ‘Atén ti i hue',’ nee dindirma' kay bay, ‘Atén ti tuntuke'.’

31Asma muruuwí burkuna tleéhh dír xa'anoó naá/ i alé, xáy, dír xa'anoó kaahaare gár ta may?”

32Yesu nee múk hatlá' tsár oo tlakuuse kiri alhuúw, as kiwa kiki'in.

33Nee tawa hardáh dirka ta babay “Fartá saga”, Yesu nee mukduú tlakuuse kiri alkiki'ín, oo wák dákw doó /iyáy nee kuqá' dákw doó basáy.

34Yesu iri oó', “Baabá, gurtlaweek, asma ar i tlehhiitiya' ngi xuiaaká.” Tlabaawós kiri kilooín qasmiís ar loohír adór mugú'.

35Nee muu i didá' wa sihhimiit as tidá' tleehharuumiit ngiwa ga/ay. Mukdá' urén Yesu guri niqimís ta kaahi, “Muu guna ba/amiimís, nee inós ti kilós ba/amisi, inós bar Krístó Munguhe, kudá' taa tsawaár nee Mungú.”

36Askaári sleeme guna niqimís, guri harasáp, guri ma'aá qarqaár i hanís, awa taa tsoó/ gawaá na/'aá sabiíbuú wa ale.

37Kuri babáy, “Kuúng barnaxes a waawutmoó múk Yahudiro, ti ba/amis kilók alé.”

38Nee gawaá msalaábarose /aymi'iiká' kina gawaadí gooín, “Heewí a waawutmoó múk Yahudi.”

39Nee oo wák baraá tlakuuseedae Yesu gway /ooslín, iri káh, “Kuúng a Kristówoóke? Ti kilók ba/amis, nee atene.”

40Ala heedaáduú tsár nee inós taa alkikií' guri iigahhaát iri oó', “Kuúng tam Mungú u ilaiwawa/akáhe? Nee kuúnguú kilá' a baraá sakwasleemadár kilá' i dirí'.

41Asma sakwasleemarí atene a hariima. Asma tí taa slawaán a tidá' atén wa hariim asma tlehhemi'iirén. Ala kwí gár tlaakw aa tleéhh i káhh.”

42Tí ooaro ngiwa hhe'eés, iri oó', “Yésu, án inslawáng qoomár bara dát baraá waawuti'iimarók.”

43Yesu iri oó', “Án a kah, laarír kilá' án nee kuúng a al dinkwa didár amohhooaro.”

44Qoomár looár lahhoó' iwa xeér, yaamu sleémeero niri giwiyé' ay looár gwaleél.

45Tsee/amá gwa/atamaaye gari máy. Inqwaarír baraá Doó Mungú, ar do' gwa qasis, iri tla/a feehhít.

46Yesu iri tseé' ar afór ur, iri oó', “Baabá, qeeruueé' ngu dabaawók i qaás.” /Aymi'iiká' ooaro ngiwa hhe'eés, iri tsatiít.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

47Nee geeraharusmoó askaári adoodá' ngiwa ár, Mungú guri xirfayeemiís iri oó', “Ar ló', heewí a heé gan'amuú koóm.”

48Múk yaariír aa didí burumburiít as tidá' tleehharuumiit kawa ga/ay. Nee tidá' aa tleehharuut kawa ár, tari waátl, ta hara da/ewer'ín pupuxuumiis as gurhaami.

49/Ameenadá' nee inós ti alkoomá' iimír Galilayár wa ale, nee kudá' sleémeero nee inós ti xuá', ta sihhimiit amorqá' saáw wa ale, muruuwí sleémeero kuri ga/áy.

50Nee heeko wák i deer, umuuwós a Yosefu. Inós a heé hhoó' oo gan'amuú koóm. Inós a heé wák oo doó kwasleema,

51ala axweesanay'ín kudá' taa tsaát nee tlehhemuuín gwaa ya/aniká. Inós a heé yaamaá Arimataya, gixsár wák ar múk Yahudi. Nee inós waawuti'iimár Mungú gan daamaarán.

52Heewí ina daqáy dír Pilato as slaqwtá Yesu ngiwa slay.

53Slaqwtadá' gari aweeriís, gari untsuús ar inqwaarír /awaak, gari qaás baraá baa'ár taa baraá tlaa/ár i foól, ar taa baloó tuuaár i qaasiiká.

54Nee deeloodá' a deelór tiwa amohhe'eemisiya', asma looaytleérós a deelór hungu/uma.

55/Ameenadá' nee Yesu ti al koomá' iimír Galilayár wa aleeró, tari eeharín, /aanta kari ár nee adór slaqwtá Yesu kara qaás baraá /aantár i alé.

56Tari waátl, mooyaangw kuri amohhe'eés nee di/i. Nee bál deelór hungu/umaawo tari iwiwiít, adoodá' kara hara'ayín.

Luka 24

1Matlatlér deelór Jumapili, looa niwa tsiiríhh, tari amór /aantár káy, mooyangwdá' taa amohhe'eés kuri huúw.

2Naxés tawa hardáh, tlaa/adá' kaa gwangwaraá' amorqí alé dír /aantaro.

3Tari dáh baraá baa'a, ala slaqwtá Aakoó Yesu kaa ariiká.

4Tari amoqwaqwadín as tidá' taa ár. Naxés múk tsár aa dír bihhaaín i sihhiít oo tlabaá miirii/á' gaa tsiit.

5/Ameenadaádá' iri da'ayút ló'wa ale, sager'ín kari xupu'uús yaamí alé. Mukdaádá' gari báy, “Heé slaáf gár kus leelehhita' didár múk aa qaátl wa ale.

6Diirihe i kaahh, aa waasleé/. Inslawaagáy tidá' inós aa káh qoomár iwa baraá yaamaá Galilayár i kahhi, iwa káh,

7‘Garmoó Hee gár kuwa hariím aqo kun dabaá tlakuusér i qaas, nee kuri kikii' gawaá msalaába, nee bál tám iri waaslee/.’ “

8Axweesanayduú Yesu kuri insláy,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9tari tláy didár /aantár wa ale, tay kií/, iidíguuwí sleémeero kuri oó' dír eeharuuseedá' mibá nee wak, nee awa hatlá' sleémeero.

10Nee /ameenadá' a ín Mariamu Magdalene, nee Yohana nee Mariamu aayór Yakobo, nee /ameenár hatlá' ar nee inooín ti alkoomá'. Tí an tidár iidíguuwí gwa o' dír ya/abuusér i alé.

11Ala axweesanoó /ameenarí aa kát a adór axweesanoó dakti'iima dir'ine, ala slám kaa haratlintii'iiká.

12Ala Petro iri tláy ar ti'iingw ay dír /aanta. Iri xupuú' iri qaytsiít baraadí alé, nee gár aa ár a inqwaruudá' kura uuntsuús kilós. Iri kií/ amór doó i alé, i hara loohi waa/oo/amín daanduú tidá' aa tleehharuuti.

13Baalaadár kilae awa tsár baraá tla/ángw eeharuuseero tana tláy, ta baraá gixsarka káy, ar umuuwós ta babay Emau. Saweemawós dír Yerusalemuwo a har adór kilomeétár mibá nee wak.

14Qoomár inooín tawa loohír i dirii'i, ta axwees kilooín alé daanduú kangwdá' aa tleehharuuti.

15Qoomár tawa axweesi nee tiwa yaahamiisiya' kilooín alé, Yesu inósuú kilá' iri tseewúy dir'ín i alé, tari alhi'iít nee inooín.

16Ala ilaaín kiri boo/eés gídaabá mukuwa tsaáhh adór tar Yesu.

17Yesu giri báy, “Kaangwí a milá ta axwesa' tawa hi'ita'?” Tari sihhiít, tari xumiís ar gurhaami.

18Kookoo wák baraá tla/angw'ine, oo ta bay Kleopa, ina ilawaáts amór Yesú i alé iri oó', “Kuúng kilók a dahaaymoówo baraá Yerusalemuwo, tam muruudá' sleémeero aa baraadá' wa tleehharuumiit deeloorihe, kuwa xu'uká?”

19Giri yaahaás, “Ahaá, a muruú adoomá oo aa tleehharuut?” Kuri báy, “Iidíguú Yesú Nasareti. Inós a aarusmo. Inós i aleesleemuú kón baraá tlehhemi'iiwo nee baraá axweesanto, dír geerá Munguhe, nee dír muu sleémeerowo.

20Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi, nee mukrén oo urén inós kuri haniís kuwa sakwasleemuuti ar sakwasleemár gwa'ara, kuri kikií' gawaá msalaábár i alé.

21Atén geeraawo inós una haraxuaán gídaabá kwí an kudá' múk Israeli gu gweér. Slám iimír muruuwí iwa tleehharuumiít deelo laarí ar tám.

22Nee laarí /ameenarka baraá tla/angwrene atén tina dae tsát. Inooín matlatleero nina tseewa tlayé' amór /aantár i alé,

23ala naxés slaqwtós kaa ariiká. Tindiwa kií/ amoorén i alé ta kaahi, ‘Malayke ana araán. Nee malaykeedá' i kat i slaaf.’

24Nee slamí awa hatlá' baraá tla/angwrene tana daqáy amór /aantár i alé, kari ár aqo adoodár /ameenadá' ngir kat. Ala inós kwaa ariiká.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

25Yesu giri báy, “Kuungá' a tsuwa daktana. Kuungá' tundu tsuwa har gawdén mura' haratlintaaooro, kudá' sleémeero tinda alki/iít nee aaruuse.

26Ahaá, a gár xuawásle, Kristo slahha'amaayeerí ngiwa slay, nee iwa dahi baraá xirfuuwós i alé?”

27Yesu muruudá' sleémeero Gooi i kat daanduuwose guri dir'ín i geehhoutimís, iimír kitaaba'aá Musá wa ale ay aaruuse sleémeero.

28Tari tseewúy amór gixsadá' ta kay. Yesu ina hi'iít adór heé geerí kumiitár slaá'.

29Ala inooín kuri harhheehhe'eés ta kaahi, “Deeláng, asma looa aa dát, xweera naa xayé'.” Iri dáh as nee inooín tawa al'iwiwiiti.

30Qoomár tawa dinkwár i iwiít dír muruú /aymár i alé, mukatmo guri óh, iri sluufiís, guri parhhamiís, guri hanmiís dir'ín i alé.

31Ilaaín kiri gweér, kuri tsaáhh. Inós iri qwaár dír ilaaín wa ale.

32Tiri kilooín yaahamisiyé' tari káh, “Ahaá, muneerén kaa kwatimiítiíke, qoomár loohiro iwa amoorén i axweesi, nee Gooi ngiwa geehhoutmisi?”

33Tari tláy hamtidár kilae, tari kií/ Yerusalemúy alé. Tawa hardáh eeharuuseedá' mibá nee wak kay dinkwár i áy, taa dinkwár i burumburiít nee tidár hatlá' nee inooín aldinku'umamisá'.

34Kuká' niri ooiyé', “Ar ló', Aako naa waasleé/, Simoni nguna ár.”

35Kudá' tsár sleeme kangwdá' aa tleehharuut loohiro nguri kaahiyé', nee adór Aako kura tsaáhh, qoomár mukatmo nguwa parhhamiís.

36Nee qoomár tawa iidíguuwí axweesi, Yesu inósuú kilá' iri sihhiít tla/angw'ín i alé, giri báy, “Wayda ilaoohaak.”

37Tari kwisliít, tari ló'wa da'ayuút, asma inooín ka xui gaa a hhantamo.

38Giri báy, “Asma milá masa amoqwadé'? Nee asma milá mas xurumitá' baraá munerhunge.

39Dabaaeé' i qaytsitaak nee ya'aaeene. Asma a ánuú kilá'. Án kwatiitaré' nee araaré'. Asma hhantamo i slaqwtá konká, laqaá fadu, ala aníng slaqwa nee fadu i koóm, adoorí kuungá' ir ga/eera'.”

40Axweesantí ooaro ngiwa hhe'eés, dabaawós giri laqán nee ya'aawose.

41Tam siiwadae kwaa haratlinti'iiká as qwala/, slám tari kumiít waa/oo/amooro. Yesu giri báy, “Muruú /ayma u koondá'a diirihe?”

42Kuri fu'unír i haniís ar siyoó taa kikií'.

43Gari óh gari geeraaín wa /aáy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

44Aluuwo Yesu giri báy, “Kaangwí a kudá' naa káh qoomár niwa dinkwár i dirii' nee kuungá', ar gídaabá tidá' sleémeero taa gooín daanduueén i alé, baraá hara'ayár Musawo, nee baraá gooír aaruuse, nee baraá Wara'amto, gár iwa hariin aqo in bó/ sleémeero.”

45Yesu sager'ín gari gwa/atís as Gooi kawa tsaahhi.

46Giri báy, “Tí a tidá' taa gooín ar gídaabá Kristo gár kuwa hariím aqo kun slahhe'eemiis, nee deelór tám bira waaráhh nay waaslee/.

47Nee sleeme kaa gooín ar gídaabá kaangwí ku alki/iit ar umuueé' dír xoordu sleémeero gídaabá, ‘Hhu'u'uumé' as gurtleemuú tlakweema kuwa sleera'.’ Kaangwí dír kuwa iimu/ún an Yerusalemu.

48Kuungá' kilá' iidíguuwí u lamabu'uundá'.

49Nee ga/aawaagáy, tidá' Baabuúeé' naa oó' aníng ngin dirhúng i ya/aáw. Ala kuungá' iwiwiité' baraaká' gixsarí wa ale, ay dír /uuruú gawtá daáhh kway sleera'.”

50Yesu eeharuuseerós gay geerahaár ay Betania, dabaawós gay tleés, inooín giri tsuúq.

51Qoomár inós ngiwa tsuuqun, tiri paraátl dir'ine, kurira tláy gawaá doorí alé.

52Inooín kuri i tumbarara'aát, tari kií/ ay Yerusalemu ar qwal/uú úr.

53Umuúqo siiwaro inooín tana baraá Doó Mungú wa iwiwiít, tawa Mungú xirfayeemisi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Yohana

Yohana 1

1Iimír iimu/uungo /aymu i daadeer. /Aymuuwí amór i dirii'i a amór Mungú. Nee /aymuuwí inós a Mungú.

2Kwí iimu/uungo amór Mungú gan i dirii'.

3Mura' sleémeero ina tleehharuút ar inós. Geera bar inoseeká, gár aa tleehharut i káhh, baraá muruuwí sleémeero aa tleehharuuti.

4Slafíngw alhhe'eesay wásl in baraawós i dirii', nee slafiingwí an gwa/ateemaá muu.

5Gwa/ateemaaká' nin baraá giwtír wa gwa/aatiyá', nee giwti gaasaro gaa aleesleeriiká.

6Heeko nina hardáh, kunguna amór Mungú wa ya/aáw. Umuuwós a Yohana.

7Heewí nina hardáh as lamabu'uungw, gwa/atamaayeedá' ngiwa lamabu'un, as muu sleémeero i haratlintii'i ar inós.

8Inósuuwí a gwa/ateemaadaeeká, ala nina hardáh as gwa/ateemaadá' ngiwa lamabu'un.

9Ala gwa/atamaayér ló' ar umuúqo heewo gu gwa/atis, i hi'ít baraá yaamí alé.

10Inós i baraá yaamí dirii', tam yaamu nina tleehharuutiyé' ar inós, ala inós kwaa tsaahhiiká nee muu.

11Inós nina ayaawós i hardáh, ala kwa ilaoohiiká nee mukós.

12Ala kudá' sleémeero ngwa ilaoohiye', gina aleesleemuú i haniís, tawa na/'aá Mungú tleehhiti. Inooín an kudá' inós ngwa haratlintii'iye'.

13Kudá' taa laqwaliiká adór na/'iír ale, laqaá ar sla'aarír slaqwa, laqaá ar sla'aarír hee, ala ar sla'aarír Mungú.

14/Aymuuwí ina hee tleehhiít, iri amoorén wa hoót. Atén xirfuuwós ngway araán, i ló'wa haats gurhhooaro nee looeemawo. Xirfuuwí guna amór Baabá wa sláy, asma inós a Garmoó kilós oo Mungú.

15Yohana ina lamabu'ún, iri tseé' iri oó', “Kwí an kudá' iidíguuwós naa alki/iít gídaabá, ‘Heedá' aluueé' wa hardáh a kudá' geeraaeé' haár, asma án niwa deeruuta inós i qaroó daadeer.’ “

16Asma baraá hatsmuuwose atén tsuuqa ina slaslawaán daanduú kuqá' wa ale.

17Asma hara'aya kana haniís ar dákw Musa, ala gurtleemu nee looeema nina hardihiyé' ar dákw Yesu Kristo.

18Heé Mungú gwa baloó ar i kaahh. Garmoó kilós oo Mungú, kudá' dír Baabá i dirií', inós an kudá' Baabá ngwa geehhoutis.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

19Múk Yahudi oo baraá Yerusalemu geeraharuusér saaliingw nee múk tlahhoó Lawi kuna ya/aáw amór Yohana, as kuwa yaahaasi gídaabá, “Kuúng a heemá?”

20Yohana gawaá lamabu'uungose looeema gaa si'iiká ooaro, tiri geehhoutís gídaabá, “Aníng a Kristowooká.”

21Kuri yaahaás, “Kuúng a heemá ala? Kuúng a Eliyáwo?” Iri oó', “Aníng a Eliyawooká.” Tari oó', “Kuúng a aarusmoodáe?” Iri oó', “Aasla'áy.”

22Naagáy kuri báy, “Kuúng a heemá ala? Mukdá' atén taa ya/aaw mu bawaán? Kuúng ma kát daanduuwoge?”

23Yohana iri oó', “Aníng a, ‘Afór hee ar tseeamiim baraá darmuú wa ale, ar kah, Loohír Aako amohhe'eesaak.’ ” Axweesantí an adór aarusmo Isaya ngira oó'.

24Nee mukdá' taa ya/aáw amór i dahhi a amór múk Farisayo.

25Kuri yaahaás kuri báy, “Ahaá ala, mas baatimís, kuúng bar Kristowooká, laqaá Eliyawooká, laqaá aarusmoodaeeká?”

26Yohana giri i ilawaáts giri báy, “Aníng an baatimiís ar ma'aay. Heé kuungá' taa xua'aaká aa sihhiít tla/angwhúng i alé.

27Inós an kudá' ni aluueé' wa hardáh. Tam aníng a hariimaaká himuú ya/atirós nguwa slakwekwe'ees.”

28Kaangwí dír iwa tleehharuút a amór yaamaá Betania, gayuú yaaér Yordani, amoodá' Yohana iwa baatimiisi.

29Bál tsár Yesu iwa amór Yoháná kay, kuri ár nee Yohana. Yohana iri oó', “Ga/aawaak Deelmoó bee/i oo Mungú, kudá' tlakweemaá muu gi hingeemiís.

30Kwí an kudá' iidíguuwós aníng naa alki/iít gídaabá, ‘Hee ni aluueén wa hardah, ala a kudá' geeraaeé' gaa haar, asma án niwa deeruut, inós i qaroó daadeer.’

31Aníng inós ugwa xuiiká, ala aníng nina hardáh niwa baatimiis ar ma'aay, as inós kuwa xu'utisi dír múk Israeliwo.”

32Yohana iri malé lamabu'ún iri oó', “Án Qeeruú hhoohhoó' una ár iwa awdiiti gawaá doorí wa ale adór hhooki, nee iri gawaawós i iwiít.

33Ala inós aníng ugwa xuiiká. Kudá' aníng iga ya/aaw as niwa baatimiis ar ma'aay, inós aníng ina báy, ‘Heé Qeeruú hhoohhoó' aa i aweér bura aán, kwí an kudá' baatimiís ar Qeeruú hhoohhoó'.’

34Nee tí aníng aga ár, slám aga lamabu'uúm ar gídaabá, ‘Kwí a Garmoó Mungú.’ “

35Slám bál tsare Yohana i sihhimiit dinkwa nee eeharuuseerós ar tsár.

36Yesu kuri ár iwa hii'iimiiti. Yohana iri oó', “Ga/aawaak Deelmoó bee/i oo Mungú.”

37Eeharuuseedá' tsár ar Yohana gwa axas qoomár iwa axweesi, Yesu guri eehát.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

38Yesu iri warqáy, eeharuuseedá' gu eeharahaar gari ár gari báy, “Gár ta leelehhita' a milá?” Eeharuuseedá' iri ó', “Intsaahhatusúmo, kuúng dír ta hot a diimá?”

39Yesu giri báy, “Qwalaasé' dír ni hoot artá awaare'.” Tari tláy, dír i hooti kari ár. Tari deél dír do'ós i aleeró baalaadae. Nee qoomaadaádá' a qoomár looár mibaangw.

40Andrea, hhiyoó Simoni Petro, a heé wák baraá eeharuuseedá' tsár ar Yohana gwa axamis nee Yesu kwa eehát.

41Andrea hhiyaawósuú kilá' guri ár, kudá' ta babay Simoni, guri báy, “Atén Masihi una araán.” (Gídaabárós a Kristo.)

42Simoni kuri huúw amór Yesu. Yesu iri qaytsiít amór Simoni, iri oó', “Kuúng a Simoni, garmoó Yohana. Nee kuúng tu bay Kefa.” (Gídaabárós a Petro, laqaá Tlaa/a).

43Looitleérose Yesu iwa Galilayár keemuú wa slai, Filipo guri ár. Yesu iri oó', “Aníng eeharáng.”

44Nee Filipo inós a heé Betsaida, gixsár Andrea nee Petro.

45Filipo Natanaeli guri ár, guri báy, “Kudá' gooír Musa nar aaruuse i kat, atén ugwa araán. Inós a Yesu, garmoó Yosefu, heé gixsár Nasareti.”

46Natanaeli iri oó', “Gár hhoo' ar baraá gixsár Nasaretír wa ti'iit iqo deéro?” Filipo iri oó', “Qwaláng, areek.”

47Yesu Natanaeli guri ár iwa amoorós kay. Yesu iri oó', “Ga/aaweek, heewí a heé Israelú kilá'. Waaqooda i káhh baraawose.”

48Natanaeli iri oó', “Ahaá, án kuúng adór ira tsáhh a adoomá?” Yesu iri oó', “Qoomár kuúng Filipo uwa ateetiiká, kuúng tawa baraá guruú /aantsí i dirí', án kuúng ugwa qaroó ár.”

49Natanaeli iri oó', “Intsaahhatusúmo, kuúng a Garmoó Mungú. Slám kuúng an Waawutmoó múk Israeli.”

50Yesu iri oó', “Gár tasa haratlintí' a tidaádá' uwa báwi, ‘Án kuúng una qaroó ár qoomár kuúng tawa baraá guruú /aantsír i diri’’? Ala muruú urén oo kwí gu baá/ u aán.”

51Yesu iri oó' dír Natanaeli, “Án a kah, doori iqo aandá' adór nir gweeritiya', nee malaykér Mungú iwa tsa/a/aan nee iwa awdit gawaá Garmoó Hee.”

Yohana 2

1Bál tame duuxo i deer baraá Kana, gixsár yaamaá Galilaya. Nee aayór Yesu i baraadí dirí' sleeme.

2Yesu sleeme kuna dahi'ís dinkwa nee eeharuuseerós baraá duuxoodí alé.

3Difaái iwa aleén, aayór Yesu iri hardát dír Yesu, iri ó', “Difaái aa aleén.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Yesu gari báy, “Aáyo, án nee kiíng gaa a milá? Siiwar'eé' aa xeeriiká.”

5Aayór Yesu lawaaleedá' gadiyuus gari beér, “Umuúqo gaaro ar naa ooi ka tlehhá'.”

6Didaádae sidaá lahhoó' awa taa tleéhh ar tlaa/e i dayá'. Sidoodá' kina didaádí qaás as tlehhemuú múk Yahudi, as hamtlo. Umuúqo sirwiro a har qoomár deebedaá kooán ay faanqw.

7Yesu iri oó', “Sidoosíng dalaa/aak ma'aywo.” Sidoodá' kiri dalaá/ kay milalaá/.

8Giri báy, “Daxta i hheekaak, nee ki hubá' dír heedá' úr oo muruú /aymár qasmiís.” Kiri huúw.

9Heedaádá' úr oo muruú /aymár qasmiís ma'aydá' naa difaái tleehhitiye' giri tsaáq. Inós difaáirí amór i dahh gaa xuiiká, (ala lawaaleedá' gaa i hhek gaa xú') . Heedaádá' úr oo muruú /aymár qasmiís heé duuxuuxuúm gway ateét,

10gway báy, “Umuúqo heewo difaáír tsuu' gan geerí haniis dír muu. Ala muu bira hhe'eés wahaango, aluuwo tidár maánjirí gari duux. Ala kuúng difaáír tsuu' ana aluutís ay hamí.”

11Layaarí Yesu aa tleéhh amór Kanár Galilayár wa ale, a layaarós ar har geera. Aleesleemuuwós guri geehhooutís, nee eeharuuseerós guri haratlintí'.

12Aluuwo iri aweér ay Kapernaumu, inós nee aayoorós nee hhaeewós nee eeharuuseerós. Tari amoodá' wa hoót deelór niinawe.

13Nee deeloodae deelór ur ar múk Yahudi, tidár Pasaáka, aa naká/. Yesu iri tsa/án ay Yerusalemu.

14Muu guri ár oo baraá Doó Mungú i dirií', i hikwaá weerimiis, nee bee/aangw nee hhooka. Nee múk peésár gaamiís i didádí dirii' sleeme, taa iwiít.

15Yesu himuú taa tlaatlaáw guri amohhe'eés, mukdá' sleémeero oo baraá Doó Mungú i dirií' guri guús dinkwa nee bee/angw'ín nee hikwaawo. Mukdá' peésár gaamiís, peésar'ín Yesu gari ku'uús yaamí alé, nee meesaduuín giri /aankwaraáts.

16Mukdá' hhookár weerimiís guri báy, “Muruusíng sleémeero hingeesaak. Doó Baabuúeé' mu doó halaanu'uuma tleehhara'.”

17Eeharuuseerós gari insleér gídaabá kaa gooín, “Aníng doó Baabuúeé' u ló' wa slaá'. Sla'aarirí aníng in tliiw/iín nguwa xuum.”

18Múk Yahudi iri oó', “Layár kuúng ta tlehhit a gaalá, tidá' aleesleemuuwók gu laqaaqaam oo muruuwí kur tlehhit?”

19Yesu iri oó', “Do'wí oo Doó Mungú fee/aak, daqaní aníng u sihhitís har deelaá tame.”

20Múk Yahudi iri oó', “Do'wí oo Doó Mungú kuna tlehhahhiít ay kureeraá mibeeri tsiyáhh nee lahhoó', nee kuúng unqo sihhitísa deelaá tám i aleeró?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

21Ala Yesu iidíguú Doó Mungú oo aa káh a slaqwtós.

22Aluuwo qoomár inós niwa waasleé/ baraá múk aa qaátl wa aleeró, eeharuuseerós iidíguudá' Yesu aa káh guri insleér. Gooidá' gari haratlintí', nee /aymuudá' Yesu aa kaahi.

23Nee qoomár Yesu iwa baraá Yerusalemúr i dirii'i, bál deelór ur ar Pasakuwo, múk yaariír inós guri haratlintií', layuudá' inós aa tleéhh kiwa ár.

24Ala Yesu gaa slaiiká tiwa dir'ín i geehhoutisi, asma inós muner'ín gaa ló'wa tsaáhh.

25Inós lamabu'úngw heé i slai i kaahh daanduú heewo. Asma tidá' baraá muunuú heé i dirii' inós gaa qaro xuú'.

Yohana 3

1Heeko wák i deer oo Farisayo, umuuwós a Nikodemu. A heé úr oo múk Yahudi.

2Heewí ina amór Yésú káy xweeraá ale, guri báy, “Intsaahhatusúmo, a xuaán gídaabá kuúng a intsaahhatusmo, a amór Mungú dáhh, asma heé muruuwí xuawaslén kuúng ta tlehhahhit gu aleesláw i kaahh, aqo har heé nee Mungú dinkwa.”

3Yesu guri i ilawaáts guri báy, “Ar ló' án a kah, hee burkwa sagaáwa tsár wa laqwaaliiká, waawuti'iimár Mungú ga ariiká.”

4Nikodemu iri oó', “Adór hee kur malé laqwaali a adoomá, bira heé úr tleehhiít. Adór ir guruú aayí ki/i kunguwa laqwaali sagaáwa tsár wa ale?”

5Yesu iri oó', “Ar ló' án a kah, hee burkwa laqwaaliiká ar ma'aay nee Qeeruú Mungú, dahmuú baraá waawuti'iimár Mungú gu aslayká.

6Umuúqo gár taa laqwaál ar slaqwa aqo slaqwa, nee umuúqo gár taa laqwaál ar Qeeru aqo qeeru.

7Tí ugwa báw ma waa/oo/amiimaar, gídaabá, ‘Gár tuwa hariím a tun sagaáwa tsár wa laqwaal.’

8Fur'a i fukuukú' amoodí keer. Afoorós a axamís, ala a xu'uká amór i dahh, laqaá amór i keer. Heé taa laqwaál ar Qeeru, kaangós an adoorí.”

9Nikodemu iri oó', “Adór kaangwí tleehharuuta ngir ya/an a adoomá?”

10Yesu guri báy, “Kuúng a intsaahhatusmoó múk Israeli. Kaangwí u xu'ukáhe?

11Ar ló' án a kah, tidá' ta xuuaan an kaahaán, nee tidá' taa araán an lamabu'uumaán, ala tam lamabu'ungwrén kuungá' u ya/a/aanda'aaká.

12Kángw baraá yaamu burngwa oó', kuungá' a ya/a/aanda'aaká, ala adór tar ya/aanda' kángw gawaá doori tam ngu ooa.

13Slám heé aa gawaá doorí tsa/an i kaahh, aqo har Garmoó Hee kudá' naa gawaá doorí wa aweer.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14“Adoodá' Musa dayshimo ngura gáwtí tleés baraá xanxáy wa ale, tam Garmoó Hee adór kur hariím kun adoodár tlees.

15Asma umuúqo heewo oo gwa haratlintii'i, slafíngw alhhe'eesay wásl gu inós ar slay.

16Asma Mungú múk baraaká' yaamu guna adoorír slaá', tam Garmaawós oo kilós nguri haniís, umuúqo heewo oo inós gwa haratlintii', miwa qwaár, ala masók slafíngw alhhe'eesay wásl ngu slay.

17Asma Mungú Garma ngwa ya/aawiiká as muu nguwa sakwasleemuuti, ala as muu nguwa ba/amisi.

18“Heé Garma gwa haratlintii' ku sakwasleemuutiiká. Heé Garma gwa haratlintii'iiká, kwa hhe'eés sakwasleemaro, asma Garmaadá' kilós oo Mungú gwa haratlintii'iiká.

19Sakwasleema an tí ar gídaabá gwa/ateema nina baraá yaamí hardihiyé', ala muu giwti gana slaá' ta gwa/ateemaawo, asma muruú ta tlehhahhiti ku tlákw.

20Asma heé muruú tlákw tlehhahhiít, gwa/ateema gi slaiiká, slám amór gwa/ateemaawo sleeme i daqayká, asma muruudá' tlákw i tlehhahhiti miwa geehhooúy.

21Ala heé muruú ló' tlehhahhiít in hardah amór gwa/ateema, as muruudá' i tlehhahhiti i geehhoouy gídaabá sleémeero kuna tleéhh ar /uuruú Mungú.”

22Aluuwo Yesu iri tláy nee eeharuuseerós ay yaamaá Yudea, iri amoodá' wa hoót deelór niinaawe nee inooín, iri baatimiís.

23Yohana qoomaadae sleeme i baatimiis baraá yaamaá Ainónír wa ale, inslaawoó Salimu, asma ma'aay amoodae ki ur. Muu iri amór Yohání daqaqáy, kuri baatimiís.

24Asma Yohana qoomaadae kwaa tseegiiká.

25Qoomaadae eeharuusér Yohana nee heeko wák oo Yahudi tay kaanganuús daanduú kángw hhoohhooeemisuuwo.

26Yohana kuri i daqáy kuri báy, “Intsaahhatusúmo, heedá' nee kuúng ti koomá' gayuú Yordaniro, kudá' kuúng taa lamabu'uún, ga/aaweek hamí i múk baatimiis, nee muu sleémeero i amoorós i daqaqáy.”

27Yohana iri oó', “Hee gár i slay i káhh birkinga haniisiiká amór Mungú wa ale.

28Kuungá' kilá' aníng ina lamabu'uundé' niwa oó', ‘Aníng a Kristowooká, ala án tina ya/aáw geeraawós wa ale.’

29Heé nee /ameenír ta duxuuti ti koomá', an heedá' duuxuxuúm, ala mulqumoó heedaádá' duuxuxuúm oo didaádí dirií', inós gun iiár i qamín, slám afór heedaádá' duuxuxuúm gan sa qwalalaa/. Gawaá adoorihe qwal/amaayer'eé' aa bó/.

30Inós gár kuwa hariím in doogiigín, aníng an /aaruurúw.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

31“Inósuudá' ni hardáh gawtá wa ale, ku úr múk hatlá' sleémeero ba/a. Heé baraá yaamaá daáhh, a heé baraá yaamu, nee inós axweesanoó i axweesi oo baraá yaamu. Kudá' ni hardáh gawaá doorí wa ale ku úr muu sleémeero ba/a.

32Muruudá' aa ár nee aa axamiís an kudá' i lamabu'un, ala heé lamabu'uungós gu ya/a/aám i kaahh.

33Heé lamabu'uungós gwa ya/an, duguno gwa qaás gídaabá Mungú a looeema.

34Asma heé Mungú naa ya/aáw, kángw i axweesi oo Mungú. Asma Mungú Qeeruú hhoohhoó' gu haniisiiká ar qoomeemes.

35Baabá Garma gu slaa'. Inós mura' sleémeero gwa dabaá Garmaá i qaás.

36Heé Garma gwa haratlintii', slafíngw alhhe'eesay wásl gu kón. Heé Garma gwa haratlintii'iiká slafiingw gu ariiká, aqo har sakwasleemár Mungú guna i iwít.”

Yohana 4

1Aako gay tsaáhh adór múk Farisayo ngira axaás gídaabá, Yesu eeharuusér yaariir gaa sláy ta Yohanuwo, nee giri baatimiís.

2(Ala Yesu inósuú kilá' aa baatimiisiiká, eeharuuse ina baatimís).

3Yesu adoodá' ngiwa tsaáhh, yaamaá Yudea gay geexáy, iri tláy malé alé ay yaamaá Galilaya.

4Iri waaraáhh ar tla/ángw Samaria asma adór yaamuudá' ooharo ngir may i káhh.

5Iri hardáh dír gixsár Samaria ta bay Sikari, bihhaá qaymoodá' Yakobo aa Yosefú i haniís, garmaawós.

6An didá' hhalángw Yakobo i dirii'i. Yesu iri dír hhalangwdí iwiít, asma iwa slaaqaát aaiiwo. Qoomaadá' a looár lahhoó'.

7/Ameenír Samaria nay hardát, i hhék. Yesu gari báy, “Ma'aá wahaango qawáng.”

8Asma eeharuuseerós aa muruú /aymár tlaxór eér baraá gixsa.

9/Ameenidár Samaria guri beér, “Adór kuúng heé Yahudi ma'aay ngir aní firiin, aníng bar /ameenír Samaria?” (Asma múk Yahudi nee oo Samaria ti haradaafiaaká).

10Yesu gari báy, “Kiíng geera bar gurtleemuú Mungú ugwa xú', slám geera heewí kiíng i babáw, ‘Ma'aá wahaango qawáng,’ bura xú', geera alók inós ugwa firiín, nee inós geera ma'aá slafíngw koomá' ngi haniis.”

11/Ameenidá' guri beér, “Aáko, gár ma'aay kir i hhek a koondaaká, hhalaangw slám ku saáw. Daxta kuúng ma'aá slafíngw koomá' dír kiwa sleer a diimá?

12Ahaá, kuúng tu ak úre ta baabuúrén Yakobowo, kudá' hhalaangwí ngwa haniis, inósuú kilá' ma'aá hhalaangwí gay wahán, nee na/'iiwós nee hikwaawose?”

13Yesu gari báy, “Umuúqo heewo oo ma'ayká' gi wahaám, i malé waxiit.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Ala umuúqo heewo oo ma'ayká' aníng ni haniis gi wáh, i baloó waxiitiiká. Asma ma'aydá' án ni haniis ni tsiiqa tleehhitiyá' baraawose, niri tsiiqatsiiqiyá', slafíngw alhhe'eesay wásl nguri huwiyá'."

15/Ameenidá' guri beér, "Aáko, ma'aysíng haniisang, aníng mawa baloó waxiít, tam mawa sangw malé hheék."

16Yesu gari báy, "Tláw, hhawaatuuwók ateetang, ni diirí hardatá' nee inós."

17/Ameenidá' iri ilawáts iri ó', "Hhawaata u koomaaká." Yesu gari báy, "Adoosíng taa ó' i qoón, gídaabá, 'Hhawaata u koomaaká.'

18Asma hhawaataá iga duxuutiye' a kooán. Nee kwisíng hám ta koon a hhawaatuuwogeeká. Adoosíng taa ó' a ló'."

19/Ameenidá' guri beér, "Aáko, án kuúng ugwa tsaáhh adór kuúng tar aarusmo.

20Baabi'iirén Mungú nguna sluufimiisiyé' gawaá tloomarí wa ale, ala kuungá' a kata' Yerusalemu an dír Mungú iwa harin sluufimisuuwo."

21Yesu gari báy, "Aáyo, tí ni kah haratlintieek, Qooma ni hardát, ar Baabá kuwa sluufimisa'aaká gawaá tloomarí wa ale, laqaá baraá Yerusalemu.

22Kuungá' gár ta sluufimisa' a tidá' ta xua'aaká. Ala atén an sluufimiisaán tidá' ta xuaan. Asma ba/ama amór ni dahh a amór múk Yahudi.

23Ala qooma i hardát, nee hám naa hardát, ar mukdá' sluufimiís ló' wa ale, Baabá kuwa sluufimiisi ar qeeru nee looeema, asma Baabá múk adór kwí gu leelehhiit oo gu sluufimiís.

24Mungú a qeeru, nee mukdá' inós gu sluufimiís, gár kuwa hariím a kun sluufimiis ar baraá qeeru nee looeema."

25/Ameenidá' Yesu guri beér, "Aníng a xuú' adór Masihi nir hardáh, kudá' ta babay Kristo. Nee inós binda hardáh, mura' sleémeero ngu diirén i alki/iit."

26Yesu gari báy, "Anuúwí nee kiíng axweesá' an inós."

27Qoomaadár kilae eeharuuseerós niri hardát, naxés nee /ameeni tawa axweesi kari waa/oó/. Ala heé gwa i ilawaats i kaahh, gídaabá, "Ma leelehhít?" laqaá, "Mas axwesá' nee inós?"

28Ala /ameenidá' sirwirós gay geexeér, iri tleér baraá gixsa, muu guri beér,

29"Qwalaasé', heewí artá awaare', oo muruueé' sleémeero naa tleéhh ngwa oo'. Xaysé', heewí a Kristowookáhe?"

30Muu nay ti'iít baraá gixsár wa ale, kuri i daqáy.

31Qoomár muu iwa hii'iiti, eeharuuseerós guna harhheehhe'eemís guri beér, "Intsaahhatusúmo, ala /ayiím."

32Giri báy, "Aníng muruú /aymár kuungá' ta xua'aaká u koóm."

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

33Eeharuuse iri kilooín axwés iri ó', “Heé gwa muruú /aymár i huuw in deéro?”

34Yesu giri báy, “Muruú /aymar'eé' a kwí, sla'aarír kudá' aníng iga ya/aaw an tleéhh, as gadiyeérós ngiwa alhhe'ees.

35Kuungá' a kata'aakáhe, ‘Slahheeri naa meetiyé' a tsiyáhh, daqaní bu'uungw aa xáy.’ Án a kah, baraá qamu i qaytsitaak, ki aandá' adór nira /awaakuyé', bu'uungo a iido.

36Heé bu'úngw aa'áw bu'utu gu sláy, balaangw guri burumbuur. Bu'uungwí an mukdá' slafíngw alhhe'eesay wásl gu sláw. Gawaá adoorihe heé aa dahaasin nee oo aa bu'un ta al qwalalaa/.

37Asma /aymuuwí daqaní a ló', ‘Heeko in dahaasín, kuqá' iri bu'ún.’

38Aníng nuna ya/aáw kawa bu'uunda' tidá' tasa daawimiti'iiká, bartaka ina daawimít, kuungá' daawitamer'ín aga i daté'.”

39Baraá gixsadae múk yaariír oo Samaria Yesu guri haratlintií', asma axweesantadá' /ameenidá' aa ó', gídaabá, “Muruú aníng naa tleéhh sleémeero inós nguna oó'.”

40Mukduú Samaria iri daqáy amór Yesu, kuri harhheehhe'eés iwa ayaaín wa deeli. Inós iri amoodá' deél deelo tsare.

41Múk yaariír iri doogín oo gwa haratlintii' asma axweesantós.

42/Ameenidá' kari báy, “Daxta aga haratlintiaán as axweesantók kilós wa aleeheeká, asma atén awa kilá' aga axaasaán, slám aga xuaán gídaabá, ar ló', kwí an ba/amusmoó muu.”

43Alaá deeloodá' tsare iri tláy didae ay Galilaya.

44Asma Yesu inósuú kilá' gana lamabu'ún gídaabá, aarusmo ilaiwa/ame ga slaslayká baraá ayaawósuú kilae.

45Yesu iwa Galiláyár i hardáh, múk Galilaya guri ilaóh asma tlehhemi'iiwós sleémeero kaa ár, kudá' aa tleéhh Yerusalemuwo, qoomár deelór ure. Asma mukwí sleeme i baraadí dirii' bál deelór ure.

46Naagáy iri hardáh malé alé baraá gixsár Kanár Galilaya, didaádá' ma'aay ngiwa difaái tleéhh. Nee waawutmooko i deer oo na/aywós tiíq amór Kapernaumú wa ale.

47Heewí nguwa axaás gídaabá Yesu naa amór yaamaá Galilayár i hardáh i yaamaá Yahudí daahh, guri i daqáy, guri harhheehhe'eés tiwa kona', as na/aywós nguwa hungu/uusi, asma i ló'wa slahhaa' tiqtiro.

48Yesu iri oó', “Bar laya nee waa/oo/amo aga aandi'iiká a haratlintia'aakáhe ló'wa ale?”

49Waawutmoodá' iri oó', “Aáko, qwaláng dír na/ay'eé' ira gwaaiiká.”

50Yesu iri oó', “Tláw, na/aywók i slaaf.” Heedaádá' axweesantadá' kwaa báy nee Yesu, gari haratlintií', iri tláy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

51Qoomár iwa laweei, lawaaleerós guri al'eér, kuri báy, “Na/aywók i slaaf.”

52Qoomár iwa hunguú/ gari yaahaás. Inooín kuri báy, “/Isá' looár faanqwe ga/atani guna geemeér.”

53Baabá gari tsaáhh adór tar siiwadaádár kilá' inós kuwa báy nee Yesu, “Na/aywók i slaaf.” Inós Yesu guri haratlintií', nee múk dír do'ós sleémeero.

54Gaarí a layár tsár ar Yesu aa tleéhh qoomár iwa yaamaá Yudeár dahhi, iwa Galilayár i hardáh.

Yohana 5

1Aluudae deelór ur ar múk Yahudi nay hardát. Yesu inós sleeme iri tsa/án ay Yerusalemu.

2Nee amoodár Yerusalemuro dír afkuko ta babay afkuú Bee/aangw, tlahhasár ma'aay i deer. Tsifrír múk Ebraniaro a Betesta. Nee dír tlahhasaadae isleeraáa kooán i dayá'.

3Baraá isleeridae boo/oó yaariír oo tiqtuuse aa qaqataatín, taampu, taqooraay nee múk aa sol'omiit, [ta ma'aá daamaarán iwa dahhiya'.

4Asma siiwarkaaro malaykamoó Aako nin awdaadiit, iri baraá tlahhasadá' i dah, ma'aydá' giri xwaraanxwaar. Nee heé aa giirin baraá ma'aydá' i /etaango, tiqtirós tidá' i kon in hungú/.]

5Nee didaádae heeko i deer, oo tiqaaqiím kureeri mibeeri tám nee dakaát.

6Yesu heewí guri ár i gawaá hhaftuuwós i dirii'. Nee gari xuú' gídaabá inós i tiqaaqín deelór yaarire, iri oó', “A slá'a tawa hungu/?”

7Tiqtusmoodá' iri oó', “Aáko, aníng hee u koomaaká oo i /aytiís baraá tlahhasaár i aleeró, qoomár ma'aay birka xwaraanxwaár. Ala qoomár án bar adoorí wa mak /eét, heé hatlá' aa geeraaeé' wa /eét.”

8Yesu iri oó', “Sihhiít, hhaftuuwók gagaareek, tláw.”

9Hamtidár kilae heedaádá' iri hunguú/, hhaftuuwós guri gagaár, iri tláy. Nee deeloodá' a deelór hungu/uma.

10Múk Yahudi heedá' taa hungu/uús kuri báy, “Laarí a deelór hungu/uma, i hariindaaká kuúng tawa hhaftuú gagariin.”

11Heedaádá' taa hungu/uús iri oó', “Heedá' aníng iga hungu/uus, aníng ina báy, ‘Hhaftuuwók gagaareek, tláw.’ “

12Kuri yaahaás, “Heesíng kuúng ugwa bay, ‘Hhaftuuwók gagaareek, tláw,’ a heemá?”

13Ala heedaádá' inós gwa hungu/uus umuuwós gu xuiiká'. Asma Yesu qoomaadae taa paraátl, asma didaádae muu qoomaadae ku úr.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Aluudae heedaádá' taa hungu/uús kuri harasliqiít nee Yesu baraá Doó Mungú i alé. Yesu iri oó', “Qaytsiít, kuúng hamí aga hungú/. Tlakweema mi malé tleehhaar, as gár tlaakw ar adór tidá' ba/a muwa sleér.”

15Heedaádá' iri tláy, múk Yahudi guri xu'utisár áy gídaabá, “Heedaádá' aníng iga hungu/uus a Yesu.”

16Gawaá adoorihe múk Yahudi Yesu kuri slahhe'eemisuú wa slaá', asma adoodá' aa tleéhh bál deelór hungu/umaawo.

17Yesu iri oó', “Baabuúeé' i gadiyuus tam hamí, nee aníng sleeme an gadiyuús.”

18Gawaá adoorihe múk Yahudi loohi kari ak leelehhiít ar Yesu kur gaasi. As gídaabaheeká hara'ayár deelór hungu/uma gana geeqáy kilós, ala as adoodá' sleeme Mungú nguwa Baabuúwós ar ateetín, tiwa Mungúr qoomeemeesi.

19Yesu iri oó', “Án a kah, Garma gár tleehharo kilós i aleeslay i káhh, aqo har tidá' Baabá i tlehhiiti gan tleehh. Asma tidá' sleémeero Baabá i tlehhiiti an tidá' Garma i tlehhiiti.

20Baabá Garma gu slaa'. Nee tidá' sleémeero inósuú kilá' i tlehhiiti gan laqaaqán. Tam gadiyér ak ur tidá' ba/a gan laqán, as kuungá' tawa waa/o/a'.

21Asma adoodá' Baabá tu'u ngir waaslee/atimisi nee ngir slafimisi, Garma sleeme mukdá' inós aa tsawaár, gun slafimis.

22Slám Baabá heé i sakwasleemuuti i kaahh. Asma sakwasleema sleémeero gaa Garmá i haniís,

23as muu sleémeero Garma nguwa ilaiwawa/i, adoodá' Baabá kur ilaiwawa/i. Heé Garma gu ilaiwawa/aaká, Baabá sleeme gu ilaiwawa/iiká, kudá' Garma ngwa ya/aaw.

24“Án a kah, heé axweesante'eé' ga axamiís, nee kudaádá' aníng iga ya/aaw guri haratlintii', slafíngw alhhe'eesay wásl gu kón, slám i dahiiká baraá sakwasleema. Aa waaraáhh ar baraá gwa'ara, iri dáh baraá slafiingw.

25Án a kah, qooma ni hardát, nee hám naa hardát, ar tu'u afór Garmoó Hee ngiwa axaasiya', nee kudá' afoo ngaa axaasiye' tari waaslee/.

26Asma adoodá' Baabá ir slafíngw kon, nee Garma sleeme gwa slafíngw i haniís.

27Slám aleesleemuú sakwasleema gwa amoorós i haniís asma tawa Garmoó Hee.

28Axweesanaywí mu waa/oo/amiimara', asma qooma naa hardát ar muu sleémeero, kuduú baraá /aantu, afór Garmoó Hee kawa axaasi.

29Nee inooín tindiri ti'iit. Mukdá' tlehhema'aá hho' gaa tleehh, kun waasle/atis tari dah baraá slafiingw, ala mukdá' tlehhema'aá tlakw gaa tleehh, kun waasle/atis kuri sakwasleemuut.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

30“Aníng gár ni kilooeé' tleehh i káhh. Aníng an sakwasleemuút ar adoodá' Baabá naa oó'. Nee sakwasleemar'eé' i ganá', asma aníng sla'aarir'eé' a leelehhiitaaká, ala ar Baabá, kudá' aníng iga ya/aaw.

31“Án birti kilooeé' lamabu'uúm, lamabu'ungw'eé' oo loeeká.

32Oo hatlá' i deer oo aníng i lamabu'uúm. Nee aníng a xuú' gídaabá, lamabu'uungós kudá' aníng iwa lamabu'un oo ló'.

33Kuungá' muu una ya/abé' amór Yohana, nee inós looeema giri lamabu'ún.

34Ala aníng lamabu'úngw muu u ilaohiimaaká. Tí ngin alki/iít dirhúng i alé as kuungá' tawa ba/aanda'.

35Yohana inós a tsaa'asi tidá' tsaa'amiis nee ar gwa/aat. Nee kuungá' gwa/ateemaadá' ina slaé', nee kay sa qwalala/é' ar har qoomár niina.

36Ala lamabu'úngw án ni koom ku ak úr ta kuduú Yohanuwo. Asma gadiyeédár Baabuúeé' naa haniís ngiwa alhhe'ees. Nee gadiyeédár kilá' án ni tleehh, aníng i lamabu'uún sleeme gídaabá aníng Baabá iga ya/aáw.

37Slám Baabuúdá' aníng iga ya/aaw, aníng iga lamabu'ún. Kuungá' afoorós ar kilá' qoomár kawa axasé' i káhh, slám slaqsaywós ugwa aandi'iiká.

38Nee ala axweesantós i baraahúng wa hotká. Asma kuungá' kudá' tinda ya/aáw u haratlintatia'aaká.

39Kuungá' tidá' taa gooín baraá Gooiro a mak tsee/ariindá', asma kawa xua', gídaabá kuungá' slafíngw alhhe'eesay wásl u koondá' baraawose. Nee Gooisíng an tidá' aníng i lamabu'uum.

40Ala kuungá' a sla'a'aaká niwa amor'eé' hardata' as slafiingw kuwa sleera'.

41“Aníng xirfuú amór múk daáhh u ilaohiimaaká.

42Ala án kuungá' naa tsaáhh gídaabá kuungá' Mungú u sla'a'aaká.

43Aníng nina hardáh ar umuú Baabuúeé'. Ala án kuungá' i ilaohiinda'aaká. Heé hatlá' bar naa hardáh ar umuuwós, kuungá' heedá' u ilaotá'.

44Kuungá' haratlintaaooro adór kar aleesleera' a adoomá, kuungaásingá' ti kiloohúng xirfayeemisá'. Nee xirfuudá' amór Mungú kudá' wák daáhh kuungá' u leelehhita'aaká.

45Ma kaahara' gídaabá aníng kuungá' nun sakwasleemuút dír Baabahe. Heé kuungá' nu sakwasleemuút i deer. An Musa, kudá' kuungá' taa haraxua'.

46Asma kuungá' geera Musa bura haratlintié', aníng sleeme geera iga haratlintié'. Asma inós iidíguú daanduueé' guna gooín.

47Ala bar kuungá' gooirós haratlintaaooro aga sié', kuungá' adór axweesanay'eé' kur haratlintia' a adoomá?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Yohana 6

1Aluuwo Yesu iri tláy iri waaraáhh amór gayuú tlawtá Galilaya, ar ta babay tlawtá Tiberia.

2Boo/oó úr oo muu Yesu gway eehaár, asma muruú taa ár, oo Yesu aa tleéhh dír tiqtuusér i alé.

3Yesu iri tsa/án gawaá tloomár i alé, nee eeharuuseerós tari dinkwár i iwiít.

4Ala Pasaáka, deelór ur ar múk Yahudi, naa tseewuúr.

5Yesu iri qaytsiít, boo/oó úr oo muu guna ár, oo inós gwa eehaar. Yesu iri oó' dír Filipo, “Mikaátér mukwí i /ayi, dír kawa tlaxwaan a diimá?”

6Adoorí gana oó' as nguwa iiari, ala inós gár i tleehhamór wa slai ga xuu'.

7Filipo iri oó', “Mikaátér har shilíngi tsirér tsár sleeme i bu'utaká, tam ka dir'ín i niinaweemisi.”

8Eeharusmoowós oo hatlá', Andrea, hhiyoó Simoni Petro, iri oó',

9“Garmaako niiná diirihe i deer. Inós mikaátér kooán ga kón, ar taa tleéhh ar puuruú shayíri, nee siyoó tsár. Ala tí gár i bu' a milá dír múk yaariír kwihe?”

10Yesu iri oó', “Muu iwiitisaak yaamí ale.” Didaádae gitsór yaariir i deer. Muu iri iwiít, hhawaate kilooín faaror'ín a har kume kooán.

11Aluuwo Yesu mikaáteedá' gari óh, Mungú guri sluufiís, gari qasmiís dír mukdá' aa iwiit. Tam siyó sleeme aqo guna adoodá' laáq, ar qoomoó inooín taa slai.

12Tam qoomár tawa aáx, Yesu eeharuuseerós gari báy, “Parhheemoodá' naa meetiye' burumburaak, tam parhhamtá wák miwa qwát.”

13Parhheemaá naa meetiye' kiri burumbuúr, kudá' mukdá' aa /ayin aa meetiís gawaá mikaátér kooán wa ale ar puuruú shayíri, katatoó miba nee tsár nguri hatsiisiyé'.

14Nee muu waa/oo/amoodá' Yesu aa tleéhh ngiwa ár, tari oó', “Aarusmoodá' ni baraá yaamí hardáh a kwí tsuwá alé.”

15Yesu gari tsaáhh ar gídaabá inooín ku oohár wa slaa' ar /uuru, kuwa waawutmooín tleehhi. Inós adoodá' ngiwa tsaáhh, tina paraátl dir'ine, iri tsa/án gawaá tlooma malé alé, inós kilós.

16Tsiindo niwa xayé', eeharuuseerós iri awét ay afaá tlawi.

17Tari tsa/án gawaá miringamob, tlawtidá' kay waraáhh as tawa waaraahhi ay Kapernaumu. Nee qoomaadaádae iimi aa gíp, slám Yesu aa dir'ín i hardahiiká.

18Tlawi iri leexwandút, asma fur'ár yaariir i deer.

19Tawa geerí kumiít har qoomár kilomeétár kooán laqaá lahhoó', Yesu kuri ár, naxés i hii'imiit gawaá tlawtá wa ale, dír miringamoodá' gaa haranakaá/. Tari da'ayuút.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

20Yesu iri oó', “Hee a aníng. Ma da'ayumitaara'.”

21Nee kuri ilaoohár wa slaá' baraá miringamoó har alé. Nee qoomaadár kilae miringamoó aáng iri hardáh afaá tsee/a amoodá' ta kay.

22Looitleérós boo/oó muu iri gayuuqá' wa sihhiít amoodá' eeharuusee i dahh. Inooín ka xuu' adór miringamoó hatlá' ir kaáhh, aqo har kudá' wák. Slám Yesu nee eeharuuseerós taa al dahiiká baraá miringamoodá' i alé, ala eeharuuseerós iwa waaráhh a kilooín.

23Ala miringér hatlá' ar Tiberiár daahh niri hardát didá' mikaáte kawa /aáy qoomár Aako iwa sluufiís.

24Boo/aydá' ngiwa ár gídaabá Yesu i kaahh didaádae, tam eeharuuseerós, inooína kilá' tari dáh baraá miringe, tari tláy ay Kapernaumu as Yesu kuwa leelehhiiti.

25Kuri amoodá' wa ár kuri báy, “Intsaahhatusúmo, xaylá kuúng naa amoorí hardát?”

26Yesu iri oó', “Án a kah, án kuungá' gár is leelehhita' a layaadaeeká, tidá' taa aandé', ala gár is leelehhita' a mikaáteedá' taa /agé', tay axé'.

27Muruú /aymaadá' hhitiruút mu sagadiyuusara', ala kudá' hhitiruutaaká oo slafíngw alhhe'eesay wásl ngu huúw na sagadiyuusaak. Muruú /aymaarí Garmoó Hee ngu kuungá' i haniis. Asma Mungú Baabá inós gwa ya/án, guri aleesleemuuwós i haniís.”

28Tari oó', “Ala adór ta laqaan a adoomá, as gadiyér Mungú kawa tleehhaan?”

29Yesu iri oó', “Gadiyér Mungú a tí, ‘Kudá' inós naa ya/aáw, haratlintiaak.’ “

30Tari oó', “Layár kuúng ta tlehh a gaalá? Atén i laqaamang, as atén kawa araan, nee kuúng uri haratlintiaán. Gadiyér kuúng ta tlehh a milá?

31Baabi'iirén maána ngina /ayiyé', baraá xanxáy wa ale, adoodá' kara gooín, ‘Mikaátér dooraá daahh gana haniís as ngiwa /ayiya'.’ “

32Yesu iri oó', “Án a kah, Musa mikaátér dooraá daahh ngaa haniisiiká, ala a Baabuúeé' mikaátér ló' ar dooraá daahh, ngin hanimiis dirhúng i alé.

33Asma mikaátér Mungú a tidá' awdiit gawaá doorí wa ale, nee muu guri slafíngw i hanís.”

34Tari oó', “Aáko, mikaáteesíng umuúqo deelooro hanimiisang.”

35Yesu iri oó', “Aníng an mikaátér slafíngw huwaahuuw dír heewo. Heé amor'eé' hardáh, i baloó qwariitiiká. Slám heé aníng iga haratlintii', i baloó waxiitiiká sleeme.

36Ala án kuungá' nuna qaroó báw, án kuungá' iga aandé', ala i haratlintatia'aaká.

37Kudá' sleémeero Baabá naa aníng i haniís, i amor'eé' hardahiyá'. Slám umuúqo heewo oo amor'eé' hardáh, u baloó tsee/aá i kwahhaaká.

38Asma aníng naa aweeriiká gawaá doorí wa ale tidá' án ni slaa' ngiwa tleehh, ala a sla'aarirós kudá' aníng iga ya/aaw ngiwa tleehh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

39Kudá' aníng iga ya/aaw gár i slai a tí, ‘Aníng tam heé wák muwa qwaareés baraá kudá' sleémeero awa naa aníng i hanmiisi, ala masók un waaslee/atís bál deelór alhhe'eesaywo.’

40Asma Baabuúeé' gár i slai a tí, ‘Umuúqo heewo oo Garma gwa i qaytsiit, nee guri haratlintii', masók slafíngw alhhe'eesay wásl gu kón. Nee aníng nguri waaslee/atís bál deelór alhhe'eesaywo.’ “

41Múk Yahudi iri qununuú/, tari oó', “Ahaá, mis kaahi, ‘Aníng a mikaáteedá' naa gawaá doorí wa awet.’ “

42Tari oó', “Ahaá, inós a Yesúwoóke, garmoó Yosefu. Slám baabuúwós nee aayoorós a kudá' ni xuaánaáke? Ahaá, mis kaahi, ‘Aníng nina gawaá doorí wa aweér.’ “

43Yesu iri oó', “Ma kiloohúng qununu/aara'.

44Heé hardahamuú amor'eé' gu aeesláw i kaahh, barnaxes kunga uruuxiiká nee Baabuúdá' aníng iga ya/aaw. Nee aníng nguri waasle/atís bál deelór alhhe'eesaywo.

45Kaa gooín baraá gooír aaruuseero gídaabá, ‘Muu sleémeero ku intsaahhatis nee Mungú.’ Gawaá adoorihe, umuúqo heewo oo Baabá gwa axaas, nee gari intsatsaahh amoorós wa ale, i amor'eé' hardah.

46A gídaabaheeká hee Baabá guna ár. Ala heé Baabá gwa ar, a kudá' amór Mungú daáhh. Kwí an kudá' Baabá ngwa ar.

47Án a kah, heé aníng iga haratlintii', i slafíngw alhhe'eesay wásl kón.

48Aníng a mikaátér slafíngw huwaahuuw dír heewo.

49Baabi'iihúng maána kana /aáy, baraá xanxáy wa ale, ala qatlo kaa mayká.

50Ala tí an mikaáteedár naa gawaá doorí wa awet. Hee bar ngaa /aáy i baloó gwaiiká.

51Aníng an mikaáteedá' slafíngw koom, tidá' naa awet gawaá doorí wa ale. Hee bar mikaáteerí ngaa /aáy, i slafaafín ay alhhe'eesay wasle. Nee mikaáteerí án ni haniis a slaqwte'eé' ar kilá', as muu slafiingw nguwa slay.”

52Múk Yahudi tari kilooín kaangaanuús tari oó', “Ahaá, heewí adór slaqwtós ngir atén i haniisi a adoomá kawa /ayaan?”

53Yesu iri oó', “Án a kah, kuungá' barnaxes slaqwtá Garmoó Hee aga /agi'iiká, nee tseereerós aga wati'iiká, kuungá' slafiingw i kaahh baraahunge.

54Heé slaqwte'eé' ga /aáy, nee oo tseerer'eé' ga wáh, slafíngw alhhe'eesay wásl gu kón. Nee án u waasle/atís bál deelór alhhe'eesaywo.

55Asma slaqwte'eé' a mikaáteedár ló', nee tseerer'eé' a wahtadár ló'.

56Heé slaqwte'eé' ga /aáy, nee heé tseerer'eé' ga wáh, inós i baraaeé' wa hoot, nee aníng a baraawós wa hoót.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

57Asma adoodá' Baabuúeé' kudá' slaáf aníng ira ya/aáw, nee aníng a slaáf as Baabá, heé aníng iga /aay i slaaf sleeme as aníng.

58Tí an mikaáteedá' naa gawaá doorí wa awet. Mikaáteerí nee tidá' baabi'iihúng naa /ayiyé' a wakeeká. Asma inooín tam mikaáteedá' kaa /ayi, ala qatlo kaa mayká. Ala heé mikaáteerí ga /aáy i slaaf ay alhhe'eesay wasle.”

59Yesu axweesanaywí guna baraá doó saalíngw wa axweés, qoomár iwa intsaahhatimís amór Kapernaumú wa ale.

60Múk yaariír baraá tla/ángw eeharuusér Yesuwo axweesanaydá' kuwa axaás, tari oó', “/Aymuuwí ku gawít, heé ya/aamaro gu aleesláw a heemá?”

61Yesu gari tsaáhh baraá muunuúwose gídaabá, eeharuuse /aymuudá' gu qununú/, iri oó', “/Aymuuwí i dukutsumoó tleehhimíti dirhunge?

62Ala a adoomá bál Garmoó Hee bura aandé', bir tsa/a/án amoodá' geera i dahhi?

63Qeeru an kudá' slafíngw hanmiís, slaqwa gár i bu' i káhh. /Aymi'iiká' naa kuungá' i oó' a qeeru, slám a slafiingw.

64Ala baraá tla/angwhunge muu i deer oo aa haratlinti'iiká.” Asma Yesu mukdá' gwa haratlinti'iiká gu qaroó geerí xuu', tam heedaádá' gu sakií/ sleeme.

65Yesu iri oó', “Gawaá adoorihe gaarí an gár án kuungá' nusa báw gídaabá, ‘Hee i kaahh oo hardahamuú amor'eé' gu aleesláw burkwa aleesleemuú i haniisiiká nee Baabuúeé'.’ “

66Iimír qoomaadae múk yaariír baraá eeharuuseerose iri alí kií/, Yesu kwa sangw eehariiká.

67Yesu iri oó' dír eeharuuseerós tidá' miba nee tsár, “Xáy, kuungá' sleeme aníng i geexeemuú wa sla'á'a?”

68Simoni Petro iri oó', “Aáko, amór ta kawaan a amór heemá? Asma kuúng a axweesantá slafíngw alhhe'eesay wásl koón.

69Atén aga haratlintiaán, slám aga xuaán adór kuúng tar Kudá' hhoohhoó' oo Mungú.”

70Yesu iri oó', “Xáy, án kuungaásingá' mibá nee tsár naa tsawaáriíke? Nee oo wák baraahunge a neetlaangw.”

71Gawaá axweesantihe daanduú Yuda guna axweés, garmoó Simoni Iskariote, asma inós an kudá' gu sakií/, nee inós an heé wák baraá eeharuuseedá' mibá nee tsare.

Yohana 7

1Aluudaádae Yesu ina hi'iimiít baraá yaamaá Galilayár wa ale, asma gaa slaiiká iwa hi'iimiiti baraá yaamaá Yudeár wa ale, asma múk Yahudi i inós leelehhiit, as kuwa gaasár wa slai.

2Deelór ur ar múk Yahudi, deeloodá' ur ar Isleeric, qoomaadae aa naká/.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3Hhaeewós nguri bayé', “Quútl diirihe, tláw baraá Yudea, as eeharuuseerók tlehhemi'iiwók kudá' ta tlehhahhit, ngiwa ariya'.

4Hee barnaxes ti xu'utisár wa slaa', tlehhemi'iiwós gi tleehhiiká ar naaqo. Kuúng bar tlehhemi'iiká' tlehhít, ti laqaan dír múk baraaká' yaamu, kuúng u kilá'.”

5Asma tam hhaeewós awa kilá' Yesu ngwa haratlinti'ii'iiká.

6Yesu iri oó', “Qoomar'eé' naa xeeriiká, ala qoomarhúng i deer deelo sleémeerowo.

7Múk aa haratlintii'iiká kuungá' nu aahhiiká, ala aníng iga aáhh. Asma án inooín in babaw gídaabá tlehhemi'ii'ín ki tlakw.

8Kuungá' tsa/amé', deeloorí ur awaak. Aníng deeloorí ur a awaaká hamihe, asma qoomar'eé' aa xeeriiká.”

9Axweesanaywí ooaro nguwa hhe'eés, inós iri Galilayár i meét.

10Ala hhaeewós niwa tlayé' as tawa deelór úr ay, inós sleeme iri daqáy, taa geehhoutisiiká, ala ar naaqod.

11Múk Yahudi Yesu kuri leelehhiít baraá deeloodá' ure, tari oó', “Heedaádá' i amá?”

12Múk yaariír iri qununuú/ baraá boo/aydae daanduú Yesuwo. Bahh'alé tari oó', “A heé hhoó'.” Bahh'alé ta kaahi, “Aasla'áy, in múk al/agín.”

13Ala heé gwa daanda axwees ar geehhoeema i kaahh, asma ta múk Yahúdír da'ayuumiit.

14Qoomár tawa tla/aaohú deelór úr i dirii'i, Yesu iri dáh baraá Doó Mungú, iri intsaahhatimís.

15Múk Yahudi tari waa/oo/amín tari oó', “Heewí sagalooár adór tí adór ngira sláy, inós bira soomuusiiká?”

16Yesu iri oó', “Intsaahhasar'eé' a te'eeneeká, a ar kudá' aníng iga ya/aaw.

17Hee barnaxes sla'aarír kudá' aníng iga ya/aaw, gaa ya/án tleehhamooro, iidíguú intsaahhastadá' daqaní gu tsaahh, gídaabá amór i dahh a amór Mungúhe, laqaá a án kilooeé' an axweés.

18Heé sagós ar axweés, xirfuú i leelehhiiti a kós kilós. Ala heé xirfuú kudá' inós ngwa ya/aaw gu leelehhiít, heedá' a heé ló', nee baraawose al/ayma i káhh.

19Ahaá, Musa hara'aya ngaa dirhúng i haniísiíke? Nee baraahunge tam heé wák oo hara'aya gaa boo/ees i kaahh. Ala kuungá' aníng mihar gaasár wa sla'a'?”

20Boo/aydá' iri oó', “Ahaá, kuúng a neetlaamér koónda? Ahaá, heé kuúng u gaasár wa slaá' a heemá?”

21Yesu iri oó', “Aníng /aymuú wák oo waa/oo/amo una tleéhh, kuungá' sleémeero tari waa/oo/é'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Musa hara'ayár al/utlo ngina haniís, ala a gídaabaheeká hara'ayaarí in amór Musá dáhh, ala a amór baabi'i. Nee kuungá' tam bál deelór hungu/umaawo hee u al/utlá'.

23Ala hee bir harín al/utlooro bál deelór hungu/umaawo, as hara'ayár Musa makawa geeqáy, ala án kuungá' adór ir i buhhaabuhha' a adoomá, aníng bar hee una hungu/uús bál deelór hungu/umaawo.

24Muu mu sakwasleemuutara' ar barqaanti, ala sakwasleema naa tlehhitaak ar loohír ganaa'."

25Múk Yerusalemu bahh'alé tari oó', "Ahaá, heewí a kudá' ta leelehhiítiíke, as kuwa gaasár wa slai?

26U ga/eéraáke, i axwees ar geehhoeema, ala inooín gár ku babay i káhh. Dooqa mukwí urén gaa xuú' gídaabá, a ló', heewí a Krísto.

27Ala heewí atén u xuaán amór i dahhi. Ala Kristo bál bindi hardah, amór i dahhi heé ga xuú' i kaahh."

28Yesu iri tseé' ar afór ur baraá Doó Mungú wa ale iwa intsaahhatimisi, iri oó', "Án kuungá' i xuá', nee amoodá' ni daahh a xuá' sleeme. Ala án naa hardahiiká as sla'aarir'eé'. Kudá' aníng iga ya/aaw, inós a looeema, slám kuungá' inós u xua'aaká.

29Inós aníng u xuú' asma aníng a amoorós daáhh. Inós an kudá' aníng iga ya/aaw."

30Gawaá adoorihe kuri oohár wa slaá', ala heé gwa oh i kaahh, asma qoomaarós aa xeeriiká.

31Ala múk yaariír baraá boo/aydae Yesu guri haratlintií' tari oó', "Ahaá, Krísto bál bindi hardah, layár yaariir ar tír heewí ga baa/ ga tleéhhi?"

32Múk Farisayo boo/aay guri axaás adór ira qununuú/ daanduuwose. Inooín nee geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi askaári kari ya/aáw as Yesu kuwa oohi.

33Yesu iri oó', "Har qoomár niinawe án nee kuungá' a dinkwa. Aluuwo aníng a tláw amór kudaádá' aníng iga ya/aaw.

34Aníng kuungá' i leelehhá', ala i sleera'aaká, slám aníng didaádá' ni dirii', kuungá' hardahamu u aleesleera'aaká."

35Múk Yahudi tiri kilooín yaahamiisiyé', "Heewí amór i kay a amá, diirí atén kuwa araanaaká a diimá? Amór i kay a amór múk Yahudi kudá' aa diyaa/áti amór múk xoordaá hatlá', nee giri intsaahhatimísi?

36/Aymuuwí i kaahi gídaabárós a milá? Kí iwa kaahi, 'Aníng kuungá' i leelehhá', ala i sleera'aaká, slám aníng didaádá' ni dirii', kuungá' hardahamu u aleesleera'aaká.' "

37Baraá deeloodá' ure, deeloodár alhhe'eesaay an deeloodá' ak ur. Baldae Yesu ina sihhiít iri tseé' ar afór ur iri oó', "Hee bira waxiít, ni amor'eé' hardahi, as iwa wahi.

38Asma Gooi i kat, 'Heé aníng iga haratlintii', yau awa ma'aá slafíngw koomá' i baraawós wa ti'iitiyá'.' "

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

39Yesu axweesanaywí guna axweés daanduú Qeeruú hhoohhoó', kudá' ta haniisi dír mukdá' sleémeero oo inós gwa haratlintii'. Qeeru naa hardahiiká qoomaadae, asma qoomaadae Yesu xirfuuwós gwa slayká.

40Muu bahh'alé baraá boo/aydae /aymi'iiká' kiwa axaás, tari oó', “Ar ló', heewí a aarusmoodá'.”

41Bahh'alé tari oó', “Heewí a Kristo.” Ala bahh'alé tari oó' sleeme, “Ahaá, Kristo i Galiláyár dáhhi?

42Gooi baré i kat gídaabá, Kristo i ti'iit baraá xwaylár Daudí wa ale, nee amór ni dahhi a amór Betilehemu, gixsadá' Daudi iwa hoót.”

43Ala gawaá adoorihe boo/aydá' tiri partliít as daanduú Yesú wa ale.

44Bahh'alé baraá boo/aydae Yesu kuri oohár wa slaá', ala heé gwa oh i kaahh.

45Askaáridá' taa ya/aáw, iri hardát dír geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee múk Farisayo. Inooín tari oó', “Ahaá, gaálay ngwa hube'?”

46Askaáridá' iri ó', “Heé aa adór heedaádár axwees i kaahh tam looár wake.”

47Múk Farisayo iri oó', “Kuungá' sleeme tunda al/áyi?

48Baraá múk urén nee múk Farisayowo heé gwa haratlintii' a heemá?

49Ala boo/aywí hara'aya ga xuaaká, kwa qaroó lu'ús.”

50Nikodemu a heé wák baraá tla/angw'ine. Inós a kudá' Yesu gwa i daqay looár wake, qoomár xweeraawo. Inós giri báy,

51“Ahaá, hara'ayarén hee gu sakwasleemúta, barnaxes axweesantós kaa axaasiiká geerí alé, nee barnaxes kaa xuiiká tidá' aa tleéhh?”

52Inooín tari oó', “Kuúng sleeme kár amór ni dahh a Galiláyáro? Áx leelehheek baraá Gooiro gídaabá aarusmoó Galiláyár wa ti'iít i deéro?”

Yohana 8

1Umuú heewo iri waátl amór do'ós. Ala Yesu iri tláy amór tloomarka ta babay Miseituni.

2Looa niwa tleér Yesu iri malé dáh baraá Doó Mungú. Múk yaariír guri i daqáy. Yesu iri iwiít, giri intsaahhatimís.

3Intsaahhatuusér hara'ayár Musa nee múk Farisayo /ameenirka kari huúw dír Yesu, ar tinda óh baraá fuqtá wa ale. Kari tla/ángw i qaás.

4Yesu kuri báy, “Intsaahhatusúmo, /ameenirí ngaa baraá fuqtá wa oohaán.

5Baraá hara'ayaro Musa ina oó', /ameenár adór tí, gár kas hariím a tlaqut ar tlaa/e. Ala kuúng ma kát?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6Yesu kuna adoorí báy as kuwa iiari, as /aymuú Yesu kur sakwasleemuuti kuwa slay. Yesu iri xupuú', iri gooín ar diitsarós yaamí alé.

7Ala mukdá' iwa ak buúhh yaahamisuuwo, Yesu iri amor'ín i qaytsiít, giri báy, “Heé baraá tla/angwhunge tlakweemaá koomaaká, /ameenirí ngi geerí tsaxaari ar tlaa/ano.”

8Yesu iri malé xupuú', iri gooín ar diitsarós yaamí alé.

9Inooín /aymi'iidá' Yesu aa oó' kiwa axaás, muner'ín giri sakwasleemút. Tiri wakeetiné' ti'inango. Bariisee ina giiriín, sleémeero tay faakiís. Yesu kuna kilós geexáy, nee /ameenidá' i didá' wa sihhimamít.

10Yesu iri qaytsiít, /ameenidá' gari báy, “Aáyo, mukdá' i amá? Heé kiíng iga sakwasleemuut i káhhi?”

11/Ameenidá' iri ó', “Aáko, i kaahh.” Yesu gari báy, “Tam aníng sleeme kiíng i sakwasleemuutaaká. Kiíng tláw, ala tlakweema mi malé tleehhaar.”]

12Yesu iri malé oó', “Aníng a gwa/ateemaá yaamu. Heé aníng iga eehaar, i baraá giwtír kayká baloó alé, ala inós gwa/ateemaá slafiingw gi kón.”

13Múk Farisayo iri oó', “Kuúng a kilók tin lamabu'uún. Lamabu'uungók oo loeká.”

14Yesu iri oó', “Aníng tam ti kilooeé' lamabu'uuma, lamabu'ungw'eé' oo ló', asma aníng amór ni daahh a xuú', nee amór ni kaw sleeme. Ala kuungá' a xua'aaká amór ni daahh laqaá tam amór ni kaw.

15Kuungá' hee un sakwasleemutá' ar tlehhemi'iiwós kudá' ta ara'aanda'. Ala aníng hee u sakwasleemuutaaká.

16Án tam sakwasleemuuta, sakwasleemar'eé' ar ló'. Asma aníng a kilooeeneeká. Ala a aníng nee kudá' aníng iga ya/aaw.

17Slám baraá hara'ayarhunge kaa gooín gídaabá lamabu'úngw múk tsár a lamabu'úngw ló'.

18Aníng tin kilooeé' lamabu'uúm, nee Baabuúeé' kudá' aníng iga ya/aaw, i lamabu'ún sleeme.”

19Múk Farisayo iri oó', “Baabuúwók i amá?” Yesu iri oó', “Án kuungá' i xua'aaká. Tam Baabuúeé' sleeme u xua'aaká. Aníng bar geera iga xué', Baabuúeé' sleeme ugwa xué'.”

20Yesu axweesanaywí guna axweés qoomár iwa intsaahhatimisi baraá Doó Mungú wa ale, baraá matla/ángw ilahhooa. Ala heé Yesu ooharo gwa qiitl i kaahh, asma qoomaarós aa xeeriiká.

21Yesu iri malé oó', “Aníng a quútl, ala án kuungá' iri leelehhitá', nee kuungá' a qatlá' baraá tlakweemaahúng i alé. Nee amoodá' án ni kaw, kuungá' hardahamu ngu aleesleera'aaká.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Múk Yahudi iri oó', “Ahaá, tin kilós gaási, as adoodá' iwa kaahi, ‘Aníng a quútl, nee kuungá' hardahamuú amor'eé' u aleesleera'aaká.’ “

23Yesu iri oó', “Kuungá' awa baraay, aníng oo gawa. Kuungá' awa yaamuuká', aníng oo yaamuukaeeká.

24Gaarí an gár kuungá' án nusa báw gídaabá, ‘Kuungá' a qatlá' baraá tlakweemaahúng i alé. Asma kuungá' barnaxes aníng iga haratlinti'ii'iiká gídaabá aníng an kudá', daqaní kuungá' aqo qatlá' baraá tlakweemaahúng i alé.’ “

25Múk Yahudi iri oó', “Kuúng a heemá?” Yesu iri oó', “Aníng an kudaádá' taa geerí oó'.

26Aníng axweesanoó yaariír u koóm, nee sakwasleemár yaariir ngiwa kah daandeemoohunge. Kudá' aníng iga ya/aaw, inós a looeema. Nee aníng tidá' naa axaás dirós wa ale, an tí ni kah dír múk i alé.”

27Ala inooín kaa tsaahhiiká adór iidíguú Baabá ngur káh.

28Yesu iri oó', “Qoomár bar Garmoó Hee tleesár gawto ugwa hhe'esé', daqaní a tsahhá' gídaabá aníng an kudá'. Nee daqaní a tsahhá' gídaabá án gaa a kilooeé' tleehhaaká, ala adoodá' Baabá aníng ira intsaahhatís, an adoodá' ni axwees.

29Nee kudá' aníng iga ya/aaw, inós i dinkwa nee aníng. Aníng iga kilooeé' geexayká. Asma umuúqo deelooro tidá' inós gu sla'atimis an tlehhiít.”

30Yesu axweesanaywí nguwa axweés, múk yaariír guri haratlintií'.

31Yesu múk Yahudi kudá' gwa haratlintii' guri báy, “Kuungá' bara kumité' axweesante'eé' eeharahaduwo, aga eeharuuser'eé' ar ló' tleehhité'.

32Slám looeema i tsahhá', nee looeemaaká' nu gweeriyá' baraá lawaali'iimaro.”

33Tari oó', “Atén a xwaylár Abrahamu, slám aga lawaalér hee tleehhitaaniiká baloó alé. Kuúng mas kat, ‘Tundu gweer.’ “

34Yesu giri báy, “Án a kah, umuúqo heé tlakweemaá tlehhahhiít, a lawaalmoó tlakweema.

35Nee lawaalmo deelo sleémeero do' gu hootiiká. Ala na/aay i doó hoot deelo sleémeero.

36Ala Garma burna gweér baraá lawaali'iimaro, tunda gweér kángw kilá' wa ale.

37Aníng a xuú', kuungá' a xwaylár Abrahamu. Aníng in leelehhitá' iwa gaasár wa sla'a', asma axweesante'eé' baraahunge i káhh.

38Tidá' án naa ár amór Baabá wa ale, an tidá' ni axwees. Nee tidá' kuungá' taa axasé' amór baabuúhúng wa ale, an tidá' ta tlehhita'.”

39Tari oó', “Baabuúrén a Abrahamu.” Yesu iri oó', “Kuungá' geera bar na/'aá Abrahamu, geera alók gadiyeérós aga tlehhé'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

40Tidá' ló' naa amór Mungú wa axaás, ngin kuungá' babáw, ala tam adoorihe kuungá' i gaasár wa sla'á'. Ala Abrahamu adoosíng gaa tleehhiiká.

41Kuungá' gadiyér ta tlehha' ar baabuúhúng.” Tari oó', “Atén a xwaylár tsaatu'uumarooká. Atén Baabá u koomaán, an Mungú.”

42Yesu iri oó', “Mungú geera bar baabuúhúng, án geera kuungá' iga slaé'. Asma án amór ni daahh a amór Mungú. Niri hardáh amoorí alé. Ala naa hardahiiká as sla'aarir'eé', ala án Mungú ina ya/aáw.

43Ala tí án ni kah mas tsatsahhaanda'aaká? Asma kuungá' axweesante'eé' iiár i qaasaro a aleesleera'aaká.

44Kuungá' amór ta dahha' a amór baabuúhúng, Neetlaangw, nee ilatleerír baabuúhúng an tidá' ta sla'a' tlehhmuuwo. Inós a tsu/utusmo iimír iimu/uungo, tam aa sihhiitiiká baraá looeemá i alé, asma looeema baraawose i kahhiyá'. Bir lamtá axwees, a tós kilós gan axwees, asma inós a lamusmo nee a baabuú lama.

45Ala aníng looeema in káh, an gár án kuungá' is haratlintatia'aaká.

46Heé baraá tla/angwhunge tlakweemaaeé' ngi laqaám a heemá? Nee aníng bar tidá' ar looeema ngi káh, kuungá' mas ya/a/aanda'aaká?

47Heé Mungú axweesantá Mungú gaa iiár i qamín. Ala kuungá' a axamisa'aaká, asma kuungá' a múk Munguheeká.”

48Múk Yahudi iri oó', “Ahaá, atén ar ló' aga ooániike, tawa ooaán gídaabá kuúng a heé Samaria, nee gídaabá a neetlaamér koón.”

49Yesu iri oó', “Aníng a neetlaamér koomaaká. Ala aníng Baabuúeé' un ilaiwawaá/. Ala kuungá' aníng i ilaiwawa/a'aaká.

50Slám aníng ti xirfuú i leelehhiitaaká. Ala oo wák i deer oo aníng u xirfuú i leelehhiít, nee inós an kudá' sakwasleema ga tleéhh.

51Án a kah, hee bar axweesante'eé' gaa óh, i baloó gwaaiiká.”

52Múk Yahudi iri oó', “Daxta aga tsaahhaán adór kuúng tar neetlaamér koón. Abrahamu aa gwaá', aaruuse aa qátl, ala kuúng a kat, ‘Hee bar axweesante'eé' gaa óh, i baloó gwaaiiká.’

53Baabuúrén Abrahamu aa gwaá'. Inós kuúng u bá/a? Nee aaruuse sleeme aa qátl. Kuúng heé tir slaqamiimis a heemá?”

54Yesu iri oó', “Án kilooeé' birti xirfayeemiís, xirfuueé' a gaarooká. Án baabuúeé' i xirfayeemiis, inós an kudá' kuungá' tawa kata', ‘A Mungúrén.’

55Kuungá' ugwa xui'iiká, ala aníng u xuú'. Barnaxes aga oó' u xuaaká, aníng a lamusmo tleehhiít adór kuungá' wa ale. Ala án u xuú', nee axweesantós aga óh.

56Abrahamu, baabuúhúng, ina baraá/ asma deelor'eé' ngiwa ari. Inós gay ár, iri qwalalaá/.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

57Múk Yahudi iri oó', “Kuúng kureeraá mibeeraá kooán iga eeriiká, kuúng Abrahamu uga qo aándi?”

58Yesu iri oó', “Án a kah, iimír Abrahamu kuwa laqwaliiká, aníng a qaroó daadeer.”

59Inooín tlaa/e kiri sleemiís as kuwa tlaquuti. Ala Yesu iri nahhaát, iri ti'iít baraá Doó Munguhe.

Yohana 9

1Yesu qoomár iwa waaraahhi, heeko guna ár, inós a taampa iimír kuwa laqwaali.

2Eeharuuse Yesu guri yaahás iri ó', “Intsaahhatusúmo, heé tlakweema gaa tleehh a heemá, a heewíhe laqaá a xwayliteérós, heewí kuwa laqwaali tawa taampa.”

3Yesu iri oó', “Heewí tlakweemaawós ngwa taampuy'iiká, laqaá tam tlakweemaá xwayliteérós, ala as gadiyér Mungú iwa geehhouur inós ar alé.

4Gár atén tiwa hariím a gadiyér kudá' án iga ya/aaw ngiwa tleehhaan, dír tlaatla/aangw ir kumiit. Xweera binda hardahiyé', hee gadiyeét tleehhamooro ga aleeslayká.

5Qoomaarí án niwa baraá yaamí dirii', aníng a gwa/ateemaá yaamu.”

6Adoorí ooaro ngiwa hhe'eés, iri yaamí tsuúq, baa/í gari tleéhh ar tsuuqaadá', baa/ídá' gari sliík ar ila'.

7Iri oó', “Tláw, hamtlo aweek baraá tlahhasár Siloamu.” (Gídaabárós, “Oo taa ya/aáw”). Iri tláy, iri hamtlór áy. Niwa kií/ naxés i xumiis.

8Inslaawaywós kudá' aáng gu xuú' gídaabá heewí a heedaádá' firaariím, tari oó', “Ahaá, heewí a kudá' iwaawiítaáke nee iwa firaarin?”

9Múk hatlá' iri oó', “An inós.” Bahh'alé tari oó', “Aasla'áy, a kudáeeká, an slaqamiimís nee kudá'.” Heedaáduú kilá' iri oó', “An aníng.”

10Tari oó', “Adór ilaawók nira qaytsitiyé' a adoomá?”

11Inós iri oó', “Heedaádá' ta babay Yesu baa/í gana tleéhh, ilaaeé' giri sliík, iri báy, ‘Tláw, hamtlo aweek baraá tlahhasár Siloamu.’ Aníng niri daqáw, niri hamtliím, ilaaeé' niri qaytsitiyé'.”

12Tari oó', “Heesíng i amá?” Inós iri oó', “Aníng u xuaaká amór i dirii'i.”

13Heedaáduú taampa kuri huúw amór múk Farisayo.

14Nee baldá' ilaawós kiwa gweér nee Yesu, baldá' a deelór hungu/uma.

15Múk Farisayo sleeme heedaádá' kuri yaahamiís malé alé, adór ilaawós nira qaytsiitiyé'. Inós iri oó', “Ilaaeé' gina baa/ír ar sliík, án niri hamtlór áw, nee hám a xumiís.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Múk Farisayo bahh'alé tari oó', “Heesíng i amór Mungú dahhiiká, asma hara'ayár deelór hungu/uma ga eeharahariiká.” Bahh'alé tari oó', “Heé tlakweemaá koóm, layár adór tí tleehhamooro, adór ngir aleeslay a adoomá?” Tari afoo dakumiisiyé' tla/angw'ine.

17Tari oó' dír heedaáduú taampa sagaáwa tsare, “Kuúng ma kát daanduú iidíguú heesinge? Asma ilaawók ngaa gweér.” Iri oó', “A aarusmo.”

18Ala múk Yahudi iidíguú heedaádá' kwa haratlinti'iiká gídaabá a taampa nee ilaawós kiri gweér. Xwaylitér heedaáduú taampa kari ateét,

19kari yaahaás, tari oó', “Garmaawí a koohúnge, kudá' tawa kata' a taampa iimír kuwa laqwaali? Adór ilaawós nira qaytsitiyé' a adoomá?”

20Xwayliteérós iri ó', “Atén gár ta xuaan garmaawí an koorén, nee gídaabá an taampa iimír kuwa laqwaali.

21Ala adór hamí ir xumiisi atén a xuaanaaká. Slám heé ilaawós gaa gweer u xuanaaká. Inósuú kilá' yaahasaak, asma inós a heé úr. Inósuú kilá' ngi ooi.”

22Xwayliteérós adoorí gana ó', asma i múk Yahudír da'ayuumít. Asma múk Yahudi gaa qaroó al'axweés gídaabá, hee bar Yesu ngwa ya/án, gídaabá inós a Kristo, heedaádá' ku baynitiis dír doó saaliingo.

23Gaarí an gár xwayliteérós isa ó', “Inósuú kilá' yaahasaak, asma inós a heé úr.”

24Múk Farisayo heedaáduú taampa kuri ateét sagaáwa tsare, tari oó', “Mungú xirfuú i haniseek. Atén a xuaán gídaabá heedaádá' a heé tlakusmo.”

25Heedaáduú taampa iri oó', “Adór tar tlakusmo, aníng a xuaaká. Aníng gár ni xuu' a tí, ‘Geeraawo aníng a taampa, nee hám daxta a xumiís.’ “

26Tari oó', “Gár naa kuúng i tleéhh a milá? Nee adór ilaawók ngira gweér a adoomá?”

27Iri oó', “Aníng kuungá' naa qaroó ádbáw. Ahaá, kuungá' mas axmamisa'aaká? Mas malé axaasár wa sla'á'. Kuungá' sleeme a sla'á'a tawa eeharuuseerós tleehhita'?”

28Kuri niqimís tari oó', “Kuúng an eeharusmoó heesíng. Atén a eeharuusér Musa.

29Atén a xuaán gídaabá Mungú ina axweés nee Musa. Ala amór heesíng i dahhi a xuanaaká.”

30Heedaáduú taampa iri oó', “Gaarí a gár waa/oo/amo, bar kuungá' amór i dahhi a xua'aaká, nee inós ilaaeé' gina gweér.

31A xuaán gídaabá Mungú múk tlakweemaá koóm gu iiár i qaminká. Ala heé Mungú ilaiwawaá/ nee sla'aarír Mungú ga tlehhiít, heé adoorí Mungú gu iiár i qaas.

32Iimír iimu/úngw yaamuuwo kángw adoorí kwa axaasiiká gídaabá, hee ilaá taampa gaa gweér, barnaxes a taampa iimír kuwa laqwaali.

33Ala heewí bir amór Mungú dahhiiká, gár tleehhamooro geera i aleeslay i káhh.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

34Inooín tari oó', “Kuúng bartuna laqwaál baraá tlakweemaá wa ale, kuúng daxta atén adór tir intsaahhatimis a adoomá?” Kuri tsee/aá i duúx baraá doó saaliingo.

35Yesu gari axaás gídaabá heedaádá' kwa tsee/aá i duúx baraá doó saaliingo. Guri ár, iri oó', “Kuúng Garmoó Hee u haratlintatía?”

36Heedaádá iri oó', “A heemá, Aáko, as án nguwa haratlintii'.”

37Yesu iri oó', “Kuúng ugwa aán. Heé nee kuúng axweesá' hamí an inós.”

38Heedaádá' iri oó', “Án ugwa haratlintií', Aáko.” Guri i tumbarara'aát.

39Yesu iri oó', “Aníng nina hardáh baraaká' yaamu as kwasleema, as múk xumiisaaká iwa qaytsiti, nee múk xumiís i taampuuti.”

40Múk Farisayo bahh'alé, oo didaádá' i dirií', adoodá' ngiwa axaás, tari oó', “Ahaá, atén sleeme a taampúwo?”

41Yesu iri oó', “Kuungá' geera bar taampu, geera alók a tlakweemaá koonda'aaká. Ala hám kuungá' a kata', ‘Atén a xumiisaán,’ ala gawaá adoorihe tlakweemaahúng i gawaahúng i kahhiyá'.”

Yohana 10

1Yesu iri oó', “Án a kah, heé aa dahiiká ar afkuú do' baraá matla/ángw bee/aangw, ala ina dáh ar amór hatlá', heedaádá' a fisusmo nee a malgusmoe.

2Heé afkuú doó ar dáh a de'eamusmoó bee/aangw.

3Heedaádá' afkuú doó xuúm, afkuú do' gu gweer dír heewihe. Nee bee/aangw afoorós gari axaas. Inós bee/aangós guri ateetín ar ume, nee guri tsee/aá i duux sleémeero.

4Qoomár bee/aangós sleémeero burngu duuxún, gun geerahaar, nee bee/aangw iri eeharín, asma afoorós ga xuu'.

5Bee/aangwí heé hatlá' gu baloó eehariiká, ala a gun ilagoow. Asma bee/angwí afór múk hatlá' ga xuiiká.”

6Yesu slaqsaywí guna ar axweés dir'ín i alé. Ala inooín gídaabárós kaa tsaahhiiká.

7Yesu iri malé oó', “Án a kah, aníng an afkuú doó bee/aangw.

8Kudá' sleémeero naa hardahiye' qoomár án niwa hardahiiká, inooín a fisuuse nee malguuse. Ala bee/aangw gaa iiár i qaasiiká.

9Aníng an afkuú do'. Hee bira dáh ar aníng, i ba/án. Inós in darah nee in ti'imiit, nee /aymisi ga sláy.

10Fisusmo gár nis hardahi a fiiso nee tsu/uta nee hhita. Án nina hardáh as slafiingw nguwa slaya', nee slafingwdá' iwa doogin.

11“Aníng a de'eamusmoó hhoó'. De'eamusmoó hhoó' slafiingós gun duux as daanduú bee/aangw.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Heé ta bu'un, barnaxes taweermo gwa ár, naa hardáh, in goow, bee/aangw guri geexáy, asma inós a de'eamusmoowooká, slám bee/aangw a koseeká. Taweermo bee/angwdá' gway uhín nee gway diyayaa/.

13Heedaádá' ina goów as tawa heé ta bu'un, asma bee/aangw dirose a gaarooká.

14Aníng a de'eamusmoó hhoó'. Aníng bee/angw'eé' u xuú', nee bee/angw'eé' aníng i xuu'.

15Adoorí an adór Baabá aníng ir xui, nee adór aníng Baabá ngur xuu'. Aníng slafingw'eé' un duúx as daanduú bee/aangw.

16Bee/ángw hatlá' sleeme u koóm, ala i baraá daqtiheeká. Bee/angwí gár kuwa hariím a ngun huúw baraá daqtí alé. Inooín afor'eé' ngiri iiár i qaasiyá', aluuwo tari daqtá wák nee de'eamusmo tari wak.

17“Baabá aníng i slaa', asma slafingw'eé' un haniís as nguwa malé oh.

18Heé slafingw'eé' gu hingeés i kaahh. Ala a ánuú kilá' un haniís. Aníng aleesleemu u koóm oo slafingw'eé' nguwa haniis. Nee slám aleesleemu u koóm oo nguwa slaw malé alé. Adoorí an adoodá' Baabuúeé' naa hara'ayín tlehhmuuwo.”

19Múk Yahudi tiri partliít malé alé as axweesanaywí.

20Awa yaariir bahh'alé tari ooín, “Heewí i neetlaamér kón, slám a slarhhamá. Ahaá, mus iiár i qamiindá'?”

21Bahh'alé tari ooín, “Axweesanaywí a axweesanoó heé neetlaamér koomaaká. Ahaá, neetlaame aleesleemu gu koónda oo taampu ngiwa ila' qaytsiitimis?”

22Baraá Yerusalemuro deelór ur i deer ar inslaslángw aldafiimár Doó Mungú. Qoomaadá' a qoomár tsaaqwa.

23Qoomaadae Yesu ina hi'imiít baraá Doó Mungú wa ale, baraá matla/ángw Sulemani.

24Múk Yahudi Yesu kuri harweér tari oó', “Kuúng atén ti daawitimamis ay xaylá? Kuúng barnaxes a Kristo, atén ti xu'utisa hhe'es.”

25Yesu iri oó', “Án kuungá' naa qaaroó ádbáw, ala kuungá' án i ya/a/aanda'aaká. Gadiyeérí aníng ni tlehhiit ar umuú Baabuúeé', an tidá' aníng i lamabu'uum.

26Ala kuungá' a ya/a/aanda'aaká, asma kuungá' a kahhá' baraá tla/ángw bee/angw'eene.

27Bee/angw'eé' afor'eé' ga iiár i qamín. Aníng u xuú', nee inós aníng i eeharahaar.

28Aníng u slafíngw alhhe'eesay wásl i haniís, nee inós i baloó qwaariiká. Slám heé gu gawaá dakw'eé' wa hayóh i kaahh.

29Baabuúeé' oo bee/angwí ngwa haniis, inós ku úr ta awa hatlá' sleémeerowo. Slám heé gu aleesláw hayooharo i kaahh gawaá dákw Baabuúeé' wa ale.

30Aníng nee Baabá a wak.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

31Múk Yahudi tlaa/e giri taataáhh malé alé as Yesu kuwa tlaquuti.

32Yesu iri oó', “Gadiyér yaariir ar hho' nga laqaám, ar amór Baabá daahh. Gawaá adoorihe a gadiyeét gaalá ar aníng is tlaquta' ar tlaa/e?”

33Múk Yahudi iri oó', “Atén kuúng u tlaquutanaaká ar tlaa/e gadiyér hhó' wa ale, ala gár us tlaquutaan as kuúng tawa Mungú /ooslisliin, nee as kuúng kilók tiwa Mungú tlehhit.”

34Yesu iri oó', “Ahaá, kaa gooínke baraá hara'ayár Musawo tidá' Mungú iwa oó', ‘Kuungá' a mungi'i.’

35Atén a xuaán gídaabá Gooi i warqeeraaká baloó alé. Gawaá adoorihe, Mungú mukdá' aa axweesantós i haniís guna báy, ‘Kuungá' a mungi'i.’

36Ala ánuúwí taa tsuúq nee Baabá, nee tiri ya/aáw baraá yaamí alé, kuungá' mis babeera', ‘Kuúng a Mungú /ooslisliín,’ án bar kah, ‘Aníng a Garmoó Mungú?’

37Án bar gadiyér Baabuúeé' a tleehhaaká, án mi haratlintiaara'.

38Ala án bar gadiyeét aga tleéhh, ala án tim haratlintatia'aakahe, gadiyeédá' naa tleéhh na haratlintiaak. Asma kuungá' kawa xua' nee kawa tsahha' gídaabá Baabá i baraaeé', nee aníng a baraá Baabá.”

39Loohi kari leelehhiít malé alé ar kur oohi, ala iri dabaaín wa qwaár.

40Yesu iri malé tláy ay gayuú Yordani, ay didár aáng Yohana iwa geerí baatimiís, iri amoodá' i deél.

41Múk yaariír Yesu guri i daqáy tari oó', “Yohana layár aa tleéhh i mak káhh, ala tidá' sleémeero Yohana aa káh daanduú heewihe, ar ló'.”

42Múk yaariír amoodaádae guri haratlintií'.

Yohana 11

1Heeko wák i tiiq, umuuwós a Lasaro. Inós a heé gixsár Betania, gixsadá' Mariamu i hot, nee Marta, hho'oorós.

2Mariamu inós a tidá' ya'aá Aako gaa slik ar di/itá mooyángw koom, giri fíts ar se'éngw sagós. Hhiyaawós an Lasaro, kudá' tiíq.

3Hhaeedá' iidík nguri haniisiyé' amór Yesu, tari oó', “Aáko, mulqumoowók i tiiq.”

4Yesu iidíguuwí nguwa axaás, iri oó', “Tiqtisíng ar gwa'araarooká, ala as xirfuú Mungú, as Garmoó Mungú i xurfuuti ar tiqtisíng.”

5Yesu Marta nee hho'oorós nee Lasaro gina ló'wa slaá'.

6Yesu ngiwa axaás gídaabá Lasaro i tiiq, iri deél amoodá' i dirii'i deelo tsár.

7Aluudaádae eeharuuseerós gari báy, “Qwalaasé', a Yudéár kawaán malé alé.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Eeharuuse iri ó', “Intsaahhatusúmo, lata'aáng ar /aben múk Yahudi una loohi leelehhiít as tuwa tlaquuti ar tlaa/e. Slám a amoodá' i kí/a?”

9Yesu iri oó', “Ahaá, looár tlaatla/aangw a mibá nee tsáreéke? Hee bir hi'imiit tlaatla/aango dukutsmo gu tuuiiká. Asma gwa/ateemaá yaamu gi ga/áy.

10Ala bir hi'imiit xweeraawo, dukutsmo gu tuu', asma gwa/ateemaá baraawós i kahhiyá'.”

11Yesu axweesanaywí guna axweés, aluuwo iri oó', “Mulqumoorén Lasaro aa guú', nee án hamí a amoodá' káw as nguwa tleesár aw.”

12Eeharuuse iri ó', “Aáko, bar ina guú', ahaá ala, i hunguú/iíke?”

13Yesu iidíguú aa káh a daanduú gwa'ara, ala inooín ka xui, iidíguú aa káh a daanduú gu'ute.

14Yesu iidíguuwí guri gwa/atís, iri oó', “Lasaro aa gwaá'.

15Nee aníng a qwalalaá/ asma aníng qoomaadae a amoodá' i diriiaaká. Asma gawaá adoorihe kuungá' aníng iwa haratlintia'. Qwalaasé' amoorós.”

16Tomaso, kudá' ta babay Daangamo, iri oó' dír eeharuusér hatlá', “Qwalaasé', atén sleeme a daqawán, as tawa alqatlaan nee inós.”

17Yesu iwa hardáh, Lasaro kwa qaroó foól deelo tsiyáhh aa waaráhh.

18Betania ka tseew nee Yerusalemu adór kilomeétár tám.

19Nee múk yaariír oo Yahudi tinda hardáh dír Marta nee Mariamu, as kiwa gurkwa/amisi as hhiyaaín iwa gwaá'.

20Marta ngiwa axás gídaabá Yesu i lawee', guri al'eér. Ala Mariamu i dó' wa iwiwít.

21Marta iri ó' dír Yesu, “Aáko, kuúng geera bar diirí dirí', hhiyaaeé' geera alók aa gwaaiiká.

22Ala tam hamí a xuú' gídaabá umuúqo gár ta firiinda Mungú i alé, Mungú ngi haniis.”

23Yesu iri oó', “Hhiyaawók i waaslee/.”

24Marta iri ó', “A xuú' gídaabá i waaslee/ baraá waasle/uwo bál deelór alhhe'eesaywo.”

25Yesu iri oó', “Aníng an waasle/ nee slafiingw. Heé aníng iga haratlintii', tim i gwaai, inós i slaaf.

26Nee kudá' slaáf, nee aníng iri haratlintii', inós i baloó gwaaiiká ay slafíngw alhhe'eesay wásl. Xáy, tí aga haratlintí'i?”

27Marta iri ó', “Eeít, Aáko, aníng aga haratlintií' gídaabá kuúng an Kristo, Garmoó Mungú, kudá' hardáh baraá yaamí alé.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

28Marta adoorí ooaro ngiwa hhe'és, iri amór dó' i kí/, hho'oorós Mariamu gari bihhí atét, iri ó', “Intsaahhatusmo naa hardáh, kiíng i ateetín.”

29Mariamu adoorí ngiwa axás, iri tleér ar gaanslaay, iri hardát amór Yesu.

30Nee Yesu qoomaadae aa hardahiiká baraá gixsadá', i didaádá' i kaahh, didár Marta ngway al'eér.

31Múk Yahudi, kudá' nee Mariamu al'iiwiwitá' dír dó' wa ale as gurkwa/amis, kari ár adór Mariamu ira tleér ar gaanslaay, tari ti'iít, kari aluú wa eehaár. Inooín geera ka xui in /aa/aá eér amór /aanta.

32Mariamu iwa hardát didá' Yesu i dirii'i, nee qoomár nguwa aán, iri tumbarara'átf dír ya'aá Yesu, iri ó', “Aáko, kuúng geera bar diirí dirí', hhiyaaeé' geera alók aa gwaaiiká.”

33Yesu Mariamu ngiwa ár iwa /aa/amiin, nee mukduú Yahudi nee inós ti alkoomá' i /aa/amín sleeme, guruuwós iri tláy, muunuúwós iri amoqwaár,

34iri oó', “Dír kway qasé' a diimá?” Tari oó', “Aáko, qwaláng areek.”

35Yesu iri /aá/.

36Múk Yahudi iri oó', “Qaytsité' adór ngura slaá'.”

37Bahh'alé ta kaahi, “Kwí bar taampa gana ila' qaytsitís, ala gwa'arár heewí ila/aro geera gaa aleeslaykáhe?”

38Yesu iri amoqwaqwadín malé alé baraá muunuúwose, iri hardáh ay dír /aanta. /Aantadá' kaa baraá guruú tlaa/ár i foól, nee tlaa/ár hatlá' kari afkudí qaás.

39Yesu iri oó', “Tlaa/a hingeesaak.” Marta, hho'ór heedaádá' aa gwaa', iri ó', “Aáko, aa tsutsuú', asma aa hoót baraá /aantár wa ale deelo tsiyáhh.”

40Yesu iri oó', “Án kiíng iga báwiíke, bara haratlintí', xirfuú Mungú u aán.”

41Tlaa/adá' kari hingeés. Yesu iri gawtí qaytsiít, iri oó', “Baabá, án kuúng un sluufiís, asma án kuúng iga iiár i qás.

42Aníng aga xuú' gídaabá kuúng i iiár i qamamiín umuú deelooro. Ala tí aníng gár ngisa oó', a as boo/aywí oo muu, kwí diirí dirií', kawa haratlinti'i gídaabá án kuúng iga ya/áp.”

43Yesu adoorí ooaro ngiwa hhe'eés, iri tseé' ar afór ur, “Lasáro, ti'iitáng.”

44Inósuudá' aa gwaa' niri ti'iít, kwaa untsuús ar inqwaruú tuuaa, iimír ya'aá wa ale ay daba', nee gitse/awós kaa tseék ar warqamo. Yesu iri oó', “Gweeraak, i tlay.”

45Múk Yahudi oo yaariír oo naa hardah amór Mariamu, adoodá' Yesu aa tleéhh kawa ár, kuri haratlintií'.

46Ala múk Yahudi bahh'alé tari tláy amór múk Farisayo, adoodá' Yesu aa tleéhh kari alki/iít.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

47Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee múk Farisayo, mukduú doó kwasleemár ur kuri ateét tari oó', “Adór heewí ku laqaan a adoomá? Asma heewí layaá yaariir gi tlehhiit.

48Nee atén bura tawó mawaán, muu sleémeero gu haratlintii'. Nee múk Rumi niri hardah, doorén kwí oo Doó Mungú kuri fee/, nee xooroorén kari waawuti'iima hayoh.”

49Heeko wák baraá tla/angw'ine, umuuwós a Kayafa, inós a geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi kurkudae, ina oó', “Kuungá' gár ta baloó xua' i káhh,

50slám a aldakuta'aaká gídaabá, i hariín heé wák iwa gwaai as daanduú muu, asma xooro sleémeero miwa qwát.”

51Kayafa /aymuuwí inós kilós gwa ooiiká. Ala inós kurkudae a geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi. Gawaá adoorihe axweesantós tí a aari gídaabá Yesu i gwaa' as daanduú xooroorí.

52Ala as xooroorí kiloseeká. Nee tam as mukdá' Mungú haratlintií' baraá xoorduuwo nguwa burumburi as tawa wák tleehhiti.

53Iimír baldá' tari al'axweés adór Yesu kur gaasi.

54Ala gawaá adoorihe Yesu aa hi'imiitiiká malé alé ar geehhoeema baraá tla/ángw múk Yahudiro. Iri quútl amoodae, iri tláy bihhaá xanxaay, ay dír gixsarka ta babay Efraimu, iri amoodá' wa hoót nee eeharuuseerós.

55Deelór ur ar Pasaáka ar múk Yahudi deeloodae aa naká/, nee múk yaariír niri tlatláy ayaaín wa ale, tari tsa/án Yerusalemu, qoomár deeloodár Pasaáka iwa xeeriiká, as tiwa hheehhe'eesiya'.

56Inooín Yesu kuri leelehhiít. Tawa sihhimiiti baraá Doó Mungú wa ale, tiri yaahamisiyé' tari oó', “Xaysé', a adoomá, i hardahiikáhe baraá deeloorí ure?”

57Nee geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi, nee múk Farisayo, hara'aya kaa qaroó haniís gídaabá, hee bar ngu xuu' dír i dirii'i, iidík ngu huuwi as kuwa oohár ay.

Yohana 12

1Bál Pasakuwo deelór aa met tawa lahhoó', Yesu iri hardáh amór Betania, amoodá' Lasaro i dirii'i. Inós a kudá' taa waaslee/atís baraá múk aa qaátl wa ale.

2Yesu kuri deelór úr i tleéhh amoodá' wa ale. Marta guri sagadiyús, nee Lasaro a heé wák dír mukdá' aa dír muruú /aymár i iwiiti.

3Mariamu mooyángw ta babay nardo guri taatáhh, oo har qoomár tlaqtá kiílo. Ku hhohhó', slám tlaxoorós ka ló'wa ur. Ya'aá Yesu giri slík, giri fíts ar se'éngw sagós. Nee do da' iri haáts xarángw mooyangwdae.

4Yuda Iskariote, kudá' wák baraá eeharuusér Yesuwo, inós an kudá' Yesu gu sakií/. Inós iri oó',

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5“Ahaá, mooyaangwí mus kwa weerisiiká ar shilíngi tsiire tám, nee shilingirí kari liitlakuusér i haniis?”

6Inós adoorí gár ngisa oó', a gídaabáheeká liitlakuuse gana gurtláy, ala asma inós tawa fisusmo. Nee inós a heé tlakwayduú peésa gu amohhe'eemamiís. Inós peesadá' ta baraadí qamaamin gan fisaasín.

7Yesu iri oó', “Maweek, ngi qas ay bál deelór foolar'eé'.

8Asma liitlakuuse umuú daqto nee kuungá' a dinkwa, ala aníng nee kuungá' a dinkwarooká umuú daqto.”

9Múk yaariír oo Yahudi iidík nguwa sláy gídaabá Yesu i amoodá' i dirii', tari hardáh. Ala gár nisa hardihiyé' a as Yesu kiloseeká, ala as Lasaro nguwa ariya' sleeme, kudá' Yesu aa waasle/atís baraá múk aa qaátl wa ale.

10Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi tari al'axweés as Lasaro sleeme kuwa gaasi.

11Asma múk Yahudi oo yaariír tina paraátl nee inooín asma Lasaro, Yesu kuri haratlintií'.

12Bál tsár múk yaariír nina hardáh as deelór ur. Kari axaás gídaabá Yesu ni hardah baraá gixsár Yerusalemu.

13Loo/ór slaansla kari taataáhh, tari tsee/aá i ti'iít as kuwa al'ay. Tari tsimahhuús ar afór ur, ta kaahi, “Hosana, i xirfuuti kudá' hardáh ar umuú Aako, Waawutmoó múk Israeli.”

14Yesu gwarendmoó daqwaay ngwa i tsa/án, adoodá' kara gooín,

15“Ma da'ayuutaar, múk gixsár Sayuni, Qaytsité', waawutmoohúng naa hardáh, aa tsa/án gawaá daanduú gwarendmoó daqwaay.”

16Hargeeraawo muruuwí eeharuuseerós gwa tsahhiká. Ala Yesu kuwa xirfayeés, kari insláy gídaabá muruuwí kwaa gooín daanduuwós i alé, nee ar gídaabá kuna inós i tleéhh.

17Mukdaádá' dáw bál Yesu Lasaro nguwa ateét baraá /aantár wa ale, nguri waasle/atís, iidíguuwí kuna alki/iít dír muu.

18An gár Yesu kusa al'áy nee múk yaariír, asma iidíguuwí kuna axaás gídaabá layaarí gaa tleéhh.

19Múk Farisayo tari kilooín axweés, tari oó', “Aga aandí'iíke, gár kuungá' ta aleesleera' i káhh. Qaytsiité', muu sleémeero gwa eehaár.”

20Mukko Yunani i deer baraá tla/ángw mukdá' aa sluufimisuú ay, bál deeloodá' ure.

21Mukwí ina hardáh dír Filipo, heé gixsár Betsaida ar yaamaá Galilaya, tari oó', “Aáko, atén Yesu u artá wa sla'aán.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Filipo iri hardáh dír Andrea, iidíguuwí guri oó'. Andrea nee Filipo Yesu kuri ádbáy.

23Yesu iri oó', “Siiwa aa xeér ar Garmoó Hee kuwa xirfayeesi.

24Án a kah, ilmoó angaáno bira huuiiká baraá hhapér i alé, iri gwaa', aqo in hootatín adoodá' i dirii'i kilós alé. Ala bira gwaá', na/'aá yaariir gin laqwaal.

25Heé slafiingós gu slaá', gu qwaarees, nee heé slafiingós gu aáhh baraá yaamuukaákae, gu ba/amis tam ay slafíngw alhhe'eesay wásl.

26Aníng hee bir sagadiyuus, i eehari. Daqaní didaádá' aníng ni diriia, an didá' sagadiyusmooeé' sleeme i dirii'i. Slám aníng hee bir sagadiyuus, heewí ku ilaiwawaa/ nee Baabá.”

27“Muunuúeé' daxta aa amoqwaár. Aníng hám ma oó'? An oóa, ‘Baabá, án ba/amisáng baraá siiwarihe.’ Ala adoorí a ooaaká, asma gaarí an gár siiwarí ngisa i hardáh.

28Baabá, kuúng umuuwók xirfayeeseek.” Afoo niri hardát ar gawaá dooraá daahh, ar kah, “Ugwa xirfayeés, nee hám u malé xirfayeés.”

29Boo/aydá' didá' wa sihhimiít, adoodá' ngiwa axaás, tari oó', “Kududuhaay i deer.” Bahh'alé tari oó', “Malaykamo ina axweés nee inós.”

30Yesu iri oó', “Afoorí naa hardatká as aníng, ala as kuungá'.

31Daxta sakwasleemár múk baraaká' yaamu naa xeér. Hám heedá' úr oo yaamuuká' ku tsee/aá i kwaahh.

32Aníng birta gawtí tleés, muu sleémeero u uuruúx amor'eé' alé.”

33Adoorí gana axweés as ngiwa laqan gídaabá, adór inós ir gwaai a adoomá.

34Boo/aay iri oó', “Atén aga axaasaán baraá hara'ayaaro gídaabá Kristo in slafaafín ay alhhe'eesay wasle. Nee ala kuúng mas kat, Garmoó Hee gár kuwa hariím a gáwtí tleesa? Garmaawí oo Hee a heemá?”

35Yesu iri oó', “Qoomár niinawe gwa/ateema i kumiitiyá' iwa gwa/aatiya' dirhunge. Hi'iimité' ar baraá gwa/ateemaaká', giwti munduwa ót. Asma hee bir baraá giwtír wa hi'iimiit, amór i kay ga xuiiká.

36Qoomaarír gwa/ateema kiwa koondá', gwa/ateemaaká' haratlintiaak, as tawa múk gwa/ateemaaká' tlehhita'.” Yesu adoorí gari oó', iri tláy, iri nahhaatár áy, as mukuwa ár.

37Yesu tam layaá yaariir gaa tlehhahhiiti geeraaín wa ale, ala kwa haratlinti'iiká.

38Asma /aymuudá' aarusmo Isaya aa oó' iwa boo/i, kudá' iwa oó', “Aáko, heé axweesanayrén gwa haratlintii' a heemá? Nee /uuruú Aako heé kway laqán a heemá?”

39Gaarí an gadá' inooín haratlintaaooro kasa aleeslayká, asma aarusmo Isaya aa malé oó',

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

40“Ilaaín gaa taampúy, nee muner'ín gaa gawdeés, as makawa ár ar ilaaín, nee makawa tsaáhh ar muner'ín, tari hhu'u'ún, án ngiri hungu/uús.”

41Axweesanaywí aarusmo Isaya guna oó', asma inós xirfuú Yesu guna ár, nee iidíguuwós guri axweés.

42Ala tam adoorihe baraá mukdá' urene múk yaariír i deer oo Yesu gwa haratlintii'. Ala mukwí taa laqaniká, asma múk Farisayo, as gídaabá mikiwa baynitiís dír doó saaliingo.

43Asma inooín gár ta slai a muu gin aleeya/aa/án ta ak kiwa ya/ana nee Mungú.

44Yesu iri tseé' ar afór ur, iri oó', “Hee bar aníng iga haratlintií', heé aa haratlintií' a aningeeká, ala a kudá' aníng iga ya/aaw guna haratlintií'.

45Nee kudá' aníng i ga/áw, heé i ga/ay a aningeeká, ala a kudá' aníng iga ya/aaw gun ga/áy.

46Aníng nina baraá yaamuú i hardáh, as niwa gwa/ateemaá yaamu tleehhiit, asma kudá' aníng iga haratlintii' miwa baraá giwtír wa hoót.

47Hee bar axweesanay'eé' gwa axaás, ala gwa oohiiká, aníng u sakwasleemuutaaká. Asma aníng naa hardahiiká as muu nguwa sakwasleemuut, gár nisa hardáh a muu nguwa ba/amis.

48Hee bar aníng iga sií', nee bar axweesanay'eé' gwa ya/aniká, heewí heé gu sakwasleemuút i deer. Axweesantí hám naa axweés, gun sakwasleemút bál deelór alhhe'eesaywo.

49Asma aníng aga axweesiiká ar sla'aarir'eé' kilós. Ala Baabuúdá' aníng iga ya/aaw, inósuú kilá' ina hara'ayín daanduú tidá' ni ooa nee tidá' ni axweesa.

50Nee aníng a xuú' gídaabá hara'ayaarós a slafíngw alhhe'eesay wásl. Gawaá adoorihe axweesantá án ni axwees, a tidá' Baabá aníng iga báy.”

Yohana 13

1Qoomár deeloodá' ur ar Pasaáka iwa xeeriiká. Yesu gaa xuú' gídaabá qoomaarós aa xeér, tidá' iwa quutli baraaká' yaamuuwo, iwa tlay amór Baabá. Nee inós mukós kwí oo baraaká' yaamu guna slaá', slám guri ló'wa sla'ati hhe'eés ay alhhe'eesaay.

2Yesu nee eeharuuseerós ta dír muruú /aymár i dirii' qoomár tsiindoowo. Yuda, garmoó Simoni Iskariote, kwaa qaroó muuná i qaás nee Neetlaangw, oo Yesu ngur saki/i.

3Yesu gaa xuú' ar gídaabá Baabá mura' sleémeero gwa dabaawós i qaás, nee ar gídaabá inós amór naa daáhh a amór Mungú, nee hám i amór Mungú káy.

4Gawaá adoorihe Yesu iri tláy dír muruú /aymár wa ale, inqwaarirós gari bihhí qaás. Nee inqwaarír niina gari taataáhh gari afeetlí tseék.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Aluuwo ma'aay giri qaás baraá isaangi, ya'aá eeharuuseerós giri iimu/ún hamtlitooro, nee giri fitsiít ar inqwaaridá' aa afeetlí tseék.

6Iri hardáh dír Simoni Petro. Petro iri oó', “Aáko, kuúng ya'aaeé' inqo hámtla?”

7Yesu iri oó', “Gár aníng ni tlehhiit, kuúng a xu'uká hamí, ala aluuwo a tsáhh.”

8Petro iri oó', “Kuúng ya'aaeé' i hamtlaká baloó alé.” Yesu iri oó', “Án bar ya'aawók i hamaatlaaká, dinku'uumár án nee kuúng ta koomaan i káhh.”

9Simoni Petro iri oó', “Aáko, a ya'a' kilooineeká, ala tam daba' nee saga sleeme hamaatleek.”

10Yesu iri oó', “Heé aa qaroó hamtlin, gár is malé hamtlin i káhh, aqo har ya'a' hamaatla kilós. Asma slaqwtós sleémeero ka hhoohhoo'. Nee kuungá' tundu hhohhó', ala kuungá' sleémeeroowooká.”

11Asma Yesu heé inós gu sakií/ gu xuu', an gár inós isa oó', “Kuungá' sleémeero tundu hhohhoeeká.”

12Qoomár ya'aaín hamtlooro ngiwa hhe'eés, inqwaarirós gari tsiít, iri iwiít, eeharuuseerós gari báy, “Xáy, tí naa kuungá' i tleéhh aga tsahhí'i?

13Aníng kuungá' in Intsaahhatusmór ateetiindá', nee Aako. Ala ar kuungá' ta kata' ar ló', asma an adór aníng ni dirii'.

14Ala bar anuúwí oo Aako nee Intsaahhatusmo ya'aahúng ngina hamtliít, gár kuungá' tunduwa hariím a tin ya'a' hamtlitá'.

15Asma slaqsaay nguna haniís, as adoodá' án naa kuungá' i tleéhh, kuungá' sleeme na tleehhaak.

16Án a kah, lawaalmo ku ureeká ta aakoowose, laqaá ya/abusmo ku ureeká ta heedaádá' ngwa ya/aawi.

17Tí kuungá' bara xué', kuungá' tundu amohhó' bar aga tlehhé'.

18“Án iidíguú naa káh oo kuungá' sleémeerowooká. Asma aníng muk'eé' kudá' naa tsawaár u xuú'. Ala tí ina tleehharút as Gooirí i bo/, ‘Kudá' muruú /aymar'eé' gwa /aay, aa wakusmooeé' tleehhiít.’

19Iidíguuwí ngun iimír hamí wa oó', dír kaangwí ira tleehharuutiiká, asma qoomár bira tleehharuút, kuungá' kawa haratlintia' gídaabá aníng an inós.

20Án a kah, umuúqo heewo oo aníng naa ya/aáw, nee inós kuri ilaaoh, heedaádá' gwa ilaaoh a aníng ina ilaóh. Nee kudá' aníng iga ilaoh, a kudá' aníng iga ya/aaw guna ilaóh.”

21Yesu axweesanaywí ooaro ngiwa hhe'eés, iri amoqwaár baraá muunaáwose. Iri lamabu'ún iri oó', “Án a kah, heé wák baraá tla/angwhunge aníng i sakii/.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Eeharuuse tiri kilooín i qaytsimít, tari xuruút gídaabá, “Heé i daanda axweesi a heemá?”

23Eeharusmooko wák i deer, oo aa tlintii' dír da/eewaá Yesu. Inós an kudá' Yesu aa slaá'.

24Simoni Petro eeharusmoodá' guri kuútl ar dawa, gídaabá, “Yaahaaseek, heé i daanda kaahi a heemá?”

25Eeharusmoodá' iri suruúk ak alé dír Yesu, iri oó', “Aáko, a heemá?”

26Yesu iri oó', “Án /aarmoo fa/a bura tsaákw nee heedaádá' ngway haniis, an inós.” /Aarmo guri taataáhh, guri tsaákw, guri haniís dír Yuda, garmoó Simoni Iskariote.

27Yuda /aarmoodá' /aymaaro nguwa hhe'eés, Neetlaangw guri áy. Yesu iri oó', “Tidá' ta tleehhamór wa sla', tleehheek ar gaanslaay.”

28Ala baraá mukdá' aa dír muruú /aymár i iwiiti, tam heé wák i kaahh, oo gaa xuu', gár kusa adoodá' báy.

29Eeharuuse bahh'alé geera ngi xu', Yesu Yuda guna báy, “Muruudá' ta sla'aan as deelór ur tlaxwang,” laqaá gídaabá liitlakuuse ngiwa gaár i haniisi, asma Yuda tawa heé tlakoó peésár amohhe'eemaamiís.

30Alaá /aarmoodá' /aymaaro nguwa hhe'eés, iri ti'iít hamtidár kilae. Qoomaadaádae iimi a xweera.

31Yuda iwa ti'iít, Yesu iri oó', “Daxta Garmoó Hee kwa xirfayeés, nee Mungú kwa xirfayeés baraawós ar alé.

32Ala Mungú bar kwa xirfayeés ar baraá Garmoó Hee, Mungú sleeme inós gun xirfayees ar baraawós, nee guri xirfayees ar gaanslaay.

33Kuungá' na/'aá ninakw, deelór aa met ka ureeká, án nee kuungá' tawa dinkwa. Án kuungá' iri leelehhitá', nee adoodá' múk Yahudi ngwa báw, án kuungá' sleeme nun adoodá' báw, gídaabá, ‘Amoodá' án ni kaw, kuungá' hardahamu ngu aleesleera'aaká.’

34Hara'ayár /aben ngi haniís, ‘Ti sla'aslae'. Adoodá' án kuungá' nura slaá, kuungá' sleeme ti adoodár sla'aslae'.

35Gawaá adoorihe muu sleémeero gay tsaahh gídaabá kuungá' a eeharuuser'eé', barnaxes kuungá' kiloohúng taa sla'aslaé'.’ “

36Simoni Petro iri oó', “Aáko, amór kuúng ta keer a amá?” Yesu iri oó', “Amór án ni kaw, kuúng eeharto i aleesleeraaká hamí. Ala i eehát aluuwo.”

37Petro iri oó', “Aáko, asma milá án kuúng eeharto mus aleeslawaaká hamí? Aníng slafingw'eé' u haniís as daanduuwók.”

38Yesu iri oó', “Ar lóe, kuúng slafiingók uqo hanísa as aníng? Án a kah, konkomo iwa uui, án kuúng iga tlánk sagaáwa tám wa ale.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Yohana 14

1“Ma amoqwaqwadiimara' baraá munerhunge. Kuungá' Mungú ugwa haratlintié', án na haratlintiaré' sleeme.

2Dír doó Baabuúeene hotángw yaariír i deer. Geera bar adooriheeká, án geera kuungá' naa ádbáw. Asma án hám a tláw, hotangwhúng nguwa amohhe'eesár aw.

3Án bara tláw, hotangwhúng barnaxes ngwa amohhe'eés, ni malé kií/ as nuwa dahi'is amor'eé', as didaádá' án ni dirii', masók kuungá' a deer.

4Nee amoodá' án ni kaw, kuungá' loohi a xuá'.”

5Tomaso iri oó', “Aáko, atén amór kuúng ta keer a xuanaaká, nee atén loohi adór kar xuaan?”

6Yesu iri oó', “Aníng an loohi nee looeema nee slafiingw. Heé naa dir'eé' ar oohiikág, i amór Baabá i hardihiiká.

7Asma aníng bira xué', Baabá geera ugwa xué'. Iimír hamí u xuá', slám ugwa aandé'.”

8Filipo iri oó', “Aáko, Baabá na laqaamang diirén i alé, daqaní atene i bu'út.”

9Yesu iri oó', “Án nee kuungá' ana alhootatimaán deeloorí yaarire, án kuúng i xu'ukáhe, Filípo? Heé aníng iga ar, Baabá gwa ár. Ala kuúng mas kat, ‘Baabá laqaamang?’

10Kuúng aga haratlintiakáhe gídaabá aníng a baraá Baabá, nee Baabá i baraaeé'? Axweesanaywí ni kuungá' i kah, u kahaaká ar aleesleemuueé'. Ala Baabuúdá' baraaeé' i dirií', in gadiyeérós tleehh.

11Án na haratlintiiaré' gídaabá aníng a baraá Baabá, nee Baabá i baraaeé'. Ala bar kuungá' a haratlintatia'aaká, haratlintiaak as tlehhemi'iiká'.

12Án a kah, kudá' aníng iga haratlintii', tlehhemi'iiká' án ni tlehhiit, inós sleeme gi tleehh, nee tam tlehhema'aá ak uren gi tleehh, asma aníng a tláw amór Baabá.

13Nee umuúqo gár kuungá' ta firíriinda'a ar umuueé', án ngi tleéhh, as Baabá iwa xirfuuti ar baraá Garma.

14Umuúqo gaaro bar aga firiindé' ar umuueé', aníng ngi tleéhh.”

15“Án bira slaé', hara'ayar'eé' a otá'.

16Án Baabá u firiím, nee inós alee/isusmoó hatlá' ngu haniis as iwa hooti dirhúng wa ale ay alhhe'eesay wasle.

17Inós a Qeeruú looeema. Múk aa haratlintii'iiká Qeeruuwí gu ara'ariiká, slám gu tsatsahhanká. Gawaá adoorihe ilaooharo gu aleeslayká. Ala kuungá' ugwa tsahhé', asma i dirhúng wa hoot, nee slám i baraahúng.

18“Án kuungá' nu panáy geexawaaká. Ni amorhúng i hardáh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

19Deelór aa met ka ureeká, aníng múk a haratlintii'iiká i ariiká malé alé, ala án kuungá' i aandá', asma án niwa slaaf, nee kuungá' a slafá'.

20Baldá' kuungá' a tsahhá' gídaabá aníng a baraá Baabá, nee kuungá' a baraaeé', nee án a baraahúng.

21“Heé hara'ayar'eé' ga koóm, nee gaa oh, inós an kudá' aníng i slaá'. Nee heedá' aníng i slaá', inós sleeme ku slaa' nee Baabuúeé'. Nee án sleeme heedaádá' u slaá', nee tiri geehhoeés dirós i alé.”

22Yudaduú Iskariotewooká iri oó', “Aáko, ahaá adór kuúng tir geehhoutis diirén i alé a adoomá, ala misti geehhoutiská dír múk aa haratlintii'iiká?”

23Yesu iri oó', “Hee bar aníng i slaa', axweesante'eé' ga oh, nee inós kway slaa' nee Baabuúeé'. Aníng nee Baabuúeé' nay hardahaán amoorós, tari hootaán amoorós wa ale.

24Heé aníng i sla'aaká, axweesanay'eé' gu oohiiká, nee slám, axweesanaywí ta axamisa' a kwe'eeneeká, ala oo Baabuúdá' án iga ya/aaw.

25“Tí ngina oó' dirhúng i alé, qoomaarí ngiwa dirhúng i kaahh.

26Ala alee/isusmoodá', Qeeruudá' hhoohhoó', kudá' Baabá ni ya/aawi ar umuueé', kuungá' nun intsaahhatimis baraá umuúqo gaaro, slám nuri inslawtimis tidá' sleémeero án naa kuungá' i kaahi.

27“Wayda ngu kuungá' i geexáw, wayduueé' ngun haniís. Wayduudá' aníng ni hanmiis, a adór wayduuduú mukwí oo baraaká' yaamu ni hanmiisiiká. Ma amoqwaqwadiimara' baraá munerhunge, slám ma da'ayumitaara'.

28Aga axasé' tidá' naa kuungá' i oó' gídaabá, ‘Aníng a tláw, slám ni malé kií/ amorhúng i alé.’ Geera bar aníng iga slaé', alók aga qwala/é' asma a tláw amór Baabá. Asma Baabá ku úr ta aninge.

29Tí ngina iimír hamí wa oó', qoomár iwa tleehharutiká, as gídaabá qoomár bira tleehharút, masók an haratlintiá'.

30Axweesantá yaariir ar ni dirhúng i malé oo' i káhh, asma heé úr oo yaamuuká' i hi'iit. Ala inós gár i aleeslay i káhh dir'eene.

31Ala tí in tleehharút as muu ngiwa tsaahhi gídaabá án Baabá u slaá', nee ar gídaabá an tleéhh tidá' Baabá naa hara'ayín. “Gawaá adoorihe, sihhiitaré', quutlaré', diirí geexaware'.”

Yohana 15

1“Aníng a xa'anoó sabiíbu kuduú ló', nee Baabuúeé' an dooslitmo.

2Umuúqo halmír laqwaliimaaká baraaeene gan hingees. Nee halmiidá' laqwaliim, gan fiits, as iwa laqwal kángw kilá' wa ale.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3Kuungá' aga qaroó hhoohhoouuré' asma axweesantadá' naa kuungá' báw.

4Baraaeé' wa hootaak, nee án baraahúng. Adoodá' halmi kilós ir laqwalaká barnaxes i gawaá xa'anoduú sabiíbuú i dir'aká, tam kuungá' sleeme a adoorí barnaxes a baraaeé' wa hota'aaká.

5"Aníng a xa'anoó sabiíbu, kuungá' a haleemi. Heé baraaeé' wa hoót, nee án baraawós, heedaádá' mamuh gi ló'wa laqwaal. Asma án bar kaáhh, kuungá' gár tleehhamooro ta aleesleera' i káhh tam ar wák.

6Heé baraaeé' wa kumiitaaká hotaango, kun tsee/aá i kwaahh, adoodár halmi kar tsee/aá i kwaakwahhi, iri kát. Muu haleemiidá' giri sleemiis, kiri kwaahh baraá asla, as asla ngiwa /ak.

7Kuungá' barnaxes a baraaeé' wa hotá', nee axweesanay'eé' bira baraahúng wa hoót, umuúqo gár ta sla'a'a firiimaak, kingi haniis.

8Baabuúeé' ku xirfayeemiis, as adoodá' kuungá' mamu kiwa ló'wa laqwaliinda', nee tawa eeharuuser'eé' ar ló'.

9Adoodá' Baabá aníng ira slaá', aníng sleeme kuungá' nuna adoodár slaá', baraá sla'aarir'eé' wa hootaak.

10Kuungá' bar hara'ayar'eé' aga oté', a hotá' baraá sla'aarir'eé' wa ale, adoodá' aníng hara'ayár Baabuúeé' ngira óh, nee nira hoót baraá sla'aarirós wa ale.

11"Tí án ngina oó' dirhúng i alé, as qwal/uueé' masók i baraahúng, nee qwal/uuhúng i boo/i.

12Hara'ayar'eé' a tí, 'Ti sla'aaslae' adoodá' án kuungá' nura slaá'.'

13Hee i kaahh oo sla'aarír ur ga koóm, ar tí ga baa/, ar hee slafiingós nguwa haniisi as daanduú mulqeerós.

14Kuungá' a mulqer'eé', bar tidá' án naa hara'ayiím aga tlehhé'.

15Án kuungá' nu lawaalér ar ateetimaaká malé alé, asma lawaalmo gár aakoowós i tleehhi ga xuiiká. Ala án kuungá' nun mulqér ar ateetiím, asma tidá' sleémeero án naa axaás amór Baabuúeé' wa ale, nga kuungá' i oó'.

16Aníng kuungá' iga tsawdi'iiká, ala a án kuungá' nuna tsawaár, nuri qaás as mamu kiwa laqwaalár eera', nee mamuuhúng iwa hootiya', as tidá' sleémeero ta firiinda' ar umuueé', Baabá ngiwa haniisi.

17Tí ngin dirhúng i hara'ayiyiím, 'Ti sla'aslae'.' "

18"Kuungá' múk aa haratlintii'iiká buurnaa aáhh, xuaak gídaabá aníng iga qaroó aáhh, qoomár kuungá' nuwa aahhiiká.

19Kuungá' geera bar muk'ín, inooín geera kuungá' nu slaiyá'. Ala daxta kuungá' a muk'ineeká, asma adoodá' án kuungá' nuwa tsawaár baraaín wa ale. Gawaá adoorihe múk aa haratlintii'iiká kuungá' nu aahh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

20/Aymuudá' naa kuungá' báw inslawaak gídaabá, ‘Lawaalmo ku ureeká ta aakoowose.’ Bar án tina slahhe'eemiís, kuungá' sleeme tundu slahhe'eemiis. Bar axweesante'eé' kana óh, toohúng sleeme ka oh.

21Ala tí sleémeero kingi tleehh dirhunge as aníng, asma kudá' aníng iga ya/aaw, inooín ngu xuiiaaká.

22Án geera binda hardahiiká nee nari axweés nee inooín, geera ta tlakweemaá konká. Ala hám daxta tlakweemaaín tlaankuuwo ngi aleeslay'aaká.

23Heé aníng iga aahh, a Baabuúeé' guna aáhh sleeme.

24Aníng tlehhemi'i ina tla/angw'ín wa tleéhh, tam heé hatlá' i kaahh oo tlehhema'aá adór kudá' gaa tleehh. Adoorí geeraawo bar aga tleehhiiká, inooín alók geera ta tlakweemaá konká. Ala daxta inooín tlehhemi'iieé' kaa ár, tam adoorihe aníng nee Baabuúeé' taa aahhiyé'.

25Adoorí ina tleehharút as /aymuudá' taa gooín baraá hara'ayar'ín iwa boo/i, kudá' káh, ‘Aníng ina tawó aahhiyé'.’

26“Alee/isusmoodá' binda hardáh, kudá' aníng ni ya/aaw amór Baabá wa ale, inós aníng i lamabu'ún. Inós a Qeeruú looeema, kudá' amór Baabá daáhh.

27Kuungá' sleeme aníng i lamabu'uundá', asma iimír iimu/uungo kuungá' a dinkwa nee aníng.

Yohana 16

1“/Aymi'iiká' ngina dirhúng i oó' as gídaabá kuungá' mutunduwa gee/aásl tari alí ki/á'.

2Kuungá' tundu baynitis dír maraá saalingo. Slám qooma i hardát ar umuúqo heewo oo kuungá' nu tsuú/, ngiwa xui gídaabá i Mungú sagadiyuus.

3Adoorí kan tlehhiit asma Baabá kuwa xuiiká, nee aníng sleeme ti xuiiká.

4Ala án tí ngina dirhúng i oó' as gídaabá qoomaadá' bira xeér, kuungá' tí ka insleerá' asma ngaa geerí oó'.” “Tí iimu/uungo gár ngisa ooiiká, asma án nee kuungá' a dinkwa.

5Ala án hám daxta a tláw amór kudá' aníng iga ya/aaw. Slám dirhunge heé aníng i yaahamiís i kaahh gídaabá, ‘Amór ta keer a amá?’

6Nee munerhúng gurhaamiro aa háts asma tí án naa dirhúng i oó'.

7Ala ar aníng ni dirhúng i oo' ar ló', ‘Dirhunge a tsiní án barnaxes aga tláw. Asma aníng bara tlawiiká, Alee/isusmo i hardahiiká amorhúng i alé. Ala bar án aga tláw, án ngu ya/aáw amorhúng i alé.’

8Nee Alee/isusmoodá' birna hardáh, inós iidíguú tlakweema nee gan'amu, nee sakwasleema gun dír múk i gwa/atis.

9Gawaá iidíguú tlakweemaawo, asma án ti haratlintati'iiká,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10nee iidíguú gan'amuuwo, asma aníng a tláw amór Baabá nee slám i aanda'aaká.

11Gawaá iidíguú sakwasleemaro asma kudaádá' úr oo yaamu kwaa qaroó sakwasleemuút.

12“Tam hamí /ayma'aá yaariir i koóm, awa ni kuungá' i ooiím, ala kuungá' i aleesleera'aaká hamí.

13Ala Qeeruuduú looeema bar inós naa hardáh, kuungá' nu gan'aas baraá looeema sleémeero, asma ar i axweesi a toseeká, ala sleémeero tidá' i axaasi gan oo', nee muruudá' tleehharuuta nu xu'utis.

14Inós aníng i xirfees, as te'eé' gan oh, nee ngiri xu'utis dirhúng i alé.

15Ala sleémeero ar Baabá i kon a te'eé'. An gár nisa oó', inós te'eé' sleémeero ga oh, nee ngiri xu'utis.”

16“Alaá deelór niiná bira waaráhh, án kuungá' i aanda'aaká. Nee slám alaá deelór niiná bira malé waaráhh, án kuungá' i aandá'.”

17Bahh'alé baraá eeharuuseerose tiri kilooín yaahamisiyé', “Axweesanaywí a milá iwa kaahi, ‘Alaá deelór niina bira waaráhh, án kuungá' i aanda'aaká. Nee slám alaá deelór niina bira malé waaráhh, án kuungá' i aandá'.’ Nee ar gídaabá, ‘Aníng a tláw amór Baabá.’ “

18Tari káhh, “Gídaabárós a milá, tí iwa kaahi, ‘Alaá deelór niiná.’ Gár i axweesi a tsatsahhaamanaaká.”

19Yesu gari tsaáhh gídaabá eeharuuseerós gu yaahaasár wa slá', gari báy, “Gár tiwa yaahamisa' a tidá' nuwa báwi, ‘Alaá deelór niiná bira waaráhh, án kuungá' i aanda'aaká, nee slám alaá deelór niiná bira malé waaráhh, án kuungá' i malé aandá'.’

20Án a kah, kuungá' a /a/á', nee tay tsuunqumisá', ala múk aa haratlintii'iiká iri qwalaa/. Kuungá' tay gurhaamutá', ala gurhaamirhúng i warqeér tawa qwala/.

21/Ameeni in gurhaamút deelór xwaylarós binda xeér, asma slahha'amuuduú siiwár xwayla. Ala bira xwayluúr, slahha'amaayeedá' ga insleeraaká, asma qwal/uudá' na/aay kuwa sláy baraá yaamuuwo.

22Ala dirhunge a adoorí sleeme, a gurhaamutá', ala án kuungá' nu malé ár, nee munerhúng iri qwalá/, nee qwal/uuhúng heé gu hingeés i kaahh.

23“Slám baldá' gár iwa yaahasa' i káhh. Ar ló' án a kah, Baabá bura firiindé' umuúqo gaaro, inós ngi haniis as aníng.

24Ay hamí gár taa firiindé' i káhh ar umuueé'. Fiririimé', a sleerá', as qwal/uuhúng iwa boo/i.”

25“Muruuwí nguna oó' dirhúng i alé ar slaqsi'i. Ala qooma i hardát ar aníng niwa baloó ilawatsaaká dirhúng i alé ar slaqsi'i. Ala iidíguú Baabá ngun dirhúng i alki/iít ar geehhoeema.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

26Baldá' a firiindá' ar umuueé', slám nu bawaaká gídaabá aníng nu aleefiriím dír Baabahe.

27Asma Baabá inósuú kilá' kuungá' nu slaa', asma án kuungá' i sla'á', nee kari haratlintié' gídaabá aníng a amór Baabá daáhh.

28Aníng an amór Baabá daáhh, nay baraaká' yaamí hardáh, slám án daxta yaamu i geexáw, nay tláw amór Baabá."

29Eeharuuseerós guri beér, "Ga/aaweegáy, daxta a axwés ar adór geehhoo', slám a axweská ar slaqsi'i.

30Atén aga xuaán gídaabá mura' sleémeero kuúng u xú', nee slám gaa i káhh ar hee kuúng uwa yaahasi. Gawaá adoorihe aga haratlintiaán gídaabá kuúng a amór Mungú dáhh."

31Yesu giri báy, "Daxta aga haratlinti'í'i?

32Ga/aawaagáy, qooma i hardát, slám qooma naa qaroó hardát, ar kuungá' sleémeero tawa diyaya/ata', umuú heewo amoorós, nee aníng iri kilooeé' geexeerá'. Ala aníng a kilooeeneeká, asma Baabá nee aníng a dinkwa.

33Tí án ngina kuungá' báw, as wayda kuwa sleera' baraaeene. Baraaká' yaamuuwo slahha'amu u sleerá'. Ala ma mune siaara', asma aníng yaamu iga ar baá/."

Yohana 17

1Yesu axweesanaywí ooaro nguwa hhe'eés, iri qaytsiít gawaá doorí alé, iri oó', "Baabá, qooma naa hardát. Garmaawók xirfayeeseek, as Garmaawók kuúng uwa xirfayeesi sleeme,

2adoodá' kuúng kura aleesleemuú i hanís daanduú muu sleémeerowo, asma sleémeero kudá' taa dirós i hanís ngiwa slafíngw alhhe'eesay wásl i haniisi.

3Nee slafíngw alhhe'eesay wásl an kwí, kuúng uwa xuiya', Mungúduú ló', kudá' wák, nee Yesu Kristo, kudá' naa ya/áp.

4Án kuúng ugwa xirfayeés baraaká' yaamuuwo, nee gadiyeédá' naa hanís, aga hhe'eés tleehhamooro.

5Nee hám Baabá, án kuúng na xirfayeesáng amoorók wa ale, ar xirfuudá' ni amoorók wa koom iimír yaamu kiwa tleehhiiká.

6"Án kuúng ugwa xu'utís dír mukdá' naa hanís baraaká' yaamuuwo. Inooín a mukók, nguri aníng i hanís, nee axweesantók kaa óh.

7Nee hám kaa xuú' daxta gídaabá, tidá' sleémeero naa hanís, amór i dahh a amoorók.

8Asma axweesanaydá' naa aníng i hanís, aníng ugwa dir'ín i haniís, nee inooín kwaa ilaóh, kuri xuú' gídaabá amór i dahhi a amoorók, kari haratlintií' gídaabá án heé iga ya/aaw a kuúng.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9“Án kuká' in aleefiririím. Aníng múk aa haratlintii'iiká u aleefiririimaaká, ala a kuká' kuúng naa aníng i hanís, asma a kók.

10Kwe'eé' sleémeero a kók, nee kók a kwe'eé'. Nee aníng taa xirfayeés baraaín wa ale.

11Aníng a baraaká' yaamí diriiaaká, ala inooín ta baraaká' yaamí dirii'. Aníng ni hardáh amoorók. Baabuú hhoohhoó', kuká' na de'eemeek ar /uuruú umuuwók kudá' naa aníng i hanís. Asma wakleeli'iima ka kon, adór atén kar koomaan.

12Qoomár án niwa dinkwár i dirii' nee inooín, aníng iga de'eém ar /uuruú umuuwók kudá' naa hanís, ngiri amohhe'eemiís. Ala tam baraaine heé wák aa qwaar i kaahh, aqo har heedá' taa qwanáy i harafaár iimír iimu/uungo, as Gooi iwa bo/.

13Nee án hamí ni hardáh amoorók. Nee /aymi'iiká' aníng in baraaká' yaamuú wa káh, as qwal/uueé' masók i boo/ baraaine.

14Án axweesantók aga inooín i haniís, ala inooín kaa aáhh nee muu asma inooín awa yaamuuwooká, adoodá' án tar heé yaamuuwooká.

15Aníng a firíriimaaká gídaabá inooín kiwa hinges baraaká' yaamuuwo, ala kiwa de'een dír kudá' tlaakwe.

16Inooín awa yaamuuwooká, adoodá' án tar heé yaamuuwooká.

17Ala kuúng na hheehhe'eeseek ar looeemadá'. Axweesantók a looeema.

18Adoodá' án kuúng ira ya/áp baraakaáká' yaamu, án sleeme inooín ina ya/aáw baraaká' yaamu.

19Ala aníng ti amoorók i haniís as inooín, as inooín sleeme tawa kók tleehhiti ló'wa ale.

20“Ala awa án ni aleefiriiriim a kuká' kilooíneeká, ala tam kudá' aníng i haratlintiiá' as axweesantaín.

21Inooín sleémeero masók ta wakleeli'iima tleehhiit, adoodá' kuúng Baabá tar baraaeé' i diri', nee án nir baraawók i dirii'. Inooín sleeme masók i baraarén, as múk aa haratlintii'iiká ngi tsaahhi gídaabá kuúng an kudá' aníng iga ya/ap.

22Xirfuudá' kuúng naa aníng i hanís, aníng ugwa haniís dír kudá' aníng iga haratlinti'iiye', asma tawa wakleeli'iima tleehhiiti, adoodár atén tar wak, gídaabá

23aníng baraaín, nee kuúng baraaeé', as wakleeli'iima kawa boo/eesi. Asma múk aa haratlintii'iiká ngiwa tsaahhi gídaabá, án kuúng ina ya/áp, nee gídaabá, kuúng mukdá' aníng iga haratlintii' una slá', adoodá' aníng ira slá'.

24“Baabá, kuká' kuúng naa hanís, gár ni slaa', masók i dinkwa nee aníng didá' án ni diriia. Nee xirfuudá' naa aní hanís nguwa ga/aya'. Asma án kuúng ina slá' iimír yaamu kiwa tleehhiiká.

25Baabuú gan'amuú koóm, muu kuúng ugwa xuiiká. Ala án kuúng ugwa xuú', nee kuká' kuúng ugwa xuiyé' gídaabá án kuúng ina ya/áp.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

26Án kuúng ugwa xu'utís dir'ín i alé, slám u malé xu'utís, as sla'aaridá' án kuúng ira slá', masók i baraaín, nee aníng sleeme masók a baraaín.”

Yohana 18

1Yesu axweesanaywós nguwa hhe'eés, iri ti'iít nee eeharuuseerós ay gayuú yaaér Kedroni. Didaádae asalmoi i deer. Yesu iri dáh nee eeharuuseerós baraadí alé.

2Nee Yuda, kudá' gu saki/itá wa slaá', didaádá' ga xuu', asma Yesu i didaádá' kaakáy daqtá yaarire nee eeharuuseerós.

3Múk Farisayo nee geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi, askaári kana haniís dír Yuda, nee sagadiyuusér Doó Mungú sleeme. Yuda girir dáh baraá asalmoodí alé, inooín ta tsaa'asoó kón nee xooslár slaqwara.

4Ala Yesu ga xuu' tidá' sleémeero ar gur slaw, giri harahi'iít, giri yaahaás, “Heé ta leelehhita' a heemá?”

5Tari oó', “A Yesú Nasareti.” Yesu iri oó', “An aníng.” Yuda, kudá' Yesu gwa sakii/, aa sihhiít dinkwa nee mukdá' ngwa oohár ay.

6Yesu qoomár ngiwa báy, “An aníng”, tari alí kií/, tari huuhu'ún yaamí alé.

7Yesu giri malé yaahaás, “Heé ta leelehhita' a heemá?” Tari oó', “A Yesú Nasareti.”

8Yesu iri oó', “Nuna qaroó báw, a aníng. Ala bar aníng in leelehhitá', kuká' mawaak, i quutliye'.”

9/Aymi'iiká' gina káh as /aymuuwí iwa boo/i, oo aa geerí oó', gídaabá, “Baabá, baraá kudá' sleémeero naa hanisi, oo aa qwaar i kaahh tumu wák.”

10Ala Simoni Petro i paángár kón. Paángarós gari duúx baraá qawaywo, lawaalmoó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi guri iia tsaát, iiár doó /iyáy. Nee lawaalmoodá' umuuwós a Malko.

11Ala Yesu iri oó' dír Petró i alé, “Paángarók ki/iseek. Slahhe'eemisuúj Baabá naa aníng i haniís, aníng adór ngur maw sleemuuwo?”

12Askaáridá' nee geeraharusmooín nee sagadiyuuseedár múk Yahudi Yesu kuri óh, kuri tseék,

13kuri ala huúw ay dír Anasi. Asma Anasi a taatoó harér Kayafa. Nee Kayafa a geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi kurkudae.

14Nee inós a kudaádá' múk Yahudi gwa bay, a tsiní heé wák iwa gwaai as daanduú muu sleémeero.

15Simoni Petro nee eeharusmoó hatlá' Yesu kuri eehaár. Nee eeharusmooduú hatlá' nee geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi ti xuiyá'. Gawaá adoorihe iri al dáh dinkwa nee Yesu ay baraá gar/oók doó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Ala Petro iri sihiít tsee/aá wa ale dír gar/áydae. Ala eeharusmooduú hatlá', kudá' nee geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi ti xuá', iri ti'iít, iri axweés nee dasiidá' afkuú doó ga/aw, as Petro nguwa baraá gar/áy dahaasi, nguri dahaás.

17Dasiidá' afkuú doó ga/aw, Petro guri beér, “Kuúng a eeharusmoó wák oo heewíheéke?” Inós iri oó', “A aningeeká.”

18Qoomaadae lawaale nee sagadiyuuse asla kaa oohiís, asma tsaaqwa i deer, nee ta sihhimiit didár asltá wa ale, ta asltá axwaaneemiis. Petro sleeme iri sihhiít bihhi'ín i alé, iri axwaaneés.

19Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi Yesu guri yaahamiís iidíguú daanduú eeharuuseerós nee intsaahhatimisuuwós.

20Yesu iri oó', “Aníng ana axweemaamiís dír geerá muu sleémeero daqiisleém. Dír án niwa intsaahhatimaamiis a baraá maraá saaliingw nee baraá Doó Mungú, dír múk Yahudi sleémeero iwa burumburimaamiti. Gár naa axweés ar sufa i káhh.

21Ala aníng mihar yaahamisá'. Kudá' án iga axamiisiye' yaahamiisaak gár án naa axweés a milá. Inooín ka xuu'.”

22Yesu adoorí ooaro ngiwa hhe'eés, sagadiyusmooko wák oo didá' wa sihhiimiít, Yesu guri tlaaqarmo slaáhh, iri oó', “Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi mus qítl adoosíng beemuuwo?”

23Yesu iri oó', “Gár tlaakw ar naa oó' barnaxes i deer, tlakweemaasíng laqaamang. Ala barnaxes looeema ina oó', gár isa sláhh a milá?”

24Aluuwo Yesu kuri huúw ar píngu nee Anasi amór Kayafa, geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi.

25Qoomaadae Simoni Petro i sihhimiit iwa axwaneemisi. Múk hatlá' didaádae iri oó', “Kuúng a eeharusmoó wák oo heedáeéke?” Ala Petro iri tlaánk iri oó', “A aningeeká.”

26Lawaalmoó wák oo geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi a mar'afmoó heedá' Petro aa iia tsaát. Inós iri oó' dír Petro, “Ahaá, aníng kuúng ugwa áriíke, tawa baraá asalmoó i dir'a' nee inós?”

27Petro iri malé tlaánk, nee hamtidár kilae konkomo iri uú'.

28Yesu kurir tláy dír doó Kayafá wa ale, ay boómár ur. Nee qoomaadá' a matlatlér boo/. Ala múk Yahudi aa dahiiká baraá boomár úr i alé, asma tan meetaál da'ayumiit, mikiwa ilaá/ muruú /aymár Pasaáka /aymaaro.

29Pilato giri harati'iít tsee/aá i alé, iri oó', “Gár heewí kuwa sakwasleemuta' a milá?”

30Tari oó', “Bira dakuusiiká geera ngu huwaanaaká amoorók i alé.”

31Pilato giri báy, “Gimsé', ar tlawaak kuungá', sakwasleemuutaak ar hara'ayarhúng.” Múk Yahudi iri oó', “Atén ya/aám a koomaanaaká ar hee kuwa gaasaan.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Tí ina tleehharút as /aymuudá' Yesu aa oó' iwa boo/i. Asma inós loohír ir gwaai gaa geerí oó'.

33Pilato iri malé dáh baraá boomár úr i alé. Yesu guri ateét guri yaahaás, “Kuúng a waawutmoó múk Yahudíro?”

34Yesu iri oó', “Yaahasasíng amór i dahh a amoorók kilóge, laqaá múk hatlá' kangw'eé' nguna dirók i káh?”

35Pilato iri oó', “Aníng a heé Yahudíro? Xooroorók ar kilá' nee geeraharuusér uren ar saalingw'ín kuúng una huuwiyé' amor'eé' alé. Gár taa tléhh a milá?”

36Yesu iri oó', “Waawuti'iimar'eé' ar baraaká' yaamuuwooká. Waawuti'iimar'eé' geera bar ar baraaká' yaamu, eeharuuser'eé' geera án iga aleesláqw, aníng mitiwa haniís amór múk Yahudi. Ala waawuti'iimar'eé' ar baraaká' yaamuuwooká.”

37Pilato iri oó', “Ala kuúng a waawutmoówoóke?” Yesu iri oó', “Kuúng an kát gídaabá aníng a waawutmo. Aníng gár tisa laqwaál nee gár nisa hardáh baraaká' yaamí alé, a tí kilós, ‘Iidíguú looeema nguwa kah. Umuúqo heewo oo bartá looeema, axweesante'eé' ga axamiis.’ “

38Pilato iri oó', “Looeema a milá?” Inós /aymuuwí yaahaasaro nguwa hhe'eés, iri malé ti'iít amór múk Yahudi, iri oó', “Aníng gár heewí ngus sakwasleemuut a ara'araaká.

39Kuungá' a xuá' baraá tlehhemi'iihunge, adór aníng heé wák ngur gwedadiit dirhúng i alé, bál deelór Pasaáka bira xeér. Ala a sla'á'a waawutmoó múk Yahudi nguwa gweer?”

40Sleémeero tari tseeamín ta kaahi, “A kwisingeeká. Baraba na gweerang.” Ala Baraba inós a malgusmom.

Yohana 19

1Yesu kurir tláy nee Pilato, kuri muúx ar qaw'i.

2Nee askaári slamángw laqaya' guri tlaatláp, guri qás gawaá ságw Yesu. Guri tsiitís ar inqwaarír siiraa/aat.

3Kuna i tseewúy, kuri taaqweemiís ta kaahi, “Laawaay, Waawutmoó múk Yahudi.” Kuri tlaaqarma' muúx.

4Pilato iri malé ti'iít tsee/aá i alé, giri báy, “Heewí ngu tsee/aá i huúw amorhúng i alé, as kuungá' kawa tsahha' gídaabá, aníng gár heewí ngus sakwasleemuut a araa'araaká.”

5Yesu niri tsee/aá i ti'iít, slamángw laqaya' ngwa tsiít, nee inqwaaridá' siiraa/aat. Pilato iri oó', “Heewí ga/aawaak.”

6Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee sagadiyuuser'ín adoodá' kawa ár, tari tseeamín ta kaahi, “Kikiieek gawaá msalaába, kikiieek gawaá msalaába.” Pilato giri báy, “Kuungá' kilá' ar tlawaak, kikiiaak, asma aníng gár heewí ngus sakwasleemuut a araa'araaká.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

7Múk Yahudi iri oó', “Atén hara'aya a koomaán. Hara'ayaarihe inós gár kuwa hariím a gwa'ara, asma inós i kaahi, ‘Aníng a Garmoó Mungú.’ “

8Pilato adoodá' ngiwa axaás, dae guri ak eér.

9Iri malé dáh baraá boomár ur, iri oó' dír Yesu, “Kuúng amór ta dahh a amá?” Ala Yesu aa ilawatsiiká.

10Pilato iri oó', “Ni ilawatskáhe? A xuakáhe aníng adór nir aleesleemuú koóm ar uwa gweer. Slám a aleesleemuú koóm ar uwa kikii' gawaá msalaábár i alé.”

11Yesu iri oó', “Kuúng aleesleemuú ta koon daanduueene i kaahh bar geera Mungú ngwa kuúng i haniisiiká. Ala heé aníng iga dabaawók i qaas, tlakweemaawós ki ak ur.”

12Gawaá adoorihe Pilato loohi gari leelehhiít ar Yesu ngur gweeri. Ala múk Yahudi tari tsimaahhuús ta kaahi, “Kwí bura gwét, kuúng a mulqumoó waawutmoó múk Rumirooká. Heé ti waawutmo tlehhiít, i waawuti'iimár waawutmoó múk Rumír waaqaaqaa'.”

13Pilato axweesantí ngiwa axaás, Yesu ngway tsee/aá i huúw. Pilato iri iwiít gawaá kitángw sakwasleema, didár ta babay Tlaa/ár Tlambaraáhh (tsifrír Ebraniaro ka babay Gabata) .

14Siiwadá' a looár lahhoó' ar tlaatla/aangw ar bál deelór kooán, nee looaytleérós a deelór Pasaáka. Pilato iri oó' dír múk Yahudi, “Ga/aawaak, Waawutmoohúng.”

15Inooín tari tseeamín, “Hingeeseek! Hingeeseek! Kikiieek gawaá msalaábá!” Pilato iri oó', “Waawutmoohúng un kikiía?” Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi iri ó', “Atén waawutmoó hatlá' u koomanaaká, aqo har waawutmoó múk Rumi kilós.”

16Aluuwo Pilato Yesu guri duúx amor'ín i alé, asma inooín kuwa kikii'i. Inooín Yesu nguri huuwiyé'.

17Yesu iri ti'iít, i msalaábarós loohiis, ay dír ta babay “Fartá saga” (tsifrír Ebraniaro ka babay Golgota).

18Didá' kawa áy, kuri kikií' gawaá msalaába. Múk tsár oo hatlá' kway kikií' kookoo bihhaaqá', kuqá' bihhaaqá' nee Yesu i tla/ángw i dirii'.

19Pilato slambaree/i gari gooín gari qaás gawaá msalaába. Gár taa gawaadí gooín a tí, “Yesú Nasareti, Waawutmoó múk Yahudi.”

20Múk Yahudi oo yaariír /aymi'iiká' gina soomuús, asma didá' Yesu kway kikií' ka tseew dír gixsár i alé. Nee /aymi'iidá' kina gooín ar tsifrír Ebrania nee ar Latini nee ar Griki.

21Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi tari oó' dír Pilató i alé, “/Aymi'iisíng, ‘Waawutmoó Muk Yahudi’ mi adoosír gooiimaar. Ala na gooiimeek /aymi'iiká', ‘Heewí ina oó', Aníng a Waawutmoó múk Yahudi.’ “

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Pilato iri oó', “Gár án naa gooiím, aga gooiím.”

23Askaári qoomár Yesu nguwa hhe'és kikiiaro, tlabaawós giri diimbé qamiín boohhadu tsiyáhh, umuúqo askaarmo boohharós gay sláy. Inqwaarirós sleeme kana hayóh. Inqwaaridá' a inqwaarír taa tleéhh ar adór hiyaay ar hirit wasl.

24Askaári tari kilooín axweés ta kaahi, “Hiyaay u feehhisaanaaká. Un tsawdór i tleehhaán ar loohír adór mugú', áx heé gu sláw a heemá.” Adoorí ina tleehharút asma Gooi iwa bo/, tidá' kah, “Tlabaaeé' kina qasmiís baraá tla/angw'ín wa ale. Nee hiyay'eé' kuna ar mug'uumiís.” An adoodár askaáridá' aa tléhh.

25Didár msalaábaro aayór Yesu aa didí sihhít, nee hho'oorós nee Mariamu, harér Klopa, nee Mariamu Magdalene.

26Yesu aayír'ín gari ár, nee eeharusmoodá' aa slaá', i sihhimiit, ku didí tseéw. Yesu aayír'ín gari báy, “Aáyo, garmaawók ga/aaweek.”

27Aluuwo iri malé oó' dír eeharusmoodá', “Aayoorók ga/aaweek.” Iimír qoomaadár kilae eeharusmoodá' aayór Yesu garir waátl iwa hot dír do'ós wa ale.

28Yesu ngiwa tsaáhh gídaabá umuú gaaro aa tleehharút, iri oó', “Aga waxiít.” Adoorí gana oó' as Gooi iwa bo/.

29Nee didaádae xooslmo i deer oo ma'aá qarqará' koóm, awa taa tsoó/ baraá na/'aá xaaí wa ale. Warqamooko kuri tikiís ar ma'aydá' qarqará', kuri siíhh gawaá daaír hisopo. Yesu kuri wahaás ar warqamoodá'.

30Yesu ma'aydá' qarqará' wahto ngiwa hhe'eés, iri oó', “Aa hhooeér.” Saga guri xupu'uús, muunaáwós iri /eét.

31Ala múk Yahudi Pilato guri firín as ya'aá mukdá' ta kiki'ín kiwa geqay, nee kiwa hingeesi gawaá misalabaduú wa ale. Adoorí kana slaá' tleehhamooro, asma tawa deelór kooán, nee looár tlaw tawa deelór hungu/uma. Inooín kaa slaiiká tu'u iwa iwiwiitiya' gawaá misalabaduú wa ale deelór hungu/umaawo. Asma deeloodár hungu/uma a deelór ur ló'wa ale.

32Askaári iri didí hardát, heé wák, kudá' nee Yesu taa al kikií', guri ya'a' geqeér, nee heedaáduú tsár sleeme.

33Ala tawa hardáh dír Yesu, ya'aawós kaa geqayká, asma kuna tsaáhh gídaabá aa qaroó gwaá'.

34Askaarmoó wák bihhaá Yesu giri muút ar lawala, nee hamtidár kilae tseere nay ti'ít nee ma'aay.

35Kudá' tí gaa ar, gana lamabu'ún, as kuungá' sleeme kawa haratlintia'. Lamabu'uungós oo ló'. Inós ga xuu' gídaabá ar i kaahi ar ló'.

36Asma tí ina tleehharút as Gooi iwa bo/, ar kah, “Tam fartós ar taa geeqáy i káhh.”

37Nee slamtí Gooi i malé kat, “Heedaádá' inooín naa mutiyé' ngu i qaytsitiyá'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

38Yosefú Arimatayár daáhh a eeharusmoó Yesu, ala taa geehhoeesiiká, asma inós in múk Yahudír da'ayumiit. Inós Pilato guna firín as slaqwtá Yesu ngiwa hingeesi gawaá msalaábár wa ale, nee Pilato iri ya/án. Yosefu iri tláy, slaqwtá Yesu gari hingeés gawaadá' wa ale.

39Nikodemu inós i dinkwa nee Yosefu. Inós an kudá' aáng Yesu gwaa i daqay xweerá alé. Inós aleedoogír mooyángw manemane nee udi guna huúw, har qoomár kiilór mibeeraá kooán.

40Inooín slaqwtá Yesu kari untsuús ar inqwaarír /awaak dinkwa nee mooyangwdá'. Adoorí an adór múk Yahudi i tlehhahhiti bar ta tuaá foliit.

41Didaádár Yesu kway kikii'i asalmon i deer. Nee baraá asalmoodaádae baa'ár /aben i deer, ar taa baloó heé i qaasiiká.

42Slaqwtá Yesu kari baraá baa'adí qaás, asma baa'adá' ka didí tseew, slám looár tlaw a deelór hungu/uma ar múk Yahudi.

Yohana 20

1Bál Jumapili Mariamu Magdalene ina amór /aantár keér matlatlér boo/e, qoomár iimi iwa boo/ár i kahh. Tlaa/adá' gari aán naxés kaa hingeés afkwá /aantaro.

2Iri ta'aiín, iri hardát dír Simoni Petro nee ay dír eeharusmooduú hatlá' oo Yesu aa slaá', giri beér, “Aako kwaa hingeés baraá /aantaro, ala atén a xuaanaaká amór kway qaás.”

3Petro nee eeharusmooduú hatlá' tari tláy tawa amór /aantár kay.

4Tari al ta'aín. Ala eeharusmooduú hatlá' ina ak ta'aín ta Petrowo, iri geerí hardáh dír /aantár i alé.

5Iri xupuú', iri qaytsiít baraá /aantár i alé. Inqwaruudá' /awák guri ár, ala inós aa dahiiká baraadí alé.

6Simoni Petro niri hardáh, iri dáh baraá /aanta. Inqwaruudá' /awák guri ár didaádí alé,

7nee warqamoodá' tinda sagós ar untsuús, i dinkwár i dirii'iiká nee inqwaruuduú hatlá'. Ala kuna amohhe'eés kway qaás dimbé alé.

8Eeharusmooduú hatlá' aa geerí hardah, ina dáh sleeme. Gari ár, iri haratlintií'.

9Asma inooín tidá' Gooi i kat kaa tsaahhiiká, ar gídaabá inós gár kuwa hariím aqo in waaslee/.

10Eeharuuseedá' iri tleér iri wátl.

11Mariamu i afkuú /aantár wa sihhimít i /aa/amiín. Qoomár iwa /aa/amiin iri xupú', iri qaytsít baraá /aantár i alé.

12Malaykér tsár gari aán, ar inqwaruú /awák koom. Oo wák amór saga nee oo wák amór ya'a', didár slaqwtá Yesu geera i diri'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Malaykeedá' iri ó', “Aáyo, gár ta /aa/amiin a milá?” Inós iri ó', “Asma Aakooeé' kwa hingeés, nee aníng a xuaaká amór kway qaás.”

14Tí ooaro ngiwa hhe'és iri alí warqeér, Yesu guri aán, i didá' wa sihhimiit, ala gwa xuiká adór tar Yesu.

15Yesu gari báy, “Aáyo, ma /aa/amiín? Heé ta leelehhit a heemá?” Inós geera ngi xu', a heé asalmoó amohhe'eemamiís, iri ó', “Aáko, barnaxes kuúng una hingés, amór kway qás ooang, aníng daqaní u leéhh.”

16Yesu iri oó', “Mariámu.” Mariamu iri warqeér, iri ilawáts ar tsifrír Ebrania, iri ó', “Raboni.” (Gídaabárós a “Intsaahhatusúmo”.)

17Yesu Mariamu gari báy, “Aníng mi kwatiitaar asma aga ki/iiká amór Baabá. Ala kiíng tláw amór hhaee'eé', ki beer, ‘Aníng a tsa/ám amór Baabuúeé', nee inós a Babuúhúng sleeme, amór Mungúeé', nee inós a Mungúhúng sleeme.’ “

18Mariamu Magdalene iri tleér, eeharuuse gari beér, “Án Aako ugwa ár.” /Aymi'iidá' Aako aa dirós i káh, giri alki/ít dir'ín i alé.

19Bál deelór Jumapiliro, looa iwa dát, eeharuuse i dinkwár i dirí'. Afkuú do' kwaa tseék, asma múk Yahudi kuna da'ayumiít. Yesu iri dir'ín i hardáh, iri tla/angw'ín i sihhiít, giri báy, “Wayda masók i dirhúng.”

20Qoomár /aymuuwí ooaro nguwa hhe'eés, dabaawós giri laqán, nee bihiiwós. Eeharuuseerós iri qwalalá/ Aako nguwa aán.

21Yesu giri malé báy, “Wayda masók i dirhúng. Adór Baabá aníng ira ya/aáw, aníng kuungá' sleeme nun ya/aáw.”

22Aluuwo tí ooaro ngiwa hhe'eés, giri i hiínsl, giri báy, “Qeeruú hhoohhoó' ilaoohaak.

23Bar kuungá' tlakweemaá muu iga gurtleeré', kaa gurtláy. Kuungá' bira gurtleeri'iiká, kaa gurtlayká.”

24Qoomár Yesu niwa hardáh dir'ín i alé, Tomaso i kaahh didae. Inós a kudá' ta babay Daangamo, oo wák baraá eeharuuseedá' mibá nee tsare.

25Eeharuuseedár hatlá' guri beér, “Atén Aako ugwa araán.” Tomaso giri báy, “Aníng barnaxes mulkayduú misumari oo gawaá dabaawós bura ariiká, nee diitsar'eé' bara qaasiiká baraá mulkáydá', nee slám dakw'eé' bura qaasiiká baraá bihhiiwós i alé, aníng a baloó ya/aamaaká.”

26Ala deelór dakaát iwa waaráhh, eeharuuse i malé dinkwár i dirí' baraá do', nee Tomaso i dinkwa nee inooín. Tam afkuú do' kwa tseék. Ala Yesu nay dir'ín i hardáh, iri tla/angw'ín i sihhiít, giri báy, “Wayda masók i dirhúng.”

27Aluuwo Yesu iri oó' dír Tomaso, “Diitsarók diirí qaaseek, nee dabaaeé' i qaytsiteegáy. Bihhiieé' kwatiiteek dakoge. Insareehhi maweek, na haratlintieek.”

28Tomaso iri oó', “Aakooeé' nee Mungúeé'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

29Yesu iri oó', “Daxta iga haratlintí' asma iga aán. Múk amohhoó' a kudá' ga haratlintatií' tam iga ariikahe.”

30Yesu layuudá' hatlá' awa yaariir gina tleéhh geerá ilaá eeharuuseerós wa ale, awa taa gooinká baraá kitaábuuwí alé.

31Ala kuká' kingina gooín, asma kuungá' kawa haratlintia' gídaabá Yesu a Kristo, Garmoó Mungú, nee sleeme slafiingw kuwa sleera' baraá umuuwós wa ale asma kuwa haratlintié'.

Yohana 21

1Aluudae Yesu tiri malé geehhooutís dír eeharuseerós i alé dír tlawtá Tiberia. Nee inós adór tira geehhooutís a tí,

2Simoni Petro nee Tomaso, kudá' ta babay Daangamo, nee Natanaeli oo Kanár Galilaya, nee daaqoó Sebedayo, nee múk tsár oo hatlá' baraá eeharuuseerose ta dinkwár i dirii'.

3Simoni Petro iri oó', “Daa aníng a siyoó ohíngw áw.” Inooín tari oó', “Atén sleeme nee kuúng ti alkoomaán.” Tari tláy, tari tsa/án gawaá miringamo. Ala xweeraadae qár taa sláy i káhh.

4Ala matlatleero looa niwa tleér, Yesu iri sihhiít afaá tlawtí alé, ala eeharuuse gwa xu'uká adór tar Yesu.

5Yesu iri oó', “Daaqay'eé', siyó u koondá'a?” Tari oó', “U koomanaaká.”

6Iri oó', “Baratsufaay /aytisaak baraá ma'aay amór bihhaá doó /iyáy awa miringamo. Daqaní kuungá' siyó u sleerá'.” Baratsufaay kuri /aytiís baraá ma'aay. Ala daxta uuruxto kway harslaaqaát as siyó kuwa yaariír.

7Eeharusmoodá' Yesu i sla'aa'an iri oó' dír Petro, “Hee a Aako.” Nee Simoni Petro adoorí ngiwa axaás, gídaabá hee a Aako, inqwaarirós gari tsiít, asma inós geera a /aankwets, iri /akuút baraá ma'aay.

8Nee eeharuuseedár hatlá' niri hardát ar baraá miringamo, asma inooín ki saweeká dír yaamaá kaahaare, a har digireeraá tsiire tsár. Baratsufaydá' siyoó koóm kuri uuruxún.

9Qoomár tawa hardáh afaá tlawi, asltá gil'ór koom, kari ár, nee gawaá asltadae siyó kwa gawaadí qaás, nee mukatmo.

10Yesu iri oó', “Siyoósíng taa ohíngw dahha', amoorí huuware' bahh'alé.”

11Simoni Petro iri tsa/án gawaá miringamo, baratsufaay guri uuruúx afaá tsee/a. Naxés aa haáts siyoó urén tsiiruú wák nee mibeeraá kooán nee tám. Ala siyoówí tam ku adoorír yaarire, baratsufaydá' aa tsatitiiká.

12Yesu iri oó', “Qwalaasé', /ayiimé'.” Ala baraá eeharuuseedae heé yaahasaro aa qiitl i kaahh, gídaabá, “Kuúng a heemá?” Asma kwa xuú' adór tar Aako.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Yesu mukatmo guri taataáhh, guri haniís, nee siyoódá' sleeme.

14Adoorí a sagaáwa tám Yesu tiwa geehhooutís' dír eeharuuseerós i alé, alaá niwa waasleé/ baraá múk aa qaátl wa ale.

15/Aymaaro tawa hhe'eés, Yesu iri oó' dír Simoni Petro, “Xáy, Simóni, garmoó Yohana, án kuúng i slá'a ta kukaákae?” Petro iri oó', “Eeít, Aáko, kuúng a xú' adór án kuúng ur slaá'.” Yesu iri oó', “Deeloó bee/angw'eé' /aymiiseek.”

16Yesu iri malé oó' sagaáwa tsare, “Simóni, garmoó Yohana, án kuúng i slá'a?” Petro iri oó', “Eeít Aáko, kuúng a xú' adór án kuúng ur slaá'.” Yesu iri oó', “Bee/angw'eé' de'eemeek.”

17Yesu iri malé oó' sagaáwa tame, “Simóni, garmoó Yohana, án kuúng i slá'a?” Petro iri gurhaamuút asma adoodá' kuwa yaahaás sagaáwa tame, gídaabá, “Án kuúng i slá'a?” Petro iri oó', “Aáko, kuúng mura' sleémeero u xú', nee kuúng aga tsáhh adór án kuúng ur slaá'.” Yesu iri oó', “Bee/angw'eé' /aymiiseek.

18Án a kah, qoomár kuúng tawa masoomo, inqwaari an afeetlí tsegaagít kuúng kilók, nee an tleér amór kuúng ta sla'. Ala bar aga diín, dabaawók in gan'ás, nee heé hatlá' uri tseek nee urir tláy amoodá' kuúng ta sla'aká.”

19Adoorí gana oó' as ngiwa laqan loohír Petro ir gwaai ar Mungú ngur xirfayeesi. Yesu adoorí ooaro ngiwa hhe'eés, iri oó', “Án eeharáng.”

20Petro iri alí warqáy, eeharusmoodá' Yesu aa slaá' guri ár, naxés aa eeharín. (An kudá' aa tlintii' dír da/eewaá Yesu qoomár muruú /aymár tsiindoowo. An kudá' aa oo', “Aáko, a heemá heedaádá' kuúng u sakií/?”)

21Petro eeharusmoowí nguwa ár, iri oó' dír Yesu, “Aáko, kwí a adoomá?”

22Yesu iri oó', “Án barnaxes a slaá' kwí iwa slafi ay dír án ni kii/, gár kuúng u huuw a milá? Án kuúng na eeharáng.”

23/Aymuuwí iri tsiyayaxaát dír tla/ángw hhaeewo, gídaabá, “Eeharusmoodá' i gwaaiiká.” Ala Yesu aa ooiiká, “I gwaaiiká,” ala ina oó', “Án barnaxes a slaá' kwí iwa slafi ay dír án ni kii/, gár kuúng u huuw a milá?”

24Eeharusmoodá' an kwí tí gaa lamabu'un, nee an kwí tí gaa gooin. Nee atén a xuaán gídaabá lamabu'uungós oo ló'.

25Tlehhema'aá yaariir awa hatlá' i dayá' awa Yesu aa tlehhiít. Geera bar sleémeero kina gooini, án ngi slaá' tam yaamu geera i bu'uutiaaká kitaabi'iidá' ta gooina kiwa gawaawós i qaasi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Lehhema'aá Ya/abuuse

Lehhema'aá Ya/abuuse 1

1Kitaábuuduú geera nguna gooiím dír kuúng Teofilo, gawaá daanduú muruudá' sleémeero oo Yesu aa tleéhh nee oo aa intsaahhatimís iimír geeraawo,

2ay qoomaadá' inós kuwa ar tláy gawtí alé. Qoomaadae inós ya/abuuseerós tidá' aa tsawaár gaa hara'ayarós i haniís ar /uuruú Qeeruú hhoohhooe.

3Alaá gwa'araarose inós tina laqaqán dír ya/abuuse deelo mibeeri tsiyáhh ar layaá dimbadimbé, gídaabá inós i slaaf. Nee iidíguú waawuti'iimár Mungú guri axweés.

4Tam qoomár inós nee ya/abuuse tiwa doogiyé', hara'aya gari dir'ín i haniís, iri oó', "Ma ti'iitara' baraá Yerusalemuwo, ala al'axweesantadá' ar Baabá na daamaak, tidá' taa axasé' dir'eé' wa ale.

5Yohana ina baatimiís ar ma'aay, ala kuungá' tundu baatimiis ar Qeeruú hhoohhoó' alaá deeloorí niina aa meti."

6Qoomár tawa burumburiít, ya/abuuse Yesu guri yaahás guri beér, "Qoomaarí a tidá' múk Israeli kuwa waawuti'iimar'ín i ki/ísa?"

7Iri oó', "Siiwadá' nee qoomaadá' Baabá aa qaás baraá aleesleemuuwose a gadiyérhungeeká kuungá' kawa xua'.

8Ala kuungá' /uuru u sleerá' bál Qeeruú hhoohhoó' bura sleeré'. Nee kuungá' tari lamabu'uuser'eé' tleehhitá' baraaká' Yerusalemúr wa ale, nee baraá Yudea sleémeero, nee Samaria, tam ay alhhe'eesoó yaamu."

9Axweesanaywí ooaro nguwa hhe'eés, qoomár inooín kuwa ga/ay, inós kurir gawtí tláy, hunki guri ilaót dír ilaaín wa ale.

10Qoomár Yesu iwa gawtí tláy, muu ilaaín giri kiririhhín gawaá doori. Múk tsár iri sihhiít bihhaaín i alé oo inqwar /awák.

11Mukdá' iri oó', "Aá múk Galilaya, asma milá mas sihhimitá' tawa dooraá ga/eerá'? Yesuwí gawaá doorí tsa/a/ám ni kii/, ar adoosíng kura aandé' iwa tsa/a/an gawaá doorí alé."

12Tindiri aweér gawaá tloomár Miseitunír wa ale, tidá' bihhaá Yerusalemúr i tseew, tari kií/ ay Yerusalemu, a har qoomoó hi'itanór deelór hungu/uma.

13Tari dáh baraá do', tari tsa/án amór do'dá' taa daanduú kuqá' i tleéhh, amoodá' geeraawo tawa iwiwiít. Petro nee Yohana, Yakobo nee Andrea, Filipo nee Tomaso, Bartolomayo nee Matayo, Yakobó Alfayo nee Simonudá' yaamuuwós aleeslaáqwa, nee Yuda oo Yakobo.

14Mukwí sleémeero ina hoót ar muunuú wák baraá firooro, dinkwa nee /ameena sleeme, nee Mariamu aayór Yesu, nee hha'aá Yesu.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Looarka wake Petro iri sihhiít dír tla/ángw hhae. Faaror'ín a tsiiruú wák nee mibeeraá tsár. Iri oó',

16“Hháe, Gooi gár kawa hariím aqo in bó/, tidá' Qeeruú hhoohhoó' aáng ira axweés ar afkuú Daudi, daanduú iidíguú Yuda. Inós an kudá' múk Yesú oohár áw gwa geerahaar.

17Inós geerawo nee atén a dinkwa, asma inós sleeme kuna tsawaár as gadiyeérí atén ta tleehhaan kawa al tleehhaan nee inós.”

18Heewí qaymo gari tlaáxw ar peésár aa sláy ar malgweét. Iri huú' ar hu'umaá tlakw. Iri pu/uút, guruuwós sleémeero iri ti'iít tsee/áy alé.

19Iidíguuwí muu sleémeero oo Yerusalemu guri xuú', tam qaymoodá' kari báy Akeldama tsifrir'ine. Gídaabárós a “Qaymór tseere”.

20“Asma kaa gooín baraá kitaabuú Daa'ángw Bara/uwo gídaabá, ‘Hotaangós i tawó iwiiti. Slám heé baraadá' wa hoót miwa deeruut.’ Slamtí kaa gooín gídaabá, ‘Gadiyeédá' i tlehhahhiti heé hatlá' ngi oohi.’

21“Múk nee atén aga al hotaatimaan i deer, deelo sleémeero qoomár Yesu iwa ayaarén i dirii'i, tam ay bál iwa ayaarén wa tláy,

22iimír qoomaadár baatimisuú Yohana, ay bál Yesu kuwa ar tláy dirtén wa ale, kuwa tsa/aás gawaá doori. I hariín heé wák iwa lamabu'usmoó waasle/uuwós tleehhiiti dinkwa nee atén.”

23Múk tsár kuri qaás, Yosefu kudá' ta babay Barsaba, nee umuuwós oo tsár a Yusto, nee Matiya.

24Mungú kuri firín, tari oó', “Aáko, kuúng munér muu sleémeero a xú', dír mukí tsare heé kuúng taa tsawát laqaamang,

25asma pa/aangwí nguwa oohi nee gadiyeérí ar ya/abitoorí, tí Yuda aa dakuús, iri amoorós i tláy.”

26Tsawdo kari tleéhh ar loohír adór mugú'. Matiya tsawdo gari sláy, nee inós kuri harafaár tawa heé wák dír eeharuuseedá' mibá nee tsare.

Lehhema’aá Ya/abuuse 2

1Bál deelór Pentekoste iwa bó/, inooín sleémeero ta dír wák i dirii'.

2Fur'ár dooraá daahh niri hardát ar gaanslaay, a adór fur'ár baambao, ar fukukuu' ar /uuru. Fur'adá' do'dá' inooín i dirii'iya' sleémeero guri hatsís.

3Muruú adór tsitór asla niri ti'iít, tiri partliít, iri iwiwiít dír umuúqo heé i alé, oo dir'ín tidá' i dirií'.

4Sleémeero kiri hatsiís Qeeruú hhoohhooe. Tari axweés ar tsifrír dimbadimbé, adoodá' Qeeru ngira aleesleemuú i haniís ilawatsto.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Baraá gixsár Yerusalemuwo múk Yahudi i deer oo Mungú gwa haratlintii', múk amór yaamaá dimbadimbé daraáhh awa baraaká' yaamu.

6Xuraidá' kawa axaás, múk yaariír iri burumburiít, tari ló'wa da'ayuút, asma umuúqo heewo gár i axamiisi a tsifrirós ar kilá' kan ar axwees.

7Sleémeero tari da'ayuút tari waa/oo/amín tari oó', “Ahaá, mukwí sleémeero axweés a múk Galilayarookáhe?

8Ahaá, baré umuúqo heewo bura iiár i qaasaán, in axwees ar tsifrirén ar kilá'?

9Atén a múk Parti nee oo Medi, oo Elami, nee múk Mesopotamiár wa hoót, múk Yudea nee Kapadokia, Ponto nee Asia,

10múk Frigiár daáhh nee Pamfilia, oo Misri nee oo Libiya, múk inslaawoó bihhaá Kirene, nee dahaayér yaamaá Rumír daahh,

11múk Yahudi, nee múk hatlá' oo diinír Yahudi gaa eehaar, múk Krete nee múk Arabu. Adoorí a idoomá kiwa axamiisaan tawa axweesi ar tsifrirén, iidíguú tlehhema'aá waa/oo/amo awa Mungú.”

12Tari waa/oo/amín, tari amoqwaqwadín sleémeero, tari ooín, “Kángw adór kwí kureeriiwo a milá?”

13Muu bahh'alé tari niqimiís tari oó', “Buurár /aben gaa oonitiimís.”

14Petro iri sihhiít dinkwa nee ya/abuuseedá' mibá nee wak, iri tseé' ar afór ur iri oó', “Kuungá' múk Yudea, nee kuungaásingá' sleémeero baraaká' Yerusalemúr hootá', axweesanay'eé' kwí iiár i qaasaak. /Aymuuwí xuaak,

15Mukwí aa oonimiitiiká adoosíng kuungá' kar kata', asma qoomaarí a looár tám ar matlatle.

16Ala kaangwí a kudá' aarusmo Yoeli aa axweés baraá kitaábuuwose gídaabá,

17‘Mungú ina oó', Adoorí an adoodá' ni tleehh bál deelór alhhe'eesaywo, aníng muu sleémeero un Qeeruueé' i haniís, daaqayhúng nee dasuuhúng tari aariirín, masoombarhúng iigu'utu guri aán, nee bariiserhúng iri tlatitiín.

18Ala baldá' sagadiyuuser'eé' ar hhawaate nee ar /ameena ngiri Qeeruueé' oo hhoohhoó' i ku'uús, nee inooín tari aarirín.

19Aníng muruú waa/oo/amór koóm ngu gawaá doorí wa laqaám, nee baraaká' yaamuuwo layu ngiri laqaám, tseere nee asla, nee ququaamoó waahamuú koóm.

20Tsee/amá iri warqáy iri giwti tleehhiit, nee slahhaangw iri tseere tleehhiit, dír qoomár deelór Aako nira xeeriiká, tidá' ak ur.

21Nee umuúqo heewo oo umuú Aako gwa ateeti i ba/án.’

22“Kuungá' múk Israeli, axweesanaywí iiár i qaasaak, Yesu, heé yaamaá Nasareti, Mungú nguna dirhúng i laqaqán ar loohír muruú xuawaslén, nee layu nee muruú

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

waa/oo/amór koóm. Muruuwí Mungú guna tleéhh ar dákw Yesu tla/angwhúng wa ale, adoodá' kuungá' kar xua'.

23Heewí kunguna haniís dirhúng, adór Mungú baraá xu'utirose ngira qoomeés iimír iimu/úngw wa ale. Kuungá' kuri kikié' ar dabaá múk tlákw, kuri gasé'.

24Ala Mungú guri gweér baraá slahha'amaayér gwa'aaraaro, guri waasle/atís, asma gwa'ara gwa aleesleeriiká ooharo.

25Asma Daudi iidíguuwós gwa oó', gídaabá, ‘Án Aako una ar'a'ár geeraaeé' wa ale daqisleeme, asma inós i bihhaá dakw'eé' oo doó /iyáy, as aníng mawa daaraxaát.

26Gawaá adoorihe muunuúeé' iri qwalalaá/, aníng niri baraá/, slám niri iwiwiít ar baraá haraxu'uti.

27Asma kuúng qeeruueé' u baraá múk aa qaátlb i geexeeraaká, laqaá Heewók oo hhoohhoó' u meeraaká iwa hhitiruuti.

28Loohír amór slafíngw kaw nga aníng i xu'utís. Aníng a haáts qwal/uuwo, asma kuúng a dir'eé'i dirí'.’ “

29“Hhaee'eé', án iiár i qaasaré', /ayma'aá niina ngi dirhúng i oó' ar pihhu'uuma, iidíguú Baabuúrén kudá' úr Daudi. Inós ina gwaá', kuri foól, nee /aantarós i diirír ayaarén i dirí' tam ay laarí.

30Slám inós a aarusmo, nee al'axweesantá Mungú aa dirós i haniís ga xuu', tidá' kah: Baraá xwaylaroge waawutmoó wák u qaás.

31Inós iidíguuwí oo waasle/uú Kristo guna ár ar baraá aaru'uuma, guri alki/iít iri oó', ‘Qeeruuwós kwa baraá gwa'arár i mayká, nee tam slaqwtós aa hhitirutiká.’

32Yesuwí kuna waasle/atís nee Mungú, nee atén sleémeero a lamabu'uusér waasle/uuwós.

33Inós kuna tsa/aás ay dír dákw /iyáy oo Mungú, nee Qeeruú hhoohhoó' guri ilaóh dír Baabá wa ale adoodá' Baabá ngira oó'. Nee nguri ku'uús amoorén i alé. Nee hám an kaangwí kuungá' ta ga/eera' nee ta axamisa'.

34Asma Daudi inósuú kilá' aa tsa/aniká gawaá doori, ala inósuú kilá' ina oó', ‘Aako Aakooeé' guna báy, bihhaá dakw'eé' oo doó /iyáy nay iwiiteek,

35ay dír wakuuseerók ngay gawaá dabaawók i qaas.’ “

36“Gawaá adoorihe kuungá' múk Israeli, xuaak kángw kilá' wa ale, gídaabá Yesu kudá' kuungá' taa kikié' Mungú gwa Aako tleéhh, nee tawa Kristo.”

37/Aymi'iiká' kiwa axaamiís, muner'ín kari kwatiít ló'wa ale, Petro nee ya/abuusér hatlá' kay yaahamiís tari oó', “Atén adór ta laqaan, hhaeerén?”

38Petro iri oó', “Hhu'u'uumé', tundu baatimiisi ar umuú Yesu Kristo, as tlakweemaahúng kiwa gurtlay, nee daqaní kuungá' Qeeruú hhoohhoó' u sleerá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

39Asma al'axweesantí a toohúng, nee ar na/'iihúng, nee ar muu sleémeero oo sawén, nee tam mukdá' oo taa ateeti nee Aakoó Mungú as ngu i hardahi.”

40Petro giri ló'wa lamabu'ún ar /ayma'aá hatlá' awa yaariir, nee giri gurbu'ún iri oó', “Tundu ba/amisi dír qartír sage gawdene.”

41Nee mukdá' axweesantadá' gaa haratlintii', kuri baatimiís, nee múk baldá' aa doogin a har afi qoomár kume tám.

42Tari kumiít baraá intsaahhasár ya/abuusér wa ale, nee baraá dinkwár Kríshaanáy, nee tam baraá muruú /aymár Aakoowo sleeme, nee baraá firooro.

43Umuúqo heewo dae guri eér, muruú xuawaslén oo yaariír nee layu kiri tleehhiít nee ya/abuuse.

44Mukdá' sleémeero aa haratlintii' tari dír wák wa iwiwiít, muruuín sleémeero a dinkwa.

45Daqaari'iimar'ín kari weeramiís, nee muruuín kudá' i kon'a kuri qasmiís dír umuúqo heewo ar hariimadá' qoom.

46Umuúqo deelooro tari dogiitiyé' ar muunuú wák baraá Doó Mungú wa ale. Muruú /aymár Aako kuna /aáy dír umuúqo dó' wa ale, muruú /aymar'ín kuri /aáy ar qwala/, nee ar muunuú /awaák.

47Mungú kuri sluufimiís, nee muu sleémeero kuri sla'atimís, Aako mukós guri tlahhás umuúqo deelooro ar mukdá' taa ba/amiimís.

Lehhema’aá Ya/abuuse 3

1Looarka wake Petro nee Yohana tana tsa/án as tawa saalíngw ay baraá Doó Mungú i alé siiwadár saaliingo. Qoomaadá' a looár gwaleél.

2Heeko taqooramo iimír kuwa laqwaali kuri afkuú Doó Mungú i áy, afkuú do'dá' ta babay oo hhoohhoó'. Heewí umuúqo deelooro kun gagaraarín didá' i ale, as ilahhooa ngiwa firirin dír mukdá' daráh baraá Doó Mungú i ale.

3Heewí Petro nee Yohana ngiwa ár tawa darahi baraá Doó Mungú i ale, giri firín ilahhooaro.

4Petro nee Yohana kuri ilaá i duxún, tari oó', “Amoorén i qaytsitang.”

5Giri i qaytsiít, gaa sleemuuwo gari dir'ín i haraxuú'.

6Petro iri oó', “Aníng peésa a koomaaká, laqaá miisli, ala tidá' aníng ni koom an tidá' ni haniis. Ar /uuruú Yesu Kristo oo Nasareti, sihhiít, tláw.”

7Dákw doó /iyáy guri óh, guri sihhitís. Hamtidár kilae tsa/a'aá ya'aawós niri kwa/iyé' nee diqoó ya'aawose.

8Heedaádá' niri yaamuú wa /akuút ar gaanslaay, iri sihhiít, iri hi'imiít. Tari aldáh baraá Doó Mungú nee Petro nee Yohana, iri ni/ín, Mungú guri diidi'iimiís.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Muu sleémeero heedaádá' guri ár adór ira hi'imiít, nee Mungú kuri diidi'iimiís.

10Kuri tsaáhh tawa heedaádá' ilahhooár firaariím, kudá' ta qamamin dír afkuú do'dá' ta babay oo hhoohhoó'. Tari kwislimiít, adór inós ira hunguú/ kari waa/oo/amín.

11Heedaádá' taa hungu/uús, tari al dinku'uús nee Petro nee Yohana. Muu sleémeero giri i burumburiít didár islangwdá' ta babay islángw Sulemani, muu iri ló' wa waa/oo/amín.

12Petro adoorí ngiwa ár, iri oó' dír mukdí alé, “Aá múk Israeli, gár ta waa/oo/amiinda' a milá? Asma milá atén mista tawó ilaá i duxuundé', baré kwaáo' a adór atén heewí una hungu/uusaán ar /uureemoorén, laqaá ar ilaiwa/ameerén.

13Mungú Abrahamu nee oo Isaka nee oo Yakobo, Mungú baabi'iirén, sagadiyusmoowós Yesu guna xirfayeés, ala kuungá' sagdiyusmoowí kuri saki/é', kuri sa tlaké' geerá Pilató wa ale, qoomár Pilato kwasleema ngiwa tsaát gídaabá ku gweeri.

14Kuungá' kuri sa tlaké' Kudá' hhoohhoó', slám inós i gan'amuú kón. Nee kudá' aa tsu/uut kuri slaé' ilaooharo.

15Kudá' úr oo slafíngw koóm kuri gasé', nee inós an kudá' Mungú aa waasle/atís baraá múk aa qaátl wa ale, nee atén a lamabu'uuseerós.

16Heewí kuungá' ta ga/eera' nee oo ta xua', heé inós gwa /uuruú i haniis a Yesu, asma haratlintaao. Heewí kuri hungu/uús ar /uuruú haratlintaaoorí amór Yesú daahh, adoorí kuungá' sleémero kur ga/eera'.

17“Ala hám daxta, hhaee'eé', aníng a xuú' gídaabá tidá' ana tlehhé' ar xuawaslerhúng, adoodár mukhúng oo urén aa tleéhh sleeme.

18Ala adoorí an adoodá' Mungú aa boo/eés, tidá' aa axweés ar afér aaruuseerós sleémeero gídaabá Kristo gár kuwa hariím, a kun slahhaeemiis.

19Ala gawaá adoorihe kuungá' hhu'u'uumé', nee ki/é' amór Mungú, as tlakweemaahúng kiwa fiitsi. As daqaní qooma i hardát ar Aako nuwa gurkwa/asi,

20nee Kristo Yesu nguwa ya/aawi, kudá' taa iimír aáng wa amohhe'eés as kuungá'.

21Kristo Yesu inós an kudá' aa gawaá doorí kii/, ay dír qoomaadá i xeer, tidá' mura' sleémeero kuwa hheehhe'eesár i ki/isi, adoodá' Mungú ngira qaroó axweés ar afér aaruuseerós ar hhohho'.

22Asma Musa ina oó' gídaabá, ‘Aakoó Mungúhúng aarusmo ngu ya/aaw, adoorí aníng ira ya/aáw. Aarusmoowí dír nguwa ya/aawi a baraá tla/ángw mukhúng. Ala kuungá' inós na iiár i qaasaak, muruudá' sleémeero inós ni dirhúng i kaahi.

23Umuúqo heewo oo aarusmoowí gu iiár i qaasaaká, inós ku qwaarees nee kuri paraatl dír mukose.’

24Nee aaruuse sleémeero iimír aarusmo Samweli, nee kudá' sleémeero awa aluuwós nga hariye', inooín iidíguú taa alki/iít a iidíguú qoomaarí tay diriiaan.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

25Kuungá' a na/'aá aaruuse, nee slám a na/'aá alqadoodá' Mungú aa qaroó alqadín dír baabi'iihúng, tidá' aa oó' dír Abrahamu gídaabá, ‘Baraá xwaylaroge xoordu sleémeero awa baraá yaamu ki tsuuq.’

26Mungú sagadiyusmoowós kwí nguwa hhe'eés waasle/atisaro, nguri ya/aáw amorhúng geerí alé, as kuungá' nuwa tsuuqi as umuúqo heewo tlakweema ngiwa geexay.”

Lehhema’aá Ya/abuuse 4

1Petro nee Yohana qoomár tawa axweesi nee muu, geeraharuusér saalíngw múk Yahudi, nee geeraharusmoó xuumuusér Doó Mungú, nee múk Sadukayo tari hardáh didaádá' i alé.

2Tari ló'wa buúhh, asma muu kuwa intsaahhatimís nee iidíguú waasle/uú Yesu kuwa alki/iít.

3Petro nee Yohana kiri ohín, kiri dahaás baraá doó tseegamo, ay matlatle, asma siiwadá' a tsiindo.

4Ala baraá mukdá' axweesantadá' gaa axaasi awa yaariir ngay haratlinti'iyé', nee hhawaate a har afi qoomár kumér kooán.

5Matlatleero looa niwa tleér, múk urén oo Yahudi nee bariisee nee intsaahhatuusér hara'ayár Musa tari burumburiít baraá Yerusalemu,

6dinkwa nee Anasi, geeraharusmoó úr oo múk Yahudi, nee Kayafa sleeme, nee Yohana nee Iskanda nee muu sleémeero kudá' doó geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudír hoót.

7Petro nee Yohana kiri tla/angw'ín i sihhitís, kiri yaahamiís, kiri báy, “Kuungá' muruuwí /uuruú kur tlehhita' a /uuruú heemá, nee ar umuú heemá?”

8Petro i haats Qeeruú hhoohhooe, iri oó', “Kuungaásingá' uren dír muko, nee kuungá' bariisér múk Israeli,

9laarí atén ti yaahamiis daanduú tleehhemuú hhoó', kudá' taa tleéhh dír heedaáda' taa hungu/uús, gídaabá /uuruú ira hunguú/ a /uuruú heemá.

10Ala kuungá' sleémeero nee kuungá' múk tlahhoó Israeli xuaak gídaabá, heewí ina hunguú/ ar /uuruú Yesu Kristo oo Nasareti, kudá' kuungá' taa kikié', nee Mungú guri waasle/atís baraá múk aa qaátl wa ale.

11Inós an tlaa/adá' taa sií' nee kuungaásingá' qwatsiruuse, ala laatí an tlaa/adá' ur ar do' ir gawduy.

12Asma ba/ama i káhh dír heé hatlae, slám umuú hatlá' i kaahh baraaká' yaamuuwo oo taa múk i haniís oo atén tar ba/aman.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Mukdaádá' urén oo doó kwasleema pihhu'uumár Petro nee Yohana kawa ár, nee kawa tsaáhh tawa múk aa soomuusiiká, tari waa/oó/. Kari tsaáhh gídaabá mukwí nee Yesu a dinkwa.

14Heedaádá' taa hungu/uutís kuwa ár, iwa sihhimiiti nee inooín, gár ta ooi iri qwát.

15Hara'aya kari haniís as tawa ti'iiti baraá do'duú doó kwasleemaro. Inooín kilooín tari kwasleemuút.

16Tari oó', “Adór mukwí ku laqaan a adoomá? Asma muu sleémeero oo baraaká' Yerusalemúr hoót, muruuwí xuawaslén gwa xuú', oo taa tleéhh nee inooín, nee atén tlankuwo u aleeslawanaaká.

17Ala /aymi'iiká' mindiwa xu'utitiyé' dír múk i alé, nee inooín in iigahhaataán as mindiwa malé axweesiyé' dír umuúqo heewo ar umuuwí.”

18Petro nee Yohana kiri ateét, kiri hara'ayín gídaabá matawa ilawaáts baloó alé, nee matawa intsaahhatimís ar umuú Yesu.

19Petro nee Yohana tari oó', “A hariimáro dír geerá Munguhe, kuungá' nuwa iiár i qaasaan ta Munguhe, kuungá' kiloohúng kwasleemuuté'.

20Asma atén muruudá' taa araán nee kudá' taa axaasaán, axweesanto mawto u aleeslawanaaká.”

21Iigahhaataro kiwa hhe'eés malé alé, kiri gweér, asma pa/aanngw kwa ariiká oo kiwa sakwasleemuuti as muu. Asma muu sleémeero Mungú guna xirfayeemiís as tidá' sleémeero aa tleehharut.

22Asma heedaádá' taa muruú xuawaslén i tleéhh, kudá' taa hungu/uús, kureeriiwós mibeeraá tsiyahhe naa waarahhiyé'.

23Petro nee Yohana qoomár gweeraro kiwa hhe'eés, tari tláy amór muk'ín, iidíguú muruudá' sleémeero oo geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee bariisee aa oó', kuri alki/iít.

24Adoorí kawa axaás, Mungú kuri firín ar muunuú wák, tari oó', “Aáko, kuúng a Mungú, kuúng an kudá' doori nee yaamu iga tlehh, nee umuúqo gaaro ar baraaká' yaamí diriia.

25Kuúng ana axwés ar Qeeruú hhoohhoó' ar afkwá baabuúrén, sagadiyusmoowók Daudi, gídaabá, ‘Ahaá, asma milá xoordu mis tsimahhuusiyá'? Nee slám muu mis muruú tlákw aldakuut?

26Nee waawituú baraaká' yaamu taa amohhe'eés, nee slám múk urén aa burumburiít as daanduú Aako nee kudá' taa qaás nee Mungú waawutmoó wa ale.’

27Asma tí a ló', Herode nee Pontio Pilato, nee múk xoordu nee múk Israeli, tana burumburiít baraá gixsár i alé, as sagadiyusmoowók Kudá' hhoohhoó', Yesu, kudá' kuúng taa qás waawutmoó wa ale.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

28Nee hám inooín taa al'axweés as kawa tleehhi tidá' kuúng taa slá' tleehhemko ar /uuruuwók, nee as tidá' kuúng taa istí tsát iimír qarór wa ale, iwa bo/.

29Ala Aáko, de'e tlaquuín ga/aaweek, nee sagadiyuuseerók aleesleemu ti hanis as axweesantók kawa axweesi ar pihhu'uuma sleémeero.

30Aleesleemuuwók ar gadiyuseek iwa hungu/utimisi, layu nee muruú xuawaslén i tleehharuuti ar /uuruú sagadiyusmoowók Kudá' hhoohhoó', Yesu.”

31Mungú firooro kuwa hhe'eés, didaádá' tay burumburiít iri daaraxát, sleémeero tari haáts Qeeruú hhoohhooe. Axweesantá Mungú kari alki/iít ar pihhu'uuma.

32Nee mukdá' aa haratlintii', muner'ín nee inslaway'ín tari wákleelí. Tam i kaahh heé aa oo' gídaabá, “Gaarí a te'eé', ar aníng kilooeé',” asma muruuín sleémeero a alqaati.

33Ya/abuuse iidíguú waasle/uú Yesu guri lamabu'uún ar /uuru, nee Mungú tsuuqaá yaariir giri dir'ín i haniís.

34Ala mukdá' aa haratlintii'i, heé aa gaa slaa' i kaahh. Asma mukdá' sleémeero oo yaamaá koóm, laqaá maraay, muruuín kudá' kuna weerimiís, hariimadá' tinda sláy baraá weerimisuwo kingiri huúw,

35kari qaás dír geerá ya/abuuse. Peésadá' kari qasmiís ar hariímadá' hee aa slaá'.

36Nee Yosefu kudá' ya/abuuse aa beér Barnaba (gídaabárós a heé gurkwa/asa ga xuú'), inós a heé tlahhoó Lawi, nee yaamaá i dahhi a yaamaá Kipro.

37Inós qaymo ga kón, gari weeriís, peesadá' ngari huúw, gari qaás dír dabaá ya/abuuse.

Lehhema’aá Ya/abuuse 5

1Ala heeko wák umuuwós ta babay Anania, nee hareerós Safira, muruuín kudá' sleémeero ta kon kuri weeriís.

2Anania hariímadá' aa sláy gari luú/ bahh'alé, nee hareerós adoodá' ga xú'. Nee hariímadá' aa met ngari huúw dír geerá ya/abuuse.

3Petro iri oó', “Ananía, ahaá, Neetlaangw muunuúwók musungwa hatsiís, tam Qeeruú hhoohhoó' kuri lamtá beér, nee hariímadá' taa sleér yaamu kiwa weerís kari bahh ilá/.

4Ahaá, qoomár iwa baraá dabaawók i dirii' a togekáhe? Nee qoomár weerisaro kawa hhe'és, i baraá aleesleemuuwogekáhe? Ahaá, adór /aymuuwí pa/aangw ngura sláy baraá muunuúwoge a adoomá? Heé kuúng ta al/ák a heewooká, ala a Mungú.”

5Anania /aymi'iiká' ngiwa axaás, iri huú' yaamuú i alé, iri gwaá'. Muu sleémeero oo adoodá' gaa axaamiis, daér yaariir guri eér.

6Daaqaay iri tláy, Anania kuri qaás baraá inqwaarír /awaak, kuri tsee/áy gagaár, kuri foolár áy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Looár tám iwa waaráhh, harér Anania niri hardát. Inós kaangwí aa tleehharuut daanduú hhawaatuuwose gu koondaaká.

8Petro gari yaahaás, gari báy, “Hariímadá' taa sleeré' a tíhe dír yaamuudá' taa weerisi'i?” Inós iri ó', “Eeít.”

9Petro iri oó', “Kiíng nee hhawaatuuwók Qeeruú Aako adór al/aymaaro kura qitlé' a idoomá? Qaytsiít digireeraá múk aakoowók gwa foolár ay i afkuú dó' i dirii'iyá'. Nee hám kiíng sleeme ti tsee/áy huuw.”

10Hamtidár kilá' iri hú' dír ya'aá Petro i alé, iri gwá'. Daaqaydá' niwa dáh, kari ár naxés aa gwá', kari gagaár tsee/áy alé, kari foól dinkwa nee hhawaatuuwós.

11Haratlintaauuse daér yaariir gari eér, nee múk hatlá' sleémeero oo axweesanaywí gwa axamiis.

12Laya nee muruú yaariír oo waa/oo/amór koóm iri tleehharuút ar dabaá ya/abuuse, tla/ángw múk wa ale. Nee mukdá' haratlintaauuse sleémeero tari dinku'umiís ar sla'aari baraá matla/ángw Sulemani.

13Nee baraá mukdá' hatlá' sleémeerowo oo aa qiitl i kaahh oo nee ya/abuuse ta iwiwiit, ala a muu ya/abuuse gana xirfayeemiís.

14Múk Aako gwa haratlintii' iri ló'wa tlaáhh, hhawaataá yaariir nee /ameenaro.

15Tam tiqtuuse sleeme kari huwahuúw ar falo nee ar hhafeeto afaá loohír i ale, as geehhantamoó Petro dooqa i waaraahh tam gawaá heé wák ar alé.

16Muu sleémeero kudá' gixsadaá bihhaá Yerusalemúr i tsewén, tari burumburiít, tiqtuuser'ín kingiri huwahuúw, nee múk neetlaame aa eér, tiqtuuseedá' sleémeero kari hungu/utimís.

17Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi nee mukdá' nee inós ti alkoomá', kudá' bartá mukduú Sadukayo tari sihhiít, gur'ee giri ohiín,

18ya/abuuse kari ohín, kari dahaás baraá doó tseegamo.

19Ala malaykamoó Aako xweeraawo afér doó tseegamo gari gweér, giri tsee/áy i duúx, giri báy,

20“Tlawsé', sihhiité' baraá Doó Mungú, muu ádbabawaak iidíguú axweesanaywí sleémeero oo slafiingo.”

21Inooín axweesanaay axaasaro kuwa hhe'eés, tari tláy matlatlér boo/e, tari intsaahhatimís baraá Doó Mungú wa ale. Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi niri hardáh dinkwa nee mukós. Múk doó kwasleema nee bariisee sleémeero nee múk Israeliwo, kuri burumbuúr, muu kuri ya/aáw baraá doó tseegamo as mukdá' kunguwa huwi.

22Sagadiyuuseedá' taa ya/aáw tawa hardáh baraá doó tseegamór i alé, naxés mukdá' taa tsegiít kwa ariiká, iidík kuri ooár áy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

23Tari oó', “Tawa hardahaán, doó tseegamo i tseegamór i dirii', nee askaári i afkuú dó' wa sihhimít, ala afkuú do' kuwa gweeraán, heé taa baraadá' awaán i kaahh.”

24Xuumusmoó úr oo Doó Mungú nee geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi adoorí kawa axaás, xure giri eér, as ya/abuuseerí aa baraá doó tseegamór wa ti'it. Tari oó', “Adoorí a adoomá daqaní?”

25Heeko wák nay hardáh hamtidár kilá', iri oó', “Mukdaádá' /isá' taa baraá doó tseegamór i dahasé', haandá' baraá Doó Mungú, ta múk intsaahhatimis.”

26Xuumusmoodá' úr iri tláy nee múk gadiyeét, ya/abuuseedá' kingiri huúw, ala ar /uuruuwooká, asma inooín ta múk da'ayumiit, as mikiwa tlaquút ar tlaa/e.

27Kingay huúw kiri qaás tla/ángw múk kwasleema. Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi giri yaahaás iri oó',

28“Atén kuungá' naa hara'ayiimaániike ar /uuru, gídaabá kuungá' ma intsaahhatimisara' ar umuuwí. Ala hám qaytsité', intsaahhatisarhúng yaamuuká' Yerusalemu gaa dalá/, nee kuungá' tseerér heehúng kudá' ngi gawaarén i huwtá wa sla'á'.”

29Petro nee ya/abuuse tari oó', “Gár atén tiwa hariím a Mungú un ilaiwawa/aán ta muko.

30Mungú baabi'iirén inós Yesu guna waaslee/atís, kudá' kuungá' taa gasé' ar loohír kikiár gawaá msalaába.

31Mungú heewí guri xirfayeés ar dakós oo doó /iyáy, as tawa heé úr nee ba/amusmo, as múk Israeli nguwa hhu'u'úngw i haniisi nee hingeemisuú tlakweema nguwa slaya'.

32Nee atén a lamabu'uusér muruuwí, dinkwa nee Qeeruú hhoohhoó', kudá' Mungú aa haniís dír mukdá' sleémeero oo inós gu ilaiwawaá/.”

33Inooín adoorí kawa axaás, mune giri farkiín, tari al'axweés as kiwa tsu/i.

34Ala heeko wák, inós a heé Farisayo, umuuwós a Gamalieli, slám inós a intsaahhatusmoó hara'ayár Musa, slám a heé ta ilaiwawa/i nee muu sleémeero. Inós ina sihhiít dír tla/ángw múk kwasleema, hara'aya gari haniís as ya/abuuse kawa tsee/áy duuxi qoomár niinawe.

35Heewí iri oó', “Aá múk Israeli, gár ta mukwí tleehhamór wa sla'a' ala alqaytsitaak.

36Asma deelór hhaawaaká ar aa waarahhi, heeko ina sihhiít, umuuwós a Teuda. Inós ngiwa xui, inós a heé ló'wa úr, nee múk tsiirér tsiyáhh guri eehaár. Looaytleér inós kuri gaás, nee mukdá' sleémeero inós gwa eehaar iri diyaya/aát, tari gaarooká.

37Alaá heewihe heeko hatlá' ta babay Yuda, heé Galilaya, nina hardáh. Deeloodá' a tidá' umér muu kawa gooii'in. Heewí múk yaariír guri amoorós i uuruúx. Inós iwa gwaá', mukdá' sleémeero inós gwa eehaar iri diyaya/aát sleeme.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

38Ala gawaá adoorihe aníng kuungá' nun baw, ma gaanslimaara' gawaá daanduú muksinge. Muksíng geemawaak, asma kaangwí laqaá gadiyeérí barnaxes ar dákw hee, i hhitirút.

39Ala barnaxes amór i dahh a amór Mungú, hhitimaro a aleesleera'aaká. Asma makawa tsaáhh gídaabá kuungá' tawa slaqwa' nee Mungú.” Axweesanaywós kuri ya/án.

40Ya/abuuse kari ateét, kari muúx, kari hara'ayín gídaabá, matawa axweés ar umuú Yesu. Kari geemáy, tari tláy.

41Ya/abuuseedá' niri ti'ít baraá do'duú doó kwasleemaro, ta qwalalaa/ asma kiwa harafaár tawa múk hariím mureekeemisuwo as daanduú Yesu.

42Nee umuúqo daqto baraá Doó Munguhe, nee dír maray'ine, axweesantá Mungú kaa mayká intsaahhatimisuwo, nee dahaaremisuú Ya/abtór hho' ar Yesu gídaabá inós a Kristo.

Lehhema’aá Ya/abuuse 6

1Nee deeloodae faarór eeharuuse iri doogigiín. Múk Yahudi oo tsifrír Yunanír axweés, iri qununuú/ daanduú múk Ebrania, asma kwaeeli'ín ka gunqaareés alee/isaywo umuú deelooro.

2Ya/abuuseedá' mibá nee tsár eeharuusér hatlá' sleémeero kari ateét, kari báy, “I hariindaaká atén axweesantá Mungú kawa mawaan alki/ituuwo, nee tari dír qasmisuú wa iwiwiitaán.

3Hhaeerén gimsé', múk faanqw tsawaaraak tla/angwhunge, oo ta hhoár i xua', nee oo taa hatsiís nee Qeeruú hhoohhoó' nee sagalooa, as kiwa qaasaan gawaá gadiyeérí ale.

4Nee atén a kumiitaán baraá firooro nee baraá alki/ituú axweesantá Munguhe.”

5/Aymuuwí iri sla'atiít dír boo/aydá' sleémeerowo. Stefano kuri tsawaár, heé haratlintaaór wa haats nee Qeeruú hhoohhooe, nee Filipo, nee Prokoro, nee Nikanori, nee Timoni, nee Parmena, nee Nikolao, kudá' aa ba/an oo yaamaá Antiokia.

6Kiri sihhitís geerá ya/abuusér i alé, nee kiwa hhe'eés aleefirooro, dabaaín kiri qaás gawaaín i alé.

7Axweesantá Mungú iri tsiyayaxát, nee faarór eeharuuse iri ló'wa doogigiín baraá Yerusalemuwo. Múk yaariír oo geeraharuusér saalíngw múk Yahudi iri haratlintií'.

8Nee Stefano inós i haats /uuruú Munguhe nee aleesleemuuwo, muruú waa/oo/amór koóm guna tlehhiít, nee laydaá uren baraá tla/ángw múk wa ale.

9Do'ko doó saaliingw i deer, oo ta babay doó saalíngw múk tinda gweér baraá lawaali'iimaro nee oo múk Kirene, nee oo múk Iskanderia nee oo mukdá' oo Kilikia nee Asia. Mukuú doó saaliingwí bahh'alé iri daqáy amór Stefano, as tiwa tlaampaa'amisiya' nee inós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Ala kwa aleeslayká arba/ato as sagalooarí nee Qeeruuwí baraawós wa axweés.

11Mukko kuri sluúk as tawa ooi, “Heewí ugwa axaasaán, i Mungú /ooslislín nee axweesanoó Musa.”

12Muu guri lexutís nee bariiseero, nee intsaahhatuusér hara'ayár Musawo. Stefano kuri i daqáy, kuri huúw baraá doó kwasleema.

13Lamabu'uusér lama kari sihhitís ar aa o', “Heewí axweesanoó /ooslislíngw diirí hhoohhoo', nee daanduú hara'ayár Musawo, gu mayká.

14Asma aga axaasaán i kaahi, ‘Yesu Nasareti diirí ga hhitín nee unuudá' Musa naa atén i hara'ayín gi warqees.’ “

15Mukdá' sleémeero aa iwiit dír kwasleema, Stefano kuri ilaá i duxún. Gitsee/awós kiwa ár, a adór gitsee/aá malaykamo.

Lehhema’aá Ya/abuuse 7

1Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi iri oó', “Kaangwí oo lóe?”

2Stefano iri oó', “Hhaee'eé' nee baabi'iieé', iia qaasaak. Mungú xirfuú koóm ina geehhooúy dír Abrahamu baabuúrén, qoomár iwa baraá yaamaá Mesopotamiár i dirii'i, qoomaadá' niwa loohiiká baraá yaamaá Harániro.

3Mungú iri oó', ‘Ti'iitáng baraá yaamuuwoge nee dír xwayliitéroge. Tláw ay dír yaamuudá' án ni laqaam.’

4Abrahamu iri tláy baraá yaamaá múk Kaldayó wa ale, iri hotángw áy baraá yaamaá Harani. Alaá gwa'arár baabuúwose Mungú guri loohatís ay baraá yaamuuká' kuungá' hamí ta hota'.

5Ala Mungú yaamaá ngwa i haniís i kahhiyá', tam har digiruú wák. Tam inós na/aay gu konkahe, Mungú al'axweesani gari haniís gídaabá, ‘Yaamuuká' a kók nee xwaylarók.’

6Mungú iri oó', ‘Xwaylarók i dahaaye tleehhít baraá yaamaá múk hatlae. Nee mukdá' giri lawaaler'ín tleehh, nee kiri tlehhma'aá tlákw i tlehhiit ay har qoomár kureeraá tsiirér tsiyáhh.’

7Ala Mungú iri oó', ‘Ala xooroodá' inooín gi lawaale tleehh, aníng a sakwasleemuút. Aluuwo inooín tindiri ti'iit baraá yaamuudae, án tiri ilaiwawaa/ baraá yaamuuká' wa ale.’

8Alqadór al/utlo gari alqadín. Abrahamu iri laqwaál Isaka, nee bál dakaát guri al/uútl. Isaka iri laqwaál Yakobo. Nee Yakobo iri laqwaál kudá' mibá nee tsár. Inooín a bariiseerén. Nee kudá' sleémeero kiri al/utlín.

9“Bariiseerén tidá' Yosefu guri ilaá tlákw ar ga/eér, kuri weeriís as kuwa huwi yaamaá Misri. Ala Mungú i dinkwa nee inós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Mungú guri ba/amís baraá slahha'amaayeerós tidá' sleémeerowo. Guri gitse/aá hhoó' i haniís nee sagalooa dír geerá Faraowo, waawutmoó yaamaá Misri. Yosefu kuri uráy i haniís nee Farao gawaá daanduú yaamuuwose nee daanduú do'ós sleémeerowo.

11Giyeét niri tleér baraá yaamaá Misriro nee Kanaani sleémeerowo. Muu slahh'amkú úr guri sláy, tam baabi'iirén muruú /aymár gi buu' iri qwaár.

12Yakobo ngiwa axaás gídaabá muruú /ayma i deer baraá yaamaá Misriro, baabi'iirén giri ya/aáw aa'aá geeraawo.

13Tawa kií/ sagaáwa tsare, Yosefu tiri xu'utís dír hhaeewose. Hha'aá Yosefu niri xu'utitiyé' dír Faraowo.

14Yosefu muu guri ya/aáw as baabuúín kuwa ateet nee mukós sleémeero, as tawa /eeti Misrír i alé, nee inooín sleémeero a mibeeraá faanqw nee kooán.

15Yakobo iri aweér Misri, iri gwaá' baraadá' i alé, inós nee baabi'iitene.

16Kiri huúw ay Shekemu, kiri foól baraá qaymoodá' Abrahamu aa tlaáxw ar peésa dír daaqoó Hamórí wa ale, tidár baraá Shekemu.

17“Naagáy al'axweesantadá' Mungú aa haniís dír Abrahamu iwa naká/ boo/eesaro, mukdá' iri doogigín nee iri ló'wa tlaáhh baraá yaamaá Misriro.

18Nee waawutmoó hatlá' kuri qaás baraá yaamaá Misriro, oo Yosefu gu xuaaká.

19Kwí múk tlahhayrén guna baramaanuús, nee baabi'iirén giri tlehhema'aá tlákw i tlehhiít. Hara'aya gari haniís gídaabá na/'aá ninakw ki kwakwaahhi, as mindiwa hootiyé'.

20Qoomaadae Musa kuri laqwaál. Inós ku hhoohhoó' ló' wa ale dír geerá Munguhe, kuri umín slahheeri tám doó baabuúwós wa ale.

21Nee kuwa kwaáhh, dasír Farao guri slés, guri umiín adór na/aywós wa ale.

22Musa kuri intsaahhatimís sagalooár múk Misri sleémeerowo. Tari heé ilakaahaár baraá axweesanto nee baraá tlehhemi'iwo.

23“Kureeraá mibeeraá tsiyáhh ngiwa áy, kwasleema gari tsaát baraá muunaáwose hhaeewós múk Israeli ngiwa qaytsuú ay.

24Heé wák guri ár, naxés ku hara/uuntsitsín nee heé Misri. Musa heedá' guri aleeáy, heedaáduú Misri guri gaás.

25Inós ngi xui hhaeewós ngi tsaahhiyá' gídaabá Mungú gin ba/amár i hanmiis ar dakós, ala ngaa tsaahhi'iiká.

26Looaytleérós iri malé daqáy amór hhaeewós. Iwa hardáh naxés múk tsár oo Israeli ti muux. Giri har'ohín iri oó', ‘Xaysé' muk'eé', kuungá' a hhae, misti hara/untsitsiindá'?’

27Ala kudá' kuqá' hara/untsitsiím, Musa guri tliwií/ amorqá' i ale, iri oó', ‘Heé kuúng ugwa uráy qaas, nee tawa har'ohusmoorén, a heemá?

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

28Aníng i gaasár wa slá'a, adór heeduú Misri taa gás isá/.’

29Musa /aymuuwí nguwa axaás, iri goów ay yaamaá Midiani. Iri dahi'iimár ar hoót ayaadae. Na/'aá tsár awa daaqaay gay ayaadá' wa laqwaál.

30“Kureeraá mibeeraá tsiyáhh niwa waarahhiyé', kuri i hardáh nee malaykamoó Aako baraá darmuú tloomár Sinai, ar asltá gawaá kiintuú wa oh.

31Musa gadaádá' ngiwa ár, iri waa/oó/, ala iwa tseewúy as adoodá' ngiwa ari, afór Aako gari axaás ar kah,

32‘Aníng a Mungú baabi'iiwók, Mungú Abrahamu nee oo Isaka nee oo Yakobo.’ Musa iri daaraxaát, iri naá/ tam qaytaro.

33Kuri báy nee Aako, ‘Ya/ataawók duuxeek gawaá ya'aawo. Asma diirí tawa sihhimit a yaamaá hhoohhoo'.

34Aníng slahha'amaayér muk'eé' aga ár, kudá' baraá Misrír i dirií'. /Aa/eeín iga axaás, aníng nina aweér as ngiwa ba/amis. Gawaá adoorihe, qwaláng, aníng kuúng u ya/aáw ay yaamaá Misri.’

35“Musawí an kudá' taa sií' nee baabi'iihúng, kuri babáy, ‘Heé kuúng ugwa qaas a heemá tawa heé úr nee tawa har'ohusmoorén.’ Ala Musawí an kudá' Mungú aa ya/aáw sleeme, tawa heé úr, nee gweerusmo, kuwa alee/iisi nee malaykamoodá' gwa i geehhoouy ar baraá kiintuú asla.

36Kwí an kudá' inooín nga duux, layu gina tlehhiít nee muruú waa/oo/amór koóm baraá yaamaá Misrír wa ale, nee baraá tlawtá Shamú wa ale, nee baraá xanxaay, ar har kureeraá tsiyáhh.

37Musa an kudá' múk Israeli gwa bay, ‘Aakoó Mungúhúng aarusmo ngu sihhitis baraá tla/ángw hhaeehúng wa ale, adór aníng, inós iiár i qaasaak.’

38Qoomár muu iwa burumburiit baraá xanxaywo, Musa ina sihhiít tla/ángw bariiseerén nee malaykamo, kudá' aa axwees nee inós gawaá tloomár Sinaír wa ale. Inós axweesanoó slafiingw nguna ilaóh, as nguwa atén i haniisi.

39“Heewí baabi'iirén ngwa slai'iiká ilaiwa/ameero, ala kuna sií' amór saáw i alé, nee baraá muner'ine tari kií/ Misri.

40Haruni kuri báy, ‘Mungui tleehhang awa atén ti geerahará', asma Musawí atén taa hingees baraá yaamaá Misrír wa ale, gár gwa eer a xuanaaká.’

41Murslaaqatuú dama kuri mungú tleéhh deeloodane, kuri ilahhooár i hanmiís, gadiyér dabaaín kay sa qwalalaá/.

42Mungú iri gurhaamuút, giri geexáy as murslaaqatuuín ngu xirfeemisiye', adoodá' kara gooín baraá kitaabuú aaruuseero gídaabá, ‘Kuungá' múk Israeli, hikwaadá' nee ilahhooadá' ta hanimisé' kureeridá' mibeeri tsiyáhh baraá xanxáy wa ale, a ngina aníng i hanmisí'i?

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

43Aasla'áy, a aningeeká. Kuungá' heémár Moleki ana gagariindé', nee tsetsee/ír mungúhúng, kudá' ta babay Refani, murslaaqatuudá' taa tlehhé' as kuwa sluufimisa'. Gawaá adoorihe án kuungá' nu loohatís nuri har waarahhaás Babuloniro.’

44“Baraá xanxaywo baabi'iirén heémár lamabu'uungw ngi koná'. Mungú tina geehhoeés dir'ín i aleeró ar baraá heémadá'. Heémadá' kana tleéhh ar adoodá' Mungú ngira hara'ayín dír Musá i alé, nee ar slaqsaydá' Mungú aa laqán dír Musa.

45Aluuwo bariiseerén heémarí gari ilaót dír baabi'ii'ín wa ale. Kari gagaarín qoomár kiwa geeraharahari nee Yoshua. Qoomaadae Mungú múk xoordu guri guús geerá baabi'iirén wa ale. Baabi'iirén niri dahiyé' baraá yaamuudá', yaamuudá' ngiri hayohiyé'. Heémadá' iri hotaatiín baraá yaamuudá' wa ale ay qoomár Daudi.

46Daudi inós gurtleemuú Mungú guna sláy nee Mungú guri firín. Daudi ya/aamár Mungú gari firín as do' nguwa tleehhi oo Mungú Yakobo iwa hooti.

47Ala heé do'dá' gwa tleehh aluuwo a Sulemani.

48“Ala Kudá' Gawtí dirií' i hootiiká baraá maraá taa tleéhh ar dabaá muu. Adoorí aarusmo gaa qaroó oó', gídaabá,

49‘Aako i kaahi, Doori a dír kitangw'eé' kuduú aleesleemu, nee yaamu a dír ya'aaeé' ngi qaas. Ala doó kuungá' ni aníng i tlehha' a doó adoomá? Laqaá dír án niwa iwiwiit a dír adoomá?

50Ahaá, muruuwí sleémeero dákw gwa tleehh a kwe'eéneéke?’

51“Kuungá' tundu sage gawdén. Slám munerhúng nee iiaahúng a adór taqár múk Mungú xua'aaká. Umuúqo daqto kuungá' Qeeruú hhoohhoó' un siaiindá' adoodár baabi'iihúng sleeme naa tleehhiyé'.

52Aaruusér baabi'iihúng aa meér gusisiingo a gaalá? Inooín aaruuse kana tsuú/, tidá' aa aaririin gídaabá kudá' ganaá' ni hardah. Hám kuungá' ugwa saki/é' kuri gasé'.

53Kuungá' tam hara'ayár Musa aga sleeri'i ar loohír malayke, ala tam adoorihe hara'ayadá' aga oti'iiká.”

54Axweesanaywí kuwa axaás, muner'ín kari slahhe'eemiís, Stefano kuri /atló i tlu'ún.

55Ala Stefano inós i haats Qeeruú hhoohhooe, ilaawós giri kiririhhín gawaá doori, xirfuú Mungú guri ár, nee Yesu aa sihhiít bihhaá dákw doó /iyáy oo Mungú.

56Iri oó', “Doori iga ár naa gweeritiyé', nee Garmoó Hee aa sihhiít bihhaá dákw doó /iyáy oo Mungú.”

57Tari tsimahhuús ar afór ur. Iiaaín kiri tuntuúk. Stefano kuri i haratláy sleémeero ar muunuú wák.

58Kuri duúx tsee/aá i alé gixsaro, kuri tlaquút ar tlaa/e. Nee lamabu'uuse inqwaruuín guri qás dír ya'aá garmaako ta babay Sauli.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

59Stefano qoomaadá' kuwa tlaquuti ar tlaa/e inós iri firín iri oó', “Aakoó Yésu, muunuúeé' ilaooheek.”

60Iri tumbarara'aátc, iri tseé' ar afór ur, iri oó', “Aáko, tlakweemaaká' mi daanduuín i faaraar.” Adoorí ooaro ngiwa hhe'eés, iri gwaá'.

Lehhema’aá Ya/abuuse 8

1Nee Sauli gaasadá' gari sa qwalalaá/. Baldá' gusisíngw úr oo múk Kríshaanáy iri iimu/ún baraá Yerusalemuro, sleémeero tari diyaya/aát baraá yaamaá Yudearo nee Samariaro, ala aqo har ya/abuuse kilós.

2Múk Mungú ilaiwawaá/ Stefano guri foól, kuri sa tsuunqumiís ló'wa ale.

3Ala Sauli múk Kríshaanáy guri gusiisín. Iri daráh baraá umuúqo do'o, hhawaate nee /ameenaro giri duuruxún, giri dahamiís baraá doó tseegamo.

4Ala eeharuuseedá' aa diyaya/at iri tleér amorqá' nee amoorihe, Ya/abtór hho' kari alki/iít.

5Filipo iri aweér ay baraá gixsár Samaria, iidíguú Kristo guri alki/iít dír múk i alé.

6Filipo axweesantá Mungú ngiwa alki/iít nee layu ngiwa tlehhiít, boo/oó muu axweesanaydá' guri iiár i qamín ar muunuú wák, kudá' Filipo aa axweés.

7Asma múk yaariír i neetlaamér kón, neetlaameedá' iri /aa/amiín ar afór ur, iri ti'imít. Nee múk yaariír oo tiqtír sol'omit nee taqooraay kuri hungu/utimís sleeme.

8Qwal/uú yaariír iri hardáh baraá gixsadaádá' i alé.

9Heeko umuuwós ta babay Simoni i deer baraá gixsadae. Inós a qwaslaarmo. Múk yaariír baraá gixsár Samariaro waa/oo/amór yaariir gana ara'ár, asma inós i kaahi, “Aníng a heé úr.”

10Heewí kun iiár i qamín nee múk yaariír, heé niiná tam heé úr, ta kaahi, “Heewí an aleesleemuuduú Mungú, kudá' tawa kaahi aleesleemuudá' úr.”

11Heewí kun iiár i qamín asma de'emaá yaarire waa/oo/amo gan tlehhiit ar qwaslaari'iimarós.

12Ala daxta mukdaádá' axweesantá Filipo gari haratlintií', daanduú iidíguú Ya/abtór hho' ar Mungú nee Yesu Kristo, kiri baatimiís, hhawaate nee /ameenaro.

13Simoni inósuú kilá' sleeme iri haratlintií', kuri baatiís, tiri alkoomakoné' nee Filipo. Slám iri waa/oo/amín layu ngiwa ár, nee muruudá' xuawaslén oo aa tleehharuut.

14Ya/abuuseedá' Yerusalemúr i dirii' gari axás gídaabá múk Samaria axweesantá Mungú gaa ilaóh. Petro nee Yohana kiri ya/aáw amoodí alé.

15Inooín tawa hardáh amoodí alé, mukdá' haratlintii' kuri aleefirín as Qeeruú hhoohhoó' kuwa ilaoohi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Asma tam heé wák oo Qeeruú hhoohhoó' gwa ilaoh i kaahh, aqo kina tawó baatimiís ar umuú Aako Yesu.

17Petro nee Yohana daber'ín kari qaás gawaaín i alé, nee Qeeruú hhoohhoó' kuri ilaóh.

18Simónuduú qwaslaarmo adoodá' ngiwa ár, gídaabá muu Qeeruú hhoohhoó' ngu slasláy ar dabér ya/abuuse, peésa gari haniisár wa slaá',

19iri oó', “Aleesleemuuwí aníng i haniisare' sleeme, as daqaní umuúqo heewo oo aníng ni dakw'eé' i qaas, masók Qeeruú hhoohhoó' gu sláy.”

20Ala Petro iri oó', “Kuúng nee peésaroge, tsarere'eét, asma kuúng ka xu', /uuruú Mungú ku slasláy ar peésa.

21Dinku'uumár kuúng nee atén i káhh gawaá kaangwihe, asma muunuúwók ku hhoohhooeká dír geerá Munguhe.

22Gawaá adoorihe tlakweemaawók kwisingá' hhu'u'umeek, Aako na firiimeek, as inslawaysíng oo muunuúwók nguwa gurtlay.

23Asma án kuúng u ga/áw, da/itá baraá guruuwók i qarqát adór saaxí. Slám kuúng tlakweema ugwa tseegiyé'.”

24Simónuduú qwaslaarmo iri oó', “Án aleefiriimaaré' dír Aakoowo as muruusíng sleémeero naa aníng i katé' án iwa pa/i.”

25Petro nee Yohana Ya/abtór Aako kawa hhe'eés lamabu'uungo nee alki/ituuwo, tari kií/ ay Yerusalemu. Loohiro Ya/abtór hho' kari alki/iít baraá gixsadaá ninakw awa yaariir baraá yaamaá Samariaro.

26Malaykamoó Aako iri axweés dír Filipo, iri oó', “Sihhiít tláw bihhaá basa, ay loohidá' naa Yerusalémúr wa tleer ay Gasa.” Loohidá' a loohír xanxaay.

27Filipo iri tláy, hamtidár kilae heeko guri ár, heé Kushír daáhh. Inós a sagesihhitusmoó wák dír Kandake, waawuto'ór yaamaá Kushi, nee daqaari'iimarós sleémeero gan ga/áy. Inós ina Yerusalémú káy, as Mungú nguwa sluufimisuú ay.

28Nee niwa kií/, aa iwiít gawaá gaárirós, i kitaábuú aarusmo Isayá soomuus.

29Qeeruú hhoohhoó' iri oó' dír Filipo, “Tseewúw dír bihhaá gaáririí, eeharahareek.”

30Filipo iri tláy ar ti'iingw, heedaádá' guri iiár i qaás, naxés i kitaabuú aarusmo Isayá soomuus. Iri oó', “Tisíng ta soomus a tsatsahhaánda?”

31Heedaádá' iri oó', “Aníng adór ngir tsaahh a idoomá, heé i geeraharahaár bir kaahh.” Filipo kuri firín iwa tsa/an gawaá gaáridá' dinkwa nee inós.

32Nee gooidá' i soomuusi a tí, “Inós kuna huúw didár mura' kuwa tsu/a/in adór bee/ír wa ale. Nee adoodár deelmoó bee/i ir xaslmaamiti dír geerá heedaádá' se'eengw tlaaqa, nee inós sleeme ina xasliít adoodár alé, afkós gwa waatleesiiká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

33Qoomár inós kuwa niinaweesa hhe'eés, sakwasleemarós kari hingeés. Heé tlahhaywós alki/ituwo gu aleesláw a heemá? Asma slafiingós kuna hingeés baraaká' yaamuuwo.”

34Heedaáduú Kushi Filipo guri báy, “Aníng i ooang, aarusmoowí axweesanaywí i kaahi a daanduú heemá? A daanduuwósuú kiláe, laqaá a daanduú heé hatlá'?”

35Filipo iri ilawaáts, Ya/abtór hho' ar Yesu gari dirós i alki/iít. Dír ngiwa iimu/un a dír axweesantadaádá' heedaádá' aa soomuús.

36Tari kumiít loohiro, tari hardáh dír ma'aay i dirii'iya'. Heedaádá' iri oó', “Qaytsiít, ma'aay ga/aaweek. Gár aníng i il/aam a milá, ar tis baatisiiká?”

[37Filipo iri oó', “Kuúng bar aga haratlintí' ar muunaáwók sleémeero, tu baatiis.” Heé aáng iri oó', “Aníng aga haratlintií', gídaabá Yesu Kristo inós a Garmoó Mungú.”]

38Hara'aya gari haniís ar gaári iwa sihhit. Filipo nee heedaádá' tari al'aweér baraá ma'aay. Heedaádá' kuri baatiís.

39Qoomár tindiwa tsa/a/an baraá yaaér wa ale, Qeeruú Aako Filipo guri ar tláy. Filipo kwaa sangw malé ariiká nee heedaádá'. Heedaádá' iri kumiít aaiiwose, i qwalalaa/.

40Ala Filipo kuri malé ár baraá gixsár Asótór wa ale, qoomár iwa waarahhi Ya/abtór hho' gari alki/iít baraá gixsadu sleémeerowo, tam garwa hardáh ay Kaisaria.

Lehhema’aá Ya/abuuse 9

1Ala Sauli iri kumiít eeharuusér Aako ngiwa dae tlaaqi, nee adór ngir tsu/i gari leelehhiít. Iri daqáy dír geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi.

2Barwadu giri firín awa i huwi baraá gixsár Dameski, awa taa gooín amór maraá saaliingw, as múk aa sláy nguwa tsegiiti, kudá' loohír Mungú gaa eehaar, hhawaate nee /ameenaro, nee nguwa huwi baraá Yerusalemu.

3Qoomár iwa aa'aá kay, iwa nakaá/ Dameski, gwa/ateemaá gawaá dooraá dahhá' nguri i gwa/aatiyé' ar gaanslaay bihhe sleémeerowo.

4Sauli iri yaamí huú', afoo gari axaás ar inós gwa babeer, “Saúli, Saúli, ahaá waáy, án mis gusiisiín?”

5Sauli iri oó', “Kuúng a heemá, Aáko?” Heedaádá' iri oó', “Aníng an Yesudá' kuúng ta gusiisiin.

6Ala kuúng na sihhiít, baraá gixsa i daheek, nee adór kuúng wa hariim tleehhamooro kingi kuúng i oó'.”

7Nee mukdá' nee Sauli ti alkoomá' tari sihhiít, tari tawó didí qartlimiít, asma afoo ka axamiis, ala hee ku ga/ayká.

8Sauli niwa yaamuú wa tláy, iwa qaytsiít, naxés ilaawós i xumiisiaaká. Mukdá' nee inós ti alkoomá' guri dawa óh, guri huúw ay Dameski.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Iri iwiwiít deelo tám, i xumaamisiiká, slám i /ayayinká nee i wahahanká.

10Ala baraá Dameskiro eeharusmoko i deer, umuuwós a Anania. Aako iri oó' dír Anania ar baraá iigu'utu, “Anania.” Anania iri oó', “Aníng a diirí, Aáko.”

11Aako iri oó', “Sihhiít, tláw ay dír loohidá' ta bay Loohír aa gana'. Heé ta bay Sauli, oo yaamaá Tarso, na yaahaaseek dír doó Yudá wa ale. Inós haandá' hamí i firiirín.

12Nee inós heé umuuwós ta bay Anania gwa ár, ar baraá iigu'utu, iwa baraadí darahi as nguwa dabí qaasi, ilaawós iwa malé xumsór i ki/iya'.”

13Ala Anania iri oó', “Aáko, iidíguú heesíng aníng ugwa axmamiís dír múk yaarire, gídaabá heewí muruú tlákw gwa tlehhahhiít dír mukók oo hhohhó' oo baraá Yerusalemuwo.

14Slám ayaawihe hara'aya ga kón ar amór geeraharuusér urén daahh ar saalíngw múk Yahudi, ar muu sleémeero nguwa tsegiiti, kudá' umuuwók ateetimá'.”

15Ala Aako iri oó', “Kuúng tláw, asma heesíng a xooslmoó aníng naa tsawaár as iidíguueé' nguwa xu'utisi dír xoordu nee dír waawitá nee dír múk Israeli.

16Aníng a inós i laqaám adór slahha'amaaye kar yaariír ar inós wa hariím sleemuuwo as aníng.”

17Anania iri tláy, iri baraá do'dí dáh. Sauli guri dabí qaás, iri oó', “Hhiyaaeé' Sauli, Aako aníng iga ya/aáw, Yesu, kudá' kuúng ugwa i geehhouy baraá loohidá' nira hardát. Inós iga ya/aáw as ilaawók niwa male qaytsitiya', tuwa hatsisi Qeeruú hhoohhooe.”

18Hamtidár kilae muruú adór qafo ina baraá ilaawós wa paáhh, iri qaytsiít, iri sihhiít, kuri baatiís.

19Iri /ayín, /uuru guri sláy. Iri amoodá' wa hoót deelór hhaawaakahe dinkwa nee eeharuusér baraá Dameski.

20Iidíguú Yesu guri alki/iít baraá maraá saalíngw wa ale gídaabá inós a Garmoó Mungú.

21Nee múk kaangwí gwa axaas sleémeero tari waa/ooamín tari oó', “Heewí a kudá' múk Mungú gwa slahhe'emiísiíke baraá Yerusalémú wa ale, mukdá' umuuwí gu ateetiím. Nee gár nisa diirí hardáh aqo kaangwí, ngiwa tsegiiti nee ngiwa huwi amór geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi.”

22Sauli ina kumiít ar pihhu'uuma axweesantá Mungú alki/ituuwo, múk Yahudi oo Dameskír i dirií', gurir baá/, ngiwa laqaqan gídaabá, “Yesu an Kristo.”

23Deelór yaariir iwa waaráhh, múk Yahudi tari al axweés kuwa gaasi.

24Ala fuqurangw'ín kudá' Sauli guri tsaáhh. Inós kuri gigidín dír afér gixsár wa ale xweera nee tlaatla/aango, as kuwa gaasi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

25Ala eeharuuseerós xweeraawo guri dúx guri qás baraá lakwanti, guri aweerís ar gawaá koo/ír taa harweér ar gixsa.

26Nee Sauli iwa hardáh Yerusalemu, iri haragwagwa'án dír eeharuuse, ala eeharuuseedá' sleémeero inós guri da'ayumít, asma kwa tsaahhiiká inós tawa eeharusmo.

27Ala Barnaba Sauli guri huúw amór ya/abuuse. Kaangwí guri dir'ín i alki/iít adór Sauli Aako ngura ár loohiro, nee adór Aako ira axweés nee Sauli, nee Sauli Ya/abtór hho' adór ngira alki/iít ar pihhu'uuma baraá Dameskiro ar umuú Aako.

28Sauli nee inooín tari alhoót baraá Yerusalemú wa ale, iwa darahi nee iwa ti'imiiti.

29Ya/abtór hho' gari alki/iít ar umuú Aako, ar pihhu'uuma. Iri axweés nee tiri tlaampa'amisiyé' nee múk Yahudi, kudá' tsifrír Yunanír ar axweesá'. Ala inooín adór kur gaasi kari axweés.

30Ala hhae lama ngiwa slayé', Sauli kurir tláy, kuri haydohiís ay Kaisaria, as iwa kumiiti ay gixsár Tarso.

31Múk Kríshaanáy amohhooa gari sláy baraá yaamaá Yudea sleémeerowo nee Galilayaro, nee yaamaá Samaria. Tari kwaá/ gawaá loohír Aakoowo, tari kumiít baraá ilaiwa/amér Aakoowo, nee tari doogigín ar alee/isoó Qeeruú hhoohhoó'.

32Nee Petro iwa harweeriirín, iri aweér ay amór múk Mungú oo yaamaá Lida.

33Baraá yaamuudae heeko guna ár, umuuwós a Ainea. Heewí i gawaá faltá hotaatín kureeri dakaát, asma a heé aa sol'omiit.

34Petro iri oó', “Ainéa, Yesu Kristo kuúng u hungu/uus. Tláw, faltók amohhe'eeseek.” Qoomadár kilae iri tláy.

35Nee muu sleémeero oo baraá yaamaá Lidár i dirií' nee Sharoni, Ainea kuwa ár, Aako kuri haratlintií'.

36Nee eeharuso'orka wák i deer baraá gixsár Yafaro, umuuwós a Tabita, tsifrír grikiro a Dorkasi (gídaabárós a tlaaqati). /Ameenirí tlehhema'aá hho' awa yaariir gaa tlehhaahhít, nee ilahhooa ga hanmaamís dír múk i alé.

37/Ameenirí deeloodae tiqti gana ót, iri gwá'. Nee hamaatlaro kawa hhe'eés, kari qaás gawaá goroófad.

38Gixsár Lida ka tseew dír Yafaro. Eeharuuse gari axás gídaabá Petro i amoodá' i dirii'. Múk tsár guna ya/áp amoorós i alé. Petro kuri harhheehhe'eés kuri báy, “Qwaláng ar gaanslaay.”

39Petro iri tláy, nee inooín tiri koné'. Iwa hardáh, kuna tsa/aás gawaá goroófa. /Ameenár kwaeeli sleémeero tana bihhiiwós i sihhiít, ta /aa/amín, kuri inqwaruú i laqaqán, nee hii'ii, kudá' Dorkasi aa hirít qoomár iwa slaf.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

40Petro muu sleémeero guna tsee/í duúx. Iri tumbarara'aát, iri firín. Iri amór tuuaár i warqáy iri oó', “Tabita, tlawáng.” Iri qaytsít, nee Petro nguwa aán iri tleér, iri iwít.

41Gari dawa óh, gari sihhitís. Múk Mungú nee /ameenár kwaeeli giri ateét, /ameenidá' gana geeraaín i qaás ka saxamaar.

42Kaangwí ina xu'utiít baraá gixsár Yafa sleémeero. Múk yaariír Aako guri haratlintií'.

43Petro deelór hhaawaaká gana hhe'eés baraá Yafár wa ale dír doó heeko ta bay Simonú kadaá tlehhahhiít.

Lehhema’aá Ya/abuuse 10

1De'emadaádane heeko i deer oo baraá gixsár Kaisaria. Umuuwós a Kornelio, geeraharusmoó askaarír yaamaá Italiár daahh.

2Inós a heé Mungú gu ilaiwawaá/, nee múk do'ós sleémeerowo. Slám muu gun qaaqáy ilahhooár yaarire, nee Mungú gun firaarín daqisleém.

3Looarka wake iigu'utu guna ár qoomár looár gwaleél ar tlaatla/aangw. Malaykamoó Mungú guna i daqáy iri oó', “Kornelío.”

4Kornelio malaykamoodá' guri i qaytsita hhe'eés, iri da'ayuút, iri oó', “Gaa a milá, Aáko?” Malaykamo iri oó', “Firoorók nee ilahhooaro naa hardihiyé' gawaá doori dír geerá Mungí alé, nee Mungú gaa tsaáhh.

5Gimáy, muu na ya/aaweek ay Yafa, Simoni ateeteek, kudá' ta bay Petro.

6Inós a dahaymoó heeko ta bay Simonú kadaá tlehhahhiít, do'ós i afaá tlawtí dirii'. Inós tidá' kuúng wa hariim tlehhmuuwo ngi oo'.”

7Malaykamoodá' iwa quútl, Kornelio sagadiyuusér tsár ar do'ós gari ateét, nee askaarmoó wák oo Mungú gu ilaiwawaá/, baraá askaáridá' inós gu sagegadiyumamisa daqisleeme.

8Nee iidíguuwí sleémeero nguwa hhe'eés alki/ituuwo dir'ín i alé, giri ya/aáw ay Yafa.

9Bál tsár tawa baraá aaí dirii'i, gixsa kari i tseewúy. Qoomaadae Petro iri tsa/án gawaá daanduú do', as iwa firór ay. Qoomaadá' a looár lahhoó' ar tlaatla/aangw.

10Petro iri qwariít, i /aymár slaa'. Qoomár tawa muruú /aymár amohhe'eemisi, iigu'utu guri ár.

11Doori giri ár naxés naa gweeriitiyé', nee gár adór inqwaarír yaariir kingi aweerimiis ar pasleemaá tsiyáhh ay yaamu.

12Nee baraá inqwaaridae makaá da'awemo sleémeero awa ya'a' tsiyáhh i dayá', nee awa gur'ér ar hi'imiitá' sleeme, nee tsir/ooro.

13Afoo gari axaás i kat, “Pétro, tláw, makaysíng tsu/eek, /ayeek.”

14Ala Petro iri oó', “Aasla'áy, Aáko, asma aníng gár slasla/aar aga baloó /ayiiká.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Afoo guri i hardát sagaáwa tsár wa aleeró, guri beér, “Muruú Mungú aa hheehhe'eés, kuúng mu slasla/aruú babawaar.”

16Kaangwí ina tleehharuút sagaáwa tám wa ale. Aluuwo xooslmoodá' kuri ilaóh gawaá doorí wa ale.

17Petro iwa iigu'utudá' aa ár aldakuuti, mukdá' taa ya/aáw nee Kornelio, doó Simoni kuwa hhe'eés yaahasto, tari sihhiít afkuú doó i alé,

18tari ateét, tari oó', “Simonudá' ta babay Petro i baraá do'wíhe?”

19Ala Petro qoomaadae i iigu'utudá' aldakuut. Kuri báy nee Qeeruú hhoohhoó', “Mukko tám kuúng u leelehhiit.

20Tláw, aweér, nee inooín ti koondé'. Ma xuruutaar, asma heé mukwí ngwa ya/aaw a aníng.”

21Petro iri aweér amór mukdá', iri oó', “Heedá' ta leelehhita' a aníng. Ma katá'?”

22Tari oó', “Kornelio, geeraharusmoó askaári, atén tina ya/aáw. Inós a heé ganaá', slám a heé Mungú ilaiwawaá/, nee adór tar heé hhoó' múk Yahudi sleémeero ga xuu'. Inós kuna báy nee malaykamoó hhoohhoó' muu nguwa ya/aawi amoorók, as kuúng tawa amór do'ós i daqeer, as axweesantók ngiwa axaasi.”

23Petro mukdá' guri ilaóh dahaayeerós wa ale ar qwala/, guri deeliís baalaadae. Looitleérós Petro iri tláy dinkwa nee mukdá', nee hhaeekaari gixsár Yafár hootá' tiri alkoné'.

24Nee bál tsár malé alé iri hardáh Kaisaria. Amoodae Kornelio gina daamarán, nee múk do'ós gwa burumbuúr nee mulqeerose.

25Petro iwa dáh, Kornelio nina al'awín iri tumbarara'aát dír geeraawós i alé.

26Ala Petro guri tleés iri oó', “Sihhiít, asma aníng sleeme a hee.”

27Qoomár tawa axweesi, iri dáh baraá doó i alé. Petro múk yaariír nguwa ár oo taa burumbuúr,

28iri oó', “Kuungá' a xuá' gídaabá, a hariímarooká heé Yahudi iwa aldinku'uusi nee heé xoorór hatlá', tam nguwa i daqay. Ala Mungú nga dir'eén i laqán, án mawa gaa oó' daanduú heewo gidaabá ‘ku tlaákw’, laqaá ‘ku slasla/aár’.

29Gaarí an gár aníng nisa ya/aám hardahamuwo qoomár tiwa ateet, mawa sií'. Ala hám daxta gár isa ateté' a milá?”

30Kornelio iri oó', “Deelór tám ar aa waaraahhi siiwár adoorihe qoomár looár gwaleél, aníng a saaliím baraá dooeé' wa aleeró. Heeko inqwar /awák nina geeraaeé' wa adaá ti'iít,

31iri oó', ‘Kornelío, firoorók kaa axaás nee ilahhooarók Mungú ga xuu'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Ala kuúng muu na ya/aaweek ay Yafa. Simoni ateeteek, kudá' ta babay Petro. Inós haandá' i dír doó Simoní dirii', kudá' kadaá tlehhahhiít. Do'ós i afaá tlawi. Nee Simoni birna hardáh, inós kuúng u intsaahhatis.'

33Nee hamtidár kilae án muu nguri ya/aáw ay amoorók. Nee kuúng adór hhoo' aga tléhh niwa hardát. Ala hám daxta atén sleémeero a dír geerá Mungú i diriiaán, as tidá' sleémeero ar Aako naa kuúng i hara'ayín kawa axaasaan."

34Petro iri axweés, iri oó', "Daxta aníng aga tsaáhh gídaabá Mungú barqaanti ga konká.

35Umuúqo heewo oo Mungú gu ilaiwawaá/, nee tidá' ganaa' ar Mungú i slai ga tlehhiít, inós ku ya/án nee Mungú, tam oo xooro gaalá.

36Kuungá' a xuá' Ya/abtoodá' Mungú aa huúw dír múk Israeli, Ya/abtoodá' hho' ar wayda ar loohír Yesu Kristo. Inós an Aakoó muu sleémeero.

37Muruudá' sleémeero aa tleehharuut baraá yaamaá Yudea sleémeero kuungá' u xuá'. Ina iimu/ún baraá yaamaá Galilayár wa ale, alaá baatismooduú Yohana aa alki/iít.

38Kuungá' iidíguú Yesú Nasareti u xuá', adór Mungú ngura Qeeruuwós oo hhoohhoó' i haniís nee /uuru. Inós ina hii'imiít umuúqo diiro, gadiyér hho' gari tlehhiít, nee muu sleémeero guri hungu/uumiís, kudá' Neetlaangw aa slahhe'eemiís. Asma inós nee Mungú a dinkwa.

39Nee atén a lamabu'uusér muruudá' sleémeero aa tleéhh baraá yaamaá múk Yahudi nee baraá Yerusalemu. Inooín inós kuna kikií' gawaá peehhi, kuri gaás.

40Ala Mungú guri waasle/atís bál deelór tame, guri aleesleemuú i haniís iwa geehhouy.

41Ala a dír muu sleémeerowooká, a dír ateédá' Mungú aa qaroó tsawaár lamabu'uusér wa ale. Atén ana /ayiimaán nee ana wahaamaán nee inós, alaá inós niwa waasleé/ baraá múk aa qaátl wa ale.

42Inós hara'aya ngina haniís ar muu kuwa Ya/abtór hhó' i alki/iitaan nee kuwa lamabu'uumaan, gídaabá kwí an kudá' taa hara'ayár i haniís nee Mungú, múk slaáf nee múk aa qatli nguwa sakwasleemuuti.

43Kwí aaruuse sleémeero guna adoorír lamabu'uún, gídaabá umuúqo heewo oo gwa haratlintii', tlakweemaawós ki hingees ar umuuwós."

44Qoomár Petro iwa axweesantadí kahhi, mukdá' sleémeero axweesantadá' gaa axamiis. Qeeruú hhoohhoó' nguri slayé'.

45Ala múk Yahudi kudá' aa haratlintii', kudá' nee Petro naa al daqaye', tari waa/oó/, asma Mungú múk xoordaá hatlá' sleeme gwa tawó qáy Qeeruú hhoohhooe.

46Asma kina axamiís tawa axweesi ar tsifrír xuawaslen nee Mungú kuwa xirfayeemisi. Petro iri oó',

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

47“Heé ma'aay gi /itiím a heemá ar mukwí kus baatisiiká. Asma mukwí Qeeruú hhoohhoó' gwa ilaóh adór atén wa ale.”

48Petro iri oó', “Mukwí ku baatimiisi ar umuú Yesu Kristo.” Nee inooín Petro kuri firín iwa ayaaín wa hooti deelór niinawe.

Lehhema’aá Ya/abuuse 11

1Ya/abuuse nee hhae awa baraá yaamaá Yahudír i diriiá' iidík nguna slayé', gídaabá múk xoordaá hatlá' sleeme axweesantá Mungú gaa ilaóh.

2Nee Petro iwa Yerusalémúr i tsa/án, mukdá' hara'ayár al/utlo gaa ak ooha hhe'ees tari kaangaanuús,

3tari káh, “Ana dáti amór múk taa al/utliniiká tari /ayiín dinkwa nee inooín.”

4Petro iidíguuwí adór ira tleehharuút iimír iimu/úngw wa ale, guri dir'ín i alki/iít ar digir wakeetiingw, iri oó',

5“Aníng niwa Yáfár i dirií', qoomár niwa firíriim, iigu'utu ngway ár, gár adór inqwaarír ur ar ta kon ar pasleemaá tsiyáhh ana ár, kingi gawaá doorí wa /aytimiis ay didá' án ni dirii'.

6Gadaádá' ana ló'wa ga/áw, án ngari aldakuút, makaá ya'a' tsiyáhh awa yaamu ngari ár, nee makaá sla/a, nee yau wasle, nee tsir/ooro.

7Afoo ngay axaás ar aníng babaw, ‘Pétro, tláw, muruusíng tsu/eek, /ayeek.’

8Nay oó', ‘Aasla'áy, Aáko, asma gár ta waki laqaá ar slasla/aar, aníng aga baloó /ayiiká.’

9Afoodá' nay malé gawaá doorí wa kí/, sagáwa tsár wa ale, iri ó', ‘Muruú Mungú aa hhohhoeés, kuúng mu babawaar muruú slasla/arén.’

10Adoodá' ina tleehharút sagaáwa tám wa ale, aluuwo muruudá' sleémeero kuri uuruúx ay gawaá doori.

11Nee siiwadár kilae múk tám naxés aa sihhiít geerá do'daádá' ta i diriiaan, oo tinda Kaisariár wa ya/aáw amor'eé' alé.

12Qeeruú hhoohhoó' ina báy, ‘Nee mukí ti al koonde', ma xurumiitaar.’ Nee hhaeeká' lahhoó' sleeme tay alkoomaán tay dahaán baraá doó heedaádá' i alé.

13Inós ngiri alki/iít gídaabá, ‘Malaykamo ina sihhiít baraá dooeé', iri oó', muu ya/aaweek ay Yafa, as Simoni oo ta babay Petro kuwa ateeti.

14Inós axweesanoó kuúng u ba/amís nee múk do'ók sleémeero, ngu kuúng i oo'.’

15Aníng axweesani ngiwa adoorí wa iimu/uúm, Qeeruú hhoohhoó' ina gawaaín i aweér, adoodá' iimu/uungo nira gawaarén i aweér.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16/Aymuudá' Aako aa oó' nguri insláw, kudá' iwa oó', ‘Ar ló', Yohana ina baatimiís ar ma'aay, ala kuungá' tundu baatimiis ar Qeeruú hhoohhoó'.’

17Qoomár atén Aako Yesu Kristo nguwa haratlintiaán, Mungú tina Qeeruuwós i haniís. Nee Qeeruudá' naa diirén i haniís, bar guna dir'ín i haniís sleeme, daxta án Mungú adór ngur baaq a idoomá?”

18Axweesantí kawa axaás tari xasliít, Mungú kuri xirfeés, tari oó', “Laatí, Mungú tam múk xoordaá hatlá' sleeme gwa pa/ángw i haniís oo hhu'u'uungw, as slafiingw nguwa slaya'.”

19Mukdá' aa diyayaa/aat asma slahha'amaayér ur ar naa slayé', qoomár Stefano kuwa gaás, tana tláy ay Foinike nee Kipro nee Antiokia. Heé axweesantá Mungú gaa alki/iit i kaahh dír múk hatlae, aqo har dír múk Yahudi kilós.

20Baraaine bahh'alé a múk Kipro nee Kirene. Mukwí iwa hardáh Antiokia, iidíguú hhoó' oo Aako Yesu kuri alki/iít dír múk Yunani sleeme.

21/Uuruú Aako i gawaaín i dirii', nee múk yaariír Aako guna haratlintií' guri i warqáy.

22Iidíguú mukwí kuna axaás nee múk Kríshaanáy oo baraá Yerusalemúr i dirií'. Barnaba kuri ya/aáw ay Antiokia.

23Nee inós iwa hardáh, tsuuqaá Mungú ngiwa ár, ina qwalaá/, giri báy, “Aako oha hhe'eesaak baraá munerhunge.”

24Asma Barnaba a heé hhoó', nee i haats Qeeruú hhoohhooe nee haratlintaaooro. Múk yaariír Aako guri haratlintií'.

25Barnaba Sauli guri leelehhituú áy Tarsór i alé.

26Nguwa sláy nguri huúw ay Antiokia. Inooín kurkú wák kuri al faák nee eeharuuse, tidá' baraá Antiokiár i dirii', múk yaariír kuri intsaahhatimís. Yaamaá Antiokia an dír geera ar haratlintaauuse kawa báy Kríshaanáy.

27Deeloodár kilae aaruuserka nina Yerusalemu wa /ét ay Antiokia.

28Oo wák tla/angw'ine ku babay Agabo, iri sihhiít iri oó' ar /uuruú Qeeruú hhoohhoó', gídaabá giyér yaariir ni tleér baraá yaamu sleémeerowo. Giyeérí niri tleér qoomár Klaudio tawa waawutmoó múk Rumi.

29Eeharuuse iri al'axwés iri ó', “Umuúqo heewo alee/isoó i aleeslay ngu haniisi, as kuwa huwi amór hhaeerén kudá' yaamaá Yudeár i diriiá'.”

30Adoodá' taa al'axweés, kari tleéhh. Barnaba nee Sauli kiri ya/aáw, as alee/isaydá' kuwa huwi amór bariseedár baraá yaamaá Yudéár i dirii'.

Lehhema’aá Ya/abuuse 12

1Deeloodae waawutmo Herode múk Kríshaanáy guna bahh ohín, guri slahhe'eemiís.

2Yakobo hhiyoó Yohana guri gaás ar paánga.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3Ngiwa ár gídaabá múk Yahudi adoodá' gwa qwal/atís, Petro guri óh sleeme. Qoomaadá' a qoomár deelór ur ar Mikaátér taa sluufitisiiká.

4Ooharo nguwa hhe'eés, guna dahaás baraá doó tseegamo, guri qaás gawaá dabaá askaárír daqoró tsiyáhh, as nguwa xuun, umuú daqto askaári tsiyáhh. Gár aa slaá' a gun dabaá múk i qaas, Pasaáka bira waaráhh.

5Petro kuna xún baraá doó tseegamór wa ale. Ala múk Kríshaanáy Mungú guna firín ar ilakaaharu as inós.

6Deeloodá' Herode nguwa duuxár wa slai, nee nguwa sihhitisi geerá muu, xweeraawo Petro ina guú' tla/ángw askaarír tsár. Kwaa tsegiít ar pínguú tsár, nee xuumuuse i afkuú doó tseegamór xuún.

7Hamtidár kilá' malaykamoó Aako iri sihhiít bihhiiwós, do' iri gwa/aát, malaykamoodá' Petro guri tleés, guri báy, “Tlawáng ar gaanslaay.” Pínguudá' oo gawaá dabaawós iri paáhh.

8Malaykamo iri oó', “Sihhiitáng, ya/ataawók dahaaseek.” Iri sihhiít, ya/ataawós giri dahaás, kuri báy, “Inqwaarirók tsiteek, aníng eeharáng.”

9Iri ti'iít ay tsee/a, guri eehaár, ala gaa xuuiiká adór malaykamo aa tleéhh adór tar ló'. Ala inós ngi xui a iigu'utu guna ár.

10Nee afkuú do' oo geera nee oo tsár kuwa waaraáhh, tari hardáh dír afkudá' úr oo muqusli, kudá' tar dahi baraá gixsa. Afkudá' iri kilós gweeriít. Tawa ti'iít, tari kumiít ay alhhe'eesoó loohidá'. Petro kuri geexáy nee malaykamo.

11Nee Petro iimirós iwa faxát, iri oó', “Daxta aga tsaáhh kángw kilá' wa ale gídaabá Aako malaykamoowós ngwa ya/aáw, as aníng iwa ba/amisi baraá dabaá Heróde wa ale, nee baraá adoodá' ta daamarán nee xoorór Yahudi sleémeero.”

12Nee qoomaadá' kaangwí nguwa aldakuuti baraá muunuúwós i ale, iri hardáh dír doó Mariamu, aayór Yohana, kudá' umuuwós oo tsár ta babay Marko, nee múk yaariír ta baraá do'dí dirii' ta firiirín.

13Inós iwa afkwá slumtá wa ateét, dasirka ta babay Roda ina iiár qaasár eér afkuú doó i alé.

14Afór Petro ngiwa tsáhh, tam afkudá' gwa gwediká qwal/uuwo, aqo ina gaanslár tiaiín baraá doó i alé, mukdá' baraá doó i dirií' guna ádbeemuú eér, gídaabá Petro i afkuú dó' wa sihhimiit.

15Kari báy, “Aga slarhhamút.” Ala inós axweesanto iri kumít iri kát, “Tí ar ló'.” Tari oó', “Gaasíng a malaykamoowós.”

16Petro ina kumiít ateetiingo. Afkuú do' nguwa gweeriyé', nguri ariyé', tari waa/oo/amín.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Giri kuútl ar daba' as iwa xasliitiya'. Adór Aako inós ngura baraá doó tseegamór wa duúx gari alki/iít. Iri oó', “Iidíguuwí amór Yakobo ti hardahase' nee hha'aá hatlá' sleeme.” Iri tláy amór hatlá' i alé.

18Iimi iwa /awakuúr askaári gurhaamír yaariir gari eér, ta kaahi, “Adór Petro aa /imiís laarí a adoomá?”

19Tam Herode nguwa leelehhiít nee nguwa slayká, xuumuuseedá' gari yaahamaamiís, aluuwo hara'aya gari haniís kiwa tsuu/i. Aluuwo Herode yaamaá Yudea giri geexáy, iri /eét ay Kaisaria, iri amoodá' wa hoót.

20Herode iri ló' wa buúhh dír múk Tiro nee Sidoni. Inooín kuri hara daqáy ar muunuú wakleeli'iima. Blasto kuna mulqi'iimár i tleéhh, asma Blasto an heé doó gu'utér waawutmo gu amohhe'eemiís. Tari wayduú áy, asma yaamuuín muruú /ayma dír nguwa slaslaya' a dír yaamaá waawutmo.

21Baalarka wák ar taa axweés, Herode tlabaawós awa waawuti'iima gina dahaás, iri iwiít gawaá kitaangós oo waawuti'iima, iri kwasleemuút geeraaín wa ale.

22Muu iri tseeamín ar afór ur, iri káh, “Afoosíng a afór Mungú, a afór heewooká.”

23Hamtidár kilae malaykamoó Aako Herode guna slaáhh, asma Mungú gwa xirfuú i haniisiiká. Kuri /aáy nee naanagae iri gwaá'.

24Axweesantá Ya/abtór Aako iri kumít nee iri tsiyayaxát.

25Barnaba nee Sauli gadiyér'ín ngiwa hhe'eesiyé', niri Yerusalemúr wa ki/iyé', ti al koná' nee Yohanudá' ta babay Marko.

Lehhema’aá Ya/abuuse 13

1Baraá múk Kríshaanáy kudá' baraá Antiokiár i diriia aaruuse i deer nee intsaahhatuuse. Inooín a Barnaba nee Simoni kudá' ta babay Nigeri, nee Lukio, heé yaamaá Kirene, nee Manaeni, heé aa uray dír doó baabuú waawutmo Heróde wa ale, nee Sauli.

2Looarka wake múk Kríshaanáy qoomár iwa Mungú sluufimiis nee tawa gwaawiwín, Qeeruú hhoohhoó' iri oó' dir'ín i alé, “Barnaba nee Sauli amor'eé' paraatlare' as gadiyeédá' ngiwa ateét.”

3Tari gwaawín, nee tari firín, dabaaín kiri qaás gawaaín i alé, tari ya/án tawa tlay.

4Barnaba nee Sauli kiri ya/aáw nee Qeeruú hhoohhoó', tari /eét ay Seleukia. Nee tari didá' wa tláy baraá tlawtár alé ay Kipro.

5Nee qoomár tawa Salamír i dirii'i, Ya/abtór Mungú kari alki/iít baraá maraá saalíngw múk Yahudiro. Yohana a dinkwa nee inooín, an heé gi alee/iimiís.

6Qoomár yaamuudá' kaahaar awa tla/ángw tlawi kingiwa waaraáhh, tawa hardáh ay Pafo, heeko qwaslaarmo kuri ár. Inós a aarusmoó lama, inós a heé Yahudi, umuuwós a Bar-Yesu, gídaabárós a garmoó Yesu.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Heewí inós i dinkwa nee ga/awusmooko ta babay Sergio Paulo. Ga/awusmoowí a heé fuqurángw koóm. Ga/awusmoowí Barnaba nee Sauli giri ateét amoorós i aleeró, Ya/abtór Mungú ngiwa axaasár wa slai.

8Ala Elima, qwaslaarmoodá' (umuuwós gídaabárós an qwaslaarmo), inós tina tlaampa'aamisyé' nee inooín. Asma inós gár i slai a ga/awusmoodá' masók haratlintaaoodá' gan máy.

9Ala Sauli, kudá' ta babay Paulo, i haats Qeeruú hhoohhooe, ila' giri duxún amór Elima,

10iri oó', “Kuúng a garmoó Neetlaangw, nee slám a háts al/ayma sleémeerowo nee tlakweema. Kuúng a wakusmoó gan'amu sleémeero. Kuúng lohaá Aako awa naa ganaaiye' paslimisuwo mis baloó meeraaká.

11Ga/aaweek, dákw Aako hám i gawaawók i dirii', nee kuúng a taampa tleehhít, tsee/amá u aandaaká ay qoomarka.” Hamtidár kilae giwti nee ma/amí guri qiptís, iri harweerirín as heé gu gan'aamiís nguwa leelehhiiti.

12Ga/awusmoodá' kangwdá' aa tleehharut nguwa ár, iri haratlintií'. Intsaahhatisár daanduú Aako gari sa waa/oo/amín.

13Paulo nee mukós tari tsa/án gawaá miringamof, tari tláy Pafór wa ale, tari hardáh ay Perge baraá yaamaá Pamfilia. Yohana giri geexáy, iri kií/ ay Yerusalemu.

14Ala inooín tana Pergér wa tláy, tari waaraáhh ar yaamaá kaahaar, tari hardáh ay Antiokia, gixsár yaamaá Pisidia. Bál deelór hungu/umaawo tari dáh baraá doó saaliingw, tari iwiít.

15Hara'ayár Musa nee gooír aaruuse soomaro kawa hhe'eés, geeraharuusér doó saaliingw hee guna amor'ín i ya/áp, tari oó', “Hháe, ya/abtór gurkwa/asár koom ar mukwí wa hariim bar koondá', ooare'.”

16Paulo iri sihhiít, giri kuútl ar dawa, iri oó', “Kuungá' múk Israeli, kuungaásingá' awa Mungú ilaiwawa/á', iia' qaasaak.

17Mungú mukwí oo Israeli baabi'iirén gina tsawaár, giri xoorór ur tleéhh, qoomár tawa dahaaye baraá yaamaá Misriro. Inós ngiri hingeés baraadá' wa ale ar /uuruuwós.

18Giri geerahaár kureeri mibeeri tsiyáhh, ngiwa sa qiqtlin baraá xanxáy wa ale.

19Aluudae Mungú xoordaá faanqw giri tsuú/, kudá' yaamaá Kanaani. Nee yaamaá xoorduudá' giri haniís dír múk Israeli tawa aalir'ín, gawaá har kureeraá tsiire tsiyáhh nee mibeeraá kooán.

20“Aluudae har'ohuuse gari amor'ín i haniís ay qoomár aarusmo Samweli.

21Slám aluudae múk Israeli Mungú guri firín as waawutmo kuwa slay. Nee Mungú Sauli guri haniís, garmoó Kishi, heé tlahhoó Benyamini. Inós iri waawuti'ii'ín kureeraá mibeeraá tsiyahhe.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Aluudae Mungú Sauli guri hingeés, Daudi guri qaás tawa waawutmooín. Daudiwí a kudá' Mungú aa lamabu'ún iwa kaahi, ‘Aníng Daudi ugwa ár, garmoó Yese. Inós a heé muunuúeé' gwa qwal/atis. Slám inós an kudá' sla'aarir'eé' ga tleéhh sleémeero.’

23Baraá xwaylár heewihe, Mungú Ba/amusmo ngwa haniís dír múk Israeli, adoodá' ngira qaro geerí al'axweés. Inós a Yesu.

24Qoomár Yesu niwa hardahiiká, Yohana axweesantá Mungú gaa alki/iít dír múk Israeliwo gídaabá tlakweemaaín ki hhu'u'un nee ki baatimiisi.

25Yohana qoomár alhhe'eesoó slafiingós iwa nakaá/, iri oó', ‘Aníng a kudaádá' ta harahhifa'aaká. Ala hee ni hardah aluueén wa ale, nee aníng a hariimaaká ya/ataá ya'aawós ngiwa slakwekwe'ees.’

26“Hhaee'eé', kuungá' awa tlahhoó Abrahamu, nee kuungaásingá' awa Mungú ilaiwawa/á', Ya/abtoorír ba/ama kingina ya/aáw dír atén sleémeero.

27Asma múk Yerusalemu nee geeraharuuser'ín, inooín inós kwaa tsaahhiiká adór tar Ba/amusmo. Kuri sakwasleemuút. Gawaá adoorihe axweesanaydá' aaruuse aa kát kari boo/eés, kudá' ta soomaamuusi umuúqo deelór hungu/umaawo.

28Asma gár taa ár i káhh gawaawose ar gwa'arár wa hariím, ala tam adoorihe Pilato kuri firín gídaabá ku gaasi.

29Tam sleémeero boo/eesaro kawa hhe'eés, tidá' taa gooín daanduuwose, kuri aweerís gawaá msalaábár wa ale, kuri foól.

30Ala Mungú guri waasle/atís baraá múk aa qaátl wa aleeró.

31Alaá deelór hhaawaakahe tina geehhoutimís dír kudá' nee inós naa al tsa/ane' Galiláyár wa ale ay Yerusalemu. Nee inooínaká' hamí an lamabu'uuseerós dír geerá muko.

32Nee atén hamí a diirí diriiaán as Ya/abtoorí hho' ngiwa alki/iitaan dirhúng i alé

33ar gídaabá, tidá' Mungú aa al'axweés dír baabi'iirén, ngaa boo/eés diirén i alé, ateéká' na/'ii'ín. Adór ngiwa boo/eés a Yesu guna waasle/atís, adoodá' kara gooín baraá kitaábuú Wara'ami, wara'amtá tsár, ‘Kuúng a Garmaaeé', án kuúng laarí una laqwaál.’

34Qoomár Mungú inós nguwa waasle/atís baraá múk aa qaátl wa ale, as miwa malé kií/ baraá hhitiru'uuma, adoorí gana oó', ‘Án tsuuqa ngi kuúng i haniís, tsuuqadá' hhoohhoo' nee awa haraxu'utír koomá', kudá' naa al'axweés dír Daudi.’

35Adoorí sleeme gan kah baraá wara'amtá hatlae, gídaabá, ‘Kuúng Heewók Kudá' hhoohhoó' u meeraaká iwa hhitiruuti.’

36Daudi múk qartós guna sagadiyuús, adoodá' Mungú aa slaá' gari tleéhh. Aluuwo iri gwaá', kuri foól dinkwa nee baabi'iiwós. Inós hhitiru'uuma gari sláy.

37Ala kwí Mungú aa waasle/atís aa hhitiruutiiká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

38Hhaee'eé', atén ngin kuungá' i alki/iitaán, gídaabá baraá heewihe kuungá' gurtleemuú tlakweema u sleerá'.

39Umuúqo heewo oo inós gu haratlintií', sakwasleemadá' inós gu wa hariím kan fiits, inós kuri gan'amkú i harafaar. Gár adoorí hara'ayár Musa gaa aleesleeriiká tleehhamooro.

40Ti harmagahhe', axweesantadá' aaruuse aa kát miwa dirhúng i bo/, gídaabá,

41‘Qaytsité' kuungaásingá' waaqaqa'á', waa/oo/é', qwaaré', asma án gadiyérka a tleéhh baraá deelorhunge, gadiyér kuungá' ya/aamaro ta aleesleera'aaká, tam kingi ooi.’ “

42Paulo nee Barnaba tawa ti'iít, muu giri firín as axweesanaywí nguwa malé axweesiya' bál deelór hungu/umaawo tidá' tsare.

43Qoomár muu iwa diyaya/aát, múk Yahudi oo yaariír Paulo nee Barnaba gina eehaár, dinkwa nee múk xoordaá hatlá' oo aa warqay baraá diínír múk Yahudi. Paulo nee Barnaba tari axweés nee inooín, kiri gurkwa/amís as tawa kumiiti baraá haratlintaaooro.

44Deelór hungu/uma tidá' aluudá' ngaa hat, múk yaariír oo baraá gixsa sleémeero tari burumburiít as Ya/abtór Aako kawa axaasi.

45Ala múk Yahudi boo/aydá' nguwa ár, da/i giri eér. Tari tlaampa'amisiyé', tari /ooslislín, axweesanaydá' Paulo aa káh kuri sií'.

46Paulo nee Barnaba tari axweés ar pihhu'uuma. Tari oó', “Axweesantá Mungú geeraawo gár kawa hariím a kan alki/iit dirhúng wa ale. Ala bar kuungá' ana sié', nee slám bar aga aandé' gídaabá slafíngw alhhe'eesay wásl u sla'a'aaká, gimsé', qaytsité', atén aga warqawaán amór múk xoordaá hatlá'.

47Asma adoorí an adoodá' Aako naa oó', gídaabá, ‘Aníng kuúng una qaás tawa gwa/atamaayér múk xoordu, as tawa loohír ba/ama tam ay alhhe'eesoó yaamu, as ba/amar'eé' muu sleémeero nguwa i hardat.’ “

48Múk xoordu adoorí ngiwa axaás, tari qwalaá/, axweesantá Aako kari xirfayeemiís. Múk yaariír iri haratlintií'. An kudá' sleémeero awa Mungú aa tsawaár kuwa slafíngw alhhe'eesay wásl i haniisi.

49Nee Ya/abtór Aako iri tsiyayaxát baraá yaamuudá' sleémeerowo.

50Ala múk Yahudi /ameenadá' uren, tidá' Mungú ilaiwawaa/, nee múk urén oo gixsa, kina dukún, muu kuri harakeemiís, as Paulo nee Barnaba kiwa guusi. Paulo nee Barnaba kiri tsee/áy duúx baraá yaamuuín kudae.

51Paulo nee Barnaba teerír ya'aaín kari kuukuú', tari tláy ay Ikonio.

52Nee eeharuusér baraá Antiokia iri háts qwal/uuwo nee Qeeruú hhoohhooe.

Lehhema’aá Ya/abuuse 14

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1Paulo nee Barnaba tawa Ikoníór i hardáh, tari dáh sleeme baraá doó saaliingw oo múk Yahudi, adoodá' taa tleéhh baraá Antiokiaro. Axweesantá Mungú kawa alki/iít, múk yaariír iri haratlintií', múk Yahudi nee múk Yunani.

2Ala múk Yahudi kudá' haratlintaao ga sla'aaká, múk xoordu guri dukún as hhae kiwa aahhi.

3Ya/abuuse iri amoodá' wa hót deelór yaarire. Iidíguú Aako kuri axweés ar pihhu'uuma. Aako aleesleemu guri haniís dir'ín i aleeró oo laya nee muruú xuawaslén kuwa tlehhiiti ar dabaaín. Gawaá adoorihe Aako gari laqán axweesantadá' ya/abuuse aa kát daanduú gurtleemuuwose adór tar ló'.

4Múk baraá gixsadá' tiri partliít, bahh'alé ta bartá múk Yahudi, nee bahh'alé bartá ya/abuuse.

5Múk xoordu nee múk Yahudi nee geeraharuuser'ín tari al'axweés adór ya/abuuse kar slahhe'eemisi nee kar tlaquuti ar tlaa/e.

6Ya/abuuse iidíguuwí guri axás, tari goów ay Listra nee Derbe, gixsadaá yaamaá Likaonia, nee yaamuudá' afiidá' i tseewá'.

7Ya/abtór hho' kari alki/iít amoodae.

8Baraá Listraro heeko wák i deer oo diqoó ya'aawós wananaá'. Heewí a taqoormo iimír kuwa laqwaali, inós digir gwa tu/iiká baloó wa ale.

9Heewí Paulo guna iiár i qamín qoomár iwa axweesi. Paulo heedaádá' guri ilaá i duxún, guri tsaáhh gídaabá heewí a heé haratlintaaór koóm, ar kuwa hungu/uusi.

10Paulo iri tseé' ar afór ur, “Sihhiita hhe'eés ar ya'aawók.” Heedaádá' iri sihhiít ar gaanslaay, iri hi'iimiít.

11Boo/aydá' adoodá' Paulo aa tleéhh ngiwa ár, tari tseeamín ar afór ur, tari oó' ar tsifrír Likaonia, “Mungui taa hara aweeriyé' ar slaqsa'aá muu.”

12Barnaba kuri báy Seu, nee Paulo kuri báy Herme, asma inós an heé aa ak axwees.

13Ilahhousmoó Seu, kudá' do'ós geerá gixsár i dirií', awee ngiri huúw, nee slamángw /ayo, ay dír afkuú gixsa, as ilahhooa kawa haniisi dinkwa nee muu.

14Ala Barnaba nee Paulo iidíguuwí kuwa axaás, inqwaruuín kuri feehhamiís, tari ta'aín, tari dáh baraá tla/ángw boo/aydá',

15ta tsimahhuus, ta kaahi, “Kuungá' hhawaáte, mas adoorí tlehhitá'? Atén sleeme a múk adór kuungá'. Atén Ya/abtór hho' ngin alki/iitaán dirhúng i alé, as kuungá' tawa warqeera' nee muruuwí hhitiruút kuwa meera', nee Mungúdá' slaáf kuwa i warqeera', kudá' doori nee yaamu nee tlawi gaa tleehh, nee muruudá' baraadí dirií' sleémeero.

16Inós aáng baraá qari sleémeero tidá' aa waarahh múk xoordu sleémeero guna máy as lohuduuín kiwa eehari.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Ala muu gwa tawó mayká, ala adór muu inós ngur tsaahhi i deer. Inós hhoeemaawós gaa laqán dirhúng i alé ar tluwaydá' ni hanmamisi gawaá doorí wa ale, nee bu'uungw nguwa hanmamisi ar qoomaarós. Slám gur'erhúng ga aaxamiis muruú /aymaro, nee munerhúng ga qwal/atimis.”

18Ala /aymi'iiká' tam ka axweesi, boo/aydá' kwaa lak ilaa/iiká as mikiwa ilahhooár i haniís.

19Mukko oo Yahudi niri hardáh, i Antiokiár daahh nee Ikonio. Mukwí boo/aay guri harakeemiís, tam Paulo kuri tlaquút ar tlaa/e, kuri duuruxún ar yaamu ay tsee/aá gixsa. Inooín geeraawo ka xui aa qaroó gwaá'.

20Ala eeharuuse Paulo nguwa harwét bihhe sleémeero, iri sihhiít, iri dáh baraá gixsa. Nee bál tsár iri tláy baraadá' wa ale dinkwa nee Barnaba ay Derbe.

21Paulo nee Barnaba Ya/abtór hho' kari alki/iít baraá gixsadá' wa ale. Eeharuusér yaariir kari sláy. Tindiri kií/ ay Listra, nee Ikonio nee Antiokia.

22Munér eeharuuse kari gurkwa/amís nee kiri hara'ayiyín tawa kumiiti baraá haratlintaaooro. Nee tari oó', “Atén an dahaán baraá waawuti'iimár Mungú ar slahha'amaayér yaariir.”

23Dír umuúqo Kríshaanáy iwa deero bariisee kari qamín. Tari firín nee tari gwaawín. Inooín kiri geexáy baraá dabaá Aako, kudá' taa haratlintií'.

24Tari waaraáhh ar tla/ángw Pisidia tari hardáh ay Pamfilia.

25Ya/abtór Mungú kari alki/iít Pergér wa ale, aluuwo tari aweér ay Atalia.

26Tawa didá' wa tláy tari waaraáhh baraá tlawtár alé ay Antiokia. Diirí an didár múk Kríshaanáy inooín ngiwa aleefirín gídaabá /uuruú Mungú ku slay as gadiyeérí kawa tleehhi, tí hám taa hhe'eés.

27Tawa hardáh Antiokia, múk Kríshaanáy kuri dinkwár i ateét, muruudá' sleémeero oo Mungú aa tleéhh ar inooín, kuri dir'ín i alki/iít. Kiri báy gídaabá Mungú pa/aangw gwaa haniís as múk xoordaá hatlá' sleeme iwa haratlintii'i.

28Tari didá' wa hoót nee eeharuuse deelór yaarire.

Lehhema’aá Ya/abuuse 15

1Mukko nina Yudeár wa hardáh, hhae kiri intsaahhatimís gídaabá, “Kuungá' bartunda al/utliniká, adoodá' hara'ayár Musa i kat, a baloó ba/aanda'aaká.”

2Paulo nee Barnaba tiri ló'wa tlaampa'amisiye' nee mukwí, tari kaangaanuús. Hhae kwasleema ngiri tsatiyé' gídaabá Paulo nee Barnaba nee múk hatlá' baraá tla/angw'ine ta tsa/an ay Yerusalemu, amór ya/abuuse nee amór bariisee, as daanduú yaahastí.

3Mukwí kuri haydohiís nee múk Kríshaanáy. Tari waaraáhh ar tla/ángw yaamaá Foinike nee Samaria, iidíguú múk xoordaá hatlá' adór ira hhu'u'ún kuri alki/iít, hhae sleémeero niri qwalaa/iyé' kángw kilá' wa ale.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

4Tawa hardáh Yerusalemu, kiri dahi'ísg nee Kríshaanáy nee ya/abuuse nee bariisee. Nee muruudá' sleémeero Mungú aa tleéhh ar inooín, kuri alki/iít.

5Ala múk Farisayo bahh'alé, kudá' aa haratlintii', tari sihhiít tari oó', “A gár hariím múk xoordaá hatlá' kuwa al/uutli nee kuwa hara'áyin, gídaabá hara'ayár Musa kawa eehaari.”

6Ya/abuuse nee bariisee tari burumburiít as kaangwí kuwa aldakuuti.

7Tari ló'wa kaa/uús. Aluuwo Petro iri sihhiít, iri oó', “Hhaee'eé', kuungá' a xuá' gídaabá iimír aáng Mungú aníng ina tsawaár tla/angwhúng wa ale as Ya/abtór hho' ngiwa alki/iit dír múk xoordaá hatlá', as inooín kawa haratlintii'i.

8Mungú munér muu ga xuu'. Nee inós Qeeruú hhoohhoó' guna dir'ín i haniís adoodá' ngura diirén i haniís sleeme. Gawaá adoorihe gan laqaqán gídaabá mukdá' gwa ya/án.

9Mungú barqaanti gaa tleehhiiká dír tla/angwrén nee inooine. Tlakweemaaín gina gurtláy asma inooín sleeme taa haratlintií'.

10Gawaá adoorihe kuungá' mas Mungú iiara'adá'? Asma huwár iiloo' an qamiindá' gawaá sum'aá eeharuuse. Huuwarí baabi'iirén laqaá tam atén awa kilá' aga aleeslawaaniiká gagaararo.

11Ala gár ta haratlintatiaan a gídaabá atén a ba/amán ar gurtleemuú Yesu Kristo, adoodá' inooín sleeme tara ba/án.”

12Múk baraá dinkwadá' sleémeero iri xasliít, Barnaba nee Paulo kiri iiár i qamín. Inooín iidíguú layu nee muruú xuawaslén kuri alki/iít, kudá' Mungú aa tleéhh ar inooín tla/ángw múk xoordaá hatlá' wa ale.

13Barnaba nee Paulo tawa hhe'eés axweesanto. Yakobo iri iimu/ún iri oó', “Hhaee'eé', aníng iiár i qaasaré'.

14Simoni ngaa alki/iít diirén i alé adór Mungú iimír iimu/uungo múk xoordu ngura sa daawimiít, as mukko nguwa tsawaár baraá tla/angw'ine as tawa mukós.

15Tam axweesanoó aaruuse nee kaangwí ti slasláy, adoodá' kara gooín gídaabá,

16‘Aluuwo aníng ni kií/, nee doó Daudi ngway malé tleéhh, kudá' aa huu'. Nee wa/angwdá' aa meet nguri inkií/ tleehhamooro, ngway /abeemaá i ki/ís.

17Gawaá adoorihe múk hatlá' sleémeero Aako ngu leeleehhi, múk xoordu sleémeero kudá' naa ateét tawa múk'eé'.

18Axweesanaywí a kudá' Aako aa oó' iimír aáng wa ale.’ “

19Yakobo iri kumiít iri oó', “Gár án ni slaa' a tí, ‘Mukdaáduú xoordu oo Mungú gwa haratlintii' muwa slahhe'eemisaán.

20Ala barwá masók an gooiimaán amor'ín i alé gídaabá, ti harmagaahhiye' nee muruudá' taa haniís as ilahhooár munga'aá hatlá', nee tsaatu'uuma, nee fu'unaydá' makito'ór taa af'óh, nee tseere.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

21Asma iimír aáng hara'ayár Musa ka soomamuus baraá maraá saaliingo umuúqo deelór hungu/umaawo, nee axweesanaywós kudá' ku alki/aa/iit umuúqo gixsaro.' "

22Ya/abuuse nee bariisee nee Kríshaanáy sleémeero oo didá' i dirií', axweesani kari tsaát gídaabá, "Muu un tsawaaraán baraá tla/angwrén wa ale, kuri ya/aawaán nee Paulo nee Barnaba ay Antiokia." Nee múk taa tsawaár a kwí: Yuda, kudá' ta babay Barsaba, nee Sila. Mukwí an geeraharuuse baraá hhaeewo.

23Barwá kari gooín kari ya/aáw ar mukdá'. Barwaádá' gár i kat a tí: "Intsihhiisarí amór i dahh a amór ya/abuuse nee hhaeedá' bariisee. Kana gooín amór hhaeerén kudá' awa xoordaá hatlá', awa baraá Antiokiár i diriiá', nee Shamu nee Kilikia.

24Atén aga axaasaán gídaabá, mukko amoorén daáhh kuungá' nuna daawitimiís ar axweesanay'ín, nee munerhúng ngaa xurér i qaasiyé'. Ala atén inooín ngaa ya/aawaniiká.

25Gawaá adoorihe atén aga al'axweesaán ar muunuú wák, muu un tsawaaraán nee nguri ya/aawaán amorhúng dinkwa nee Barnaba nee Paulo, sla'aruuseerén.

26Inooín a múk slafingw'ín gwa haniis as gadiyér Aakoorén Yesu Kristo.

27Gawaá adoorihe Yuda nee Sila ngin ya/aawaán. Inooín axweesanaywí oo kilá' ngun ooiyé' ar afer'ín ar kilá'.

28Asma Qeeruú hhoohhoó' nee atén axweesani aga tsataán gídaabá huwár hatlá' makawa daandeemoohúng i qaás, ala a har tidá' hariím gídaabá,

29Ti harmagahhe' nee muruudá' sleémeero taa hanmiís ilahhooár munga'aá hatlá' wa ale, nee tseere nee fu'unaydá' makito'ór taa af'óh nee tsaatu'uuma. Birta harmagahhé' baraá muruuwihe, daqaní adór hhoo' aga tlehhé'. Deeloosé'. "

30Mukwí kuri ya/aáw, tari aweér ay Antiokia. Tawa hardáh, múk alqaati sleémeero kuri burumbuúr, barwaádá' kari haniís.

31Nee soomaro kawa hhe'eés, mukduú alqaati iri qwalalaá/ as gurkwa/asadá'.

32Yuda nee Sila inooín a aaruuse. Gawaá adoorihe niri alqadidiné' dír hhae ar axweesanoó yaariír, hhae ngiri gurkwa/amiisiyé', nee kiri /uuruú i hanmiís baraá haratlintaaooro.

33Tari hoót amoodá' wa ale deelór niinawe. Aluuwo hhae ngiri ya/aámár i haniisiyé' niwa watliya' ar wayda amór mukdá' inooín ngaa ya/aaw.

[34Ala Sila iri amoodá' i meét, adoodá' inós ngira slaá'.]

35Paulo nee Barnaba tari hoót Antiokiár wa ale. Ya/abtór hho' ar Aako kari intsaahhatimís nee kari alki/iít dinkwa nee múk hatlá' oo yaariír.

36Deelór niiná iwa waaráhh, Paulo iri oó' dír Barnaba, "Qwaláng, daxta a ki/aán amór gixsaduudá' sleémeero awa axweesantá Aako kawa alki/iitaán. Xáda xáy, hhaeedá' adór i dirii'iya' a adoomá."

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

37Barnaba gana slaá' tiwa kona' nee Yohana, kudá' ta babay Marko.

38Ala Paulo gaa slaiiká kuwa huwi, asma adoodá' aáng ngiwa geexáy Pamfiliár i aleeró, baraá gadiyeét.

39Gawaá adoorihe Paulo nee Barnaba tari ló'wa kaa/uús, tam tiri paraatliyé'. Barnaba Marko gurir tláy, tari waaraáhh ar baraá tlawi ay Kipro.

40Ala Paulo Sila guri tsawaár, kuri aleefirín nee hhae as tsuuqaá Aako ngiwa slay, iri tláy.

41Iri waaraáhh ar baraá yaamaá Shamu nee Kilikia, múk Kríshaanáy guri /uuruú i hanmiís baraá haratlintaaooro.

Lehhema'aá Ya/abuuse 16

1Paulo iri hardáh dír gixsár Derbe nee Listra, nee didaádane ee harusmoó wák i deer, umuuwós ku bay Timoteo. Inós a garmoó /ameenír kar Yahudi ar Mungú gwa haratlinti'. Ala baabuúwós a heé tlahhoó Yunani.

2Heewí a heé ta lamabu'ún kángw hhoó' alé nee hhae sleémeero awa baraá Listrár hootá' nee Ikonio.

3Paulo guna slaá' tiwa alkona' nee inós. Gurir tláy guri al/uútl, as múk Yahudi oo amoodí dirií', asma sleémeero ka xuu' gídaabá baabuúwós a heé tlahhoó Yunani.

4Naagáy tawa waraahhi ar tla/eeraá gixsaduudá', hhae kiri hara'ayín adoodá' kira hara'ayín nee ya/abuuse nee bariisee, tidá' Yerusalemúr i dirii'.

5Gawaá adoorihe Krishaanoó umuúqo diro kuri kwa/aás baraá haratlintaaoodae, faaror'ín iri doogigiín umuúqo deelooro.

6Tari waaraáhh ar baraá yaamaá Frigia nee Galatia. Qeeruú hhoohhoó' gaa aleeya/aniká axweesantá Mungú kawa alki/iiti baraá yaamaá Asiaro.

7Qoomár yaamaá Misia kiwa i qón, daqeemuú Bitinia kuri iiár, ala Qeeruú Yesu aa ya/aniká.

8Tari waaraáhh ar yaamaá Misia, tari aweér ay Troa.

9Paulo xweeraawo iigu'utu guri ár. Heé yaamaá Makedonia guna ár, i sihhimiit, i Paúló babay, "Waaraahháng amór yaamaá Makedonia, atén ti alee/isár eer."

10Paulo iigu'utudá' arto nguwa hhe'eés, hamtidár kilae tleemuú Makedonia kuri sla'aán, asma aga tsaahhaán ar ló' gídaabá Mungú atén taa ateét, as iidíguú Ya/abtór hho' kuwa dir'ín i alki/ituú awaan.

11Tari tlawaán ar miringamo Troár wa ale, tari waarahhaán ay Samotrake, ala aga sihhiitaniiká. Nee bál tsár tari hardahaán ay Neapoli.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Nee niwa didá' wa tlawaán, tari hardahaán ay gixsár Makedonia ar ta bay Filipi, an gixsár ur baraá ayaadae, slám an dír boómár múk Rumi i diri'. Tari hootaán baraá gixsadá' wa ale deelór hhaawaakahe.

13Bál deelór hungu/umaawo ana tlawaán nay ti'iitaán tsee/áy alé afkuú doó gixsaro, tari tlawaán afaá yaae. Asma atén ka xuaan gídaabá dír tawa firarin i deer. Tari iwiitaán tari axweesaán nee /ameenarka aa didí burumburit.

14/Ameenirka ta bay Lidia didaádae i deer. Inós inqwaruú siira/atén gun weermaamís. Inós ar baraá yaamaá Tiatira. Inós i Mungú ilaiwa/aa/át. Atén tiri iiár i qás, nee Aako muunaáwós guri gweér, axweesantadá' Paulo aa axweés gari ót.

15Inós baatiismoowo kawa hhe'eés nee múk do'ose, tiri harhheehhe'és iri ó', “Kuungá' bar aga aandé' gídaabá aníng Aako ugwa haratlintií', qwalaasé', hooté' baraá dooeé' wa ale.” Tiri harakés.

16Looarka wake tawa didár saalíngw kawaan, nee lawaalo'orka tina doogaán ar neetlaamér koom ar aaru'uuma. Inós daqaareerós gan daqaari'iimár yaariír ar aaeér ar loohír aaru'uuma.

17Paulo guri eehát, nee atene, i aluurén wa tseeamiín i kat, “Mukwí a sagadiyuusér Mungúduú gawtí dirií'. Inooín iidíguú loohír ba/ama kun alki/iit.”

18Adoorí gari tlehhít deelór yaarire. Ala Paulo iri gurhaamuút, gari i warqáy, neetlangwdá' guri báy, “Aníng kuúng u báw ar umuú Yesu Kristo, ti'iít gawaá lawaalo'oorihe.” Neetlangwdá' iri ti'iít siiwadár kilae.

19Daqaareerós adór haraxu'utír daqaari'iimar'ín ira qwát ngiwa aán, Paulo nee Sila kiri uhín, kiri duuruxún ay dír tla/ángw gixsa, dír doó kwasleema.

20Kiri huúw ay dír geerá bariisér uren ar kwasleema, tari oó', “Mukwí i tlaahhír qamín ló'wa aleeró baraá gixsarén tihe. Slám inooín a múk Yahudi.

21Inooín unaá atén wa hariima'aaká ilaooharo tam eeharto ngin intsaahhatimisiyá', asma atén a múk Rumi.”

22Boo/oó muu sleémeero iri tláy, kiri hara daqáy, Paulo nee Sila kiri inqwar duxún nee bariisér kwasleema. Nee bariiseedár kwasleema hara'aya gari hanís, kiwa muxi ar hhara.

23Nee kiwa hhe'eés muxtár yaarire, kiri kwaáhh baraá doó tseegamo. Xuumusmooduú doó tseegamór ga/áw kuri báy, “Mukwí xuumeek ló'wa ale.”

24Inós tí kwaa báy ngiwa axaás, giri kwahha hhe'eés baraá qul/ír baraá do', giri ya'a' tsegiít ar qutúr gawaá peehhoó iló'.

25Ala Paulo nee Sila qoomár amsiwo Mungú kuri firín, nee nguri i daaiyé' ar daa'ángw sluufaay. Nee mukduú hatlá' taa tseegiít ta axamiis.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

26Hamtidár kilae kunseelír ur niri hardát, tam koo/ír do'duú tseegamo iri dingít. Nee hamtidár kilae afér do' iri gweerít, nee qutúruudá' muu sleémeero kura tsegiít iri slakwekwe'eét.

27Xuumusmooduú doó tseegamo iri daarkiít, adór afér doó tseegamo ira gweerít ngiwa ár, paánga gari taataáhh, ti gaasár wa slaa'. Asma inós ngi xui mukdá' taa tsegiít aa /akumiít.

28Ala Paulo iri tseé' ar afór ur, iri oó', “Miti gaasaar, asma atén sleémeero a diirí diriiaán.”

29Xuumusmoodá' tsaa'asi gari firín kawa huwi. Iri dáh ay baraá do', i hara daaraax as dae. Iri tumbarara'aát dír Paulo nee Sila.

30Paulo nee Sila ngirirar ti'iít tsee/áy alé, iri oó', “Bariiser'eé', aníng adór ni laaq a adoomá ar nir ba/am?”

31Kuri báy, “Aakoó Yesu na haratlintieek. Daqaní kuúng a ba/aán nee múk do'oge.”

32Axweesantá Aako kari dirós i alki/iít, inós nee múk do'ós sleémeerowo.

33Xuumusmoodá' Paulo nee Sila giri ar tláy siiwadár kilár xweeraawo, inkahhi'ii'ín giri hamaátl. Inós nee múk do'ós sleémeero kiri baatiís siiwadár kilae.

34Xuumusmoodá' Paulo nee Sila ngiri ar waátl amór do'ós i alé, giri muruú /aymár i tleéhh. Iri qwalalaá/ kángw kilá' wa aleeró, inós nee múk do'ós sleémeerowo, asma Mungú kwaa haratlintií'.

35Qoomár looa niwa tleér, bariiseedár kwasleema mukdá' urén oo askaári kuri ya/aáw, tari oó', “Mukdá' geemawaak, i tlay amor'ín ar ta slai.”

36Xuumusmooduú doó tseegamo axweesantadá' gari oó' dír Paulo gídaabá, “Bariiseedár kwasleema muu ngwa ya/áp gídaabá kuungá' tundu gweeri. Ala daxta ti'iité' tsee/áy aleeró, tlawsé' ar wayda.”

37Paulo giri báy, “Atén tina muúx dír geerá múk wa aleeró, ala atén taa sakwasleemuutiiká. Nee atén a múk Rumi. Slám atén tina kwahhiyé' baraá doó tseegamo. Nee hám qaytsiít, ti qawtí duuxár wa slaiyá'. Adoorí i ya/aandaaká. Inooíná kilá' i hardahiye', atén ti duuxár aye'.”

38Askaáridá' iidíguuwí guri húp amór bariiseedár kwasleema. Nee bariseedár kwasleema adoorí ngiwa axás, adór inooín tar múk Rumi, tari ló'wa da'ayuút.

39Bariiseedár kwasleema niri hardát, Paulo nee Sila kiri harhheehhe'eemiís. Nee kiwa hhe'eés tsee/áy duuxaro, kiri harhheehhe'eés gídaabá tawa ti'iiti baraá gixsarihe.

40Paulo nee Sila tindiwa ti'iít baraá doó tseegamooro, tari dáh baraá doó Lidia. Tiri doogiyé' nee hhae. Hhae kiri gurkwa/amís. Paulo nee Sila tari quútl.

Lehhema’aá Ya/abuuse 17

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1Paulo nee Sila tari waaraáhh ar tla/ángw Amfipoli nee Apolonia, tari hardáh ay Tesalonike. Didaádae do'ko oo saalíngw múk Yahudi i deer.

2Paulo iri dáh baraadí alé adoodá' /iisí i tlehhahhiti. Lel'aá tám awa hungu/uma gari baraadá' wa hhe'eés, tiri tlaampa'aamisiyé' nee múk Yahudi daanduú Gooír axweesantá Munguhe.

3Axweesantá Mungú gari dir'ín i gwa/atimís nee gari alki/iít gídaabá, Kristo gár kuwa hariím aqo kun slahhe'eemiis, nee niri waslee/ baraá múk aa qaátl wa ale. Iri oó', “Yésuwí iidíguuwós án ni alki/iit, inós an Kristo.”

4Bahh'alé baraá tla/angw'ine tari ya/án, tari haragwaá' nee Paulo nee Sila. Nee múk Yunani sleeme oo yaariír baraá kudá' Mungú ilaiwawa/a'a, tari ya/án, tam /ameenár hhaawaaká ar uren sleeme iri ya/aán.

5Múk Yahudi da/i guri eér. Múk tawo oo gídaabár koomaaká kuri tawo wa/angwsíng wa ohín, kuri burumbuúr as boo/aay kuwa slay. Tlaahhi kari qaás baraá gixsár wa ale. Tari haratláy dír doó Yasoni, as Paulo nee Sila kiwa leelehhiiti nee kiwa huuwi dír geerá boo/oó muu.

6Ala kiwa dakuús, Yasoni kuri óh, nee hhae bahh'alé, kiri huúw dír geerá múk urén oo gixsa, tari tsimaahhuús, ta kaahi, “Mukdá' yaamu gaa halelee' naa ayaawí hardáh sleeme,

7nee Yasoni mukwí gwa dahi'ís baraá do'ós i alé. Inooín sleémeero muruú ta tlehhahhiti a kudá' nee hara'ayár waawutmoó múk Rumi ti slaslawa'aaká. Asma inooín ta kaahi waawutmoó hatlá' i deer, ku babay a Yesu!”

8Gawaá adoorihe boo/aydá' nee múk urén oo gixsa iri kwisliít axweesanaydá' kuwa axaás.

9Ala Yasoni nee mukós doohhisaro kiwa hhe'eés, kiri geemáy as tawa qutli.

10Hamtidár kilae hhae Paulo nee Sila ngiri bayé', “Tlawsé' xweeraaká' alé ay Beroya.” Tawa hardáh tari dáh baraá doó saalíngw múk Yahudi.

11Múk Beroya a múk hhó' ta ak múk Tesalonikero, nee inooín Ya/abtór hho' ngina ilaohiyé' ar muunuú hhoó'. Gooi ngiri soomuusiyé', nee ngiri aldakuutiyé' umuúqo daqto, as ngiwa tsaahhiya' gídaabá kaangwí taa alki/iiti oo lóe.

12Múk yaariír baraá tla/angw'ine iri haratlintií', /ameenár uren ar yaariir ar múk Yunani sleeme iri haratlintí', tam hhawaataá hhaawa'aaká.

13Ala múk Yahudi oo yaamaá Tesalonike iidík kuri sláy gídaabá, axweesantá Mungú kaa alki/iít nee Paulo baraá yaamaá Beroyaro sleeme. Tari tláy, tari hardáh amoodí alé, tlaahhi kari qaás, muu kuri amoqwaareés.

14Hamtidár kilae hhaeedá' Paulo nguri bayé', “Tláw ay yaamuuqá' afaá tlawi.” Ala Sila nee Timoteo niri meetiyé' Beróyár i alé.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Ala mukdá' Paulo gwa haydohiis, guri huúw ay Athene. Aluuwo Paulo giri ya/aáw gídaabá, “Sila nee Timoteo mindiwa ak tligiyé' aluueene.” Mukdá' iri kií/.

16Paulo Sila nee Timoteo giri Athénér wa dán. Gari ár gixsadá' naxés aa háts munga'aá dimbadimbehe, iri ló'wa gurhaamuút baraá muunuúwose.

17Qoomár iwa baraá doó saalíngw i diirii'i nee múk Yahudi tiri tlaampa'aamisiyé' nee múkdá' Mungú gu ilaiwawaá/. Nee umuúqo deelooro tiri tlaampa'aamisiyé' nee mukdá' nee inós ti dogagita' didá' mura' kuwa weerimamisi.

18Mukko oo intsaahhasár Epikureo nee ar Stoiko tiri tlaampa'aamisiyé' nee Paulo. Bahh'alé tari oó', “Daktantí gár i ooár wa sla' a milá?” Bahh'alé tari oó', “Baré a adór heé ya/abtór munga'aá xuawaslen ga alki/iít.” Adoorí kana oó' asma inós iidíguú Yesu guna alki/iít, nee iidíguú waasle/uuwós.

19Kuri óh, kuri huúw ay Areopago. Tari oó', “Xáy, intsaahhatisasíng /aben ar kuúng ta intsaahhatimis, atén xu'utiro a aleeslawaána?

20Asma muruú kuúng ta axwes a muruú waa/oo/amór koóm baraá iiaarene. Atén gídaabár muruusíng a sla'aán xu'utiro.”

21Asma múk Athene sleémeero nee dahaaye awa baraadá' wa hootá', pa/ángw gár hatlá' i kaahh, aqo har iidík haniisa nee axaasár muruú /abén.

22Paulo iri sihhiít tla/ángw doó kwasleema oo ta babay Areopago, iri oó', “Kuúngá' múk Athene, baraá mura' sleémeero aníng kuungá' naa tsaáhh adór kuungá' tar múk diinír aldakuút kángw kilá' wa ale.

23Asma aníng ana hi'iimiít baraá gixsarí wa ale, nee qoomár niwa hi'iimiit, muruú sluufimisuú munguihúng wa hariím una ár. Slám meésár ilahhooa ana ár ar taa gooín /aymi'iiká' i alé, ‘Dír Mungúdá' xu'utiitaaká.’ Ala aníng iidíguú ni alki/iit an iidíguú Mungúdá' kuungá' ta sluufimisa', kudá' kuungá' ta xua'aaká.

24Mungúdá' yaamu gaa tleehh, nee umuúqo gaaro ar baraawós i dirii', inós i hootiiká baraá maraá taa dabaá múk ar tleéhh. Inós a Aakoó doori nee yaamu.

25Slám inós gár i slai i káhh, tidá' inós kura sagadiyuús ar dabér muu. Asma inós an kudá' muu sleémeero gu slafíngw i hanmiís, nee hiinsla nee mura' sleémeero.

26Inós xoordu sleémeero gina iihhaáf baraá heé wák wa aleeró, giri qaás baraá yaamu sleémeero. Inósuú kilá' hariimadu gina qaás iimír aáng wa ale, awa qoomar'ín, nee harki/isoó hotangw'ín.

27Inós adoorí gana tleéhh as inooín inós kuwa leelehhiiti as kuwa slay. Ala tam adoorihe inós ku saaweeká dír umuúqo heerene.

28Asma, ‘Baraawose atén an hootaán, nee an hi'imiitaán, nee tawa slafaan.’ Tam goouuserhúng ar daa'aangw bahh'alé adoorí gaa kát, gídaabá, ‘Asma atén sleeme a xwaylarós’.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

29Ala atén barnaxes a na/'aá Mungú, a hariímarooká atén tawa kaahaan gídaabá Mungú aa slaqás nee miisli, laqaá peésa, laqaá tlaa/ano. Asma muruuwí a muruú taa tleéhh ar aleesleemuú muu nee sagalooa.

30Qoomadá' iimi kawa boó/, Mungú muruuwí guna al qiqtlín, asma tawa adór muruú i ga/ayká. Ala hamí muu sleémeero gun ádbabáy umuúqo diiro gídaabá, 'Hhu'u'umé'.'

31Asma Mungú deelo gaa qaroó qaás, tidár múk baraaká' yaamu nguwa sakwasleemuuti ar gan'amu. Kwasleema dír heé ngay haniís a kudá' inós aa tsawaár. Nee Mungú gaarí gana geehhoutís ló'wa ale dír muu sleémeero, qoomár heedaádá' kuwa waasle/atís baraá múk aa qaátl wa ale."

32Iidíguú waasle/ kuwa axaás, bahh'alé tari niqimís. Bahh'alé tari oó', "Atén iidíguusíng u malé axaasaán looár hatlae."

33Gawaá adoorihe Paulo iri quútl, mukdá' guri didá' i geexáy.

34Muu bahh'alé iri haragwaá' amór Paulo, tari haratlintií'. Baraá tla/ángw mukwihe heeko a Dionisio. Inós a heé doó kwasleema oo Areopago. Heé hatlá' a /ameenirka wák, umuuwós ta babay Damari, nee mukko hatlá' sleeme i deer.

Lehhema'aá Ya/abuuse 18

1Kaangwí iwa waaraáhh, Paulo iri Athénér wa tláy, iri hardáh ay Korinto.

2Amoodae heeko oo Yahudi guri ár, umuuwós ku babay Akila. Inós a heé taa yaamaá Pontór wa laqwaál. Inós nina hardáh yaamaá Italiár wa ale deeloorí tseewe, dinkwa nee hareerós Prisila. Asma Klaudio hara'aya gana haniís gidaabá múk Yahudi sleémeero i quutli baraá gixsár Rumiro. Paulo iri hardáh dír dooín.

3Iri didá' wa hoót, asma inooín sleeme gadiyér'ín a ád taqár Paulo, ar heéma hirit.

4Umuúqo deelór hungu/umaawo Paulo ina dáh baraá doó saaliingw, múk Yahudi nee múk Yunani guri intsaahhatimís as nguwa ar ba/i.

5Sila nee Timoteo tindiwa aweér Makedoniár wa ale, Paulo pa/aangw guri sláy oo axweesantá Mungú ngiwa alki/iiti umuúqo deelooro, múk Yahudi guri lamabu'ún gídaabá Yesu an Kristo.

6Múk Yahudi axweesanaydú Paulo guri sií', kuri /ooslislín. Paulo giri inqwaruuwós i kuukuú', iri oó', "Kuungá' bar aga qwadé', a daandeemoohúng. Gár án i huuw i káhh. Iimír hamí aníng aga tláw amór múk xoordaá hatlá'."

7Paulo iri didá' wa tláy, iri dáh baraá doó heeko wák, umuuwós ta babay Tito Yusto. Heewí a heé Mungú ilaiwawaá/. Do'ós nee doó saaliingw ti hariyá'.

8Krispo, heé úr oo doó saaliingw, Aako guri haratlintií' dinkwa nee múk do'ós sleémeero. Nee múk yaariír oo yaamaá Korinto axweesantá Paulo kawa iiár i qamín, tari haratlintií' kiri baatimiís.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Aako iri oó' dír Paulo xweeraawo ar baraá iigu'utu, “Ma da'ayumiitaar, axweesantaeé' alki/iiteek, slám ma xasliitaar.

10Asma aníng nee kuúng a dinkwa. Heé kuúng u i haratláw nee u gaa laáq i kaahh, asma aníng muk'eé' ku yaariír baraá gixsarihe.”

11Paulo iri baraadá' wa hoót kurkú wák nee slahheeraá lahhoó', Ya/abtór Mungú gari intsaahhatimís tla/angw'ín wa ale.

12Qoomár Galio tawa ga/awusmoó yaamaá Akaya, múk Yahudi sleémeero Paulo guri haratláy ar muunuú wák, guri huúw ay geerá doó kwasleema.

13Tari oó', “Heewí i múk afa/aslín as Mungú kuwa ilaiwawaa/i adoodá' nee hara'ayár Musa ti slaw'aaká.”

14Paulo qoomár iwa adoorír wa ilawatstá slai, Galio iri oó' dír múk Yahudi, “Kuungá' múk Yahudi, heewí geera barnaxes gár tlaakw gana tleéhh, geera alók án kuungá' nu iiár i qaás.

15Ala barnaxes tin tlaampa'aamisá' daanduú axweesanaay nee daanduú ume nee daanduú hara'ayarhúng, kuungá' kiloohúng alqaytsitaak. Asma aníng a sla'aaká niwa har'ohusmo tleehhiit daanduú muruuhúng kwisinge.”

16Giri guús dír geerá do'duú doó kwasleemaro.

17Múk Yahudi sleémeero Sostene kuri óh. Inós a heé úr oo doó saaliingw. Kuri muúx dír geerá doó kwasleemár wa ale. Ala Galio adoodá' tam ngaa ga/ayi gaa gaár i xuiiká.

18Paulo iri amoodá' wa hoót deelór yaarire. Aluuwo deelo gari oó' dír hhae, iri tláy ar baraá tlawi ay yaamaá Shamu. Prisila nee Akila tay alkoné' nee inós. Ala dír iwa quutliiká, se'eengós guri deéqw baraá yaamaá Kenkrea, asma al'axweesantá lo'o gaa huúw.

19Tari hardáh ay gixsár Efeso, giri amoodá' i geexáy, inós iri dáh baraá doó saaliingw, tiri tlaampa'misiyé' nee múk Yahudi.

20Inós kuri firín as iwa hooti deelór hhaawakahe, ala inós aa ya/aniká.

21Paulo deelo gari dir'ín i oó', “Mungú bar ngaa slaá', aníng niqo malé kií/.” Iri tláy Efesór wa ale ar baraá tla/ángw tlawi.

22Iri hardáh ay Kaisaria, iri tsa/án, múk Kríshaanáy guri laaw'eesár áy. Aluuwo iri aweér ay Antiokia.

23Iwa amoodá' wa hoót deelór niinawe, iri malé quútl, iri waaraáhh ar baraá tla/ángw yaamaá Galatia nee Frigia, eeharuuse gari /uuruú i qamín baraá haratlintaaooro umuúqo gixsaro.

24Heeko wák oo Yahudi, umuuwós ku babay Apolo, nina hardáh ay Efeso. Inós a heé ta Iskanderiár wa laqwaál. Slám a heé sagalooár koóm baraá axweesanto, nee Gooír axweesantá Mungú ga ló'wa xuu'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

25Heewí inós kwaa intsaahhatimís loohír Aakoowo, slám muunuúwós i hamiis. Iri iimu/ún axweesanto nee intsaahhatimisuuwo ar gan'amu ar daanduú iidíguú Yesu. Ala inós baatiísmoó aa xuú' a kuduú Yohana kilós.

26Axweesantá Mungú gari alki/iít ar pihhu'uuma baraá doó saalíngw wa ale, tam Prisila nee Akila nguwa iiár i qaminé', kurir waátl, iidíguú loohír Aako kuri alki/iita hhe'eés ar adoodá' ir hariin.

27Inós iri waarahhamá slaá' ar baraá tlawi ay yaamaá Akaya. Hhae nguri harakeesiyé', barwá ngiri gooiné' amór eeharuuse as kuwa dahi'isi. Inós iwa amoodá' i hardáh, mukdá' aa haratlintii', guri ló'wa alee/iimiís ar /uuruudá' Mungú aa inós i haniís.

28Asma inós múk Yahudi guna ló'wa ar ba/a hhe'eés geerá muu sleémeero wa ale, ngiwa laqaqan ar Gooír axweesantá Mungú ar gídaabá Yesu an Kristo.

Lehhema'aá Ya/abuuse 19

1Qoomár Apolo iwa Korintór i dirii'i, Paulo iri waaraáhh ar baraá yaamaá kaahaar, iri hardáh ay Efeso. Iwa amoodá' i hardáh, tiri doogiyé' nee eeharuuserka,

2giri yaahaás iri oó', "Kuungá' Qeeruú hhoohhoó' ugwa ilaotí'i qoomár tawa haratlintié'?" Tari oó', "Aasla'áy, tam axaasa gídaabá Qeeruú hhoohhoó' i deer una qo axaasaniiká."

3Giri yaahaás, "Baatiísmoó tundura baatiís a baatiísmoó heemá?" Tari oó', "A baatiísmoó Yohana."

4Paulo iri oó', "Yohana muu guna baatimiís, kudá' aa hhu'u'un. Guri babáy gídaabá kudá' aluuwós wa hardáh ku haratlinti'i, inós an Yesu."

5Inooín adoorí kawa axaás, kiri baatimiís ar umuú Aako Yesu.

6Nee Paulo dabaawós qaasaro ngiwa hhe'eés gawaaín i alé, inooín Qeeruú hhoohhoó' nguri slayé'. Tari axweés ar tsifrír xuawaslen, nee ya/abtór amór Mungú daahh kari axweés.

7Mukdá' sleémeero a hhawaataá har afi mibá nee tsár.

8Paulo iri dáh baraá doó saaliingw, iidíguú waawuti'iimár Mungú guri baraadá' wa alki/iít ar pihhu'uuma nee ar dae wasle. Paulo nee muu tina tlaampa'aamisiyé', nee muu guri harakeemiís. Adoorí gana ar kumiít ay slahheeraá tám.

9Muu bahh'alé ku sage gawdén, tari sií' haratlintaaooro, loohír Aako kari /ooslislín geerá boo/oó múk wa ale. Paulo inooín giri geexáy, eeharuuse gari paraátl. Gari ar tláy. Nee umuúqo deelooro iri intsaahhatimís baraá doó shuúlér heeko ta babay Tirano.

10Tari kumiít ar adoorí ay kureeri tsár, tam muu sleémeero oo múk Yahudi nee oo Yunani kudá' Asiár i dirií', Ya/abtór Aako gari axaás.

11Mungú muruú ak xuawaslén guri tlehhaahhiít ar dabaá Paulo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Tam warqama' nee inqwar kudá' inós aa tsiit geeraawo, kiri huúw amór tiqtuuse, tiqtir'ín tidá' iri hungú/, tam neetlaame sleeme giri geemeér.

13Mukko Yahudi i deer oo harweerariím. Inooín a múk neetlaamér gusaasiím. Neetlaame kari iiár guusaro, ar umuú Aako Yesu kuwa kaahi daanduú mukdá' neetlaame aa eér. Ta kaahi, “Aníng kuúng u guús ar umuú Yesu, kudá' Paulo i alki/iiti.”

14Daaqayko faanqw oo Skewa adoorí gan laqaqán. Skewa inós a geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi.

15Neetlaameedá' iri ó', “Yesu u xuú', nee Paulo u xuú' sleeme, ala kuungá' a ín heemá?”

16Heedaádá' neetlaame aa eér, inooin giri hara/akumiít, giri aleesláy giri ar baá/. Niri baraá do'dá' wa /akumiitiyé' ar /aankwets, amorqáqae kaa muxaaxín.

17Iidíguuwí kuri xuú' nee múk Yahudi sleémeero nee múk Yunani, kudá' baraá gixsár Efesór i diriiá'. Muu sleémeero iri da'ayuút ló'wa ale, nee umuú Aako Yesu iri ak xirfuút.

18Nee múk yaariír oo aa haratlintii', tlehhemi'ii'ín kiri hhu'u'ún kiri geehhoutís.

19Nee muu bahh'alé kuduú qwaslaare kitaabi'ii'ín kiri burumbuúr, kiri daá/ dír geerá muu sleémeeró wa ale. Nee faaro kari tleéhh, kari ár gídaabá tlaxór kitaabi'iidá' a shilingi kume mibeeri kooán.

20Adoorí an adoodá' Ya/abtór Aako ira geerí kumít, nee iri baaliín ar /uuru.

21Alaá kaangwí sleémeero iwa tleehharuút, Paulo axweesani gari tsaát gídaabá, “Án a waaraáhh ar Makedonia nee Akaya, nari kumiít ay Yerusalemu.” Iri oó', “Aníng amoorí bara hhe'eés, án gár iwa hariím an Rumír káw sleeme.”

22Múk tsár baraá mukdá' inós gu alee/iimamisa guri ya/aáw ay Makedonia. Mukwí a Timoteo nee Erasto. Ala inósuú kilá' iri Asiár wa hoót deelór hhaawaakahe.

23Qoomaadae slahha'amaayér yaariir niri ti'ít yaamaá Efesoro, as daanduú loohír Aako.

24Asma heeko wák i deer, umuuwós ku babay Demetrio. Heewí inós a kareermo. Inós slaqsoó maraá Artemi gun tlehhahhiit. Artemi inós a mungú /ameeni oo múk Efeso. Gadiyeérós tí múk gadiyuús dirós i alé gun slaasláwar yaariír i huuwahúp.

25Demetrio mukwí guri burumbuúr dinkwa nee múk hatlá' sleémeero oo gadiyér adór tidá' ga tlehhiít. Iri oó', “Kuungá' hhawaáte, kuungá' a xuá' gídaabá slaasláwarén dír kawa slaaslawaan a baraá gadiyeérí.

26Kuungá' aga aandé' nee aga axasé' adór heewí ta babay Paulo i tlehhiiti. I kaahi, ‘Munga'aá ta tlehhiiti ar dabaá muu a munguiwooká.’ Inós múk yaariír gwa harakeemiís guri warqeés, ala a diirír gixsár Efeso kiloseeká, ala tam baraá yaamaá Asia sleémeero.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Gawaá adoorihe gadiyeérén tí i baraá tsaxwá úr i dirí', muu ngiwa waaqaai. Ala a
har tí kiloseeká, ala doó hhoohhoó' oo mungúrén kwí úr oo /ameeni Artemi, kuri gaár
i xuiiká sleeme. Slám tsaxwa i dayá' gídaabá mungúwí oo Artemi xirfuuwós ku hhitín,
inósuudá' ta sluufimamiisi nee muu sleémeero oo baraá yaamaá Asia, tam múk baraá
yaamu sleémeerowo.”

28Axweesanaywí kuwa axaás tari ló'wa buúhh, tari tsimahhuús, ta kaahi, “Artemi,
mungú múk Efeso ku úr!”

29Tlaahhidá' iri kumít baraá gixsa sleémeero. Boo/oó muu Gayo nee Aristarko kiri
ohín. Inooín a múk Makedoniár daáhh, tina al koné' nee Paulo. Mukwí kurir tláy ay
dír neeto.

30Paulo inósuú kilá' iri dahamaá slaá' amoodár geerá muu. Ala haratlintaauuse aa
ya/aandiiká.

31Ala mukdá' urén oo yaamuudá' bahh'alé a mulqér Paulo. Inooín muu kuri ya/aáw
amór Paulo. Kuri harhheehhe'eés gídaabá miwa dáh baraá doó kwasleema.

32Qoomaadae dinkwadá' sleémeero i baraá tlaahhír i dirí'. Mukwí gár i tsimahhuusi a
tí, kuqá' gár i tsimahhuusi a hatlá'. Asma múk yaariír gár taa sa burumburiít gaa
xuiiká.

33Muu bahh'alé iri káh gídaabá heé tlaahhirí gaa qaas a Iskanda, asma múk Yahudi
Iskanda guna huúw dír geerá boo/aay, ala Iskanda muu guri kuútl ar dawa as iwa
xasliiti. Gari slaá' tiwa aleekal/an geerá múk wa ale.

34Kawa tsaáhh gídaabá inós a heé Yahudi, sleémeero tari tseeamín ar afór wák ar har
qoomár looár tsár, ta kaahi, “Artemi, mungú múk Efeso ku úr!”

35Alhhe'eesaywo heé úr oo gixsa muu guri xasltís, iri oó', “Kuungá' múk Efeso,
umuúqo heewo ga xuu' gídaabá múk doó mungúdá' úr oo Artémí xumxaxuúm, nee
tlaa/anoodá' hhoohhoó' naa gawaá doorí wa huu' sleeme, an múk baraá gixsár Efeso.

36Iidíguuwí heé gu sií' i kaahh. Gawaá adoorihe, kuungá' xasliité', ma gaansluutara'
gaa tleehhamooro.

37Kuungá' mukwí nguna diirí hubé', ala inooín gár taa fiís ar baraá doó mungú i káhh,
slám /aymuú tlaákw oo taa oó' i kaahh daanduú mungúrén kwí oo /ameeniro.

38Ala bar Demetrio nee mukwí nee inós algadiyuusá' gaa ka kón ar hee kuwa
sakwasleemuuti, maraá kwasleema i dayá', nee mukdá' urén oo kwasleema i deer. Ti
amorqá' wa sakwasleemuutiye'.

39Ala bar gár hatlá' ta koondá' ar diimbé i deer, gaasíng ka amohhe'ees didár
dinkwadá' kawa hariím ar muu sleémeero.

40Asma atén a baraá tsaxwá i diriiaán tiwa sakwasleemuuti as kaangwí laarí aa
tleehharuut, asma tawa adór tlaahhi. Slám gár muruuwí sleémeero isa tleehharuút i
káhh. Nee atén birtaa yaahaás dír kwasleemaro, gár tir aleeslaqwaan a koomanaaká.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

41Adoorí ooaro ngiwa hhe'eés, dinkwadá' gari gaás.

Lehhema'aá Ya/abuuse 20

1Tlaahhidá' ar muu iwa fák, Paulo eeharuuse gari ateét, gari gurkwa/amís, gari deelór i oó'. Iri tláy ay yaamaá Makedonia.

2Iri waaraáhh ar yaamuudá', nee umuúqo diiro eeharuuse gari/uuruú i qamín baraá haratlintaaooro ar axweesanoó yaariír. Iri hardáh ay yaamaá Yunani.

3Iri amoodá' wa hoót slahheeri tám. Paulo iri tleemuú slaá' iwa yaamaá Shamúr kay ar baraá tlawi. Ala múk Yahudi taa al'axweés adór kur gaasi. Gawaá adoorihe Paulo saga guri warqeés iwa ki/i ar baraá tla/ángw Makedonia.

4Inós tina koné' nee Sopatro, garmoó Piro. Inós a heé yaamaá Beroya, nee Aristarko nee Sekundo, inooín a múk gixsár Tesalonike, nee Gayo, heé gixsár Derbe, nee Timoteo nee múk tsár oo Asiár daáhh. Inooín a Tikiko nee Trofimo.

5Mukwí ina geerí hi'iít, tiri dané' yaamaá Troa kiwa áy.

6Atén ana Filipír wa tlawaán ar baraá tlawi, deeloodá' ur ar Mikaátér taa sluufitisiiká iwa waaráhh. Deelór kooán iwa waaráhh kiri Troár i awaán. Tari didá' wa hootaán deelo faanqw.

7Deelór Jumapiliro ana burumburiitaán as muruú /aymár Aako kuwa /ayaan. Paulo axweesantá Mungú gari alki/iít, iri kumiít axweesanto ay qoomár dakiingo. Asma looár tlaawa i tleemuú slaa'.

8Nee baraá do'dá' ta i burumburiitaán aslo kiló' wa yaariir. Slám do'dá' a doó goroofárh gawtá koóm.

9Nee masoomooko wák, umuuwós ta babay Eutiko, inós aa iwiít gawaá dirishár i alé. Paulo axweesanto iwa kumiít, masoomoodá' iri gufmiis, gu'ute guri ar bá/, iri goroófár tám wa huú' ay yaamu. Kuri tleés naxés aa qaroó gwaá'.

10Paulo iri aweér yaamí alé, tiri gawaawós i qaatiís, guri slaqwtós i óh, iri oó', "Ma da'ayumiitara', inós i slaaf."

11Paulo iri gawtí kií/. Mikaáte gari parhhamiís. Iri /ayín. Iri malé kumiít axweesanto nee inooín ay matlatle. Matlatleero iri tláy.

12Masoomoodá' kurir waátl ay dó', i slaaf. Tari ló' wa gurkwa/ama hhe'eés.

13Atén tari geerí hi'iitaán ay dír miringamoi, tari tlawaán ar baraá tlawi ay Aso. Gár taa sla'aán a Paulo un tsa/aasaán Asór wa ale. Inós tina adoorí báy, asma inós ina amoodá' i tláy ar yaamaá kaahaar.

14Tiwa Asór i áy, una didá' wa tsa/aasaán, tari kumiitaán ay Mitilene.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Tari didá' wa tlawaán ar baraá tlawi, nee bál tsár tari hardahaán dirka ta babay Kio naa atén ar qoon. Bál tám tari waarahhaán ar Samo, tari hardahaán ay Trogilio, tari diirí deelaán. Bál tsiyáhh tari hardahaán Mileto.

16Paulo gaa slaiiká iwa waaraahhi ar Efeso. Asma deelór yaariir mingiwa qwaareés yaamaá Asiá wa aleeró. Asma inós i gaanslín. Gár aa slaá' masók in hardah Yerusalemúr i aleeró dír deeloodár Pentekoste ira xeeriiká.

17Dír Miletoro Paulo muu guri ya/aáw ay Efeso as geeraharuusér Kríshaanáy kawa ateeti.

18Geeraharuuseedá' niwa hardát, Paulo iri oó', “Kuungá' kilá' a xuá' aníng adór nira hoót tla/angwhúng wa ale qoomaadá' sleémeero, iimír bál har geera án niwa baraaká' Asiár i hardáh.

19Aníng Aako una sagadiyuús ar tsatsa'areema sleémeero, tam qoomár niwa baraá /aa/eé dirii', laqaá tam baraá iiara'aduú naa sláw dír múk Yahudír wa aleeró, tiwa gaasár wa slai.

20Aníng kuungá' /aymuú nuwa /iít i kaahh. Ala umuúqo gaaro baraá axweesantá Munguhe ana alki/iít, nee ana intsaahhatimís ar geehhoeema laqaá tam baraá maraay, as alee/isayhúng.

21Án múk Yahudi nee múk Yunani una ló'wa gurbuú' gídaabá tlakweemaaín ki Mungú i hhu'u'un, nee Aakoorén Yesu Kristo ku haratlintii'i.

22Nee aníng hamí aga tláw ay Yerusalemu, taa tseék nee Qeeruú hhoohhoó'. Gár aníng ni amorqá' i aw aníng a xuaaká.

23Ala Qeeruú hhoohhoó' aníng i ádbabáy umuúqo gixsaro gídaabá tseegamo nee slahha'amaaye aníng i daamaaraán.

24Ala bar án kilooeene slafingw'eé' aníng u gaár i xuaaká. Slafingw'eé' bira qwaár, a gaarooká, ala gár gídaabár koom a masók slafingw'eé' kudá' nee Aako un alhhe'eés, nee gadiyér'eé' tidá' naa ilaóh dír Aako Yésú wa ale, ngiwa alhhe'ees. Nee gadiyeérí an alki/ituú Ya/abtór hho' daanduú gurtleemuú Mungú.

25“Aníng ana hi'iimiít baraá tla/angwhúng wa ale, iidíguú wawuti'iimár Mungú nguna alki/iít. Nee ala aníng hamí a xuú' gídaabá, baraá tla/angwhunge heé aníng i malé ar i kaahh.

26Gawaá adoorihe laarí án kuungá' nu baw ar geehhooeema, gidaabá hee dirhunge bira qwaár, a daanduueeneeká.

27Asma aníng adoodá' Mungú i slai, sleémeero dirhúng i alki/iituuwo ngaa mawiiká.

28Kuungá' kilá' munerhúng harmagahhaak, nee Kríshaanáydá' sleémeero, kudá' Qeeruú hhoohhoó' kuungá' nuwa qaás tawa xuumuuser'ín. As múk Aako kuwa de'eenda', kudá' inós aa tlaáxw ar tseereerós ar kilá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

29Aníng a xuú' gídaabá, án bar aga tláw, tawerú xaraásl i dah baraá tla/angwhúng nee múk Kríshaanáy gu gurtlayká.

30Nee slám baraá tla/angwhunge muu i ti'iit. Mukwí looeema giri warqees as eeharuuse kawa amor'ín i uuruuxi nee tawa eeharin.

31Gawaá adoorihe, kuungá' dalaaé'. Ma gunqaruutara' gídaabá aníng kuungá' sleémeero nuna hara'ayiyiím ar hhirhheeri, xweera nee tlatla/aango, baraá kureeraá tame, slám naa baloó mawiiká.

32"Ala aníng hám daxta kuungá' nu qaás baraá dabaá Mungú i alé, nee dír axweesantadár gurtleemuú Mungú. Inós kuungá' kwa/asaro nu aleesláy, nee tsuuqaawós sleémeero ngiri haniis, kudá' i kon, as mukós sleémeero kudá' taa hhoohhoeés.

33Aníng peésár hee aga baloó slaiiká, laqaá miisli, laqaá tam inqwaruuwós.

34Kuungá' kilá' a xuá' gídaabá dabaaeé' kuká' nina gadiyuusiyé' as muruudá' án ni slaa' nguwa slaw, dinkwa nee mukdá' nee aníng al hootá'.

35Baraá muruú yaarire aníng ngaa laqaám gídaabá, gár atén tiwa hariím, a liitlakuuse an alee/iisaán, ar gadiyér adór tí kawa tleehhaan. Nee /ayma'aá Aako Yesu ki inslawaán, kudá' iwa káh gídaabá, 'Qwala/ i deer baraá gaa haniisaro ta baraá gaa ilaooharo.' "

36Paulo axweesanaywós nguwa hhe'eés axweesanto, iri tumbarara'aát dinkwa nee mukdá' sleémeero, iri firín.

37Sleémeero tari /aa/amín ló' wa ale, Paulo kuri slaqooín i ohín kuri ma'amiís.

38Tari gurhaamuút ló'wa wa ale as /aymuudá' Paulo aa oó' gídaabá, "Án kuungá' i baloó aanda'aaká daxta." Kuri haydohiís ay baraá miringamo.

Lehhema'aá Ya/abuuse 21

1Alaá deelo ooaro kawa hhe'eesaán, tay tlawaán ar baraá tlawi, tari waarahhaán ay Kosi baalaadár kilae. Tawa hardahaán, looaytleérós tay hardahaán Rodo, nee tawa didá' wa tlawaán tay hardahaán Patara.

2Miringamoó waaraáhh ay Foinike kuri araán, tay tsa/amán gawaawós i ale, tay tlawaán.

3Nee Kipro kawa araán, kari bihhaá dákw doó basáy i geexawaán, tay hii'itaán ay Shamu, tari aweeraán Tirór i ale. Asma didá' aa dír miringamoorén huuwawós ngay aweerisi.

4Eeharuuse kari slawaán amoodae, tari dir'ín wa hootaán deelo faanqw. Inooín Paulo kuri babáy ar /uuruú Qeeruú hhoohhoó' gidaabá, "Ma tsa/amaar Yerusalemúr i alé."

5Deeloodá' iwa fák, tay tlawaán. Inooín sleémeero nee /ameenar'ine nee na/'iiwo tay haydohisiyé' ay afaá gixsa. Tay tumbarara'ataán afaá tlawi, tari alfiriimaán.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6Deelo kari ooaán nee inooín, atén tay tsa/amán gawaá miringamo, nee inooín niri watliyé'.

7Tawa tlawaán Tiroro tari kumiitaán aaiirene ay Tolemai. Diirí an alhhe'eesoó aaiirén awa baraá tlawi. Hhaeerén awa ayaadá' kay laaw'eesaán, nee tay tlaatla/iitaán deelór wake amoodá' wa ale.

8Looaytleérós tay tlawaán, tay Kaisaríár i hardahaán, tay dahaán baraá doó Filipo, alki/itusmoó Ya/abtór hho'. Inós a heé wák baraá kudá' faanqwe. Tay hootaán do'ós wa ale.

9Heewí dasú tsiyáhh oo /amatlite gu kón, inooín ya/abtór amór Mungú daahh kan axweemamiis amór múk i alé.

10Nee tawa hootaán amoodá' wa ale deelór hhaawakahe, aarusmooko wák, umuuwós ta babay Agabo, nina aweér yaamaá Yudeár wa ale.

11Niwa hardáh, himuú Paulo guri taataáhh, inós tiri kilós ya'a' tseék nee dabaawo, iri oó', “Qeeruú hhoohhoó' i kaahi, ‘Adoorí an adór heé himuuwí kur tseegi nee múk Yahudi oo Yerusalemu nee kuri haniis dír dabaá múk xoordu.’ “

12Nee adoorí kawa axaasaán, atén nee mukduú didá' i dirií' Paulo kuri harhheehhe'eemisaán, as miwa tsa/án Yerusalemúr i alé.

13Paulo atén tiri báy, “Gár ta tlehhita' a umós? /Aa/ee nee diqay'eé' qwaaremisúwo? Mas tseegamo kilós an katá'? Án aga ya/aám tam tiwa gaasi baraá Yerusalemúr i alé as Aako Yesu.”

14Gurbu'utarén ngiwa sií', tari xasliitaán, tari ooaán, “Sla'aarír Aako i tleehharut.”

15Deelór niina iwa waaráhh, xooslurén kiri amohhe'eesaán, tari tlawaán, tari tsa/amán Yerusalemu.

16Eeharuusér Kaisaria bahh'alé tari alkoomaán nee atén, tiri hardahás ay doó Mnasoni, heé yaamaá Kipro. Inós a eeharusmoó aáng. Asma atén dír ti hotángw awaan an dír do'ós.

17Tawa hardahaán Yerusalemu, hhae tiri ilaohiyé' ar qwala/.

18Looaytleérós Paulo iri dáh baraá doó Yakobo nee atene, nee geeraharuusér múk Kríshaanáy sleémeero i didaádá'.

19Paulo ngiwa hhe'eés laaw'eesaro, kaangw sleémeero guri dir'ín i wakeetín alki/ituuwo oo Mungú aa tlehhiít dír múk xoorduú i alé ar gadiyeérós.

20Inooín kaangwí kuwa axaás, Mungú kuri xirfayeés, tari oó' dír Paulo, “Hhiyaarén, a ga/eéraáke múk Yahudi oo aa haratlintii' adór tar kumér yaariir. Inooín hara'ayár Musa ngi ló'wa ohiná'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

21Inooín kaa kaangók báy ar gídaabá kuúng mukduú Yahudi oo baraá tla/ángw xoorduú i dirií', in intsaahhatimís ar gídaabá hara'ayár Musa makawa eehaár. Slám na/'ii'ín mikiwa al/utlín, nee unuurén mingiwa eehariyé'.

22Ala hám adór ta laq? Baré kaaqo axaás gídaabá kuúng naa hardát.

23Gimáy, adoorí atén ni kuúng bawaan tleehheek. Múk tsiyáhh u koomaán diirihe oo al'axweesantá lo'o gaa tsaat dír Mungú i alé.

24Mukwí ar tlaweek, ti alhhohhoese', nee kuúng slaqwér deeqomór sager'ín ka bu'. Adoorí bara tléhh, muu sleémeero daqaní ga tsaahh gídaabá, iidíguudá' kaa báy gawaá daanduuwoge a lama, nee gídaabá kuúng a kumít hara'ayár Musa eeharahaduuwo.

25Ala gawaá daanduú múk xoorduuwo, kudá' aa haratlintii', atén ana gooimaán, tidá' taa al'axweesaán gídaabá, ‘Ti harmagahhe' nee muruudá' sleémeero taa hanmiís ilahhooár munga'aá hatlá' wa ale, nee tseere nee fu'unaá gár taa af'óh nee tsaatu'uuma.’ “

26Looaytleérós Paulo mukdá' gurir tláy, tiri alhhohhoeemisiyé'. Inós iri dáh baraá Doó Mungú, iidík guri xu'utís oo deeloodár hhohhoeemisuuín iwa boo/i, nee iidíguú ilahhooár umuúqo heewo i duuxi.

27Deeloodá' faanqw iwa naká/ faakmawo, mukko Yahudi oo Asiár daáhh Paulo kuri ár baraá Doó Mungú wa ale. Mukwí tlaahhi gari qaás dír muu sleémeero, Paulo kuri óh.

28Tari tseeamín, ta kaahi, “Gimsé', múk Israeli, ti alee/ise'! Heewí an heedá' muu sleémeero gu intsaahhatimaamís umuúqo diiro gídaabá tlahhayrén ku waaqaai, nee hara'ayár Musawo, nee do'wí hhoohhoó' sleeme. Nee slám a tí kiloseeká, inós hamí múk Yunani ngwa dahaás baraá Doó Mungú, diirí hhoohhoo' gay slasla/areés.”

29Inooín adoorí kana oó', asma Trofimo kuna ár, heé Efeso, nee Paulo ti koná' baraá gixsaro. Inooín geera ka xui Paulo heewí guna dahaás baraá Doó Mungú.

30Gixsa sleémeero iri amooqwát, múk baraá gixsa sleémeero iri amoodá' ta'aín, Paulo kuri óh, kuri duuruxún, kuri duúx baraá Doó Munguhe, hamtidár kilae afér do' kari tseék.

31Qoomár tawa loohír leelehhiiti ar Paulo kur gaasi, iidík iri hardáh dír geeraharusmoó úr oo askaári ar gídaabá gixsár Yerusalemu sleémeero aa amoqwát.

32Hamtidár kilae inós askaári gari taataáhh, nee geeraharuuser'ín, gari hara'aweér ar gaanslaay. Geeraharusmoodá' nguwa ariyé' nee askaári, Paulo kuri máy muxtaaro.

33Geeraharusmoodá' Paulo nguwa i hardáh, guri óh, hara'aya gari haniís gídaabá ku tseegi ar pínguú tsár, giri yaahaás, “Heewí a heemá? Slám gár aa tleéhh a milá?”

34Bahh'alé baraá boo/aydae tari tseeamín, kookari i tí kaahiyá', kookari tiqá'. Iwa xumiís naxés gár axaasaro i aleeslay i káhh tsimaahhiro, hara'aya gari haniís Paulo kuwa dahaasi baraá boóma.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

35Paulo kuwa hardahaás dír gaangeefír doó i alé, kuri gagaár nee askaári, as kuwa xún muko.

36Asma boo/oó muu guna eeharahaár ta tsimahhuus, ta kaahi, “Heewí gaasaak!”

37Paulo qoomár kuwa dahaasár wa slai baraá boóma, iri oó' dír geeraharusmoó askaári, “Án pa/aangw u sláwa oo /aymuú wák nguwa dirók i oo'.” Inós iri oó', “Kuúng tsifrír múk Yunani a xúa?

38Bar adosíng kuúng baré a heedaáduú Misrirooká, kudá' gawaá deeloorí aa warahhi múk kumér tsiyáhh gwa hara'awis, kudá' aa tsu/uut, guri ar tláy baraá xanxaay.”

39Paulo iri oó', “Aníng a heé Yahudi. Gixsár Tarso tina wa laqwaál, baraá yaamaá Kilikia, a yaamuloousmoó gixsár liitlakweká. U fiririím, pa/aangw hanisang, oo nir ilawaats nee yaamuloouuseerí.”

40Pa/aangw kuwa haniís, Paulo iri sihhiít gawaá gaangeefír do', yaamuloouuseedá' gari kuútl ar dawa. Tawa xaslmiít, iri axweés amor'ín i alé ar tsifrír Ebrania, iri oó',

Lehhema’aá Ya/abuuse 22

1“Kuungá', hhawaáte, hhaee'eé' nee baabi'iieene, án iiár i qaasaré', tiwa aleekal/aam dír geeraahúng wa ale.”

2Kawa axaás i amor'ín axwees ar tsifrír Ebraniár ar ale, tari xasliita hhe'eés. Inós iri oó',

3“Aníng a heé Yahudi. Tina laqwaál Tarsór wa ale, gixsár yaamaá Kilikia. Ala ana uráw baraá gixsarír Yerusalemúr wa ale. Tina intsaahhatimís nee Gamalieli ar gan'amu daanduú hara'ayár baabi'iirene. Tari heé ilakaahaár bartá Munguhe adoorír kuungá' sleémeeró wa ale laarí.

4Múk loohír Aako eeharahaár nguri slahhaeemiís, nee sleeme nguri tsuú/, ina tsegiít, ngiri dahamiís baraá doó tseegamór i alé, hhawaate nee /ameenaro.

5Adoorí geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi nee bariisér doó kwasleema sleémeero ngi xuiyá' sleeme. Slám inooín awa kilá' tiri barwaduú i hanmiís awa ni huuw amór hhaeerén awa múk Yahudi, kudá' Dameskír i diriiá'. Niri Dameskír káw, as múk loohír Aakoó eeharahaár nguwa ohiim, kudá' amoodá' i diriiá' nee nguwa tsegiit, nee nguri huúw ay Yerusalemu as kuwa sakwasleemuuti.”

6“Qoomár niwa aa'aá kaw, niwa nakaá/ Dameskír i alé, qoomár looár lahhoó' gwa/ateemaá ur awa gawaá dooraá dahhá' niri gwa/aatiyé' ar gaanslaay bihhe sleémeero.

7Aníng niri yaamí slapiít. Afoo ngiri axaás ar i babaw, ‘Saúli, Saúli, ahaá waáy, án mis gusiisiín?’

8Aníng niri oó', ‘Kuúng a heemá, Aáko?’ Iri báy, ‘Aníng a Yesu oo Nasareti, kudá' kuúng ta gusiisiin.’

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

9Mukdá' nee aníng ti al koomá', gwa/ateema kilooín kina ár, ala afór heedá' aa axwees amor'eén i alé kaa axaasiiká.

10Niri oó', ‘Adór ni laaq, Aáko?’ Aako iri báy, ‘Tláw, sihhiít, dáh baraá gixsár Dameski. Nee baraadae iidík sleémeero oo kuúng wa hariím kuungu oo'.’

11Aníng xumso ngiri harslaaqaát as miraa/ór gwa/ateemaadá'. Mukdá' nee aníng ti al koomá' iri dawa óh, iri geerahaár ay Dameski.

12“Heeko wák ta babay Anania i deer. Inós a heé ilaiwa/amér koóm gawaá hara'ayaro, heé ta hhoár i xui nee múk Yahudi sleémeero oo amoodá' i dirií'.

13Iri i daqáy, iri sihiít dír bihhaaeé', iri oó', ‘Hhiyaaeé' Sauli, ilaawók i qaytsitiye'.’ Ilaaeé' niri qaytsitiyé' hamtidár kilae.

14Iri oó', ‘Mungú baabi'iirén kuúng ugwa tsawaár as sla'aarirós kawa tsahh, nee Kuduú Ganaá' kuwa aan, nee afór baraá afkós daahh kawa axas.

15Asma kuúng a lamabu'usmoowós tleehhít dír muu sleémeerowo daanduú muruuwí sleémeero oo taa aán, nee oo taa axamisi.

16Slám mas dóts? Sihhiít umuú Aako ateeteek, tu baatisi, tlakweemaawók ki hamaatli.’ “

17“Aníng niwa kií/ Yerusalemu, looarka wake niwa firíriim baraá Doó Mungú wa ale, iigu'utu una ár.

18Aako una ár, inós aníng iri báy, ‘Goów ar gaanslaay, baraá Yerusalemu geexaweek, asma lamabu'uungók daanduueene ku ya/anaká nee múk baraaká'.’

19Aníng niri oó', ‘Aáko, inooíná kilá' ngi xuiyá' adór aníng ngira tsegiít kudá' kuúng ugwa haratlintii'iye', nee adór ngira muúx baraá maraá saaliingo.

20Nee tseerér Stefano, lamabu'usmoowók, kawa ku'uús, aníng a didá' i dirií', nee ana qwalalaá/. Tlabaá mukdá' inós ngwa gaasiye' ina xuúm.’

21Inós iri báy, ‘Tláw, aníng kuúng u ya/aáw amór saaw, amór múk xoordu.’ “

22Paulo kuna iiár i qaás ay dír /aymuuwí. Ala /aymuuwí nguwa hhe'eés ooaro, muu iri tseeamín ar afór ur ló' wa ale, ta kaahi, “Heewí hingeesaak baraá yaamuuwo! I harinaká iwa hooti!”

23Qoomár tawa tseeamin, nee tawa tlabaá kwakwahhi, nee tawa teerír tleemisi,

24geeraharusmoodá' úr iri oó' dír askaári, “Paulo dahaasaak baraá boóma, iidíguuwós yaahamiisaak, ku hara muxá' ay dír gaarí kuwa i tseeamin ngay ooi.”

25Kuri tseék ar him'e as kuwa muxi. Paulo geeraharusmoó askaári kudá' aa sihhiit bihhaawós i alé guri báy, “Ahaá, ya/aama i koondá'a awa heé Rumi kur muxa', bur kwa sakwasleemuutiiká?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

26Geeraharusmoodá' adoorí ngiwa axaás, iri tláy, geeraharusmoodá' úr guri ádbeemuú áy kaangwihe, iri oó', “Adór ta tleehhamór wa sla' a adoomá? Baré heewí a heé Rumi.”

27Geeraharusmoodá' úr oo askaári niri hardáh, guri yaahaás, iri oó', “Kuúng a heé Rumíro?” Iri oó', “Ee.”

28Geeraharusmoodá' úr iri oó', “Aníng yaamulooarí ana sláw ar tlaxór ur.” Paulo iri oó', “Ala aníng a yaamuloousmoó Rumi ar laqwalama.”

29Mukdá' taa amohhe'eés as Paulo kuwa yaahaasi tari tláy, kuri geexáy. Nee geeraharusmoodá' úr oo askaári inós sleéme iri da'ayuút ngiwa tsaáhh gídaabá Paulo a heé Rumi, nee inós gwa tseék.

30Geeraharusmoodá' úr gari slaá' xu'utiro gadá' Paulo kusa sakwasleemuut nee múk Yahudi. Gawaá adoorihe looaytleérós Paulo guri gweér. Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee bariisér doó kwasleema sleémeero gari ateét. Paulo guri leéhh, guri qaás dír geeraaín.

Lehhema’aá Ya/abuuse 23

1Paulo múk kwasleema guri ilaá i duxún iri oó', “Hhaee'eé', aníng muunuú hhoohhoó' una ar hoót geerá Munguhe ay laarí.”

2Anania, geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi mukdaádá' aa bihhaawós i sihhiit guri báy, “Heesíng afa slahhaak.”

3Paulo iri oó', “Mungú kuúng u slaahh, asma kuúng a adór koo/ír taa hhoohhoeés ar chokaá'a. Kuúng ana iwít as aníng iwa sakwasleemut ar adoodá' hara'aya i kat. Ala kuúng a kat, ‘Muxaak.’ Gawaá adoorihe kuúng har'aya aga sí'.”

4Mukdaádá' didaádá' wa sihhimiit iri oó', “Geeraharusmoó úr oo saaliingw oo Mungú kuúng un /ooslisliínda?”

5Paulo iri oó', “Hhaee'eé', inós adór tar geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi aníng aga xuiiká. Asma kaa gooín gídaabá, ‘Geeraharusmoó mukók mu muruú tlákw babawaar.’ “

6Paulo ngiwa tsaáhh gidaabá baradae bahh'alé a múk Sadukayo nee bahh'alé a múk Farisayo, iri tseé' ar afór ur baraá doó kwasleemár wa ale, iri oó', “Hhaee'eé', aníng a heé Farisayo, garmoó heé Farisayo. Aníng tin sakwasleemuut asma haraxu'utír ni koom gídaabá, múk aa qaatl ku waaslee/atis.”

7Adoorí ooaro ngiwa hhe'eés, múk Farisayo nee múk Sadukayo tari kaa/uús, boo/aydá' tiri afoo dakumiís.

8Asma múk Sadukayo ta kaahi waasle/uú muu i kaahh. Slám ta kaahi, malayke i káhh, laqaá tam qeeru i kaahh. Ala múk Farisayo muruuwí sleémeero gu haratlintatii' gídaabá i deer.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Tsimaahhi iri ló' wa tláhh. Intsaahhatuusér hara'ayár Musa bahh'alé, tidár bartá múk Farisayo, tana sihhiít, kuri lo'wa aleekalaá/, tari oó', “Atén tlakweemaá ta ara'araan dír heewihe i kahhiyá'. Hám wané kwaa tsuwa i axweés nee Qeeru laqaá nee malaykamo.”

10Gila niwa tlahhiyé', geeraharusmoó úr oo askaári ina da'ayuút gídaabá Paulo ku feehhamiis. Gawaá adoorihe askaári gari ya/aáw, kuri hingeés ar /uuru dabaaín wa ale, kuri huúw baraá boóma.

11Xweeraadae Aako ina bihhaá Pauló i sihhiít iri oó', “Muunuúwók gawdeeseek, asma iidíguueé' adoodá' kura lamabu'uún baraá Yerusalemuro, un adoodár lamabu'uún sleeme baraá Rumiro.”

12Looa niwa tleér, múk Yahudi tari al'axweés, lo'o kana huúw gídaabá a /ayiimanaaká, slám a wahanaaká ay dír Paulo kway gaasaan.

13Nee mukwí lo'o gaa huuw mibeeraá tsiyáhh gi waraahh.

14Tari daqáy dír geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi, nee bariisee, tari oó', “Atén lo'o aga huuwaán ar tawa gaa tsaqaanaaká ay dír Paulo kway gaasaan.

15Gimsé', kuungá' nee bariisér kwasleema geeraharusmoó úr oo askaári ádbawaak gídaabá, Paulo amoorí ar /eetang matlo. Baré kwaáo' iidíguuwós un alqaytsitár wa sla'á'. Daqaní atén u loohír wa giiraán, nguri gaasaán.”

16Garmoó hho'ór Paulo iidíguuwí guri axaás gídaabá Paulo ku gigidín. Iri tláy, iri dahmaá áy baraá boóma, iidíguuwí guri oó' dír Paulo.

17Paulo geeraharusmoó wák oo askaari guri ateét guri báy, “Garmaawí huweek amór geeraharusmoó úr oo askaári, asma gár i dirós i ooár wa slai i deer.”

18Geeraharusmoowú askaári garmaadá' guri huúw ay amór geeraharusmoó úr oo askaári, iri oó', “Paulo, kudá' taa tseék, aníng ina ateét as garmaawí nguwa amoorók i huuw. Asma gár i ooár wa slai i deer dirók i alé.”

19Geeraharusmoodá' úr oo askaári garmaadá' guri dawa óh, gurir bihhí suruúk, guri yaahaás, “Kuúng gár ni ooár wa sla' a milá?”

20Garmaadá' iri oó', “Múk Yahudi taa al'axweés kuúng tuwa firin ar gídaabá, Paulo kuwa ar /eti matlo baraáy alé, nee kuwa qasi dír geerá kwasleema. Baré kwaáo' iidíguuwós ngun alqaytsitár wa slaiyá' kángw kilá' wa ale.

21Ala kuúng ma ya/aamaar, asma múk mibeeraá tsiyáhh gi waaraáhh ngu gigidiná' loohír wa ale. Nee inooín lo'o ngaa huuwiyé' gídaabá i /ayina'aaká, laqaá i wahiaaká, ay dír Paulo ngway gaasiya'. Nee hamí axweesantá amoorók daahh ngin daamaraná'.”

22Geeraharusmoó úr oo askaári garmaadá' guri hara'ayín guri báy, “Kangwsíng mu heé ooaar gídaabá ngwa aníng i o'.” Guri deelór i oó'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

23Geeraharuusér tsár ar askaári gari ateét gari báy, “Askaárír tsiire tsár amohhe'eesaak as iwa Kaisariár keer, nee ar farsúr hi'iimiit, nee slám askaarír lawlaá koom tsiire tsár. Askaárisíng ti amohhe'es iwa tleer looár tám ar xweeraawo.”

24Iri oó', “Faras amohhe'eesaak as Paulo kuwa tsa/aasi nee kuwa hardahasa' ar saxareema ay amór Feliki, ga/awusmoó waawutmoó múk Rumi.”

25Barwá gari adoorír gooín,

26“Ánuú Klaudio Lisia barwaárí ngi amoorók i gooiím, kuúng Ga/awusmoó xiríf, Felíki, Laawaay.

27Heewí kuna óh nee múk Yahudi, kuri lak gaás. Ala aníng iidík nguwa sláw gídaabá inós a heé Rumi, niri daqáw dinkwa nee daqtá askaári, nguri tuú/.

28Aníng /aymuudá' kuwa sakwasleemuút nguwa xu'utír wa slaá', nguri huúw, nguri qaás geerá kwasleemar'ín.

29Aníng ana tsaáhh gidaabá inós gár tlaakw aa tleéhh i káhh ar gwa'arár wa hariim, laqaá tam tseegamo. Ala gár kuwa sakwasleemuút a garka tiwa slaslay'aaká baraá daber'ine.

30Aníng ngiwa axaás gídaabá heesíng ku gigidín nee múk Yahudi as kuwa gaasár wa slai, nguri amoorók i waarahhaás. Nee mukdá' inós gwa sakwasleemuut una ádbáw, iidíguuwós nguwa amoorók i alki/iituú aya'. Deelo.”

31Askaári adoodá' kaa báy gari tléhh. Paulo guri ar tleér xweeraawo, kuri huúw ay yaamaá Antipatri.

32Looa iwa tleér Paulo kuri ar tláy nee askaaridá' faras gwa i tsa/aan, tidá' ar ya'a' iri kí/ ay amór boóma.

33Nee mukdá' iwa hardáh Kaisariaro, ga/awusmo kuna barwaádá' i haniís, Paulo kway geeraawós i huúw.

34Barwaádá' soómaro ngiwa hhe'eés, giri yaahaás, “Heewí oo yaamu gaalá?” Tari oó', “A heé yaamaá Kilikia.” Inós adoorí ngiwa axaás,

35iri oó', “Kwasleemarók a iiár i qaás, múkdá' kuúng u sakwasleemuút birna hardáh.” Hara'aya gari haniís as Paulo kuwa xun baraá boomár Heródé wa ale.

Lehhema’aá Ya/abuuse 24

1Deelór kooán iwa waaráhh, Anania, geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi, bariiserka ngina ar /eét, nee heé wák oo kwasleemár baál, umuuwós a Tertulo. Kwasleemadá' Paulo kuwa sakwasleemuút kari alki/iít dír ga/awusmo.

2Paulo kuri ateét. Tertulo kwasleema gari iimu/ún iri oó', “Ga/awusmoó xiríf. Baraá waawuti'iimaroge wayda unar hootaán, nee baraá de'eengoge muruú hhó' ku tlehhiit baraá xooroorihe. Kuúng atén taa sa waawuti'ii'iín ar sagalooa, tari hootaán ar wayda. Yaamu naa warqayé', nee muruú hhó' ngwa slawaán as waawuti'iimarók tí hhoo'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3Nee tí sleémeero an slaaslawaán umuúqo daqto nee umuúqo diiro ar sluufoó yaariír.

4Ala án kuúng muwa slaaqatís ar axweesanoó yaariír. Axweesanayrén kwí niinaá iiár i qaaseek ar gurhhooarók.

5Asma heewí ugwa tsaahhaán adór tar heé tlaákw ló' wa ale. A heé tlaahhír huwahuúw baraá múk Yahudi sleémeero baraá yaamuuwo. Nee hamí a geeraharusmoó múkdá' ta babay Nasarayo.

6Nee Doó Mungú nguwa muruú slasla/arén i huwahuúw, kuri oohaán. [Atén geeraawo una sakwasleemár wa sla'aán ar dabeerén.

7Ala Lisia, geeraharusmoó úr oo askaári niri hardáh, guri dabaarén wa hayóh ar /uuru.

8Mukdá' inós gwa sakwasleemuut, guri hara'ayín, gídaabá ngu amoorók i sakwasleemár aye'.] Inós kuúng bura yaahamís, kaangwí sleémeero nguwa sakwasleemutaan uqo tsáhh.”

9Múk Yahudi sleeme iri amoodá' wa kalaá/, sakwasleemadá' gari ya/án, tari oó', “Kangwsíng sleémeero oo ló'.”

10Ga/awusmo Paulo guri dákw i laqán as Paulo iwa ilawatsi. Paulo iri oó', “Aníng an axweés ar qwala/, asma ngiwa xuú' adór kuúng tara tlík kwasleema tlaquwo baraá xooroorihe.

11A gár inslaahh diroge, looeemaá iidíguuwí kiwa leelehh, kari xú' gídaabá, deelo mibaangw nee tsár gaa waarahhiká iimír niwa Yerusalémúr i tsa/ám as saaliingw.

12Mukwí aníng iga ariiká baraá Doó Munguhe niwa kaangaanuus, laqaá niwa tlaahhír qamiim baraá boo/aywo, tam baraá doó saaliingo, laqaá tam baraá gixsaro.

13Tam kangwqá' aníng iwa sakwasleemuutiya' looeemaawós laqaamaro ngi aleeslay'aaká.

14Aníng aga ya/aám dír geeraawók wa ale gídaabá, Mungúduú baabi'iirén un haratlintatií' ar loohidá' ngiwa eeharahaar, tidá' inooín tawa kaahi a loohír lama. Nee an haratlintatií' tidá' sleémeero nee hara'ayár Musa ti slaslaawá', nee tidá' taa gooín baraá kitaaba'aá aaruuse.

15Aníng a haraxu'utír koóm dír Munguhe, ar gídaabá múk hhó' nee múk tlakwe ta waaslee/. Haraxu'utirí inooín sleeme ngi koná'.

16Gawaá adoorihe muunuúeé' un harmagagaáhh daqisleém, as kahhoó' ku hhoohhoó' geerá Munguhe nee geerá muko.

17“Aníng kureeraá yaarire a kaáhh Yerusalemuwo, aluuwo nay kií/, as múk xooror'eé' nguwa alee/iisáy i huuw, nee as ilahhooar'eé' ngiwa duux dír geerá Munguhe.

18Qoomár aníng niwa baraá kaangwí i dirii', inooín iri baraá Doó Mungú i ayé', nee aníng taa qaroó hhoohhooeés. Tam boo/oó nee aníng ti koomá' i kaahh, laqaá tlaahhír ni qamiim i káhh. Ala múk Yahudi oo Asiár daáhh i deer didaádae.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

19Inooín masók gár kiwa hariím in diirí, as aníng iwa geeraawók wa sakwasleemuutiya', /aymuú i kona' bir deer gawaaeene.

20Laqaá tam mukwí diirí dirií' ngi ooi, gár naa tlakweés a milá, ar inooín taa ár, qoomaadá' niwa sihhiít geerá kwasleema.

21Ala gár tindi ooi bir deer, aqo har /aymuudá' aníng naa tseé' ar afór ur tla/angw'ín wa ale, niwa oó', 'Aníng laarí in sakwasleemutá' asma ngiwa haratlintatii' gídaabá, múk aa qaatl i waaslee/.' "

22Feliki iidíguú Mungú gu xu'uti hhe'ees. Gawaá adoorihe deelór kwasleema gari surkuús, iri oó', "Lisia, geeraharusmoó úr oo askaári birnaa amoorí /eét, aníng kangwhúng ngu tsaát."

23Feliki geeraharusmooduú askaári guri báy, "Paulo xuumaak, ala mu ak xuumara', tam mulqeerós ar ngu i daqaaqaw, laqaá ar ngu sagadiyér a'aw, ma ila/aamara'."

24Deelór hhaawaaká iwa waaráhh, Feliki nee hareerós Drusila ar tlahhoó múk Yahudi nina hardahiyé'. Paulo kuri ateét. Iidíguú haratlintaaór baraá Yesu Kristo kuri dír Paulo wa iiár i qamín.

25Paulo iidíguú gan'amu nguwa alki/iít, nee iidíguú ilatleeri meemu, nee sakwasleemár hi'iit, Feliki iri da'ayuút guri báy, "Kuúng ala tláw, án pa/aangw bura sláw, án kuúng uqo ateét."

26Ala Feliki Paulo guri ateetín daqtá yaarire tawa axweesi, asma iwa slukumár slai.

27Kureeraá tsár niwa waarahhiyé' Porkio Festo waawuti'iima gana óh kitángw Felíkí wa ale. Felíki Paulo guri geexáy baraá tseegamo, as múk Yahudi nguwa ilaá hhó' i tleehhi.

Lehhema'aá Ya/abuuse 25

1Festo iwa baraá ga/awusi'iimár i dáh, deelo tám iwa waaráhh iri Kaisariár wa tsa/án ay Yerusalemu.

2Geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee bariisér múk Yahudi iidíguú Paulo nguri dirós i alki/iitiyé'. Nguri harhheehhe'eemisiyé',

3inooín ngiwa aleeya/án Paulo kunguwa huwi Yerusalemu. Asma inooín Paulo ngun giirór wa slaiyá' kuwa gaasi.

4Festo iri oo', "Paulo ku xún Kaisariár wa ale, nee aníng u kilá' a amorqá' i kií/ar gaanslaay."

5Iri oó', "Heewí bar gár aa tlakweés i deer, geeraharuuserhúng nee án ti koomaán ay Kaisaria as nguwa sakwasleemuutiya'."

6Deelór dakaát laqaá mibaangw ngiwa amoodá' wa hhe'eés, iri /eét ay Kaisaría. Looitleérós iri iwiít gawaá kitángw sakwasleema, iri oó', "Paulo huuware'."

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Paulo iwa hardáh, múk Yahudi oo naa Yerusalemúr wa /eet, nguna harweeriyé', nguri /ayseenaá yaariír i tlaaqiyé'. Ala looeemaawós laqaamaro kaa aleeslayká.

8Paulo iri oó', “Aníng hara'ayár múk Yahudi aga sii'iiká, laqaá ar Doó Mungú, laqaá tam ar waawutmoó múk Rumi.”

9Ala Festo múk Yahudi nguwa ilaá hhó' i tlehhituú wa slai, Paulo guri báy, “Yerusalemu a keéra as tuwa sakasleemuuti asma kaangwí?”

10Paulo iri oó', “Aníng aga sihhiít geerá kitángw sakwasleema oo waawutmoó múk Rumi, nee diirí an dír hariim sakwasleemar'eene. Kuúng a ló'wa xu' gídaabá aníng múk Yahudi gár nguwa sadakuús i káhh.

11Ala án bar ana dakuús, laqaá gár tlaakw ana tleéhh, ar aníng niwa hariim gwa'araro, gwa'ara a siasiaaká. Ala /aymuuwí iwa sakwasleemutiya' bar loeeká, heé aníng i dabaaín i qaás i kaahh. Kwasleemar'eé' i waarahh amór waawutmoó múk Rumi.”

12Festo bariisér kwasleema ngiwa i axweés, Paulo guri báy, “Waarahhamuú amór waawutmoó múk Rumi una slá', a daqeér amór waawutmoó múk Rumi.”

13Deelór hhaawaaká iwa waaráhh, waawutmo Agripa nee Bernike nina Kaisariár i hardihiyé', Festo nguna laaw'eesár ayé'.

14Deelór yaariir ngiwa amoodá' wa hhe'eesiyé', Festo iidiguú Paulo guri alki/iít dír waawutmo, iri oó', “Heeko i deer oo Feliki aa gexáy baraá tseegamór i ale.

15Qoomár niwa Yerusalemúr i dirii', geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi nee bariisér Yahudi, iidíguuwós nguna dir'eé' alki/iitiyé', nee gár i sla'iya' a kun sakwasleemuut.

16Ngiri báw, ‘Dákw adór kwisíng dír múk Rumiro i kaahh, oo hee kuwa haniisi dír mukdá' inós gu sakwasleemuút as kuwa gaasi, bar taa al sihhiitiiká baraá kwasleemaro.’

17Inooín niwa diirí burumburiitiyé', aníng iga tligisiiká, ala looaytleérós ana iwiít gawaá kitángw kwasleema, niri oó', ‘Heesíng huuware'.’

18Mukdá' gwa sakwasleemuut iwa sihhiít geerá kwasleema, án geerá kah /aymuú tlaákw ngu huuwiyá', ala inooín /aymuú tlaákw oo naa ooiyé' i kaahh.

19Ala aqo har daanduú diínir'ín nguna kaanganuusiyé', nee daanduú iidíguú heeko ta babay Yesu, oo aa qaroó gwaa', ala Paulo baraá axweesantose gari gawdeés gídaabá i slaaf.

20Aníng loohír iidíguuwí sleémeero ngur slaw aga xuuiiká. Gawaá adoorihe Paulo una yaahaás, ‘Yerusalemu a keéra as tuwa sakwasleemuuti amoodá' wa ale?’

21Ala Paulo gár aa slaá' a waarahhamuú amór waawutmoó múk Rumi. Iri firín gídaabá ku xun ay dír kwasleemarós kay tsati nee Kaisari. Aníng adoodá' ana ya/aám.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Agripa Festo guri báy, “Heesíng geerawo aníng unqo iiár i qaasár wa slaá'.” Festo iri oó', “Matlo uqo axás.”

23Looitleérós Agripa nee Bernike niri hardahiyé' ar xirif, tari dáh ay didá' kwasleema kawa axamiisi, dinkwa nee geeraharuusér uren ar askaári nee bariisér gixsa. Festo iri oó', “Paulo huuware'.” Paulo kuri huúw.

24Festo iri oó', “Waawutmo Agrípa, nee kuungáká' sleémeero diirí diriiá' nee atén. Heewí u ga/eerá'a? Múk Yahudi sleémeero kudá' Yerusalemúr i dirií' nee oo baraaká' i dirií', i dir'eé' kwasleemuut. Gár ta /aa/amin a gaasarós, asma ta kaahi heewí i harinká iwa slafi.

25Ala aníng ana tsaáhh gídaabá, gár tlaakw aa tleéhh i káhh ar gwa'arár wa hariim. Slám inós waarahhamaá amór waawutmoó múk Rumi ngiwa firín, aníng ana slaá' nguwa amoorós i huuw.

26Nee aníng /aymuú kilá' oo ni amór waawutmoó i gooiim i kaahh daanduuwose. Gawaá adoorihe nguna huúw geeraahúng i alé, ak alé dír geeraawók, waawutmo Agrípa, as kahhoó' bur kwa yaahamiís, án /aymuú ni gooiim nguwa slaw daanduuwose.

27Asma án bar ga/áw, a daktu'uuma heé taa tseék kuwa huuwi amór waawutmoó múk Rumír i alé, bar gár kuwa sakwasleemuút kaa ooiiká.”

Lehhema’aá Ya/abuuse 26

1Agripa iri oó' dír Paulo, “Ya/aám nga haniís ar axweesanaywók kuwa o'.” Paulo dakós guri tleés, tiri aleekal/án ar /aymi'iiká',

2“Kuúng waawutmo Agrípa! Dir'eene a gitse/aá ur asma án tiwa aleekal/aam dír geeraawók wa ale laarí baraá muruudá' sleémeero oo múk Yahudi aníng iwa sakwasleemuuti

3Asma tlehhema'aá yaariir nee yaahamisuú yaariír oo múk Yahudi kuúng u ló' wa xú'. Gawaá adoorihe án kuúng u firiím, án iiár i qaasáng ar qitla.

4“Múk Yahudi sleémeero ga xuu' aníng adór nira hoót iimír na/u'uumar'eene. Ka xuu' iimír iimu/uungo adór nira hoót baraá tla/ángw muk'ín wa ale, nee baraá Yerusalemu.

5Inooín barka lamabu'úngw wa slaa', lamabu'uungo ka aleesláy gídaabá, iimír iimu/uungo aníng ana hoót adór heé Farisayo, kudá' hara'ayár diínirén gaa ló' wa eehaar ar gan'amu.

6Qaytsiít, án hamí a sihhimiít as tiwa sakwasleemuuti, asma an haraxuú' al'axweesantadá' Mungú aa haniís dír baabi'iirén.

7Al'axweesantí tlahhi'iirén kudá' mibá nee tsár sleémeero ngin daamaraná' ngiwa i hardahiya', tawa Mungú sluufimamiisi ar inkihhimuj tlaatla/aangw nee xweeraawo. Waawútmo! Aníng gár tiwa sakwasleemuuti nee múk Yahudi a daanduú haraxu'utirí.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Kuungá' múk Yahudi, asma milá mas haratlintatia'aaká gídaabá Mungú muu waasle/atisaro gu aleesláy?

9“Ánuú kilá' geera ana haraxuú' gídaabá, án gár tiwa hariím a mura' sleémeero un tleéhh, kudaádá' Yesu Kristo oo Nasareti gu baáq.

10Adoorí an adoodá' naa tleéhh baraá Yerusalemuro, ya/aám ana sláw dír geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi, múk hhohhó' oo Mungú nguri tsegiít. Nee qoomár kwasleema kawa tsaát ar kiwa tsu/i, aníng sleeme ana ya/aám.

11Baraá maraá saaliingo daqtá yaarire múk Mungú una dae tlaáq ar muxta, as Yesu kuwa /ooslislin. Baraá buhhtaaeé' kudá' dakti'iimaro, inooín ina gusiisiím tam ay baraá gixsadaá ayeemaá hatlá'.”

12“Aníng baraá kaangwihe ana Dameskír káw sleeme. Niwa daqaw, ya/aám nee hara'aya ana sláw dír geeraharuusér uren ar saalíngw múk Yahudi.

13Waawútmo, án niwa loohír i dirii', qoomár tlaatla/aango, gwa/ateemaá ur awa tsee/amaá ba/a ina ár, i gawaá dooraá dahhiyá'. Gwa/ateemaaká' aníng ina i gwa/aatiyé' bihhe sleémeero, dinkwa nee mukdá' nee aníng ti alkoomá'.

14Sleémeero tari al slapimiitaán yaamu. Afoo ngiri axaás ar amor'eén i axwees ar tsifrír Ebrania, i kat, ‘Saúli, Saúli, ahaá waáy, án mihar gusisiín? A gár gawít diroge tawa slaqw nee aníng.’

15Aníng niri oó', ‘Kuúng a heemá, Aáko?’ Aako iri oó', ‘Aníng a Yesu, kudá' kuúng ta gusisiin.

16Ala tláw, sihhiít ar ya'aawók. Gaarí an gár aníng kuúng usa harati'iít, as uwa qaas tawa sagadíyusmo, nee lamabu'usmoó muruuwí taa aán nee muruudá' ta aan aluuwo.

17Án kuúng u ba/amís dabaá múk Israeli wa aleeró, nee dabaá múk xoordaá hatlá', asma aníng kuúng un amor'ín i ya/aáw.

18Kuúng ilaaín in gwét, nee inooín in warqés baraá giwtír wa aleeró, tari dah baraá gwa/atamaaye, nee in hingés baraá /uuruú Neetlángw wa aleeró, nee kiri húp amór Mungú. Daqaní tlakweemaaín ki gurtláy, nee tari aaluusér Mungú tleehhiit baraá tla/ángw kudá' taa hhoohhoeés, asma aníng iga haratlinti'iiyé'.’ “

19“Gawaá adoorihe, waawutmo Agrípa, aníng iigu'utuudá' gawaá dooraá daáhh ugwa si'iiká.

20Án iidíguú Mungú una alki/iít har geeraawo dír múk Dameskír wa ale. Aluuwo baraá Yerusalemu tin wa alki/iít, nee baraá yaamu sleémeero awa Yudea, nee dír múk xoordu sleeme, ar gídaabá tawa hhu'u'un nee Mungú kuwa i warqay, nee tlehhema'aá nee hhu'u'uungw'ín ti slaawá' kiwa tleehhi.

21Gaarí an gár múk Yahudi aníng isa óh, qoomár aníng niwa baraá Doó Mungú i dirii', tiri gaasár wa slaá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Ala án Mungú ina alee/iís ay laarí. An gár nis sihhimiit diirí wa aleeró, múk urén nee oo ninákw nguwa i lamabu'uum. Nee aníng /aymuú hatlá' oo ni oo' i kaahh, aqo har kudá' aaruuse nee Musa taa káh gídaabá i tleehharuut.

23Nee iidíguudá' a kwí, Kristo gár kuwa hariím a kun slahhe'eemiis, nee tari heé geera waasle/uuwo baraá múk aa qaátl wa ale. Nee iidíguú gwa/ateema guri huuw dír múk Israeli nee dír múk xoordaá hatlá'."

24Paulo qoomár tiwa adoorí wa aleekal/an, Festo iri tseé' ar afór ur, iri oó', "Paúlo, kuúng aga slarhhamút, soomarók tisíng yaariir ugwa slarhhamuúr."

25Ala Paulo iri oó', "Waawutmoó xiríf, aníng aga slarhhamuutiiká, ala án axweesanoó ló' un káh, nee oo ganaá'.

26Waawutmo Agrípa muruuwí gu xuu', nee aníng un axweés dír geerawós wa aleeró ar pihhu'uuma. Asma aníng a xu'uti hhe'eés gídaabá gár waawutmo i xuiiká i káhh baraá muruuwí sleémeerowo. Asma kaangwí aa tleehharuutiiká baraá lu/aaráy wa ale.

27Waawutmo Agrípa, kuúng aaruuse a haratlintía? Aníng a xuú' adór kar haratlintaatí'."

28Agripa iri oó' dír Paulo, "Ar /aymi'iiwók kwisíng niinawe aníng inqo Krishaanmo tléhha?"

29Paulo iri oó', "Tam ar /ayma'aá yaariir laqaá tam awa niinawe, ala gár ni firíriim dír Munguhe, kuúng masók an adór aníng tleehhít, ala mutuwa adór aníng wa tseék. Slám a kuúng kilogeeká, ala tam mukwí sleémeero oo aníng i iiár i qamiím diirihe."

30Waawutmo nee ga/awusmo nee Bernike nee mukdá' aa didá' i iwiit tari sihhiít.

31Tawa ti'imiiti tari kilooín axweés tari oó', "Heewí gár gwa'arár wa hariim gaa tleehhiiká, laqaá tam ar tseegamo."

32Agripa iri oó' dír Festo, "Heewí geera waarahhamá amór waawutmoó múk Rumi bar ngaa firiniká, geera alók a gweera."

Lehhema'aá Ya/abuuse 27

1Qoomár hara'aya kawa duúx gídaabá a aa'aá kawaán ar baraá tlawi ay Italia. Paulo kunguri duúx, nee múk hatlá' oo taa tsegiít, kiri qaás dabaá heeko ta babay Yulio. Inós a geeraharusmoó daqtá askaárír múk Rumi, daqtadá' ta babay "Daqtá Waawutmoó múk Rumi."

2Ana tsa/amán miringamooko oo baraá Adramitiór i dirií'. Miringamoodá' amór i kay a baraá gixsadaá afaá tlawi awa yaamaá Asia. Tari tlawaán. Aristarko, heé gixsár Tesalonike ar baraá yaamaá Makedonia, nee atén ti koomaán.

3Looaytleérós ana hardahaán Sidoni. Yulio Paulo guri hhooeemaá i tleéhh, ya/aám gari haniís iwa mulqeerós artá ay, as inooín kuwa alee/iisi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Tari didá' wa tlawaán, tari waarahhaán ar baraá tlawi bihhaá doó /iyáy awa Kipro, as fur'a kawa ilaguuwaan, asma fur'a ka ló' wa ur baraá tlawto.

5Tlawi kari waarahhaán, tawa nakaa/aán dír yaamaá Kilikiaro nee Pamfilia, tlawi kari waarahhaán ay dír gixsár Mira ar baraá yaamaá Likia.

6Didaádae geeraharusmoó askaari miringamo nguri sláy oo Iskanderiár daáhh. Miringámoodá' i Italiár káy. Atén tiri tsa/aás gawadá' i alé.

7Ana tseegimamiisaán aaiiwo. Deelór yaariir kay hhe'eesaán, tari hardahaán gixsár Knido ar qitla. Fur'a iri kumít tiwa il/aan loohidá' kuumtiro, tari bihhaá baskwár oohaán, awa yaamaá Krete, tawa waarahhaan ar Salmone.

8Tari kumiitaán afaá tlawtár alé. Tari hardahaán ar slahha'amaayér yaariir dirka ta babay “Afaá tlawi awa Hhoohhoá'.” Diirí ka saweeká dír gixsár Lasearo.

9Tari didá' wa hootaán deelór yaarire. Gawaá adoorihe a tsaxwá ur bar aga kumiitaán aaiikae. Asma hamí tam deelór Gwaawito aa waaráhh. Paulo axweesantí gari oó', gídaabá,

10“Oriyók, án ngi slaá' aaiirén kukaáká' diirí wa tleemu i tsaxwá koná'. Xooslár yaariir a qwaareesaán, nee miringamo, ala tam slafingwrén oo kilá'.”

11Ala geeraharusmoó askaári axweesanoó heé miringamoó madiít, nee daqaarmoó miringamoo, guna axaamiís ta oo Paulowo.

12Ala didaádá' ta i dirii'i i hariindaaká hotaango qoomár tsaaqwaaro. Gawaá adoorihe múk yaariír iri oó', “Gusé', waarahhamu bura aleeslawaán a waarahhaán ay Foiniki, as tawa hootaan qoomár tsaaqwaro.” Didá' an afaá tlawi awa yaamaá Krete. Diirí ina ganá' /iikwá al da/aáw; nee slám ina ganá' baskwá al da/aáw.

13Nee fur'ár baskuú daahh iri iimu/uún fukukueeliingo ar tseegamis, tay haraxuú' gídaabá hardahamu u aleeslawaán daxta as fur'arí. Miringamo kuri gweér, tari tláy, tari kumiít ar afaá yaamaá Krete ar adoodá' taa aleesláy.

14Deelór niina iwa waaráhh, fur'ár baambao iri /uurúr fukukueeliín, niri ti'ít ar /uuru amór yaamaá kaahaár wa ale. Baambaodá' a tidá' ta babay “Baambaór /iikwá al da/aáw.”

15Baambaodá' miringamo guna dalá/. Kari tsaahhaán gídaabá miringamo nee fur'a tlaampa'aamisuwo ti aleeslay'aaká. Miringamo sa daawimituwo kuri mawaán as kuwa harahuwahuuwi nee fur'a.

16Tari hardahaán amór yaamuukaari niina awa tla/ángw tlawi, awa ta babay Kauda. Tari bihhaá baskuú ar oohaán, amoodá' fur'a kawa ilaá/. Miringamoodá' niiná ta huwahuuwi nee kudá' úr, kuri aleeslawaán kuwa tsa/aasaan gawaá miringamoodá' úr i alé, ala ar ma/iís.

17Miringamoodá' niiná kuwa hhe'eés tsa/aasaro, him'e kari waarahhaás ar baraá guruú malaalimoodá' úr, kuri tseega hhe'eés as kuwa /aatleesi. Tari da'ayuút fur'a ngiwa

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

huuwahup ay dír afaá yaamaá Libiya, ay dirka ma'aay kiwa niiná, didá' ta babay Sirti. Warqamaá uren awa fur'a baqamiingw kiri /aareés, as miringamo kuwa tseegisi nee fur'a.

18Ala fur'a tina ló'wa daawitimís. Gawaá adoorihe looaytleérós huwa kari kwakwaahhaán baraá tlawi as huwa kawa /aareesaan.

19Bál tám xooslár miringamo kari kwakwaáhh baraá tlawi ar dabaaín awa kilá'.

20Deelór yaariir iri waaráhh, tsee/amaá nee tsatse/ ugwa araaniiká, nee fur'a iri lówa kumít ar /uuru. Tam alhhe'eesaywo haraxu'utír tawa ba/aman iri fák.

21Deelór yaarire tawa iwiiwiít ar qwari, Paulo iri sihhiít tla/angw'ín i alé, iri oó', “Hhawaáte, qoomár aníng niwa oó' a tlawanaaká yaamaá Kretero alók ina iiár i qasé'. Muruuwí yaariír geera alók aa hhitiruutiiká nee aa qwaariiká.

22Ala hamí nu baw, ma da'ayumiitara'. Asma tam heé wák i qwaariiká dirhunge, ala a har miringamo kilós.

23Asma xweeraaká' laarí malaykamoó Mungúdá' aníng naa haratlintií', slám naa ilaiwawaá/, nina bihhieé' i sihhiít,

24iri báy, ‘Paulo, ma da'ayumitaar. Kuúng gár tuwa hariím an sihhít geerá waawutmoó múk Rumi. Nee qaytsiít, mukwí sleémeero oo aa'aá kaw dinkwa nee kuúng, Mungú ngwa kuúng i haniís.’

25Gawaá adoorihe, hhawaáte, ma da'ayumitaara', asma án Mungú ugwa haratlintií' gídaabá adoodá' tinda dir'eé' oó', i tleehharút.

26Ala miringamoorén aqo kun huuw nee fur'a ay dír yaamuukaari kaahaar awa baraá tla/ángw tlawi, iri iisi'ín gawaadí alé.”

27Ana kumiitaán tiwa ar wemwaawén badu sleémeero baraá tlawtá Tla/ángw wa ale. Xweeraá bál deelór miba nee tsiyáhh niwa hardahiyé', qoomár dakiingo, múk baraá miringamoó wa gadiyuús ka xui, taa tseewúy yaamaá kaahaár i alé.

28Tlaa/ano kuri tseék gawaá ságw hhutlmo, kuri /aytiís baraá tlawi, as saweemaá tlawi kiwa tsaahhi. Kari tsaáhh ar har afi qoomár digír mibeeri tsár. Siiwár niina iwa waaráhh, tay malé tlaa/anoó /aytiís, saweema kiri tsaáhh a digir mibá nee kooán.

29Tari da'ayuút gídaabá miringamo i iisi'ín gawaá tlaa/ár baraá tlawtí alé. Tlaa/aá tsiyáhh awa miringamo ilaa/aro ngu aleeslaawá', kiri /aytiís baraá tlawi, awa taa tseék alá miringamoó i alé. Tari fitlitlín looa iwa tleer.

30Nee mukdá' baraá miringamoó wa gadiyuús iri guuwoó slaá' as baraá miringamoó úr kiwa geexay. Miringamoodá' niiná kuri aweeriís baraá tlawtí alé, adór múk tlaa/aá /aytisár slaá', kudá' miringamoó ilaa/aamá' amór ságw miringamoó wa ale.

31Paulo geeraharusmoó askaári guri báy, “Mukwí bir baraá miringamoó wa iwiwiitiiká, kuungá' a ba/aanda'aaká.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Askaári him'eedá' miringamoodá' niiná kura tseék, gari tsát, miringamo iri huú'.

33Maltlatlér boo/e iimi iwa piinsli'iimit, Paulo muu sleémeero guri harhheehhe'eés iwa /ayin, iri oó', “Ay laarí deelo a miba nee tsiyáhh tawa daamaraandé' nee tawa gwaawiwiindé', tam aga gaa /agi'iiká.

34Án kuungá' nun harhhheehhe'eés, muruú /ayma /ayaak, asma an gár tar slafa'. Asma tam oo wák baraá tla/angwhunge, se'eemír sagós i qwatká.”

35Adoorí ooaro ngiwa hhe'eés, mukatmo guri taataáhh, Mungú guri sluufiís dír geerá muu sleémeeró alé. Mukaatmo guri parhhamiís, /aymaro guri iimu/ún.

36Sleémeero tari gur'ee kwaá/, nee inooín sleeme tari /ayín.

37Nee ateédá' baraá miringamoó i diriiá' a har tsiirér tsár nee mibeeraá faanqw nee lahhoó'.

38Tawa aáx, angaáno kuri kwaáhh baraá tlawi, as iiloeema kiwa /aareesi baraá miringamoowo.

39Looa iwa tleér mukdá' miringamoó madiít yaamuudá' taa i hardáh kaa tsaahhiiká. Ala gár taa ár a qul/irka ar ma'aay ar taa doogiye' nee yaamaá kaahaar awa naa tlapiitiye'. Tari al'axweés as miringamo kuwa hardahaasi amoodá' i alé.

40Him'eedá' tlaa/aá koom kari tsaát, kari máy baraá tlawi. Nee him'eedá' miringamo kur madiiti kari slakwekwe'eés. Warqamooduú fur'ár ila/aám kuri tleés amór ságw miringamoó wa ale, as fur'a miringamo nguwa geerí surkus, tari tseewúy afaá tlawi.

41Tawa hardáh dirka ma'aá tlawi ti dogiitiya', miringamo iri iisi'ín gawaá hhasaangwdá' oo baraá tlawi. Ságw miringamo iri iisi'ín, iri ló'wa nag'aát. Bartá alu kari tuu'uút nee /uuruú gwaanduú ma'aay, iri fee/ít.

42Nee askaári gár aa slá', a gídaabá mukdá' sleémeero taa tsegiít kuwa tsu/i, as tam oo wák dir'ine miwa waaraáhh ar baraá ma'aay ar qumburu/umit, iri goow.

43Ala geeraharusmoó askaári Paulo guna ba/amisár wa slaá', askaáridá' gari ilaá/, adoodá' taa slaá' makawa tleéhh. Ala iri hara'ayin gídaabá, mukdá' qumburu/umit gu aleesláw, ti geerí slaxi baraá tlawtí alé, nee ta hardihi yaamaá kaahaár i alé.

44Nee mukdá' aa meet, bahh'alé i tsa/an gawaá peehháy nee bahh'alé gawaá parhheemaá hatlá' awa miringamo. Nee gawaá adoorihe sleémeero tari hardahaán yaamaá kaahaár i alé ar saxareema.

Lehhema’aá Ya/abuuse 28

1Tawa hardahaán saxareemór ale, kari tsaahhaán gídaabá yaamuudá' kaahaar umuuwós a Melita.

2Múk yaamuudá' tiri gurhhooár i tleéhh. Asla kana oohiís, atén sleémeero tiri dahi'ísk, asma tluuwaydá' aa tluuw, nee tsaaqwadá' ta laaleer.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3Paulo buhhaá migír giri buruumbuúr, giri qamín baraá asla. Dayshimo iri baraadá' wa ti'iít asma asla, dákw Paulo guri kiíhh, iri hambaleleiít gawaá dákw i alé.

4Múk yaamuudá' dayshimoodá' nguwa ár iwa hambaleele'miti, tari bayé', “Heewí ánga/áw a heé tsu/umaamiít, ala tim aa ba/ani baraá tlawto, Mungúduú Gan'amu inós gu mayká slafíngw i alé.”

5Ala Paulo dayshimoodá' guri kuukuú' baraá asla, ala inós adór aa laáq i káhh.

6Inooín geera ka xui gídaabá i xir'iit, laqaá i yaamí huu' nee iri gwaa' ar gaanslaay. Kuri ló'wa daamarán nee kuri ár, naxés gár gwa eer i káhh, inslawoó muner'ín iri warqáy, tari káh gídaabá, “Inós a mungú.”

7Didá' tseewe qamukaari i dayá' awa heé úr oo yaamuudá', umuuwós a Publio. Heewí tina dahi'ís ar muunuú mulqi'iima, tari dahaayeerós tleehhitaán deelo tame.

8Hamtidá' baabuú Publio i tiiq ga/atanto, nee i tseerdaá gusín. Paulo iri amoorós i dáh, iri firín, dabaawós giri qaás gawaawós i alé, guri hungu/uús.

9Tí sleémeero iwa tleehharút, múk hatlá' oo tiqtuuse oo baraá yaamuudá', niri didá' i hardaráh, kuri hungu/uumiís.

10Inooín atén tiri ilaiwawa/iyé'. Qoomár tleemuurén iwa xáy, tiri muruú yaariír i hanmiís oo taqo sla'aana.

11Alaá slahheeraá tám niwa waaraahhiyé', tari tlawaán ar miringamooko oo amór Iskanderiár daáhh. Qoomár tsaaqwaro miringamoowí ina dír yaamuudá' wa hoót. Miringamoodá' umuuwós ku babay “Munguaá danga.”

12Tari hardahaán dír gixsár ta babay Sirakusa, tay didá' wa hootaán deelo tám.

13Tawa didá' wa tlawaán, tay hardahaán dír gixsár ta babay Regio. Looaytleérós fur'ár baskwá daahh iri fukukueeliín, nee bál tsár tari hardahaán dír gixsár ta babay Puteoli.

14Hhae kay amoodá' i awaán. Atén tiri ló' wa firiné' tawa al iwiwiitaan nee inooín deelo faanqw. Nee aluudae tari hardahaán baraá yaamaá Rumi.

15Amoodae hhae iidíguurén ngwa axaasiyé', atén tiri al'ayé' amór dirka mura' kuwa weerimaamisi ar ta babay Apio, nee dirka ta babay “Maraá tám awa /ayma.” Paulo hhae ngiwa ár, Mungú guri sluufiís, iri qwalaá/.

16Tawa dahaán baraá yaamaá Rumi, Paulo ya/aám gari sláy ar iwa hooti dír doó inós tawa kilós, inós nee askaarmoodá' gu xuúm.

17Alaá deelór tám iwa waaráhh, Paulo geeraharuusér múk Yahudi guri ateét as tiwa doogiya'. Tawa burumburiít, giri báy, “Hhaee'eé', aníng gár naa tleéhh i káhh, ar hariimaaká dír mukrene, nee tam uuneemaá baabi'iirén iga sii'iiká. Ala tam adoorihe tina tseék Yerusalemú wa ale, tiri qaás baraá dabaá múk Rumi.

18Nee inooín aníng yaahamisuuwo tiwa hhe'eés, tina slaá' tiwa gweeri, asma gár naa tleéhh i káhh ar tis gaasi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

19Ala múk Yahudi adoodá' ngiwa sií', aníng adór hatlá' ar ni laaq iri qwát, aqo har kwasleemar'eé' ngiwa waarahhaas amór waawutmoó múk Rumi. Ala aníng /aymuú múk xooror'eé' nguwa sakwasleemuut i kaahh.

20Ala gawaá adoorihe án kuungá' nuna ateét, iwa artá eera' nee tawa al'axweesaan. Asma aníng taa tseék ar pínguuwí as haraxu'utír múk Israeli.”

21Inós kuri báy, “Atén barwár iidíguuwók koom aga slawaaniiká, ar amór yaamaá Yudeár daahh. Ala tam hhiyoó wák oo naa amoorí hardah i kaahh, oo iidíguuwók ngwa oo', laqaá oo /aymuú tlaákw ngwa oo' daanduuwoge.

22Ala hamí a sla'aán axaasaro amoorók wa ale adór kuúng ta ara'aan. Asma atén gár taa axaasaán a gídaabá, diínisíng kuúng ta eehát, ka kángw tlákw i kah umuúqo diiro.”

23Deelo kari al'axweés ar kuwa iiár i qaasár ay. Múk ló'wa yaariír guri i daqáy dír do'dá' inós i hooti. Iimír matlatle ay tsiindo Paulo iidíguú waawuti'iimár Mungú guri dir'ín i alki/iít ar axweesanoó aleesleemuú koóm, gari laqaqán ar gooír Musa nee aaruuse ar gídaabá Yesu a Kristo.

24Bahh'alé axweesantadá' ngiri haratlinti'iiyé', ala bahh'alé ngaa haratlinti'ii'iiká.

25Ala inooín awa kilá' ti slaslay'aaká, tari ti'iimiít, alaá Paulo /aymi'iiká' ngiwa káh gídaabá, “Qeeruú hhoohhoó' looeema gaa káh qoomár iwa axweés dír baabi'iihúng ar afkuú aarusmo Isaya.

26Asma gár aa oó' a tí, ‘Tláw amór mukwí, ku beer, kuungá' a mak axamisá', ala a tsahha'aaká. A mak xumisá', ala a aanda'aaká.

27Asma fuqurángw mukwí aa daktu'uút, nee iiaaín ki ilo' gaa axaasaro. Slám ilaaín kaa gumamaá', gaa makawa ár ilaaine, nee makawa axaás iiaaine, nee makawa tsaáhh fuqurangw'ine, nee muner'ín makawa warqeés án ngiri hungu/uús.’

28“Ala kuungá' xuaak gídaabá Ya/abtór Mungú ar daanduú ba/ama kaa huúw amór xoordaá hatlá', nee inooín ka iiár i qaas.”

[29Adoodá' ooaro ngiwa hhe'eés, múk Yahudi iri kií/ amor'ín, muruú yaarire tiri kilooín yaahamisiyé'.]

30Paulo do'dá' aa hoót, inósuú kilá' guna bu'ún, iri hoót didá' wa ale kureeri tsár. Muu sleémeero guri dahi'iimiís, kudá' amoorós i daqaaqay.

31Iidíguú waawuti'iimár Mungú guri alki/iít, nee iidíguú Aako Yesu Kristo guri intsaahhatimís ar pihhu'uuma, nee heé inós gwa ilaa/ i kaahh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Rumi

Rumi 1

1Ánuú Paulo barwaárí ngina gooiím. Aníng a lawaalmoó Kristo Yesu. Aníng tina ateét tawa ya/abusmo, nee tiri tsawaár as Ya/abtór hho' ar Mungú ngiwa alki/iit.

2Ya/abtoorí hho' Mungú aa al'axweés iimír aáng wa ale ar afér aaruuse, kaa gooín baraá Gooír hhohho'.

3Ya/abtoorí a iidíguú Garmaawós, Aakoorén Yesu Kristo. Inós an hee, nee tlahhaywós oo baraaká' yaamu a tlahhoó Daudi.

4Slám inós ku hhoohhoó' adór Mungú wa ale, asma inós an Garmoó Mungú. Gaarí kaa laqán qoomár inós kuwa waasle/atís baraá múk aa qaátl wa ale.

5Mungú aníng ina tsuuqaá i haniís ar niwa ya/abusmo tleehhiit as Kristo. Adoorí gana tleéhh ar loohír Kristo, as aníng múk xoordu sleémeero nguwa geerahaar amoorós i alé, as nguwa haratlintii'iya', nee nguwa ilaiwawa/iya'.

6Baraá tla/angw'ine kuungá' sleeme a deer, kuungaásingá' taa ateét amór Yesu Kristo.

7Barwaárí ngina gooiím amorhúng i alé, kuungaásingá' baraá gixsár Rumi, kuungaásingá' sleémeero awa taa slaá' nee Mungú, nee tunduri ateét tawa múk hhohhó' oo Mungú. Mungú Baabuúrén nee Aakoorén Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi.

8Gár har geera Mungúeé' un sluufimiís baraá Yesu Kristo ar alé as kuungá' sleémeero. Asma umuúqo diiro baraá yaamu sleémeerowo haratlintaaorhúng ka alki/iit.

9Mungú ga xuu' adór kuungá' án nur aleefiririím umuúqo daqto. Mungú aníng un sagadiyuús ar muunuúeé', ar Ya/abtór hho' ngiwa alki/iit ar iidíguú Garmaawós.

10Án Mungú un firíriím umuúqo daqto hardahamuú amorhúng nguwa aleeslaw barnaxes a sla'aarír Mungú.

11Asma án kuungá' nu artá wa slaá' ló'wa ale, as tsuuqaá Qeeru ngiwa haniis as kuungá' tunduwa gawdeesi baraá haratlintaaooro.

12Gídaabár'eé' a tí, “Gár ni slaa' masók a aníng tin /uuruú i haniis dinkwa nee kuungá' ar loohír haratlintaaoorén tidá' ta koomaan, haratlintaaorhúng nee haratlintaaor'eé'.”

13Hhaee'eé', gár án dirhunge ni xu'utisár wa slaa' a tí gídaabá, aníng aga slaá' daqtá yaarire niwa amorhúng i hardah. Ala taa il/án tam ay hamí. Gár nisa daqeemuú slaá' amorhúng i alé, a gídaabá, masók múk ni amór Yesu i huuw, nguwa slaw dirhunge, adoodá' muu ngura sláw dír múk xoordaá hatlá' sleémeerowo.

14Aníng ti iinuus nee múk Yunani, tam múk Yunanirooká sleeme. Aníng ti iinuus nee múk sagalooár koóm, nee mukduú sagalooár koomaaká sleeme.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Gawaá adoorihe aníng a ló'wa slaá' Ya/abtór hho' ngiwa alki/iit dirhunge sleeme, kuungaásingá' baraá gixsár Rumír hootá'.

16Aníng Ya/abtór hho' a murér wa ara'araaká. Asma Ya/abtór hho' an /uuruú Mungú kudá' ba/amár huwahuúw dír umuúqo heewo oo aa haratlintii'i, har geeraawo a dír heé Yahudi, nee tam dír heé Yunani sleeme.

17Asma baraá Ya/abtór hhoe loohír Mungú kaa geehhooutís ar hee nguwa gan'amkú i harafaari as haratlintaao. Nee loohirí i haratlintaaór huwaahúp sleeme. Asma Gooi i kat gídaabá, “Heé gan'amuú koóm gár ir slafi a haratlintaao.”

18Asma Mungú xarasleemaawós gina geehhooutís gawaá doorí wa ale daanduú múk tlakuuse nee oo aa dee/aanuut, kudá' looeema gaa sii' ar tlakweemaaín.

19Mungú mukwí gár nguwa i xaraásl, asma muruuduú Mungú aa xu'utiít dir'ine, kudá' hee xu'utiro i aleeslay. Asma Mungú muruudá' gwa qaroó dir'ín i geehhooutís.

20Aleesleemuú Mungú oo alhhe'eesay wásl, nee mungu'iimarós, muruuwí hee gu ariiká ilaawo. Ala tam adoorihe muruuwí aa geehhoóuy iimír Mungú yaamu ngiwa tleéhh. Asma tlehhemi'iiwós kudá' aa tleéhh muruuwí ngwa laqaaqané'. Gawaá adoorihe gár tar tlaanki i káhh.

21Inooín tam Mungú ngwa tsaahhi'i, ala inooín ngwa xirfayeesi'iiká gídaabá tawa Mungú, nee slám ngwa sluufimiisi'iiká. Ala inslaway'ín iri daktu'uút, nee muner'ín tidá' sagalooár koomaaká iri ak gíp.

22Inooín ta kaahi, “Atén a sagalooár koomaán,” ala laatí inooín tari daktu'uút.

23Inooín Mungúduú slafíngw alhhe'eesay wásl koóm kwaa xirfayeemisiiká. Ala gár inooín taa xirfayeemiís a munga'aá muqsla, kudá' taa tleéhh ar slaqsa'aá múk qaátl nee awa tsir/o, nee awa makaay, nee awa makaydá' ya'a' waslen.

24Gawaá adoorihe Mungú inooín giri máy, as muruudá' slasla/arén oo ta slai baraá muner'ine nguwa tleehhiya'. Nee tam inooíná kilá' slaqooín ngiri murekeemisiyé'.

25Inooín looeemaá Mungú ngina waa'alhané' nee lama. Inooín gadaádá' taa tleéhh nee Mungú, kan ilaiwawaa/, nee kari xirfayeemiis, ala Mungú inósuú kilá', kuduú Tleehharusmo, kwaa xirfayeemisiiká. Inós an kudá' ta xirfayeemisi ay alhhe'eesay wasle. Amin.

26Gawaá adoorihe Mungú inooín giri máy, as ilatleerir'ín ar mure wasl kawa eehari. Tam /ameena tlehhemuuín kudá' hariím, gídaabá tawa alhooti nee hhawaate, guri warqés. /Ameena iri fuqús nee /ameena.

27Hhawaate sleeme tlehhemuuín kudá' hariím, gídaabá tawa alhooti nee hare, kuri máy, tiri kilooín ilatleeruusiyé' ló'wa ale. Hhawaata iri hhawaatuú hatlá' ilatleeruús ló'wa ale. Hhawaata tlehhema'aá hariima'aaká, awa murér koomá', giri tlehhiít dír hhawaatuú hatlá'. Bu'utuudá' inooín wa hariím as tlehhemuuín kuduú qwanaay, kuri sláy gawaá slaqooín wa ale.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

28Inooín xu'utidár Mungú kuwa xui, inooín kana gaár i xuiiká. Gawaá adoorihe Mungú sleeme inooín giri máy baraá inslaway'ín kudá' aa hhitiruut, as muruudá' hariimaaká kuwa tleehhi.

29Inooín tari haáts muruudá' hariimaakahe, nee tlakweemaawo, ilatleerír peésa, sagagawdeema. Tari haáts da/ito, tsu/uta nee gila, al/ayma nee fola. Tari kaantín,

30tari /ayseenaá tlaáq, Mungú kuri aáhh. Inooín tari siduuse tleehhiít, nee daara/uuse, nee múk ti kilooín xirfayeemiís, múk lohuudaá tlehhema'aá tlákw leelehhiít, múk xwaylitér'ín iialooeemisaaká,

31múk fuquraangw wásl, múk inkihhimuúa koomaaká, múk muk'ín gu sla'aaká, nee múk gurtleemuú koomaaká.

32Mukwí sakwasleemár ganaa' ar Mungú ga ló' wa xuu', gídaabá heé muruuwí gu tlehhahhiít, gár kus hariím a gwa'ara. Ala tam adoorihe inooín muruuwí ku tlehhiit. Nee gár ak tlaakw a tí gídaabá inooín mukdá' muruuwí gu tlehhiít ku aleeya/aa/án sleeme.

Rumi 2

1Kuúng, mulqumooeé', kuúng a múk hatlá' sakwasleemúta? Ala bar adoorihe, kuúng tam heemahe, kuúng gár ta tlank i káhh. Qoomár kuúng bar múk hatlá' sakwasleemút, a kuúng tin kilók sakwasleemút. Asma kuúng muruú ta tlehhit a kuduú kilá' oo kuúng ta sakwasleemut.

2Ala atén a xuaán gídaabá Mungú adór ganaa' gaa tleéhh, múk tlehhema'aá adoorí bur ngwa sakwasleemuút.

3Mulqumooeé', kuúng múk tlehhemi'iiká' gi tlehhahhiít un sakwasleemút. Ala kuúng kilá' baré tlehhemi'iikaáká' in tlehhaahhít. Kuúng ka xu', sakwasleemár Mungú a báqa?

4Laqaá kuúng hhooeemaá Mungú kudá' yaariir nee qiqtliingós nee daamaaraangós, in waqaaqá'a? Slám a xu'ukáhe gídaabá hhooeemaá Mungú kuúng un uuruxuná' as tawa hhu'u'un.

5Ala kuúng muunuúwók ku gawít, nee slám muunuúwók hhu'u'uungw gu slaiiká. Ala gawaá adoorihe kuúng xarasleemaá Mungú in gawaawók i tlahhamís ay bál sakwasleemár Mungú, baldá' sakwasleemár ganaa' ar Mungú kawa geehhoeesi.

6Asma Mungú umuúqo heewo gu buu' ar hariímár tlehhemi'iiwós.

7Ala bahh'alé xirif nee ilaiwa/ame nee hhitiru'uuma wasle ngina leelehhiitiyé' ar qiqtliingw baraá tlehhema'aá hhoe. Mungú slafíngw alhhe'eesay wásl gu haniis dír múk adoorí.

8Ala awa hatlá' a múk qahuuse. Inooín looeema ngina si'iyé' as muruú ganaa'aaká nguwa eeharahariya'. Mungú buhhtaawós nee xarslamaayeerós ga ku'uus gawaá múk adoorí.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Muu sleémeero oo tlakweemaá tlehhaahhiít, gusisiingw nee slahha'amaaye gi sláy. Múk giiriím a múk Yahudi, ala tam múk Yunani sleeme.

10Ala mukdá' sleémeero oo hhooeemaá tlehhahhiít, Mungú gun xirfuú i haniis, nee ilaiwa/ame nee wayda. Múk giiriím a múk Yahudi, ala tam múk Yunani sleeme.

11Asma barqaanti i káhh dír Munguhe.

12Mukdá' hara'ayár Musa ga xuaaká, ala tlakweema kay tleéhh, inooín ki sakwasleemuut, ala tam hara'aya ka xuiikahe. Mukdá' hara'ayár Musa ga xuú', ala tlakweema kay tleéhh, inooín ki sakwasleemuut ar hara'ayaadá'.

13Asma múk ta gan'amuú i harafaari nee Mungú, a gídaabáheeká an kudá' hara'aya gaa axaas, ala múk ta gan'amuú i harafaari, an kudá' adoodá' hara'aya i kat gaa tlehhiít.

14Asma tam múk xoordaá hatlá', kudá' hara'ayár Musa ngi kooma'aaká, inooín baraá tlehhemi'ii'ine gár ta tleehhi a tidá' hara'ayár Musa i kat.

15Slafingw'ín ga laqaaqán gídaabá muruudá' hara'aya i kat kwaa gooín baraá muner'ín i alé. Asma tam muner'ín nee inslaway'ín adoorí ngi laqaaqaná'. Asma inslaway'ín oo kilá' inooín gin sakwasleemuut, laqaá gin aleekal/án.

16Adoorí an adoodá' tleehharuut bál Mungú bar lu/aaroó baraá munér muu gu sakwasleemuut ar baraá Yesu Kristo. Gaarí an adoodá' Ya/abtór hho' i kat, tidá' aníng ni alki/iit.

17Xáy kuúng a adoomá? Kuúng a daara/aán asma kuúng tawa heé Yahudi. Kuúng gár ta i tliintí' a hara'ayár Musa. Nee slám kuúng an daara/aán tawa kat, “Aníng a heé Mungú.”

18Kuúng taa intsaahhatimís hara'ayár Musawo. Gawaá adoorihe gár Mungú i slai aga tsáhh, nee muruú tlákw nee oo hhó' tsaahharo u aleesleér.

19Kuúng ti kilók xú', adór tar geeraharusmoó taampu, nee gwa/atamaayér múk baraá giwtír i dirií',

20geeraharusmoó múk gár xuaaká, nee intsaahhatusmoó na/'aá ninakw, asma kuúng xu'uti sleémeero nee looeemaawo i koón baraá hara'ayár Musawo.

21Kuúnguudá' múk hatlá' intsaahhatimisuú wa slaá', ahaá kuúng mis ti kilók intsaahhatimisaká? Kuúnguudá' múk hatlá' intsaahhatimís gídaabá, “Gár hee ma fiisaar,” ahaá kuúng kilá' mas fisisiín ala?

22Kuúnguudá' káh gídaabá, “Ma fuquusaar,” ala kuúng kilá' baré a fuqús? Kuúnguudá' munga'aá hatlá' waaqaqaá', ahaá ala kuúng kilá' mas fisisiín baraá maray'ín wa ale.

23Kuúnguudá' ti kilók xirfayeemiís as hara'ayár Musa, ahaá ala kuúng kilá' hara'ayadá' mas eeharahatká?

24Asma Gooi i kat, “Umuú Mungú ku waaqaaqaa' nee múk xoordaá hatlá' as kuungá'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

25Kuúng barnaxes hara'ayár Musa aga sa iialooés, daqaní al/utloorók i gídaabár koón. Ala kuúng barnaxes hara'ayár Musa aga sí', daqaní al/utloorók gár i bu' i káhh.

26Heé xoorór hatlá' oo taa al/utliiká, inós barnaxes hara'aya gaa eehaár, kwí ku harafaáriíke gídaabá a heé taa al/uútl, ala tam kwaa al/utliikahe.

27Gawaá adoorihe kuúng heé Yahudi tu sakwasleemuut nee múk xoordaá hatlá'. Asma kuúng hara'aya tam a koonda baraá gooiro, nee kuúng tam taa al/utli, ala kuúng hara'aya a eeharahatká. Ala inooín hara'aya ka iialooeemiis, inooín tam kaa al/utliniikahe.

28Asma hee barnaxes a heé Yahudi baraá muruú tlehhema'aá slaqwa kilós, inós a heé Yahudír kil'eeká. Slám al/utlo tidá' taa tleéhh gawaá slaqwa, a al/utlór kil'eeká.

29Ala heé Yahudi oo kilá', an kudá' Yahudi'iimarós baraá muuná i dirii'. Nee al/utlór kilá' a tidár muuná kuwa al/utli. Al/utloorí kan tleehh nee Qeeruú hhoohhoó', slám kaa tleehhiiká nee hara'aya. Heé adoorí xirfuuwós amór i dahhi a amór mukooká, ala a amór Mungú.

Rumi 3

1Ala gawaá adoorihe heé Yahudi gár i ak kon a milá? Nee al/utlo gár i bu' a milá?

2Gár i bu' i ló'wa deer umuúqo barto. Gár har geera a Mungú axweesantós gana dír múk Yahudír i saayín.

3Ala baraaine bar bahh'alé i inkihhimuúb kona'aaká, adoorí daqaní a adoomá? A gídaabáhe inkihhimuú Mungú in kahhuúti daxta as inkihhimuuín wasle?

4Aasla'áy, adoosingeeká. Ala gár ta warqeesiiká a tí gídaabá, Mungú inós a inkihhimusmo, umuúqo hee baraá yaamuuwo tam lamusmoowo. Asma kaa gooín gídaabá, “Kuúng bar axwés, axweesanaywók masók ku tsaahhi gídaabá, a axweesanoó ganaa', nee kuúng tawa baaliin baraá kwasleemaro.”

5Ala bar tlakweemaarén gan'amuú Mungú ngun geehhooeemisiyá', atén gár ta ooaan a milá? A gídaabáhe Mungú gár ganaa'aaká gaa tleéhh, as sakwasleemarós ngiwa huúw daandeemoorén i alé? (Gaarí ana axweés ar adoodá' muu ir axweemaamisi.)

6Aasla'áy. Asma Mungú geera bar gan'amusmoowooká, geera muu sakwasleemaro adór ngur aleeslay a adoomá?

7Ala lamte'eé' barnaxes gár i laqaqaan a looeemaá Mungú, inós kuri xirfayeés as lamte'eé', aníng daqaní gár tis sakwasleemuuti tlakusmoó wa ale.

8Ala bar adoosíng, an ooána gídaabá, “Tlakweema i tleehhaán as hhooeema iwa hardahiya'.” Múk atén ti kaantiím bahh'alé gaa káh sleeme gídaabá, atén gár ta intsaahhatimisaan a tí. Inooín ki sakwasleemuut ar sakwasleemár hariim.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Ala ateéká' múk Yahudi gár tsiní ar ta koomaan i deéro ta múk xoordaá hatlae? Ala i káhh. Asma aga qaroó ooaán gídaabá muu sleémeero, bar múk Yahudi laqaá múk xoordaá hatlá', sleémeero ta baraá waawuti'iimár tlakweemaá i dirii'.

10Adór kara gooín gídaabá, “Heé ganaá' i kaahh tumu wák.

11Heé sagalooár koóm i kaahh, slám heé Mungú leelehhiít i kaahh.

12Muu sleémeero aa paásl baraá loohír Munguhe, sleémeero naa qwaariyé'. Heé hhooeema gi tlehhiít i kaahh tumu wák.

13Hhehhuuín a adór /aantár piintsiyaá/. Al/ayma kan axwees ar tsifreeri'ín. Gawaá afer'ine gár ti'imiit a qarkwá dayshe.

14Baraá afer'ine gár aa hats a lu'umis nee qarqaraay.

15Ya'aaín i gaansliná' as tseerdaá muu kiwa ku'uusi.

16Hhitiru'uuma nee slahha'amaaye i deer baraá lohuuine, didá' inooín nira waarahhii'i.

17Slám loohír wayda inooín ka xuiiká.

18Slám ilaiwa/amér Mungú kuwa ilaiwawa/i i káhh dir'ine.”

19Ala a xuaán gídaabá axweesanaydá' sleémeero hara'aya i kat, kwaa oó' dír mukdá' sleémeero oo baraá waawuti'iimár hara'ayár wa hoót. Gár axweesanaywí oo hara'aya kusa oó', a gídaabá umuúqo heewo kuwa xasltisi, nee muu sleémeero kuwa sakwasleemuuti nee Mungú.

20Asma heé ta gan'amkuú i harafaari dír geerá Munguhe i kaahh, ar loohír tlehhema'aá hara'aya, asma hara'aya gár i bu' dír heewo, a tlakweemaawós gin laqaaqaán as ngiwa tsaahhi.

21Ala daxta loohír hatlá' kaa geehhooeés, ar Mungú hee nguwa gan'amkú i harafaari. Gan'amuuwí ku slayká ar hara'aya. Gan'amuuwí an kudá' Musa nee aaruuse aáng naa lamabu'uné'.

22Mungú gan'amuuwí gun hanmiis dír umuúqo heewo oo Yesu Kristo gwa haratlintii'. Ku hanmiis dír umuúqo heewo as haratlintaao. Asma barqaanti i káhh.

23Asma muu sleémeero tlakweema gaa tleéhh, nee xirfuú ta kon i kaahh dír geerá Munguhe.

24Mungú gina tawó gan'amuú i harafaár ar gurtleemuuwós. Gár adoorí ngira tleéhh a gadiyér gwedit, tidá' Yesu Kristo aa tleéhh ar muu kuwa gweeri.

25Mungú Yesuwí nguna haniís, as gurtleemuú tlakweema inós nguwa múk i slay ar gwa'araarós. Hee gurtleemuuwí gun sláy bar Yesu ngwa haratlintií'. Mungú adoorí gana tleéhh as loohirós ngiwa laqan ar hee nguwa gan'amkú i harafaari. Asma aáng Mungú tlakweemaá muu gina sa qiqtlín, baraá qartadá' aa waarahhi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[26]Ala gawaá qoomaarihe loohirós gan laqaamár wa slaa', ar hee nguwa gan'amkú i harafaari. Inós gár i slai a kun tsaahh iwa gan'amuú kon, nee heé Yesu gwa haratlintii', nguwa gan'amuú i harafaari.

[27]Gár tas daara/aamaan a milá ala? Gár tas daara/aamaan i káhh. Asma milá? Gár adoorí ga laqaaqaam a hara'aya gaalá? A hara'ayár tlehhemi'iíwo? Aasla'áy, gár adoorí ga laqaaqaam a hara'ayár haratlintaao.

[28]Asma aga araán gídaabá, hee kun gan'amuú i harafaar ar haratlintaao, ala ar tlehhema'aá hara'ayarooká.

[29]Laqaá Mungú an Mungú múk Yahudi kilóse? Ahaá, a Mungú múk xoordaá hatlaeekáhe sleeme? Eeít, inós a Mungú múk xoordaá hatlá' sleeme.

[30]Asma Mungú a wak. Inós múk Yahudi kudá' taa al/utlín, gun gan'amuú i harafadiit as haratlintaaor'ín. Nee múk xoordaá hatlá' sleeme, kudá' taa al/utlinká, gun gan'amuú i harafadiit ar loohír haratlintaaor'ín.

[31]Gawaá adoorihe atén hara'aya an warqeemisaána ar haratlintaaoorí? Aasla'áy. A warqeemisaanaaká ala an gawdeemisaán.

Rumi 4

[1]Ala gár ta ooaan a milá daanduú Abrahamuwo, baabuúrén oo baraá tlahhaay? Inós gár aa sláy a milá?

[2]Asma bar Abrahamu kuna gan'amuú i harafaár as tlehhemi'iiwós, inós i harín tiwa xirfayeemisi. Ala dír geerá Munguhe gár tis xirfayeemisi i káhh.

[3]Gooi gár i kat a milá? “Abrahamu Mungú guna haratlintií'. Haratlintaaoorós kari gan'amuú i harafaár amoorós i alé.”

[4]Ala dír heedaádá' gadiyér tleéhh, slaqweerós tidá' ka harafaariiká tawa tawo qeemu. Ala an hariímarós.

[5]Ala a gár diimbé dír heedaádá' oo tlehhema'aá koomaakahe, ala gár i kon a Mungú guna haratlintií', Mungúdá' heé tlakusmo gu gan'amuú i harafaár. Heé adoorí Mungú gun gan'amkuú i harafaar as haratlintaaoorós.

[6]Gaarí an gár Daudi sleeme ngisa oó' gídaabá, heé amohhoó' an kudá' Mungú aa gan'amkuú i harafaár oo tlehhema'aá koomaaká,

[7]“Múk amohhoó' an kudá' dakuúsar'ín taa gurtláy, nee awa tlakweemaaín taa tuntuúk.

[8]Heé amohhoó' a kudá' Aako i tlakweemaá i harafadiitiiká.”

[9]Xáy, amohhooarí dír kay káh a dír mukdá' taa al/utlíni, laqaá tam dír mukdá' taa al/utlinká sleeme? Asma adoodá' Gooi i kat ana qaroó ooaán gídaabá, “Abrahamu Mungú guna haratlintií'. Haratlintaaoorós kari gan'amuú i harafaár amoorós i alé.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Adór kura harafaár gan'amuú i alé a adoomá? A qoomár inós kuwa al/uútli, laqaá a qoomár inós kuwa al/utliiká? Abrahamu kuna gan'amuú i harafaár qoomár inós kuwa al/utliiká, ala a alaá al/utloorooká.

11Aluuwo kuri al/uútl. Al/utloorós a layár taa haniís nee Mungú gídaabá inós kwa gan'amuú i harafaár as haratlintaaoodá' i kon qoomár inós kuwa al/utliiká. Gawaá adoorihe Abrahamu iri baabuúín tleehhiít, mukdá' sleémeero oo taa al/utliniiká, kudá' haratlintaatiiá', as inooín sleeme kiwa gan'amuú i harafaari.

12Slám inós a malé baabuú mukdá' taa al/utlín. Ala a as al/utlo kiloseeká, ala a asma inooín baraá slafingw'ine haratlintaaoodár Abrahamu ngaa eehariyé', tidá' Abrahamu i kon iimír inós kuwa al/utliiká.

13Mungú al'axweesani gana haniís dír Abrahamu nee xwaylarós gídaabá inooín a aaluusér yaamu. Al'axweesantí kaa haniisiiká asma Abrahamu hara'aya ngiwa eehaár, ala kana haniís as adoodá' inós kuwa gan'amuú i harafaár nee Mungú as haratlintaao.

14Asma mukdá' hara'ayár eeharahaár, bar inooín a aaluuse, daqaní haratlintaao gídaabárós i káhh, nee al'axweesantá Mungú kaa hingeés.

15Asma hara'aya sakwasleemár Mungú gan huwaahúp, ala didár hara'aya iwa kahh, dakuús sleeme i káhh.

16Gawaá adoorihe muruudá' Mungú aa axweés dír Abrahamú i aleeró, sleemuuwós gár i ga/ay a haratlintaao. Gawaá adoorihe hee bir haratlintaaór kón, Mungú muruuwí guqo tawó haniis. Al'axweesantí a dír xwaylár Abrahamu sleémeerowo. Ala a dír kudá' kilooineeká awa hara'ayár Musa koomá', ala tam dír kudá' haratlintaaór Abrahamú koomá' sleeme. Asma inós dír atén sleémeerowo a baabá,

17adoodá' kara gooín gídaabá, “Án kuúng ugwa qaás tawa baabuú xoordaá yaariir.” Gawaá adoorihe inós an baabuú xoordaá yaariir dír geerá Munguhe, Mungúdá' inós aa haratlintií'. Mungúwí an kudá' múk aa qaatl gu slafíngw i hanimiís, slám an kudá' mura' sleémeero kudá' kaáhh gu ateetiím tawa adór muruú dáw.

18Qoomár haraxu'uti iwa kahh, inós ina haratlintií' ar haraxu'uti gídaabá, inós i baabuú xoordaá yaariir tleehhiit, adoodá' kura ádbáy gídaabá, “Adoorí an adór xwaylarók ir yaaruur.”

19Abrahamu inós kureeriwós tsiiruú wake naa nakaa/iyé'. Inós slaqwtós gari alqaytsiít gídaabá gwa'araaro aa nakaá/. Nee slám gídaabá xwaylár Sara aa tsatít. Ala tam adoorihe Abrahamu aa mune si'iiká baraá haratlintaaoorose.

20Inós al'axweesantá Mungú gaa xurér wa ariiká baloó ale. Ala haratlintaaoorós kana /uuruú i doók, Mungú guri xirfayeemiís.

21Nee slám al'axweesantá Mungú gari haraxuú' gídaabá Mungú ga aleesláy tleehhamooro, tidá' naa dir'eén i al'axweés.

22Gawaá adoorihe haratlintaaoorós kari gan'amuú i harafaár amoorós i alé.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

23Axweesanaywí gooi i kat gídaabá, “Haratlintaaoorós kari gan' amuú i harafaár amoorós i alé.” Axweesanaywí kwaa gooinká as inós kilós,

24ala kuna gooín as atén sleeme. Asma tam atén sleeme ti gan'amuú i harafaar as haratlintaao, asma atén Mungú un haratlintaatiaán, kudá' Yesu, Aakoorén, ngwa waasle/atis baraá múk aa qaátl wa ale.

25Yesu inós kuna haniís as iwa gwaai as tlakweemaarén, nee kunguri waaslee/atís as atén tiwa gan'amuú i harafaari.

Rumi 5

1Hám daxta atén taa hhe'eés gan'amuú i harafaarooro ar loohír haratlintaao. Gawaá adoorihe atén a wayduú koomaán dír Munguhe ar baraá Aakoorén Yesu Kristo.

2Baraá Yesu Kristowo sleeme atén pa/aangw ugwa slawaán oo gurtleemuuwí nguwa i hardahaan. Atén hamí an baraá gurtleemuuwí wa iwiwiitaán. Slám atén a qwalala/aán asma haraxu'utirén tidá' ta koomaan ar xirfuú Mungú kuwa slawaan.

3Ala a har adoorí kiloseká, ala an qwalala/aán tam baraá slahha'amaayeero sleeme. Asma a xuaán gídaabá slahha'amaaye gár ni huwahup a qiqtliingw.

4Nee qiqtliingw gár ni huwahuwi a muunuú gawít, nee muunuú gawít gár ni huwahuwi a haraxu'uti.

5Nee haraxu'uti atén ti dae tlaqká. Asma sla'aarír Mungú kinga qaroó ku'uús baraá muneerén i aleeró nee Qeeruú hhoohhoó', kudá' tinda amoorén i haniís.

6Asma qoomár atén tawa múk tlakuuse, qoomaadá' Mungú aa qaás iwa bó/, Kristo iri gwaá' as daandeemaá múk tlakuuse.

7Asma a gár gawit ló'wa ale hee iwa gwaai as daanduú heé gan'amuú koóm. Ala dooqa hee ga aleesláy iwa qiitli gwa'araaro as heé hhoó'.

8Ala Mungú inós u kilá' sla'aarirós ngina laqán diirén i aleeró asma Kristo ina gwaá' as daandeemoorén qoomár atén tawa tlakuuse.

9Ala hamí atén taa gan'amuú i harafaár ar tseereerós. Gawaá adoorihe a ak xuaán ló'wa ale gídaabá atén a ba/amán ar inós dír sakwasleemár Munguhe.

10Qoomár atén tawa wakuuse dír Munguhe atén tiri haraki/ís dirós i alé ar tseerér Garmaawós. Gawaá adoorihe atén haraxu'uti a ló'wa koomaán gídaabá, hám daxta alaá haraki/isarene atén ti ba/amis ar slafiingós.

11Ala a har adoorí kiloseká, ala atén Mungú un sa qwalala/aán sleeme baraá Aakoorén Yesu Kristo, kudá' atén taa haraki/is dír Mungú i alé.

12Tlakweema nina dahiyé' baraá yaamuú i alé ar loohír heé wák, nee tlakweemaadá' gwa'ara ngiri huuwiyé'. Gawaá adoorihe aluuwo gwa'ara iri hardát ay dír muu sleémeero, asma muu sleémeero tlakweema gaa tleéhh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Tam qoomár hara'ayár Musa kingiwa haniisiikahe, tlakweema i qaroó daadayá' baraá yaamuuwo. Ala dír hara'aya iwa kahh tlakweema ki harafaariiká.

14Ala iimír qoomár Adamu ay qoomár Musa tlakweema naa baaliné' daanduú muu sleémeeroowo, tam daanduú kudá' naa dakuusi'iikahe adoodár Adamu ira dakuús, hara'ayár wák ngiwa máy eeharto. Adamu inós a slaqsoó kudá' hardáh aluú wa ale.

15Ala tlakweemaadá' Adamu aa tleéhh nee gurtleemuudá' Mungú naa haniís a dimbadimbé ló'wa ale. Asma tam heewí wák, Adamu, inós tam gwa'ara ngaa huwi ar tlakweemaawós dír múk yaariír i alé, ala heewí wák, Yesu Kristo, gurtleemuú yaariír oo Mungú nguna ak ló'wa huúw dír múk yaariír i alé ar loohír tsuuqaá Mungú.

16Gurtleemuudá' Mungú naa haniís, nee gadá' tlakweemaá wák naa huwiyé', aa slaqasiká. Asma tlakweemaadá' wák gár naa huwiyé' aa sakwasleemár Mungú. Ala gurtleemuú Mungú, kudá' Mungú naa haniís as tlakweemaá múk yaariír, gurtleemuudá' gár naa huúw a muu kuwa gan'amuú i harafaari.

17Asma gwa'ara pa/aangw guna sleér oo ir waawuti'ii'iin as heedaádá' wák, asma inós ina huú' baraá tlakweemaá i alé. Gawaá adoorihe mukdá' gurtleemuú Mungú gwa slay, in ak slaaf nee iwa waawuti'ii'in ar loohír kudá' wák Yesu Kristo. Asma inooín kaa gan'amuú i harafaár as gurtleemuudá' ló'wa úr oo Mungú.

18Gídaabárós a tí, tlakweemaá heé wák sakwasleema ngina huwiyé' dír muu sleémeeroowo. Adoorí an adór tlehhmuú gan'amuú koóm oo heé wák sleeme, gár naa huúw a muu kuwa gan'amuú i harafaari nee slafiingw kuwa slay.

19Asma adoodá' mukdá' yaariír ira tlakuuse tleehhiít as dee/aanuú heé wák, adoorí sleeme an adoodá' mukdá' yaariír kur gan'amkuú i harafaari as iialooeesár heedá' wák.

20Hara'aya nina hardát as dakuúsadá' iwa doogiin ak alé. Ala tlakweema niwa tlahhiyé', gurtleemuú Mungú iri ak ló' wa doogín sleeme.

21Gawaá adoorihe, adoodá' tlakweema nira baaliné' ar loohír gwa'ara, adoorí an adór gurtleemuú Mungú ir baalin ar loohír gan'amu, slafíngw alhhe'eesay wásl nguri huuw ar loohír Yesu Kristo, Aakoorén.

Rumi 6

1Gár ta ooaan ala? An kumiitána baraá tlakweema as gurtleemu iwa ak doogin.

2Aasla'áy a adoosingeká. Ateéká' aga qatlaan dír tlakweemaawo, ala adór atén tar malé hootaan baraá tlakweemaá wa ale a adoomá?

3Kuungá' kaangwí u xuá'aáke gídaabá, qoomár atén tiwa baatimiís as tawa dinku'uumisaan nee Kristo, a tina baatimiís as tawa dinku'uumisaan nee gwa'araarós.

4Atén tina baatimiís as tiwa haragaasi nee Kristo, nee gwa'araarós kawa dinku'uusaan. Ala ar loohír baatiísmoorene atén tina al foól nee inós, gwa'arár inós ira gwaá' an toorén, as atén ta hootaán ar slafíngw /abén, adór Kristo kungura waaslee/atís baraá gwa'arár wa ale ar aleesleemuú Mungú nee xirfuuwós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Asma adoodá' atén tira haragaasaán nee inós, qoomár tawa qatlaán ar adoodá' inós ira gwaá', atén tiqo malé haragaasaán nee inós ar tawa waaslee/aan sleeme ar adoodá' inós ira waasleé/.

6A xuaán gídaabá muneerén tidár aáng kaa kikií' dinkwa nee Kristo gawaá msalaábár i alé. Gaarí gár isa tleehharút a as /uuruuduú tlakweema oo baraarén i dirií' masók ku hhitín, as atén mawa lawaalér tlakweema tleehhitaán malé ale.

7Asma heé aa gwaa', inós kwaa gweér baraá lawaali'iimár tlakweemaawo.

8Ala atén barnaxes aga qatlaán dinkwa nee Kristo, a haratlintatiaán gídaabá atén a slafaán sleeme dinkwa nee inós.

9Nee slám a xuaán gídaabá, Kristo, alaá waasle/uuwose inós i gwaaiiká malé ale, slám inós i malé dahiiká baloó alé baraá /uuruú gwa'araaro.

10Asma inós iwa gwaá', a gídaabá ina gwaá' sagaáwa wák wa ale as daanduú tlakweema. Nee slafingwdá' hamí ir slafi, an in slaaf as Mungú wa ale.

11Gawaá adoorihe kuungá' sleeme masók tin harafaditá' tawa múk aa qaatl dír tlakweemaawo, nee tawa múk slaáf dír Munguhe baraá Kristo Yesuwo.

12Kuungá' ma ya/aamara' tlakweema slaqoohúng kuká' qatlá' ngiwa baaliya', nee ilatleerír slaqwa kawa eeharahada'.

13Nee slám kuungá' slaqoohúng mi hanmiisara' as kiwa ar gadiyuusi nee tlakweema, tawa adór xooslár tlehhema'aá ganaa'a'aaká. Ala kuungá' ti kiloohúng hanise' dír gadiyér Mungú i alé, as kuungá' Mungú kuwa sagadiyusa' ar slaqoohúng, slaqoohúng tawa adór xooslár tlehhema'aá ganaa'á'.

14Asma kuungá' tlakweema nu aleeslay'aaká nuwa sa waawuti'ina'. Asma kuungá' dír tay dir'a' a baraá waawuti'iimár hara'ayarooká, ala kuungá' a baraá waawuti'iimár gurtleemu.

15Adoorí gídaabárós a milá? A gídaabáhe tlakweema in tleehhaán as adoodá' atén tawa baraá waawuti'iimár hara'ayarooká, ala tawa baraá waawuti'iimár gurtleemu. Aasla'áy, adoosingeeká.

16Kuungá' kaangwí u xuá'aáke? Gídaabá kuungá' bir taa kiloohúng hanisé' amór aakookoo as kuwa sagadiyusa', nee kuwa iialooeemisa', kuungá' daqaní a lawaalér heedaádá' ta iialooeemisa'. Kuungá' bar lawaalér tlakweema, lawaali'iimarí gár i hup a gwa'ara, ala bar lawaalér iialooeemis, lawaali'iimarí gár i hup a gan'amu.

17Ala Mungú ku xirfayeesi. Asma kuungá' aáng a lawaalér tlakweema. Ala hamí intsaahhasadá' taa ilaoté', aga iialooesé' ló'wa ale ar mune sleémeero.

18Hám kuungá' tunda gweér baraá lawaali'iimár tlakweemaá wa ale, nee daxta kuungá' a lawaalér gan'amu.

19Tí ana oó' ar slaqsoó slafíngw muu, asma kuungá' kawa tsatsahhaanda'aaká. Kuungá' aáng slaqoohúng ina hanisé' kiwa ar gadiyuusi nee slasla/aaru'uuma nee

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

dee/aanu. Tlehhemuú adoorí dee/aanu nguri huúw baraá slafingwhunge. Ala hám daxta kuungá' slaqoohúng na haniisaak kiwa ar gadiyuusi nee gan'amu. Tlehhemuú adoorí gár ni huwi a hhoohhooeesa.

20Qoomár kuungá' tawa lawaalér tlakweema, qoomaadaádae kuungá' gan'amu ugwa sagadiyusi'iiká.

21Qoomaadaádae gár taa sleeré' a milá? Gár taa sleeré' a muruuwí hám ta sa murumitá'aáke. Ala alhhe'eesoó muruuwí a gwa'ara.

22Ala hamí, kuungá' bar tunda gweér baraá lawaali'iimár tlakweemaawo nee tunduri lawaalér Mungú tleéhh, gár ta sleera' a muruudá' hhoohhooeesár huwahuúw. Nee alhhe'eesaywós a slafíngw alhhe'eesay wásl un sleerá'.

23Asma slaqwér tlakweema a gwa'ara, ala gár Mungú atén tir qay a slafíngw alhhe'eesay wásl baraá Kristo Yesu Aakoorén.

Rumi 7

1Hhaee'eé', kuungá' hara'aya a xuá', nee slám a xuá' gídaabá hara'aya i aleesleemuú koón daanduú heewo, qoomár hee bir slaaf.

2/Ameenír taa duúx, inós kaa tseék nee hara'aya, dír hhawaatuú i alé, qoomár hhawaata bir slaaf. Ala hhawaata bira gwaá', inós daqaní kaa gweér baraá hara'ayaadá' inós gaa tsek dír hhawaatuuwo.

3Ala barka óh dír hhawaatuú hatlá', qoomár hhawaatuuwós bir slaaf, inós daqaní ka bay a /ameenír tsaatuso'o. Ala bar hhawaatuuwós aa gwaá', inós daqaní kaa gweér baraá hara'ayaro, nee inós tam ka duuxi nee hhawaatuú hatlá', hara'ayár duuxo gaa meeriiká eeharto.

4Kuungá' sleeme a adoosíng, hhaee'eé'. Asma adoodár Kristo ira gwaá', kuungá' sleeme ana qatlé', nee slám kuungá' a baraá waawuti'iimár hara'ayár i dir'a'aaká. Kuungá' a múk heé hatlá', kudá' naa waaslee/ baraá múk aa qaátl wa ale. Gawaá adoorihe tlehhema'aá hhohho' in tleehhaán awa Mungú ngu qwal/atisá'.

5Qoomár atén tawa warqawaniiká, ilatleerír tlakweema tidá' taa tleemiís nee hara'aya, ina gadiyús baraá slaqoorén wa ale, tam atén tlehhema'aá gwa'arár huwahuwá' kiri tleehhaán.

6Ala hám atén taa gweér baraá hara'ayaaro, asma atén aga qatlaán dír hara'ayaadá' atén taa tsegi. Hám daxta atén Mungú un sagadiyuusaán ar loohír /aben, gídaabá ar Qeeruú hhoohhoó', ala ar loohír aangeeká, tidár hara'ayaadá' taa gooín kawa eeharaharaan.

7Ala atén gár taa ooaan a milá? Hara'aya a tlakweemaáwo? Aasla'áy a tlakweemaawooká. Ala án geeraawo tlakweema tsaahharo i aleeslawaaká hara'aya bir káhh. Án geeraawo ilatleeri a tsaahhaaká bar hara'aya iga beeriká, “Ma ilatleeruusaar.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Tlakweema hara'aya ngina ar gadiyuusiyé', ilatleerír dimbadimbé ngiri tleesiyé' baraaeé' wa ale. Asma hara'aya bir káhh, tlakweema naa gwaaiyé'.

9Aníng aáng a slaáf, niwa hara'ayár koomaaká. Nee hara'aya niwa hardát tlakweema niri slafiyé',

10ala aníng niri gwaá'. Gawaá adoorihe hara'ayaadá' slafiingw geera ngu huuw, gár naa húp dir'eene an gwa'ara.

11Asma hara'aya niwa hardát, tlakweema pa/aangw nguri slayé', aníng iri al/ayiyé', iri gaasiyé' ar hara'ayaadá'.

12Gawaá adoorihe hara'ayár Musa ka hhoohhoo', nee hara'aya sleeme ka hhoohhoo', slám i ganá' nee ka hhoo'.

13Ala hara'ayaarí hhoo' gwa'ara ngina húbi dir'eene? Aasla'áy a hara'ayaarooká, a tlakweema gwa'ara ngina huwiyé'. Ala tlakweema hara'ayaadá' hhoo' ngina ar gadiyusiyé', as aníng iwa gaasiya'. Gawaá adoorihe hara'aya tlakweema ngina laqaán gídaabá a gár tlaakw ló'wa ale.

14Atén a xuaán gídaabá hara'aya loohirós a ar baraá qeeru. Ala aníng a heé slaqwa, tina weeriís adór lawaalmoó tlakweema.

15Asma muruuwí án ni tlehhahhiit aníng u tsatsahhaamaaká. Muruudá' ni slaa' tleehhamooro u tleehhaaká, ala muruudá' naa aáhh, an kudá' ni tlehhiit.

16Ala barnaxes aníng muruudá' ni sla'aaká un tlehhiít, aníng an ya/a/aám gídaabá hara'aya ka hhoo'.

17Gawaá adoorihe heé muruuwí tlehhahhiít a aningeeká, ala a tlakweemaadá' baraaeé' wa hootá'.

18Asma aníng aga xuú' gídaabá, gár hhoo' ar baraaeé' wa hoot i káhh, gídaabá baraá slaqwte'eé'. Tidá' hhoo' ngiwa tleehh a slaá', ala tleehhamooro a aleeslawaaká.

19Asma tidá' hhoo' ni tleehhamór wa slaa' a tlehhiitaaká, nee tidá' tlaakw ar ni tleehhamór wa sla'aaká, an tidá' ni tlehhiit.

20Ala tidá' ni tleehhamór wa sla'aaká, bar an tidá' ni tlehhiit, heé ga tlehhiít a aningeeká, ala a tlakweemaadá' baraaeé' wa hootá'.

21Gawaá adoorihe aníng aga tsaáhh gídaabá hara'ayaarí aníng in sa waawuti'iín gídaabá, tidá' hhoo' a slaá' tleehhamooro, ala gár aníng i iihardarah an tidá' tlaakw.

22Asma aníng baraá muunuúeene hara'ayár Mungú an sa qwalalaá/.

23Ala baraá slaqwte'eene gár naa ár a hara'ayár hatlá'. Hara'ayaarí i sláqw nee hara'ayaadá' baraá muunuúeén i dirii'. Asma hara'ayár tlakweema i gadiyús baraá slaqwte'eé' wa ale, aníng iri tsék.

24Gawaá adoorihe aníng a liitlakusmo. Ador'eé' tí ka ló'wa gawit. Heé aníng i ba/amís dír slaqwtír gwa'araaro a heemá?

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

25Mungú i xirfuuti. Ba/amusmo u koóm, Yesu Kristo Aakoorén. Ala barnaxes a adoorí, ánuú kilá' hara'ayár Mungú an sagadiyuús ar muunuúeé', nee hara'ayár tlakweema an sagadiyuús baraá slaqwte'eene.

Rumi 8

1Gawaá adoorihe sakwasleema i káhh dír mukdaádá' oo baraá Kristo Yesu i diriia.

2Asma hara'ayaadár Qeeruú Mungú, an tidár slafíngw huwahuuw. Hara'ayaarí baraá Kristo Yesuwo aníng iga gwét dír hara'ayaadár tlakweemaawo nee dír gwa'araaro.

3Asma muruudá' hara'aya i aleesleeraaká tlehhamuuwo, muruudá' Mungú guna tleéhh. Asma hara'aya i /uuruú koondaaká, as adoodá' slaqoorén iwa tlakweemaá slaiya' tlehhmuuwo. Ala Mungú Garmaawós oo kilá' nguna ya/aáw. Inós slaqwa gari sláy ar slaqás nee tidár múk tlakweemaá koóm. Gawaá adoorihe Mungú tlakweema giri sakwasleemuút baraá slaqoorén awa tlakweemaá koomá'.

4Mungú adoorí gana tleéhh as muruudá' hara'aya i hara'ayiyiin iwa boo/i baraarén wa ale. Asma atén ti sa waawuti'ii'inká nee heeuumár tlakweemaá koom, ala nee Qeeru.

5Asma mukdá' ta sa waawuti'ii'in nee heeuumar'ín ar tlakweema, inooín muruú ta eeharahari a muruú slaqwa. Ala mukdá' taa sa waawuti'ii'in nee Qeeru, inooín muruú ta eeharahari a muruú Qeeru.

6Asma muruudá' hee i slai baraá heeuumarose, gár ni huuwi a gwa'ara. Ala muruudá' Qeeru i slai, gár ni huuwi a slafiingw nee wayda.

7Asma heé heeuumarós ar tlakweema ga eeharahaár, inós nee Mungú a wakaari. Asma heeuumarós hara'ayár Mungú ga iialooeemisiiká, nee slám ga aleeslayká iialooeesaro.

8Mukdá' heeuumar'ín ar tlakweema ga eeharahaár, inooín Mungú sla'atisaro ku baloó aleeslayká.

9Ala kuungá' tundu sa waawuti'ii'inká nee heeuumár tlakweema, ala nee Qeeru, barnaxes a ló' gídaabá Qeeruú Mungú i baraahúng wa hoot. Heedaáduú Qeeruú Kristo gu koomaaká, inós a heé Kristowooká.

10Barnaxes Kristo i baraahúng wa hoot, daqaní slaqwtahúng aa gwá' as tlakweema, ala qeeruuhúng i slaaf as kuungá' tunda gan'amuú i harafaár.

11Mungú Yesu guna waaslee/atís baraá múk aa qaátl wa ale ar Qeeruuwós. Nee Qeeruuwós bir baraahúng wa hoot, inós slaqoohúng sleeme, kudá' gwa'ara, gi waaslee/atis ar Qeeruudá' baraahúng wa hoót, ar adoodá' Kristo ngura waaslee/atís.

12Gawaá adoorihe, hhaee'eé', heeuumarén ar tlakweema gár atén tiwa iinus i káhh, nee atén gár kawa eeharaharaan i káhh baraá slafingwrene.

13Asma kuungá' barnaxes aga eehadé', kuungá' a qatlá'. Ala kuungá' barnaxes tlehhemi'iidá' tlakw awa slaqwa iga tsu/é' ar Qeeruú Mungú, daqaní kuungá' a slafá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Mukdá' sleémeero oo Qeeruú Mungú i geeraharahari, inooín a na/'aá Mungú.

15Asma kuungá' qeeruú lawaali'iima ugwa sleeri'iiká, ala qeeruú taa sleeré', an kuduú muunuú na/'uuma. Gawaá adoorihe atén an tseeamiimaán, “Baabá, Baabá.”

16Qeeru i lamabu'ún dinkwa nee qeeruurén gídaabá atén a na/'aá Mungú.

17Nee atén barnaxes a na/'ii, atén a aaluuse. Atén a aaluusér Mungú, nee a aaluuse dinkwa nee Kristo. Barnaxes a ló' gídaabá a slahhaahha'aán dinkwa nee inós. Daqaní atén xirif u slawaán sleeme dinkwa nee inós.

18Aníng slahha'amaayér qoomaarír hamí a gaár i fadiitaaká ta xirfuudá' tindi amoorén i geehhooeesi qoomaadae.

19Nee mura' sleémeero sleeme kudá' Mungú aa tleéhh, ku daamaarán ar haraxu'uti, gídaabá na/'aá Mungú ki geehhooeesi baraá xirfuú wa ale.

20Asma mura' sleémeero sleeme kuna baraá hhitiru'uumár i qaás. Ala a gídaabaheeká inooín kana slaá'. Ala a Mungú adoorí gana slaá'. Ala tam adoorihe haraxu'uti i deer.

21Asma mura' sleémeero kudá' Mungú aa tleéhh, ku gweer baraá lawaali'iimadár hhitiru'uumaro. Nee tam inooín amohhooa ngiri slayá', qoomaadár na/'aá Mungú xirfuuín bunga slayé'.

22Asma atén a xuaán gídaabá tam ay laarí mura' sleémeero kudá' taa tleéhh i /iif baraá slahha'amaayér wa ale adór /ameenír asltá xwayla gaa da/.

23Ala a muruudá' taa tleéhh kiloseeká. Ala tam atén sleeme a /ifaán baraá muneerene, ateéká' Qeeru ugwa slawaan. Qeeru inós an mamaá geera awa Mungú amoorene. Atén sleeme an ló'wa haraxuaán qoomaadá' Mungú atén tiwa na/'iiwós awa kilá' tleehhi, nee slaqoorén kiwa gweeri baraá lawaali'iimaro.

24Asma atén ana ba/amán ar baraá haraxu'uti. Ala gadá' taa haraxuaán barnaxes aga araán gídaabá kaa boo/eés, gadá' daqaní a haraxu'utirooká. Asma hee gadaádá' i ga/ay adór ngir haraxui?

25Ala barnaxes a haraxuaán gár ta ga/aawanaaká, gadaádá' an daamaaramaán ar qitla.

26Adoorí an adoodá' Qeeru atén tir alee/iimisi, asma atén gár ta aleeslawaan i káhh. Asma atén gár ta firimaan a xuanaaká ar atén wa hariím firooro, ala Qeeru inósuú kilá' atén ti aleefiriirín dír Munguhe ar /ifór uren, tidá' ooaro ta aleeslayká.

27Nee Mungú kudá' munér muu ga xuuxu'uúm, inós gaa tsaáhh gídaabá gár Qeeru i slai a milá. Asma muruudá' Qeeru i firiirin as múk hhohhó' oo Mungú, ti slasláy nee sla'aarír Mungú.

28Atén a xuaán gídaabá dír mukdá' Mungú slaá', mura' sleémeero ti alee/iimiis, as mukdá' nguwa muruú hhó' i slaslay. Mukwí an kudá' Mungú aa ateét ar sla'aarirós ar kilá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

29Asma iimír aáng, qoomár inooín kiwa tleehhiiká, Mungú inooín gaa qaroó xuú', slám gaa qaroó tsawaár iwa warqaya', as tawa slaqamís nee Garmaawós. Gawaá adoorihe Garmaawós masók an garmoó baris dír hhaeewós awa yaariir.

30Nee kudá' iimír aange aa qaroó tsawaár, giri ateét, nee kudá' aa qaroó ateét, giri gan'amuú i harafaár. Nee kudá' aa gan'amuú i harafaár, giri xirfayeés.

31Ala ma ooaán gawaá daanduú tihe? Mungú bir bartarén i dirii', heé atén ti tlaampa'aás a heemá?

32Mungú tam Garmaawós gwa ilaa/iiká, ala nguri haniís iwa gwaai as atén sleémeero. Ala Mungúwí mura' sleémeero ngu atén i haniísiíke dinkwa nee inós.

33Heé mukdaádá' Mungú aa tsawaár gu sakwasleemuút a heemá? Mungú an kudá' gi gan'amuú i harafadiít.

34Gawaá adoorihe heé inooín gi sakwasleemuút a heemá? Yesu Kristo inós ina gwaá', nee slám a tí kiloseeká, inós nina waasleé/ baraá múk aa qaátl wa ale. Nee inós hamí i dákw /iyáy oo Mungú, i atén aleefiriirín.

35Heé atén ti paraátl dír sla'aarír Kristowo a heemá? Gár paraatlaro ti aleeslaw a slahha'amaayeéro? Laqaá a daeéro? Laqaá a gusisiíngo? Nee a qwárko, laqaá a liitlákwe? Nee a tsaxwaáwo, laqaá tsu/utár paánga?

36Asma kaa gooín gídaabá, “Atén tin tsuu/ umuúqo siiwaro as kuúng, tin harafadiit tawa adór bee/ángw tsu/uta.”

37Ala baraá muruuwí sleémeerowo arba/ati a ló'wa slawaán ar kudá' atén taa slaa'.

38Asma aníng a ló'wa xuú' gídaabá gár aníng paraatlaro i aleeslaw dír sla'aarír Munguhe i káhh. Gwa'ara i aleesleeraaká paraatlaro, laqaá slafiingw, laqaá malayke, nee tam kudá' aleesleemuú koomá' baraá yaamaá qeeruuwo i aleeslay'aaká paraatlaro, nee tam muruudá' dáw, laqaá tam muruudá' sangw hardáh, laqaá tam kudá' /uuruú koomá',

39laqaá muruuduú gawtí dirií', laqaá kuduú baraá guruú yaamu, laqaá umuúqo gár taa tleehhi i aleesleeraaká paraatlaro dír sla'aarír Munguhe, tidár baraá Kristo Yesu Aakoorén.

Rumi 9

1Aníng gaarí ni kah ar ló', asma an káh ar baraá Kristo, slám lama a ooaaká. Muunuúeé' nee Qeeruú hhoohhoó' a lamabu'uuse dinkwa nee aníng ar gídaabá,

2Aníng gurhaamír yaariir a koóm ar slahhe'eemiis ló'wa ale baraá muunuúeene umuúqo daqto.

3Án geeraawo gár ni slaa' masók tin lu'us nee tiwa paraatli dír Kristowo, adoorí geera bir alee/isoó huba dír hhaee'eene, kudá' tlahhay'eé'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Inooín a múk Israeli. Kina harafadiít tawa na/'aá Mungú. Inooín xirfuú Mungú nguna ariyé'. Slám Mungú gina alqadoorós i haniís, nee hara'ayaaro. Nee slám dabér saalíngw Doó Mungú kana amor'ín i haniís, nee al'axweesantá Munguhe.

5Inooín a laqwalór baabi'iidá' aáng. Nee Kristo dír naa daáhh a baraá tlahhay'ín xwaylár slaqwto. Inós a Mungú mura' sleémeero. Inós i xirfuuti ay alhhe'eesay wasle. Amin.

6Gaarí a gídaabaheeká axweesantá Mungú ina warqeér. Asma múk xoorór Israeli sleémeero a múk Israeli oo kil'eeká.

7Nee slám a gídaabaheeká xwaylár Abrahamu sleémeero a na/'aá Abrahamu. Asma kaa gooín gídaabá, “Na/'aá Isaka an kudá' ta babay na/'iiwók.”

8Gídaabárós a tí, tlahhoó hee hee gu na/oó Mungú tleehhiiká. Ala na/'iidá' taa laqwalín as al'axweesantá Mungú, kudá' an na/'aá Abrahamu.

9Asma /aymuuduú al'axweesani a kwí, “Aníng ni kii/ kurko qoomár adoorihe, Sara na/oó garma gwa laqwál.”

10Ala a har adoorí kiloseeká. Rebeka daaqoó tsár guna laqwál dír hhawaatuú wák wa ale, inós an Isaka, baabuúrén.

11- 12Qoomár daaqaywí kuwa laqwalinká, qoomár gár hhoo' laqaá gár tlaakw ar taa tleéhh iwa kahh, qoomaadaádae Mungú Rebeka gari báy, “Garmoó úr garmoó niiná gu sagadiyuus.” Adoodá' Mungú aa slaá', nee adoodá' aa tsawaár, an adoodá' warqawaaká. Asma tsawdór Mungú gár i eeharahat a tlehhema'aá mukooká, ala gár i eeharahat a ateetamór Mungú.

13Asma kaa gooín gídaabá, “Aníng Yakobo una slaá', ala Esau una aáhh.”

14Ala gár ta ooaan a milá gawaá daanduú tihe? Ar Mungú i tlehhiiti a tidá' gan'amuú koomaakáhe? Aasla'áy, a adoosingeeká.

15Asma Mungú Musa guna báy, “Án hee bur gurtleemuú wa slaá', u gurtláw. Nee kudá' guruueé' iwa tlatlay, u gurtleemuú i tleéhh.”

16Ala gawaá adoorihe gurtleemuú Mungú a gídaabaheeká kun slasláy as adoodá' hee i slai, laqaá as ilakaaharuú qwaatloorós, ala kun slasláy as adoodá' Mungú i slai daanduú heewo, Mungúdá' gurtleemuú hanmiís.

17Asma baraá Gooiro Mungú i kaahi dír Farao gídaabá, “Án kuúng gár usa waawutmoó wa qaás a tí gídaabá, /uuruueé' nguwa gawaawók i laqaam, nee as iidíguueé' kuwa alki/iiti baraá yaamu sleémeerowo.”

18Ala bar adoorí, Mungú barnaxes hee gu gurtleemuú wa slaa', guqo gurtláy, nee barnaxes hee gu muuná gawdeesár wa slaa', guqo muuná gawdees.

19Án ngi slaá' daxta kuúng i yaahás gídaabá, “Bar adoosíng, Mungú adór i kaahi gídaabá dakuús amór naa dáhh a amór hee. Asma heé sla'aarír Mungú ilaa/aro ga aleesláw a heemá?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[20]Ala kuúng hee, kuúng a heemá, tiwa tlaampa'aamisa' nee Mungú? Gár taa tleéhh, tleehharusmoowós gunqo beéra gídaabá, “Aníng misa adoorír tléhh?”

[21]Ahaá, tleeusmo i aleesleemuú kónke daanduú tleeiro, tam baraá /aarmoó wák oo tleeiro xooslmoó wák guri tleehh oo hhoohhoó', nee oo hatlá' oo hhoohhooeeká.

[22]Mungú xaraasleemawós gi laqaamár wa slaa', nee aleesleemuuwós nguwa laqan. Ala Mungú xaraasleemawós gaa alqiítl ala alé, nee xooslaadá' taa qwanáy wa tleéhh, gana máy ala alé ar qitluú yaariír, as mingiwa hhitín.

[23]Adoorí gana tleéhh as xooslaadá' gurtleemuú slaw ngiwa xirfuuwós oo yaariír i geehhooeesi. Kuká' an kudá' aa amohhe'eés as xirif kuwa slay.

[24]Tam atén sleeme tina ateét tawa xooslár adór tí. Ala múk taa ateét a har múk Yahudi kiloseeká, a múk xoordaá hatlá' sleeme.

[25]Tí an tidá' Mungú aa oó' baraá kitaábuú aarusmo Hoseawo, gídaabá, “Mukdá' aáng kwe'eeneeká, un baw, Kuungá' a muk'eé'. Nee /ameenidá' aáng naa sií', an baw, Sla'aaruso'or'eé'.

[26]Nee didaádá' aáng inooín kiwa báy gídaabá, ‘Kuungá' a muk'eeneeká,’ didár kilae kin bay, ‘Kuungá' a na/'aá Mungú kudá' slaáf.’ “

[27]Nee aarusmo Isaya ina axweés sleeme daanduú múk Israeliwo, iri tseé' iri oó', “Múk Israeli tam ku yaariír adór hhasángw baraá afaá tlawi, ala múk ba/ám baraaine ku niiná.

[28]Adoodá' Mungú aa oó' gídaabá ga tleehh, inós adoodá' ga tleehh ar gaanslaay, axweesantós gari boo/ees baraá yaamuuwo.”

[29]Nee slám Isaya gaa qaroó geerí oó' gídaabá, “Aakoó Aleesleemusmo geera bar xwayla ngaa meetisiiká amoorén i alé, atén geera a adór Sodoma, geera taa alqoomeés nee Gomora.”

[30]Ala gár ta ooaan a milá daanduú tihe? Mukduú xoordaá hatlá' oo gan'amu gwa leelehhitiiká dír Munguhe, inooín kaa gan'amuú i harafaár ar loohír haratlintaao.

[31]Ala múk Israeli hara'aya gana leelehhiít as gan'amu kuwa slay, ala inooín kaa gan'amuú i harafaariiká.

[32]Asma milá? Asma gan'amu kuna leelehhiít ar tlehhemi'i, slám a ar haratlintaaoorooká. Inooín tari dukuúts gawaá tlaa/anooduú dukuutsmo.

[33]Adoodá' kara gooín gídaabá, “Qaytsiít, aníng tlaa/anoó dukuutsmo u qaás baraá Sayuni, nee tlaa/ár muu gu daraahh. Ala umuúqo heewo oo inós gwaa haratlintii' ku murekeesiiká.”

Rumi 10

[1]Hhaee'eé', aníng gár ni slaa' ar muunuúeé' sleémeero, nee gár ni firíriim dír Munguhe, as inooín, a gídaabá masók inooín kin ba/amis.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2Asma aníng a lamabu'uúm gídaabá, inooín ilakaaharu ngu ló'wa koná' as Mungú, ala xu'uti ngi kona'aaká.

3Asma inooín gan'amuuduú amór Mungú daáhh ngu xuiaaká. Inooín gan'amuuín ngun kilooín leelehhiitiyá'. Gawaá adoorihe inooín taa qaasi'iiká baraá gan'amuuduú amór Mungú daáhh.

4Asma Kristo hara'aya gan boo/eemiis. Gawaá adoorihe umuúqo heewo oo gwa haratlintii' ku gan'amuú i harafaar.

5Asma Musa ina gooín daanduú gan'amuudá' ta slaslay ar hara'aya kawa eeharahari, iri oó', "Heé adoodá' hara'aya i kat ga tlehhiít, inós i hoot ar adoodá'."

6Ala gan'amuudá' ta slaslay ar haratlintaao, gár i kaahi a tí, "Kuúng ma kaahaar baraá muunuúwók i alé gídaabá, 'Heé gawaá doorí tsa/ám a heemá?' " (Gídaabárós Kristo kunguwa baraá yaamuú i huuwi.)

7"Laqaá ma kaahaar, 'Heé aweér amór múk aa qaátl i alé a heemá?' " (Gídaabárós a Kristo kunguwa gawtí huuwi baraá múk aa qaátl wa ale.)

8Ala gan'amuudá' gár i kaahi an tí gídaabá, "Axweesani ka dirók i tseew, i gawaá afkók, slám i baraá muunuúwók." Axweesantí an axweesantadár haratlintaao, tidá' atén ta alki/iitaan.

9Asma kuúng Yesu bura ya/aán ar afkók, gídaabá inós a Aako, nee bara haratlintí' ar muunuúwók gídaabá, inós Mungú nguna waasle/atís baraá múk aa qaátl wa ale, daqaní kuúng a ba/aán.

10Asma hee in haratlintaatii' ar muuná, tam kuri gan'amuú i harafaar dír geerá Munguhe, nee afkose iri ya/án tam ba/ama gari sláy.

11Asma Gooi i kat gídaabá, "Heé inós gwa haratlintii' ku murekeesiiká."

12Asma baraá kaangwihe gár dimbé i káhh dír heé Yahudi nee dír heé Yunaniro. Asma sleémeero Aakooín a wak. Nee daqaari'iimarós i bu'út dír umuúqo heewo, kudá' inós gu ateetima.

13Asma Gooi i kat gídaabá, "Umuúqo heewo kudá' umuú Aako gu ateetiím i ba/án."

14Ala adór kur ateeti kudaádá' inooín ta haratlintati'iiká. Nee slám adór kur haratlintii'i kudaádá' iidíguuwós inooín taa axaasiiká. Nee iidíguuwós adór kur axaasi, bar heé gu alki/iít i kaahh.

15Nee slám hee adór ngur alki/iiti burkwa ya/aawiiká. Asma Gooi i kat gídaabá, "Mukdá' Ya/abtór hho' alki/iít hardahamuuín ku slaa' ló'wa ale."

16Ala a mukdá' sleémeerowooká oo Ya/abtoodá' gaa iialooees. Asma Isaya i kaahi, "Aáko, ya/abtoodá' inooín naa axaasiyé' diirén wa ale, heé gaa haratlintii' a heemá?"

17Gawaá adoorihe gár haratlintaaór huwahuuw, a Ya/abtoodá' ta axaás, nee Ya/abtoodá' baraá axweesantá Kristo gan dáhh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18Ala aníng an yaahaás gídaabá, “Inooín Ya/abtoodá' kaa axaasiikáhe?” Aasla'áy, inooín kaa axaás, asma Gooi i kat, “Afor'ín kaa axaás baraá yaamu sleémeeroowo, nee axweesanay'ín aa hardáh ay alhhe'eesoó yaamu.”

19Ala aníng a malé yaahaás gídaabá, “Dooqa múk Israeli Ya/abtoodá' gana tsaahhiiká?” Tam qoomár aáng ar Musawo Mungú ina qaroó oó', “Kuungá' gur'ee nu ót as múk xoorór hatlá', mukdá' kuungá' ta harafadita'aaká gídaabá tawa múk kilá'. Heé adoorí ga tleéhh a aníng. Slám kuungá' tari buhhá' dír múk xu'utír koomaaká as aníng.”

20Nee Isaya inós aa qiítl /aymi'iiká' ngiwa oó', “Múk aníng leelehhiitaaká, aníng ina sláy, nee múk aníng yaahamiisaaká, aníng tina geehhooeés dir'ín i alé.”

21Ala daanduú múk Israeliwo i kaahi, “Tlaatla/aangw sleémeerowo aníng dabaaeé' ina gan'aás dír múk iialooeemisaaká nee oo sageegawdén.”

Rumi 11

1Gawaá adoorihe aníng an yaahaás, “Mungú mukós gwa sií'i?” Aasla'áy. Gwa sii'iiká. Asma tam ánuú kilá' a heé Israeli, oo baraá xwaylár Abrahamu, oo tlahhoó Benyamini.

2Mungú mukós kudá' aa qaroó tsawaár iimír aáng wa ale, gwa sii'iiká. Ahaá, kuungá' a xua'aakáhe adoodá' Gooi i kat daanduú Eliyawo, qoomár inós iwa sihhiít dír geerá Mungú i alé, as múk Israeli nguwa sakwasleemuuti.

3Inós iri oó', “Aáko, inooín aaruuseerók kaa tsuú/, nee meesaduuwók awa ilahhooa kaa feé/. Heé aa meet a aníng kilooeé', nee hamí inooín aníng i gaasár wa slaiyá'.”

4Ala Mungú gár inós ngwa báy a milá? Guna báy, “Aníng múk kumér faanqw u koóm tam hamí oo Baali gwa i tumbarara'atiikác.”

5Adoorí an adór hám ta i diriiaan qoomaarihe. Tam hamí múk niiná i deer oo aa meet, kudá' Mungú aa tsawaár as gurtleemuuwós.

6Mungú inooín gina tsawaár as gurtleemu, ala a gídaabaheeká as tlehhema'aá inooín naa tleehhiyé'. Asma geera bar gina tsawaár as tlehhemi'i, geera gurtleemuuwós a tawo.

7A adoomá daxta? Gadaádá' múk Israeli aa leelehhiít, gaa slayká. Ala mukdá' taa tsawaár gaa sláy. Awa hatlá' kiri mune gawdeés,

8adoodá' kara gooín gídaabá, “Mungú muner'ín gari iilooeés, ilaaín giri taampúy, nee inooín giri iiawasleés. Nee adoorí an adoodá' inooín tay dirii'i tam ay laarí.”

9Nee Daudi sleeme i kaahi, “Muruú /aymar'ín masók i tsaaxweeli tleehhiit amor'ine, nee dukuutsmo, as inooín tawa dukuutsi nee slaasláwar'ín ngiri slayá'.

10Ilaaín i giiwiye' as gídaabá matawa gaa ár. Nee daandeemooín i koongaagooiye' ay alhhe'eesoó slafingw'ín.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11Gawaá adoorihe aníng an yaahaás gídaabá, inooín tana dukuútsi as tawa huui? Aasla'áy, a adoosingeeká. Ala múk Israeli iwa huú', ba/ama niri hardát dír múk xoordaá hatlá'. Adoorí ina tleehharút as masók múk Israeli gur'ee nguwa ohiin.

12Huu'umaá múk Israeli tsuuqaá yaariir ngaa huwiyé' dír múk baraá yaamu sleémeerowo. Nee as adoodá' múk Israeli iwa /aarúy, múk xoordaá hatlá' tsuuqa gay sláy. Ala gawaá adoorihe, faarór múk Israeli bira bó/, tsuuqa daqaní ki ak ur ló' wa ale.

13Kuungá' múk xoordaá hatlá', án daxta an axweés nee kuungá'. Aníng a Ya/abusmoó Mungú amór múk xoordaá hatlá'. Aníng ilakaaharu un tlehhiít baraá gadiyér'eé' tihe.

14Asma aníng gár ni slaa' a masók múk xooror'eé' gur'ee gun ót, as bahh'alé ngiwa ba/amis.

15Asma inooín qoomár kiwa sií', muu sleémeero kuna haraki/ís dír Mungú i alé. Ala qoomár inooín birka ya/án nee Mungú, adoorí gár ni hup a milá? Gár ni hup a slafiíngoóke dír mukdá' aa qatli?

16Mukatmoodá' taa geerí tleéhh barnaxes ku hhoohhoó', as adoodá' kuwa haniís amór Mungú i alé, xwaanteedár mikaáte kara tleéhh sleémeero ka hhoohhoo'. Nee dee/aruú xa'ano barnaxes ku hhoohhoó', haleemo sleeme ki hhohho'.

17Ala daxta a adoorí, múk Yahudi a adór xa'anoó mseituúni kudá' taa dahaás, nee múk xoordaá hatlá' a adór xa'anoó mseituúni oo baraá sla/a, oo hee aa dahaasiiká. Haleemo bahh'alé awa xa'anoodá' taa dahaás kina tlaáq. Haleemaá hatlá' awa xa'anooduú sla/a, kiri haátl baraá xa'anoodá' taa dahaás i alé, nee di/itá xa'anoodá' taa dahaás ngiri /ayiyé'. Kuungá' a adór haleemiidá' taa haátl.

18Ala kuúng birti xirfayeemís dír haleemiidá' hatlae, inslaweek gídaabá kuúng dee/aruú xa'ano u gagariindaaká, ala a kuúng dee/aruú xa'ano un gagarín.

19Kuúng a kat, “Haleemiidá' kina tsaát as án tiwa hatli didaádá' i alé.”

20Ar ló', inooín kina tlaáq, ala gár kisa tlaáq a haratlintaaoowasler'ín. Ala kuúng a gawaá xa'anoodá' taa dahaás i dirí' as haratlintaao. Gawaá adoorihe, kuúng ma daara/aamaar, ala masók an da'ayumít.

21Mungú haleemaá xa'anooduú kilá' gaa mayká tsatto. Kuúng ka xu', kuúng un máya tsatto?

22Gawaá adoorihe ana araán gídaabá Mungú i xaraasl, nee slám ku hhoó'. Inós i xaraasl dír mukdá' aa huui baraá tlakweema. Ala diroge ku hhoó', kuúng bar kumaamít baraá hhooeemaawós wa ale. Ala bar kumaamitká, kuúng sleeme tu tsaat adór haleemiidá' wa ale.

23Ala múk Yahudi sleeme, inooín barnaxes loohir'ín tidár haratlintaao wasl bar kaa máy, inooín ki ki/is didá' kiwa tlaáq. Asma Mungú gi aeesláy ló'wa ale ngiwa malé hatli.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

24Asma kuungá' múk xoordaá hatlá' tunduna tsaát gawaá xa'anoó sla/atá wa ale, tunduri haátl gawaá xa'anoó taa dahaás i alé. Múk Yahudi a adór haleemiidá' kilá' awa xa'anoodá' taa dahaás. Ala a gár ak inslaahh haleemiidá' taa tsaát kiwa ki/isi gawaá xa'anoodá' i dahhiya', ta haleemiidá' xa'anoó sla/ato.

25Hhaee'eé', án gár ni slaa' a lu/aaráywí un xuá', as kuungá' miti kiloohúng xirfayeemisaara' as sagalooarhúng. Ala lu/aaráy a kwí. Múk Israeli bahh'alé muner'ín aa gawduuduúr, ala ar har qoomár niina, ay dír múk xoordu sleémeero i dahi, kudá' ba/ám.

26Daqaní múk Israeli sleémeero i ba/án. Asma kaa gooín gídaabá, “Ba/amusmo naa hardáh, amór i dahhi a amór Sayuni. Inós dee/anu sleémeero gu hingees dír xwaylár Yakobowo.

27Alqadoorí an alqadoodá' aníng ni tleehh nee inooín, qoomár tlakweemaaín ngiwa hingees.”

28Múk Israeli a wakuusér Mungú asma Ya/abtór hho' kawa sií'. Adoorí ina tleehharút as kuungaásingá' múk xoordu. Ala múk Yahudi a múk taa tsawaár nee Mungú. Gawaá adoorihe inooín Mungú gi slaa' as baabi'ii'ín.

29Asma Mungú gurtleemuú aa haniís gu alki/iiká, nee slám hee bar ngwa tsawaár, gu si'iiká aluuwo.

30Kuungá' múk xoordu, kuungá' aáng ana dee/aanuté' dír Munguhe, ala hám daxta gurtleemuú Mungú ugwa sleeré', as adoodá' múk Yahudi iwa dee/aanuút.

31Múk Yahudi sleeme a adoodá'. Inooín hám naa dee/aanuutiyé' as adoodá' kuungá' tawa gurtleemuú sleeré'. Nee adoorí ina tleehharút as inooín sleeme gurtleemu kuwa slay aluuwo.

32Asma Mungú muu sleémeero gwa máy kiwa tseegiti baraá dee/aanuú wa ale, as inós daqaní sleémeero ngiwa gurtlay.

33Ga/aaweek, xáy, daqaari'iimár Mungú adór kar úr, nee sagalooarós nee xu'utiro. Heé sakwasleemarós tsaahharo ga aleesláw a heemá? Heé lohuduuwós leelehhituuwo gi aleesláw a heemá?

34Asma Gooi i kat, “Heé inslawoó Aako gu xuú' a heemá? Heé inós gu hara'ayiiyiím a heemá?

35Heé inós gwa gaár i haniis a heemá as inós kuwa bui aluuwo?”

36Asma mura' sleémeero inós guna tleéhh, slám i kumiit as aleesleemuuwós, nee in deer as inós. Inós i xirfuuti ay alhhe'eesaay wasle. Amin.

Rumi 12

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1Gawaá adoorihe hhaee'eé', aníng kuungá' nun harhheehhe'eés as gurtleemuú Mungú, kuungá' slaqoohúng na haniisaak iwa ilahhooár slaáf tleehhitiya', tidá' hhoohhoo' ar Mungú gu qwal/atimis. Gaarí an sluufimisuuhúng kudá' gídaabár koóm.

2Kuungá' baraá slafingwhunge ma hootara' ar adoodá' múk baraaká' yaamu ir hooti. Ala masók kuungá' tundun warqees baraá inslawayhunge, ar inslawayhúng kuwa /abeemiisi, as kawa tsahha' gídaabá Mungú gár i slai a milá. Asma gár i slai a tidá' hhoo', tidá' inós gu qwal/atimis, nee tidá' qoom.

3Mungú aníng ina aleesleemuú i haniís. Gawaá aleesleemuuwí án naa slawi, án umuúqo heewo dirhunge un ádbabáw gídaabá, “Kuúng miti kilók harafadiitaar tawa heé gídaabár koóm ta adoodá' kuúng ti dir'a. Ala kuúng masók fuquraangók unar inslasleér, umuúqo heewo masók ti kilós ga/áy ar harqoomoó haratlintaaoodá' taa haniís nee Mungú dír umuúqo heewo.”

4Atén slaqwa a koomaán, a wak, ala diqaywós ku yaariír. Ala umuúqo diqto i gadiyeérós ar dimbé koón.

5Gawaá adoorihe atén sleémeero a adór slaqwtá wák baraá Kristowo, nee umuúqo heewo baraarene a diqtá kudá' hatlá' sleémeero.

6Atén aleesleemuú Qeeru oo dimbadimbé u koomaán, ar harqoomoó tsuuqaadá' Mungú naa atén i haniís. Gawaá adoorihe heé aleesleemu gu koóm oo ya/abtór amór Mungú daahh kawa alki/iiti amór múk i alé, inós ngi alki/iiti ar harqoomayduú haratlintaaoorós.

7Hee aleesleemuú i kon bar oo muu alee/iimis, heewí muu ngu alee/iimisi. Heé aleesleemuú intsaahhatimis gu koóm, i intsaahhatimisi.

8Nee heé aleesleemuú gurbu'uungw gu koóm, muu ngu gurbu'un. Heé muruuwós hanmiís, ngu hanmiisi ar muunuú /awaák. Heé múk hatlá' sageesihhimiít, muu ngu sagesihhimiiti ar ilakaaharu. Heé gurtleemuú koóm, muu ngu gurtlatlay ar qwal/amaaye.

9Sla'aarirhúng masók i hhaahhafíngw koondaaká. Tidá' tlaakw aahhaak, nee tidá' hhoo' eeharaak.

10Kuungá' ti kiloohúng ló'wa sla'aaslae' ar sla'aarír hhae, nee ti kiloohúng tlaampa'aamise' tiwa ilaiwawa/a'.

11Gadiyeét na tleehhaak ar ilakaaharu, ala ar tli/itooká. Kuungá' baraá munerhunge masók a múk ilakaaharuú koóm, Aako na sagadiyuusaak.

12Kuungá' qwalala/é' baraá haraxu'utír wa aleeró, qiitlé' baraá slahha'amaayerhunge, kumiité' baraá firooro.

13Kuungá' sleeme múk hhohhó' oo Mungú kuduú liitlakuuse alee/iimisaak, nee muu na dahi'iimisaak umuúqo daqto.

14Mukdá' kuungá' nu gusiisiím, tsuuqumaak. Kuungá' tsuuqumé', ala ma lu'umisaara'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Qwalala/é' dinkwa nee mukdá' qwalalaá/. /Aa/amiimé' dinkwa nee mukdá' /aa/amiím.

16Kuungá' masók ti kiloohúng axweesani slasleerá'. Kuungá' uraay mu leelehhiitara', ala masók tin niinaweemisá'. Kuungá' miti kiloohúng harafadiitara' gídaabá tawa múk sagalooár koóm.

17Tlakweema mi kuqár bu'uumara'. Ala tidá' hho' na tleehhaak dír geerá muu sleémeerowo.

18Kuungá' umuúqo loohír ya/aam leelehhiitaak ar tawa hota' ar wayda nee muu sleémeero, ar adoodá' kuungá' kar aleesleera'.

19Sla'aaruuser'eé', li/aayd mu bu'uumara', ala bu'utuú li/aay dír Mungú i mawaak. Asma kaa gooín gídaabá, “Aako i kaahi, li/aay a daanduueé', aníng li/aay u buú'.”

20Ala Gooi i malé kat gídaabá, “Wakusmoowók bir qwariit, /aymiiseek. Nee bir waxiit, wahaaseek. Asma adoorí bar aga tléhh, kuúng daqaní gil'o aga gawaá sagós i dalá/.”

21Kuúng tlakweema muwa ar ba/iyé', ala kuúng tlakweema na ar ba/eek ar hhooeema.

Rumi 13

1Umuúqo heewo múk aleesleemuú úr gu koóm ngu ilaiwawa/i, asma aleesleemuú amór Mungú dahhaaká i kaahh, nee aleesleemuudá' dáw kuna hara'ayín nee Mungú.

2Gawaá adoorihe heé heedá' aleesleemuú koóm gu waaqaá', hara'ayár Mungú gan siaasii'. Nee kudá' siasiiá' ti sakwasleemár i slayá'.

3Asma kudá' waawuti'ii'imá', ta múk dae tlaaqiiká tawó alé as tlehhema'aá hho', ala a as tlehhema'aá tlakw. Xáy, kuúng a slá'a ar heé aleesleemuú koóm kuwa da'ayumitká? Gimáy, kuúng hhooeema na tleehheek, daqaní kuúng ilaiwa/ame a sleér dirose.

4Asma inós a sagadiyusmoó Mungú, as hhooeema ngiwa kuúng i tleehhi. Ala bar tlakweemaá tleehhít, da'ayuút, asma tsataay gu tawó konká, ala a as tawa sagadiyusmoó Mungú oo li/oó bu'uúm dír mukdá' muruú tlákw tlehhiita.

5Gawaá adoorihe, ilaiwa/ame i hariín, as li/aay kilós kuwa da'ayumita'aaká, ala as afoodár baraá munerhúng wa axwees.

6Gaarí an gár kuungá' tas koódír bu'uundá'. Asma mukdá' aleesleemuú koóm a sagadiyuusér Mungú, qoomár hariímár gadiyér'ín kawa boo/eemisi.

7Umuúqo heewo tidá' inós wa hariím haniisaak. Heé koódi, koódír i haniisaak, heé ohome, ohomér i haniisaak, kudá' daér wa hariím, da'ayuumitaak, kudá' ilaiwa/amér wa hariím, ilaiwawa/aak.

8Hee muwa iinuús tam gár wake, ala gár uwa iinuusi aqo har sla'aari kilós. Asma heé heeqá' slaá', hara'aya gaa boo/eés.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Hara'ayarí kah, “Fuqi ma awaar, hee mu gaasaar, gár hee ma fiisaar, gár hee ma ilatleeruusaar,” hara'ayaarí nee hara'ayár hatlá' sleémeero kana haragaás baraá hara'ayaarí wák gídaabá, “Inslaawmoowók slaeek adoodá' kuúng tir kilók sla'.”

10Heé sla'aarír koóm ga slaiiká hee nguwa gár tlaákw i tleehhi. Gawaá adoorihe sla'aari a boo/eemisuú hara'aya.

11Adoorí tleehhaak ar ilakaaharu, asma kuungá' qoomaarí ta koomaan a xuá'. Slám a xuá' gídaabá kuungá' gár tunduwa hariím, hamí an tleerá' baraá gu'uteero. Asma ba/ama hamí naa naká/ diirén i alé, ta ak qoomaadá' atén haratlintaao kawa iimu/uumani.

12Xweera naa harafaakiyé', tlaatla/aangw naa haranakaá/. Gawaá adoorihe tlehhemi'iidá' ki mawaán, nee xosluudá' slaqwara kiwa oohaan, kudá' gwa/atamaaye.

13Atén masók an hootaán ar adoodá' hariim, adór qoomár tlaatla/ángw wa ale. Ala a gídaabaheeká an hootaán ar hheehha nee xufta, laqaá ar tsaatu'uuma nee ar slafíngw slasla/arén. Nee slám a gídaabaheeká an hootaán ar gila nee da/i.

14Ala kuungá' Aako Yesu Kristo na oohaak tawa xosluuhúng awa baqamoó, nee slám slaqoohúng mi ga/aawara' as ilatleerír slaqwa makawa tleemiís.

Rumi 14

1Heedaádá' haratlintaao niiná alee/iisaak, ala mu sakwasleemuutaara' as inslawaywós kudá'.

2Daqtakaaro heeko i haratlintaaór kón tam mura' sleémeero gu /aay. Ala kudá' haratlintaaór niina ga koóm, gár i /ayi a naanú kilós.

3Ala heedaádá' mura' sleémeero gu /aáy, kudá' /ayiimaaká munguwa waaqaqaá'. Laqaá tam heedaádá' /ayiimaaká, kudá' mura' sleémeero gu /aáy munguwa sakwasleemuút, asma Mungú heedaádá' mura' sleémeero gu /aáy gwa ya/án.

4Kuúng a adór heemá tawa sagadiyusmoó heé hatlá' sakwasleemut? Asma sagadiyusmoodá' bira huú', laqaá bira huuiiká, kaangwí a daanduú sagadiyusmoodá' nee daqaarmoowós. Ala sagadiyusmoodá' i sihhiit, asma Aako aleesleemu gu kón oo sagadiyusmoodá' iwa kumiiti sihhitanooro.

5Baraá slaqsaywo heeko deelorka dirose a deelór gídaabár koom ta deelór hatlae. Ala dír kookoowo deelo sleémeero a gár wák. Ala umuúqo heewo haraxu'uti masók ga kón gídaabá, adoodá' inós i xui ar ló'.

6Asma heedaádá' deelorka ga xuú' gídaabá i gídaabár koón, adoodá' gan tleehh as Aako. Nee slám heedaádá' mura' sleémeero gu /aáy, gun /aay as Aako, asma i Mungú sluufimiis. Nee kudaádá' /ayiimaaká, /ayma gaa máy as Aako, nee inós sleeme i Mungú sluufimiis.

7Asma baraá tla/angwrene heé hoót as inós kilós i kaahh, laqaá heé gwaá' as inós kilós i kaahh sleeme.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Asma atén bar hootaán, an hootaán as Aako, nee bar qatlaán, an qatlaán as Aako. Ala atén bar hootaán laqaá bar qatlaán, atén a múk Aako.

9Gaarí an gár Kristo isa gwaá' nee iri waasleé/, as iwa Aakoó múk aa qaátl tleehhiti, nee oo kudá' slaáf sleeme.

10Ahaá ala, kuúng mas hhiyaawók sakwasleemút? Nee kuúng mas hhiyaawók waaqaqá'? Asma atén sleémeero a sihhiitaán dír geerá kitangwduú sakwasleema oo Mungú.

11Asma Gooi i kat, “Aako i kaahi. Adoodá' aníng nir slaaf, umuúqo heewo i geeraaeé' tumbarara'aat, nee umuúqo tsifraango Mungú guri xirfayees.”

12Gawaá adoorihe umuúqo heewo baraá tla/angwrene iidíguú slafiingós gu alki/iit dír geerá Mungú i alé.

13Ala gawaá adoorihe atén kilootén mitiwa sakwasleemuutaán. Ala masók sakwasleemarhúng a adoorí gídaabá. Hee hhiyaawós munguwa dukuutsmoó i qaás, laqaá munguwa daáhh baraá tlakweemaá i alé.

14Aníng a xuú', nee slám taa ló'wa xu'utisa hhe'eés nee Aako Yesu gídaabá, gár slasla/aar i káhh baraá tleehhamoorose. Ala dír heedaádá' ga ga/aawa gídaabá, gaarí ka slasla/aar, dirose gadaádá' ka slasla/aar.

15Kuúng barnaxes hhiyaawók ugwa gurhaamír i qás as muruú /aymár ta /ak, daqaní kuúng a baraá sla'aarír wa hotká. Muruú /aymaarók hhiyaawók munguwa qwaareés, asma Yesu hhiyaawók kudá' guna sa gwaá'.

16Gawaá adoorihe kuungá' ga/aawaak, muruudá' hhohhó' oo kuungá' ta koonda', masók ku waaqaaqaaiiká nee muu.

17Asma waawuti'iimár Mungú a /ayma nee wahaangooká, ala a gan'amu nee wayda nee qwala/, kudá' amór Qeeruú hhoohhoó' daáhh.

18Asma heedaádá' Kristo gu sagadiyuús ar loohír adoorí, inós Mungú gu qwal/atimis, nee slám inós ku xirfayees nee muu.

19Ala bar adoosíng, gár atén tiwa hariím an tleehhaán tidá' wayduú huwaahuuw tla/angwrene, nee tidá' haratlintaaór umuúqo heewo ga kwa/amis.

20Gadiyér Mungú ma hhitiimaar as muruú /ayma. Ar ló' mura' sleémeero ku hhohhó'. Ala muruudá' hee burngwa /aáy, inós adór tlaakw ga tleehh barnaxes muruuduú /ayma aa dukuutsmo tleehhiít.

21Gawaá adoorihe a tsiní fu'unaay bira meér /aymaaro, laqaá difaái bara meér wahaango, laqaá umuúqo gaaro ar hhiyaawók gu dukuutsmoó i huwaahuuw.

22Kuúng haratlintaaoorók a koón daanduú muruuwihe. Kuúng haratlintaaoorók tisíng kilók koomeek dír geerá Munguhe. Heé amohhoó' a kudá' ti kilós sakwasleemuutaaká baraá muunuúwose gawaá muruudá' aa tsawdiiti tleehhamooro.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

23Ala heedaádá' xuruumiít, gawaá gadaádá' i /ayi inós kwaa sakwasleemuút. Asma inós gadaádá' gaa /ayiiká ar haratlintaao. Umuúqo gaaro ar baraá haratlintaaór dahhaaká a tlakweema.

Rumi 15

1Ateéká' /uuruú koomá' baraá haratlintaaooro, atén gár tiwa hariím a mukdá' haratlintaao niiná un alee/iimisaán ar daqaatlakwér haratlintaaor'ín kawa gagaaraan. Ala a gídaabaheeká atén kilootén tin sla'atimisaán.

2Umuúqo heewo baraá tla/angwrene masók inslaawmoowós gun sla'atimis as hhooeema ngiwa slay, nee as iwa kwa/i baraá haratlintaaoorose.

3Asma Kristo sleeme inós taa kilós sla'atisiiká. Ala inós gooirí gana boo/eés, tí kah gídaabá, “Niqimisuudá' kuúng tura niqimiís nee muu, aníng una sláw.”

4Ala Gooi sleémeero tidá' taa qaroó gooín, kana gooín as atén tiwa intsaahhatimis. Asma atén qitla nee gurkwa/amis u slaslawaán baraá Gooiro. Gawaá adoorihe a gawduwaán baraá haraxu'utirene.

5Qitla nee gurkwa/amis amór i dahhi a amór Mungú. Gawaá adoorihe Mungú kuungá' nu alee/iisi as tawa hota' ar muunuú wák, ar Yesu Kristo kuwa eeharahada' ar adoodá' inós ira hoót.

6Daqaní kuungá' a aleesleerá' Mungú, Baabuú Aakoorén Yesu Kristo, kuwa xirfayeemisa' ar muunuú wák nee ar afór wák.

7Gawaá adoorihe kuungá' ti kiloohúng dah'iimise'e adoodá' Kristo inós atén tira dahi'ís, as Mungú iwa xirfuuti.

8Án kuungá' nun baw gídaabá Kristo inós aa sagadiyusmoó múk Yahudi tleehhiít, as ngiwa laqan gídaabá Mungú muruudá' aa oó' oo ló'. Inós al'axweesantadá' aa dír baabi'iirén i oó' ga boo/ees.

9Nee slám Kristo niri hardáh as múk xoordaá hatlá' Mungú nguwa xirfayeesi as gurtleemuuwós. Asma kaa gooín gídaabá, “Gawaá adoorihe aníng kuúng u sluufimiís tla/ángw múk xoorduú wa ale, aníng umuuwók u sa daá'.”

10Nee slám kaa malé gooín gídaabá, “Kuungá' múk xoordaá hatlá', qwalala/é' dinkwa nee múk Mungú.”

11Nee malé alé, “Kuungá' múk xoordu sleémeero, Aako xirfayeemisaak, kuungá' múk tlahhi'i sleémeero inós diidi'iimisaak.”

12Nee slám aarusmo Isaya i kaahi gídaabá, “Heé baraá tlahhoó Yesé daáhh ni hardah. Inós i sihhiit as xoordu sleémeero ngiwa sawaawuti'ii'in. Inós an kudá' xoordu i haraxuiya'.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Mungú, kudá' haraxu'uti sleémeero i diri', inós kuungá' nu hatsiisi qwala/ sleémeerowo nee wayda ar loohír haratlintaao, as haraxu'utirhúng i ló'wa doogiín ar baraá /uuruú Qeeruú hhoohhoó'.

14Hhaee'eé', aníng a xuú' gídaabá kuungá' a hatsá' hhooeemaawo. Nee slám kuungá' xu'uti sleémeero a koondá', nee a aleesleerá' kuungá' kiloohúng tiwa gurbu'uunda'.

15Ala baraá barwaárihe bartakaaro aníng kuungá' nuna i gooiím ar xaraasleema, as nuwa inslawtis daanduú iidíguudá' taa qaroó axasé'. Adoorí aníng ana tleéhh as aleesleemuudá' án naa sláw dír Mungú wa ale.

16Asma án Mungú ina geeraharusmoó saalíngw wa tleéhh dír múk xoordaá hatlá'. Gadiyeérí ar geeraharusmoó saaliingw aníng an tlehhiít ar Ya/abtór hho' ar Mungú ngiwa alki/iit dír múk xoordaá hatlá', as inooín tawa ilahhooa tleehhiti, tidá' Mungú aa ya/án, tidá' taa hhoohhooeés ar Qeeruú hhoohhoó'.

17Ala baraá Yesu Kristowo aníng gár tis xirfayeemiis a gadiyeédár Mungú ni tlehhahhiit.

18Ala aníng gár ooaro ni qiitl i káhh daanduú gár hatlae, ala aqo har tidá' Kristo aa tleéhh kilós, ar loohír aníng, as múk xoordaá hatlá' nguwa amór Mungú i huuwi, as inooín Mungú kuwa iialooeemisi. Gadiyeérí aníng ana tleéhh ar axweesani nee ar tlehhemi'i,

19ar layaá /uuruú koomá' nee ar tlehhema'aá waa/oo/amór koomá', nee ar /uuruú Qeeruú Mungú. Gawaá adoorihe aníng alki/ituú Ya/abtór hho' ar Kristo ugwa hhe'eés iimír Yerusalemú wa ale, niri harweeriím ay dír yaamaá Iliriko.

20Umuúqo daqto aníng gár ni leelehhiit a Ya/abtór hho' ngiwa alki/iit dír umuú Kristo kuwa axaasiiká, as iimu/úngw taa qaás nee heé hatlá' aníng masók muwa i tleehhiít.

21Asma Gooi i kat gidaabá, “Mukdá' iidíguuwós gwa i hardahiiká, gu ar, nee mukdá' iidíguuwós gwa axaasiiká, gu tsaahh.”

22Gaarí an gár aníng tisa ilaá/ daqtá yaarire niwa hardah amorhúng i alé.

23Ala daxta gadiyér'eé' aa fák baraá yaamuukae. Nee slám aníng aga ló'wa slaá' kureeraá yaarire niwa amorhúng i hardah.

24Gawaá adoorihe hamí aníng ni dirhúng ar waaraáhh, qoomár án bar yaamaá Spaniár káw. Asma aníng gár ni slaa' a kuungá' nun ár baraá aaiieene, as aníng niwa qwalalaa/ dinkwa nee kuungá' har qoomár niinawe. Nee slám a haraxuú' gídaabá, kuungá' aníng i alee/isá' niwa kumiit baraá aaiieene.

25Ala hamirihe aníng a Yerusalémúr káw, as mukdá' hhohhó' oo Mungú nguwa sagadiyuus.

26Asma múk Kríshaanáy, kudá' oo baraá yaamaá Makedoníár i dirií', nee oo baraá yaamaá Akaya, inooín kaa slaá' ohome kawa ya/aawi as múk hhohhó' oo Mungú, kudá' liitlakwén, oo baraá Yerusalemúr i dirií', kuwa alee/iisi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Inooín kilooín adoorí kana al'axweés, ala tam adoorihe inooín gár kiwa hariím aqo kin alee/iis. Asma mukduú Yahudi inooín múk xoordaá hatlá' nguna alee/iisiyé' muruú baraá qeeruuwo. Gawaá adoorihe múk xoordu daxta inooín gár kiwa hariím a múk Yahudi ngun alee/iisiyá' sleeme muruú slaqoowo.

28Ala bar gadiyeérí aníng ngaa hhe'eés, nee bar peésarí sleémeero aga haniís, tidá' taa uhín as inooín, daqaní aníng a tláw ay yaamaá Spania, niri amorhúng ar waaraáhh.

29Aníng a xuú' gídaabá án binda hardáh, nin hardáh ar tsuuqa sleémeero kudá' yaariir awa Kristo.

30Hhaee'eé', án kuungá' nu firiím ar baraá Aakoorén Yesu Kristo, nee ar sla'aaridá' amór Qeeruú hhoohhoó' daahh, ilakaaharu tleehhaak dinkwa nee aníng ar iwa aleefiriiriinda' geerá Munguhe.

31Firiirimé' gídaabá aníng tiwa ba/amisi dír dabaá mukdá' aa haratlinti'iikahe, kudá' baraá yaamaá Yahudír i dirií'. Nee slám firiirimé' gídaabá, gadiyér'eé' tidá' nis Yerusalémúr kaw, ka ya/an nee mukdá' hhohhó' oo Mungú.

32Adoorí bira hhooeér, aníng niqo hardáh amorhúng ar qwala/, Mungú birnga slaá', niri hungu/uús dirhúng wa ale.

33Mungúduú wayduú hanmiís masók i dinkwa nee kuungá' sleémeero. Amin.

Rumi 16

1Hho'oorén tí ta babay Fibi ngi dabaahúng i saayiím. Inós a sagadiyuso'ór Kríshaanoó yaamaá Kenkrea.

2Inós ilaoohaak tawa Krishanto'ór adór kuungá'. Ilaoohaak ar adoodá' múk Mungú wa hariim. Inós umuúqo gár i sla'a dirhunge alee/iisaak. Asma inós múk yaariír gwa alee/iimaamís, tam aníng sleeme.

3Priska nee Akila intsihhiisaak. Inooín a sagadiyuuse dinkwa nee aníng ar baraá Kristo Yesu.

4Inooín kina lak sage tlaáq as slafingw'eé' nguwa ba/amisiya'. Aníng inooín in sluufimiís. Ala a aníng kilooeeneeká, ala tam Kríshaanáy sleémeero dír múk xoorduuwo inooín gin sluufimiis.

5Múk Kríshaanáy kudá' baraá dooín wa saalaaliím intsihhiisaak sleeme. Epaineto, sla'aarusmooeé', intsihhiisaak. Inós a heé geera oo Kristo gwa ya/an baraá yaamaá Asiaro.

6Mariamu intsihhiisaak. Inós ina ló'wa daawimít as kuungá'.

7Androniko nee Yunia intsihhiisaak. Inooín a múk Yahudi adór aníng wa ale, kudá' aáng taa tseék dinkwa nee aníng. Inooín ki ló'wa xiríf baraá ya/abuuseero. Nee slám inooín nina giiriné' Kristo haratlintaaooro ta aninge.

8Ampliato intsihhiisaak. Inós a sla'aarusmooeé' baraá Aakoowo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Urbano intsihhiisaak. Inós a sagadiyusmo dinkwa nee atén baraá gadiyér Kristowo. Nee Stakisi sleeme intsihhiisaak, sla'aarusmooeé'.

10Apele intsihhiisaak, kudá' taa ya/án baraá Kristowo. Aristobulo intsihhiisaak, nee múk do'ose.

11Herodioni intsihhiisaak, inós a heé tlahhay'eé'. Nee múk doó Narkiso sleeme intsihhiisaak, kudá' Kristo ngwa haratlinti'iye'.

12Trifaina nee Trifosa intsihhiisaak. Inooín gadiyér Aako ngina tlehhiitiyé' ar ilakaaharu. Persisi intsihhiisaak. Inós a sla'aarusmooeé' oo gadiyér Aako gaa ló'wa tleehh.

13Rufo intsihhiisaak. Inós a heé taa tsawaár baraá Aakoowo. Nee aayírós sleeme. Inós a adór aayír'eé' sleeme.

14Asinkrito intsihhiisaak, nee Flegoni nee Herme, Patroba nee Herma, nee hhaeedá' nee inooín dinkwa.

15Filologo nee Yulia intsihhiisaak, nee Nerea nee hho'oorós, nee Olimpa, nee múk hhohhó' oo Mungú sleémeero kudá' dinkwa nee inooín.

16Kuungá' kiloohúng ti intsihhiimise' ar ma'amisuú hhohhó', ar adoodá' múk hhohhó' oo Mungú tir ma'amamisi. Múk Kríshaanáy sleémeero oo umuúqo diiro kuungá' nu intsihhiimiis.

17Hhaee'eé', án kuungá' nu harhheehhe'eés, ti harmagahhe' dír mukdá' foliita, kudá' dukuutsér qamiím. Asma inooín intsaahhasadár haratlintaao ar kuungá' taa sleeré' kaa sií'. Kuungá' ti paratle' dir'ine.

18Asma múk adór kwí Aakoorén Yesu Kristo gu sagadiyuusiiká, ala a gur'er'ín kilós kan sagadiyuus. Inooín múk xu'uti waslén ngun al/aginá' ar axweesanay'ín oo tsatsaa'arén nee oo sla'atimís.

19Umuúqo heewo iidíguuhúng gwa axaás gídaabá, kuungá' a múk iialoén dír Ya/abtór hhoe. Gawaá adoorihe aníng a qwalalaá/ as kuungá'. Ala aníng gár ni slaa' a kuungá' masók a múk sageloén baraá muruú hhoe, nee an daktana baraá muruudá' tlakwe.

20Nee Mungúduú wayduú hanmiís, inós kuungá' nu /uuruú i haniis oo Neetlaangw kuwa nakaa/aruura' ar gaanslaay baraá tsa/a'aá ya'aahúng i alé. Aakoorén Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi.

21Timoteo, kudá' nee aníng algadiyuusá', inós kuungá' nu intsihhiimiis. Nee Lukio nee Yasori nee Sosipato sleeme nu intsihhiimisiyá'. Inooín a múk tlahhay'eé'.

22Anuúwí Tertio barwaárí ngaa gooiim, nu intsihhiimiís ar baraá Aako.

23Gayo kuungá' nu intsihhiimiis sleeme. Aníng a dahaaymoowós, nee múk Kríshaanáy sleémeero in dír do'ós wa saalaalín. Erasto nu intsihhiimiis. Inós a saayusmoó peésa oo baraá gixsarí. Nee hhiyaarén Kwarto sleeme kuungá' nu intsihhiimiis.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[24Aakoorén Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi. Amin.]

25Mungú i xirfuuti. Inós ga aleesláy kuungá' nuwa gawdeesi baraá haratlintaaooro ar Ya/abtór hho', tidár daanduú Yesu Kristo, tidá' aníng ni alki/iit, nee ar lu/aaráydá' taa luú/ iimír aáng wa ale kuwa geehhooeés.

26Ala hamí lu/aaráydá' kwaa geehhooeés ar baraá gooír aaruuse. Nee lu/aaráydá' kwaa alki/iít dír múk xoordu sleémeero ar hara'ayaadár Mungúduú alhhe'eesay wásl, as múk xoordu sleémeero masók Ya/abtoodá' hho' ga iialooees kawa haratlintii'i.

27Mungúwí, inós kilós an Mungú sagalooár koóm. Inós i xirfuuti ar baraá Yesu Kristo ay alhhe'eesay wasle. Amin.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1 Korinto

1 Korinto 1

1Ánuú Paulo barwaárí ngina gooiím. Aníng tina ateét tawa Ya/abusmoó Yesu Kristo ar adoodá' Mungú aa slaá'. Aníng nee hhiyaarén Sostene barwaárí ngina gooiimaán

2amorhúng i alé, kuungaásingá' Kríshaanáy, awa baraá yaamaá Korintór i diriia'. Kuungá' a múk Mungú gwa haratlintii'. Kuungá' tunduna hhoohhooeés ar baraá Kristo Yesu, tunduri ateét, as tawa múk hhohhó' oo Mungú, dinkwa nee mukdá' sleémeero oo Aakoorén Yesu Kristo gu ateetiím umuúqo diiro. Inós a Aakooín, nee slám a Aakoorén.

3Mungú Baabuúrén nee Aako Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi.

4Aníng Mungú un sluufimiís as kuungá' umuúqo daqto. Un sluufimiís as tsuuqaadá' Mungú awa kuungá' taa sleeré' ar baraá Kristo Yesu.

5Asma baraawose kuungá' mura' sleémeero ugwa sleeré', tam axweesani sleémeero nee xu'uti sleémeerowo.

6Adoorí ina tleehharút asma lamabu'ungwrén daanduú Kristowo kuna amorhúng i alki/iít, dee/ár guri sláy baraahúng wa alé.

7Gawaá adoorihe aleesleemuú Qeeru oo aa /aaruy dirhunge i kaahh, ala aleesleemuú Qeeru sleémeero u koondá' qoomaarír Aakoorén Yesu Kristo kuwa daamaaraanda', gídaabá kuwa geehhooeesi.

8Inós kuungá' nu gawdees ay qoomár alhhe'eesaay, as kuungá' mutunduwa sakwasleemuút, baraá umuúqo gaaro bál deelór Aakoorén Yesu Kristowo.

9Mungú inós i inkihhimuúa kón. Inós an kudá' kuungá' naa ateet as tawa data' baraá dinku'uumadár Garmaawós Yesu Kristo, Aakoorén.

10Hhaee'eé', án kuungá' nu harhheehhe'eés ar aleesleemuudá' taa aníng i haniís nee Aakoorén Yesu Kristo gídaabá, kuungá' axweesanayhúng masók a wak. Slám miti partliitara'. Ala masók kuungá' a adór múk taa haragwaa', munerhúng tawa wak nee inslawaywo.

11Asma aníng iidíguuhúng ugwa axaás, hhaee'eé', dír múk doó Kloe wa alé gídaabá, baraá tla/angwhunge kaangani i deer.

12Ala gár án ni kah a tí, “Baraahunge heeko i kaahi, ‘Aníng a heé Paulo.’ Kuqá' i kaahi, ‘Aníng a heé Apolo.’ Nee oo hatlá' i kaahi, ‘Aníng a heé Kefa.’ Nee kuqá' i kaahi, ‘Aníng a heé Kristo.’ “

13Ahaá, Kristo tina qasmiísi? Ahaá, Paulo kuna kikií'i gawaá msalaábár i alé as kuungá'? Laqaá kuungá' tunduna baatimiísi ar umuú Paulo?

14Ala aníng a qwalalaá/ asma baraá tla/angwhunge heé naa baatiís i kaahh, aqo har Krispo nee Gayo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Gawaá adoorihe hee miwa oó' gídaabá inós kuna baatiís ar umuueé'.

16(Nee slám múk doó Stefana una baatimiís. Ala heé hatlá' oo naa baatiís u xuaaká.)

17Asma Kristo aníng iga ya/aawiiká as niwa baatimiis, ala ina ya/aáw as Ya/abtór hho' ngiwa alki/iit. Ala a gídaabaheeká an alki/iít ar sagalooár muu. Asma adoorí bar aga tleéhh, daqaní /uuruú msalaábár Kristo ugwa hingeés.

18Asma iidíguú msalaába dír mukdá' qwaqwadiima a dakti'iima, ala dír ateékaáká' ta ba/amiimisi a /uuruú Mungú.

19Asma kaa gooín gídaabá, “Aníng sagalooár mukduú sageeloouuse a hhitiím, Nee fuqurángw mukdá' fuqureeraá koóm u sií'.”

20Gawaá adoorihe heé sagalooár koóm i diimá? Nee intsaahhatusmooduú hara'aya i diimá? Nee slám heé tlaampa'aamis gu baál i diimá de'emaakae? Ahaá, Mungú sagalooár múk baraaká' yaamu gaa laqáníke gídaabá a dakti'iima.

21Asma Mungú gana slaá' baraá sagalooarose, gídaabá muu inós munguwa tsaáhh ar sagalooar'ín ar kilá'. Gawaá adoorihe inós kwasleema gari tsaát kilós alé gídaabá, mukdá' haratlintaatií' kuwa ba/amisi ar axweesantadár dakti'iima, tidá' atén ta alki/iitaan.

22Asma múk Yahudi gár i leelehhiiti a laya. Nee múk Yunani gár i leelehhiiti a sagalooa.

23Ala atén gár ta alki/iitaan a iidíguú Kristo, kudá' taa kikií' gawaá msalaába. Ala iidíguuwí dír múk Yahudiro a dukuutsmo, nee dír múk Yunaniro a dakti'iima.

24Ala mukdá' taa ateét bar múk Yahudi laqaá múk Yunani, atén gár ta dir'ín i alki/iitaan a Kristo, tawa /uuruú Mungú nee tawa sagalooár Mungú.

25Asma dakti'iimár Mungú i sagalooár koón ak alé ta sagalooár muko. Nee daqaatlakwér Mungú i /uuruú koón ak alé ta /uuruú muko.

26Gawaá adoorihe, hhaee'eé', kuungá' inslawaak adór kuungá' tay dir'a', qoomár Mungú nuwa ateét. Qoomaadae baraá tla/angwhunge múk sagalooár koóm, ar adoodá' muu ngir tsatsahhan, ku yaariireeká, slám múk aleesleemuú koóm ku yaariireeká, nee slám múk ta ilaiwawa/i ku yaariireeká sleeme.

27Ala Mungú muruudá' taa dakti'iimár i harafaár nee muu, guna tsawaár, as múk sageloouuse nguwa mureekeesi. Nee slám muruudá' taa liitlakwér i harafaár nee muu, Mungú guna tsawaár, as kudá' /uuruú koóm nguwa mureekeesi.

28Nee slám tidá' taa gaár i xuiiká nee muu, nee tidá' taa waaqaá', tidá' gídaabá wasl, Mungú gana tsawaár, as tidá' gídaabár koom ngiwa dahhi.

29Adoorí gana tleéhh as hee mitiwa kilós xirfayeemiís dír geerá Munguhe.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

30Ala kuungá' a baraá Kristo Yesu i dir'á'. Adoorí heé gaa tleehh a Mungú. Mungú Kristo Yesu guna /uuruurén tleéhh. Slám inós a gan'amuurén, nee hhohhoaarirén nee gweermoorén.

31Gawaá adoorihe, adoodá' Gooi i kat ina tleehharút gídaabá, “Heé ti kilós xirfayeemiís, masók ti xirfayeemiis as Aako.”

1 Korinto 2

1Hhaee'eé', aníng qoomár niwa hardáh amorhúng i alé, nina hardáh as iidíguú Mungú oo taa luú/ nguwa alki/ituú aw. Ala ngwa alki/ituú awiiká as aníng tawa heé axweesanoó baál, laqaá sagalooár muu ngiwa ar axwees.

2Asma qoomár án niwa amorhúng i dirii', gár naa slaá' baraá muunuúeene a gídaabá aníng masók gár hatlá' mawa xuú', ala a iidíguú Yesu Kristo kilós, ak alé iidíguú gwa'araarós ar gawaá msalaába.

3Gawaá adoorihe aníng niwa hardáh, /uuruueé' ugwa i tlinti'iiká, ala ana daaraáx daeero.

4Aníng axweesantá Mungú ngiwa amorhúng i alki/iít, aníng kuungá' naa afa /asliimiiká ar axweesantá sagalooár muu. Ala ngina alki/iít ar /uuruú Qeeruú Mungú.

5Asma haratlintaaorhúng masók daqaní i gawaá sagalooár mukooká, ala masók i gawaá /uuruú Mungú.

6Ala sagalooa i deer ar atén ta axweesaan dír múk aa kwa/i baraá slafíngw qeeruuwo. Ala sagalooarí atén ta axweesaan ti slasleeraaká nee sagalooár yaamuuká'. Slám ti slasleeraaká nee sagalooár mukdá' aleesleemuú koóm baraaká' yaamuuwo. Asma inooín kaa qaroó sakwasleemuút gídaabá i qwaariyá'.

7Ala sagalooarí aníng ni axwees a sagalooár Mungú, tidá' taa luú/ dír muko. Sagalooarí an tidá' Mungú aa tsawaár iimír aáng wa alé, qoomár yaamu kiwa tleehhiiká, as atén tiwa xirfuú i haniisi ar loohír sagalooarí.

8Múk aleesleemuú koóm oo baraaká' yaamu sagalooarí gaa tsaahhiiká. Asma inooín geera bar sagalooarí ngaa xuiyé', geera alók Aakoó xiríf ngwa kikii'ii'iiká gawaá msalaábár i alé.

9Sagalooarí an tidá' Gooi i kat gídaabá, “Gadá' taa baloó ariiká nee iltá hee, nee ar taa baloó axaasiiká nee iiár hee, nee slám ar hee aa baloó xuiiká baraá muunáwose, gaarí an tidá' Mungú aa amohhe'eés as mukdá' inós gu slaá'.”

10Muruuwí an kudá' Mungú aa amoorén i geehhooutís ar loohír Qeeruuwós. Asma Qeeruú Mungú mura' sleémeero gu xuuxu'ún, tam muruudá' taa luú/ oo baraá muunuú Mungú i dirií'.

11Heé muruú baraá muunuú hee gu tsaáhh a heemá? A qeeruú heedaádáeéke, kudá' baraawós wa hoót? Gawaá adoorihe muruú baraá muunuú Mungú i dirií', heé gu tsaáhh i kaahh, aqo har Qeeruú Mungú kilós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Ala atén Qeeruú taa slawaán a qeeruú yaamuukáeeká, ala a Qeeruudá' amór Mungú daáhh, as atén masók muruudá' kuwa tsaahhaan oo Mungú naa diirén i haniís ar qeemuuwós.

13Qoomár atén iidíguuwí bur axweesaán, u axweesanaaká ar axweesanoó sagalooár muu, ala un axweesaán ar axweesanaydá' Qeeru naa atén i intsaahhatimís. Asma atén muruudá' oo Qeeru un axweesaán ar axweesanoó Qeeru.

14Heé aa ba/aniká, muruuduú Qeeruú Mungú gu ilaoohiiká. Asma muruudá' dirose a adór daktu'uuma nee slám tsaahharo gu aleeslayká. Asma muruudá' gár kur tsatsahhan a Qeeruú Mungú.

15Ala heedaádá' Qeeruú Mungú gu koóm, inós mura' sleémeero tsaahharo gu aleesláy. Ala heé inós tsaahharo gu aleesláw i kaahh.

16Asma Gooi i kat, “Heé muunuú Aako gu tsaáhh a heemá? Nee slám heé inós gu intsaahhatís a heemá?” Ala atén baraarene muunuú Kristo u koomaán.

1 Korinto 3

1Ala hhaee'eé', aníng niwa axweés dirhúng i alé, aga aleeslawiiká niwa axwees ar adoodár /iisí nir axweemaamiis dír múk Qeeruú kooma. Ala ana dirhúng i axweés ar adoodá' nir axweemaamiis dír múk Qeeruú koomaakahe, nee ar adoodá' nir axweemaamiis dír na/'aá ninakw baraá Kristowo.

2Án kuungá' nuna /aymiís ar ilwa, slám ar muruú /aymár gawdeneeká. Asma muruú /aymár gawdén u aleesleera'aaká. Nee tam hamí sleeme u aleesleera'aaká.

3Asma tam hamí kuungá' a hotaatiindá' ar adoodár múk Qeeruú koomaaká ir hotaatin. Asma baraahunge da/i i deer, nee kaangaani. Gaarí gár i laqaaqaan a gidaabáheéke kuungá' heeuumarhúng tidár tlakweema an eeharahadá', nee an hotaatiindá' ar adoodá' múk baraaká' yaamu ir hotaatin.

4Asma baraahunge kookoo i kaahi, “Aníng a heé Paulo”, nee kuqá' i kaahi, “Aníng a heé Apolo.” Ala bar adoorí kuungá' a adór múk baraaká' yaamuúwoóke?

5Ala Apolo, inós a heemá? Nee Paulo, inós a heemá? Atén a sagadiyuusér Mungú, nee kuungá' ana diirén wa haratlintié'. Asma umuúqo heewo diirene gadiyeérós gana tleéhh ar adoodá' Aako naa atén i haniís.

6Aníng ana dahaasiím. Apolo ina ma'aá eemiís. Ala heé aa ureemiis a Mungú.

7Ala heedaádá' dahaasiím inós a gaarooká, laqaá tam kudá' ma'aá eemiís sleeme. Ala heé gídaabár koóm a Mungú, kudá' ureemiís.

8Heedaádá' dahaasiím nee kudá' ma'aá eemiís, inooín a gár wák. Ala umuúqo heewo slaqweerós ga sláy ar adoodá' heedaádá' ira gadiyuús.

9Asma atén a sagadiyuuse, tidá' gadiyuus dinkwa nee Mungú. Kuungá' a qaymór Mungú, nee a doó Mungú.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Aleesleemuudá' Mungú naa amor'eén i haniís, aníng una ar gadiyuús, ihhafiirír hhoo' ngiri qaás, ar adoodá' tleehharusmoó do' ir tleehhimamiti. Nee heé hatlá' i gawaá ihhafiiridá' i tleehhimiit. Ala umuúqo heewo ngi alqaytsimiiti adór ir tleehhiti.

11Asma ihhafiirír taa qaroó qaás a Yesu Kristo. Nee heé ihhafiirír hatlá' qaasaro ga aleesláw i kaahh.

12Ala hee bira tleehhiít gawaá ihhafiirirí aleeró, gár ira tleehhiít barnaxes a miisli, laqaá lapiyá, laqaá barnaxes a tlaa/aá tlaxo ur, laqaá barnaxes a xaai, laqaá tsaaráy, laqaá barnaxes a slarhhí, gadiyér umuúqo heewo i geehhoouúr.

13Asma Baalaadár Kristo ga geehhooés. Asma Baalaadá' ka geehhooees ar baraá asla. Nee alstadá' gadiyér umuúqo heewo gari iiát gídaabá a adoomá.

14Do'dá' hee aa tleéhh gawaá ihhafiiridá' i alé, bar asla gwa /agiká, heedá' slaqwe ga sláy.

15Ala do' bar asla gwa /ák, heedá' slaqwe ga slayká. Inós kilós kuqo ba/amis, ala ar baraá asla.

16Kuungá' a xua'akáhe gídaabá kuungá' a Doó Mungú, nee ar gídaabá Qeeruú Mungú i baraahúng wa hoot.

17Hee barnaxes Doó Mungú gwa hhitín, Mungú heedaádá' aqo gun hhitín. Asma Doó Mungú a Doó hhoohhoó'. Nee Doó Mungú an kuungá'.

18Hee mitiwa kilós al/agín. Hee birti kilós harafadiit gídaabá inós i sagalooár kón, ar adoodá' múk baraaká' yaamu sagalooa ngir ga/ay, heewí gár kuwa hariím in ala daktu'uut, as masók daqaní sagalooaadár ló' ngiwa slay.

19Asma sagalooár muu a daktu'uuma dír Munguhe. Asma Gooi i kat gídaabá, “Mungú múk sageeloén gu ohahín baraá al/aymar'ine.”

20Nee slám Gooi i malé kat, “Aako inslawoó múk sageeloén gu xuu' adór ir gídaabár konká.”

21Gawaá adoorihe hee miwa daara/án as muu. Asma umuúqo gaaro a toohúng.

22Paulo a koohúng, nee Apolo nee Kefa sleeme. Yaamu a koohúng, nee slafiingw, nee gwa'ara sleeme. Nee qoomaarí hám dáw a toohúng, nee tidá' hardaha sleeme.

23Nee kuungá' a múk Kristo, nee Kristo a oo Mungú.

1 Korinto 4

1Gawaá adoorihe hee atén ti harafaari gídaabá atén a sagadiyuusér Kristo nee saayuusér iidíguudá' taa luú/ oo Mungú.

2Ala dír mukduú saayuuseero gár ta slai a masók in inkihhimuúb koná'.

3Ala aninge a gaarooká aníng tam kuungá' i sakwasleemuta', laqaá tam múk hatlá' oo muu gu sakwasleemuút. Tam aníng sleeme ti kilooeé' sakwasleemuutaaká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Asma baraá muunuúeene gár aníng i sakwasleemuut i káhh. Ala aníng ti gan'amkuú i harafaariiká as adoodá' muunuúeé' iwa sakwasleemuutiiká. Ala heé aníng i sakwasleemuút an Aako.

5Gawaá adoorihe hee mu gaanslár sakwasleemuutara', ay dír Aako nay hardahi. Inós muruudá' taa luú/ baraá giwtír i alé, ngun geehhooutis dír gwa/aát i alé, nee inslawoó munér muu nguri geehhoutis. Daqaní umuúqo heewo xirfuudá' inós wa hariím gu sláy dír Munguhe.

6Hháe, diirihe aníng nee Apolo aga slaqsaay tleehhitaán as kuungá'. Adoorí ana tleéhh as kuungá' kaangwí kuwa intsahha' diirén wa alé gídaabá, “Adoodá' Gooi i kat ma mawaara'.” Hee dirhunge miwa daar/án as daanduú intsaahhatusmoowí, nee kuqa' guri waaqaaqaa'.

7Asma heé kuúng ugwa ureemiis dír múk hatlá' a heemá? Kuúng gár ta koon i deéro ar kuúng taa tawó sleeriiká dír Munguhe. Ala bar kuúng aga tawó sleér, ahaá ala, kuúng mas daara/aán adór heé gaa gaa tawó slayká.

8Kuungá' aga qaroó axé'. Aga qaroó daqaari'ité'. Nee kuungá' aga waawita' tleehhité', ala atén a kahhaán. Ala geeraawo alók kuungá' masók an waawitá, asma daqaní atén a alwaawiti'iimaán nee kuungá'.

9Asma án ngi slaá', ateéká' ya/abuuse, Mungú atén tina alhhe'eesay qaás adór múk taa sakwasleemuút kuwa tsu/i. Asma atén a adór muruú ta laqaqan dír muu sleémeero, nee tam dír malayke sleeme.

10Atén a daktana as Kristo. Ala kuungá' a múk sagalooár koóm baraá Kristowo. Atén ti daqeetlákw, ala kuungá' a /uuruú koondá'. Kuungá' tundu ilaiwawaa/, ala atén ti waaqaaqaa'.

11Tam ay hamí atén a qwariitaán, nee a waxiitaán, nee atén a /aankwets. Atén ti muux, slám maraay i koomanaaká.

12Nee slám a daawimiitaán ar gadiyeét kawa tlehhiitaan ar dabaarén awa kilá'. Muu barnaxes atén ti /ooslislín, atén inooín in tsuuqumaán. Atén barnaxes ti gusiisín, a qiqtliimaán.

13Laqaá barnaxes atén ti niqimis, atén axweesanoó hhó' un ki/imisán. Atén ana xwaansláy tleehhitaán baraá yaamuuwo, nee tari adór slooroodá' ta hingeemisi, dír ilaá muu sleémeerowo. Adoorí an adoodár atén tay diriiaan tam hamí.

14Muruuwí gár nguwa amorhúng i gooiím a gídaabaheeká kuungá' tawa murumita'. Ala nguna gooiím as kuungá' nuwa gurbuu', adór na/'iieé' awa sla'aaruuse.

15Asma intsaahhatuuserhúng baraá Kristowo tam ka yaarire, tam kumér mibaango, ala baabi'iihúng ki yaariireeká. Asma baraá Kristowo aníng ana baabuúhúng tleehhiít qoomár Ya/abtór hho' ngiwa amorhúng i huúw.

16Gawaá adoorihe án kuungá' nu gurbuú' gídaabá. Aníng eehararé', aníng tawa slaqsayhúng.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Asma gaarí an gár Timoteo ngusa ya/aáw amorhúng i alé. Inós an garmaaeé' kuduú sla'aarusmo nee kuduú inkihhimuúc koóm baraá Aakoowo. Inós kuungá' nu inslawtis iidíguú daanduú lohuueé' awa baraá Kristo Yesuwo, kudá' ni intsaahhatimis umuúqo diiro dír múk Kríshaanayhe.

18Bahh'alé baraá tla/angwhunge ta kaahi aníng ni amorhúng i daqawká. Gawaá adoorihe tari kilooín daar/uút.

19Ala aníng ni amorhúng i hardáh ar gaanslaay, bar Aako ngaa slaá'. Aníng binda hardáh, gár ni tsaahh, a axweesanoó mukdá' aa daar/uut kiloseeká, ala tam /uuruuín sleeme.

20Asma waawuti'iimár Mungú a axweesantooká, ala a /uuru.

21Kuungá' gár ta sla'a' a milá? Aníng nin hardáha amorhúng i ale ar hhara, laqaá nin hardáh ar sla'aari nee ar muunuú tsatsa'areema?

1 Korinto 5

1Án iidíguuko ugwa axaás gídaabá heeko i deer baraá tla/angwhunge oo fuquús nee harér baabuúwós. Fuqtár adór tí kaa dii wa axaasiiká tam baraá múk xoorduuwo.

2Ala bar adoorí, kuungá' gár ta daara/aanda' a milá? A tsiní alók geeraawo barnaxes ana gurhaamuté'. Heé tlehhemuú oo adór kwí gu tlehhiít gár kuwa hariím a kun paraatl dír múk Kríshaanayhe.

3Aníng hamí ti saáw dirhunge, ala tam adoorihe a dinkwár i dirií' nee kuungá' baraá qeeruuwo. Án geera bar dinkwár i dirií' nee kuungá', aníng heesíng adoosíng gaa tleehh geera ugwa qaroó sakwasleemuút. Ala tam hamí aníng ugwa qaroó sakwasleemuút.

4Kuungá' burumburiité' dinkwa nee qeeruueé', nee /uuruú Aakoorén Yesu i dinkwa nee atén.

5Daqaní heesíng ku hanisá' amór Neetlángw i alé ar umuú Aako Yesu, as slaqwtós kawa qwaareesi, as qeeruuwós daqaní iwa ba/an Baalaadár Aakoorén Yesu binda hardát.

6Daara/angwhúng kwisíng i harinká. Kuungá' a xuá'aáke gídaabá, “Gadaádá' mikaáte kar sluufitimaamisi tam ka niiná, xwanteedár mikaáte sleémeero aqo gan sluuftís.”

7Kuungá' gadaádár aáng ar mikaáte kar sluuftimaamisi, tidár tlakweema, hingeesaak dirhunge, as daqaní kuungá' a hhohhooeerá'. Daqaní kuungá' a xwantér /aben ar mikaáte tleehhitá', tidá' taa sluufitisiká. Nee adoorí an adoodá' kuungá' hám tay dir'a', asma deelmoorén oo Pasaáka gaasaro kwaa qaroó hhe'eés. Nee inós an Kristo.

8Gawaá adoorihe atén deelór ur masók an tleehhaán. Ala mawa tleehhaán ar mikaáteedár aáng taa sluuftimiís, tidár tlakweema nee slisla/aruwo. Ala masók deelór ur an tleehhaán ar mikaáteedár /aben ar taa sluuftisiiká, tidár hhoohhooaari nee looeema.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Baraá barwár'eene ngina dirhúng i gooiím gídaabá kuungá' ma al dinku'uumisaara' nee fuquuse.

10Gár naa gooiím a gídaabaheeká ma dinku'uumisaara' nee múk baraá yaamu, kuduú fuquuse nee kudá' peésár ilatleeruusá', nee malguuse, laqaá mukdá' munga'aá hatlá' haratlintaatií'. Asma geera bar adoorí ngaa oó', gídaabá ma dinku'uumisaara' nee kuká', geera alók kuungá' gár tunduwa hariím a baraaká' yaamu in geexeerá'.

11Ala aníng gár naa gooiím a tí gídaabá, ma dinku'uumisaara' nee heé ta babay hhiya', ala laatí inós a fuqusmo, laqaá ilatleerusmoó peésa, laqaá heé munga'aá hatlá' haratlintaatií', nee laqaá heé múk /ooslisliím, laqaá oonitusmo, laqaá malgusmo. Ala heé adoorí mu ya/aamara' tam tawa al/ayiinda' nee inós.

12Asma mukdá' kaáhh baraá múk Kríshaanayhe aníng gár ngus sakwasleemuut a milá? Kuungá' sleeme múk ta sakwasleemuta' a kudá' baraá múk Kríshaanáyheéke?

13Ala mukdá' baraá múk Kríshaanayhe kaáhh, heé gu sakwasleemuút a Mungú. Asma Gooi i kat, “Heé tlaákw hingeesaak baraá tla/angwhunge.”

1 Korinto 6

1Baraá tla/angwhunge heé wák barnaxes i kwasleemár kón nee heé hatlá', adór ir qiitli kwasleemadá' ngiwa huwi dír geerá sakwasleemuuseedár baraá múk Kríshaanayheeká. Gár geeraawo hariím a gan huuw dír geerá múk hhohhó' oo Mungú.

2Kuungá' a xua'akáhe gídaabá muu sleémeero ku sakwasleemuut nee múk Mungú. Ala kuungá' barnaxes muu sleémeero u sakwasleemutá', a hariindá'aáke kwasleemár ninakw ar adór tisíng kawa tlaqa'?

3Nee slám kuungá' a xua'akáhe gídaabá atén malayke a sakwasleemuutaán? Ala malayke bar sakwasleemuutaán, muruú slafiingwí u sakwasleemuutaánaáke ak alé.

4Kuungá' bar kwasleemár koondá' ar muruú baraá slafiingwí, ala kuungá' adór kwasleemadá' kar huba' dír geerá mukdá' taa ilaiwawa/iiká nee Kríshaanáy.

5Gaarí a gár murér koom dirhunge. Heé sagalooár koóm baraá tla/angwhunge iqo káhhi, oo kwasleemár hee nee kuqá' tsatto ga aleesláw?

6Ala laatí, dirhunge hee heewós gun sakwasleemár áy amór sakwasleemuuseedár haratlintaaór koomaaká.

7Ala kuungá' bar ti kiloohúng sakwasleemutá' dír geerá sakwasleemuusér wa alé, gaarí gár i laqaaqaan a gídaabá kuungá' slafiingw ugwa harslaaqaté'. Ahaá, a tsiníheéke bar aga ya/aán tam tu sadakuusi? Ahaá, a tsiníheéke bar aga qítl tam taa gaa hayohi?

8Ala laatí kuungá' kilá' a malguuse, nee muruú muu un hayohiindá', tam muruú hhaeehúng.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

9Ahaá kuungá' a xua'akáhe gídaabá malguuse waawuti'iimár Mungú ga baloó alká? Kuungá' miti kiloohúng al/agiimara'. Múk tsaatuuse waawuti'iimár Mungú ga aaliiká, laqaá tam múk munga'aá hatlá' haratlintaatií', nee tam fuquuse, laqaá hhawaateedá' nee hhawaataá hatlá' fuquusá', laqaá /ameenadá' nee /ameenár hatlá' fuquus,

10nee tam fiisuuse, laqaá ilatleeruusér peésa, laqaá ooniituuse, laqaá /ayseenuuse nee laqaá múk aa dee/aanuut.

11Baraá tla/angwhunge bahh'alé aáng a múk adór kwí. Ala kuungá' tunda hamaátl, tunda hhoohhooeés, tunda gan'amuú i harafaár ar /uuruú Aakoorén Yesu Kristo nee ar /uuruú Qeeruú Mungúrén.

12Kuungá' a kata', “Aníng ya/aám a koóm ar mura' sleémeero nguwa tleehh.” Adoosíng ar ló', ala a mura' sleémeerowooká oo hariím. Aníng ya/aám a koóm ar mura' sleémeero nguwa tleehh, ala a gídaabaheeká ay dír gaa aníng i bal.

13Kuungá' a kata', “Muruú /ayma oo gura', nee gura' oo muruú /ayma.” Adoosíng ar ló', ala Mungú looarka wake muruuwí tsaraawo sleémeero gu qwaarees. Ala slaqwa kaa tleehhiiká as fuqi, ala slaqwa a ar Aako, nee inós an aakoó slaqwa sleeme.

14Mungú Aako guna waaslee/atís baraá múk aa qaátl wa alé, nee Mungúwí atén sleeme ti waaslee/atis ar /uuruuwós looarka wake.

15Kuungá' a xua'akáhe gídaabá slaqoohúng a diqoó Kristo? Ala aníng diqoó Kristo unqo taatáhha nguri diqoó tsaatuso'o tleéhh? Aasla'áy, adoorí i ya/aandaaká.

16Laqaá a xua'akáhe gídaabá heedaádá' ti haragaás nee tsaatuso'o, heedaádá' a slaqwtá wák nee inós. Asma Gooi i kat gídaabá, “Kuká' tsár tari adór slaqwtá wák.”

17Ala heedaádá' ti haragaás dír Aako, heedaádá' qeeruuwós nee Aako aa wák tleehhiít.

18Gawaá adoorihe kuungá' fuqi ilaguwaak. Umuúqo tlakweemaá hee i tleehhi, gaa slaqwtós sa tlehhiitiiká. Ala heé fuquús, inós slaqwtós gan tlakweemaá i tlehhiit.

19Kuungá' a xua'akáhe gídaabá slaqoohúng a Doó Qeeruú hhoohhoó', kudá' baraahúng wa hoót? Inós an kudá' tinda haniís nee Mungú. Kuungá' ti kiloohúng bal'aaká. Ala kuungá' awa Mungú.

20Asma inós kuungá' nuna tlaáxw ar tlaxór ur. Gawaá adoorihe, kuungá' Mungú xirfayeemisaak ar slaqoohúng.

1 Korinto 7

1Ala gawaá iidíguudá' kuungá' naa gooiindi'i, a gár hhoo' gídaabá hhawaata /ameeni mingiwa kwatiít.

2Ala as adoodá' fuqi iwa tláhh, umuúqo hhawaatuuwo masók in hareerós kón, nee umuúqo /ameeniro masók in hhawaatuuwós koón.

3Hhawaata hareerós ngi hariímarós i haniisi, nee hare sleeme hhawaatuuwós ngu hariímarós i hanis.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Hare slaqwtós ga balká, ala heé slaqwtós ga baál a hhawaata. Nee slám hhawaata slaqwtós ga baaliiká, ala heé ga baál a hare.

5Kuungá' miti /ita/itaara'. Ala aqo tin axweesani axamisá' gídaabá tiwa /ita/ita' ar har qooma, as pa/ángw tawa saaliinda' kuwa sleera'. Aluuwo ti malé inki/e', as Neetlaangw pa/aangw munguwa sláy oo nuwa iiara'ari asma kuungá' ana aleesleeri'iiká tiwa /ita/ita'.

6Gaarí naa oó' a hara'ayaarooká, ala a ya/aám ngina haniís.

7Asma aníng geera gár ni slaa' masók umuúqo heewo geera a adór aníng. Ala umuúqo heewo aleesleemuuwós oo Qeeru gu kón, kudá' taa haniís nee Mungú. Kwí a adoorí nee kuqá' a adorqá'.

8Ala án gár ni kah dír mukdá' aa duuxuuxunkahe, nee dír kwaeeliwo, a tí gídaabá, a tsiní dir'ine bir kumiitiyá' tawa hooti kilooín ale, adoodár aníng nir kilooeé' hoot.

9Ala barnaxes ila/aro ti aleeslay'aaká, a tsiní i duuxuuxune', laqaá kiwa duxuuti. Asma a tsiní hee iwa duuxun laqaá /ameeni kawa duuxi, ta asltá ilatleeri ngiwa al ohiinda.

10Ala mukdá' aa qaroó duuxuuxun, nee /ameenadá' taa qaroó duxuút, aníng inooín in hara'ayiyiím. Ala a aningeeká, ala a Aako gin hara'ayiyín gídaabá. /Ameeni hhawaatuuwós munguwa geexeér.

11Ala bar ngwa geexeér, i adoodá' wa hot, makawa duúx, laqaá nee hhawaatuuwós ti axweesani axaasiye'. Nee slám hhawaata hareerós mingiwa geexáy.

12Ala mukduú hatlá' heé gu ádbáw a aníng, a Aakoowooká, ar gídaabá, “Hhiyoó wák barnaxes hare ga kón ar aa haratlinti'iiká, nee hareedá' bar inós aa ya/aán tawa al hooti nee inós, hareerós mingiwa guús.

13Nee hare barnaxes hhawaatuú aa haratlinti'iiká gu koón, nee hhawaatuuwí bira ya/án tawa al hooti nee inós, hhawaatuuwós munguwa geexeér.

14Asma hhawaatuudá' aa haratlinti'iiká, inós ku hhoohhooees ar hareerós. Nee hareedá' aa haratlinti'iká, inós ka hhoohhooees ar baraá hhawaatuuwós. Asma geera bar adooriheeká, na/'iihúng geera ki hhohhoeká. Ala hám ki hhohho'.

15Ala hhawaatuudá' aa haratlintii'iiká barnaxes hareerós ga talaákár i haniisár wa slaa', ngi haniisi. Laqaá hareedá' aa haratlinti'iká barnaxes hhawaatuuwós gu geexeemuú wa slá', ngu geexeer. Asma hhawaatuudá' aa haratlintii', laqaá hareedá' aa haratlinti', inooín kaa tseegiiká nee hara'aya baraá muruuwihe. Mungú atén tina ateét as tawa hootaan ar wayda.

16Asma kiíng háre, adór kar xu' a adoomá gídaabá kiíng hhawaatuuwók u ba/amís? Laqaá kuúng hhawaáta, kuúng adór kar xu' a adoomá gídaabá kuúng hareerók a ba/amís?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Ala umuúqo heewo gár kuwa hariím masók i kumiit hotaango ar adoodár aleesleemuú Qeeru, kudá' Aako aa dirós i haniís, nee adoodá' inós i dirii'i qoomár kuwa ateét nee Mungú. Gaarí an gár ni hara'ayiyiim dír Kríshaanáy oo umuúqo diiro.

18Heé taa ateét nee Mungú barnaxes kwaa al/uútl, al/utloorós mingiwa luú/. Nee heé taa al/utliiká burkwa ateét nee Mungú, inós mukuwa al/uútl.

19Hee burkwa al/uútl, laqaá burkwa al/utliiká, a gaarooká. Ala gár gídaabár koom a hara'ayár Mungú kawa iialooeemisi.

20Umuúqo heewo i hooti ar adoodá' geeraawo i dirii'i qoomár kuwa ateét.

21Kuúng tuwa ateét a lawaalmoówo? Ma gurhaamutaar as tawa lawaalmo. Ala pa/aangw bir deer oo kuúng tuwa gweeri baraá lawaali'iimaro, pa/angwsíng ar gadiyuuseek.

22Asma heedaádá' taa ateét baraá Aakoowo qoomár inós tawa lawaalmo, inós a heé Aako aa gweér. Ala heedaáduú lawaalmoowooká kuwa ateét, heé adoorí an lawaalmoó Kristo.

23Kuungá' tunduna tlaáxw ar tlaxór ur. Ma lawaalér muu tleehhitaara'.

24Hhaee'eé', umuúqo heewo masók in hoot dír geerá Munguhe ar adoodá' inós i dirii' qoomár kuwa ateét.

25Ala gawaá iidíguú daanduú /amatliteero aníng hara'ayár Aako ar ni koom i káhh. Ala gaarí ni oo' a adór aníng ni ga/aw. Asma aníng a heé taa gurtleemuú i haniís nee Aako, tawa heé muruú ló' káh.

26Gídaabár'eé' a tí, as slahha'amuuwí dáw qoomár de'emuukae a tsiní hee duuxo binga máy.

27Kuúng barnaxes hare duuxooro aga hhe'és, loohi ma leelehhiitaar ar hareerók kawa gus. Nee barnaxes hare aga duxká, kuúng hare ma leelehhiitaar ar kawa dux.

28Ala bar aga duuxuún sleeme, a gídaabaheeká tlakweema ina tléhh. Nee dasi bar kana duúx, a gídaabaheeká tlakweema gina tléhh. Ala múk adór kwí slahha'amaaye ga sláy baraá slafingw'ine, nee aníng gár ni slaa' a kuungá' slahha'amaayeerí masók a sleera'aaká.

29Ala hhaee'eé', aníng adoorí ngin káh gídaabá, qooma daxta aa niinawuúr. Ala iimír hamí mukdá' aa duuxuxun masók a adór múk aa duuxuxunká.

30Nee mukdá' /aa/amiím masók a adór múk /aa/amiimaaká. Nee mukdá' qwalalaá/ masók a adór múk qwalala/aaká. Mukdá' muruú tlaxuúm masók a adór múk gár koomaaká.

31Nee mukdá' yaamuuká' gi ar gadiyuús masók a adór múk yaamuuká' gi ar gadiyuusaaká. Asma yaamuuká' adoorí hám i dirii'iya', i qwaariyá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Ala gár án ni slaa' a masók kuungá' an daawimita'aaká. Heedaádá' aa duuxunká inós i daawiimiit as Aako, gídaabá adór ngur qwal/atisi.

33Ala heedaádá' aa duuxun in daawiimiit as muruú baraaká' yaamu, gídaabá adór hareerós ngir qwal/atisi,

34inslawaywós tari badu tsár. Nee /ameenidá' taa duuxiiká, nee /amatlito'o, inooín sleeme in daawimitiyá' as Aako, as tawa múk hhohhó' baraá slaqoowo nee baraá muneero. Ala /ameenidá' taa duúx, inós in daawimít as daanduú muruú baraaká' yaamu, gídaabá adór hhawaatuuwós ngur qwal/atis.

35Aníng adoorí an káh as kuungá' nuwa alee/iis. Aníng a sla'aaká kuungá' nuwa harakeemiis. Ala gár ni slaa' masók kuungá' a tidá' ganaa' an tlehhá', nee tidá' hhohho', nee ar gídaabá masók tina hanisé' dír Aakoowo baraá slafingwhunge, nee muruú hatlá' munduwa uuruxún.

36Ala daqtakaaro laqaá hee i da'ayuut gídaabá, dasir'eé' tidá' taa duuxiiká bar aga haniisiiká dír heé i alé, aga sadakuús. Barnaxes dasiidá' qoomár duuxo gaa eér, nee a gár hariím inós kawa duuxi, baabuúdá' ngi tleehhi adór inós i slai. Ala a gídaabaheeká inós ina dakuús barnaxes ya/aám gaa haniís tiwa duxuutiya'.

37Ala baabuúdá' barnaxes gaa slaá' baraá muunaáwose gídaabá dasir'eé' tí a haniisaaká, inós bir xurumiitiiká baraá muunaáwose, nee barnaxes gaa tleehhiiká ar kuwa harakeemiís, ala inósuú kilá' adoodá' inós aa slaá' gana tsaát baraá muunaáwose, inós adór hhoo' gaa tleéhh.

38Gawaá adoorihe heé dasiirós ga haniís, adór hhoo' gaa tleéhh. Nee kuda' dasiirós ga haniisaaká, inós adór hhoo' gaa ak tleéhh.

39/Ameenír taa duúx, hhawaatuuwós bir slaaf, /ameenidá' makawa duúx. Ala bar hhawaatuuwós aa gwaá', i ya/aán inós kawa duuxi nee heé inós i sla'. Ala adoorí ka tleehhi ar baraá Aako.

40Ala a gár ak hhoo' dirose bar duuxo ngaa meér. Gaarí aníng an káh, ala tam aníng sleeme án ngi slaá' Qeeruú Mungú u koóm.

1 Korinto 8

1Daxta iidíguú ni oo' a iidíguú fu'unaydá' taa hanmamisi dír munguaá hatlá'. Atén aga qaroó xuaán gídaabá atén sleémeero xu'uti a koomaán daanduú kaangwihe. Ala xu'uti gár ni huwaahup dír heewo a daara/aangw. Ala sla'aari gár ni huwaahup dír heewo a kwa/asa.

2Hee bir kaahi, “Aníng gaarí a xuú',” inós gadaádá' gaa baloó xuiiká ar adoodá' kus hariím xu'utiro.

3Ala heé Mungú gu slaá' inós ku xuu' nee Mungú.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Ala gawaá iidíguú daanduú /aymár fu'unaydá' taa hanmisi dír murslaaqataá munguaá hatlá', gár ni oo' a tí, atén a xuaán gídaabá munguaá hatlá' i kahhiyá', ala Mungú dáw a wak kilós.

5Murslaaqataá yaariir i dayá' awa ta babay a mungi'i, gawaá dooriwo nee tam baraaká' yaamuuwo. Gawaá adoorihe a gár ya/aam ooaro gídaabá, mungi'i ki yaariir, nee aleesleemuuse ka yaariir.

6Ala tam adoorihe diirene Mungú a wak kilós, inós an Baabá. Mura' sleémeero ina tleehharuút ar inós. Nee atén an dawaán as inós. Nee slám Aako a wak kilós, inós an Yesu Kristo. Mura' sleémeero ina tleehharuút ar loohír inós, nee atén an dawaán ar loohír inós.

7Ala a muu sleémeerowooká oo xu'utirí ga koóm. Bahh'alé baraá slafingw'ine kaa ló'wa intsatsaáhh murslaaqat kuwa ilaiwawa/i adór munguaá slafá' wa alé. Gawaá adoorihe fu'unaá taa ilahhooár wa hanmiís dír munguaá hatlá', birnga /ayiyé', kin slahhe'eemiis baraá muner'ine, as adoodá' haratlintaaor'ín kawa niiná.

8Ala muruú /ayma atén ti hardahaasiiká amór Mungú i alé. Fu'unaay bira mawaán /aymaaro, gár atene /aaruw i káhh. Nee bira /ayaán, gár atene doogiim i káhh sleeme.

9Ala amohhooarí ta koonda' ga/aawaak gídaabá miwa dukuutsmo tleehhít dír mukdá' haratlintaao niinawe.

10Gawaá slaqsaywo, kuúnguusíng xu'utír koóm, burta ár tawa /ayiin baraá doó munguaá hatlá' wa alé, heé haratlintaaór niina ga koóm, inós fu'unaydá' taa ilahhooár wa haniís gi /aymár áyke sleeme?

11Gawaá adoorihe heedaáduú haratlintaao niiná kwaa qwaareés as xu'utirók. Laatí inós a hhiya', kudá' Yesu aa sa gwaá'.

12Ala hhaeehúng barnaxes ina sadakumisé' ar adoorí, nee haratlintaaor'ín tidá' niina kari slahhe'eemisé', heé ta sadakusé' a Kristo.

13Gawaá adoorihe, muruú /ayma barnaxes hhiyaaeé' gu dukuutsmoó i qamín, aníng fu'unaay i baloó /ayaaká ay alhhe'eesay wasle, as aníng mawa dukuutsmo tleehhiít dír hhiyaaeene.

1 Korinto 9

1Ahaá, aníng a heé taa gweériíke? Ahaá, aníng a ya/abusmoowookáhe? Ahaá, aníng Yesu Aakoorén ugwa áriíke? Ahaá, kuungá' a mamaá gadiyér'eéneéke, tidá' ar baraá Aako?

2Ala aníng tam ya/abusmoowookahe dír múk hatlae, ala dirhunge aníng a ya/abusmo. Asma kuungá' a layar'eé' ar laqaqaam gídaabá aníng a ya/abusmoó Aako.

3Gaarí an gár aníng tir aleekal/aam dír mukdá' aníng i siasia gídaabá aníng a ya/abusmoowooká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Ahaá, atén a hariimanaakáhe tawa /ayiimaan nee tawa wahaamaan?

5Ahaá, atén a hariimanaakáhe umuúqo dír ta kawana hare kawa huwaan dinkwa nee atén, ar aa haratlinti', adoodá' ya/abuuseedár hatlá' aa tléhh, nee hha'aá Aako, nee tam Kefa sleeme.

6Aníng nee Barnaba gadiyér hatlá' mas tleehhaán as muruú /aymaarén? Ahaá, atén a hariimanaakáhe gadiyeérí kawa mawaan adór kudá' hatlá' wa alé?

7Ahaá, askaarmo i deéro oo slaqwarár áw, tiri kilós buu'? Laqaá hee i deéro oo qaymór misabiíbu gaa dahaas, na/'iidá' giri /ayiiká? Nee slám hee i deéro oo muruú de'eém, ala ilwaá muruudá' giri /ayiiká?

8Gaarí a axweesanoó heeuuma kilóse? Ahaá, hara'aya sleeme adoorí ga kátke?

9Asma kaa gooín baraá hara'ayár Musawo gídaabá, “Awuú balángw adaráh as nguwa pur/umiisi, mu afa tseegaar.” Xáy, diirihe Mungú gár i ga/ay a kángw awuúwo?

10Ahaá, adoorí gár ngisa oó' ala a as aténeéke? Asma axweesantí gár kasa gooín a atén. Heé doósl, i doosli ar haraxu'uti gídaabá gaa ga sláy, nee heé balángw pur/umiís, gadiyeérí ngi tleehhi ar haraxu'uti gídaabá gaa ga sláy baraá bu'ungwdae.

11Atén muruú qeeru una dahaasaán dirhúng i alé. Ala a gár hariimakáhe atén muruú slaqwa bur dirhúng wa bu'uumaán.

12Múk hatlá' barnaxes i harín kuungá' kuwa amohhe'eemisa', ala atén a ak hariimánaáke ta múk hatlae? Ala atén hariímarí aga ar gadiyuusaniiká. Atén ana qiqtliimaán gawaá umuúqo gaaro as Ya/abtór hho' ar Kristo mawa dukuutsmoó i qaasaán.

13Ahaá, kuungá' a xuá'áke gídaabá, mukdá' baraá Doó Mungú wa gadiyuús, muruuduú Doó Mungú gun /aay? Nee slám a xuá'áke gídaabá, mukdá' gadiyuús didár meésár ilahhooár wa alé, inooín hariímar'ín kan sláy baraá muruudá' taa ilahhooár wa haniís?

14Nee slám Aako hara'aya gaa adoorír haniís gídaabá mukdá' Ya/abtór hho' alki/aa/iít, inooín sleeme gár kiwa hariím a muruú /aymar'ín ngun slayá' ar Ya/abtór hho'.

15Ala aníng hariímarí sleémeero aga ar gadiyuusiiká, tam gár wák. Nee slám aníng adoorí aga gooiimiiká as hariímarí ngiwa slaw dirhúng wa alé. Asma a tsiní aníng bara gwaá', ta xirfuueé' kwí hee nguwa hingeesi.

16Asma aníng tam a Ya/abtór hho' alki/iita, gár tir xirfayees i káhh. Asma gaarí a gadiyér tinda aníng i haniís, a gár ni baqaaká tleehhamooro. Aníng Ya/abtór hho' bar alki/iitaaká, a tsaxwa sakwasleemar'eé' ngiwa wa /akuut.

17Asma gadiyeérí bara tleéhh as sla'aarir'eé' kilós, aníng slaqwe a sláw. Ala barnaxes a gadiyér ni baqaaká tlehhmuuwo, daqaní a gadiyér tinda aníng i saayín.

18Gawaá adoorihe slaqwer'eé' a milá? Slaqwer'eé' a qwal/uudá' aníng ni koom, asma aníng a Ya/abtór hhó' alki/iít ar bu'utu wasle. Geeraawo a hariímar'eé' bu'utu nguwa

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

slaw as adoodá' Ya/abtór hho' ngiwa alki/iít. Ala aníng tina kilooeé' /iít hariímarí mawa sláw.

19Aníng a lawaalmoó heewooká tam dír heemahe. Ala tam adoorihe aníng tina lawaalmo tleéhh kilooeé' alé dír muu sleémeerowo as múk yaariír nguwa slaw.

20Dír múk Yahudiro aníng tina adór heé Yahúdí tleéhh, as múk Yahudi nguwa slaw. Aníng a baraá aleesleemuú hara'ayár i diriiaaká. Ala dír mukdá' baraá aleesleemuú hara'ayár i diriia, aníng sleeme tina tleéhh tawa adór heé baraá aleesleemuú hara'ayár i dirií'. Adoorí ana tleéhh as mukduú baraá aleesleemuú hara'ayár i dirií' nguwa slaw.

21Aníng a hootaaká dír hara'ayár Mungú iwa kahh, asma aníng taa tseék nee hara'ayár Kristo. Ala dír mukdá' hara'ayár Mungú koomakahe, aníng tina tleéhh tawa adór heé hara'ayár Mungú koomaaká, as mukdá' hara'ayár Mungú koomaaká nguwa slaw.

22Dír mukdá' haratlintaao niinawe, aníng tina tleéhh tawa adór heé haratlintaao niiná, as mukdá' haratlintaao niiná nguwa slaw. Gawaá adoorihe aníng tina tleéhh tawa adór umuúqo heewo dír inooín sleémeerowo, as umuúqo loohi ngiwa leelehhiit ar muu bahh'alé nguwa ba/amis.

23Aníng muruuwí sleémeero gár ngus tleehh a as Ya/abtór hho', as aníng sleeme Ya/abtoorí hho' ngiwa slaw dinkwa nee múk hatlá'.

24Ahaá, kuungá' a xuá'aáke gídaabá mukdá' qwaátl baraá ti'iingo, sleémeero tan ti'ii'ín, ala heé arba/ati ga sláw a wak kilós. Gawaá adoorihe, kuungá' adoorír qwaatlaak as arba/ati kawa sleera'.

25Umuúqo heewo oo qwaátl baraá neetooro, aqo tin ilaa/ baraá umuúqo gaaro. Mukwí adoorí gan tlehhiit as slamangwdá' hhitiruút kuwa slay. Ala atén adoorí an tlehhiitaán as slamángw hhitiruutaaká kuwa slawaan.

26Aníngu kilá' a tawó ti'ii'iimaaká, ala amór ni ti'ii'iim a xuú'. Nee slám aníng a tawó tuu'uutaaká, ala dír ni tuu' a xuú'.

27Asma aníng gár ni tuu'uut a slaqwte'eé', nee slaqwte'eé' ngiri baál, as masók anuúwí Ya/abtór hhó' alki/aa/iít amór múk hatlá' i alé, aníng mitiwa sií'.

1 Korinto 10

1Hhaee'eé', aníng kuungá' nu inslawtisár wa slaá' iidíguú baabi'iirene. Qoomaadae inooín sleémeero ta baraá guruú hunki, sleémeero tana waraáhh ar baraá tlawi.

2Nee sleémeero kina baatimiís ar baraá hunki nee ar baraá tlawi inooín tawa múk Musa.

3Inooín sleémeero muruú /aymár qeeru oo taa /aáy a wak.

4Nee slám inooín sleémeero ma'aá qeeru awa taa wahán a wak. Asma inooín nina wahané' dír tlaa/adár qeeru, tidá' inooín gaa eehat. Nee tlaa/adá' inós an Kristo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Ala tam adoorihe awa yaariir baraaine Mungú ngwa sla'atisi'iiká. Gawaá adoorihe niri tlufaafuiyé' baraá xanxáy wa alé.

6Ala adoorí ina tleehharút as iwa slaqsaay tleehhit diirene oo atén ti gurbu'uúm, as atén muruú tlákw muwa ilatleeruusaán, adoodár mukdá' ngura ilatleeruús.

7Nee slám kuungá' munguaá hatlá' mi haratlintiaara', adoodár muu bahh'ale baraaine aa tleéhh. Asma Gooi i kat gídaabá, “Muu ina iwiít, tari /ayín nee tari wahán. Aluuwo tari sihhiít as tawa neeti.”

8Nee slám atén tsaatu'uuma mawa tleehhaán, adoodá' inooín bahh'alé naa tleehhiyé', múk kumér mibeeri tsár nee tám iri qaátl gawaá looár wák i alé.

9Nee slám atén Aako muwa iiara'araán adór inooín bahh'alé ngura iiariyé', nee kiri tsuú/ nee dayshe.

10Slám kuungá' ma qununu/aara' adór inooín bahh'alé nira qununuu/iyé', kiri hhitín nee Hhitirusmo.

11Ala adoorí ina tleehharút as iwa slaqsaay tleehhit, nee kari gooín as atén tiwa gurbu'uun. Asma qoomaarí atén tay diriiaan a qoomár alhhe'eesoó yaamu.

12Gawaá adoorihe heé ti kilós xuú' gídaabá inós aa sihhiít, inós ti harmagaahhi as miwa huú'.

13Kuungá' iiara'aduú taa sleeré' a adór kuduú /iisikó oo muu i slaaslay. Nee Mungú i inkihhimuúd kón. Inós iiara'aduú aleesleemuuhúng gu baá/, gu ya/anká kuungá' kuwa sleera'. Ala iiara'at barnaxes naa hardáh, inós loohi ga tleehh ar kuungá' tar ti'ita' baraá iiara'aduudae, as kuungá' tawa qiqtliinda' baraá iiara'aduudá' wa alé.

14Gawaá adoorihe, sla'aaruuser'eé', kuungá' murslaaqatuú munguaá hatlá' ilaguwaak as kuwa ilaiwawa/a'aaká.

15Aníng an axweés dirhúng i alé tawa adór múk fuqurángw koóm. Axweesantí án ni axwees, kuungá' aldakuutaak.

16Xooslmooduú tsuuqa, kudá' atén ta tsuuqumaan bur ar wahaamaán, gár i huwahuwi a dinku'uumár tseerér Kristowookáhe? Mukatmoodá' ta qasmiisaan bur /ayaán, gár i huwahuwi a dinku'uumár slaqwtá Kristowookáhe?

17Atén a slaqwtá wák, tam atén ti yaarire, asma mukatmo a wak, nee atén sleémeero tlaqtá mukatmoodá' wák a ilaohiimaán.

18Múk Yahudi ga/aawaak. Mukdá' fu'unaá taa ilahhooár wa haniís gi /aáy, inooín ta dinku'uumiísiíke nee meésaadár ilahhooa?

19Gár adoorí ngis kah a milá? A gídaabáhe fu'unaá taa ilahhooár i haniís i gídaabár koná'? Laqaá a gídaabáhe munguaá hatlá' i dayá'?

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[20]Aasla'áy. Ala múk xoordu ilahhooa birnga haniís, ga amór neetlaamér i hanimiis, slám a amór Munguheeká. Ala aníng a sla'aaká kuungá' tawa dinku'uumisa' nee neetlaame.

[21]I ya/aandaaká kuungá' xooslmoó Aako kuwa ar wahaanda', nee xooslmoó neetlaame sleeme kuri malé ar wahaandá'. I ya/aandaaká kuungá' tawa dinku'uumisa' dír meésár Aakoowo, nee tari malé dinku'uumisá' dír meésár neetlaame sleeme.

[22]Ahaá, atén aqo qitlána Aako kuwa buhhtisaan? Atén a ak /uuruú koomaána ta inose?

[23]Aníng ya/aám a koóm ar mura' sleémeero nguwa tleehh, ala a mura' sleémeerowooká oo hariím. Aníng ya/aám a koóm ar mura' sleémeero nguwa tleehh, ala a mura' sleémeerowooká oo muu gu kwa/ás.

[24]Hee tidá' inós i slai mingiwa leelehhiít, ala masók a tidá' heé hatlá' gu alee/iis gan leelehhiit.

[25]Umuúqo gaaro ar ta weerimiisi didár mura' kuwa weerimiisi, /ayaak, slám ma yaahamisaara' gídaabá amór i dahh a amá, as haratlintaaorhúng.

[26]Asma Gooi i kat gídaabá, “Yaamu nee umuúqo gaaro ar baraá yaamuú i diriia a ar Aako.”

[27]Nee heé aa haratlinti'iiká barnaxes kuungá' naa dahi'ís, nee kuungá' barnaxes a daqeemuú sla'á', umuúqo gaaro /ayaak, tidá' taa geeraahúng i qaás. Ma yaahamisaara' gídaabá amór i dahh a amá, as haratlintaaorhúng.

[28]Ala barnaxes hee kuungá' naa ádbáy gídaabá, “Gaarí kaa ilahhooár wa haniís,” kuungá' daqaní gadaádá' ma /ayaara', as heedaádá' ngaa oo', nee as haratlintaao.

[29]Ala haratlintaaoorí ni kah, a togeeká, ala a haratlintaaór heedaáduú hatlá'. Ala kuúng a kat gídaabá, “Haratlintaaor'eé' gár kas ila/an a milá as haratlintaaór heé hatlá'?

[30]Aníng Mungú un sluufimiís as muruú /aymar'eé'. Ala heé hatlá' gár aníng is sakwasleemuuti a milá as muruú /aymaadá' ni /aay, kudá' Mungú nguwa sluufimiis?”

[31]Án gár ni kah a tí gídaabá, kuungá' barnaxes a /ayiindá', laqaá bar wahaandá', laqaá umuúqo gaaro ar ta tlehha'a, sleémeero tlehhiitaak ar Mungú iwa xirfuuti.

[32]Kuungá' ma dukuutsmo tleehhitaara' dír múk Yahudiro, nee dír múk Yunaniro, laqaá tam dír múk Kríshaanayhe.

[33]Ala adoodá' aníng ni tlehhiit, kuungá' sleeme na tleehhaak. Asma aníng umuúqo heewo un sla'atisár wa slaá' baraá mura' sleémeerowo, kudá' ni tlehhahhiit. Gadaádá' aníng i gaa wa buu' a leelehhiitaaká, ala a gadaádá' múk yaariír gu gaa wa buu' an leelehhiít, as inooín masók ki ba/amis.

1 Korinto 11

[1]Aníng na eeharaaré', adoodá' aníng Kristo ngur eeharahaar.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2Aníng kuungá' nu xirfayeemiís as adoodá' kuungá' aníng iwa inslasleeré' baraá umuúqo gaaro, nee muruudá' sleémeero aníng naa dirhúng i intsaahhatimís ugwa eehadé'.

3Ala aníng a slaá' kuungá' kawa xua' gídaabá, Kristo an ságw umuú hhawaata, nee hhawaata an ságw /ameeni, nee Mungú an ságw Kristo.

4Umuúqo hhawaatuuwo barnaxes sagós gwa tuntuúk, qoomár bir firiirín, laqaá qoomár bir ya/abtór amór Mungú daahh axwees, inós sagós gun murekeemiis.

5Ala umuúqo /ameeniiro barnaxes sagós gwa tuntukká, qoomár bir firiiriín, laqaá qoomár bir ya/abtór amór Mungú daahh axwés, inós sagós gun murekeemís. Asma adoorí binga tléhh, inós a adór /ameenír taa saga deéqw.

6Ala /ameeni sagós tuntukaro burngu sla'aká, tam se'eengós burke tsaát ku hhoó'. Ala barnaxes a gár murér koom /ameeni se'eengós nguwa tsat, laqaá sagós kuwa deeqwi, adoorí bir murér koón, inós sagós ngu tuntuk.

7A hariímaarooká hhawaata saga nguwa tuntuuki, asma inós a slaqsoó Mungú nee xirfuú Mungú. Ala /ameeni inós a xirfuú hhawaata.

8Asma hhawaata inós kwa tleehhiiká ar /ameeni, ala /ameeni kana tleéhh ar hhawaata.

9Nee slám malé alé hhawaata kwaa tleehhiiká as /ameeni, ala a /ameeni kana tleéhh as hhawaata.

10Gawaá adoorihe /ameeni gár kawa hariím masók sagós gun tuntukuún as kawa laqan gídaabá inós ka baliit. Adoorí ngi tlehhit as malayke.

11Ala baraá Aakoowo /ameeni a gaarooká bar hhawaata i kaahh, nee slám hhawaata a gaarooká /ameeni bir káhh.

12Asma adoodá' /ameeni kara tleéhh ar hhawaata, hhawaata sleeme inós kuna laqwaál nee /ameeni. Ala mura' sleémeero amór i dahhi a amór Mungú.

13Kuungá' kiloohúng alqaytsitaak. Xáy, a gár hariíma /ameeni Mungú nguwa firiin barnaxes saga gwa tuntukiká?

14Ahaá, tlehhemuusíng kuungá' tundura tleéhh, tlehhemuusíng ngi laqaqankáhe dirhunge gídaabá hhawaata barnaxes ku se'eengw tlét, a mure dirose.

15Ala /ameeni barnaxes ka se'eengw tlet, dirose a xirif. Asma /ameeni se'éngw tlét guna sleér as tiwa tuntukuun.

16Ala heé tlaampa'amisuú slaá' daanduú iidíguuwihe, inós ngi xui gídaabá atén tlehhma'aá adór kwisíng i koomanaaká, tam múk Kríshaanáy oo umuúqo diiro gi konká.

17Aníng baraá axweesantí ni dirhúng i ooa, aníng gár tiwa hariím a kuungá' nun iigahhaát gawaá gár wake. Asma dinku'uumarhúng gár ni huwahup a gár hhooeeká ala a gár tlaakw.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18Gár har geerá, aníng iidík ugwa axaás gídaabá, qoomár kuungá' múk Kríshaanáy bar burumburumitá', kuungá' taa partlité'. Ala aníng aga ya/aám gídaabá iidíguuwí oo ló' daqtakaaro.

19Asma a gár hariím daqooroó adoosíng niwa ti'iiti baraá tla/angwhunge, as mukdá' haratlintaaór ló' ga koóm iwa geehhoouy.

20Gawaá adoorihe, kuungá' múk Kríshaanáy bar burumburumitá' i ya/aandaaká muruú /aymár Aako kuwa /aga'.

21Asma qoomár /aymaaro umuúqo heewo muruú /aymaarós gun kilós /aay. Ala gár aluudá' ngi haar a heé wák i didá' wa iwiwiit i qwariit, ala kuqá' guruuwós gwa dalaa/a hhe'eés.

22Ahaá, kuungá' maraay i koonda'akáhe awa tawa /ayiinda' nee tawa wahaanda'? Laqaá a gídaabáhe múk Mungú un waaqaqa'á', tam múk liitlakuuse baraadane kuri murekeemisá'. Án gár kuungá' nu baw a milá? Nun xirfayeésa? Aasla'áy, nu xirfayeesaaká daanduú kaangwihe.

23Asma aníng intsaahhastí ana ilaóh dír Aakoó wa alé, nee ngiri kuungá' i haniís, gídaabá, aakoorén Yesu xweeraadá' kuwa sakií/, mukaatmo guna taataáhh,

24iri sluufiís, guri parhhamiís, iri oó', “Gaarí an slaqwte'eé' ar tinda haniís as kuungá'. Adoorí tlehhiitaak as inslaslangw'eé'.”

25Nee alaá /aymaaro xooslmo guri adoodár óh sleeme, iri oó', “Gár baraá xooslmoowí a alqadór /aben, tidá' Mungú aa tleéhh ar tseerer'eé'. Adoorí tlehhiitaak qoomár bar wahaandá' as inslaslangw'eé'.”

26Asma qoomár kuungá' mukaatmoowí bur /agiindá' nee gár baraá xooslmoowí bar wahaandá', kuungá' a gwa'arár Aako an alki/itá' tam ay dír inós ni ki/i.

27Ala gawaá adoorihe, hee barnaxes mukaatmoowí gwa /aay, nee gár baraá xooslmoó Aako gaa wáh ar loohír hariimaaká, heé adoorí slaqwtá Aako nee tseerér Aako gaa tlakweemaá i tleéhh.

28Gawaá adoorihe umuúqo heewo ti kilós alqaytsiti, daqaní mukaatmo ngu /ayi nee gár baraá xooslmoodá' ngi wahi.

29Ala umuúqo heewo oo /ayiím, nee oo wahaám, barnaxes slaqwtá Aako gaa tsaahhiiká, heewí taa kilós sakwasleemár i tleéhh ar loohír /ayma nee wahaangw.

30Gawaá adoorihe gaarí an gár múk yaariír baraahunge kus daqeetlákw nee is tiqi, nee slám an gár múk yaariír isa qaátl dirhunge.

31Ala geeraawo barnaxes atén kilootén taa alqaytsiitaán, atén geeraawo alók taa sakwasleemutiiká.

32Ala qoomár barnaxes atén ti sakwasleemuut, a gídaabá Aako atén tin muux, as atén mitiwa sakwasleemuút dinkwa nee múk aa haratlintii'iiká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

33Gawaá adoorihe, hhaee'eé', qoomár kuungá' barnaxes a burumburumitá' as tawa /ayiinda', ti daamaaraande'.

34Ala hee barnaxes i qwariit, i /ayin dír do'ós wa alé, as burumburumituuhúng mindiwa sakwasleemár ar kií/. Nee muruudá' aa meet aníng binda hardáh amorhúng i alé ngu hara'ayiím.

1 Korinto 12

1Hhaee'eé', gár án ni slaa', kuungá' iidíguú aleesleemuú ta hanmaamisi nee Qeeruú hhoohhoó' masók un xuá'.

2Kuungá'a xuá', qoomár kuungá' tawa múk Mungú xuaaká. Qoomaadae kuungá' ana ya/aandé' tunduwa huwahuwi nee mungi'iidá' afe waslen, kudá' murslaaqat, adoodá' kuungá' tundura geeraharahaár.

3Gawaá adoorihe án kuungá' nu xu'utís gídaabá, hee i kaahh oo axweés ar baraá Qeeruú hhoohhoó' oo káh gídaabá, “Yesu ku lu'usi.” Nee slám heé taa geerahariiká nee Qeeruú hhoohhoó', ooaro ga aleeslayká gídaabá, “Yesu a Aako.”

4Aleesleemuú dimbadimbé oo Qeeru i deer, ala Qeeru inós a wak.

5Nee slám gadiyér dimbadimbé i deer, ala Aako inós a wak.

6/Uureeraá dimbadimbé awa gadiyuusá' i dayá', ala Mungúdá' gadiyeédá' sleémeero ga tlehhahhiít, inós a wak kilós.

7Ala aleesleemuuduú Qeeruú hhoohhoó' gu geehhooeemiís, ku hanmiis dír umuúqo heewo ar adoodá' alee/isoó huwahuuw dír múk Kríshaanáy.

8Asma heé wák aleesleemuú axweesantá sagalooa gun sláy ar Qeeru, nee kuqá' aleesleemuú axweesantá xu'uti gun sláy ar Qeeruuduú kilá'.

9Nee oo hatlá' aleesleemuú haratlintaao gun sláy ar Qeeruuduú kilá', kuqá' aleesleemuú hungu/umis gun sláy ar Qeeruuwí wák.

10Nee oo hatlá' aleesleemu gun sláy oo tlehhma'aá waa/oo/amór koomá' ngiwa tlehhiiti. Kookoo aleesleemu gun sláy oo ya/abtór amór Mungú daahh ngiwa alki/iiti. Oo hatlá' aleesleemu gun sláy oo qeeruú dimbadimbé nguwa tsatsahhan. Nee kookoo aleesleemu gun sláy oo iwa axweesi ar tsifrír dimbadimbé ar xuawaslen, nee oo hatlá' aleesleemu gun sláy oo tsifridá' ngiwa ilaharmiisi.

11Heé muruuwí sleémeero gu tleéhh a Qeeruú Mungú kudá' wák kilós. Inós aleesleemu gun hanmiis dír umuúqo heewo ar adoodá' inós i slai.

12Slaqwtá hee a wak, ala i diqoó yaariír koón. Ala diqaywí tam ku yaarire, sleémeero burkwa haragaás an slaqwtá wák kilós. Adoorí an adoodá' Kristo sleeme i dirii'i.

13Asma atén bahh'alé a múk Yahudi, bahh'alé a múk Yunani, kookaari a lawaale, nee kookaari a lawaaleerooká. Ala atén sleémeero tina baatimiís ar Qeeruudá' wák as tawa slaqwtá wák tleehhitaan. Nee slám atén sleémeero tina wahaás ar Qeeruudá' wák.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Slaqwtá hee a diqtá wakeeká, ala a diqoó yaariír.

15Yaae bira ó' gídaabá, “Aníng ar slaqwtooká asma aníng a dakooká,” xáy, yaae ar slaqwtookáhe as adoorí?

16Nee iia bira ó' gídaabá, “Aníng ar slaqwtooká asma aníng a iltooká,” xáy, iia ar slaqwtookáhe as adoorí?

17Ala slaqwa sleémeero geera barnaxes a ila kilós, geeraawo adór tar axamiisi a adoomá? Nee slám slaqwa sleémeero geera barnaxes an iia kilós, geeraawo adór tar tsaa'amin a adoomá?

18Ala Mungú umuúqo diqto gana gawaá slaqwtá i qaás ar adoodá' inós aa slaá'.

19Diqaay sleémeero geera barnaxes a diqtá wák kilós, geeraawo slaqwa i amá?

20Ala hám daxta diqaay ku yaariír, ala slaqwa inós a wak.

21I ya/aandaaká ila dawa nguwa beer gídaabá, “Án kuúng gár uwa yaahamiis i káhh.” Nee slám i ya/aandaaká saga ya'a' ngiwa bay gídaabá, “Án kuungá' gár nuwa yaahamiis i káhh.”

22A adoosingeeká, ala a adoorí gídaabá diqaydá' geera ta xui gídaabá ku ak daqeetlakwén, an kudá' gídaabár koóm ak alé.

23Nee diqayduú slaqwa, kudá' geeraawo ta gaár i xuanaaká, an kudá' ta ak ilaiwawa/aan. Nee diqaydá' ta murér wa ara'araan, an kudá' ta ak amohhe'eemisaan ar ilaiwa/ame.

24Ala diqaydá' ta murér wa ara'aranaaká, gár kus adoorír amohhe'eemisaan i káhh. Ala Mungú slaqwa gaa haragaás ar adoorí, “Diqito'oodá' aa /aaruur gaa ak ilaiwa/amér i haniís.”

25Asma tlaampa'aamis pa/aangw munguwa sláy baraá slaqwto, ala diqaay ti amohhe'eemaamisi umuúqo diqto nee diqto'ór hatlá'.

26Nee diqto'ór wák barnaxes aa slahhá', diqaay sleémeero aa slahhaá' dinkwa nee diqito'oodá'. Ala diqito'ór wák barnaxes kaa xirfayeés, diqaay sleémeero i qwalalaa/ dinkwa nee diqito'oodá'.

27Gawaá adoorihe kuungá' a slaqwtá Kristo, nee umuúqo heewo dirhunge a diqto'ór wák gawaá slaqwtihe.

28Baraá tla/ángw Kríshaanayhe Mungú muu bahh'alé guna qaás. Múk geera a ya/abuuse, múk tsár a mukdá' ya/abtór amór Mungú daahh ga axweemamiís, múk tám a intsaahhatuuse. Múk aluudá' a kudá' aleesleemu gu koóm oo tlehhma'aá waa/oo/amór koomá' gi tlehhiít. Nee slám múk aluudá' a mukdá' aleesleemu gu koóm oo tiqtuuse kawa hungu/utimisi, nee kudá' aleesleemu gu koóm oo muu kuwa alee/iimisi. Nee oo hatlá' a mukdá' aleesleemu gu koóm oo muu kuwa geeraharahari, nee oo hatlá' a kudá' aleesleemu gu koóm oo tawa axweesi ar tsifrír dimbadimbé ar xuawaslen.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

29Xáy, sleémeero a ya/abuuseéro? Laqaá sleémeero i ya/abtór amór Mungú daáhh alki/aa/itiía? Laqaá sleémeero a intsaahhatuuseéro? Nee slám sleémeero i tlehhema'aá waa/oo/amór koomá' tlehhiitiía?

30Nee sleémeero aleesleemu ngu kón'a oo tiqtuuse kawa hungu/utimisi? Nee slám sleémeero ta axweési ar tsifrír xuawaslen? Nee sleémeero tsifriirí ka ilaharmiísi?

31Ala kuungá' aleesleemuudá' ak gídaabár koóm leelehhiitaak. Nee aníng loohír ak hhoo' ngi kuungá' i laqaám.

1 Korinto 13

1Aníng tam a axweés ar tsifrír muu nee ar malayke, barnaxes sla'aari a koomaaká, aníng a adór muquslír ta muxi, ar gongheeliim, laqaá adór mitingiríre tawó tsingilieeliim.

2Slám án tam aleesleemu u kooma oo ya/abtór amór Mungú daahh ngiwa axwees, nee lu/aaráy sleémeero tam u xua, nee xu'uti sleémeero, slám tam haratlintaaór ur a kooma, tidá' tlooma ngiwa hingees, ala bar sla'aari a koomaaká, aníng a gár tawo.

3Slám aníng tam liitlakuuse a /aymaamisa ar muruueé' sleémeero, nee án tam slaqwte'eé' a haniisa asla iwa /ak, bar sla'aari a koomaaká, gár aníng iwa gaa buu' i káhh.

4Sla'aari i qiqtliín, i hhooeemaá tlehhít. Sla'aari i da/itá koondaaká, sla'aari i daara/ángw koondaaká, ti kilós xirfeemiská.

5Sla'aari i ilaiwa/amér koón, i qahángw koondaaká, i buhhabuhhká, i tlakweemaá faditaaká.

6/Ayta bir deer, sla'aari i qwalala/aaká, ala in qwalalá/ as looeema.

7Mura' sleémeero daanduuwós i qaasaro gu ya/aán. Mura' sleémeero gun haratlintaatí', mura' sleémeero gun haraxú', mura' sleémeero gun sa qiqtliín.

8Sla'aari alhhe'eesaywós i kaahh. Aleesleemuú Qeeru i deer oo hee ya/abtór amór Mungú daahh ngiwa axweesi, aleesleemuuwí i waaraahh. Slám tsifrír xuawaslen i deer, ala i alhhe'eesoó koón. Nee xu'uti i deer, ala i waaráhh sleeme.

9Asma xu'utirén ka /aár, slám aleesleemuurén ku /aár oo ya/abtór amór Mungú daahh kawa axweesaan,

10ala tidá' ganaa' binda hardát, muruudá' /aaruy sleémeero iri waaraahh.

11Qoomár án tawa na/oó niiná, ana axweés adór na/oó niiná. Nee mura' una tsatsahhaám adór na/oó niinár alé. Nee mura' una aldakuút adór na/oó niinár alé. Ala niwa uráw, muruudá' oo na/u'uuma una máw.

12Asma qoomaarihe atén an ga/aawaán ar baraá looa ar slaqsi'i. Ala qoomaadá' binda xeér, atén an ga/aawaán ar ilaarén awa kilá'. Qoomaarihe xu'utir'eé' i harqoomoó

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

koón, ala qoomaadá' binda hardát, aníng a xu'uti hhe'eés, adoodá' tira xu'uti hhe'eés nee Mungú.

13Ala daxta gár kumiit a haratlintaao nee haraxu'uti nee sla'aari, muruuwí tám. Ala baraá muruuwihe gár ak ur a sla'aari.

1 Korinto 14

1Kuungá' sla'aari ló'wa leelehhiitaak. Nee aleesleemuú Qeeru sleeme leelehhiitaak, kawa ure aleesleemuú ya/abtór amór Mungú daahh kawa axwesa' amór múk i alé.

2Asma heedá' axweemamiís ar tsifrír xuawasl, inós i axweesiiká dír múk i alé, ala in axwees dír Mungú. Asma inós heé gu axamiís i kaahh. Inós muruú i axweesi a muruú lu/aaráy. Inós muruuwí gun axwees ar /uuruú Qeeruú hhoohhoó'.

3Ala heé ya/abtór amór Mungú daahh ga axweemamiís, inós dír i axweesi a dír muu, muu guri kwa/amis baraá haratlintaaor'ine nee guri gurbu'ún nee guri gurkwa/amis.

4Heedaádá' axweés ar tsifrír xuawasl tin kilós kwa/amis baraá haratlintaaoorose. Ala kudá' ya/abtór amór Mungú daahh ga alki/iít, inós i Kríshaanoó kwa/amis.

5Aníng gár ni slaa' masók kuungá' sleémeero an axwesá' ar tsifrír xuawaslen, ala a ak slaá' kuungá' ya/abtór amór Mungú daahh kawa axwesa'. Asma heé ya/abtór Mungú ga axweés ku ak úr ta kudá' axweesa ar tsifrír xuawasl, aqo har heedaádá' tsifrír xuawasl ga ar axweés barnaxes tsifriidá' ngaa ilaharmiís, as masók Kríshaanáy kuwa kwa/amisi.

6Ala daxta, hhaee'eé', aníng barnaxes naa amorhúng i hardáh, niri axweés ar tsifrír xuawasl, gár kuungá' ta sleera' dir'eene a milá? Gár kuungá' ta sleera' i káhh, aníng barnaxes axweesantá gwa/atamaaye ngaa huuwiiká dirhúng i alé, laqaá axweesantá xu'uti, laqaá ya/abtór amór Mungú daahh, laqaá intsaahhatimis.

7Tam xooslaadár daa'aangw a adoorí sleeme. Filímbi laqaá marímba barnaxes afór dimbadimbé gara daiká ar geehhooeema, daa'angwdá' aa dá' adór kur tsaahhi a adoomá?

8Nee tarumbeéta barnaxes aa /a/iká ar afoodá' axaasa hho', heé ti amohhe'eés slaqwaraaro a heemá?9Axweesanayhúng sleeme an adoorí. Asma axweesanaydá' ta oiinda' ar tsifrír xuawaslen burku geehhooeeká, muu adór ngur tsaahhi? Kuungá' daqaní a adór múk sla/atí axweés.

10Tsifrír yaariir baraaká' yaamuuwo i deer, ala umuúqo tsifriiro ar gídaabár koomaaká i káhh.

11Ala aníng barnaxes afór tsifriidá' a xuaaká, aníng a adór dahaaymo dír heedaádae, nee inós a adór dahaaymo dir'eene sleeme.

12Kuungá' sleeme an adoorí. Kuungá' aleesleemuú Qeeru un ló'wa leelehhitá'. Gawaá adoorihe kuungá' aleesleemuuduú Qeeru ak leelehhaak, kudá' múk Kríshaanoó kwa/amís.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Gawaá adoorihe heé axweés ar tsifrír xuawasl, inós i firin gídaabá aleesleemu nguwa slay oo tsifriidá' ngiwa ilaharmisi.

14Asma aníng bara firiím ar tsifrír xuawasl, qeeruueé' i firiirín, ala fuqurangw'eé' gár i slaslay i káhh.

15Adór ni laaq ala a adoomá? Aníng a firiím ar qeeru, ala a firiím sleeme ar fuquraangw. Aníng a daá' ar qeeru, ala a daá' sleeme ar fuquraangw.

16Asma kuúng barnaxes a Mungú xirfayeemís ar baraá qeeru, heé adoosíng xuaaká, inós adór ir ooi "Amin" a adoomá, barnaxes inós axweesanaydá' gwa tsaahhiiká?

17Kuúng tam firoorók tidár sluufimis ka hhoe, ala heeduú hatlá' gár aa sláy i káhh.

18Aníng Mungú u sluufimiís, asma aníng a ló'wa axweemaamiís ar tsifrír xuawaslen ta kuungá' sleémeerowo.

19Ala dír dinkwár Kríshaanayhe aníng a slaá' /ayma'aá kooán ngiwa oo' ar fuqurangw'eé', as múk hatlá' nguwa intsaahhatis, ta /ayma'aá kumuú wák ngiwa ooa awa tsifrír xuawaslen.

20Hhaee'eé', kuungá' masók a adór na/'aá ninakweeká baraá fuqurangwhunge. Baraá muruú tlakwe kuungá' masók a adór na/'aá ninakw, ala baraá fuqureerihunge kuungá' masók a múk urén.

21Kaa gooín baraá hara'ayár Musawo gídaabá, "Aako i kaahi, 'Aníng an axweés dír mukwí i alé ar tsifrír dahaaye nee ar afér dahaaye, ala tam adoorihe inooín aníng i iiár i qaasiaaká.' "

22Gawaá adoorihe, aleesleemuú Qeeru oo hee iwa axweesi ar tsifrír xuawaslen dír mukdá' aa haratlintii'iikahe, a laya, ala dír mukdá' aa haratlintii'i a layaarooká. Ala aleesleemuú Qeeru oo hee ya/abtór amór Mungú daahh ngiwa axweesi, a laya dír mukdá' aa haratlintii'i, ala dír mukdá' aa haratlintii'iikahe a layaarooká.

23Laqaá an ooaan, Kríshaanáy sleémeero bira burumburiít, nee sleémeero barta axwees ar tsifrír xuawaslen, aluuwo múk adoodá' xuaaká, laqaá múk aa haratlinti'iiká, bar naa dáh, ta ooiikáhe gídaabá mukwí a daktana?

24Ala sleémeero barnaxes tan ya/abtór amór Mungú daáhh alki/aa/iit, aluuwo heé aa haratlintii'iiká, laqaá heé adoodá' xuaaká, bar naa dáh, inós ti kilós tsaáhhiíke, ar /aymi'iidá' aa axaás, nee slám /aymi'iidá' sleémeero inós ngu sakwasleemuutíaáke?

25Lu/aaroó muunuúwós iri geehhooúy. Inós daqaní Mungú guri i tumbarara'aatf, guri sluufimiis, iri ooi, "Ar ló', Mungú i baraá tla/angwhúng i dirii'."

26Ala hháe, adór ta laqa' a adoomá? Qoomár kuungá' bar aga burumburité', umuúqo heewo dirhunge barnaxes i daa'ángw kón, laqaá axweesantá intsaahhasa, laqaá axweesantá taa amoorós i geehhooeés, nee laqaá axweesantá tsifrír xuawaslen, laqaá ilaharmisuú axweesantadá', ala muruuwí sleémeero i tleehharuuti as múk Kríshaanáy uwa kwa/amisi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Ala muu bir deer oo axweés ar tsifrír xuawaslen, múk tsár, laqaá múk tám ku pa/ángw i haniisi, ala oo hatlá' pa/aangw munguwa sláy. Slám barta axwees ti wakeetine'. Nee heé wák axweesantadá' ngi ilaharmiisi.

28Ala heé ilaharmiisuú aleesláw bir kaahh, heedá' axweés ar tsifrír xuawasl inós i xasliiti baraá dinkwár Kríshaanayhe, ala i kilós axweesi dír muunuúwós i alé, nee dír Mungú.

29Múk tsár laqaá tám ya/abtór amór Mungú daahh ngi axweesi, nee múk hatlá' ya/abtoodá' ngi tsatsahhan.

30Ala heé hatlá' oo aa iwiit, barnaxes axweesani kaa dirós i geehhoutís, heedaáduú geera i xasliiti.

31Gawaá adoorihe kuungá' sleémeero a aleesleerá' ya/abtór amór Mungú daahh kawa axwesa' ar wakeetiingw as kuungá' sleémeero intsaahhasa kawa sleera' nee gurbu'uungw.

32Slám aleesleemuú Qeeru oo hee ya/abtór amór Mungú daahh ngiwa axweesi, aleesleemuuwí ku baal nee heedaádá'.

33- 34Asma Mungú a Mungú leexwaywooká, ala inós a Mungú wayda. /Ameena i xaslit baraá dinkwár Kríshaanayhe, asma ya/aám i káhh ar inooín tawa axweesi. Adoorí an adoodá' ta tlehhahhiti umuúqo diiro baraá dinkwár múk hhohhó' oo Mungú. Inooín gár kiwa hariím masók in ilaiwawa/iyá', adoodá' hara'ayár Musa i kat sleeme.

35Inooín garka barnaxes ngi xu'utír wa slaiyá', hhawaateeín ngi yaahamisiye' dír maray'ín wa alé. Asma a gár murér koom /ameeni iwa axwes baraá dinkwár Kríshaanayhe.

36Xáy, kuungá' ka xua' axweesantá Mungú amór i dahh a amorhúnge? Laqaá a kuungá' kiloohúng nuna i hardáti?

37Hee barnaxes ti kilós tsatsahhán gídaabá, “Aníng a heé ya/abtór amór Mungú daahh ga axweés”, laqaá, “Aníng a heé aleesleemuú Qeeru gu koóm”, inós gár kuwa hariím axweesanay'eé' kwí naa dirhúng i gooiím masók gun tsaahh gídaabá a hara'ayár Aako.

38Ala heé kaangwí gwa ya/aniká, inós sleeme ku ya/anká.

39Gawaá adoorihe, hháe, aleesleemuú Qeeru ló'wa leelehhiitaak, kudá' ya/abtór amór Mungú daahh kawa axwesa', nee slám hee mu ila/aamara' iwa axweesi ar tsifrír xuawasl.

40Ala mura' sleémeero i tleehharuumiti ar hhohhoaari nee ar digir wakeetiingw.

1 Korinto 15

1Hhaee'eé', hám daxta aníng kuungá' nu inslawtís iidíguú Ya/abtoodá' hhoe naa dirhúng i alki/iít. Kuungá' Ya/abtoodá' hho' ana ilaoté', nee slám a kumitá' baraá Ya/abtoodae ay hamí.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2Slám kuungá' tundu ba/amis ar Ya/abtoorí, barnaxes aga kumité' Ya/abtoorí hho' kawa haratlintia' ar adoodá' aníng ngira alki/iít dirhúng i alé. Ala bar adoorír kumita'aaká, kuungá' daqaní ana tawó haratlintié'.

3Kaangwí gídaabár koóm aníng una ilaóh. Aluuwo aníng nguri dirhúng i haniís. Kaangwí a kwí gídaabá. Kristo ina gwaá' as daanduú tlakweemaarén, ar adoodá' Gooi i kat,

4nee ar gídaabá kuri foól, nee iri waasleé/ bál deelór tame ar adoodá' Gooi i kat,

5nee ar gídaabá tiri laqán dír Kefa, nee aluuwo dír kudaádá' Mibá nee tsár.

6Aluuwo tiri laqán dír hha'aá dinkwár i diriiá' awa tsirér kooane waarahhá'. Awa yaariir baraá tla/angw'ine tam hamí i slafiyá', ala awa niina bahh'alé naa qatliyé'.

7Aluuwo tiri laqán dír Yakobo, nee aluudae dír ya/abuuse sleémeero.

8Alaá mukwí sleémeerowo tiri laqán dir'eé' alé, ala aníng tam a adór na/oó taa laqwaali oo qooma gaa ayká.

9Asma aníng a heé niiná dír ya/abuuseero. Slám a hariimaaká tiwa babay ya/abusmo, asma aníng múk Mungú una gusiisiím.

10Ala gár aníng nis adoorí dirii' a tsuuqaá Mungú. Slám tsuuqaawós kuká' naa dir'eé' i haniís a tawoorooká. Ala aníng gadiyeét ana ak tleéhh ta kudá' hatlá' sleémeerowo. Ala heé gaa tleehh a aningeeká, ala a tsuuqaá Mungú kudá' dinkwár i diriia' nee aníng.

11Ala barnaxes a aníng, laqaá barnaxes a kudá' hatlá', adoorí aníng naa oó' an adoodá' ta alki/iitaan, nee an adoodá' kuungá' tara haratlintié'.

12Ala bar iidíguuwí ku alki/iit gídaabá Kristo aa waasleé/ baraá múk aa qaátl wa alé, ahaá, bahh'alé baraahunge mas ta kaahi gídaabá, waasle/uú múk aa qaatl i kaahh.

13Ala barnaxes waasle/uú múk aa qaatl i kaahh, Kristo sleeme aa waaslee/iiká.

14Nee Kristo bira waaslee/iiká, alki/ituurén oo Ya/abtór hho' kawa alki/itaan a tawo, nee haratlintaaorhúng sleeme gídaabárós i káhh.

15Nee slám bar adoosíng, atén sleeme a adór lamabu'uusér Mungú ar lamuuse. Asma atén Mungú una lamabu'uumaán gídaabá inós Kristo nguna waaslee/atís, ala laatí gwa waaslee/atisiiká, barnaxes kangwhúng kwisíng oo ló' gídaabá múk aa qaatl i waaslee/iiká.

16Asma múk aa qaatl barnaxes i waaslee/iiká, Kristo sleeme aa waaslee/iiká.

17Ala Kristo barnaxes aa waaslee/iiká, haratlintaaorhúng a tawo, nee kuungá' a baraá tlakweemaahúng i kahhá'.

18Nee barnaxes a adoorí, mukdaádá' aa qaatl oo Kristo gwa haratlintii', inooín daqaní taa qwaár.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

19Atén haraxu'utirén tidá' Kristo kuwa haraxuaán barnaxes ar slafiingwí kilós, atén daqaní a múk liitlakwén ta múk hatlá' sleémeerowo.

20Ala hám Kristo inós aa waasleé/ baraá múk aa qaátl wa alé. Inós a bu'ungwdá' aa giirin oo mukdá' aa qaatl.

21Asma adoodá' gwa'ara kingira huúw nee hee, tam waasle/uú múk aa qaatl sleeme kunguna huúw nee hee.

22Asma adoodár muu sleémeero ir qatlatlin baraá Adamuwo, adoorí an adoodá' muu sleémeero kur waaslee/atisi baraá Kristowo.

23Ala umuúqo heewo nee qoomaarós. Kristo an bu'ungwdá' aa giirin. Nee gár aluudá' gi haar a mukós, qoomár inós binda kií/.

24Daqaní alhhe'eesaay nay hardah. An qoomár Kristo waawuti'iima ngiwa amór Mungú Baabá i haniisi, alaá waawuti'iima sleémeero baaliro binga hhe'eés, nee aleesleemu sleémeero, nee /uuruuwo.

25Asma Kristo gár kuwa hariím aqo in waawuti'ín ay dír Mungú wakuuseerós ngay gawaá dabaawós i qaasi.

26Wakusmoó alhhe'eesaay oo ta baali a gwa'ara.

27Asma Gooi i kat, “Mungú mura' sleémeero gway baál, gway gawaá dabaá Kristó i qaás.” Ala gooirí iwa kat gídaabá, “Mura' sleémeero kwa gawaá dabaawós i qaás”, gaarí ka geehhoo' gídaabá Mungú i kaahh baraá muruudá' sleémeerowo. Asma Mungú an kudá' mura' sleémeero gwa baal guri qaás gawaá dabaawós i alé.

28Ala mura' sleémeero burkwa hhe'eés qaasaro gawaá dabaá Garmá i alé, daqaní Garma sleeme ti dabaá Mungú i qaas kilós alé. Asma Mungú an kudá' mura' sleémeero gwa gawaá dabaá Garmá i qaas, as masók Mungú i mura' sleémeero tleehhiti baraá muu sleémeerowo.

29Asma mukko i deer oo ta baatimiisi as múk aa qaatl. Ala adoorí barka tleéhh, mukdá' aa qaatl gár kuwa alee/iisi a milá? Asma mukdá' aa qaatl barnaxes iqo waaslee/iiká, mukwí gár kus baatimiisi as inooín a milá?

30Nee atén awa kilá' gár tas darahaan baraá tsaxwaá i alé a milá' umuúqo daqto?

31Hhaee'eé', kuungá' a xuá' gídaabá aníng a aleesláw tiwa xirfayeemiis as kuungá' ar baraá Kristo Yesu Aakoorén. Ala kaangwí a oo ló'. Adoorí bar ar ló', kaangwí sleeme oo ló' gídaabá aníng umuúqo deelooro a baraá tsaxwaá gwa'arár i dirií'.

32Baraá gixsár Efesowo ana slaáqw nee makaá xaraaslá'. Ala qoomaadae geeraawo bar ana slaáqw as heeuumar'eé', gár geeraawo aníng ni slaw a milá? Barnaxes múk aa qaatl i baloó waaslee/iiká, “Gimsé', an /ayiimaán nee an wahaamaán, asma matlo a qatlaán.”

33Kuungá' miti kiloohúng al/agiimaara', “Asma mulqér tlakw i tlehhema'aá hhó' hhitiín.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

34Daarkiité' baraá oonitimerhunge, nee fuqurangwhúng ar gadiyuusaak, slám tlakweema mi tlehhiitara'. Asma kuungá' bahh'alé Mungú u xua'aaká. Aníng adoorí an káh as kuungá' nuwa murekees.

35Laqaá heeko i yaahaas gídaabá, “Adór múk aa qaatl kur waaslee/atisi a adoomá? Slaqwaá ni slaya' a slaqwaá adoomá?”

36Kuúng a daktani! Gadaádá' taa dahás i ti'itká bar aa ala gwaiká.

37Kuúng bar dahaasiín, gadaádá' ta dahaasiin a tidaádá' aa ureeriiká, ala a ilmo kilós, daqtakaaro laqaá ilmoó angaáno, laqaá ilmoó balángw hatlá'.

38Ala Mungú ilmoodá' gun slaqwtá i hanmiis ar adoodá' i slai. Umuúqo balaaliro slaqwtá i sleer a tidár da'awtós.

39Fu'unaay sleémeero a wakeeká. Fu'unaay bahh'alé awa muu, kookaari awa makaay, kookaari awa tsir/o nee kookaari awa siyó.

40Nee slám slaqwaá gawaá doori i dayá', tam slaqwaá baraá yaamu i dayá' sleeme. Ala slaqoodá' gawaá doori nee kudá' baraá yaamu xirfuuín a dimbadimbé.

41Tsee/amá i gwa/ateemaawós kón, nee slahhaangw gwa/ateemaawós a hatlá', nee slám tsatse/ gwa/ateemaawós a malé hatlá'. Nee tam tsatse/ gwa/ateemaaín ti alkon'aaká.

42Waasle/uú múk aa qaatl sleeme an adoorí. Slaqwa kan fool baraá hhapér i alé adoodár ilmo kur dahaasi. Slaqwtadá' taa foól a slaqwtá hhitiruut, tidá' waaslee/ a slaqwtadá' hhitiruutaaká.

43Slaqwtadá' taa foól a tidá' murér koom, tidá' waaslee/ a slaqwtadá' xirfuú koom. Slaqwtadá' taa foól a tidá' daqatlaakw, tidá' waaslee/ a slaqwtadá' /uuruú koom.

44Slaqwtadá' taa foól a tidá' hee kura tleéhh, tidá' waaslee/ a slaqwtá qeeru. Ala bar slaqwtadá' hee kura tleéhh barnaxes i deer, slaqwtá qeeru sleeme i deer.

45Adoorí an adoodá' Gooi i kat sleeme gídaabá, “Heeduú geera, Adamu, inós kuna slaqwtá slaáf i haniís.” Ala Adamuduú alhhe'eesaay inós aa Qeeru tleehhiít, kudá' slafíngw hanmiís.

46Ala slaqwtadá' ar qeeru, inós i giiriindaaká, ala slaqwtadá' hee kura tleéhh in giiriín, aluuwo tidá' ar qeeru niri hardat.

47Heé geera dír i dahhi a baraá yaamu, gár kura tleéhh a hhape. Ala heé tsár dír i dahhi a gawaá doori.

48Mukdaádá' taa tleéhh ar hhape, inooín aa slaqás nee heedaádá' taa tleéhh ar hhape. Ala mukdaáduú gawaá doori, inooín aa slaqás nee heedaáduú gawaá dooraá daáhh.

49Adoodá' atén tar slaqás nee heedaádá' taa tleéhh ar hhape, adoorí an adoodá' sleeme atén tir slaqsaay tleehhi nee heedaádá' gawaá dooraá daáhh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

50Hhaee'eé', gár án ni kah a tí gídaabá. Slaqwtadár baraaká' yaamu, tidá' taa tleéhh ar fu'unaay nee tseere, waawuti'iimár Mungú ga alká. Slám tidá' hhitiruut muruú hhitiruutaaká gu alká.

51Ga/aawaagáy, aníng gár lu/aaráy ngi dirhúng i oó' gídaabá, sleémeero a qatlanaaká, ala atén sleémeero ti warqees

52ar gaanslaay adór kwisliitár ila, qoomár tarumbeétadár alhhe'eesaay bira /á/. Asma tarumbeéta iqo /á/, nee múk aa qaatl kuri waasle/atis, tari múk qatlaaká baloó ale, nee atén sleeme tiri warqees.

53Asma slaqwtí hhitiruut gár kawa hariím in warqeér tawa slaqwtá hhitiruutaaká. Nee slaqwtír gwagwa'aam gár kawa hariím in warqeér tawa slaqwtá gwagwa'aamaaká.

54Ala slaqwtí hhitiruumiit qoomár bira warqeér tawa slaqwtá hhitiruutaaká, nee slaqwtí gwagwa'aam qoomár bira warqeér tawa slaqwtá gwagwa'aamaaká, daqaní axweesantí Gooi i kat aa bó/, tí kah gídaabá, “Gwa'ara kaa guú/, arba/ati kaa sláy.”

55“Xáy, Gwa'ára, arba/atirók i amá? Xáy, Gwa'ára, slahhe'eemisuuwók i amá?”

56Slahhe'eemisuú gwa'ara a tlakweema, nee /uuruú tlakweema a hara'aya.

57Ala Mungú ku sluufimiisi, kudá' arba/ati ngaa haniis ar loohír Aakoorén Yesu Kristo.

58Gawaá adoorihe, hhaee'eé' awa sla'aaruúse, kuungá' gawduwé', ma daaraaxaatara', kumiité' ló'wa alé baraá gadiyér Aakoowo umuúqo daqto. Asma kuungá' a xuá' gídaabá baraá Aakoowo gadiyérhúng tidá' ta tlehhahhita' a taworooká.

1 Korinto 16

1Daanduú iidíguuduú ohome as múk hhohhó' oo Mungú, kuungá' gár tunduwa hariím an tlehhá' adoodá' án na hara'ayiím dír múk Kríshaanáy oo yaamaá Galatia.

2Umuúqo deelór hungu/umaawo umuúqo heewo dirhunge gár kuwa hariím a ohomeedá' i haniisár wa slai a gan baats, ar adoodá' inós ngir slaslay. Adoorí na tlehhahhitaak, as qoomár aníng binda hardáh, masók a gídaabaheeká ohomeedá' an sangw iimu/uundá'.

3Muu tsawaaraak baraá tla/angwhúng wa alé, nee daqaní aníng binda hardáh, mukwí u ya/aáw dinkwa nee barwá ay Yerusalemu, as ohomerhúng tisíng kawa huuwi.

4Nee barnaxes aníng sleeme gár tiwa hariím a an daqáw, daqaní inooín nee aníng ti alkoomaán.

5Aníng bara waaraáhh ar baraá yaamaá Makedonia, aníng niqo hardáh amorhúng i alé. Asma aníng a slaá' niwa waaraahh ar tla/ángw yaamaá Makedonia.

6Ala án ngi slaá', aníng a ayaahúng wa hoót deelór niinawe, dooqa qoomaadár tsaaqwa sleémeerowo. Daqaní kuungá' aníng i alee/isá' niwa kumiit baraá aaieene, umuúqo didá' ni kawa.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Asma aníng a sla'aaká nee kuungá' tiwa araan hamihe, qoomaarí niwa tawó waaraahh. Asma aníng a slaá' niwa hoot dirhúng wa alé deelór niinawe, Aako birnga slaá'.

8Ala aníng a hoót baraá yaamaá Efesór wa alé ay qoomár Pentekoste.

9Asma afkuú doó úr kunga aníng i gweér oo gadiyér ur ngiwa ló'wa tleehh, nee slám múk yaariír oo aníng i baqamiím i deer.

10Ala Timoteo barnaxes naa hardáh amorhúng i alé, amohhe'eemisaak as miwa hoót ar dae. Asma inós a heé gadiyér Aakoó tlehhiít adór aníng wa alé.

11Gawaá adoorihe hee munguwa waaqaá'. Alee/iisaak iwa kumiiti baraá aaiiwose ar wayda, as niwa hardahi amor'eé' ale. Asma aníng nee hhae inós un daamaaramaán.

12Ala iidíguú Apolowo, aníng inós una ló'wa harhheehhe'eés, as iwa amorhúng i hardahi dinkwa nee hhaeedá' hatlá'. Ala inós gaa slaiiká niwa daqay hamihe. Ala pa/aangw burngwa sláy, ni hardah amorhúng i alé.

13Kuungá' dalaaé', sihhitano hhe'eesé' baraá haratlintaaorhunge. Kuungá' masók a adór hhawaate, nee masók a múk /uuruú koóm.

14Muruuhúng sleémeero tlehhiitaak ar baraá sla'aari.

15Nee slám hháe, kuungá' iidíguú múk doó Stefana u xuá', gídaabá inooín taa giirín haratlintaaooro baraá yaamaá Akayaro. Nee slám inooín taa haniisiyé' múk hhohhó' oo Mungú nguwa sagadiyuusiya'.

16Múk adór kwí ilaiwawa/aak, nee umuúqo heewo oo gadiyér tleéhh nee oo ti daawiitimiís dinkwa nee inooín.

17Aníng a qwalalaá/ asma Stefana nee Fortunato nee Akaiko naa amoorí hardahiyé'. Asma gadaádá' aníng iga wa /aaruur as adoodá' kuungá' tawa kahha', inooín ngaa haniisiyé'.

18Asma hardahamuuín muunuúeé' ngwa gurkwa/asiyé', nee tam munerhúng sleeme. Múk adoorí gaár i xuaak.

19Múk Kríshaanáy oo baraá yaamaá Asiár i dirií' kuungá' nu intsihhiimiis. Kuungá' tundu ló'wa intsihhiimiis ar baraá Aako nee Akila nee Priska dinkwa nee Kríshaanáydá' ti dogaagiít baraá dooín i alé.

20Hhae sleémeero kuungá' nu intsihhiimisiyá'. Kuungá' ti intsihhiimise' ar ma'amisuudá' hhohhó', adoodá' múk hhohhó' oo Mungú i tlehhahhiti.

21Ánuú Paulo intsihhiisantí ar diirí ana gooiím ar dakw'eé' oo kilá'.

22Umuúqo heewo oo Aako gu sla'aaká, inós ku lu'usi. Maran ata, gídaabárós, aakoorén, hardaháng.

23Aakoorén Yesu kuungá' nu tsuuqi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

24Sla'aarir'eé' i dír kuungá' sleémeero baraá Kristo Yesuwo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2 Korinto

2 Korinto 1

1Ánuú Paulo barwaárí ngina gooiím dinkwa nee Timoteo hhiyaarén. Aníng a ya/abusmoó Kristo Yesu ar adoodá' Mungú aa slaá'. Barwaárí ngina gooiimaán amorhúng i alé, kuungaásingá' Kríshaanáy, kuungaásingá' Mungú ugwa haratlintie' awa baraá yaamaá Korintór i diriia'. Barwaárí ngina dirhúng i gooiimaán, nee dír múk hhohhó' oo Mungú, kudá' sleémeero oo baraá yaamaá Akayár i dirií'.

2Mungú Baabuúrén nee Aako Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi.

3Mungú, Baabuú Aakoorén Yesu Kristo i xirfuuti. Inós an Baabuúdá' gurtleemu sleémeero ngu hanmiís, nee slám an Mungúdá' gurkwa/amis sleémeero ngu hanmiís.

4Inós atén tin gurkwa/amis baraá slahha'amuurén sleémeerowo, as atén múk hatlá' nguwa gurkwa/asaan baraá slahha'amuuín oo da'awemaá dimbadimbehe, ar gurkwa/amisuudaádá' atén tira gurkwa/amís nee Mungú.

5Asma adoodá' slahhe'eemisuú Kristo ir buhhabuhhi amoorene, adoorí an adoodá' gurkwa/amis sleeme ir tlahhatlahhi sleeme amoorene ar loohír Kristo.

6Atén bar slahhe'eemis u slaslaawaán, gár kus slaslaawaan a kuungá' masók gurkwa/amis un sleerá', nee ba/ama. Laqaá atén barnaxes gurkwa/amis un slaslaawaán, gár kus slaslaawaan, a as atén daqaní kuungá' gurkwa/amisuuwo nuwa aleeslawaan, as masók kuungá' /uuru kuwa sleera' oo slahhe'eemis kuwa sa qiqtliinda', slahhe'eemisuú adór kwí atén ta sa qiqtliimaan.

7Nee haraxu'utír atén ta koomaan daandeemoohunge i ihhafiirír koón. Asma atén a xuaán gídaabá adoodá' kuungá' slahha'amu kur slasleera', an adoodá' kuungá' gurkwa/amis kur sleera' sleeme.

8Hháe, atén adoorí an kaahaán, asma atén a sla'aán kuungá' kawa xua' slahha'amaayeedá' atén taa slawaán baraá yaamaá Asiaro. Asma atén slahha'amaayeedá' taa slawaán ka ló'wa ur, tam atén ana harslaaqataán gagaararo. Tam atén tari xuruutaán gídaabá tawa slafaan.

9Atén tari baraá muneerén i kaahaán gídaabá, sakwasleemár gwa'ara aga slawaán, as atén kawa tsaahhaan gídaabá a gár hariimaaká atén tiwa kilootén i tlintiiaan, ala masók a Mungú un i tlintiiaán, kudá' múk aa qaatl gu aleesláw waasle/atisaro.

10Inós atén taa ba/amís baraá tsaxwaá gwa'arár adór tí, nee slám ti malé ba/amis. Atén haraxu'utirén aga gawaawós i qaasaán, gídaabá inós i kumiit atén tiwa ba/amiimisi.

11Ala tam kuungá' sleeme atén ti alee/isá' ar loohír firorhúng. Gawaá adoorihe múk yaariír Mungú gu ló'wa sluufiis as atén, as tsuuqaá Mungú, kudá' atén taa slawaán.

12Gaarí an gár atén tir xirfayeemisaan gídaabá, muneerén atén ti lamabu'uún adór atén tara hootaán baraá yaamuuwo, ak alé dirhunge. Atén ana hootaán ar hhohhoaari nee ar

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

muunuú /awaák. Muruuwí amór i dahhi a amór Mungú, asma atén aga hootaaniiká ar sagalooár heeuuma, ala ana hootaán ar tsuuqaá Mungú.

13Baraá barwaduurene atén gár hatlá' aga gooiimaaniiká, ala a tidá' kuungá' ta soomusa' kari tsatsahhaandá'. Aníng a haraxuú' gídaabá kuungá' a tsaahha hhe'esá' aluuwo.

14Asma qoomarihe kuungá' kaangwí ugwa tsaahha hhe'eesi'iiká, ar gídaabá bál deeloodár Aako Yesu binda hardát, kuungá' daqaní ti xirfayeemisá' as atén, adoorír atén tir xirfayeemisaan as kuungá'.

15-16Aníng kuungá' nuna haraxuú' gídaabá kuungá' adoorí aga intsahhé'. Gaarí an gár aaiieé' ngisa adoorír slaá' geeraawo gídaabá aníng niwa amorhúng ar waaraahh qoomár bar Makedoniár káw. Nee slám binda Makedoniár wa kií/ niwa malé waaraahh ar dirhúng. Adoorí ana slaá' tleehhamooro as kuungá' tsuuqa kiwa sleera' sagaáwa tsár wa ale, nee as kuungá' aníng iwa alee/isa' niwa kumiit baraá aaiiene ay yaamaá Yudea.

17Ala kuungá' ka ga/eera', aaiieé' kuká' aníng ngiwa adoorír slaá', aníng iga alqaytsitiikáhe? Laqaá a gídaabáhe aníng a adór heé aa haratlintii'iiká, kudá' káh “Eeít”, ala laatí inós i kaahi “Aasla'áy”.

18Ala aníng a adoosingeeká. Ala Mungú bar a Mungú ló', axweesanayrén sleeme dirhunge bar “Eeít” a “Eeít”, bar “Aasla'áy” a “Aasla'áy”.

19Garmoó Mungú, Kristo Yesu, kudá' iidíguuwós taa dirhúng i alki/iít nee atén, gídaabá aníng nee Silwano nee Timoteo, a gídaabaheeká inós an “Eeít” nee “Aasla'áy”. Ala /aymuuwí “Eeít” i baraawós.

20Asma al'axweesantá Mungú sleémeero a “Eeít” gana sleér ar inós. Gawaá adoorihe atén sleeme a “Amin” an kaahaán ar inós, as Mungú kuwa xirfayeemiisaan.

21Ala Mungú inós an kudá' atén taa haragaas amór Kristo i alé, nee tam kuungá' sleeme. Inós an kudá' atén taa tsawaar as gadiyeérós kawa tleehhaan.

22Nee slám tiri layaarós i qaás, nee Qeeruuwós nguri haniís baraá muneerén i alé as inós tawa arhaánirén.

23Mungú an lamabu'usmooeé' gídaabá, aníng gár nisa Korintór i ki/iiká malé alé, a kuungá' nuna sií' slahhe'eesaro.

24Atén a sla'anaaká kuungá' nuwa hara'ayiimaan gídaabá, gár ta haratlintia' a milá, asma kuungá' aga kwa/é' baraá haratlintaaorhunge. Ala atén nee kuungá' a al gadiyuusaán as qwal/uuhúng kuwa amohhe'eemisaan.

2 Korinto 2

1Ala gár án naa tsaát baraá muunuúeene geeraawo a tí gídaabá, aníng a sla'aaká niwa amorhúng i hardah malé alé nuwa gurhaamír ar aw.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2Asma aníng geeraawo kuungá' barnaxes nuna gurhaamír ar áw, múk geera aníng i qwal/atís daqaní iqo deéro? Asma geera múk aníng i qwal/atís a kuungaásingá' hamí án naa gurhaamír ar áw.

3Gaarí an gár aníng kuungá' nusa barwaádá' i gooiím. Asma aníng aga slaiiká niwa hardah amorhúng i alé, nee kuungá' aníng iri gurhaamír ar eerá'. Asma kuungá' gár tunduwa hariím geeraawo a aníng in qwal/atisá'. Asma aníng a xuú' gídaabá aníng bar aga qwalaá/, kuungá' sleémeero a qwala/á' sleeme.

4Aníng barwaádá' ngina gooiím ar muunuú iiloó' nee oo gurhaamír yaariir ga koóm, nee ar hhirhheeraá yaariir. Ala gár ngisa gooiím a gídaabaheeká kuungá' nuwa gurhaamír ar aw, ala a gídaabá kuungá' kawa tsahha' adór aníng kuungá' nur ló'wa slaa'.

5Ala heé gurhaami ngaa huuw bir deer, a gídaabaheeká aníng ina gurhaamír ar áy, ala a kuungá' sleémeero nuna gurhaamír ar áy. Ala dooqa an oo', a kuungá' sleémeeroowooká, as aníng lama mawa oó'.

6Ala heedá' gurhaami ngaa huuw, sakwasleemár aa sláy aa bu'út daxta, asma múk yaariír dirhunge inós gwa sakwasleemuút.

7Gawaá adoorihe a tsiní kuungá' bura gurtleeré' daxta, nee kuwa gurkwa/amisa', as inós gurhaamirós tidá' yaariir munguwa ak qwaarés.

8Gawaá adoorihe án kuungá' nu firiím gídaabá, heewí sla'aarirhúng dirós i geehhooeesaak gídaabá kuungá' inós u sla'á'.

9Asma gaarí an gár kuungá' aníng nusa i gooiím sleeme, as aníng kuungá' nuwa iiar, nee ngiwa tsaahh, adór kuungá' tara iialooesé' baraá mura' sleémeerowo.

10Asma heé kuungá' taa gurtleeré', heedá' aníng sleeme ugwa gurtláw. Asma aníng gár naa gurtláw, aga gurtláw, barnaxes gaa i deer ar nguwa gurtlaw. Slám gadá' naa gurtláw, aga gurtláw as kuungá' dír geerá Kristó wa ale,

11as atén Neetlaangw mitiwa al/aáy. Asma gár inós i slai atén a xuaán.

12Qoomár aníng niwa hardáh Troár i alé as Ya/abtór hho' ar Kristo ngiwa alki/iit, gár naa ár a gídaabá afkuú doó yaariír kwaa gweér oo aníng gadiyér Aako ngiwa tleehh didae.

13Ala tam adoorihe aníng amohhooa aga ariiká baraá muunuúeene, asma Tito, hhiyaaeé', ugwa ariiká didae. Gawaá adoorihe aníng deelo ngiri oó' dir'ín i alé, niri tláw ay amór yaamaá Makedonia.

14Ala Mungú i xirfuuti, asma inós atén tin geeraharahaar arba/ati kawa slaslawaan deelo sleémeero baraá Kristowo. Nee inós atén tin ar gadiyuus as iidíguuwós kuwa tsiyaayaaxi umuúqo diiro, adór xarángw tsuú' wa ale.

15Asma atén a adór xarángw tsuú' oo Kristo dír geerá Munguhe, dír mukdá' ta ba/amiimisi, nee dír mukdá' qwaqwadiima.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Asma dír mukwí qwaqwadiima atén a adór xarángw baraá gwa'arár daáhh, oo gwa'arár huwahuúw. Ala dír mukdá' ta ba/amiimisi atén a adór xarángw baraá slafíngw daáhh, oo slafíngw huwahuúw. Ala heé muruuwí gu aleesláw a heemá?

17Asma atén axweesantá Mungú a halaanu'uumár ar tlehhiitanaaká as slaasláw kawa slawaan, adoodá' múk yaariír i tlehhaahhiiti. Ala atén axweesantá Mungú an alki/iitaán ar muunuú /awaák ar baraá Kristo, dír geerá Mungú i alé, kudá' atén taa ya/aaw.

2 Korinto 3

1Kuungá' ka ga/eera', atén daxta tin malé xu'utimisána? Laqaá a gídaabáhe atén gár tiwa hariím a barwár xu'utisa a koomaán ar ta laqaamaan dirhunge, nee laqaá ar amorhúng daahh.

2Kuungá' kilá' an barwaárén, tidá' taa gooín baraá muneerén i alé, ar ta xui nee ar ta soomuusi nee muu sleémeero.

3Asma a gár geehhoo' gídaabá kuungá' an barwaárén ar amór Kristó daahh. Barwaárí kana gooín ar gadiyeérén. Kaa gooínká ar wiíno, ala kana gooín ar Qeeruú Mungú kudá' slaáf. Kaa gooinká gawaá parhheemaá tlaa/e, ala kana gooín gawaá /aare'eeraá fu'unaay, gídaabá baraá munér muu.

4Atén adoorí an kaahaán, asma atén Mungú ugwa i tlintiaán ar baraá Kristo.

5Asma atén kilootén aleesleemuú taa koomaan i kaahh. Gawaá adoorihe atén a ooanaaká gídaabá gaarí a gadiyér atén taa tleehhaan. Aleesleemuurén dír i dahhi a dír Mungú.

6Asma inós an kudá' atén taa aleesleemuú i haniis tawa sagadiyuusér alqadór /aben tleehhitaan. Ala alqadoorí a tidár hara'ayár gooirooká, ala a tidár Qeeru. Asma hara'ayár gooi i tsu/út, ala Qeeru i slafimis.

7Hara'ayadár Musa kana gooín gawaá parhheemaá tlaa/e, nee qoomár hara'ayadá' kingiwa huúw, xirfuú Mungú iri geehhooúy. Xirfuudá' tam a xirfuú gaanslár waaraahha, ala tam adoorihe múk Israeli gitsee/aá Musa i qaytsitaro kaa aleeslayká as qwiri/amaá gitsee/aawós. Ala hara'ayaadár gooi, tidá' gadiyeérós gwa'arár huwahuuw barnaxes xirfuú úr oo adór kwí gun koón,

8xáy, xirfuú gadiyér Qeeru ku ak úreéke ló'wa ale.

9Gadiyeédá' sakwasleemár alki/iit daandeemoorene barnaxes xirfuú úr oo adór kwí gu koón, xáy, gadiyeédá' atén ti babaw gídaabá, atén ti gan'amkú i harafaar, xirfuuwós ku ak úreéke.

10Gadiyeédár aáng xirfuú koom, i hariindaaká de'emaaká' kawa babay gídaabá i xirfuú koón, barnaxes kaa alqoomeés nee xirfuú de'eemaaká' oo ak úr ló'wa ale.

11Asma gadaádá' ar aáng inós a gár tawo waaraahh, ala i xirfuú koón. Xáy, gaarír de'emaaká', ar kumiit ay alhhe'eesaay wasle, xirfuuwós ku ló'wa ak úreéke.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Atén haraxu'utír adoorí kawa qo koomana, pihhu'uuma a koomaán.

13Atén adoodár Musa aa tleéhh, a tleehhanaaká. Inós gitsee/aawós gina tuntuúk ar warqamo, as múk Israeli xirfuudá' /aarurúw, kudá' gawaá gitsee/aawós i dirii', mukuwa ár gídaabá aa ilaaín wa qwaár.

14Ala fuqurangw'ín ina gawdúy. Nee tam ay hamí fuqurangw'ín kwaa tuntuúk ar warqamoodá', qoomár gooír alqadoodá' ar qaren bar ka soomuus, asma gídaabárós makawa tsaáhh. Asma warqamoodá' dír kuwa hingeesi a baraá Kristo kilós.

15Tam laarí sleeme qoomár inooín kitaaba'aá Musa birki soomuus, warqamoodá' fuqurangw'ín gun tuntukún.

16Nee warqamoodá' ku hingeesiiká ay dír inooín ni hhu'u'una' nee Aako kway i warqáy.

17Gawaá adoorihe Aako inós an Qeeru, nee didá' Qeeruú Aako i dirii'i, an didá' muu kuwa gwediiti baraá lawaali'iimár wa ale.

18Ala ateéká' sleémeero awa gitsee/eerén warqamoó kooma'aaká, atén xirfuú Aako un araán ar adór baraá looa. Xirfuuwí oo amór Aakoó daáhh, atén tin warqees as tawa slaqsaywós tleehhitaan. Gawaá adoorihe atén xirif un iimirí wa slawaán, nee iri doogigín diirene. Heé adoorí gaa tleehh a Qeeruú Aako.

2 Korinto 4

1Gadiyeérí atén ta tleehhaan Mungú ngina atén i haniís as gurtleemuuwós. Gawaá adoorihe atén a mune siaanaaká.

2Atén tlehhemi'iidá' sleémeero awa getlakw nee awa murér koomá', atén iga mawaán. Al/ayma a tlehhiitanaaká, nee slám axweesantá Mungú a warqemiisanaaká. Ala atén tin kilootén xu'utisaán dír muunuú umuúqo heewo, ar looeema kiwa alki/iitaan ar geehhooeema dír geerá Munguhe.

3Ala Ya/abtoorí hho' atén ta alki/iitaan barnaxes kaa tuntuúk, a kana tuntuúk dír mukdá' qwaqwadiím kilooín.

4Asma múk haratlintatiaaká, muner'ín kaa taampúy nee mungú yaamuuká'. Gawaá adoorihe inooín gwa/ateemaadá' ló'wa gwa/aatá' arto ngi aleeslay'aaká. Gwa/ateemaadá' amór i dahhiya' a amór Ya/abtór hho' ar xirfuú Kristo. Nee Kristo inós an slaqsoó Mungú.

5Asma atén ti kilootén alki/iitanaaká, ala a Kristo Yesu un alki/iitaán gídaabá inós an Aako, nee gídaabá atén a sagadiyuuserhúng as Yesu.

6Asma Mungúdá' aa oo' gídaabá, “Gwa/ateema i gwa/aatiye' baraá giwtír wa ale,” inós gwa/ateemaawós gina gwa/atís baraá muneerén wa ale. Inós adoorí gana tleéhh, as atén xirfuú Mungú kuwa tsaahhaan, kudá' gawaá gitsee/aá Kristó i dirií', nee slám xu'utirí masók atén an geehhooeesaán dír múk hatlá' i alé.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Ala ateéká' daqaari'iimarí koomá', atén a adór xooslaadár tleei. Mungú adoorí gana tleéhh, as kaangwí iwa geehhouy gídaabá, /uuruuwí úr amór i dahhi a amooreneeká, ala a amór Mungú.

8Atén bihhe sleémeero ti slahhe'eemiis, ala taa tsamemeeiiká, insareehhi a ara'araán, ala tam adoorihe a mune siaanaaká.

9Atén ti gusiisín, ala taa tawó geexayká, nee slám atén ti muxún, ala taa tsu/iiká.

10Umuúqo daqto atén gwa'arár Kristo an baraá slaqoorén ar gagariimaán, as masók slafíngw Kristo sleeme iwa geehhoouy ar baraá slaqoorén.

11Baraá slafiingwrén sleémeerowo atén tin amór gwa'arár i hanmiis umuúqo daqto as Yesu, as masók slafiingós i geehhoouy ar baraá slaqoorén kuká' qatlá'.

12Gawaá adoorihe gwa'ara i gadiyér tlehhít baraarén wa ale, ala slafiingw i gadiyér tlehhiit baraahúng wa ale.

13Ala atén haratlintaao a koomaán. Gooi i kat gídaabá, “Aníng haratlintaao a koóm, gawaá adoorihe aníng a axweés.” Atén sleeme qeeruuduú kilá' oo haratlintaao u koomaán, gawaá adoorihe atén sleeme a axweesaán.

14Asma atén a xuaán gídaabá Mungú, kudá' Aako Yesu gwa waasle/atis baraá múk aa qaátl wa ale, Mungúwí atén sleeme ti waasle/atis dinkwa nee Yesu, nee tiri hardahaas dír geeraawós i alé dinkwa nee kuungá'.

15Asma muruuwí sleémeero in tleehharuumiit as kuungá', as gídaabá tsuuqaá Mungú iwa ak hardahiya' dír múk yaariír i alé. Nee gawaá adoorihe múk yaariír Mungú guri sluufimiis. Nee Mungú iri xirfuut.

16Gawaá adoorihe atén a mune siaanaaká. Asma slaqoorén i hhitirumiitiyá', ala tam adoorihe atén ti /abeemaá i ki/imis baraá muneerene umuúqo deelooro.

17Slahha'amaayeerén ka niina nee slám ar har qoomár niina. Ala gár ni hup diirene a xirfuú úr ló'wa ale oo baloó faakaaká.

18Asma atén muruudá' gehhó' u ga/aawanaaká, ala muruú ta ga/aawaan a kudá' getlákw. Asma muruudá' gehhó' oo har qoomár niina kilós, ala kudá' getlákw alhhe'eesaywós i kaahh.

2 Korinto 5

1Asma atén a xuaán gídaabá heémaarén tí tawa hootaan baraaká' yaamuuwo, gídaabá a slaqoorén, bira hhitirút, atén do' u koomaán gawaá dooriwo, kudaádá' Mungú aa tleéhh. Do'wí a doó alhhe'eesay wásl, oo taa tleehhiiká ar dabaá muu.

2Asma qoomaarír hamí atén tawa hootaan baraá slaqooká' wa ale, a /ifaán, asma slaqoorén kudá' gawaá doori i ló'wa ilatleeruusaán kiwa tsiitaan.

3Ala bar slaqoorén kudá' uuntsuusaro kaa hhe'eés, atén daqaní ti ariiká tawa /aankwets.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Ala qoomaarí atén tawa baraá heémaarír slaqooká' wa hootaan, atén an /ifaán as huwarí iiloo ar ta gagariimaan. Asma slaqooká' qaren i sla'aanaaká kiwa duuxaan. Ala slaqoodá' /aben i sla'aán kiwa dahaasaan daanduú kudá' qarén wa ale, as gadaádár gwa'ara kawa gu/i nee slafiingw.

5Mungú inós an kudá' atén taa amohhe'ees as tawa adoorír warqawaan, nee inós Qeeruuwós nguna atén i haniís tawa arhaáni.

6Gawaá adoorihe atén deelo sleémeero haraxu'uti a koomaán, nee slám a xuaán gídaabá qoomaarí atén tawa hootaan baraá slaqooká' wa ale, atén dír Aakoowo a kahhaán.

7Asma baraakae atén an hootaán ar haratlintaao, a gídaabaheeká muruuwí ugwa araán.

8Atén haraxu'uti a ló'wa koomaán, nee gár ta sla'aan ló'wa ale a masók hotaangwí oo slaqoorén kuwa mawaan, tari hootaán dír Aakoowo.

9Alaá tí sleémeerowo gár ta ak sla'aan a tidá' inós i slai kawa tleehhaan, atén dír ta hootaan tam a baraaká' yaamu laqaá gawaá doori.

10Asma atén sleémeero gár tiwa hariím an sihhiitaán dír geerá Kristó i alé, as tiwa sakwasleemuuti nee inós, as masók umuúqo heewo kuwa bui ar tlehhemi'iiwós kudá' aa tlehhiít baraá slafiingós oo baraaká' yaamuuwo, barnaxes ki hho' laqaá ki tlakw.

11Gawaá adoorihe atén Mungú un ilaiwawa/aán baraá muneerene umuúqo daqto. Gaarí an gár muu atén kus afa /asliimaan amór Mungú i alé. Mungú atén ti ló'wa xuu' adór atén tay diriiaan, nee slám aníng a haraxuú' gídaabá kuungá' sleeme baraá munerhunge atén taa tsahhé' gídaabá atén a múk adoomá.

12A gídaabaheeká atén daxta tin malé xu'utisán dirhúng i alé. Ala gár ta sla'aan a kuungá' gaa kawa sleera' ar tir xirfayeemisa' as atén. Adoorí an sla'aán as kuungá' masók a /aymuú koondá' oo ta oa' dír mukdá' ti kilooín xirfayeemisa' as muruú tsee/a, ala oo baraá muneerooká.

13Atén barnaxes aga slarhhamuutaán, ana slarhhamuutaán as Mungú. Laqaá barnaxes fuquraangw u koomaán, fuqurangwrén u koomaán as kuungá'.

14Asma sla'aarír Kristo atén tin harakeemís, asma atén aga tsaahhaán gídaabá heé wák ina gwaá' as muu sleémeero, gawaá adoorihe muu sleémeero ina qaátl.

15Nee slám inós ina gwaá' as daanduú muu sleémeero, as mukdá' slaáf matawa kumiít hotaango as inooín kilooín, ala ta hooti as kudaádá' aa gwaa' nee iri waasleé/ as inooín.

16Gawaá adoorihe atén hee u tsatsahhaamaanaaká daxta ar adór slaqwa. Aáng atén Kristo una tsaahhaán ar adór slaqwa, ala tam adoorihe hamí u adoodár tsatsahhaamanaaká.

17Gawaá adoorihe, hee bir baraá Kristó i dirii', inós a heé /abén. Tidá' qaren aa waaráhh, ga/aaweek, ar /aben naa hardát.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18Ala muruuwí sleémeero amór i dahhi a amór Mungú. Inós atén tina haraki/ís nee inós ar loohír Kristo, nee gadiyér haraki/imis ngiri diirén i haniís.

19Gídaabárós a tí, “Mungú muu guna haraki/ís nee inós ar baraá Kristo, as muu munguwa tlakweemaaín i harafaár. Nee slám axweesantá haraki/isa ngaa qaás baraá muneerén i alé.”

20Gawaá adoorihe atén a ya/abuusér Kristo. Atén bar axweesaán, a adór Mungú in gurbu'ún ar afeerén. Gawaá adoorihe atén kuungá' nun firiimaán as daanduú Kristó wa ale gídaabá, kuungá' tundu haraki/isi nee Mungú.

21Heedaádá' tlakweemaá xuaaká, Mungú heedaádá' guna tlakweema tleéhh as atén, as atén tiwa gan'amuú i harafaari dír geerá Munguhe ar loohír inós.

2 Korinto 6

1Atén a gadiyuusaán dinkwa nee Mungú. Gawaá adoorihe atén kuungá' nu gurbu'uumaán sleeme, gídaabá kuungá' tsuuqaá Mungú kudá' taa ilaoté' mi qwaareesara'.

2Asma Mungú i kaahi, “Qoomaadár gurtleemuuwo aníng kuúng una iiár i qaás. Nee bál ba/amaro aníng kuúng una alee/iís.” Ga/aaweek, qoomár gurtleemu an hamí nee slám baalár ba/ama an laarí.

3Baraá umuúqo gaaro atén hee u dukuutsmoó i qaasanaaká, as gadiyeérén makawa niqimís.

4Ala baraá umuúqo gaaro atén tin laqaqamaán gídaabá atén a sagadiyuusér Mungú. Atén an qiqtliimaán ar qitluú yaariír baraá haleeleeamituuwo nee baraá slahha'amaaye nee tam baraá dae.

5Atén taa muúx sleeme nee tiri tsegiít, nee tiri i hara tlatláy nee muu. Atén gadiyeét ana ló'wa tlehhiitaán, nee slám ana dalaa'aán, nee ana qwarkwár hootaán. Baraá muruuwí sleémeerowo atén ana qiqtliimaán.

6Atén tin laqaqaamaán tawa sagadiyuusér Mungú ar adoodá' tara hootaán ar slafíngw hhohhó', nee ar xu'uti, nee ar qitla, nee hhooeema, nee ar Qeeruú hhoohhoó' kuwa koomaan, nee tam sla'aaridár ló'.

7Nee slám tin laqaqaamaán tawa sagadiyuusér Mungú ar looeema kiwa alki/iitaan, nee ar /uuruú Mungú. Gan'amu an xooslaarén ar slaqwara' ar kawa ar slaqwaan, nee ar tiwa baqamiimaan.

8Nee slám atén ti adoodár laqaqaamaán barnaxes muu ti xirfayeemiis, laqaá barnaxes ti murekeemiis, nee barnaxes ti muruú tlákw i káh, laqaá barnaxes a muruú hhó'. Atén tiwa xui nee muu, atén a al/aguuse, ala laatí atén a múk looeemaá káh.

9Atén tiwa xui a múk xuawaslén, ala laatí atén a múk ta xua hhe'eesi nee muu sleémeero. Atén a adór múk aa qaatl, ala laatí atén a slafaán. Atén ti muxaaxín, ala ti tsu/iiká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

10Atén ti gurhaamír i qamín, ala laatí atén a múk qwalalaá/ umuú deélooro. Atén a liitlakuuse, ala laatí atén múk yaariír ugwa daqaari'iitisaán. Atén a múk gaa wásl, ala laatí atén mura' sleémeero u koomaán.

11Kuungá' múk Korinto, atén kuungá' nun i axweesaán ar axweesanoó /awák. Atén muneerén ka /awak dirhunge.

12Atén afér muneerén aga gweeraán dirhúng i alé, ala kuungá' afér munerhúng aga tsegé' diirene.

13Án daxta a axweés nee kuungá' adór baabá nee na/'iiwós, kuungá' afér munerhúng gweeraak sleeme diirén i alé, adoodár atén toorén ngira dirhúng i gweeraán.

14Kuungá' mutunduwa altsegiít ingitír wák i alé dinkwa nee mukdá' aa haratlintii'iiká, as tawa gadiyusa' dinkwa nee inooín. Asma adoorí i ya/aandaaká. Asma gan'amu nee dee/aanu adór tir slaya' a adoomá? Slám gwa/ateema nee giwti adór tir slaya' a adoomá?

15Nee slám Kristo nee Neetlaangw adór tir axweesani slaya' a adoomá? Laqaá heé aa haratlintii' nee kudá' aa haratlintii'iiká, gár tiwa slaya' a milá?

16Slám Mungú nee munga'aá hatlá' awa murslaaqat, adór tir slalsay a adoomá? Asma atén an Doó Mungú kudá' slaáf. Asma Mungú ina oó', “Aníng a baraaín wa hoót, nee nay baraá tla/angw'ín wa hi'iimiít. Aníng tari Mungúín, nee inooín tari muk'eé'.”

17Gawaá adoorihe Aako i kaahi, “Ti'iité' baraá tla/angw'ine, nee ti partle' dir'ine. Muruú slasla/arén muu kwatmiitara'. Daqaní án kuungá' nu ya/aám,

18nee daqaní aníng tari Baabuúhúng, nee kuungá' tari daaqay'eé' nee dasueé'. Adoorí an adoodá' Aakoó Aleesleemusmoó mura' sleémeero aa oó'.”

2 Korinto 7

1Sla'aaruuser'eé', axweesantí sleémeero a toorén. Gawaá adoorihe, atén ti kilootén hhoohhooeesaán baraá umuúqo slasla/aruuwo oo gawaá slaqwa nee oo baraá qeeruuwo. Nee tawa hootaan ar slafíngw hhohhó' ló'wa ale, Mungú kuwa da'ayuumiitaan.

2Kuungá' munerhúng haniisare' amoorén i alé. Atén tam heé wák ugwa gár tlaákw i tleehhaniiká. Atén heé taa qwaareesaán i kaahh, laqaá heé atén taa al/ayaán i kaahh as atén slaasláw kawa slawaan.

3Aníng adoorí a kaahaaká as kuungá' nuwa sakwasleemuut. Asma án kuungá' naa qaroó ádbáw gídaabá kuungá' a baraá muneerén i dir'á'. Atén nee kuungá' a dinkwa baraá slafiingo nee tam baraá gwa'araaro.

4Aníng a xurumiitaaká daandeemoohunge. Aníng ti ló'wa xirfayeemiís as kuungá'. Gawaá adoorihe aníng taa ló'wa gurkwa/ás, nee qwal/amayér ló'wa ur aga sláw baraá slahha'amaayeerén tí ta koomaana.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Tam qoomár atén niwa hardahaán yaamaá Makedoniár i aleeró, amohhooa aga slawaniiká. Ala atén slahha'amu una slawaán umuúqo bihheero. Tsee/awo gár dáw a gila, baraá muneerene gár dáw a dae.

6Ala Mungú, kudá' múk aa haleeleeiit gu gurkwa/amís, inós atén tina gurkwa/ás as adoodá' Tito niwa hardáh.

7Ala a as hardahamuuwós kiloseeká, ala tam gurkwa/amisuudá' inós aa dirhúng wa sláy. Asma inós iidíguuhúng nguna diirén i alki/iít gídaabá, kuungá' a ló'wa sla'á' aníng iwa aanda', nee slám adór kuungá' tar gurhaamutá', nee adór kuungá' aníng ir aleekal/aandá'. Gawaá adoorihe, aníng niri ló'wa qwalaá/.

8Ala tam barwaádá' kuungá' naa gurhaamír ar eeri, ala aníng a gurhaamuutaaká as adoodá' ngiwa gooiím. Án geeraawo alók a gurhaamuút qoomár ngiwa ár gídaabá, barwár'eé' kuungá' naa gurhaamír ar eér, tam har qoomár niinawe.

9Ala aníng hamí a qwalalaá/. Ala a as gurhaamirhungeeká. Ala gár nis qwalalaa/ a gídaabá, gurhaamirhúng tidá' hhu'u'uungw nguna húp baraá munerhunge. Asma gurhaamirhúng a adoodá' Mungú aa slaá'. Gawaá adoorihe slahha'amaayér kuungá' taa sleeré' i káhh as adoodá' atén taa tleehhaán.

10Asma gurhaamír adoodá' Mungú aa slaá', gár i huwahup a hhu'u'ungwdá' ba/amár huwahuúw. Heé gurhaamír adór tí gaa slay, inós i ooiiká gídaabá aníng gurhaamirí geera alók ana slawiiká. Ala gurhaamír adoodá' yaamu i slaiya', gár i hup a gwa'ara.

11Ga/aawaagáy, gurhaamirí Mungú naa slaá' adór Mungú ngira ar gadiyuús dirhunge. Asma gurhaamirí gár naa húp dirhunge a ilakaaharuú úr, nee tiwa ló'wa aleekal/aanda', nee slám muruú tlákw kuwa i buhhabuhha' nee kuwa da'ayuumita'. Nee slám kuungá' ana ló'wa slaé' aníng niwa hardah. Kuungá' ilakaaharu una ló'wa tlehhé', tam tlakweema ina sakwasleemuté'. Gawaá adoorihe baraá umuúqo gaaro kuungá' tin laqaandá' gídaabá, adór hho' aga tlehhé' baraá kaangwihe.

12Gawaá adoorihe, aníng tam barwaádá' ngaa gooiimi, aga gooiimiiká as heedá' aa dakuus, laqaá aga gooiimiiká as heedá' taa sadakuús. Ala aníng ana gooiím as ngiwa laqaam dír geerá Munguhe adór kuungá' atén tir ló'wa sla'á'.

13Gaarí an gár atén tisa gurkwa/amís. Ala a tí kiloseeká. Atén qwal/amaayér ur ana ló'wa slawaán, asma adoodá' Tito iwa qwalaá/. Asma kuungá' sleémeero Tito ngwa ló'wa gurkwa/asé' baraá muunaáwose.

14Ala bar án kuungá' naa xirfayeés dír geeraawós wa ale, aníng taa mureekeesiiká. Asma axweesanayrén kudá' kuungá' nura xirfayeemisaán dír geerá Titó wa ale, aa geehhooúy gídaabá a axweesanoó ló', adoodá' axweesanaydá' sleémeero atén naa dirhúng i kaahaán adór tar ló' sleeme.

15Kuungá' inós una ilaiwa/amér i tlehhé', nee una ilaoté' ar dae nee daaraxaay. Inós qoomár adoorí birngaa insláy, sla'aarirós dirhunge i ló'wa tlahhatláhh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Aníng a qwalalaá/ asma aníng a insareehhír koomaaká daandeemoohunge baraá umuúqo gaaro.

2 Korinto 8

1Hháe, atén a sla'aán kuungá' kawa xua' gadiyeédá' taa tleéhh nee tsuuqaá Mungú dír múk Kríshaanáy oo baraá yaamaá Makedonia sleémeerowo.

2Inooín kaa ló'wa iiara'ár ar slahha'amuudá' yaariír oo taa slasláy. Ala tam adoorihe qwal/uuín ina ló'wa tlaáhh, tam ohomér yaariir kari ló'wa duxún, ala tam inooín a narkuutér kilae.

3Adoorí aníng a lamabu'uúm gídaabá inooín ohomeedá' kawa duxún, kaa duxuniká ar adoodá' aleesleemuuín kilós, ala kana ló'wa duxún ar adoodá' aleesleemuuín ba/a. Slám kana duxún ar sla'aarir'ín kilós.

4Inooín atén tina harhheehhe'eemisiyé' nee tiri firiné' gídaabá, inooín sleeme qwal/uudá' ku slay oo alee/isaydá' kuwa haniisi dír múk hhohhó' oo Mungú i alé.

5Inooín adoodá' taa tleéhh a adoodá' atén ta haraxuaniiká. Asma gár har geera a inooín tina kilooín haniisiyé' dír Mungú i alé, nee slám tiri haniisiyé' dirtén i alé ar adoodá' Mungú aa slaá'.

6Tito inós an heé gadiyeérí gaa iimu/un. Gawaá adoorihe atén inós kuri harakeesaán, as inós iwa kumiiti gadiyeérihe, nee tlehhemuuwí oo sla'aari nguwa boo/eesi dirhunge.

7Kuungá' a ló'wa daqaare baraá umuúqo gaaro, baraá haratlintaaooro, nee baraá axweesanaay, baraá xu'uti nee baraá ilakaaharu sleémeero, nee baraá sla'aarirhúng, tidá' atén tiwa sla'a'a. Gawaá adoorihe kuungá' laqaamaak adór kuungá' tar daqaare baraá ohomeesíng ta hanisa'a sleeme.

8Aníng adoorí a kaahaaká as nuwa hara'ayiyiim. Ala aníng iidíguú múk hatlá' un káh, adór inooín ilakaaharu kura tlehhiít baraá alee/isaywihe. Iidíguuwí aníng una káh as sla'aarirhúng ngiwa tsaahh adór tar ar ló'.

9Asma kuungá' gurtleemuú Aakoorén Yesu Kristo u xuá' gídaabá, inós geeraawo a daqaarmo, ala iri narkutmo tleehhiít as kuungá', as kuungá' tawa daqaari'ita' ar narkuuwós.

10Gár án ni kah a tí, a tsiní dirhunge gadiyeérí kurkú /isá' taa iimu/uundé' kawa alhhe'esa' daxta. Kuungá' a múk aa giirin tleehhamooro, ala a baraá tleehhamo kiloseeká, ala tam a múk aa giirin sleeme tleehhamooro kawa sla'a'.

11Gawaá adoorihe kuungá' daxta gár tunduwa hariím, a gadiyeérí taa iimu/uundé' an alhhe'eesá'. Ohomeerí alhhe'eesaak duxuungo ar adoodá' muruudá' ta koonda'.

12Asma kuúng gaa barnaxes a slá' duuxaro, yaareema nee niinaweema a gaarooká. Mungú gár i slai a tidá' kuúng ta koon kawa hanis, a gídaabaheeká tidá' kuúng ta koondaaká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Aníng adoorí a kaahaaká as inooín amohhooa ngiwa slaya', nee kuungá' slahha'amu kuwa sleera'. Ala masók mura' sleémeero i alqón.

14Kuungá' qoomaarihe muruú yaariír u koondá'. Gawaá adoorihe a gár hariím kuungá' inooín kiwa alee/isa', kudá' baraá slahha'amaayér i diriiá'. Asma qoomarkaaro kuungá' wané a slahha'amaayér koondá', daqaní inooín bir muruú koná', inooín nu alee/iisiyá'. Gawaá adoorihe sleémeero tari qoondá'.

15Adoorí an adoodá' Gooi i kat sleeme, gídaabá, “Heé muruú yaariír gwa burumbuur, inós muruuwós aa tlahhiiká, nee kudá' muruú niiná gwa burumbuur, inós gár gu wa /aaruur i káhh.”

16Aníng Mungú un sluufimiís, kudá' Tito gwa muunuú i haniis oo kuungá' nuwa alee/iimisi adór atén wa ale.

17Inós atén una firiimaán niwa amorhúng i hardahi, nee inós iri ya/án. Ala atén tam qoomár nguwa firiimaniikahe, inós inqo tawó daqeemuú slaa' kilós alé.

18Hhiyaako sleeme ngun ya/aawaán dinkwa nee inós. Kwí an kudá' taa xirfayeés nee Kríshaanáy sleémeero, as gadiyeédá' i tlehhiiti ar Ya/abtór hho' ngiwa alki/iiti.

19Ala a har tí kiloseeká, ala inós kuna tsawaár nee Kríshaanáy sleémeero as iwa aa'aá kay dinkwa nee atén, qoomár bar alee/isaywí oo sla'aari bur huuwaán, alee/isaywí atén ta sagadiyuusaan. Adoorí kana tleéhh as Aako iwa xirfuuti, nee as sla'aarirén niwa geehhoouur gídaabá adór alee/iimis kur sla'aán.

20Adoorí atén gár kasa tleehhaán a axweesanoó muu un baqamiimaán gídaabá matawa oó', alee/isaywí úr ku amohhe'esiiká ar loohír hariím.

21Gár atén ta sla'aan diirihe a adoodá' hhoo' an tleehhaán, ala a dír ilaá Mungú kiloseká, ala tam dír ilaá muu sleeme.

22Hhiyoó hatlá' ngu malé ya/aawaán dinkwa nee inooín. Inós atén ngwa araán daqtá yaarire, kuri tsaahhaán gídaabá inós a heé ilakaahaár. Nee qoomaarihe ilakaaharuuwós aa ak ló'wa doogín, asma haraxu'utír ur ga kón dirhunge.

23Gawaá daanduú Titowo án gár ni oo' a tí gídaabá inós a alee/isusmooeé' oo gadiyér tleéhh dinkwa nee aníng as kuungá'. Hhaeerén kudá' hatlá', inooín a múk tinda ya/aáw nee Kríshaanáy sleémeero, nee Kristo xirif gu sláy as inooín.

24Gawaá adoorihe múk Kríshaanáy daxta ngi ar, adór kuungá' inooín kir ló'wa sla'á'. Nee ngiwa tsaahhiya' sleeme gídaabá adoodá' atén naa ooaán a ar ló', qoomár kuungá' nuwa xirfayeemisaán geeraaín wa ale.

2 Korinto 9

1Geeraawo a gár hariimaaká barwá ngiwa gooiim amorhúng i alé as daanduú ohomeedá' ta haniisi tawa alee/isoó múk hhohhó' oo Mungú.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2Asma aníng a xuú' adór kuungá' muuná kur koondá' oo alee/isaywí kuwa hanisa'. Slám án kuungá' nuna xirfayeés dír geerá múk yaamaá Makedoniár i alé gawaá kaangwihe, niwa oó' gídaabá, “Múk Akaya tina amohhe'eés alee/isaay haniisaro iimír kurkú /isá'.” Muunuúhúng kwisíng múk yaariír baraaine gaa ilakaaharuú i qaás.

3Ala án hamí hhaeeká' ngin ya/aáw as axweesanayrén kudá' atén kuungá' nuwa xirfayeemiisaán gawaá kaangwihe, miwa axweesanoó tawo tleehhiít, ala masók a kuungá' tina amohhe'esé' adoodá' kara kaahaán.

4Asma múk Makedonia barnaxes naa al hardahaán nee aníng, kari ár gídaabá kuungá' aga hhe'eesi'iiká, atén daqaní aga muruutaán as adoodá' kuungá' nuwa haraxuaán. Ala mureerí a tooín kiloseká, ala tam kuungá' sleeme.

5Gawaá adoorihe aníng ana ár gídaabá, a gár gídaabár koom hhaeeká' ngiwa firiim iwa giirina' hardahamu amorhunge, as alee/isaywí kuwa amohhe'esa', kudá' kuungá' naa qaroó al'axwesé' gídaabá u hanisá'. Asma alee/isayhúng barnaxes ngwa qaroó amohhe'esé' qoomár án binda hardáh, gár i laqaqaan a gídaabá kuungá' kiloohúng ana slaé' kawa hanisa', nee gídaabaheeká an hanimisá' ar qahaangw.

6Kuungá' adoorí inslawaak gídaabá, “Heé dahaasíngw niiná qamiím, inós bu'úngw i slay sleeme ku niiná. Nee heé dahaasíngw yaariír qamiím, inós bu'úngw i slay sleeme ku úr.”

7Umuúqo heewo gár kuwa hariím a inós kilós gan aldaakw baraá muunaáwós i alé gídaabá gár i haniisi a milá. Daqaní gadá' ngi haniisi ar sla'aarirós ar kilá', ala ar /uurutisarooká. Asma heé hanmiís ar qwal/amaaye, inós ku slaa' nee Mungú.

8Nee Mungú i aleesleemuú kón oo kuungá' nuwa tsuuqi ar yaareema ar umuúqo loohiro. Adoorí gan tleehh as kuungá' umuúqo deeloro nee baraá umuúqo loohiro masók mura' sleémeero u koondá', kudá' ta sla'a' baraá slafingwhunge. Nee slám a muruudá' kuungá' ta sla'a' kiloseeká, ala dirhunge in tlaahh, as kuungá' kawa aleesleera' umuúqo gadiyér hho' kawa alee/isa'.

9Asma Gooi i kat, “Inós gaa tawó qasmiís, gari liitlakuusér i hanmiís. Hhooeemaawós i hootiyá' ay alhhe'eesay wasle.”

10Mungú kudá' dahaasiingw gu hanmiís dír dahaasusmo, nee oo mikaáte ga hanmiís as /ayma, inós dahaasiingw ngu amorhúng i haniis, nee balangwdá' guri ureemiis. Slám inós bu'uungw guri dook as daqaní kuungá' kawa aleesleera' múk hatlá' kuwa alee/iimisa' ar bu'ungwdá'.

11Mungú kuungá' nu daqaari'iitis, as kuungá' kawa aleesleera' ar yaariir kawa duxa' ar baraá umuúqo loohiro. Gawaá adoorihe múk yaariír Mungú guri sluufimiis as gadiyeérí taa tleehhaán.

12Asma gadiyeérí ta tlehhiitaan gár i huwahup a tí kiloseeká, gídaabá múk Mungú kudá' baraá slahha'amaayér i dirií' alee/isaay gwa sláy. Ala gár i huwahup a tí sleeme, gídaabá múk yaariír Mungú gu sluufimiis as alee/isaywí.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Alee/isaywí gár i laqaqan a haratlintaaorhúng. Nee inooín Mungú ngun sluufimisiyá' as haratlintaaorhúng. Asma haratlintaaoorí a gídaabaheeká Ya/abtór Kristo an tawó katá', ala ana iialooeemisé' sleeme. Asma muruudá' ta koonda' una hanimisé' ar yaareema dir'ín i alé tam dír muu sleémeero.

14Gawaá adoorihe inooín tsuuqaá Mungú awa waa/oo/amór koomá' ki tsaahh, kudá' naa amorhúng i haniís, nee kuungá' tunduri aleefiriirín nee tunduri ló'wa slaá'.

15Mungú i xirfuuti asma tsuuqaawós kuká'. Nee tsuuqaawós ki ló'wa ur tam ki aleeslayká alki/ituuwo.

2 Korinto 10

1Ánuú Paulo kuungá' nun harhheehhe'eemiís, ar tsatsaa'areema nee ar hhooeema ar adoodár Kristo. Kuungá' a kata' gídaabá, aníng a heé da'ayusmo qoomár aníng bar dír geeraahúng i dirií', ala aníng a heé xaraásl qoomár án bir ti saáw dirhunge.

2Aníng kuungá' nu firiím gídaabá, aníng mi harakeesara' xarasleemaeé' ngiwa laqaam qoomár binda amorhúng i hardáh. Asma aníng a xuú' gídaabá xarasleema i aleesláw dír mukdá' kaaha gídaabá, atén adór ta tleehhitaan a adór múk Munguheeká.

3Ar ló', atén a muu oo baraaká' yaamu, ala atén a slaqwanaaká adór slaqwarár múk baraaká' yaamu.

4Xooslaadár slaqwara ar atén tar slaqwaan a tidár múk baraaká' yaamuuwooká, ala a xooslaadár slaqwara ar Mungú, tidár /uuruú koom. Xooslaarí an tidár koo/idár /uuruú koom ar gixsa kar fee/aan. Gár atén ta fee/itaan a axweesanayduú lama, kudá' Mungú tlaampa'aamiís.

5Nee slám gár atén ta fee/itaan a umuúqo inslawaywo, kudá' iil/aám, oo daara/ángw koóm, oo taa tleéhh as hee iidíguú Mungú munguwa xuú'. Atén umuúqo inslawaywo un ohiimaán, nee kuwa iialooetisaan dír Kristo i alé.

6Nee kuungá' bar aga hhe'esé' iialooémisuuwo, atén daqaní a ya/aamaán umuúqo tlehhemuudá' iialooemis wásl kuwa sakwasleemuutaan.

7Kuungá' muruudá' oo dír geeraahúng i dirií' na ga/aawaak. Xáy, hee i deéro oo ti haraxuú' gídaabá inós a heé Kristo? Bir deer, adoosíng i qoón. Ala inós gár kuwa hariím a kaangwí nguwa aldakw gídaabá, atén sleeme a múk Kristo adór inós wa ale.

8Asma aníng adoorí a murér wa ara'araaká gídaabá. Aníng dooqa aga harwaaraáhh tiwa kilooeé' xirfayeemiis, as aleesleemuudá' tinda haniís nee Aako. Ala aleesleemuuwí una sláw as kuungá' nuwa kwa/amis, a gídaabaheeká as nuwa fe/iit.

9Kuungá' ma ooara' gídaabá, aníng gár ni slaa' a kuungá' nuwa dae tlaaq ar barwaduueé'.

10Asma kuungá' daqtakaaro laqaá a kata' gídaabá, “Paulo baraá barwaduuwose a heé xaraásl nee oo /uuruú koóm. Ala inós bar i dinkwa nee atén, inós a heé da'ayusmo, nee slám axweesantós gár i koon i káhh.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11Heé adoorír axweés ngi xui gídaabá, kangwdá' ni gooiim baraá barwaduueene, aníng qoomár birti saáw dirhunge, an kangwdá' ni tleehh barnaxes naa hardáh amorhúng i alé.

12Atén a qiitlanaaká tiwa alqoomeesaan nee mukwí ti kilooín xirfayeemiís, laqaá tiwa amor'ín i harafaaraan. Inooín a daktana, asma ti kilooín alqoomeemesiyá' ar har qoomay'ín kilooín, nee ti kilooín slaqamisiyá' ar slaqsay'ín oo kilá'.

13Ala atén birti kilootén xirfayeemisaán, xirfuurén i harki/isoó kón. Harki/isaydá' Mungú guna qaás as gadiyeérén, nee kuungá' a baraá harki/isaydá' i dir'á'.

14Asma atén a múk aa giirin hardahamuú dirhunge, as Ya/abtór hho' ar Kristo ngiwa alki/ituú awaán. Gawaá adoorihe qoomár atén barnaxes ti xirfayeemisaán as kuungá', a gídaabaheeká atén harki/isayrén una wa waarahhaán.

15A hariímareneká atén tiwa xirfayeemisaan daanduú gadiyér múk hatlá' aa tlehhiít didár tsee/aá harki/isayrene. Ala gár atén ta haraxuaan a gídaabá, haratlintaaorhúng bira ureér, atén daqaní pa/aangw u slawaán oo gadiyér ak ur kawa tleehhaan dirhúng wa ale, baraá harki/isaydá' Mungú naa atén i qaás.

16Daqaní atén Ya/abtór hho' alki/ituuwo a aleeslawaán baraá yaamaá ak saawe ta koohunge. Ala a dahaanaaká baraá yaamaá heé hatlá' gadiyeét ngiwa iimu/ún, as atén mitiwa xirfayeemisaán as gadiyér taa tleéhh nee heé hatlá'.

17Gooi i kat, “Heé ti xirfayeemiís, a inós ti xirfayeemisi as Aako.”

18Asma heé ti kilós xirfayeemiís, inós ku ya/anká nee Aako, ala heé ta ya/an a kudá' Aako aa xirfayeés.

2 Korinto 11

1Aníng qoomár bar dakti'iimar'eé' káh, alók geera án kuungá' in sa qiqtliindá'. Ar ló', án kuungá' i tsubír sa qiqtliindá'.

2Aníng gura' iga óh as kuungá'. Guruuwí aníng iga oh, amór i dahhi a amór Mungú. Asma kuungá' a adór /amatlito'ór hhoohhoo' ar taa kwatiitiiká. Aníng al'axweesani aga haniís, /amatlito'oorí ngiwa haniis dír hhawaatuú wák. Nee hhawaatuuwí an Kristo.

3Aníng a da'ayumiít gídaabá kuungá' tundu al/aay baraá inslawayhunge, tam kuungá' sla'aarirhúng tidá' ur ar hhoohhoo' ar Kristo kuwa sla'a' kari geexeerá', adoodár dayshimooduú al/aymusmo aáng Efa ngira al/aáy.

4Asma kuungá' umuúqo heewo oo naa hardah amorhúng un sa qiqtliindá', kudá' iidíguú Yesú hatlá' gu alki/iít. Yesudá' inooín ta alki/iiti a kudá' atén taa alki/itaniiká. Slám kuungá' qeeruú hatlá' u ya/a/aandá'. Inós a Qeeruudá' hhoohhooeeká oo kuungá' taa ilaoté'. Nee slám kuungá' Ya/abtór hho' ar hatlá' an ilaoohiindá'. Ya/abtoorí a tidá' atén naa alki/itaniiká dirhúng i alé.

5Án ngi slaá' ya/abuuserhúng tidá' ló'wa uren gár aníng iwa ba/ i káhh.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6Ala tam aníng axweesani alki/ituuwo tam a xuaakahe, ala iidíguudá' aníng ni axwees u xuú'. Gaarí atén nga gwa/atisaán dirhunge umuúqo daqto nee ar umuúqo loohiro.

7Qoomár aníng Ya/abtór hho' ar Mungú ngiwa alki/iít dirhunge, gár aníng naa ilaóh dirhúng wa ale i káhh, aníng tina niinaweés as kuungá' tawa múk urén tleehhita'. Aníng ana dakuúsi as adoorí naa tleéhh?

8Qoomár aníng gadiyeét ngiwa tleéhh tla/angwhúng wa ale, aníng tina qáy nee Kríshaanoó dimbadimbé oo yaamaá hatlá'. Adoorí naa tleéhh a gídaabáhe aníng inooín ina malguús?

9Qoomár aníng niwa amorhúng i dirii', gár iwa /aaruúr bir deer, aníng heé naa daawitimís dirhunge i kaahh. Asma hhaeedá' Makedoniár dahhá', muruudá'sleémeero aníng naa slaá' nguna huwiyé'. Aníng ilakaaharu una ló'wa tleéhh as aníng kuungá' munduwa diitsakwár ar áw. Nee slám aníng an adoodár kumaamiít.

10Adoodár looeemaá Kristo ir baraaeé' i dirii'iya', xirfuuwí ku baloó hingeesiiká dir'eene baraá yaamaá Akaya sleémeerowo.

11Asma milá gár adoorí án ngis kah? A gídaabáhe aníng kuungá' nun sla'aaká? Aasla'áy. Mungú ga xuu' adór aníng kuungá' nur slaa'.

12Ala aníng a kumiít adoorí ngiwa tlehhiit, as masók mukduú hatlá' pa/aangw munguwa sláy, oo tiwa kilooín xirfayeemisiya' gídaabá, “Atén gadiyér Mungú an tlehhiitaán adoodár inooín wa ale.”

13Asma múk adoorí a ya/abuusér loeká, ala a ya/abuusér lama. Inooín a múk gadiyér tleéhh ar al/ayma, nee slám inooín kilooín tin slaqsoó ya'abuusér Kristó tlehhiitiyá'.

14Ala a gár waa/oo/amoorooká. Asma tam Neetlaangw inósuú kilá' tin warqeemiis tawa slaqsoó malaykamoó qwa/ateema.

15Gawaá adoorihe a gár waa/oo/amoorooká sleeme sagadiyuuseerós tiwa warqeemis tawa adór sagadiyuusér gan'amu. Ala alhhe'eesaywo inooín sakwasleema kan sláy, tidá' hariím as gadiyér'ín wa ale.

16Aníng kuungá' nu malé firiím gídaabá, kuungá' ma kaahara' aníng a daktani. Ala adoosíng bar katá', aníng ya/aamaré' tawa daktani, as pa/aangw nguwa slaw tiwa kilooeé' xirfayees gár niinawe.

17Asma gaarí án ni kah i amór Aakoó dahhká, ala xirfayeemisuueé' kwí aníng tiwa kilooeé' xirfayeemiis, un tlehhiít adór daktantá wa ale.

18Asma múk yaariír i deer oo ti kilooín xirfayeemiís as muruú baraaká' yaamu, ala tam aníng sleeme tin adoodár xirfayeemiís.

19Asma kuungá' a ló'wa sla'á' daktana kawa sa qiqtliinda', kuungaásingá' ló'wa sagalooár koomá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

20Kuungá' a qiqtliindá' hee kuungá' burnaa lawaale tleéhh, laqaá hee bira daqaari'iít ar daqaari'iimarhúng, laqaá hee bur naa ohín, nee laqaá hee bur naa waaqaqaá', nee laqaá hee bur naa tlaaqarma' muúx.

21Aníng adoorí an káh ar mure, asma atén qoomár tawa amorhúng i diriiaan, adoorí tlehhmuuwo aga qiitlaniiká. Aníng daxta an oo' adór daktantá wa ale gídaabá, Hee bir deer oo qiítl oo ti kilós xirfayeemiís gawaá umuúqo gaaro, aníng sleeme a qiítl tiwa xirfayees.

22Inooín a múk Ebraniáro? Tam aníng sleeme. Inooín a múk Israelíwo? Tam aníng sleeme. Inooín a xwaylár Abrahamúwo? Tam aníng sleeme.

23Inooín a sagadiyuusér Kristówo? Aníng daxta an axweés adór daktantá wa ale, aníng a sagadiyusmoó Kristo oo ak hhoó' ta inooine. Aníng gadiyeét ana ak tleéhh ta inooine. Aníng tina tsegiít daqtá yaarire ta inooine. Nee slám aníng tina ak muúx ta inooine. Aníng afkwá gwa'ara ngun wa kikií/ daqtá yaarire ta inooine.

24Tina muúx sagaáwa kooán wa ale nee múk Yahudi, qaway mibeeri tám nee gwaleél umuúqo muxtaaro.

25Tina muúx sagaáwa tám wa ale nee múk Rumi, ar hhara, nee tina tlaquút ar tlaa/e sagaáwa wake. Sagaáwa tám miringamoa ina qeqtín baraá tlawto. Looarka wake aníng ana hoót baraá ma'áy wa ale, xweera nee tlaatla/aango.

26Baraá aaiieé' awa yaarire tsaxwaá yaariir in wa /akumaamiít, tsaxwaá yau, nee tsaxwaá malguuseb, tsaxwa as múk xooror'eé', nee as múk xoordaá hatlá' sleeme, tsaxwaá baraá gixsadu nee tsaxwaá baraá darma, tsaxwaá baraá tlawi, tsaxwa as mukdá' káh gídaabá a hhae, ala laatí inooín a hhaeewooká.

27Aníng aga daawimaamiít as gadiyér yaariir. Daqtá yaarire ana dalaá', nee slám ana slahhahhaá' as qwari nee waxe. Daqtá yaarire muruú /ayma ugwa slawiiká, ana slahhahhaá' as tsaaqwa nee /aankwets.

28Tí sleémeero bar mawaana, huwár hatlá' ar ni koom i deer umuúqo daqto as daanduú Kríshaanáy sleémeero.

29Asma heeko bur ku daqaatlaákw baraá haratlintaaoorose, aníng sleeme ti daqaatlaákw. Laqaá barnaxes kookoo aa huú' baraá tlakweemaá i alé, aníng a ló'wa gurhaamuút.

30Aníng barnaxes gár tiwa hariím, a tin xirfayeés, aníng tin xirfayeés as daqaatlakwer'eé'.

31Mungú, Baabuú Aako Yesu, kudá' xiríf ay alhhe'eesay wasle, inós ga xuu' gídaabá aníng lama a kaahaaká.

32Qoomár aníng niwa baraá gixsár Dameski, ga/aawusmoó waawutmo Areta inós gixsár Dameski gana xún as án tiwa oohi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

33Ala aníng tiri aweeriís ar lakwaanti ar pa/ángw baraá koo/ír gixsár ar alé, gawaá adoorihe niri ba/ám baraá dabaawose.

2 Korinto 12

1Aníng gár tiwa hariím tin kilooeé' xirfayeemiís, tam adoorí gár i bu' i kahha. Ala daxta aníng a kumiít axweesanto iidíguú iigu'utu nee geehhooeemisuuduú Aako naa aníng i laqán.

2Aníng heeko wák u xuú' oo baraá Kristo. Kureeraá mibá nee tsiyáhh naa waarahhiyé' heewí kuna ar tláy gawaá doori ay baraá dooraá tám. (Inós qoomaadae tim slaqwtá kón, aníng a xuaaká, laqaá tim slaqwtá konká, aníng a xuaaká, Mungú ga xuu'.)

3Aníng heewí u xuú'. (Ala inós tim slaqwtá kón, laqaá tim slaqwtá konká, aníng a xuaaká, Mungú ga xuu'.)

4Aníng a xuú' adór inós kura ar tláy ay didá' amohhoo'. Axweesanoó ooaro ta aleeslayká guri axamiís, axweesanaydá' tawa ya/anká hee nguwa axweesi.

5Daanduú heewihe aníng ti xirfayeemiís, ala aníng ti kilooeé' xirfayeemisaaká, ala aqo har daqaatlakwer'eé' kilós.

6Ala aníng tam ti kilooeé' xirfayeemisa, a gídaabaheeká aníng a adór daktani, asma gár aníng ni oo' a ar ló'. Ala aníng ti máw kilooeé' xirfayeemisuuwo, as hee miwa oó' gídaabá aníng ti ak úr ta adoodá' i ara'ari, nee i axamiisi dir'eene.

7Geehhoeemisuudá' urén oo tinda aníng i haniís i ló'wa waa/oo/amór kón. Gawaá adoorihe laqaymo kunguna gawaá slaqwte'eé' dahaás, as aníng mawa daar/uút as daanduú geehhoeemisuudá'. Laqaymoowí naa sláw a malaykamoó Neetlaangw, oo tinda ya/aáw as aníng iwa tlaaqarmo slahhi, as aníng mawa daara/uút.

8Gawaá daanduú gaarihe aníng Aako una firiím sagaáwa tám wa ale, as gaarí iwa qutl dir'eene.

9Ala Aako iri báy, “/Uuruueé' i bu'uut diroge. Asma /uuruueé' ku ak úr, kuúng burtu daqaatlaákw.” Gawaá adoorihe aníng tin xirfayeemiís ar qwal/uú yaariír as daqaatlakwer'eé', as /uuruú Kristo iwa baraaeé' wa hooti.

10Gawaá adoorihe aníng a qwalaá/ aníng barnaxes ti daqaatlaákw, laqaá tam ti muruú tlákw i tlehhiít, laqaá tam a daawimiít, laqaá tam ti gusiisín, nee laqaá tam ti slahhe'eemiís as Kristo. Asma aníng barnaxes ti daqaatlaákw, daqaní aníng a /uuruú koóm.

11Aníng niwa adoorír axweés a adór daktani. Ala kuungá' aníng ina harakesé'. A hariímarhúng geeraawo aníng iwa xirfayeemisa'. Asma aníng tam a gaarookahe, ala gár aníng iga wa /aaruur i káhh ta ya/abuuserhúng tidá' urene.

12Qoomár aníng gadiyeét ngiwa tleéhh tla/angwhúng wa ale, tlehhemi'iidá' sleémeero ina tleéhh ar qiqtliingw, kudá' aníng i laqaqaamá' gídaabá aníng a ya/abusmo. Layadu

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

ina tleéhh, nee tlehhema'aá waa/oo/amór koomá', nee tlehhema'aá aleesleemuú laqaaqamá'.

13Gár dirhunge aníng naa /itiím i káhh, baraá tidá' naa haniís dír múk Kríshaanáy oo yaamaá hatlae. Ala aqo har tí kilós gídaabá kuungá' naa huwár ar awiiká. Án gurtlawaaré' as nuwa sadakuús adoorír alé.

14Qaytsité', gaarí a sagaáwa tám aníng niwa daqeemuú slaa' amorhúng i alé. Nee án kuungá' nu huwár ar awaaká. Asma aníng gár ni leelehhiit a muruuhungeeká, ala a kuungá'. Asma a hariímarooká na/'ii mura' nguwa burumburina' as xwaylité, ala a xwaylité mura' gun burumburiín as na/'ii.

15Aníng barte'eene a qwalaá/ muruueé' sleémeero nguwa haniis, nee slám ánuú kilá' tiwa haniis as munerhúng. Xáy, kuungá' sla'aarirhúng i /aaruúra dir'eene, as adoorí án kuungá' nuwa ak ló'wa slaa'?

16Ala kuungá' a kata' gídaabá, “Ar ló', kuúng taa huwár ar eeriiká. Ala as kuúng tawa al/aymusmo, kuúng atén taa al/ák ar lamtók.”

17Ahaá, garhúng ar aníng naa sláw iqo deéro dír dabaá mukdá' aníng naa amorhúng i ya/aawi?

18Aníng Tito una firiím niwa amorhúng i daqay, nee hhiyaaduú hatlá' una ya/aáw dinkwa nee inós. Xáy, Tito gár dirhunge aa sláy i deéro? Qeeruú hhoohhoó' kudá' aníng i geeraharahaár, a kudá' inós sleeme gu geeraharahaáraáke? Nee slám hotaangós a adór kwe'eeneekáhe?

19Án ngi slaá' qoomaarí sleémeero kuungá' a kata' gídaabá atén gár tas adoorír axweesaan a atén tin kilootén aleekal/aamaán dír geeraahunge, aasla'áy, a adoosingeeká. Tí ta axweesaan, an axweesaán ar baraá Kristo, dír geerá Mungú wa ale. Ala sla'aaruuser'eé', tí sleémeero ana axweesaán as kuungá' tunduwa tleehhi.

20Asma aníng gár ni da'ayumiit a tí gídaabá, án binda hardáh amorhúng i alé, án kuungá' adoodá' nur slaa' dooqa nu adoodá' i awaaká. Nee slám a da'ayumiít gídaabá kuungá' aníng i aandá' ar adoodá' kuungá' ta sla'a'aaká. A da'ayumiít gídaabá dooqa án kuungá' dír ni aw a baraá gila, nee gur'ee nuwa ohiin, nee xaraasleema, fola, tloqomis, kaantiingw, daara/aangw nee tlaahhi.

21Aníng a da'ayumiít gídaabá aníng binda malé hardáh amorhúng i alé, Mungúeé' aníng i malé mureekees dirhunge, nee aníng niri gurhaamuút as múk yaariír oo aa hhu'u'unká tam ay hamí, kudá' tlakweema gaa tlehhiit iimír qoomaadá', tari kumiít baraá slasla/aruuine, nee baraá tsaatu'uumaro nee tam baraá fuqti'ín tidá' taa tlehhiiti.

2 Korinto 13

1Daxta gaarí a sagaáwa tám niwa amorhúng i hardah. Gooi i kat gídaabá, “Ar afér lamabu'uusér tsár laqaá tám umuúqo sakwasleemaro ka tsaat.”

2Án kuungá' nuna gurbuú' qoomár niwa amorhúng i dirii' sagaáwa tsare. Nee slám hamí án kuungá' nun malé gurbuú' dír án nira amorhúng i hardahiiká. Aníng mukdá'

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

tlakweema gaa tleehh qoomaadae, nee múk hatlá' sleeme, un gurbuú' gídaabá aníng binda malé hardáh, án kuungá' nu gurtlawaaká.

3Asma kuungá' gár ta leelehhita' a layár ga laqaqaam gídaabá Kristo i axwees ar aníng. Kuungá' aqo aandá' gídaabá inós ku daqatlaakweeká qoomár bundu sakwasleemuut, ala /uuruuwós gun laqán dirhunge.

4Ar ló' inós kuna kikií' gawaá msalaábár i alé as daqaatlakwe, ala inós i slaaf ar /uuruú Mungú. Adoorí an adór atén tay diriiaan sleeme. Atén ti daqeetlákw adoodár inós wa ale, ala a hootaán dinkwa nee inós ar /uuruú Mungú. Adoorí kuungá' aqo aandá'.

5Kuungá' ti kiloohúng aldakute', xáy, a baraá haratlintaaór i dir'á'a? Kuungá' ti kiloohúng iiade', laqaá kuungá' a tsahha'aakáhe gídaabá Yesu Kristo i baraahúng i dirii'? Ala bir kaahh, daqaní a gídaabá kuungá' tunda sií'.

6Ala aníng a haraxuú', kuungá' kawa tsahha' gídaabá atén taa sii'iiká.

7Atén Mungú un firiirimaán gídaabá kuungá' masók gár tlaakw an tlehha'aaká. Atén a adoorír firiirimanaaká, as múk hatlá' ngiwa tsaahhi gídaabá atén aga waarahhaán. Gár atén ta firiirimaan a tí gídaabá, kuungá' masók tidá' hhoo' an tlehhitá', ala tam atén taa ari gídaabá aga waarahhaniiká.

8Asma atén a aleeslawaanaaká looeema kiwa tlaampa'aamisaan, ala atén gár tiwa hariím a tidá' nee looeema ti slaslaawá' an tlehhiitaán.

9Asma kuungá' bar /uuru u koondá', dirtene a qwala/ tam atén ti daqeetlakwene. Gár atén ta firiirimaan a tí gídaabá, kuungá' masók a múk ganaá' tleehhitá'.

10Gaarí an gár aníng tí ngisa gooiím, dír aníng nira hardahiiká amorhúng i alé, as aníng qoomár binda hardáh munduwa i buúhh, slám aleesleemuudá' Aako naa aníng i haniís muwa ar gadiyuús. Aleesleemuudá' aníng una sláw kuungá' nuwa kwa/amis, a gídaabaheeká kuungá' nuwa fe/iit.

11Hám daxta, hhaee'eé', aláhhooá' ngi geexáw. Kumiité' baraá gan'amuuwo. Gurbu'uungw ya/aa/amaak. Ti axweesani axamise'. Hooté' ar wayda. Nee Mungúduú sla'aari nee oo wayduú hanmaamiís i dinkwa nee kuungá'.

12Kuungá' ti intsihhiimise' ar ma'amisuuduú hhohhó', adoodá' múk hhohhó' oo Mungú i tlehhahhiti.

13Múk hhohhó' oo Mungú sleémeero kuungá' nu intsihhiimiis.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Galatia

Galatia 1

1Ánuú Paulo barwaári ngina gooiím. Aníng a ya/abusmo. Aníng múk iga ya/aaw i kaahh, laqaá heé iga ya/abusmo tleehh i kaahh. Ala án heé iga ya/abusmo tleehh a Yesu Kristo inósuú kilá'. Slám nee Mungú Baabá, kudá' Yesu Kristo ngwa waaslee/atis baraá múk aa qaátl wa ale.

2Aníng nee hhae sleémeero kudá' diirí diriiá' barwaárí ngina gooiimaán dír múk Kríshaanáy sleémeero oo baraá yaamaá Galatia.

3Mungú Baabá nee Aakoorén Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi.

4Aakoorén Yesu Kristo adoodá' Mungú Baabá aa slaá' gana tleéhh, tiri haniís as daanduú tlakweemaarén, as atén tiwa ba/amisi baraá yaamuuká' tlaakwe awa de'emuuká'.

5Inós i xirfuuti ay alhhe'eesay wasle. Amin.

6Aníng a ló'wa waa/oo/amiím as kuungá'. Asma kuungá' Mungú ugwa geexeeré' ar gaanslaay, kudá' kuungá' naa ateet as gurtleemuú Kristo, nee kuungá' ya/abtór hho' ar hatlá' kari i warqeeré'.

7Ala ya/abtór hho' ar hatlá' i káhh. Mukko oo kuungá' nu daawiitimiís i deer, oo Ya/abtór hho' ar Kristo ga warqeemiís.

8Ala bar atén laqaá tam malaykamoó gawaá dooraá daáhh barnaxes ya/abtór hho' ar hatlá' nga alki/iít, ar nee tidá' atén naa alki/iitaán ti slaslaawa'aaká, inós ku lu'usi nee Mungú.

9Adoorí ngina ooaán, nee ala hám ngin malé inkii/aán gídaabá, umuúqo heewo oo ya/abtór hho' ar hatlá' ngaa alki/iit, ar nee tidá' kuungá' taa ilaoté' ti slaslaawa'aaká, inós ku lu'usi nee Mungú.

10Kuungá' ka xua', aníng axweesanaywí un axweésa, as muu aníng iwa ya/an? Laqaá a gídaabáhe gár ni leelehhiit a Mungú aníng in ya/án? Kuungá' ka xua' aníng gár ni leelehhiit a sla'atisár múko? Án barnaxes tam hamí a kumiít muu nguwa sla'atimis, daqaní aníng a sagadiyusmoó Kristowooká.

11Hhaee'eé', aníng gár ni xu'utisár wa slaa' dirhúng i aleeró a tí, gídaabá, Ya/abtoodá' hho' naa dirhúng i alki/iít a gár hee aa iimu/uniká.

12Slám aníng ngaa ilaoohiiká dír heé wa ale, nee án heé iga intsaahhatis daanduú Ya/abtoorihe i kaahh. Ala a Yesu Kristo ngina aníng i geehhooutís.

13Kuungá' iidíguueé' u xuá', adór nira hoót qoomaadá' án tawa heé diinír Yahudi. Aníng múk Kríshaanáy una ló'wa gusiisiím, tam gurtleemu ugwa koomiiká. Ilakaaharu una tleéhh as ngiwa qwaareesár wa slaa'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Aníng niri kumiít baraá diinír Yahudiro ta múk yaariír ba/a baraá qartadár tlahhay'eene. Aníng ilakaaharu una tleéhh ló'wa ale asma unuudá' baabi'iirén.

15Ala Mungú aníng ina tsawaár iimír aníng tiwa laqwaaliiká, iri ateét as gurtleemuuwós, as aníng inós nguwa sagadiyuus.

16Qoomaadá' inós aa qaás iwa bó/, Garmaawós nguri geehhooutís dir'eén i alé, as aníng Ya/abtór hho' ar daanduuwós ngiwa alki/iit dír múk xoordaá hatlá', nee aníng heé naa yaahaás i kaahh qoomaadae.

17Laqaá tam aga tsa/amiiká amór Yerusalemu, amór ya/abuuseedá' gadiyeét gaa geerí iimu/uun. Ala ana tláw ay yaamaá Arabuni. Aluuwo niri malé kií/ ay Dameski.

18Kureeraá tám niwa waarahhiyé', niri tsa/ám Yerusalemu, as nee Kefa tiwa slawaan. Niri hoót dír do'ós wa ale deelo mibá nee kooán.

19Ala ya/abusmoó hatlá' oo naa ár i kaahh, aqo har Yakobo kilós, hhiyoó Aako.

20Ga/aawaak tí ni gooiim kuungá' i alé a ló' tam geerá Munguhe.

21Aluuwo ana tláw ay yaamaá Shamu nee Kilikia.

22Ala gitsee/aaeé' kaa ariiká nee múk Kríshaanáy oo baraá yaamaá Yudea.

23Ala inooín kaa tawó axaás gídaabá, “Heedá' aáng atén taa gusiisin, daxta i Ya/abtór hhó' alki/iit, ar haratlintaaoodá' aáng aa qwaareesár wa slaá'.”

24Inooín Mungú kuri xirfayeemiís as aníng.

Galatia 2

1Kureeraá mibá nee tsiyáhh niwa waarahhiyé', aníng niri malé tsa/aám ay Yerusalemu dinkwa nee Barnaba. Tito sleeme nguri harahuúw.

2Aníng ana daqáw asma Mungú ina i geehhooúy gídaabá niwa daqaw. Dinkwa ana tleehhaán nee geeraharuusér múk Kríshaanáy kiloorén. Ya/abtór hho' tidá' ni alki/aa/iit dír múk xoordaá hatlá' i alé, ngari dir'ín i alki/iít. Aníng ana xu'utír wa slaá' gídaabá, gadiyér'eé' tidá' naa tleéhh, nee tí ni tleehh, a tawóro laqaá a idoomá.

3Ala Tito kudá' nee aníng dinkwa, inós tam heé Yunaniro, inós kwa harakeesiiká al/utlooro.

4Ala hhaeekaari awa loeká, inooín ngina iinuusiyé' gídaabá Tito ku al/utli. Ala inooín laatí tina qawti dahaasiyé' baraá dinkwaadá' i alé, as amohhooaadá' atén ta koomaan baraá Kristo Yesuwo ngiwa tsee/aarina'.

5Ala atén adoodá' inooín i slaiya' atén aga ya/amaniiká tam siiwár wák. Atén gár taa sla'aán a looeemaá Ya/abtór hho' masók in kumiitiyá' dirhúng wa ale.

6Ala mukdá' tawa kaahi a geeraharuuse, inooín gár hatlá' taa doók i káhh gawaá tidá' aníng naa intsaahhatimisi. Ala inooín tam i uroó kon'a a gaarooká dir'eene, asma Mungú i uroó heé fadiitiiká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Ala inooín kari tsaáhh gídaabá Mungú aníng ina aleesleemuú i haniís oo Ya/abtór hho' ngiwa alki/iit dír múk xoordaá hatlae, adoodá' Petro sleeme ngura aleesleemuú i haniís oo Ya/abtór hho' ngiwa alki/iiti dír múk Yahudiro.

8Asma Aakoodá' Petro gwa aleesleemuú i haniis tawa Ya/abusmoó múk Yahudi, an kudá' aníng iga aleesleemuú i haniis sleeme, tawa ya/abusmoó múk xoordaá hatlá'.

9Yakobo nee Kefa nee Yohana inooín a uheemaá múk Kríshaanáy. Inooín aleesleemuudá' taa aníng i haniis nee Mungú, kuri tsaáhh. Gawaá adoorihe tiri /uyay leehhiyé' aníng nee Barnaba, as tawa múk gadiyuús dinkwa nee inooín. Tari al'axweesaán gídaabá aníng nee Barnaba a tlawaán amór múk xoordaá hatlá', nee inooín i tlaye' amór múk Yahudi.

10Ala /aymuú wák kilós nguna ooiyé' gídaabá, “Múk narkuute alee/iimisaak.” Nee gaarí a gár án ni tlehhaahhiit ló'wa ale.

11Kefa niwa hardáh Antiokiár i alé, aníng nguri iigahhamiít dír geerá múk wa ale, asma tlehhimi'iiwós nguwa sakwasleemuutiyé'.

12Inós ina al/ayín nee múk xoordaá hatlá', mukko niri hardáh oo tinda ya/aáw nee Yakobo Yerusalemúr wa ale. Mukdá' niwa hardáh, Petro tiri paraátl dír mukduú xoordaá hatlae, dír /ayma gari geexáy, asma i múk Yahúdír da'ayumiit, kudá' káh gídaabá, múk xoordaá hatlá' ku al/utlin.

13Múk Yahudi oo didaádá' i dirií' tiri paraátl, hhaahhafingwduú Petro kuri eehaár, tam Barnaba sleeme hhaahhafingw'ín kudá' guri eehaár.

14Aníng ngiwa tsaáhh gídaabá tlehhemi'ii'ín nee looeemaá Ya/abtór hho' ti slaslay'aaká, Petro nguri iigahhaát dír geerá muu sleémeeró wa ale, nguri báw, “Kuúng a heé Yahudi, kuúng an hót tawa adór heé xoordaá hatlá', a adór heé Yahudirooká. Ala kuúng adór múk xoordu kur harakeemis a idoomá, ar tawa hooti adór múk Yahudír aleeró.”

15Ar ló', atén a múk Yahudi baraá laqwalamko, a múk xoordaá hatlaeeká, kudá' tlakuuse.

16Ala atén a xuaán gídaabá, hee ku gan'amuú i harafaariiká as hara'aya ngiwa eehaár, ala hee kun gan'amuú i harafaar as Yesu Kristo nguwa haratlintií'. Atén sleeme Kristo Yesu una haratlintiiaán as tiwa gan'amuú i harafaari asma Kristo kuwa haratlintiiaán, ala as tlehhma'aá hara'ayaarooká. Asma Gooi i kat, “Hee ku gan'amuú i harafaariiká asma hara'aya ngiwa eehaár.”

17Atén awa kilá' Kristo una haratlintiaán as tiwa gan'amuú i harafaari. Ala bar aga araán gídaabá atén aga dakuusaán, nee gídaabá atén a ba/amanaaká bar hara'aya aga eeharaniiká, daxta an ooána gídaabá atén Kristo tina qwaareés? Aasla'áy, a adooriheeká.

18Ala a adoorí, aníng geera a tlakusmo barnaxes tidá' aáng naa sií' aga malé inkií/ tlehhmuuwo, tidá' hara'aya ngiwa eeharahaar as tiwa gan'amuú i harafaari.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

19Asma aníng hara'aya iga qaroó gás. Gawaá adoorihe amór hara'aya eeharto aníng a heé aa gwaa', as niwa slaaf dír Munguhe.

20Án nee Kristo tina alkikií'. Aníng daxta a slafaaká, ala Kristo in slaaf baraaeé' wa ale. Slafiingwí nir hoot baraaká' yaamuuwo a kudá' nir hoot baraá haratlintaaór Garmoó Mungú nguwa haratlintii'. Asma inós aníng ina slaá', slafiingós guri haniís as aníng.

21Aníng gurtleemuú Mungú u siaasiiaaká. Ala barnaxes hee ku gan'amuú i harafadiit as hara'aya ngiwa óh, daqaní Kristo gár isa gwaá' a tawo.

Galatia 3

1Kuungá' múk Galatia, kuungá' a daktana. Heé kuungá' naa da/aarin a heemá? Iidíguú Yesu Kristo kunguna alkii/iít dirhúng i alé ar geehhooeemaá kilá', adór inós kura kikií'. A adór una aandé' ar ilaahúng awa kilá'.

2Án kuungá' nu yaahaás /aymuú wake, kuungá' Qeeruú hhoohhoó' una ilaotí'i as hara'aya kawa eehadé', laqaá as Ya/abtór hho' kawa axasé' nee kari haratlintié'.

3Kuungá' masaa adoorír daktu'uté'? Kuungá' slafíngw /abén una iimu/uundé' ar baraá Qeeru. Ala daxta mas alhhe'eemisuú sla'a' ar baraá /uuruuhúng.

4Tidá' sleémeero ar taa sleeré' daxta gár i hup i káhha dirhunge? Aasla'áy, ala aníng ngi slaa' i kahhká.

5Mungú Qeeruú hhoohhoó' ngun hanmiis amorhúng i alé, nee muruú xuawaslén nguwa tlehhiiti tla/angwhúng wa ale. Kuungá' ka xua' adoorí gan tlehhiíti as kuungá' hara'aya kawa eehadé'? Ala a adoorí gan tlehhiítiíke as kuungá' Ya/abtór hho' kawa axasé' nee kari haratlintié'?

6Adoorí an adoodá' Gooi i kat daanduú iidíguú Abrahamuwo gídaabá, “Mungú guna haratlintií', gawaá adoorihe kuri gan'amuú i harafaár.”

7Gawaá daanduú axweesantihe kuungá' a tsahhá' gídaabá múk aa haratlintii' an na/'aá kilá' awa Abrahamu.

8Gooi gana geerí aán gídaabá, Mungú múk xoordu gu gan'amuú i harafaar as haratlintaaor'ín. Ya/abtoorí hho' Gooi gaa alki/ít geerí alé, iri ó' dír Abrahamu gídaabá, “Baraawoge xoordu sleémeero ki tsuuq.”

9Abrahamu iri haratlintií' nee kuri tsuúq. Nee gawaá adoorihe kudá' sleémeero awa Mungú ngwa haratlinti'iiye' ki tsuuq adoodár alé.

10Ala kudá' sleémeero awa tlehhma'aá hara'aya ngaa i tlinti'iiye' kaa lu'ús. Asma Gooi i kat, “Heé tidá' sleémeero ar taa gooín baraá kitaabuú hara'ayár Musawo gaa boo/eesiiká, ku lu'usi.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11A gár geehhoo' gídaabá hee i kaahh oo ta gan'amuú i harafaari dír geerá Munguhe ar loohír hara'aya. Asma kaa gooín gídaabá, “Heé gan'amuú koóm, slafiingw gu kón as haratlintaao.”

12Ala hara'aya iidíguú haratlintaao gu katká. Ala hara'aya gár i kat a tí, “Heedaádá' hara'aya sleémeero gaa oh, slafiingw gun sláy as tlehhemi'iiwós.”

13Kristo atén tina tuú/ baraá lo'oodár hara'ayaaro, qoomár lo'oorén tidá' inósuú kilá' ngiwa gagaár. Asma kaa gooín gídaabá, “Umuúqo heewo oo taa kikií' gawaá xa'anoó i alé kwaa lu'ús.”

14Kristo inós adoorí gana tleéhh, as tsuuqaadá' Mungú aa al'axweés dír Abrahamu, xoordu ngiwa i hardahiya' ar loohír Kristo Yesu ar alé. Nee sleeme adoorí gana tleéhh as atén Qeeruú hhoohhoó' kudá' Mungú naa diirén i al'axweés, kuwa slawaan ar loohír haratlintaao.

15Hháe, án slaqsoó wák ngun oó' oo baraá slafiingwrén oo umuúqo daqisleém. Múk tsár bira al'axweés, heé al'axweesantadá' ga geeqáw laqaá ga warqeés i kaahh, ala al'axweesantadá' gár gaa tlehh tam muko.

16Ala Mungú alqadoorós gana oó' dír Abrahamu nee xwaylitmoowós. Alqadoorí i katká, “dír xwaylarós.” Gawaá adoorihe a dír múk yaariireeká. Ala alqadoorí gár i kat a “dír xwaylitmoowós.” Gídaabá a heé wák, nee heewí an Kristo.

17Gár án ni kah a tí, “Alqado kaa qaroó tleéhh iimír aáng wa ale nee Mungú. Hara'aya niri hardát alaá kureeraá tsiire tsiyáhh nee mibeeri tám. Ala gawaá adoorihe hara'ayaarí alqadoodá' warqeesaro ga aleesleeraaká, nee tam al'axweesantadá' ngiwa hinges, tidá' taa qaroó geerí oó'.”

18Atén aali an slaslawaán as Mungú al'axweesantós ngiwa boo/eés. A gídaabaheeká aali an slaslawaán as hara'ya kawa eeharaharaán. Asma Mungú aali gana amór Abrahamú i haniís, as gana alqadín amoorós i alé.

19Ala gár hara'aya kingisa haniís a milá? Hara'aya kingina doók daanduú al'axweesantadí alé as dakuús ngiwa laqaan, nee iwa kumit ay dír Kristo i hardahi. Inós an xwaylitmoó Abrahamu oo al'axweesantadá' gaa slay. Mungú hara'ayaarí gana haniís dír malayke. Malayke gari hanís dír muu.

20Ala har'ohusmo barnaxes i deer, inós a har'ohusmoó heé wakeeká, ala Mungú inós a wak.

21Daxta bar adoorí, an ooána gídaabá hara'ayár Mungú nee al'axweesantá Mungú ti slaslay'aaká? Aasla'áy, a adooriheeká. Ala geera barnaxes hara'ayár aleesleemuú koom bar kinga haniís, ar muu gu slafíngw i haniis, geera alók muu gan'amu gu sláy as hara'aya ngiwa óh.

22Gooi ngaa geehhooés alki/ituuwo gídaabá tlakweema naa baaliné' dír muu sleémeerowo. Adoorí kana geehhooeés as mukdá' Yesu Kristo gwa haratlintii', aalidá' taa alqadín ngiwa slay asma haratlintaaor'ín.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

23Qoomár haratlintaao niwa hardatiká, atén a baraá tseegamór hara'ayár i diriiaán, ay
dír haratlintaaoodá' hardah i geehhoouur.

24Gawaá adoorihe hara'aya diirene a adór geeraharusmo oo atén ti geeraharahaár amór
Kristo i alé, as atén tiwa gan'ámkuú i harafaari ar loohír haratlintaao.

25Ala hamí haratlintaao naa hardát, nee atén ti malé geeraharahariiká nee
geeraharusmoodá'.

26Asma kuungá' sleémeero a na/'aá Mungú asma Yesu Kristo ugwa haratlintié'.

27Asma kuungaásingá' sleémeero awa taa haragaás nee Kristo ar loohír baatiísmo,
kuungá' Kristo ugwa tsité' adór inqwaarír wa ale.

28Ala daxta gár diimbé i káhh dír heé Yahudi nee heé Yunaniro. Laqaá tam dír heé
lawaalmo nee heé lawaalmowooká. Nee slám gár dimbé i káhh sleeme dír hhawaata
nee /ameeniro, asma kuungá' sleémeero a adór heé wák baraá Kristo Yesuwo.

29Ala kuungá' bar múk Kristo, kuungá' a xwaylár Abrahamu sleeme. Gawaá adoorihe
aalidá' ar Mungú a toohúng asma al'axweesantadá'.

Galatia 4

1Gár án ni kah a tí, aalusmo qoomár tawa na/aay inós a dimbeheeká dír lawaalmoowo,
tam mura' sleémeero a kose.

2Inós i dabaá múk urén nee múk saayuuse ay dír qoomaadá' baabá aa hara'ayín i bo/.

3Tam atén sleeme qoomár tawa na/'ii, atén a adór lawaale tawa baraá /uuruú
aleesleemuudá' waawuti'ii'iím baraaká' yaamuuwo.

4Ala qooma iwa bó/, Mungú Garmaawós nguna ya/aáw, kuri laqwaál nee /ameeni,
kuri laqwaál didár hara'aya i sa waawuti'iin,

5as kudá' sleémeero awa baraá lawaali'iimár hara'ayár i diriiá' ngiwa tu/i, as atén tawa
na/'aá Mungú tleehhitaan.

6Asma adoodá' kuungá' tawa na/'iiwós, Mungú Qeeruú Garmaawós nguna ya/aáw
baraá muneerén i aleeró, kudá' ateetiím, “Baabá, Baabá.”

7Ala bar adosíng kuúng daxta a lawaalmoowooká, ala kuúng a garma. Ala kuúng bar
garma, kuúng a aalusmo sleeme, oo taa aalusmo tleéhh nee Mungú.

8Qoomaadá' aáng kuungá' Mungú kuwa xui'iiká, kuungá' a lawaalér munguaá hatlá',
ala inooín a munguiwooká.

9Ala hám daxta kuungá' Mungú ugwa xué', laqaá an oo', hám daxta kuungá' Mungú
naa xuú'. Kuungá' adór tara ki/é' a adoomá baraá /uuruú muruudá' liitlakwén nee oo
/uuruú koomaaká? Asma gár kuungá' ta sla'a' a lawaali'iimár muruudá'.

10Kuungá' iidíguú deelo nee slahheeri un ló' wa eeharahadá', nee qooma nee kureeri
sleeme.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11Aníng aga da'ayuút kuungae. Aníng ngi slaá' gadiyér naa tleéhh as kuungá' a tawo.

12Hhaee'eé', án kuungá' nu harhheehhe'eés, kuungá' masók a adór aníng, asma aníng sleeme a adór kuungá'. Kuungá' gár tlaakw ar naa aníng i tlehhé' i káhh.

13Kuungá' a insleerá' gídaabá án Ya/abtór hho' gár ngisa alki/iít har geeraawo dirhunge a adoodá' niwa wananaa'.

14Ala tam adoorihe án kuungá' iga waaqai'iiká laqaá aga xin'ii'iiká as adoodá' aníng ni dirii'. Ala ina ilaoté' adór malaykamoó Mungú wa ale, nee adór Kristo Yesu inósuú kilá'.

15Qwal/uuhúng kudá' úr oo qoomaadae ta koonda' i amá daxta? Asma aníng a insláw gídaabá qoomaadae kuungá' a ya/aandá' ilaahúng ngiwa tu/a' bar ád garka ya/aama ngiwa aníng i hanisa'.

16Ala hamí aníng aga wakusmo tleehhiíti asma looeema ngiwa dirhúng i alki/iít?

17Mukqáqá' gár i slai masók kuungá' tundun uuruux amor'ín i alé, ala gár adoorí kas slai ar hho' i káhh. Gár inooín ta slai masók kuungá' tundun paraatl dir'eene as inooín kuungá' kiwa eehada'.

18A gár hhoo' muu kuungá' nuwa sa daawimiiti, tam qoomár aníng niwa kaahh, barnaxes a baraá umuúqo gár hhooe.

19Na/'iieé' awa sla'aaruúse, aníng a slahhahhaá' ló'wa ale as kuungá', nuwa malé laqwaal, ay dír Kristo i geehhoouy baraahúng wa ale.

20Gár án ni slaa' masók án a dinkwa nee kuungá' hamí, as axweesante'eé' ngiwa warqees ar adór hatlá'. Án kuungá' adór nu laaq a xuaaká.

21Kuungaásingá' awa hara'ayár sla'á' nuwa sa waawuti'ii'iin, án kuungá' nu yaahaás, kuungá' hara'aya gár i kat aga axasí'i?

22Asma kaa gooín gídaabá Abrahamu na/'ii ngi kon a tsár. Na/oó wák oo /ameenidár lawaalo'o nee oo hatlá' oo /ameenidár lawaalo'oorooká.

23Ala na/ayduú /ameenír lawaalo'o kuna laqwaál ar adoodár na/'aá hatlá' kir laqwalaalin, ala na/ayduú /ameenír lawaalo'oorooká kuna laqwaál asma al'axweesantá Mungú tidá' aa geerí oó'.

24Muruuwí sleémeero aa tleehharuut i gídaabár hatlá' kón sleeme. Asma /ameenaarí tsár a adór alqadaá tsár. Ar wák amór ni dahh a amór tloomár Sinai, nee na/'aá i laqwaliin a lawaale. Tí an Hajiri.

25Asma Hajiri inós a adór tloomár Sinai, tidár baraá yaamaá Arabunír i dirii'. Inós aa slaqás nee gixsár Yerusalemu, tír hamí. Asma inós i baraá lawaali'iimár i dirí' nee na/'iiwós.

26Ala gixsár Yerusalemu tidár gawaá doorí dirii' i baraá lawaali'iimaarooká. Inós an aayoorén.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Asma kaa gooín gídaabá, “Kiíng qwalaá/, kiídár kampeeri, kiídá' aga laqwaliká, tseé' ar afór ur, qwalaá/, kiídá' slahha'amaayér xwayla gaa aandiiká. Asma na/'aá /ameenidá' hhawaatuú koomaaká ki yaariir, ta tidá' hhawaatuú kooma.”

28Hám daxta, kuungá' hhaee'eé', kuungá' a adór Isaka, asma kuungá' a na/'aá Mungú as al'axweesantós tidá' aa geerí oó'.

29Qoomaadae kudá' taa laqwaál ar /uuruú Qeeruú Mungú kuna gusiisín nee kudá' taa laqwaál adór na/'aá hatlá' wa ale. Nee adoorí an adoodá' tam hamí tleehharuut.

30Ala Gooi gár i kat a milá? I kat, “/Ameenirí ar lawaalo'o guuseek, nee garmaawose. Asma garmoó lawaalo'o daqaari'iima ga aaliiká dinkwa nee garmaadá' oo /ameenidár lawaalo'oorooká.”

31Gawaá adoorihe, hhaee'eé', atén a na/'aá /ameenidár lawaalo'oorooká.

Galatia 5

1Kristo atén tina gweér baraá lawaali'iimaaro as atén tawa hootaan adór múk lawaaleerooká. Gawaá adoorihe sihhiité', ma ya/aamara' tunduwa malé tseegi baraá lawaali'iima.

2Iia qaasaak, ánuú Paulo gár ni oo' a tí! Kuungá' burtunda al/utlín, Kristo gár nuwa bui i káhh.

3Án /aymuuwí ngu malé inkií/ nee nguri gawdeés gídaabá, umuúqo heewo oo taa al/uútl, gár kuwa hariím a hara'aya sleémeero gan boo/ees.

4Kuungá' bar gan'amuú leelehhitá' ar hara'aya kawa eeharahada', kuungá' taa qaroó partlé' nee Kristo, nee aga qutlé' dír gurtleemuú Munguhe.

5Ala atén, haraxu'utirén a gídaabá Mungú atén ti gan'amuú i harafaar. Gaarí an gár ta daamaaramaan ar haratlintaao ar /uuruú Qeeruú Mungú.

6Asma hee barnaxes i baraá Kristo Yesu, dirose al/utlo a gaarooká, laqaá tam kwa al/utliiká a gaarooká. Ala gár gídaabár koom a haratlintaao, tidá' ti laqaqaam ar sla'aari.

7Kuungá' ana kumité' ar adór hhoo' baraá slafingwhúng oo Krishanu'uumaro. Ala heé kuungá' naa ilaa/ a heemá, ar tawa kumita', looeema kiwa ilaiwawa/a'.

8Ala tam a heemá heé kuungá' naa harhheehhe'ees, heesíng amór naa daáhh a amór Munguheeká, Mungúdá' kuungá' nu ateetiím.

9Gadaádá' mikaáte ir sluufasluf tam ka niiná, tam /aarmoó yaariír sleeme gu sluuftís.

10Atén sleémeero a wak baraá Aakoowo. Gawaá adoorihe aníng kuungá' nu xurumiitaaká, ala gár ni xuu' a tí gídaabá, kuungá' sleeme axweesante'eé' tí a siaasia'aaká. Ala heedaádá' kuungá' nu sagaqwaareés, inós sakwasleemaarós ga sláy, inós tam heemahe.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11Ala hhaee'eé', án barnaxes iidíguú al/utlo un alki/iít gídaabá a gár hariím, ala waáy, án misti gusiisín? Ala án geeraawo bar iidíguú al/utlo un alki/iít gídaabá i hariín, geera alók heé dukuutsmo i slay i kaahh gawaá alki/ituueé', daanduú msalaábaro.

12Ala mukwí kuungá' nu tlaahhír i qamiím, alók masók tin kilooín tuu'uutiyá'.

13Ala kuungá', hhaee'eé', kuungá' tunduna ateét baraá lawaali'iimár Neetlángw wa ale as tawa hota' ar amohhooa. Ala a gídaabaheeká amohhooarhúng tisíng an ar hotá' as ilatleerír slaqwa kawa eeharahada'. Ala ti sagadiyuse' ar sla'aari.

14Asma hara'aya sleémeero kaa haragaás gawaá /aymuuwí wák i alé, gídaabá, “Inslaawmoowók slaeek adór kuúng tir kilók sla'.”

15Ala kuungá' miti a'aawara' tiwa kikihha' nee tiwa tluu'uunda', asma adoorí bara tlehhé', ti kiloohúng hhaamisá'.

16Ala gár án ni kah a tí, Qeeruú Mungú slafingwhúng ngu geerahaari, daqaní kuungá' nu aleesleemuú i haniis oo kángw slaqwa i sla' kuwa sia'.

17Asma slaqwa kángw i ilatleerus a kudá' Qeeru i slaiiká, asma Qeeru nee slaqwa tin tlaampa'aamisiyá', tam kuungá' adoodá' ta sla'a' a aleesleera'aaká tleehhamooro.

18Ala kuungá' Qeeru burnu geeraharahaar, daqaní kuungá' hara'aya nu sa waawuti'ii'iindaaká.

19Tlehhma'aá slaqwa ki geehhoo', a kuká', sli'ima, tlehhma'aá slasla/aren, tsaatu'uuma,

20gár tawo kawa haratlintati' hariímár Mungúduú ló' wa ale, da/ari, wakaari, gila, da/i, buhhta, fola, tlaahhi qamiingw, partlito,

21tloomatloong, oonitime, hheehha, nee muruú hatlá' oo nee kwí slaqamiimís sleeme. Adoodá' naa qaroó geerí oó' dirhúng i alé ngin malé oó', gídaabá múk adoorí /imaamiís, waawuti'iimár Mungú ga baloó aaliiká.

22Ala gár Qeeru i laqwaali baraá slafíngw heewo a sla'aari, qwala/, wayda, qitla, hhooeema, gurhhooa, inkihhimu,

23tsaeema, harqoomaay. Gawaá daanduú muruú adór kwihe hara'aya i káhh.

24Múk Kristo Yesu slaqooín gaa kikií' dinkwa nee sla'aarír tlakw ar slaqwa nee ilatleeri.

25Qeeru atén taa slafíngw i haniís, gawaá adoorihe hotangwrén Qeeru ngu geerahaari.

26Atén xirif muwa leelehhiitaán tam atén kilootén tiri giirimiisaán nee tari tloomatloomaán.

Galatia 6

1Hhaee'eé', hee bira huú' baraá tlakweemakaarí alé kuungaásingá' awa Qeeru heé adoodá' gan'aasaak ar tsatsa'aareema. Ala kuungá' kilá' ti harmagahhe', kuungá' sleeme mutunduwa iiara'ár.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[2]Ti alee/iimise' umuúqo heewo huuwár heewós ngi gagaari. Ala adoorí bara tlehhé', daqaní hara'ayaarí ar Kristo aga boo/esé'.

[3]Hee bir baraá muunuúwós i kaahi gídaabá, “Aníng a heé gídaabár koóm,” ala laatí inós a heé gídaabár koomaaká, heé adoorí tin kilós al/agín.

[4]Ala umuúqo heewo gadiyeérós ngi kilós alqaytsiiti adór kar hhoohhoó', nee ngi xui baraá muunuúwós kilós i alé, ala mitiwa alqoomeemeés nee heé hatlá'.

[5]Asma umuúqo heewo gár kuwa hariím aqo huwaarós gan kilós gagaar.

[6]Umuúqo heé ta intsaahhatimisi axweesantá Munguhe, intsaahhatusmoowós ngu qay tidá' hho' sleémeerowo.

[7]Miti kiloohúng al/agiimara'. Mungú ku al/agaaginká. Umuúqo gár hee i dahaasin, an tidá' i bu'un.

[8]Asma tlehhema'aá hee a adór dahaasiingw. Ala hee baraá slafiingose gár aa dahaasín bar tidá' slaqwa i sla', gár i bu'un a gwa'ara. Ala gár aa dahaasín bar tidá' Qeeru i slai, gár i bu'un a slafíngw alhhe'eesay wásl.

[9]Mawa slaaqataán hhooeema tlehhtuuwo. Bar aga mune sianiiká, bu'uungw u slawaán qooma bira xeér.

[10]Gawaá adoorihe atén qoomaarí tawa baraaká' yaamuú i diriiaan, hhooeema ki tlehhiitaán dír muu sleémeerowo, ak alé dír kudá' haratlintaauuse.

[11]Ga/aawaagáy, gooirí ni gooiim ngina gooiím ar gooír uren ar dakw'eé' oo kilá'.

[12]Mukdá' sleémeero oo kuungá' nu harakeemiís as tunduwa al/utlin, inooín nun harakeemisiyá' as muu nguwa sla'atisiya'. Gár adoorí ngis tlehhiitiya' a wak kilós, gídaabá mikiwa slahhe'eemiís as msalaábár Kristo.

[13]Asma tam mukwí al/utlór iinuús, inooín awa kilá' hara'aya ngi eeharahariaaká. Gár inooín i slaiya' a masók kuungá' tundun al/utlín as inooín tiwa kilooín xirfeemiisiya' as al/utlorhúng.

[14]Ala aníng ti baloó xirfeemiisaaká gawaá umuúqo gaaro, aqo har msalaábár Aakoorén Yesu Kristo. Gawaá msalaábarihe muu sleémeero kwa kikií' dir'eene, nee aníng taa kikií' dír muu sleémeerowo.

[15]A gaarooká hee burkwa al/uútl, laqaá barnaxes kwa al/uutliiká, ala gár gidaabár koom a hee kuwa heé /abén tleehhi.

[16]Mungú wayda ngu haniisi, nee gurtleemu, dír kudá' sleémeero naa ya/ane' kaangwí eeharto baraá slafingw'ine, tam dír múk Mungú sleémeerowo.

[17]Iimír hamí aníng hee miwa sangw daawiitiís, asma aníng a mulkoó Yesú koóm gawaá slaqwte'eene.

[18]Hhaee'eé', Aakoorén Yesu Kristo munerhúng ngi tsuuqi. Amin.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Efeso

Efeso 1

1Ánuú Paulo, Ya/abusmoó Yesu Kristo as sla'aarír Mungú, barwaárí ngina gooiím amór múk Mungú oo baraá Efeso, kudá' Yesu Kristo ngwa haratlinti'iiye'.

2Mungú Baabuúrén nee Aako Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi.

3Mungú i xirfuuti, Baabuú Aakoorén Yesu Kristo. Inós atén tina tsuúq ar baraá Kristo ar tsuuqa sleémeero awa qeeru, baraá yaamaá qeeru.

4Inós iimír yaamu ngiwa tleehhiiká, atén tina qaroó tsawaár ar baraá Kristo, asma tawa múk taa hhoohhooeés tleehhitaan, oo tlakweemaá koomaaká dír geeraawose.

5Asma baraá sla'aarirose atén tina tsawaár iimír aáng wa ale tiwa na/'iiwós tleehhi ar loohír Yesu Kristo. Adoorí an adoodá' inós aa slaá' baraá muunaáwose.

6Adoorí gana tleéhh as atén tsuuqaawós kuká' xiríf kiwa ló'wa ilaiwawa/aan, as adoodá' inós tira ló'wa tsuúq, qoomár Garmaawós kuduú sla'aarusmo nguwa atén i haniís.

7Atén tina gweér baraá lawali'iimár Neetlaango, hingeemisuú tlakweema kway slawaán ar loohír gwa'arár Kristo. Gawaá adoorihe gurtleemuuwós ku ló'wa úr diirene.

8Gurtleemuuwí nguna atén i tlahhás.

9Inós atén tina sla'aarirós i laqán, tidá' taa luú/, tidá' aa slaá' boo/eesaaro. Adoorí gana tleéhh ar baraá sagalooarós nee xu'utirós sleémeero. Al'axweesani gana oó' adoorí ngiwa boo/eesi ar baraá Kristo.

10Sla'aarirós iimír aange a mura' sleémeero nguwa haragaasi ar baraá Kristo, kuduú baraá yaamu nee oo gawaá dooriwo, qoomaadá' bál bira bó/, Kristo tay saga.

11Tam atén sleeme baraá Kristowo tina aaluuse tleéhh, adoodá' inós aa qaroó slaá', inósuudá' mura' sleémeero gu tlehhiít ar sla'aarirós.

12Asma a sla'aarirós atén tawa xirfuuwós tleehhitaan baraá Kristowo, ateédá' Kristo ugwa haraxu'utirén i qaasaan geerí alé.

13Kuungá' sleeme baraawose iidíguú looeema ugwa axasé', iidíguudá' hhó' oo ba/amarhúng. Slám inós ugwa haratlintié', Qeeruuduú al'axweesani, kudá' Hhoohhoó', nuri dugunoó i qaás.

14Qeeruuwí inós a arhaánír aalirén. Inós ngin xu'utimis diirén i aleeró gídaabá atén ti gweer, ateédá' mukós. Gawaá adoorihe inós kuri xirfayees.

15Aníng aga axaás adór kuungá' Aako Yesu kura haratlintié', nee adór muu sleémeero oo taa hhoohhooeés kur sla'a'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Gawaá adoorihe án Mungú un sluufimiís umú deelooro as kunngá' baraá firor'eene.

17Mungú Aakoorén Yesu Kristo, Baabuú xirfuú koóm, aníng un firiiriím, kuungá' nu Qeeruuwós i haniisi, Qeeruuduú sagaalooa nee gwa/atamaaye ngu haniisi dirhúng i alé, as inós kuwa xua'.

18Aníng a firiiriím inós ilaahúng awa qeeru ngi gweeri, as haraxu'utidár ateetmorhúng kawa tsahha', nee daqaari'iimár xirif ar aalirós adór i diri' baraá múk taa hhoohhooeesi.

19Slám kawa xua' hhoohhooaarír uroó aleesleemuuwós baraá ateéká' haratlintatia'a.

20/Uuruudá' gadiyeét ga tleéhh baraarén wa ale an /uuruudá' Mungú ira gadiyuús qoomár Kristo nguwa waaslee/atís baraá múk aa qaátl wa ale, guri qaás dakós oo doó /iyáy gawaá dooriwo.

21Guri waawuti'iimár i haniís daanduú waawitá sleémeero, nee kudá' sleémeero awa aleesleemuú koomá', nee baaluuse, nee kudá' /uuruú koomá'. Inós kwaa qaás daanduú ume sleémeero ar mukdá' aleesleemuú koóm, kudá' baraá yaamuuká' i diriiá', nee kudá' baraá yaamaá hardahá' sleeme.

22Mungú mura' sleémeero gwa gawaá dabaawós i qaás. Slám inós gun uráy haniis, as inós tawa ságw mukdá' inós gwa haratlintii',

23nee mukdá' tawa slaqwtós. Mukwí sleémeero aa haáts inose, inósuudá' umuúqo gaaro ga boo/eemiís baraá muu sleémeerowo.

Efeso 2

1Aáng kuungá' aga qatlé' baraá munerhunge asma ilaiwa/ame waslerhúng nee tlakweemaahúng.

2Qoomaadae kuungá' loohír tlaakw ana oté', tidár yaamuuká'. Kuungá' waawutmoó qeeruudá' oo neetlaame, kudá' gawtí dirií', una eehadé', qeeruudá' gadiyuús hamí baraá múk Mungú gwa sií' wa ale.

3Tam atén sleémeero aáng aqo an adoodá'. Ana hootaán ar ilatleerír slaqoorén kawa eeharaharaan, nee sla'aarirós kawa tleehhaan. Gawaá adoorihe atén qoomaadae gár tiwa hariím, a sakwasleemár Mungú an slawaán, adoodár múk hatlá' sleeme.

4Ala Mungú gurtleemuuwós ku úr, nee sla'aarirós ka ur diirene,

5asma inós atén tina slafís dinkwa nee Kristo, qoomár atén tawa múk aa qaatl baraá muneerene as tlakweemaarén. Gár tundusa ba/amís a gurtleemuú Mungú.

6Tina waaslee/atís dinkwa nee inós, nee tina iwiitiís gawaá doori dinkwa nee inós, ar baraá Yesu Kristo.

7Adoorí gana tleéhh as ngiwa laqan dír qari sleémeerowo ar hardah adór hhooeemaawós nee gurtleemuuwós kur úr diirene baraá Kristo Yesuwo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Gár tundusa ba/amís a gurtleemuú Mungú ar loohír haratlintaao. A gadiyérhungeeká, ala a gár Mungú naa tawó haniís.

9Gawaá adoorihe hee mitiwa tawó xirfeemiís asma a tlehhmuú gadiyeéroseeká.

10Asma atén a gadiyér Mungú. Inós atén tina tleéhh ar baraá Kristo Yesu, as atén tlehhma'aá hho' kiwa tleehhaan, kudá' Mungú aa qaroó amohhe'eés as atén kiwa eehaaraan.

11Gawaá adoorihe inslawiimé' kunngá' a múk adoomá aáng. Qoomaadae kuungá' a múk xoordu baraá tlahhaywo. Mukdá' taa hheehhe'eés ar al/utlór slaqwa nuna babáy kuungá' a múk taa hheehhe'eesiiká.

12Slám inslawaak qoomaadae kuungá' tunda paraátl dír Kristowo. Asma kuungá' a múk Israeliwooká. Nee baraá alqadoodár Munguhe kuungá' a kahhá', tam baraá al'axweesantadá' taa haragaasi nee alqadoodae. Kuungá' tawa hoté', a haraxu'utír koonda'aaká, slám Mungú u koonda'aaká baraá slafingwhúng oo baraaká' yaamuuwo.

13Ala hám daxta, baraá Kristo Yesuwo, kuungaádá' aáng saawá' bál geeraawo, tunda tseeweés as gwa'arár Kristo.

14Asma Kristo a wayduurén. Inós múk Yahudi nee múk xoordaá hatlá' giri wák tleéhh, nee wakaari gari hingeés, tidá' aa sihhit adór baqa tla/angw'ín i alé.

15Qoomár wakaari ngiwa hingeés, an qoomaadá' dabe ngiwa hingeés dinkwa nee hara'ayaro, ar slaqwtós. Gawaá adoorihe baraá mukwí tsaraawo heé /abén oo wák guri tleéhh ar baraawós. Wayda guri tleéhh ar adoorí.

16Inós ina gwaá' gawaá msalaába as wakaari ngiwa hingeesi. Gawaá adoorihe múk Yahudi nee múk xoordaá hatlá' giri wák tleéhh ar slaqwtá wák ar gawaá msalaába, giri ki/ís amór Mungú.

17Kristo niri hardáh, Ya/abtór hho' ar wayda ngiri alki/iít dír kuungaásingá' saawá' awa xoordaá hatlá', nee dír kudaádá' tseewá' awa múk Yahudi.

18Asma baraá Kristowo ateéká' tsaraawo loohi ana slawaán ar Baabá kuwa i tseewuwaan ar baraá Qeeruú wák.

19Ala daxta kuungá' a dahaayeerooká, slám a múk waarahhaaká, ala an yaamu loouuse dinkwa nee múk hhohhó', slám a múk doó Mungú.

20Kuungá' tunduna tleéhh gawaá ihhafiirídá' taa qaás nee ya/abuuse nee aaruuse, nee Kristo Yesu inósuú kilá' an tlaa/adá' ur ar do' ir gawduduy.

21Inós do' sleémeero gun kón, nee gun tlehhiit, as iwa doó Mungú oo hhoohhoó' tleehhiiti ar baraá Aako.

22Baraawose kuungá' tundu tlehhiit dinkwa nee inooín, tawa doó Mungú oo iwa hooti ar Qeeruuwós.

Efeso 3

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[1]Gawaá adoorihe ánuú Paulo, án kuungá' nu aleefiriiriím, anuúwí taa tseék nee Kristo Yesu as daanduú kuungaásingá' múk xoordu.

[2]Án ngi slaá' kuungá' aga axasé' gídaabá Mungú aníng iga ló'wa tsuúq as gadiyeérí ngiwa aníng i haniís, ar kuungá' nuwa sagadiyuus.

[3]Mungú lu/aaráywós kudá' i tlehhemuú wa slai nguna geehhooutís, nguri xu'utís dir'eén i alé. Nee án lu/aaráydá' ngwa dirhúng i gooiím diirihe ar /ayma'aá niina.

[4]Kuungá' bura soomusé', a tsahhá' adór lu/aaráydá' oo Kristo án ngura xuú'.

[5]Qoomár aa waarahhi lu/aaráywí kwa laganiká dír múk i alé. Ala daxta kwa geehhooutís nee Qeeru dír ya/abuuseerós ar hhohho' nee dír aaruuse.

[6]Lu/aaráy a kwí, baraá Kristo Yesuwo múk xoordu kwaa aaluuse tleéhh dinkwa nee múk Yahudi. Inooín a diqoó slaqwtá wák. Al'axweesantá Mungú a tooín sleeme, ar loohír Ya/abtór hho'.

[7]Mungú aníng ina tsuúq, tiri sagadiyusmoó Ya/abtór hho' tleéhh, qoomár inós gadiyeét ngiwa tleéhh baraá slafingw'eé' wa ale ar aleesleemuuwós.

[8]Aníng ti niiná ta múk Mungú sleémeerowo. Ala tam adoorihe Mungú aníng ina tsuúq, gadiyeét ngiri aníng i haniís, ar Ya/abtór hho' ngiwa alki/iit dír múk xoorduwo. Ya/abtoorí a iidíguú daqaari'iimár Kristo tidá' faarooro ta aleeslayká.

[9]Nee án gár tiwa hariím a lu/aaráydá' Mungú i tleehhamór wa slai, loohír ir tleehharuuti aníng an gwa/atimís dír múk i alé. Iimír iimu/uungo Mungú, kudá' mura' sleémeero gwa tleehh, kaangwí guna luú/.

[10]Gár geeraawo ngusa luú/, a as sagaalooarós ar yaariir ngiwa xu'utisi qoomaarihe dír waawitá nee dír kudá' aleesleemuú koomá' baraá yaamaá qeeruuwo ar loohír mukdá' inós gwa haratlintii'.

[11]Mungú tí sleémeero gana qaás iimír iimu/uungo baraá muunuúwós i alé, as ngiwa boo/eesi ar baraá Kristo Yesu, Aakoorén.

[12]Gawaá adoorihe atén Kristo bura haratlintiaán, daqaní atén a da'ayumitanaaká Mungú i tseewuwto ar baraawós, nee tari axweesaán nee Mungú ar wayda.

[13]Ala án kuungá' nu firiím ma mune siaara' as adoorí án tiwa slahhe'eemisi as kuungá'. Asma slahha'amaayeerí a xirif dír kuungae.

[14]Gawaá adoorihe gaarí an gár Baabá án ngusa i tumbarara'aáta nguri firiiriím.

[15]Inós a Baabuú ló' oo na/'ii sleémeero awa gawaá doori nee awa baraá yaamuuwo.

[16]Án Mungú u firiiriím as /uuru nguwa kuungá' i haniisi ar Qeeruuwós, baraá munerhunge, ar har qoomoó daqaari'iimár xirfuuwós,

[17]as Kristo iwa baraá munerhúng wa hooti ar haratlintaao. Án Mungú u firiiriím gídaabá kuungá' masók dee/aruuhúng nee ihhafiirirhúng i baraá sla'aari,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18as sla'aarír Kristo kawa tsahha' dinkwa nee múk Mungú sleémeero, adór sla'aarirós kar úr, bihhe nee tleenaango, nee tleenángw gawa, nee tleenángw baraywo.

19Nee slám kawa tsahha' sla'aarirós tidá' xu'uti sleémeero ga baa/ as kawa yaariír. Gawaá adoorihe Mungú inósuú kilá' kuungá' nu ló'wa hatsiisi munguiimarose.

20Mungú inós i xirfuuti, kudá' muruú waa/oo/amór yaariir gu tlehhiít ar /uuruudá' baraarén wa gadiyuús, ta kudá' sleémeero oo atén ta firiiriimaana laqaá ta inslaslaawaan.

21Mungú i xirfuuti baraá mukose, as adoodá' atén tiwa haragaás nee Kristo Yesu. I xirfuuti umuúqo qarto ay alhhe'eesay wasle. Amin.

Efeso 4

1Áníng kuungá' nun ló'wa firiiriím, aniíwí taa tseék as Aako, hooté' ar adoodá' hariím as ateetamoodá' Aako kuungá' nura ateét.

2Umuúqo daqto masók ti niinaweemisá' nee tawa múk tsatsa'arén, nee oo qiqitliím, tam tiwa sa qiqitliinda' ar baraá sla'aari.

3Wakleeli'iimarhúng ló'wa harmagahhaak, tidá' Qeeru naa haniís ar kuungá' kiloohúng tawa baraá wayduú wa hota'.

4Slaqwa a wak, tam Qeeru a wak, adoodá' kuungá' tundura ateét nee Mungú, as haraxu'utír wák kawa sleera'.

5Aako a wak, nee haratlintaao a wak, nee slám baatiísmo a wak.

6Mungú a wak, nee inós a Baabuú muu sleémeero. Inós i gawtí dirii' dír muu sleémeerowo, nee i gadiyuus baraá muu sleémeeró wa ale, slám i baraá muu sleémeeró i dirii'.

7Ala umuúqo heewo diirene kwaa tsuúq ar har qoomaydá' Kristo aa haniís.

8Gaarí an gár Gooi is kat gídaabá, “Ina tsa/án gawtí alé, múk taa baál baraá slaqwarár wa ale, nguri ar tsa/án, muu guri tsuqaá i hanmiís.”

9Ala /aymuuwí gídaabárós a milá, kwí tawa kaahi, “Ina tsa/án”. Gídaabárós a ina ala geerí aweér sleeme baraá yaamaá baraay.

10Kudá' aa aweer an kudá' aa tsa/an sleeme. Ina tsa/án gawtá kilá' i alé, doori sleémeero gay waaraáhh, as mura' sleémeero nguwa hatsiisi, as inós iwa deér.

11Inós aleesleemuú Qeeru ngwa haniís, bahh'alé tawa ya/abuuse nee bahh'alé tawa múk ya/abtór amór Mungú daáhh ga axweemamiís, nee bahh'alé tawa múk Ya/abtór hhó' alki/iít. Nee slám bahh'alé tawa de'eamuuse nee intsaahhatuuse.

12Gadiyér'ín a tí, múk hhohhó' oo Mungú kuwa amohhe'eemisi, as inooín Mungú nguwa sagadiyusiya', as slaqwtá Kristo kawa kwa/amisi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Nee gawaá adoorihe atén sleémeero wakleeli'iima a i hardahaán as Garmoó Mungú ugwa haratlintiaán nee ugwa xu'uti hhe'eesaán, tam atén tari kwa/aán baraá heeuumarene, ar uraydá' ta slawaan as tawa ganaa'aan baraá Kristowo.

14Daqaní atén a kumiitaanaaká adór na/'aá ninákw wa ale, tiwa kwakwaahhi nee gwanduú ma'aay umuúqo barto, nee tiwa huwahuwi nee fur'ár intsaahhatimisuú dimbadimbé oo lama, oo mukdá' ti al/agiím. Inooín an kudá' atén ti qwaareesár wa sla'á' ar al/aymar'ín.

15Ala atén gár tiwa hariím masók an hootaán ar baraá looeema ar loohír sla'aari. Gawaá adoorihe an uraarawaán ay dír Kristo ngway i hardahaan. Nee inós an saga.

16Inós slaqwa sleémeero gan haragaas dinkwár i alé, gari dinkwár i nighhitis ar kanuúdá' Mungú naa haniís. Inós umuúqo diqto gan aleesleemuú i hanmiis, gadiyeérós tidá' taa haniís ngiwa tlehh. Gawaá adoorihe slaqwa sleémeero in uraareér, nee tiri kwa/amís ar baraá sla'aari.

17Gawaá adoorihe án kuungá' nun baw, slám nun gurbu'uúm kángw kilá' wa ale ar baraá umuú Aako, gídaabá, ma kumiitara' tawa hota' adór múk xoordaá hatlá' ar alé. Asma inooín inslaway'ín a tawo,

18nee fuqurangw'ín i baraá giwtír i dirii'. Inooín dir'ín i káhh baraá slafingwdá' Mungú i haniisi. Asma inooín gár i xuiya' i káhh, slám ta ilaiwa/amér konká.

19Inooín mure kaa máy, baraá slafingw'ine. Tari hoót baraá tlehhema'aá slisla/arén wa ale, ilatleerir'ín kari eeharahaár, ala taa ilaa/ii'iiká.

20Ala kuungá' iidíguú Kristowo tunda adoosír intsaahhatimisiiká.

21Kuungá' iidíguú Kristo ugwa axasé'. Looeemaadá' baraawós i diriiá' kingari dirhúng i intsaahhatimís, asma kuungá' tawa eeharuuseerós.

22Gawaá adoorihe gár kuungá' tunduwa hariím a slafingwhúng kudá' oo aáng un meerá'. Munerhúng na warqesaak, ta adoodár aange, asma munerhúng aáng i baraá hhitiruumit as ilatleerír al/ayma.

23Munerhúng nee sla'aarirhúng ka /abeemaá i ki/isi.

24Munér /aben slawaak, ar taa tleéhh ar tlehhemuú Mungú, tidá' ti laqaqaam ar slafíngw ganaá' nee oo hhoohhoó', slafingwdá' looeemaá wa hariím.

25Gawaá adoorihe, lama mawaak. Kuungá' looeema kilooín na axweesaak baraá tla/angwhunge. Asma atén sleémeero a diqoó slaqwtá wák, tidár Kristo.

26Kuungá' bar aga buhhabuhhé', ti harmagahhe', tlakweema mi tleehhara'. Nee buhhtaasíng mindiwa baraá munerhúng wa kumiitiyé' nee looa iri dát.

27Neetlaangw pa/aangw munguwa sláy oo ir dahi baraahúng i alé.

28Heé fisaasiím, fiiso ngi may, ala inós gár kuwa hariím gadiyér hhoo' gan tleehh ar dabaawós awa kilá', as gaa ngiwa slay ar liitlakuuse ngir alee/iisi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

29Axweesanoó tlákw mu kaahara', ala masók a axweesanoó gídaabár koóm, kudá' muu gu kwa/amís, nee kudá' amoqwaareemisaaká. Gawaá adoorihe axweesanayhúng i tsuuqaá huuwi dír mukdá' kuungá' nu iiár i qamiima.

30Qeeruú hhoohhoó' oo Mungú mu gurhaamír ar awaara'. Asma Qeeruuwós an duguno diirene ar atén tir tsaahhi gídaabá atén a mukós, bál deeloodá' ar inós atén tiwa gweeri.

31Ala kuungá' magoódár baraahúng i dirii' hingeesaak, nee xarslamaaye sleémeero, nee buhhta, nee kaantiingw nee /ooslisliingw, nee tlakweema sleémeero awa hatlá' mindiwa deeruutiyé'.

32Kuungá' masók a múk tsatsa'aarén, nee tiwa sla'aasla'a' kiloohúng alé. Ti kiloohúng gurtlatleere' adoodá' Mungú kuungá' nura gurtláy baraá Kristowo.

Efeso 5

1Kuungá' a na/'aá Mungú, kudá' inós i slai. Gawaá adoorihe inós na eeharaak.

2Hooté' ar sla'aari, adoodá' Kristo atén tira slaá', tiri kilós haniís as atén, ilahhooár Mungú wa ale, tidá' ta da/i, ar xarángw tsuú' koom.

3Ala tsaatu'uuma nee slasla/areemaá dimbadimbé, nee ilatleeri, muruuwí mukuwa baloó oó' dirhunge, as kuungá' tawa múk hhohhó' oo Mungú.

4Tam axweesanoó ilaiwa/ame wásl nee axweesanoó dakti'iima nee axweesanoó slasla/arén i harinká sleeme dirhunge. Ala gár kuungá' tundu wa hariím, Mungú un sluufimisá'.

5Kuungá' /aymuuwí u xu'uti hhe'esá', gídaabá, heé tsaatusmo waawuti'iimár Kristo nee Mungú ga baloó aaliiká, laqaá tam heé slafiingós slasla/arén, laqaá tam heé ilatleerusmo sleeme, asma inós i munguaá hatlá' kón.

6Hee munduwa al/aáy ar /ayma'aá gídaabár kooma'aaká. Asma múk ilaiwa/ame wásl sakwasleemár Mungú gun i hardarat as tlehhema'aá adoorí.

7Nee múk adór kwí ma aldinku'uumisaara'.

8Asma aáng kuungá' a giwti, ala hamí a gwa/ateema asma kuungá' tawa múk Aako. Hooté' adór múk baraá gwa/ateema kuwa hariím hotaango.

9Asma didár gwa/ateema i dirii'iya' gár tleehharumiit a hhooeema sleémeero nee gan'amu nee looeema.

10Gawaá adoorihe kuungá' tsaahhaagáy gídaabá gár Aako gu sla'atimis a milá.

11Ma aldinku'uumisaara' nee mukdá' tlehhema'aá giwtír tlehhiít, kudá' gídaabár kooma'aaká. Ala tlehhemi'iidá' na geehhooeesaak.

12Asma muruudá' ta tlehhahiti baraá lu/aaráy wa ale, tam kuwa axweesi a mure kángw kilá' wa ale.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Umuúqo gaaro ar tinda huúw dír gwa/ateemaá i alé, adór i diri' ka geehhooees. Nee umuúqo gaaro ar ta i gwa/aát nee gwa/ateema, i warqeér tari gwa/ateema.

14Gaarí an gár tasa oó', “Tláw, kuúnguudá' guaiím, waasleé/ baraá múk aa qaátl wa ale, daqaní Kristo kuúng u i gwa/aat.”

15Gawaá adoorihe, adór baraá slafingwhunge tar hota' alqaytsitaak. Ma hootara' adór múk daktanár ar alé, ala masók a adór múk sagaaloén.

16Qoomaarí ta koonda' ar gadiyuusaak, asma de'emaaká' a de'emaá tlakweema.

17Gawaá adoorihe ma daktana tleehhitaara', ala masók an xuá' gídaabá Aako gár i slai a milá ar ta tlehha'.

18Xuftaaro ma kumiitara', asma bar xufitá', slafingwhúng sleémeero u qwaaresá'. Ala masók tundun hatsiis Qeeruú hhoohhooe.

19Nee axweesé' kiloohúng alé ar wara'ami nee daa'ángw bara/, nee daa'ángw baraá Qeeru. Daaé' nee ta bar/á' baraá munerhunge as Aako.

20Nee Mungú Baabá ku sluufimisá' daqisleém as mura' sleémeero ar baraá umuú Aakoorén Yesu Kristo.

21Kuungá' kiloohúng ti ilaiwawa/e' as adoodá' Kristo kur ilaiwawa/a'.

22Kuungá' tlaáwaay, hhawaateehúng ilaiwawa/aak, adór Aako kur ilaiwawa/a'.

23Asma hhawaata a ságw hare, adoodár Kristo tar ságw mukós. Nee inós a Ba/amusmooín sleeme, nee inooín an slaqwtós.

24Gawaá adoorihe, tlaawaay gár kuwa hariím, a hhawaateeín gin ilaiwawaa/ baraá umuúqo gaaro, adoodár múk Kríshaanáy Kristo ngur ilaiwawa/i.

25Kuungá' hhawaáte, /ameenarhúng sla'aak, adoodá' Kristo mukós ngura slaá' sleeme, slafiingós guri duúx as inooín.

26Adoorí gana tleéhh as mukós nguwa hhoohhooeesi nee nguwa hamaatli ar ma'aay ar /uuruú axweesantós.

27Asma inós gár i slai a múk xirfuú koóm gun sláy, oo hhohhó', nee oo tlakweemaá koomaaká, kudá' gár slasla/aar ga koomaaká, kudá' /ootsoo ga koomaaká, laqaá muruú dimbadimbé oo tlákw oo adór kwí, ala alók a múk hhohhó' oo xaslxaanslír koomaaká.

28Gawaá adoorihe hhawaate gár kiwa hariím a /ameenar'ín kawa slai adór slaqooín kir slai. Asma heé hareerós ga slaá', inós ti kilós slaa'.

29Heé slaqwtós gaa aahh i kaahh. Ala gan /aymiis, nee gan amohhe'eemiis. Adoorí an adoodá' Kristo mukós ngur amohhe'eemisi.

30Asma atén a diqoó slaqwtós.

31Asma Gooi i kat, “Gaarí an gár hee baabuúwós nee aayoorós ngis geexay, nee tari hoot nee hareerós. Nee kuká' tsár tari slaqwtá wák.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

32Lu/aaráywí ku úr. Ala án gár ni axwees a iidíguú Kristo nee mukós.

33Ala iidíguuwí i kuungá' wa harín sleeme. Umuú heewo hareerós ngi slai adoodá' inós kilós tir slai. Nee hare hhawaatuuwós ngu ilaiwawa/.

Efeso 6

1Kuungá' ná/'ii, xwaylitérhúng ilaiwawa/aak ar baraá Aako. Gaarí an gár hariím.

2“Baabuúwók nee aayo ilaiwawa/eek.” Hara'ayaarí an hara'ayaadár geera, tidá' al'axweesantá koom.

3Al'axweesani a tí, “as amohhooa kawa sleer tawa hot deelór yaariire baraaká' yaamuuwo.”

4Kuungá' xwaylité, na/'iihúng mi buhhtimisara', ala geeraharaharaak ar baraá ilaiwa/ame, nee kiwa naanaqá' ar baraá Aako.

5Kuungá' lawaále, kuungá' daqaarerhúng tidá' ta sagadiyusa' ilaiwawa/aak, ar muunuú /awaák, ar dae nee daaraxaay, adoodá' geera Kristo kur sagadiyusa'.

6Kuungá' masók a adór lawaaleedá' ilaá maaqumiisaaká. Ti harafade' tawa lawaalér Kristo, kudá' sla'aarír Mungú ngi tlehhiitá' ar muunuú /awaák.

7Gadiyérhúng tleehhaak ar muunuú hhoó', masók a adór lawaalér múk sagadiyuusaaká, ala masók a adór lawaalér Aakoó sagadiyuus.

8Inslawaak gídaabá umuúqo heewo oo hhooeema gaa tleehh, slasláwarós ga slay dír Aakoowo, barnaxes a lawaalmo, laqaá tam lawaalmoowooká.

9Kuungá' daqaáre, gár kuungá' tunduwa hariím sleeme, aqo tí an tlehhá' sleeme dír lawaalerhunge. Lawaalerhúng ma dae tlaaqara'. Nee xuaak gídaabá kuungá' nee inooín Aakoohúng a wak. Inós i gawaá doorí dirii'. Dirose barqaanti i káhh.

10Gimsé', ilakaaharu tleehhaak baraá Aakoowo, nee baraá aleesleemuú /uuruuwose.

11Xoslaá slaqwarár Mungú sleémeero oohaak, as al/aymár Neetlaangw daqaní ila/aaro a aleesleerá'.

12Asma wakuusér nee atén slaqwá' a mukooká, ala a waawitá nee kudá' aleesleemuú koomá', kudá' waawuti'iimá' daanduú yaamuuká' giwtír kooma'a, nee neetlaamér tlakw ar baraá yaamaá qeeru.

13Gawaá adoorihe xoslaá slaqwarár Mungú sleémeero oohaak. Deeloodá' tlaakw bál binda hardát, daqaní wakusmoodá' u aleesleerá' kuwa baqa', nee arba/ato bura hhe'esé', ta sihhitano hhe'esá'.

14Gimsé', ti amohhe'esé'. Siinootayhúng a looeema. Gaambór ta da/eewár qoomesa' a gan'amu.

15Nee ya/ataá ta dahasa' a sla'aaridá' Ya/abtór hho' ar wayda kawa alki/ita'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Nee gaambór ta koonda' umuúqo qoomaaro masók a haratlintaao, nee gaamboósinge daqaní kuungá' maheeri sleémeero awa Neetlaangw, kudá' asltá koomá', i aleesleerá' baqto.

17Ba/ama oohaak sleeme, tawa kofiíyár gawit ar ta ságw i qasa'. Nee paángár Qeeru oohaak, an axweesantá Mungú.

18Muruuwí sleémeero tlehhiitaak ar baraá firo, tawa firiiriinda' umuúqo daqto ar /uuruú Qeeruú hhoohhoó'. Gawaá adoorihe dalaaé' tawa kumita' baraá firooro, múk hhohhó' oo Mungú sleémeero kuwa aleefiriiriinda'.

19Aníng sleeme aleefiriiriimaaré', as axweesanoó ni oo' nguwa slaw nee aleesleemu, oo lu/aaroó Ya/abtór hho' nguwa alki/iit ar pihhu'uuma.

20Aníng a ya/abusmoó Ya/abtoorí hho', ala tam taa tseegi. Gawaá adoorihe, án aleefiriiriimaaré' as Ya/abtoorí hho' ngi axwees ar pihhu'uuma adoodá' án iwa hariím.

21Iidíguueé' bur sla'á' nee adór nir kumiit, Tikiko ngu alki/iiti. Asma inós a hhiya' oo sla'aarsumo, slám i inkihhmuúb kón baraá gadiyér Aakoowo.

22Án inós ngun amorhúng i ya/aáw as kuungá' iidíguurén kuwa axasa' nee nuwa gurkwa/asi.

23Wayda masók i dír hhae sleémeero, nee sla'aari nee haratlintaao, kudá' amór Mungú Baabá daáhh, nee amór Aakoorén Yesu Kristo.

24Mungú muu sleémeero ngu tsuuqi, kudá' Aakoorén Yesu ngu sla'á' ar sla'aarír faakaaká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Filipi

Filipi 1

1Ánuú Paulo nee Timoteo, sagadiyuusér Kristo Yesu, barwaárí ngina gooiimaán amór múk hhohhó' oo Mungú sleémeero oo baraá Kristo Yesu oo baraá Filipír i dirií', dinkwa nee geeraharuuser'ín nee sagadiyuusér múk Kríshaanáy.

2Mungú Baabuúrén nee Aako Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi.

3Án Mungú un sluufimiís umuúqo qoomár barnaxes kuungá' naa insláw.

4Qoomár barnaxes a firiiriím, án kuungá' sleémeero nun aleefiraariím ar qwala/.

5Asma kuungá' aga dinku'uusé' nee aníng Ya/abtór hho' alki/ituuwo iimír bál geera nee tam ay laarí sleeme.

6Gár án ni haratlintatii' a tí gídaabá, kudá' gadiyér hhoo' gaa iimu/un baraá munerhúng wa aleeró, inós gadiyeédá' ga alhhe'ees ay bál deelór Kristo nay xeer.

7A gár hariím dir'eene adoorí ngiwa inslaslaw daanduuhunge, asma kuungá' a baraá muunuúeé' dir'á'. Asma kuungá' sleémeero tsuuqaá Mungú iga sleeré' adór aníng wa ale qoomár aníng tiwa tseék, nee tam qoomár Ya/abtór hho' ngiwa aleekal/aám nee looeemaawós ngiwa laqaqaám.

8Mungú ga xuu' adór án kuungá' sleémeero nur artá wa slaá', asma nuwa ló'wa slaa' ar sla'aaridár amór Kristo Yesú daahh.

9Gár aníng kuungá' nuwa aleefiriiriim a tí, gídaabá sla'aarirhúng i kumit iwa ló'wa doogiigiin dinkwa nee sagaalooa nee xu'uti sleémeerowo,

10as kuungá' sakwasleemár ganaa' kawa aleesleera' tsatto baraá umuúqo gaaro. Daqaní kuungá' a múk hhó' oo xaslxaanslír koomaaká bál deeloodár Kristo birna hardát.

11Nee kuungá' tundu hatsiis gan'amuwo, kudá' Kristo i tlehhiiti baraá munerhúng wa ale, as ilaiwa/amér Mungú nee xirfuuwós.

12Hhaee'eé', gár ni slaa', kuungá' masók an xuá' gídaabá slahha'amaayeedá' sleémeero aníng naa sláw Ya/abtór hho' gaa ila/iká, ala gana alee/ís tsiyaayaaxaro.

13Asma aníng gár tisa tseék a as tawa eeharusmoó Kristo, nee adoorí aa xu'utít dír askaári nee muu sleémeero oo diirí dirií'.

14Nee tseegamor'eé' hha'aá yaariir awa Kríshaanáy gaa haratlintaao gawdés baraá Aakoowo, tari uraaráy baraá pihhu'uumaaro ar Ya/abtór hho' kawa alik/iiti ar dae wasle.

15A gár xu'uti gídaabá muu bahh'alé i deer oo iidíguú Kristo gu alki/iít as da/i nee gila, ala tam adoorihe awa hatlá' i dayá' sleeme awa iidíguú Kristo ngu alki/iitá' ar muunuú hhoó'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Kuká' iidíguuwí ngun alki/iitiyá' as sla'aari, asma ka xuu' gídaabá aníng tina qaás as Ya/abtór hho' ngiwa aleekal/aam.

17Ala kudá' hatlá' a gídaabaheeká iidíguú Kristo nguna alki/iitiyá' ar muunuú hhoó', ala as fola. Inooín ka xui a slahha'amaayer'eé' kan dook baraá tseegamooro.

18Ala a gaarooká. Aníng a qwalalaá/, asma iidíguú Kristo kuqo alki/iit umuúqo loohiro, barnaxes ar muunuú tlaákw laqaá ar muunuú hhoó'. Nee slám aníng a kumiít qwal/amaayeero,

19asma aníng a xuú' gídaabá alhhe'eesaywo án ti gweer, as án kuungá' iwa aleefiriiriinda' nee as Qeeruú Yesu Kristo aníng iwa alee/iimisi.

20Gár án ni haraxuu' nee ar ni harahhiif a tí gídaabá, aníng a baloó muruutaaká baraá umuúqo gaaro. Haraxu'utir'eé' a tí gídaabá umuúqo gaaro ar án ni slaw xirfuú Kristo gu laqaán ar geehhooeema dír muu sleémeerowo, adoodá' Kristo kura xirfayeés aáng, nee tam hamí sleeme kuqo xirfayees, as muruudá' án ni slaw barnaxes ar slafingw'eé' laqaá ar gwa'arar'eé'.

21Asma dir'eene slafiingw an Kristo, nee gwa'ara gár ak hhoo' ngi húp.

22Ala án bar kumiít hotaango, pa/aangw u koóm oo gadiyeérí ar gídaabár úr koom ngiwa koom tleehhamooro. Ala gawaá adoorihe ar ni tsawaar a xuaaká, slafiingw nee gwa'araro.

23Aníng a baraá baraatsarár i dirií'. Aníng a ló'wa slaá' niwa tlaw, niwa hotángw aw amór Kristo, asma adoorí a tsiní kángw kilá' wa ale.

24Ala aníng niwa kumiit slafiingo a gár gídaabár koom ak alé as kuungá'.

25Aníng kaangwí u xuú'. Gawaá adoorihe a xuú' gídaabá aníng a kumiít slafiingo, dinkwa nee kuungá' sleémeero as kuungá' nuwa alee/iis, nee qwal/uuhúng nguwa dook baraá haratlintaaooro.

26Aníng binda amorhúng i hardáh malé alé, pa/ángw yaariír daqaní u koondá' oo Kristo Yesu kuwa xirfayeemisa' as aníng.

27Daxta gár gídaabár koom a kuungá' masók an hotá' ar adoodá' Ya/abtór Kristo kawa hariím. Án barnaxes naa hardáh amorhúng, laqaá barnaxes naa hardahiiká, gár án ni slaa' masók an axaás gídaabá kuungá' aga sihhitano hhe'esé' baraá haratlintaaoro ar wakleeli'iimár baraá Qeeru, nee haratlintaaór Ya/abtór hho' kawa aleeslaqwa' ar muunuú wák.

28Wakuuserhúng ma da'ayuumitaara' baraá umuúqo gaaro. Kuungá' bar pihhu'uumár koondá', gaarí a laya dir'ine gídaabá inooín i qwaariyá'. Ala dirhunge a laya gídaabá kuungá' a ba/aandá'. Nee layaarí amór i dahh a amór Mungú inósuú kilá'.

29Kuungá' qeemu ugwa sleeré' oo Kristo kuwa haratlintié'. Ala a har qeemuuwí kiloseeká, ala tunduna slahhe'eemiís sleeme as inós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

30Asma kuungá' sleeme a slaqwá' baraá slaqwaraarí aníng ni slaaqw. Kuungá' aáng aníng iga aandé', niwa slaáqw, nee hamí aga axasé' adór aníng nir kumiít slaqwaraarihe.

Filipi 2

1Slafingwhúng baraá Kristoowo i /uuruú huwahúwi? Sla'aarirós nu gurkwa/amísa? Dinku'uumár baraá Qeeru i deéro? Hhooa nee gurtleemu i koondá'a?

2Ala bar adoosíng, muunuú wák koomaak, as qwal/uueé' iwa boo/i. Kuungá' kiloohúng ti sla'aslae', dinku'uumár baraá qeeru koomaak, nee umuúqo daqto ti axweesanaay axamise'.

3Umuúqo gaaro ma tlehhiitara' ar fola, laqaá ar daara/aangw. Ala masók umuúqo heewo tin kilós niinaweemiis.

4Muruú múk hatlá' i slai na leelehhiitaak, ala a muruudá' kuungá' ta sla'a' kiloseeká.

5Kuungá' masók muunuú adór kuduú Kristo Yesu un koondá'.

6Inós iimír iimu/uungo tlehhemuuwós a adór kuquú Mungú. Inós nee Mungú i qoná'. Ala inós ina ya/án qoomtidá' nee Mungú tawa qon ngiwa geexay.

7Baraá sla'aarirose uraydá' tawa adór Mungú guri geexáy, iri adór lawaalmo tleehhiít. Iri hee tleehhiít adór atén wa ale; Iri geehhooúy ar slaqsoó hee.

8Tiri kilós niinaweés, iri hoót ar ilaiwa/ame ay gwa'araarós, eeít, gwa'araadár gawaá msalaába.

9Gawaá adoorihe gaarí an gár Mungú nguwa gáwtí tsaa/asa hhe'eés, nee guri umuudá' úr i haniís, umuudá' umee sleémeero ga baá/.

10Asma muu sleémeero umuuwí ngu i tumbarara'atia, mukdá' gawaá doorí i dirií' laqaá mukdá' baraá yaamí dirií' nee tam kuduú baraá gi'i.

11Nee umuúqo heewo ngi ooi gídaabá, “Yesu Kristo a Aako,” as Mungú kuwa xirfayeesi.

12Sla'aaruuser'eé', án qoomár niwa dirhúng i dirii', kuungá' axweesantaeé' ana ilaiwawa/é' umuúqo daqto. Ala a gár gídaabár koom tawa adoodár kumita' tam qoomár án niwa kaahh. Gadiyeét tleehhaak ar dae nee ar daaraxaay, as ba/amarhúng kawa boo/esa'.

13Asma Mungú in baraahúng wa gadiyuus. Inós nun munér i hanmiis ar muruudá' i slai kuwa sla'a' tleehhamooro. Nee /uuru sleeme ngun hanmiis oo tidá' inós i slai kawa tlehha'.

14Umuúqo gaaro bar tlehhitá', ma tlehhitaara' ar qununu/aay nee tlaampa'aamis.

15Gawaá adoorihe heé kuungá' nu dakuusár i ara'ár i kaahh, as kuungá' tawa na/'aá Mungú tleehhita' awa ta dakuusár i faditiiká, laqaá awa al/ayma wasl, nee awa

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

xaslxaanslír kooma'aaká baraá tla/ángw qartír sageegawden ar aa amooqwat. Kuungá' baraá tla/ángw qartihe tundu gehhó' tawa adór tsatse/uú gawaá doorí dirií',

16asma kuungá' Ya/abtór hho' ar slafiingw an alki/itá' dir'ín i alé. Gawaá adoorihe kuungá' a xirfuueé' bál deeloodár Kristoowo, asma aníng aga tawó ti'i'iimiiká, laqaá aga tawó daawiimiitiká gadiyeede.

17Haratlintaaorhúng a ilahhooár án ni hanmiis dír geerá Mungú i alé. Bar adór garka tseerer'eé' iwa ku'uta gawaá daanduú ilahhooarí, aníng a qwalaá/ sleeme. Slám qwal/uueé' kwí ngway qasiís dirhúng i alé.

18Qwalaala/é' kuungá' sleeme, qwalaala/é' dinkwa nee aníng.

19Án haraxu'uti a koóm baraá Aako Yesuwo Timoteo nguwa ya/aaw ar gaanslaay iwa amorhúng i hardahi, as muunuúeé' iwa qwalaa/i iidíguuhúng bura axaás.

20Heé hatlá' i kaahh oo nee aníng ti kaangw slawá' oo inós gu baá/, slám heé hatlá' i kaahh oo kuungá' nu sa daawiimiít adór inós wa ale.

21Awa hatlá' sleémeero muruú ta leelehhiiti a muruuín kilooín ala a gadiyér Yesu Kristoowooká.

22Ala kuungá' Timoteo u xuá' adór ir inkihhimuú kón. Inós gadiyeét gaa tlehhaahhiít ar Ya/abtór hho' dinkwa nee aníng, adór baabá nee garmaawós.

23Kwí an kudaádá' án ni ya/aawár wa slaa' amorhúng i alé ar gaanslaay, barnaxes adór kwasleemar'eé' aga xuú'.

24Nee aníng haraxu'uti a koóm sleeme baraá Aakoowo, gídaabá anuú kilá' ni hardáh amorhúng i alé deeloorí tseewe.

25Gár án naa ár ar hariím a hhiyaarén Epafradito ngun ya/aáw amorhúng i alé. Inós nee aníng aga algadiyuusaán, slám inós a slaqwarusmoó wák dinkwa nee aníng. Inós kuungá' nguna ya/abé' amor'eé' alé as aníng iwa sagadiyuusi, nee tidá' án ni slaa' ngiwa hanmiisi.

26Inós kuungá' sleémeero nuna ló'wa inslasláy, iri ló'wa daawiimiít as kuungá', asma adoodá' kuungá' kara axasé' gídaabá inós i tiiq.

27Ar ló', inós aa ló'wa tiíq, afkwá bohoongw ngun wa kií/. Ala Mungú inós guri gurtláy. Tam aníng sleeme Mungú ina gurtláy, as gurhaamir'eé' miwa doogiín.

28Gawaá adoorihe ilakaaharu una ló'wa tleéhh inós nguwa ya/aaw amorhúng i alé, as kuungá' tawa qwal/a' bura aandé', nee slám as gurhaamir'eé' iwa /aaruur.

29Gawaá adoorihe, inós ilaoohaak ar qwal/uú yaariír, adór hhiya' oo baraá Aako. Múk adór inós ilaiwawa/aak.

30Asma inós ina dáh baraá tsaxwa, iri nakaá/ gwa'araaro as gadiyér Kristo, as aníng iwa alee/iisi, alee/isaydá' kuungá' taa harslaaqaté'.

Filipi 3

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1Alhhe'eesaywo gár án ni oo', hhaee'eé', qwalala/é' baraá Aakoó wa ale, aníng a slaaqaataaká gooiro tidá' naa qaroó dirhúng i gooiím, asma dirhunge i gídaabár koón ngiwa inkii/.

2Ti harmagahhe' nee mukdá' oo adór seeaawe, sagadiyuuseedár muruú tlákw inslaaslaw, mukdá' slaqoo gi tlaquú wa slaá' ar al/utlo.

3Ala múk taa al/utlín a atén, ar al/utloodár ló'. Qeeruú Mungú atén ti gan'aamiis baraá sluufayrene. Atén xirif un ara'araán as Kristo Yesu kilós. Gár hatlá' ar ta haraxuaan i káhh ar tlehhema'aá tawo.

4Tlehhema'aá tawo geera bir bu'uutiyá', aníng gár ni da'ayuumiit i káhh. Umuúqo heewo geera bar tlehhema'aá tawo gin haraxu'utír wa slaa', geera alók aníng i baá/.

5Aníng tina al/uútl qoomár tawa na/aay, bál dakaát. Aníng a heé xoorór Israeli, heé tlahhoó Benyamini, aníng a heé Ebrania, tam xwaylitér'eé' a múk Ebrania. Iidíguú hara'aya ooharo aníng a heé Farisayo.

6Ilakaaharu una ló'wa tleéhh gawaá daanduú hara'aya ooharo, tam múk Kríshaanáy nguri gusiisiím. Geera barnaxes gan'amu kun slaasláy ar hara'aya boo/eesa, geera alók aníng a tlakweemaá koomaaká.

7Ala muruudá' sleémeero aáng naa harafaár tawa slaasláw dir'eene, hám daxta muruudá' u harafadiít tawa /aareema dir'eene as Kristo.

8Ala a muruuwí kiloseká. Mura' sleémeero un harafadiít tawa /aareemaá kilá' asma Kristo Yesu Aakooeé' nguwa xuú', gaarí a gár gídaabár koom ta muruú hatlá' sleémeero ba/a. Mura' sleémeero una geexáw as inós, mura' sleémeero una harafaár tawa xwaansloó tawo, as Kristo nguwa slaw,

9nee niwa haragwaa' dirós i alé. Daxta aníng gan'amuú ni koom as hara'aya ngiwa boo/eés, i kaahh. Gan'amuú ni xuu' a kudá' kilós oo hee i slay as Yesu Kristo nguwa haratlintií', gan'amuudá' amór Mungú daáhh, as haratlintaao.

10Gár án ni léelehhiit a wak kilós. A tí gídaabá Kristo nguwa xuu', /uuruú waasle/uuwós nguwa slaw, nee niwa haragwaa' nee inós baraá slahha'amaayeerós i alé. Nee aníng tawa adór inós baraá gwa' araarose.

11Asma gár án ni haraxuu' masók a niwa waaslee/ baraá múk aa qaátl wa ale.

12Aníng a kaahaaká gídaabá aníng amoodá' ta i qwaatlaan aga i hardáh qaroó alé, slám a kaahaaká gídaabá gan'amu ugwa qaroó sláw. Aasla'áy. Ala ilakaaharu un tlehhiít niwa kumiit as niwa hardah nee gadaádá' ngiwa oh, tidaádá' ar Kristo Yesu isa ateét, qoomár iwa óh.

13Hháe, aníng a xuú' gídaabá gadaádá' aga i hardahiiká. Gár án ni tlehhiit a tí kilós, muruudá' naa alí geexáw un gunqareemiís, nee kuduú geeraaeé' i dirií' un i ti'i'iím.

14A ló'wa naagamiís as amoodá' ta i qwaatlaan ngiwa i hardah, as slaasláwadá' Mungú isa ateét ar loohír Yesu ngiwa slaw, tidá' niwa hoot gawaá doorí wa ale.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Ateéká' sleémeero awa ganaa'á', gár tiwa hariím a adoorí an inslaslaawaán. Ala kuungá' bar adór hatlá' aga inslasleeré' gawaá umuúqo gaaro, Mungú muruudá' ngu kuungá' i geehhooutis.

16Ala atén sleémeero gár tiwa hariím masók an kumiitaán ar digir wakeetingwdá' tara iimu/uumaán.

17Hhaee'eé', kuungá' sleémeero adoorí án nir hoot nar hootaak. Asma atén a slaqsaay dír kuungae. Ga/aawaagáy ló'wa ale kudá' hootá' adór atén nir hootaan.

18Asma án kaangwí ngwa qaroó oó' geerí ale daqtá yaariire, ala hám daxta ngun malé inkií/ ooaro ar hhirhheeri, gídaabá múk yaariír adór ir hooti a adór wakuusér gwa'arár Kristo ar gawaá msalaába.

19Inooín i loohír i dirii'iyá', tidár baraá qwanoó kaw. Mungúín a gura'. Muruú tir xirfayeemisi a kuduú murér koóm. Muruú ta inslaslay oo baraaká' yaamu kilós.

20Ala atén a yaamuloouusér gawaá doori. Slám atén Aakoorén Yesu Kristo u daamaaramaán niwa hardahi gawaá doorí wa aleeró, tiwa ba/amisi.

21Inós slaqoorén kuká' hhitiruutá' giri warqees nee giri tleehh tawa adór slaqwtós tidár xirfuú koom. Inós adoorí tleehhamooro ga aleesláy. Asma inós /uuru gu kón oo mura' sleémeero nguwa qaasi baraá aleesleemuuwós i alé.

Filipi 4

1Gawaá adoorihe, hhaee'eé' awa sla'aaruuse, ma alí ki/aara' ala kwa/é' baraá slafingwhúng oo baraá Aakoowo. Sla'aaruúse, án kuungá' nun ló'wa inslasláw. Kuungá' a qwal/uueé'. Asma gadiyér'eé' gár ira geehhoouúr a kuungá'.

2Aníng Euodia nee Sintike in firiím tiwa haraki/iya', masók muunuú wák ngun koná' baraá Aakoowo.

3Nee kuúng sleeme, sla'aarusmooeé' oo sagadiyusmo dinkwa nee aníng, án kuúng u firiím, /ameenaasíng alee/iiseek. Asma inooín Ya/abtór hho' ngina sa slaqwiyé' nee aníng, nee Klementiwo, dinkwa nee kudá' hatlá' awa gadiyeét ngaa tleehhiye' nee aníng. Inooín umer'ín kaa gooín baraá kitaábuú slafiingw.

4Qwalaala/é' daqisleém baraá Aakoó wa ale, slám nun malé baw, qwalaala/é'.

5Hhooeemaahúng masók i geehhoouyá' dír muu sleémeerowo. Aako naa nakaá/.

6Ma daawiimitaara' baraá umuúqo gaaro. Ala umuúqo gaaro ar ta sla'a'a Mungú na adbawaak, kuwa firiiriinda' nee kuwa sluufimisa'.

7Nee wayduú Mungú, kudá' tsaahharo ta aleeslawaanaaká sagaalooarene, munerhúng ngi de'en, nee inslawayhúng baraá Kristo Yesuwo.

8Alhhe'eesaywo, hhaee'eé', muruú kuungá' tunduwa hariím inslaslaango a kwí, muruudá' sleémeero oo ló', nee kudá' ilaiwa/amér koóm, muruudá' sleémeero oo gan'amuú koóm, nee kudá' hhohhó', slám muruudá' sleémeero oo sla'atimís nee oo

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

hhooeemaá koóm, nee tlehhemi'iidá' sleémeero awa hhohho' nee awa xirfuú wa hariimá'.

9Muruudá' taa dir'eé' wa intsahhé' nee kudá' taa ilaoté' tleehhaak, kudá' taa aandé' nee oo taa axasé' dir'eé' wa ale. Daqaní Mungú wayduú koóm i dinkwa nee kuungá'.

10Aníng aga ló'wa qwalaá/ baraá Aakoowo, asma kuungá' aleesleemu ugwa malé sleeré' daxta, tam aníng iri insleeré' as alee/isaywí ni slaa' naa hanisé', adoodá' aáng ngur hanmaamisa'. Baraá tla/angwihe a gídaabaheeká án kuungá' ina gunqaresé'. Ala a gídaabá gár ta koonda' in káhh.

11Aníng adoorí a kaahaaká as niwa gaa slaa'. Asma aníng umuúqo adooro aga intsaáhh.

12Aníng bar aga /aarúw, gár tlaakw i káhh, barnaxes slaasláw iga wa tláhh, gár tlaakw i káhh sleeme. Umuúqo barto án ti amohhoó'. Bar aáx, laqaá bar qwariít, nee tam mura' bira wa tlaáhh, laqaá bira /aarúy, aníng ti amohhoó'.

13Mura' sleémeero u aleesláw baraá kudaádá' aníng i /uuruú i hanmiisa.

14Ala kuungá' adór hhoo' aga tlehhé' ar aníng iwa alee/isé' baraá slahha'amaayer'eé' tihe.

15Ala kuungá' múk Filipi, kuungá' kilá' kaangwí u xuá', qoomaadár geeraawo Ya/abtór hho' ngiwa alki/iít, nee yaamaá Makedonia ngiwa geexáw, múk aa aldinku'uus nee aníng baraá mura' slaslaango nee hanmisuuwo a kuungá' múk Filipi kiloohúng. Múk Kríshaanoó amór yaamaá hatlae oo adoorí gaa tleehh i kaahh.

16Tam qoomár aníng niwa Tesaloníkér i dirii', alee/isaay nguri hubé' qoomaadá' án nguwa slaa', tam a sagaáwa wakeeká.

17Kuungá' ma kaahara' gídaabá aníng gár ni leelehhiit a ilahhooaadá' amorhúng daahh. Ala gár ni leelehhiit a slaqweedá' kuungá' ta sleera' asma tlehhemi'iidá' naa aníng i tlehhé'.

18/Aymi'iiká' ni gooiim ngi laqaqaná' gídaabá ilahhooarhúng aga ilaóh. Nee ilahhooarí ka ló'wa ur. Daxta umuúqo gaaro ar ló'wa bu'uut a koóm, alá Epafradito ilahhooarhúng ngiwa huúw. Ilahhooarhúng tidá' naa hanisé' dír geerá Munguhe a adór ilahhooadár xarángw tsuú' koom, tidá' Mungú i ya/a/an nee i ak slai.

19Nee Mungúeé' kudá' xirfuú koóm baraá Kristo Yesuwo, tidá' sleémeero kuungá' ta sla'a' ngi haniis ar har qoomoó daqaari'iimarós.

20Mungúrén i xirfuuti, Baabuúrén ay alhhe'eesay wasle. Amin.

21Umuúqo heewo kudá' hhoohhoó' oo Mungú intsihhiisaak, kudá' baraá Kristo Yesú i dirií'. Hhaeedá' nee aníng dinkwa kuungá' nu intsihhiimisiyá' sleeme.

22Múk hhohhó' oo Mungú sleémeero kuungá' nu intsihhiimiis, ak alé múk doó waawutmoó múk Rumi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

23 Aakoorén Yesu Kristo munerhúng ngi tsuuqi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Kolosai

Kolosai 1

1Ánuú Paulo, ya/abusmoó Yesu Kristo ar sla'aarír Mungú, nee Timoteo hhiyaarén, barwaárí ngina gooiimaán

2amorhúng i alé, kuungá' múk hhohhó' oo Mungú baraá yaamaá Kolosai, kudá' hhaeerén awa inkihhimuúa koomá' baraá Kristowo. Mungú Baabá kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi.

3Deelo sleémeero atén Mungú un sluufimiisaán, Baabuú Aakoorén Yesu Kristo, qoomár burnu aleefiriiriimaán.

4Asma aga axaasaán kuungá' adór Kristo Yesu kura haratlintié', nee adór múk hhohhó' oo Mungú sleémeero kura slaé'.

5Mungú un sluufimiisaán as haraxu'utidá' ta koonda', ar taa amohhe'eés gawaá doorí wa ale as kuungá'. Iidíguú haraxu'utirí una axasé' qoomár Ya/abtór hho' ar ló' niwa amorhúng i hardát.

6Ya/abtoorí hho' in tsiyaayaaxát baraá yaamu sleémeerowo nee in tsuuqaá yaariír huwaahúp. Tam dirhunge sleeme a adoorí, iimír bál iidíguú tsuuqaá Mungú kuwa axasé', nee adór i dirii'iya' kiri tsaahha hhe'esé'.

7Iidíguuwí kunguna dirhúng i intsaahhatimís nee Epafra, sla'aarusmoorén. Inós a lawaalmoó Kristo adór atén wa ale, slám an sagadiyusmoó Kristo oo inkihhimuú koóm as atén wa ale.

8Inós iidíguú sla'aarirhúng tidá' Qeeruú hhoohhoó' naa dirhúng i haniís, nguna diirén i alki/iít.

9Gawaá adoorihe iimír kaangwí kuwa axaasaán, atén kuungá' naa mawaaniiká aleefirooro. An firiiriimaán gídaabá Mungú nuwa sagaalooár i haniisi nee aleesleemuú amór Qeeruú hhoohhoó' daáhh, as sla'aarirós kawa tsaahha hhe'esa'.

10Daqaní a aleesleerá' tawa hota' ar adór hariím dír Aakoowo, Aako kuri qwal/atisá', nee adoodá' inós i slai kari tlehhitá'. An malé firiimaán gídaabá kuungá' umuúqo gár hhoo' kawa tlehhita', nee tawa kumita' Mungú kuwa tsatsahhaanda'.

11An firiiriimaán gídaabá Mungú baraá aleesleemuuwós kudá' xirfuú kooma, kuungá' nuwa /uuruú i haniisi, as tawa qitla' baraá mura' sleémeero oo ti'imiita.

12Daqaní kuungá' Baabá kuri sluufimisá' ar qwal/amaaye, kudá' naa aleesleemuú i haniis oo tawa al dinku'uumisa' nee múk hhohhó' oo Mungú baraá waawuti'iimár gwa/ateemaawo.

13Inós atén tina ba/amís baraá /uuruú giwtír wa ale, tiri dahaás baraá waawuti'iimár Garmaawós oo sla'aarusmo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Asma Garmaawós kunguna haniís as atén tiwa gweeri baraá /uuruú giwtír wa ale, tlakweemaarén giri gurtláy.

15Kristo an slaqsoó geehhoó' oo Mungúdá' geehhooeká. Inós kuna geerí laqwaál nee Mungú, qoomár mura' sleémeero kuwa tleehhiiká, kudá' sleémeero oo taa tleéhh.

16Mungú mura' sleémeero oo gawaá doori nee oo baraaká' yaamu guna tleéhh ar inós, muruudá' geehhoó' nee muruudá' geehhooeká, kudá' baraá yaamaá qeeruú i dirií', adór waawitá nee bariisee, baaluuse nee kudá' sleémeero awa aleesleemuú koomá'. Mura' sleémeero Mungú guna tleéhh ar Kristo, nee as tawa kós.

17Inós i daadeer dír iimu/úngw mura' sleémeerowo, nee baraawose mura' sleémeero in kumaamiit ar adoodá' ngura tleéhh.

18Múk Kríshaanáy a slaqwtós, nee inós a saga. Inós an iimu/úngw Kríshaanáy. Inós an kudá' aa geeraá wa waaslee/ baraá múk aa qaátl wa ale, as inós iwa iimu/úngw umuúqo gaa tleehhiti.

19Mungú gana slaá' iwa hooti nee Munguiimarós sleémeero baraá Garmá wa ale.

20Mungú mura' sleémeero guna haraki/isár wa slaá' amoorós i alé ar baraá Garmaawós ar alé. Wayda guri tleéhh ar gwa'arár Garmaawós ar gawaá msalaába. Gawaá adoorihe Mungú mura' sleémeero guna ki/ís amoorós i alé, kuduú baraá yaamu, nee oo dooriiwo.

21Aáng kuungá' tunduwa saáw dír Munguhe, baraá munerhúng nee inslawayhunge kuungá' a wakaaruuseerós, asma tlehhemi'iihúng ki tlakw.

22Ala hám daxta kuungá' sleeme naa haraki/ís amoorós i alé ar Garmaawós. Asma Garmaawós ina hoót iri gwaá' as kuungá' nuwa amohhe'eesi, tawa sihhita' dír geeraawós i alé, tawa múk hhohhó' oo xaslxaanslír koomaaká, tam oo hhasaám wásl.

23Ala kuungá' gár tunduwa hariím masók an kumitá' baraá haratlintaaooro, tawa sihhita' ar gawdeema gawaá ihhafiirír gawít i alé, nee tawa qutla'aaká baraá haraxu'utír taa sleeré' qoomár Ya/abtór hho' kawa axasé'. Ya/abtoorí hho' kaa alki/iít baraá yaamu sleémeero, nee aníng Paulo tina sagadiyusmoowós tleéhh.

24Hám daxta a qwalalaá/ asma tiwa slahhe'eemisi as kuungá'. Án baraá slaqwte'eene birti slahhe'eemiis, a slahhe'eemisuú Kristo un boo/eemiís, kudá' aa meet baraá slahhe'eemisuuwós as slaqwtós. Slaqwtós gídaabárós an múk Kríshaanáy.

25Mungú aníng ina sagadiyusmoó múk Kríshaanáy tleéhh. Gadiyér afhhamít ngina aníng i saayín as kuungá'. Gadiyeérí an Ya/abtór Mungú ngiwa gwa/atisa hhe'ees dirhúng i alé.

26Ya/abtoodá' a lu/aaroó Mungú oo taa luú/ dír qartadá' aa geerí waarahhi, baraá kureeraá yaariir naa waarahhi'i, ala hám daxta kingina geehhooutís dír mukós oo hhohhoe.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Asma Mungú gana slaá' ngiwa gwa/atisi dir'ín i alé adór lu/aaráydá' ir daqaari'iimár kón nee xirif baraá múk xoorduuwo. Lu/aaráy an kwí gídaabá, Kristo i baraahúng i dirii'. Gawaá adoorihe kuungá' haraxu'uti a koondá' ar xirfuú Mungú kuwa sleera'.

28Inós an kwí ni alki/iitaan, muu sleémeero un gurbu'uumaán. Umuúqo heewo un intsaahhatimiisaán ar sagaalooa sleémeero tidá' Mungú ni amoorén i hanmiisi. Asma gár ta sla'aan a umuú heewo un amohhe'eemisaán iwa sihhiiti dír geerá Mungú i ale, iwa heé qoóm tleehhiti baraá Kristo.

29Aníng a gadiyuús nee a slaáqw as tí ngiwa boo/ees, ar baraá /uuruudá' úr oo Kristo ni aníng i hanmiisi, /uuruudá' ló'wa gadiyuús baraaeé' wa ale.

Kolosai 2

1Gár ni slaa' masók kuungá' an tsahha' adór aníng nir daawiimiit as kuungá', nee as múk yaamaá Laodikia, nee as kudá' hatlá' sleémeero awa aníng iga ari'iiká.

2Gár ni slaa' masók muner'ín kan gurkwa/as, nee inooín kiwa aldinku'uumisi baraá sla'aarír i alé, as xu'utír baraá qeeru ngiwa slaya', lu/aaroó Mungú kuwa tsaahha hhe' eesi. Nee lu/aaroó Mungú an Kristo.

3Sagaalooár Mungú sleémeero nee xu'utirós sleémeero i baraá Kristo i dirí'.

4Tí án ngina dirhúng i oó' as gídaabá hee munduwa al/aáy ar axweesanoó tawo oo lama.

5Ala án tam kahha dirhunge slaqwto, ala a al dinkwa nee kuungá' ar baraá qeeru. Aníng a ló' wa qwalalaá/ asma aga tsaáhh adór slafingwhúng kur hhohhó', nee haratlintaaorhúng adór ir /uuruú koón baraá Kristoowo.

6Kuungá' Kristo una ilaoté' tawa Aako. Nee ala daxta hooté' baraá slafingwhunge, tawa aldinku'uumisa' nee inós.

7Dee/aruuhúng masók ku gawít baraawose, slafingwhúng gawaawós wa tlehhiitaak, kuungá' masók an kwa/aakwa/á' baraá haratlintaaorhunge ar adoodá' tundura intsaahhatimís, nee tawa hatsa' sluufaywo.

8Ti harmagahhe', hee munduwa naáxw ar axweesanaywós oo tawo oo gídaabár koomaaká oo al/ayma. Asma axweesanaydá' amór naa daáhh a amór unaá muu, a amór Kristoowooká.

9Mungú nee munguiimarós sleémeero i baraá Kristó wa hoot, gídaabá baraá slaqwtós.

10Tam kuungaádá' aga dinku'use' nee inós, slafíngw haáts ugwa sleeré'. Inós ku úr dír baaluuse sleémeerowo nee kudá' sleémeero awa aleesleemuú koomá' ar baraá qeeru.

11Kuungá' nee inós tawa aldinku'uumisé' tunduna hheehhe'eés, ala ar hheehhe'eemisuudú slaqwtooká, ala aqo ar hheehhe'eemisuú Kristó kilá', slaqwtahúng tidár tlakweema kawa hingesé'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Asma qoomár tunduwa baatiís, tunduna al foól dinkwa nee Kristo. Slám qoomár tunduwa baatiís tunduna waaslee/atís sleeme dinkwa nee inós, asma /uuruú Mungú kuwa haratlintié', kudá' Kristo ngwa waaslee/atis baraá múk aa qaátl wa ale.

13Kuungá' aáng a tu'u, as tlakweemaahúng wa ale, nee asma sleeme tunduna hheehhe'eesiiká, asma kuungá' tawa múk xoordaá hatlá'. Ala hám Mungú kuungá' sleeme naa slafís dinkwa nee Kristo. Mungú tlakweemaarén sleémeero gina gurtláy,

14nee dugunoó iinarén guna fiíts, kudá' geera atén ti iinuús tlehhema'aá yaarire. Guri hingeés, guri kikií' gawaá msalaába.

15Gawaá msalaábaro Kristo baaluusér neetlaame /uuruuín guna hingeés, nee kudá' aleesleemuú koomá' aleesleemuuín guna hingeés. Nee inós inooín sleémeero ngiwa baál, gari geehhooutís adór i dirii'iya'.

16Ma ya/aamara' as hee nuwa tawó sakwasleemuuti as muruú /ayma nee muruú wahaangw, laqaá as deelór uren, laqaá as deelór slahhaangw niwa ti'iít, laqaá as deelór hungu/uuma.

17Asma mura' sleémeero oo adór kwí a geehhantamoó tawo oo kudá' hardáh. Ala gár kilá' an Kristo.

18Mukko i deer, oo ti kilooín niinaweemiís ar al/ayma, nee adoorí ngi sa qwalala/iyá', slám i malaykér firiiriná'. Nee tin kilooín xirfayeemisiyá' as iigu'utuuín, gár tas daara/an ar kilá' i káhh, a inslaway'ín oo tlákw. Múk adór kwí munduwa al/aáy nee tooqeemuuhúng guri hayoh.

19Inooín taa mayé' tawa aldinku'uumisi nee Kristo, kuduú saga. Baraá geerahartá Kristowo slaqwa sleémeero kan /aymiis, nee diqiyaawós sleémeero, kin dinkwár i nighhitis ar kanee. Adoorihe slaqwa sleémeero /uuru gun sleér, iri uraareér adoodá' Mungú ngir slai.

20Kuungá' aga alqatlé' dinkwa nee Kristo, tiri paratlé' nee aleesleemu sleémeero oo yaamuuká'. Ala asma milá mas ya/a/aandá' kuungá' tunduwa hara'ayiyin, adór múk oo slafíngw yaamuuká', gídaabá,

21“Ma taatahhaar, ma tsaqaar, ma kwatiitaar.”

22Muruuwí sleémeero a muruú hhitiruút burku sagadiyuus. Gawaá adoorihe hara'ayduudá' nee intsahhatisadá' amór i dahhi a amór muu.

23Bir ga/eér kwaáo a adór múk sageeloén. Asma inooín malayke ngin firiiriiná', nee ti kilooín niinaweemiisiyá' ar al/aymár tawo. Slám slaqooín ngin slahhe'eemisiyá'. Ala tí sleémeero a gadiyér tawo, asma bira fák, aqo ilatleerír tawo ar kángw slaqo ngin boo/eemisiyá'.

Kolosai 3

1Kuungá' tunda al waaslee/atís dinkwa nee Kristo. Gawaá adoorihe muruuduú gawaá doori na leelehhiitaak, amoodá' Kristo i dirii'i, aa iwiít dákw doó /iyáy oo Mungú.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2Muruú gawaá doori na inslaslaawaak umuú siiwaro, ala a muruú baraaká' yaamuuwooká.

3Asma kuungá' aga qatlé' nee slafingwhúng kwaa luú/ dinkwa nee Kristo baraá Mungú.

4Kristo a slafingwhúng oo ló'. Inós bál binda male geehhooúy, kuungá' daqaní a geehhoouurá' dinkwa nee inós ar baraá xirif.

5Gawaá adoorihe kuungá' ilatleerír slaqwa gaasaak, dinkwa nee tlehhmi'iiwós sleémeero, adór tsaatu'uuma nee slasla/aareema, ilatleerír tlakw nee inslawoó tlákw, tam da/i. Asma heé da/ita koóm, a heé munguaá hatlá' haratlintatií'.

6Gawaá adoorihe sakwasleemár Mungú nin hardát dír mukdá' inós gu ilaiwawa/aaká as muruuwí.

7Tam kuungá' kilá' aáng ana hoté' nee múk adór kwí, qoomár slafingwhúng kuwa baliiti nee ilatleerír adór tí.

8Ala daxta kuungá' muruuwí sleémeero hingeesaak dirhunge, buhhta nee xarasleema, magoót nee daanda axweesani, nee /ooslisliingw.

9Kuungá' kiloohúng miti lamtí tlaaqara'. Asma kuungá' munerhúng tidá' ar aáng aga warqesé', dinkwa nee tlehhemi'iiwós kudá' tlakwe.

10Munér /aben kari sleeré'. Muneerí /aben baraahunge ka /abeemiimiis umuú daqto nee Mungú, tleehharusmoowós, ar slaqsoó Mungú. Gawaá adoorihe munerhúng in kumit Mungú nguwa tsaahha hhe'es.

11Ala baraá slafiingwí /abene, barqaanti i káhh dír heé Yahudiro nee heé Yunani, laqaá dír heé taa al/uútl nee heé taa al/uutliiká, laqaá hoomoo, laqaá /aarusmo, laqaá lawaalmo nee kuduú lawaalmoowooká. Ala Kristo inós a mura' sleémeero nee i baraá muu sleémeero.

12Kuungá' a múk Mungú aa tsawaár, mukós oo hhohó' oo i slai. Gawaá adoorihe muunuú gurtleemu koomaak, nee hhooeema, ti kiloohúng niinaweemise', nee tsatsaa'areema koomaak, nee qiqitliingw.

13Kuungá' kiloohúng ti sa qiqitliinde', nee ti gurtlatleere' hee bar kuqá' gwa sa dakuús. Gár kuungá' tunduwa hariím a tin kiloohúng gurtlatleerá' adoodá' Aako kuungá' nura gurtláy.

14Ala ak aleeró ti sla'aslae', asma sla'aari an gár mura' sleémeero gu haragaamiis ar baraá wakleeli'iimár ganaa'.

15Nee wayduú Kristo i baalin baraá munerhunge, asma kuungá' tunduna ateét as wayduuwí qoomár tunduwa diqoó slaqwtá wák tleéhh. Slám kuungá' masók a múk sluufoó koóm.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Axweesantá Kristo masók i baraahúng wa hót ar yaareema. Ti intsaahhatimise' nee tiwa naanaqa' ar sagaalooa sleémeero. Mungú sa daa'aak ar sluufaay baraá munerhunge ar daa'ángw bara/, nee oo sluufaay, nee ar daa'ángw baraá qeeru.

17Nee umuúqo gaaro ar ta tlehha'a ar axweesani laqaá ar tlehhma, sleémeero ka tlehhá' ar umuú Aako Yesu, nee Mungú Baabá kuwa sluufimisa' ar inós.

18Kuungá' tlaáwaay, hhawaateehúng ilaiwawa/aak, adór kuungá' tunduwa hariím baraá Kristoowo.

19Kuungá' hhawaáte, tlaawayhúng sla'asla'aak, slám mu buhhtimisaara'.

20Kuungá' ná/'ii, xwaylitérhúng ilaiwawa/aak baraá mura' sleémeerowo. Asma adoorí Aako gu sla'atimis.

21Kuungá' xwaylité, na/'iihúng mi buhhtimisaara', as matawa mune sií' as axweesanayhúng.

22Kuungá' lawaále, daqaarerhúng tidá' ta sagadiyusa', ilaiwawa/aak baraá mura' sleémeerowo. Kuungá' masók a adór lawaaleedár ilaá maaqumiisaaká, tidá' ti tawó sla'atimis dír múk i alé. Ala masók an gadiyusá' ar muunuú /awaák, as adoodá' kuungá' Aako kuwa ilaiwawa/a'.

23Umuúqo gaaro ar ta tlehha', tleehhaak ar muunuú /awaák. Ala masók a adór lawaalér Aakoó sagadiyuus, ala ar mukooká.

24Kuungá' a xuá' gídaabá slaasláwarhúng ar aali a sleerá' dír Aakoowo. Asma Aakoó ta sagadiyusa' a heewooká, ala an Kristo.

25Ala umuúqo heewo oo tidá' ganaa' gaa tleehhiiká, inós slaasláwarós ar hariím gan sláy, slám ar barqaanti wasl.

Kolosai 4

1Kuungá' daqaáre, lawaalerhúng muruú ganaá' ti tlehhite', nee tidá' inooín kiwa hariím. Slám xuaak gídaabá kuungá' sleeme Aako u koondá' gawaá dooriiwo.

2Kumiité' ló' wa ale baraá firooro, nee ta dal'a' baraá firooro nee baraá sluufaaywo.

3Atén sleeme ti aleefiriiriinde' gídaabá Mungú pa/aangw ngu haniisi, oo ya/abtoorós ar lu/aaroó Kristo kawa alki/iitaan. Lu/aaráywí an kudá' aníng tisa tseék.

4Firiiriimé' as aníng iidíguú lu/aaráywí nguwa axwees ar geehhooeema adoodá' aníng tiwa hariím.

5Sagaalooa koomaak dír mukduú haratlintaaór koomaakahe, umuúqo pa/ángw taa sleeré' ar gadiyusaak.

6Axweesanayhúng umuúqo daqto masók a axweesanoó tsatsaa'arén, nee oo gídaabár koóm, as umuúqo heewo oo gár yaahamiís, gaarós tidá' i yaahamiisi ngiwa tsaahhi ar hariima.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Tikiko iidíguueé' sleémeero ngu oo' dirhúng i alé. Inós a hhiyaarén oo sla'aarusmo, slám a alee/iisusmoó inkihhmuúb koóm. Inós i gadiyér Aakoó tleehh dinkwa nee atén.

8Aníng nguna ya/aáw amorhúng i alé as kuungá' iidíguurén sleémeero kuwa xua', nee inós nuwa gurkwa/asi.

9Onesimo nee inós ti koná', hhiyaarén oo inkihhmuú koóm, slám a sla'aarusmo. Nee inós a heehúng. Inooín iidíguú diirí atén tay diriiaan kunguqo alki/iit.

10Aristarko, kudá' taa tseék dinkwa nee aníng, kuungá' nu intsihhiimiis, nee Marko sleeme, hhiyoó Barnaba. Kuungá' iidíguú Marko ugwa qaroó sleeré' gídaabá birna hardáh ku ilaotá'.

11Yesu sleeme, kudá' ta babay Yusto, kuungá' nu intsihhiimiis. Inooínaká' in gadiyér tleehhiyá' dinkwa nee aníng as waawuti'iimár Mungú. Slám aníng in ló'wa gurkwa/amiisiyá'. Dír Kríshaanáydá' oo baraá múk Yahudiro heé gadiyuús dinkwa nee aníng i kaahh, aqo kuká' tám kilooín.

12Epafra kuungá' nu intsihhiimiis. Inós a heehúng. Slám a lawaalmoó Kristo Yesu. Umuúqo daqto inós kuungá' nun aleeslaaqw baraá firooro, as gídaabá kuungá' tawa sihhita' nee tawa kwa/a' baraá haratlintaaooro, nee umuúqo gár Mungú i slai kawa tsahha' nee kawa eehada'.

13Ánuú kilá' un lamabu'uúm gídaabá i ló'wa daawiimiit as kuungá' nee as kudá' baraá Laodikiár i diriiá' nee slám awa baraá Hierapoli.

14Luka, kuduú qwaslaarmo oo sla'aarusmo, kuungá' nu intsihhimiis, nee Dema sleeme.

15Hhaeedá' baraá Laodikiár i diriiá' intsihhiisaak. Nee Nimfa intsihhiisaak, nee múk Kríshaanáy kudá' baraá do'ós i burumbuuriimaamiít.

16Barwaárí barkaa soomuús dirhunge, ka soomuusi sleeme dír múk Kríshaanáy kudá' baraá Laodikiár i dirií'. Nee barwaádá' taa amor'ín i gooín kuungá' ka soomusá' sleeme.

17Arkipo ku beera', “Gadiyeérók tidá' tinda haniís baraá Aakoowo ga/aaweek, as kawa boo/es.”

18Intsihhiisantí ánuú Paulo ngina gooiím ar dakw'eé' oo kilá'. Ma gunqaruutara' gídaabá aníng taa tseék. Mungú kuungá' nu tsuuqi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1 Tesalonike

1 Tesalonike 1

1Ánuú Paulo nee Silwano nee Timoteo barwaárí ngina gooiimaán amór múk Kríshaanáy oo baraá yaamaá Tesalonike, kudá' baraá Mungú Baabá i dirií' nee oo baraá Aako Yesu Kristo. Mungú kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi.

2Umuúqo deelooro Mungú un sluufimiisaán as kuungá' sleémeero, nuwa aleefiriiriimaan baraá saalingwrene.

3Umuúqo deelooro an inslawiiwiimaán dír geerá Mungú Baabuúrene, adór haratlintaaorhúng ira geehhoouúr ar baraá tlehhemi'i, nee adór sla'aarirhúng nura tliw/iín as gadiyeét kawa ló'wa tlehha', nee haraxu'utirhúng baraá Aako Yesu Kristoowo adór qitla ngura hanís.

4A xuaán gídaabá Mungú kuungá' nu slaa' nee adór nura tsawaár,

5asma qoomár atén Ya/abtór hho' ngiwa amorhúng i huuwaán, ngaa huuwaaniiká ar axweesanaay kilós, ala ngina huuwaán ar /uuruú Qeeruú hhoohhoó', nee ataá kilá' qoomaadae a hatsaán haratlintaaór /uuruú kooma. Slám kuungá' kilá' a xuá' adór atén tara hootaán tla/angwhúng wa ale as kuungá' as tawa slaqsaay tleehhitaan.

6Nee adór atén tara hootaán, kuungá' kari eehadé'. Gawaá adoorihe tari eeharuusér Aako tleehhité'. Kuungá' slahha'amaayér yaariir ana sleeré'. Ala tam adoorihe axweesantadá' ana ilaoté' ar qwala/, tidá' Qeeruú hhoohhoó' naa haniís.

7Gawaá adoorihe kuungá' tari slaqsaay tleehhité' dír muu sleémeerowo oo aa haratlintii', kuduú baraá yaamaá Makedoniár i dirií', nee oo baraá Akáyuwo.

8Asma axweesantá Mungú kaa axaás amorhúng wa ale, a baraá yaamaá Makedonia nee Akaya kiloseeká, ala iidíguú haratlintaaorhúng dír Munguhe aa tsiyaayaaxaát umuúqo diiro. Gawaá adoorihe atén gár ta ooaan i káhh.

9Asma muu inooín awa kilá' iidíguuhúng ngu alki/iitiyá', adór kuungá' atén tira ilaoté', nee adór kuungá' mungi'iihúng kira geexeeré', tari warqeeré' amór Mungú i alé, as Mungúdá' slaáf oo ló' kuwa sagadiyusa',

10nee Garmaawós Yesu kuwa daamaraanda' gawaá doorí alé, kudá' Mungú aa waasle/atís baraá múk aa qaátl wa ale. Yesuwí an kudá' atén ti ba/amís baraá sakwasleemaadá' sangw hardaha.

1 Tesalonike 2

1Hháe, kuungá' kilá' a xuá' gídaabá atén niwa hardahaán ayaahúng i alé, hardahamuurén kudá' a tawoorooká.

2Kuungá' a xuá' adór atén tira slahhe'eemiís nee tiwa niqimís baraá yaamaá Filipír wa ale qoomár niwa hardahaaniiká ayaahúng i alé. Ala Mungú tiri /uuruú i haniís, Ya/abtór hho' ngari kuungá' i alki/iitaán, tam dukuutsér yaariir aga slaaslawaani.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3Asma atén Ya/abtór hho' gár ngis alki/iitaan a gídaabaheeká atén ana dakuusaán, slám a alki/iitanaaká as inslaslángw slasla/arén, laqaá as hee kuwa al/aymár wa sla'aan.

4Ala Mungúdá' muneerén ga xuú', inós Ya/abtór hho' ngina atén i saayín. Atén Ya/abtoorí an alki/iitaán ar adoodá' inós i slai. Atén heé ta sla'atimisan i kaahh, ala heé ta sla'atimisan a Mungú kudaádá' muneerén ga xuú'.

5Asma kuungá' a xuá' gídaabá atén axweesanoó muu gu sla'atimís ugwa baloó axweesaniiká dír kuungae. Nee slám aga axweesaniiká as slaasláw kawa slawaan. Mungú a lamabu'usmoorén.

6Atén xirfuú muu ugwa leelehhiitaniiká, tam dirhunge, laqaá tam dír múk hatlae.

7Ala geeraawo a gár hariím atén ar yaariir kawa sla'aan dirhúng i alé as atén tawa ya/abuusér Kristo. Ala qoomár atén tawa tla/angwhúng i diriiaan, atén a múk tsatsaa'arén dirhunge, adoodár aayo na/'iiwós ngir amohhe'eemamis ar tsatsaa'areema.

8Atén kuungá' nuna ló'wa sla'aán. Gawaá adoorihe Ya/abtór hho' ngina haniisár wa sla'aán dirhúng i alé. Ala a har tí kiloseeká, ala tam ataá kilá' tina haniisár wa sla'aán sleeme.

9Hháe, án ngi slaá' kuungá' a insleerá' adór atén gadiyeét kara tleehhaán ar ilakaaharu. Asma qoomár atén Ya/abtór hho' kawa alki/iitaán dirhúng i ale, atén gadiyeérén an tlehhahhitaán tlaatla/aangw nee xweeraawo as slaasláwarén kawa slaslaawaan, as umuúqo heewo dirhunge muwa diitsakwaár ar awaán.

10Kuungá' a lamabu'uuseerén, tam Mungú sleeme, gídaabá atén ana hootaán tla/angwhúng wa ale, kuungaádá' haratlintaauuse, ar slafíngw hhohhó' nee oo ganaá', nee slám aga dakuusaniiká.

11Kuungá' a xuá' adór atén umuúqo heewo dirhunge ngura amohhe'eemaamiisaán, adoodár baabá na/'iiwós ngir amohhe'eemaamisi.

12Nuna gurkwa/amiisaán nee nuri naanaaqaán, nuri harhhehhe'eemiisaán as tawa hota' ar slafíngw hariím dír Munguhe, kudá' kuungá' naa ateet tawa data' baraá waawuti'iimaarós tidá' xirfuú koom.

13Gár hatlá' ar Mungú kuwa sluufimiisaan daqisleém a tí. Qoomár atén Ya/abtór Mungú ngiwa dirhúng i alki/iitaán, kuungá' Ya/abtoodá' kari iiár i qasé', nee kari ilaoté'. Kawa ilaoté' a adór Ya/abtór heewooká ala ar Mungú. Ala ar ló' a ar Mungú. Nee inós an kudá' gadiyér tleéhh baraahúng wa aleeró, kuungaásingá' aga haratlintie'.

14Kuungá' hhaee'eé', gár kuungá' taa sleeré' a adór tidár múk Kríshaanáy oo baraá yaamaá Yudeár i dirií' aa sláy, mukdá' Yesu Kristo gwa haratlintii'. Kuungá' slahhe'eemisuú taa sleeré' dír xoororhúng ar kilá' wa ale, an adór slahhe'eemisuú inooín taa sláy dír múk Yahudír wa ale.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Múk Yahudi an kudá' Aako Yesu gwa gaas, nee aaruuse, nee atén sleeme tiri slahhe'eemisiyé'. Inooín sla'aarír Mungú kaa leelehhiitiiká. Slám a wakuusér muu sleémeero.

16Asma inooín atén tin ila/aná' as Ya/abtór hho' mawa alki/iitaán dír múk xoordu, as gídaabá matawa ba/án. Gawaá adoorihe inooín harqoomayduú tlakweemaaín kun hatsimiis. Ala hám daxta sakwasleemár Mungú gaa i hardát.

17Hháe, atén nee kuungá' tina paraatlaán har qoomár niinawe, ala ar slaqwa kilós, a gídaabaheeká ar baraá mune. Qoomaadae ana sla'aán nee ana ilatleeruusaán kángw kilá' wa aleeró tiwa araan nee kuungá'.

18Gawaá adoorihe ana sla'aán niwa daqawan. Ánuú Paulo har geeraawo daqeemu una iiár, ay sagaáwa tsár sleeme. Ala Neetlaangw tiri ilaá/.

19Kuungá' ka xua' haraxu'utirén nee qwal/uurén nee xirfuurén a milá dír geerá Aakoorén Yesuwo qoomár inós binda hardáh, ahaá, a kuungaáeéke?

20Eeít, kuungá' an xirfuurén nee qwal/uurén.

1 Tesalonike 3

1Alhhe'eesaywo qitla nguri harslaaqataán. Tari al'axweesaán tawa diirír Athénér i meetaan atén kilootén.

2Hhiyaarén Timoteo kuri ya/aawaán. Inós a sagadiyusmoó wák oo Mungú dinkwa nee atén baraá gadiyér Ya/abtór hho' ar Kristo kawa alki/iitaan. Inós atén nguna ya/aawaán as kuungá' nuwa gurkwa/asi nee haratlintaaorhúng ngiwa gawdeesi,

3asma baraá tla/angwhunge hee miwa deeruút oo alí kií/ as slahhe'eemisuuwí. Kuungá' kilá' a xuá' gídaabá, slahhe'eemisuú adór kwí atén gár tiwa hariím aqo un slawaán.

4Qoomaadá' atén tawa dirhúng i kahhaan, atén kuungá' naa qaroó ádbawaán gídaabá slahhe'eemis u slawaán. Nee adoorí an adoodá' aa tleehharut hamí, adoodá' kuungá' kara xué'.

5Gaarí an gár aníng Timoteo ngusa ya/aáw, asma aníng qitla una harslaaqaát, ana xu'utír wa slaá' gídaabá, xáda xáy haratlintaaorhúng Neetlaangw gura bá/i, kudá' kuungá' nu iiara'ár, laqaá gadiyeédá' atén taa tleehhaán sleémeero aa gadiyér tawo tleehhít.

6Ala Timoteo niwa amorhúng wa wayaá', iidíguú haratlintaaorhúng nguri huúw, nee oo sla'aarirhúng. Atén tina báy gídaabá kuungá' atén ti ló'wa inslasleerá' umuúqo daqto, nee gídaabá atén ti artá wa sla'á' adoorír atén kuungá' nur artá wa sla'aan.

7Gawaá adoorihe, hháe, atén tam baraá slahha'amaayér úr i diriiana, ala iidíguú haratlintaaorhúng atén taa ló'wa gurkwa/ás.

8Kuungá' bar aga gawduuré' baraá Aakoowo, atén slafingwrén daqaní ku amohhoó'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Sluufoó bu'uút oo ta Mungú i haniisaan as kuungá', dír kway leehhaan a xuanaaká, nee as qwal/uudá' yaariír oo ta koomaan dír geerá Munguhe as kuungá'.

10Xweera nee tlaatla/aango Mungú un ló'wa firiiriimaán as gitsee/erhúng ngiwa malé araan, nee kawa tleehhaan tidá' aa /aaruur baraá haratlintaaorhunge.

11Mungú Baabá inós u kilá' nee Aakoorén Yesu atén ti geerahaari amorhúng i alé.

12Aako inósuú kilá' sla'aarirhúng ngi ak doogi tiwa kiloohúng sla'asla'a', nee muu sleémeero kuwa sla'a', adoodá' atén kuungá' nur sla'aan.

13Inós kuungá' nu /uuruú i haniisi, tawa múk hhohhó' oo xaslaansli wásl geerá Mungú Baabuúrene ay dír qoomaadá' Aakoorén Yesu i hardahi, dinkwa nee mukós oo hhohhó' sleémeero.

1 Tesalonike 4

1Hháe, kuungá' aga intsahhé' diirén wa ale adór kuungá' tunduwa hariím hotaango as Mungú kuwa sla'atisa'. Adoorí an adoosíng hám tar hota'. Ala hám daxta atén kuungá' nun firiimaán nee nun gurbuaán ar umuú Aako Yesu gídaabá, slafíngw adór kwisíng ba/a ar hootaak.

2Kuungá' hara'ayadá' naa haniisaán a xuá', tidár amór Aako Yesú daahh.

3Mungú gár i slai masók a kuungá' an hotá' ar slafíngw hhohhó', nee tsaatu'uuma sleémeero kari meerá'.

4Umuúqo heewo dirhunge gár kuwa hariím a slaqwtós gan aleesláy ila/aango, slaqwtós ngiwa ilaiwawaa/i, nee ngiwa harmagaahhi iwa hot baraá hhoohhooaarír wa ale.

5Ala kuungá' ma hootara' ar ilatleerír tlakw, adoodár múk xoordu ir hooti, kudá' Mungú xua'aaká.

6Umuúqo heewo dirhunge hhiyaawós munguwa al/aáy, laqaá munguwa sadakuús baraá kaangwihe. Asma heé adoorí gaa tleehh ku sakwasleemuut nee Mungú, adoodá' ngira qaroó geerí gawdeesaán dirhúng i alé.

7Asma Mungú atén taa ateetiiká as slafíngw tsaatu'uuma kuwa ar hootaan, ala tina ateét as slafíngw hhohhó' kuwa ar hootaan.

8Umuúqo heewo oo intsaahhasarí gaa sii', a gídaabaheeká hee guna sií', ala a Mungú guna sií', kudá' Qeeruuwós oo hhoohhoó' ngu hanmiís dirhúng i alé.

9Ala gawaá daanduú hhae kiwa sla'asla'a', aníng gár kuungá' nus i gooiim i káhh. Asma kuungá' kilá' tunduna intsaahhatimís nee Mungú tiwa sla'asla'a'.

10Asma kuungá' sla'aari aga tlehhité' dír hhae sleémeero, kudá' baraá yaamu sleémeero awa Makedonia. Ala hháe, kuungá' nun firiimaán tawa kángw kilá' wa ak kumita' baraá sla'aariro.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11Slamtí ilakaaharu tleehhaak baraá tsatsaa'areemaawo. Muruuhúng oo kuungá' nuwa hariím umuúqo deeloro tlehhitaak, nee gadiyeét kawa tlehhita' ar dabaahúng awa kilá', adoodá' nura hara'ayiimaán.

12Gawaá adoorihe daqaní kuungá' tundu ilaiwawaa/ nee múk xoordu, nee umuúqo heewo u diitsakwaár ar eera'aaká.

13Hháe, atén a sla'anaaká iidíguú mukdá' aa qaatl kuungá' kuwa xua'aaká. As gídaabá kuungá' ma gurhaamuutara' tawa adór mukduú hatlá' oo haraxu'uti wásl.

14Atén a haratlintiaán gídaabá Yesu ina gwaá', niri waasleé/. Gawaá adoorihe tí sleeme a haratlintatiaán gídaabá mukdá' aa qaatl oo Yesu gwa haratlintii', Mungú gu huuw dinkwa nee inós.

15Atén iidíguuwí ta kaahaan a kudá' Aako aa oó', gídaabá ateéká' slafá' bál Aako binda kií/, atén a giirimanaaká mukdá' aa qatli.

16Asma Aako inós u kilá' i aweer gawaá doorí wa ale, afór ur ar hara'aya kari axaas, nee afór malaykamoó úr, nee tarumbeétár Mungú iri /aa/amiín. Mukdá' aa qaatl ar baraá Kristo kuri geerí waaslee/atis.

17Aluuwo ateédá' slafá', ateédá' aga meetaan tiri xaampooiis dinkwa nee inooín ar baraá hunkáy, as Aako kuwa al'awaan gawtí alé. Nee gawaá adoorihe atén nee Aako a dinkwa ay alhhe'eesay wasle.

18Ala kuungá' ti kiloohúng gurkwa/amise' ar /aymi'iiká'.

1 Tesalonike 5

1Hháe, ala iidíguú qooma nee siiwa ar muruuwí i tleehharuuti gár ngis kuungá' i gooiim i káhh.

2Asma kuungá' kilá' a xuá' gíddabá deelór Aako ni hardát adoodár fisusmo nir hardahi xweeraawo.

3Qoomaadá' tawa kaahi, “Wayda i deer nee amohhooa,” qoomaadá' an tidár hhitiru'uuma nur hhaawis, adoodá' /ameenír tsiiháy asltá xwayla ngir i hardararat. Ala guway ku aleeslayká.

4Ala kuungá' hháe, kuungá' a baraá giwtirooká. Gawaá adoorihe a hariímaarooká deeloodá' kuungá' nuwa ar sleer adór fisusmór alé.

5Asma kuungá' sleémeero a múk gwa/atamaaye, nee múk tlaatla/aangw. Atén a múk xweeraawooká, laqaá a múk giwtirooká.

6Gawaá adoorihe atén gár tiwa hariím masók an guanaaká adoodár múk hatlá' sleémeero wa ale, ala masók an dalaa'aán nee tawa múk qoomoó koóm.

7Asma mukdá' guú', i guaain a xweera, nee mukdá' ooniimiít, i oonimaamiti a xweera.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Ala ateéká' múk tlaatla/aangw, atén masók an múk qoomoó koóm. Atén masók haratlintaao nee sla'aari an da/ewár baqaán adór gaamboórén wa ale. Nee haraxu'utír ba/ama an dahaasaán adór kofiiyár gawít wa ale.

9Asma Mungú atén taa tleehhiiká as sakwasleemaarós kawa slawaan, ala tina tleéhh as ba/ama kawa slawaan ar loohír Aakoorén Yesu Kristo.

10Inós atén tina sa gwaá', as atén tawa hootaan dinkwa nee inós, barnaxes a dalaa'aán laqaá barnaxes a guaán.

11Gawaá adoorihe kuungá' ti kiloohúng gurkwa/amise', nee ti kwa/amise', adoosír hamí ta tlehhaahhita'.

12Hháe, a sla'aán kiwa tsahha' kudá' ti daawitimisá' as kuungá', nee nu sageesihhimiitá' ar baraá Aako, nee nu gurbu'uumá'.

13Múk adór kwí ilaiwaa/a hhe'eesaak ar sla'aari as gadiyér'ín. Kuungá' wayda ar hootaak.

14Hháe, atén kuungá' nu firiimaán, mukdá' gadiyér sla'aaká naanaaqaak, gurkwa/asaak múk daér koóm, mukdá' haratlintaao niiná alee/iimiisaak, slám kuungá' masók a múk qitluú koóm dír muu sleémeerowo.

15Ga/aawaak, umuúqo heewo dirhunge magoót mingiwa buú', ala umuúqo daqto ti hhooeemaá i tlehhite' kuungá' kiloohúng nee dír muu sleémeerowo.

16Qwalaala/é' daqisleém.

17Firo ma baloó mawaara'.

18Mungú sluufimisaak baraá umuúqo gaaro. Gaarí an gár Mungú i slai dír kuungaásingá' awa baraá Kristo Yesu i diriia'a.

19Qeeru mu xasltisaara' as kuwa siasia'.

20Axweesanoó ya/abtór amór Mungú daahh mu waaqaqa'aara' baloó alé.

21Mura' sleémeero iiaraagáy, oo hhó' ku otá'.

22Ti paratle' dír umuúqo gár tlaakwe.

23Mungú inós u kilá', kudá' atén ti wayduú i hanimiís, inós kuungá' nu hhoohhooeesi kángw kilá' wa ale. Nee slám inós munerhúng nee qeeruuhúng nee slaqoohúng ngi xun as gár tlaakw munduwa sleér, ala kuungá' masók a múk xaslxaansli wásl ay bál deeloodár Aakoorén Yesu Kristo nay hardat.

24Inósuudá' kuungá' nu ateetiím i inkihhimuúa kón, nee inós adoorí ga tleehh.

25Hháe, atén ti aleefiriiriinde'.

26Hhae sleémeero intsihhiisaak ar ma'amis, adoodár múk hhohhó' oo Mungú tir ma'amaamisi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

27Án kuungá' nu hara'ayiím ar umuú Aako gídaabá, barwaárí ka soomusá' dír hhae sleémeerowo.

28Aakoorén Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2 Tesalonike

2 Tesalonike 1

1Ánuú Paulo nee Silwano nee Timoteo barwaárí ngina gooiimaán amór múk Kríshaanáy oo baraá yaamaá Tesalonike, kudá' baraá Mungú Baabá i dirií' nee baraá Aako Yesu Kristo.

2Mungú Baabá nee Aako Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi.

3Hháe, atén gár tiwa hariím a Mungú un sluufimiisaán umuúqo deelooro as kuungá'. A gár hariím adoorí atén kawa tleehhaan, asma haratlintaaorhúng aa ló'wa tláhh, nee slamtí aga ló'wa uraareeré' baraá sla'aarír kuungá' tiwa kiloohúng sla'asla'a'.

4Gaarí an gár ataá kilá' xirif kus ara'araan daanduuhunge dír múk Kríshaanáy oo baraá yaamaá hatlae. Atén xirif un ara'araán as adoodá' kuungá' tawa kumita' baraá haratlintaaooro. Asma gusisiingw sleémeero u qiqitliindá' nee slahhe'eemisuudá' ta slasleera'.

5Gaarí gár i laqaqaan a gídaabá Mungú sakwasleemár ganaa' ga tleehh. Sakwasleemarí gár i laqaqaan a gídaabá kuungá' a hariindá' waawuti'iimár Mungú kawa sleera'. Asma kuungá' tunduna slahhe'eemiís as waawuti'iimarí.

6Mungú gan'amu gun tleehh. Mukdaádá' kuungá' naa slahhe'eemiis, inós gun slahhe'eemiis tawa bu'utuuín.

7Nee kuungaásingá' tunda slahhe'eemiís, inós amohhooa ngari dirhúng i haniis, dinkwa nee atén. Adoorí in tleehharút qoomár Aako Yesu burkwa geehhooeés gawaá doorí wa ale dinkwa nee malaykeerós ar aleesleemuú koom.

8Qoomaadae tsángw asla iri deeruut. Inós mukdaádá' Mungú gwa xuiiká guri sakwasleemuut, nee kudá' Ya/abtór hho' ar Aakoorén Yesu nga ilaiwawa/i'iiká.

9Sakwasleemar'ín a kin qwaarees ay alhhe'eesay wasle, gídaabá kin paraatl dír gitsee/aá Aakoowo nee xirfuú aleesleemuuwós.

10Adoorí in tleehharút bál deeloodá' ure, qoomár inós binda hardáh as inós kuwa diidi'iimisi nee mukós kudá' hhohhó', nee kuwa xirfeemisi nee mukdá' sleémeero oo inós gwa haratlintii'. Kuungá' sleeme a deer baraadae, asma kuungá' lamabu'ungwrén una haratlintié'.

11Gawaá adoorihe gaarí an gár kuungá' atén nus aleefiriiriimaan umuúqo deelooro, gídaabá Mungú kuungá' nu harafaari tawa hariinda' ateetamoorose. Kuungá' a hhooeemaá sla'á'. Atén Mungú un firiiriimaán gídaabá inós hhooeemaasíng ngi boo/eesi baraá munerhunge. Nee slám gadiyérhúng tidá' sleémeero ar haratlintaao ngiwa boo/eesi.

12Gawaá adoorihe umuú Aakoorén Yesu ku xirfayeesi baraahúng wa ale, nee kuungá' tundu xirfayeesi baraawós wa ale, ar loohír gurtleemuú Mungúrén nee Aako Yesu Kristo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2 Tesalonike 2

1Ala hám daxta, hháe, iidíguú hardahamuú Aakoorén Yesu Kristo u alqaytsitaán, nee adoodaádá' atén tar burumburiitaan dír geeraawós i alé. Atén kuungá' nun firiimaán

2gídaabá mutunduwa hhaawiís ar gaanslaay, laqaá mutunduwa dae tsaát ar iidíguudá' káh gídaabá deeloodár Aako hamí i hardát. Múk adoorír axweés, inooín ka xui aaru'uuma kana ár, laqaá axweesanaay kuna axaás oo amoorén daáhh, laqaá barwár kah ar gídaabá i amoorén dáhh.

3Umuúqo heewo munduwa al/aáy ar umuúqo loohiro. Asma deeloodá' i hardatká ay dír dee/aanuudá' Mungú kuwa si'i ay dír ni iimu/un, nee Heedá' Tlaákw, kudá' ta sakwasleemuuti, ay dír i geehhoouy.

4Inós a Wakaarusmo, inós tin oo úr tlehhiit dír muruudá' sleémeero muu i sluufimiisi adór mungi'ii'ín wa ale. Slám ti ureemiis dír muruudá' sleémeero oo hhohhoe. Nee inós in baraá Doó Mungú i iwtanángw aa'áy, iwa kaahi, “Aníng a Mungú.”

5Ahaá, kuungá' a insleera'akáhe? Baré muruuwí aníng nguna kuungá' báw qoomár án tawa dinkwa nee kuungá'.

6Gár inós gu ila/aam i deer gídaabá mindiwa geehhooúy qoomaarihe. Ala gár gu ila/aam kuungá' a xuá'. Qoomaadá' taa qaás barnaxes aa bó/, Heedaádá' Tlaákw iri geehhooúy.

7Ala Heedá' Tlaákw i gadiyér tleehh ar baraá lu/aaráy tam hamí, ay dír heedaádá' ga ila/aám kway hingeesi.

8Qoomaadá' an qoomár Heedá' Tlaákw tiwa geehhooeesi ar gaanslaay. Qoomaadae Aako Yesu niri hardah iri geehhooúy ar baraá xirif, nee Heedá' Tlaákw guri gaas ar hiinsluú afkós.

9Heedá' Tlaákw nin hardah ar /uuruú Neetlaangw, nee inós umuúqo gár waa/oo/amór koom ga tleehh, nee layaá al/ayma.

10Nee umuúqo loohír al/ayma gari tleehh as ngiwa qwaareesi kudá' sleémeero awa baraá loohír qwanáy i diriiá'. Inooín tan qwaar asma looeema kaa slaiiká ilaooharo, looeemaadá' geeraawo inooín ngi ba/amisá'.

11Gaarí an gár Mungú inooín ngisa ya/án kiwa qwaareesi, asma inooín lama kana haratlintií' hariímár looeemaá wa ale.

12Gawaá adoorihe kudá' sleémeero awa tlakweema ngaa sa qwalaala/iye' kin sakwasleemuut, asma looeema nga haratlinti'ii'iiká.

13Hháe, kuungá' Aako nu slaa', nee atén gár tiwa hariím a Mungú un sluufimisaán umuúqo daqto as kuungá'. Asma Mungú kuungá' nuna tsawaár iimír iimu/uungo as ba/ama kawa sleera' ar loohír Qeeruú hhoohhoó', kudá' kuungá' nu hhoohhooeemiís, nee ar loohír looeema kiwa haratlintié'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Mungú kuungá' nuna ateét as tí kawa sleera' ar loohír Ya/abtór hho' ar atén naa kuungá' i alki/iitaán, as kuungá' xirfuú Aakoorén Yesu Kristo kuwa sleera'.

15Gawaá adoorihe, hháe, kuungá' gawduwé' baraá haratlintaaooro. Intsaahhasa sleémeero oohaak, tidá' atén naa kuungá' i intsaahhatimisaán baraá alki/ituurén nee baraá barwaárene.

16Aakoorén Yesu Kristo inós u kilá' nee Mungú Baabuúrén, kudá' atén ti slaa', nee slám gurkwa/asár warqawaaká ngaa haniís ar baraá sla'aarirós, nee haraxu'utír hhoo',

17inós munerhúng ngi gurkwa/asi, nee nuwa /uuruú i haniisi as umuúqo gár hhoo' kawa tlehhita' nee kawa axwesa'.

2 Tesalonike 3

1Alhhe'eesaywo, hháe, atén ti aleefiriiriinde'. Firiiriimé' as axweesantá Aako iwa geerí hi'it ar gaanslaay, nee kawa ilaoohi ar ilaiwa/ame ar adoodá' kuungá' kara ilaoté'.

2Firiiriimé' sleeme as atén tiwa ba/amisi dír múk muruú ganaa'aaká gu leelehhahhiít, mukdá' tlákw. Asma a muu sleémeerowooká oo haratlintaaór koóm.

3Ala Aako i inkihhimuúa kón. Kuungá' inós nu /uuruú i haniis, nee nu de'en dír kuduú tlakusmoowo.

4Asma atén a haraxu'utír koomaán baraá Aakoowo gídaabá, tidá' atén ni hara'ayiyiimaan a tlehhitá' nee slám a kumitá' kawa tlehha'.

5Aako munerhúng ngi gan'aamisi as Mungú kuwa sla'a', nee as Kristo kuwa daamaraanda' ar qiqitliingw.

6Hháe, atén kuungá' nu hara'ayiimaán ar aleesleemuudá' taa atén i haniís nee Aako Yesu Kristo, ti paratle' nee hhae sleémeero awa tli/uuse, kudaádá' hara'ayaarén ngaa si'iye'.

7Asma kuungá' kilá' a xuá' gídaabá gár kuungá' tunduwa hariím a an hotá' ar adoodá' atén tara hootaán. Qoomár tawa hootaán nee kuungá', atén aga tli/uusaniiká.

8Asma atén umuúqo doó hee tawa /ayiimaani, heedaádá' bu'uto ugwa mawaaniiká. Ala atén ana ló'wa gadiyuusaán nee ana daawimiitaán tlaatla/aangw nee xweeraawo as umuúqo heewo dirhunge muwa diitsakwaár ar awaán.

9Geeraawo a gár hariím atén kuungá' tiwa /aymisa'. Ala atén adoorí aga sla'aaniiká, asma gár atén ta sla'aan a masók atén an slaqsaay tleehhitaán dirhunge, as kuungá' tiwa eehada'.

10Qoomár atén tawa dinkwa nee kuungá' hara'aya ngina haniisaán gídaabá, “Heé gadiyér sla'aaká, miwa /ayín.”

11Ala daxta hamí aga axaasaán gídaabá baraá tla/angwhunge mukko i deer oo tli/uuse. Inooín gadiyér i tleehhiya' i káhh, ala gár i tleehhiya' a gadiyeedá muu ngin amoqwaaremisiyá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Muksíng un hara'ayiimaán nee un naanaqaán ar baraá umuú Aako Yesu Kristo gídaabá, ta hooti ar tsatsaa'areema, nee gadiyeét kawa tleehhi as muruú /aymar'ín kuwa slaslay.

13Ala kuungá' hháe, ma baloó slaaqataara' tidá' ganaa' kawa tlehha'.

14Heé axweesanoó baraá barwaárí gwa sii', heé adoorí ga/aawaak, ma aldinku'uusara' nee inós as dakuúsarós ngiwa tsaahhi.

15Ala mu harafadiitara' tawa wakusmo, kuungá' naanaaqaak adór hhiyaahúng wa ale.

16Aako inós u kilá' oo wayduú hanmiís, wayda ngu haniisi dirhunge daqisleém ar baraá umuúqo loohiro. Aako masók i dinkwa nee kuungá' sleémeero.

17Ánuú Paulo gooirír alhhe'eesaay ngina gooiím ar dakw'eé' oo kilá'. Gaarí an layar'eé' baraá umuúqo barwár ni gooiima gídaabá amór i dahh a amor'eé'. Adoorí an adór án nir gooaaiim ar dakw'eé'.

18Aakoorén Yesu Kristo kuungá' sleémeero nu tsuuqi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1 Timoteo

1 Timoteo 1

1Ánuú Paulo barwaárí ngina gooiím. Aníng a ya/abusmoó Kristo Yesu ar hara'ayár Mungú Ba/amusmoorén nee Kristo Yesu haraxu'utirén.

2Barwaárí ngina gooiím amoorók Timoteo, garmaaeé' oo kilá' oo baraá haratlintaao. Mungú Baabá nee Aakoorén Kristo Yesu kuungá' nu tsuuqi, nee nu gurtlay, nee nu waydí haniisi.

3Qoomár án niwa Makedoniár kaw, án kuúng una firiím gídaabá Efeso awa hooteek. Hám daxta un malé firiím. Asma kuúng muu bahh'alé kuwa hara'ayiyiin as intsaahhasár hatlá' mingiwa huúw.

4Slám inooín tiita makawa eeharahaár nee yaeemaá tlet awa tlahhi'i kiwa fadiiti, asma muruuwí gár i huwahuuwi a partlito. Slám gár i bui i káhh dír geeraharusmoó gadiyér Munguhe, asma iimu/úngw gadiyér Mungú a haratlintaao.

5Gár hara'ayaarí ngisa haniís masók sla'aari i doogigiín, tidá' baraá muunuú hhoohhoó' daahh, nee afór hho' ar baraá muunaá, nee haratlintaaór waaqoodár koomaaká.

6Ala muu bahh'alé baraá loohirí ganaa' gaa geexáy, inslawoó muu kudá' gídaabár koomaaká kuri eehaár.

7Inooín ka slaa' tawa intsaahhatuusér hara'ayár Mungú. Ala inooín awa kilá' axweesanaydá' ta axweesi ku xuuiiká, nee slám inslawaydá' ta aleekal/an ku tsatsahhanká.

8A xuaán gídaabá hara'aya ka hhoo', hee bir ngir gadiyuus ar loohír ganaa'.

9Gár atén tiwa hariím masók an tsaahhaán gídaabá hara'aya kaa qaasiiká as múk hhó'. Ala kana qaás as múk aa dee/aanuut, nee mukdá' hara'aya gaa sii'. Slám kana qaás as múk Mungú gwa haratlinti'iiká nee múk tlakweemaá tlehhahhiít, nee slám mukdá' hhohhoeká, kudá' slasla/arén. Nee slám hara'aya kana qaás as múk baabi'ii'ín tsuú/ nee amuín, nee tsu/utuusér hatlá'.

10Nee kana qaás as fuquuse nee as hhawaateedá' fuquusá' nee hhawaataá hatlá', laqaá /ameenár fuquus nee /ameenár hatlá', nee slám kana qaás as mukdá' múk fisiisiím nee lamuuse, nee mukdá' tawó lo'ór huwahuúw. Nee hara'aya kana qaás as daanduú umuúqo /aymuuwo oo nee intsaahhasár ló' ti slaslaawa'aaká.

11Intsaahhasarí a tidá' tinda aníng i haniís, as ngiwa alki/iit, intsaahhasarí a Ya/abtoodá' hho' daanduú iidíguú xirfuú Mungú kudá' tsuuqaá koóm.

12Aníng Kristo Yesu Aakoorén un sluufimiís, kudá' aníng iga /uuruú i haniis. Slám un sluufimiís asma aníng ina harafaár tawa heé inkihhimuúa koóm, iri qaás baraá gadiyeérós i alé,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13aniídá' aáng geeraawo inós ugwa /ooslaasliim, nee ugwa gusiisiim, nee ugwa slahhe'eemiis. Ala Mungú aníng ina gurtláy, asma tí sleémeero ana tleéhh as xuawasler'eé'. Asma qoomaadae aníng Yesu ugwa haratlinti'iiká.

14Aníng gurtleemuú Aakoorén una ló'wa sláw, dinkwa nee haratlintaao nee sla'aari tidá' ta koomaan baraá Kristo Yesuwo.

15Kaangwí a oo ló', oo hariím haratlintaaooro, slám i ló'wa harín ya/aamaro gídaabá Kristo Yesu nina hardáh baraaká' yaamí alé as múk tlakuuse nguwa ba/amisi. Nee aníng a tlakusmoó úr ta tlakuuse sleémeerowo.

16Gawaá adoorihe gaarí an gár án gurtleemu ngusa sláw, as Yesu Kristo qiqitliingós nguwa laqán dir'eé' alé, aníng tawa heé geera, as aníng niwa slaqsaay tleehhiit dír múk hatlá' oo aluú wa haratlintiia, nee slafíngw alhhe'eesay wásl kuwa slay.

17Waawutmoó alhhe'eesay wásl kudá' baloó gwaa'aaká, kudá' geehhooeeká, inós kilós an Mungú. Ilaiwa/ame a tós nee xirif a kós ay alhhe'eesay wasle. Amin.

18Timoteo, garmaaeé', án hara'ayaarí ngi kuúng i haniís asma nee aaru'uumadá' ti slaslayá', tidá' taa daanduuwók i oó' geerí alé. Aaru'uumadá' eehareek, nee slaqwaradá' hho' ka slaqw.

19Mungú haratlintatieek, nee afoodá' hho' ar baraá muunuúwók kawa eeharahat. Kumiít baraá haratlintaaooroge nee afoodá' hho' ar baraá muunuúwók na iiár i qamimeek. Asma mukko i deer oo afór hho' ar baraá muner'ín gaa sii', haratlintaaor'ín dukuutse gari sleér, kari qwaareés.

20Baraá tla/angw'ine Himenayo nee Iskanda i dayá'. Ala inooín aníng iga paraátl amór Neetlángw i alé, as ngiwa tsaahhiya' Mungú mukuwa /ooslislín.

1 Timoteo 2

1Gár ni gawdeemiis ta muruú hatlá' sleémeerowo a tí, firo nee saaliingw nee aleefiro nee sluufaay, muruuwí sleémeero i tleehharuuti as muu sleémeero.

2Waawitá aleefiriiriimaak nee kudá' aleesleemuú koomá' sleémeero, as atén tawa hootaan ar slafíngw amohhooa nee oo wayda, Mungú kuwa haratlintatiaan nee tawa hootaan ar adoodá' hariim.

3Adoorí ka hhoo', slám Mungú Ba/amusmoorén gu sla'atimís.

4Inós muu sleémeero gu slaa' iwa ba/an nee looeema ngiwa xuiya'.

5Mungú a wak. Nee har'ohusmo a wak sleeme, kudá' har'ohiím tla/ángw Mungú wa ale nee muu. Inós a hee, Kristo Yesu.

6Inós kilós tina haniís tawa bu'utuú gweermór muu sleémeero. Inós an lamabu'úngw muruuwí. Kuna ya/aáw nee Mungú qoomaadá' Mungú aa qaroó qaás iwa bó/.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Nee aníng tina qaás tawa alki/itusmoó iidíguuwí nee tawa Ya/abusmo. Tí ar ni kah ar ló', lamtá ni kah i káhh. Tina qaás múk xoordaá hatlá' nguwa intsaahhatimis daanduú haratlintaao nee looeemaawo.

8Gár án ni slaa' hhawaate masók an múk daba' hhohhó' nee oo buhhabuhhaaká nee múk tlaampa'aamisaaká. Ala umuúqo diiro hhawaataá adoorí masók dabaaín ngin gawtí tleemisiyá' baraá firooro.

9Tam /ameena sleeme an hara'ayiyiím gídaabá, masók inooín a múk qoóm nee oo tsatsaa'arén as tsitay'ín. Tsitay'ín masók a tsitoó qoóm. Slám mitiwa parootusiyé' ar se'eengw kuwa hhutliiti, laqaá ar kwaslaá tlaxo gawden, nee tlabaá tlaxo gawden.

10Ala parootir'ín masók an tlehhema'aá hho'. Asma adoorí an adór hariím dír /ameenár kaaha, “Atén a Mungú ilaiwawa/aán.”

11Baraá intsaahhasaro /ameena i intsaahhahhaan ar tsatsaa'areema nee ilaiwa/ame.

12Aníng /ameena a ya/aámár i haniisaaká iwa intsaahhatimis laqaá ar hhawaata nguwa bal, ala gár kawa hariím a in xaslít.

13Asma Adamu an heé taa geerí tleéhh, nee Efa kari aluudá' wa tleéhh.

14Slám Adamu kwa al/ayiiká, ala a /ameeni kana al/aáy, tlakweema giri tléhh.

15Ala /ameena inós ka ba/amis as xwaylar'ín, barnaxes taa kumiít baraá slafíngw haratlintaaooro nee sla'aari nee hhoohhooeema, dinkwa nee muunuú qoomoó koóm.

1 Timoteo 3

1Axweesantí i looeemaá koón, tí kah gídaabá, “Hee bar gadiyér muu nguwa geeraharahari ga leelehhiit, a gadiyér ló'wa hhoo' gan slaa'.”

2Geeraharusmo gár kuwa hariím masók a heé ta muruú tlákw i kaahiiká, inós masók hareerós a wak. Masók a heé qoóm nee oo sagaaloó', heé muruú qoomemeés, heé dahi'iimis, oo intsaahhatisa ga baál.

3Inós masók a heé ooniitusmoowooká, heé múk muxaaká, masók a heé tsá', masók a heé kaanganusmowooká, slám masók a heé peésár ilatleerusaaká.

4Inós masók a heé do'ós gu ló'wa sageesihhimiít, oo na/'iiwós gi hara'ayiyiím, adór hariímár alé.

5Asma heé do'ós geeraharto gu aleeslaslawaaká, adór múk Mungú geeraharto ngur aleeslay a idoomá?

6Slám inós masók a heé aa ba/aniiká deeloorí /abene, as miwa daar/uút, iri huu', kuri sakwasleemuut adór Neetlángw wa ale.

7Slám inós gár kuwa hariím masók kun lamabu'úngw hhoó' i kah nee múk hatlá', as mukuwa daanda axweés muruú tlákw i alé, nee kuri oh nee tsaaxweelír Neetlaangw.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Alee/isuusér múk Kríshaanáy sleeme inooín masók a múk ilaiwa/amér koóm. Inooín masók a múk axweesanay'ín warqaqawaaká, nee slám masók a múk xuufiitaaká. Slám inooín peésár loohír ganaa'aaká masók ka slaiiká.

9Inooín masók intsaahhasadár ló' ar haratlintaaoorén, tidá' taa geehhooeés ngi oohiyá' ar munér hho'.

10Alee/isuuseerí sleeme ka ala iiari, ala gár daanduuine taa ár bir káhh, gadiyeét ngi tleehhiye'.

11Tlaaway'ín sleeme masók a /ameenár ilaiwa/amér koom, masók a takaahuuseerooká. Inooín masók a múk qoóm, nee masók ta inkihhimuúb kón baraá mura' sleémeerowo.

12Alee/isuusér múk Kríshaanáy inoóon masók a múk tlaaway wakét, múk na/'ii'ín gi hara'ayiyiím gan'amúr alé, nee múk maray'ín gi aleesláw geeraharahaduuwo.

13Múk gadiyér hho' ga tlehhiít dír múk Krishaanaye, ilaiwa/ame ga sláy, gawaá adóorihe ku iiár i qamín nee muu, qoomár haratlintaaoorén ar baraá Kristo Yesu bar ka alki/iit.

14Aníng hamí barwaárí ngiwa amoorók i gooiim, a slaá' niwa amoorók i hardah deeloorí tseewe.

15Ala tam adoorihe barwaárí an gooiím asma aníng binda tliík hardahamuwo, kuúng kawa xu' adór umuúqo heewo kuwa hariím hootaango baraá dinkwár múk Munguhe. Dinkwaarí an múk Kríshaanáy oo Mungúdá' slaáf, mukdá' looeemaá Mungú gi xuúm nee gi harmagagaáhh.

16Ar ló', lu/aaroó haratlintaaoorén ku ló'wa úr. Mungú kuna geehhooutís ar slaqsoó hee. Gan'amuuwós kuna laqán nee Qeeru. Inós kuri ár nee malayke. Iidíguuwós kuri alki/iít dír xoorduuwo, inós kuri haratlintií' baraá yaamuuwo, kurir tláy gawaá doori.

1 Timoteo 4

1Qeeruú hhoohhoó' adoorí gaa ló'wa xu'utís gídaabá qoomaadár alhhe'eesaay binda hardát, baldá' muu i deer oo haratlintaao ga máw. Inooín intsaahhasár dimbadimbé ar al/agigiim kari eehaar, nee intsaahhasár neetlaame.

2Intsaahhasarí amór i dahh a amór mukduú lamuuse. Afoodá' hho' ar baraá muner'ín aa hhitirút adór gár taa daá/ ar muqslír da/a/aam.

3Mukwí in intsaahhatimis gídaabá duuxo ka tlaakw. Slám ta kaahi muruú /aymarka ku tlaákw /aymaaro. Ala Mungú muruú /ayma sleémeero guna tleéhh as kuwa /ayi ar sluufaay nee mukdá' aa haratlintii', kudá' looeema gaa tsaahh.

4Umuúqo gaaro ar Mungú aa tleéhh ka hhoo'. Ar si'imá wa hariim i káhh. Ala umuúqo gaaro gár kawa hariím masók a kan ilaoh ar sluufaay.

5Asma axweesantá Mungú nee firo muruuwí sleémeero gwa hhoohhooés dír geerá Munguhe.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6Intsaahhatisarí sleémeero alki/iiteek dír hhae. Daqaní kuúng a sagadiyusmoó hhoó' tleehhít oo Kristo Yesu. Asma kuúng qeeruuwók un /aymís axweesantá haratlintaaooro nee intsaahhasadár ló', tidá' kuúng ta eehát.

7Ala kuúng ti harmagahh nee tiitadár slasla/aren, tiitadár amami'i, tidá' hariimaaká alki/ituuwo. Kuúng intsahhaám Mungú kuwa ilaiwawa/ baraá slafiingoge.

8Asma slaqwa iwa intsahhaan neetoro as /uuru nguwa sleer, a gár gídaabár koom. Ala qeeru iwa intsahhan ilaiwa/amér Munguhe, a ak gár gídaabár koom kángw kilá' wa ale. Asma adoorí bara tléhh, al'axweesantá slafiingwí i deer, nee ar slafingwdá' aluú wa hardáh sleeme.

9Kaangwí oo ló', oo hariím haratlintaaooro, slám i ló'wa harín ya/aamaro.

10Gaarí an gár atén tas daawimiitaan nee tas ló'wa gadiyuusaan, asma haraxu'utirén aga qaasaán gawa Mungúduú slaáf. Inós a Ba/amusmoó muu sleémeero, ak alé oo mukdá' gwa haratlintii'.

11Muruuwí hara'ayiimeek nee intsaahhatimiseek.

12Hee masoombi'iimarók mingiwa waaqaá', ala kuúng na slaqsaay tleehhiít dír mukdá' aa haratlintii'i ar baraá axweesanaywók nee baraá tlehhemi'iiwók nee slám ar baraá sla'aari nee haratlintaao nee hhoohhooaari.

13Qoomaarí án niwa hardahiiká, ilakaaharu tleehheek oo muu kuwa axweesantá Mungú i soomus, nee kuwa naanaq, nee kuwa intsaahhatimis.

14Kuúng aleesleemuú Qeeru u koón baraawoge, kudá' taa sleér qoomár aaruuse iwa aaririín nee bariisee uwa dákw i qás. Ala aleesleemuusíng mu mawaar kuwa ar gadiyus.

15Muruuwí na aldakuuteek nee kuwa tlehhit ar ilakaaharu, as muu ngiwa tsaahhi adór kuúng tar geerí kumit.

16Adór kuúng tar hot ga/aaweek nee muruudá' ta intsaahhatimis ga/aaweek sleeme, kumiít muruuwí sleémeero kuwa tlehhit. Asma adoorí bara tléhh, daqaní kuúng kilók ti ba/amís, nee mukdá' sleémeero oo kuúng u iiárí qamiím sleeme.

1 Timoteo 5

1Aakoó úr mu iigahhamiitaar, ala gurbueek adór baabá ar alé, nee masoomba adór hhaeewók ar alé.

2Amami'i gurbueek adór aayírók ar alé, nee /ameenár ninakw adór hhaeewók awa dasú wa ale, ar baraá hhoohhooaari sleémeero.

3/Ameenár kwaeeli ilaiwawa/eek, tidá' ló' wa kwaeeli.

4Ala kwaalo'o barnaxes i na/'aá koón, laqaá na/'aá naangós, na/'iiká' gár kiwa hariím a hariímar'ín ngin xuiyá' ar múk dooín nguwa amohhe'eemisiya', nee xwaylitér'ín ngiwa ga/aya'. Asma tí ka hhoohhoo' dír geerá Munguhe.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Kwaalo'ór ló' a tidá' taa kilós geexáy. Inós haraxu'utirós gaa amór Mungú i hanís, slám i hót baraá firór wa ale nee saaliingo tlaatla/aangw nee xweeraawo.

6Ala kwaalo'oodár ilatleerirós eeharahaar, inós aa gwá' tim slafa.

7Muruuwí na hara'ayiimeek sleeme dir'ín i alé, as inooín mikiwa daanda axweés aluuwo.

8Ala umuúqo heewo oo mukós gu amohhe'eemisaaká, ak alé múk do'ós oo kilá', heé adoorí haratlintaao gaa sií', nee inós a heé tlaákw kángw kilá' wa aleeró ta kudá' aa haratlinti'iiká ba/a.

9Kwaalo'ór ta gooiin a tidár kureeraá mibeeraá lahhoó' gaa eer. Nee slám inós masók hhawaatuú gaa duux a wak.

10Slám inós masók kaa lamabu'ún tlehhema'aá hhoe. Masók na/'ii nga umiín, nee dahaaye gaa dahi'iimís, slám masók ya'aá múk Mungú nga hamtlít, nee múk taa slahhe'eemiís ngwa alee/iimís, nee slám tlehhemuú hhoó' gwa tlehhít ar ilakaaharu.

11Ala /ameenár kwaeeli ar ninakw ma ya/aamaar gooiro. Asma ilatleerir'ín ar slaqwa bira tláhh, ta quutl dír Kristowo, tari duuxór áy.

12Nee daqaní inooín kiri sakwasleemuut as al'axweesantaín tidár geera nga si'iyé'.

13Slám inooín waaweeraay ngun deliitiyá' nee gawaá adoorihe tli/a ngiri intsaahhiyá'. Ala a har tli/a kiloseká. Tam niri takaahuuse tleehhitiyá'. Nee sleeme tawa darahi baraá muruú muu, kudá' inooín wa hariimaaká.

14Án ngi slaá' /ameenár kwaeeli ar ninakw a tsiní barka malé duxuút, nee na/'ii ngiwa laqwal, nee iwa maráy wa daawimit, as wakaarusmo pa/aangw munguwa sláy oo kiwa daanda axweesi muruú tlakwe.

15Asma bahh'alé baraaine naa qaroó warqayé', Neetlaangw kuri eehaár.

16Ala /ameenár aa haratlintii' barnaxes i deer, ar kwaeelaá koom dír do'ose, kwaeelidá' ngi alee/is inósar kilá', as múk Kríshaanáy mukuwa diitsakwaár ar áy. As múk Kríshaanáy /ameenadár kwaeeli ló' wa ale ngiwa alee/iisi.

17Bariisér gadiyér'ín ar geeraharahat ga tleehh adoodá' ir qoon, ka ilaiwa/amér i haniisi ló'wa ale, ak alé tidá' ti daawiitimis ar muu kuwa axweesantá Mungú i alki/iiti nee kuwa intsaahhatimisi.

18Asma Gooi i kat, “Awuú gadiyuús mu afa tseegaar,” nee slám i kat, “Heé gadiyuús i harín slaqwe ngiwa slay.”

19Sakwasleemár daanduú geeraharusmoó múk Kríshaanáy ma ya/aamaar, aqo ay dír ki axas dír afér múk tsár wa ale, laqaá tám.

20Kudá' tlakweema gaa tleehh iigahhaateek dír geerá muu sleémeero wa ale as awa hatlá' i da'ayuutiye'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

21Án kuúng u hara'ayiím dír geerá Mungú wa ale nee dír geerá Kristo Yesu, nee dír geerá malaykeerós tidá' hhohho' gídaabá, hara'ayaaarí na eehareek baraá umuúqo gaaro ar barqaanti wasle dír umuúqo heewo.

22Hee dákw i qaasaro ma gaanslimaar. Slám tlakweemaá múk hatlá' mi eeharaar. Kuúng kumiít baraá hhoohhooeemawo.

23Iimír hamí ma'aay kilós mi wahaamaar, ala difaaír niina wahaameek as guruuwók as tiqtisíng kuúng u daawiitimaamis daqtá yaarire.

24Tlakweemaá muu bahh'alé ki gehho', nee tlakweemaaín naa geerí hardahiyé' dír kwasleema ta inooine. Bahh'alé tlakweemaaín ki getlakw, ala i aluú wa geehhoouyá'.

25Gawaá adoorihe tlehhema'aá hho' sleeme ki gehho'. Ala nee tam kudá' gehhoeká ki aleeslayká lu/uto ay alhhe'eesaay.

1 Timoteo 6

1Mukdá' sleémeero oo lawaale ka xui gídaabá daqaarer'ín a múk hariím ilaiwa/ameero, as umuú Mungú mukuwa /ooslislín, nee intsaahhasarén sleeme.

2Daqaareedár haratlintaauuse lawaaler'ín mingiwa waaqaqá' as tawa hhae. Ala lawaaleedá' gár kawa hariím a gin sageegadiyús kángw kilá' wa ale. Asma daqaareedá' ta alee/iimisi nee gadiyér lawaaleedá', inooín a haratlintaauuse, slám a sla'aaruuser'ín. Muruuwí na gawdeeseek baraá intsaahhasaroge.

3Umuúqo heewo kudá' sagaalooár hatlá' ga intsaahhatimís, slám axweesanoó Aakoorén Yesu Kristo kuduú ló' gu ya/a/anká, nee intsaahhasár haratlintaaoorén,

4heé adoorí i daara/án, nee slám heé adoorí gár i xui i káhh. Heé adoorí gár i slai ka tlaakw, asma inós gár i slai a tlaampa'amisuú axweesani nee kaangaani. Nee muruuwí gár ni huwi a da/i, nee gila, nee daanda axweesani, nee inslawoó tlákw daanduú heewo,

5nee tlaampa'amisuú baloó faakaaká. Muruuwí sleémeero kun tlehhiit nee múk fuqurangw'ín aa hhitiruut, slám mukwí daxta looeema tsaahharo gi aleeslayká. Inooín ka xui diíni a gár slaasláwár úr huwahuuw.

6Ala ar ló', ilaiwa/amér Mungú i slaasláwár yaariír huwahúp dír heewo, hee barnaxes ku yaanda hhoó' baraá tidá' i kona.

7Asma atén niwa hardahaán baraaká' yaamu, gár ta koomaan i káhh, slám yaamu bir geexawaán, gár tar tlawaan i káhh.

8Gawaá adoorihe atén barnaxes muruú /ayma u koomaán, nee inqwar, masók atén ti yaanda hhoó' muruuwihe.

9Ala múk daqaari'iimár leelehhiít, inooín ta dah baraá iiara'at, kuri uhín nee tsaaxweelaay, asma ilatleerír yaariir ar tlakw nee ar daktu'uuma. Ilatleerirí muu gu /aytís baraá hhitiru'uuma nee qwanaay.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Asma ilatleerír peésa an iimu/úngw umuúqo gár tlaakw. Muu bahh'alé haratlintaao gaa máy, gurhaamír yaariir kari sláy asma ilatleerír peésa.

11Ala kuúng a heé Mungú. Kuúng ti paratl nee muruú adór kwí. Gan'amu na eehareek, nee ilaiwa/ame nee haratlintaao, sla'aari nee qiqtliingw nee tsatsaa'areema.

12Slaqwaraadá' hho' ar haratlintaao ar slaqweek. Slafingwduú alhhe'eesay wásl ooheek, kudá' Mungú kuúng usa ateét. Asma tí kuúnguú kilá' aga lamabu'uún, qoomár lamabu'uungók oo hhoó' kuwa ó' dír geerá lamabu'uusér yaariir wa ale.

13Án kuúng u hara'ayiím dír geerá Mungú wa ale, kudá' mura' sleémeero gu slafíngw i hanmiís, nee dír geerá Kristo Yesu, kudá' lamabu'uungós oo hhohhó' gwa oo' dír geerá Pontio Pilató wa ale. Án kuúng un adoorír hara'ayiím.

14Hara'ayaarí na ooheek, ar xaslxaansli wasle nee ar tlakweema wasle ay bál deeloodá' Aakoorén Yesu Kristo nay hardahi.

15Asma qooma bira bó/, inós kungu geehhooees nee Mungú. Mungú inós a baalusmo, kudá' ta xirfaayeemisi, inós kilós an baalusmo, Waawutmoó waawitá nee Aakoó bariisee.

16Inós kilós in gwaaiiká, dír i hooti a didá' gwa/ateemaá ta baloó i tseewuyká, slám inós heé gwa ar i kaahh, nee slám heé gu baala wa ár i kaahh. Xirif an kós, nee aleesleemu, ay dír alhhe'eesay wasle. Amin.

17Mukdá' daqaari'iimar'ín baraaká' yaamu ga koóm ádbaweek matawa daara/án. Daqaari'iimar'ín tí makawa haraxuú', asma i fák. Ala masók inooín Mungú ngun haraxuiyá', kudá' mura' sleémeero oo ta sla'aan ngu hanmiís ar yaareema.

18Inooín masók hhooeema kin tleehh, slám masók tlehhema'aá hho' awa yaariir ki tlehhiit, nee masók a múk gurhhó' oo múk qaqáw muruuine.

19Gawaá adoorihe inooín ti daqaari'iimár i slayá', daqaari'iimár ló'wa hhoo' ar qoomaadá' xaw, as slafíngw ló' kuwa slay.

20Timoteo, kuúng tidá' sleémeero tinda dirók i saayín harmagaahheek. Ti paratl nee axweesanayduú gídaabár koomaaká, kuduú múk Mungú haratlintatiaaká. Slám ti paratl nee tlaampa'amisuuduú múk ti sagaalooár i harafadiít. Ala sagaalooar'ín a sagaalooár loeká.

21Asma muu i deer oo haratlintaaor'ín gaa geexay as sagaalooarí kawa eehaár. Mungú kuungá' sleémeero nu tsuuqi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2 Timoteo

2 Timoteo 1

1Anuú Paulo barwaárí ngina gooiím. Aníng a ya/abusmoó Kristo Yesu, ar adoodá' Mungú aa slaá', as slafingwdá' taa geerí al'axweés nguwa alki/iit, kudá' baraá Kristo Yesu i dirií'.

2Barwaárí ngina gooiím amoorók Timoteo, garmaaeé' oo sla'aarusmo. Mungú Baabá nee Aakoorén Kristo Yesu kuúng u tsuuqi, nee u gurtlay, nee u waydí haniisi.

3Mungúwí ni sagadiyuus ar muunuú hhoohhoó' iimír taati'iieé' wa ale un ló'wa sluufimiís. Aníng kuúng u baloó gunqareesaaká aleefirooro tlaatla/aangw nee xweeraawo.

4Hhirhheeriwók bira insláw, aníng gár ni slaa' ló'wa ale a kuúng un ár, as kahhoó' muunuúeé' i haats qwal/uuwo.

5Asma aníng a xuú' adór kuúng Mungú kura haratlintí' ar haratlintaaór waaqooda wasl. Haratlintaaoorí geeraawo aamaarók Loisi gan koón, nee aayoorók Eunike. Slám aníng a xuú' adór kuúng kar koón sleeme.

6Gawaá adoorihe aníng kuúng u inslawtís gídaabá aleesleemuuduú Qeeru oo baraawók i dirií' dukeek i doogin, kudá' Mungú naa dirók i haniís qoomár aníng kuúng uwa dabaaeé' i qaás.

7Asma Mungú muunuú dae ngwa atén i haniisiiká. Gár naa haniís a muunuú tawa kumiitaan /uuruú ar alé, nee oo sla'aari nee oo qoomoó koóm.

8Aakoorén lamabu'uungo mu sa murumiitaar, tam aniíwí taa tseék as inós mi sa murumiitaar sleeme. Ala burtu slahhe'eemiis asma Ya/abtór hho', kuúng qiítl adoorír aníng wa ale, ar /uuruú Mungú.

9Inós atén tina ba/amís, tiri ateét ar ateetamór hhohho'. Adoorí gana tleéhh, a gídaabaheeká as tlehhemi'iirén, ala gana tleéhh as adoodá' inós aa slaá', nee as gurtleemuuwós. Gurtleemuuwós kwí nguna haniís ar baraá Kristo Yesu iimír qoomaadá' gár taa iimu/ún iwa kahh.

10Hamí gurtleemuuwí kunguna geehhooutís as hardahamuú Ba/amusmoorén Kristo Yesu. Inós gwa'ara gana baál, slafiingw nee hhituru'uuma wasle giri gwa/atís ar Ya/abtór hho'.

11Ya/abtoorí hho' an tidá' aníng tisa qaás tawa alki/itusmo nee ya/abusmo nee intsaahhatusmo.

12Gaarí an gár án nis adoorír slahhahhaa'. Ala aníng a murumiitaaká as slahha'amkwí, asma heedaádá' aníng naa haratlintií' u xuú'. Nee slám aníng a xuú' gídaabá gadaádá' inós naa aníng i haniís, de'eengo ga aleesláy ay bál alhhe'eesaay.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Intsaahhatimisuuduú ló', kudá' taa dir'eén wa axás ilaooheek, ku adoodár intsaahhatimís. Baraá slafiingoge hoót ar Yesu Kristo kuwa haratlintati' nee kuwa sla'.

14Muruudá' hhó' oo tinda kuúng i saayín nee Mungú harmagahheek ar /uuruú Qeeruú hhoohhoó', kudá' baraarén wa hoót.

15Kuúng a xú' adór mukduú baraá yaamaá Asia ira geexáy sleémeero, tam Figelo nee Hermogene sleeme.

16Aako múk doó Onesiforo ngu gurtleemuú i haniisi. Asma daqtá yaarire inós aníng i gurkwa/mamis, tam tsegmueé' kwí aníng tiwa tseék gusa murumiitiiká sleeme.

17Qoomár inós iwa Rumír i hardáh, ina leelehhahhiít, iri sláy.

18Kuúng a ló'wa xú' adór inós aníng ira sagadiyuumaamiís baraá yaamaá Efesooro. Aako inós ngu gurtleemuú i haniisi Bál alhhe'eesaywo, gurtleemuudá' amór Aakoó daáhh.

2 Timoteo 2

1Ala kuúng, garmaaeé', Mungú kuúng u tsuuqaá i hanmiis ar baraá Kristo Yesu. Gawaá adoorihe, kuúng masók a heé /uuruú koóm ar tsuuqaaká'.

2Kuúng aga axás tidá' sleémeero aníng naa intsaahhatimís dír geerá múk wa ale. Kuúng intsaahhasarí ka qás dír dabaá múk inkihhimuú koóma i alé, kudá' aleesleemuú koóm oo múk hatlá' intsaahhasaro gu aleesláw.

3Qiqtliím baraá slahha'amuú wa aleeró dinkwa nee aníng, tawa adór askaarmoó hhoó' oo Kristo Yesu.

4Askaarmoó baraá slaqwarár i dirií', i dahiiká baraá daawitimér muruú hatlae, asma gár i slai a geeraharusmoowós kudá' úr kilós gun sla'atimis.

5Tam heé qwaátl baraá neetooro, slamaangw gu slayká barnaxes aa qwaatliiká ar adór hariím.

6Dooslusmoodá' gadiyeét gaa tleehh ar /uuru, inós gár kuwa hariím a bu'ungwduú gadiyeérós gun geerí /aay.

7Tí án ni kah aldakuuteek, asma Aako sagaalooa ngi haniis dirók i alé ar mura' sleémeero kur tsahh.

8Yesu Kristo na inslaweek. Inós a heé tlahhoó Daudi, nina waasleé/ baraá múk aa qaátl wa ale. Gaarí a Ya/abtór hho' ar aníng ni alki/aa/iit.

9Aníng tin slahhe'eemiis as Ya/abtoorí hho', slám taa tseék tawa adór heé tlaákw. Ala axweesantá Mungú kaa tseegiiká.

10Gawaá adoorihe aníng umuúqo gaaro an qiqtliím as múk taa tsawaár oo Mungú, asma inooín sleeme masók alhhe'eesaywo ba/amadár baraá Kristo Yesu i dirii' ngiwa slaya', dinkwa nee xirfuudá' alhhe'eesay wásl.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11/Aymuuwí i harín haratlintaaooro gídaabá, “Atén bar ana alqatlaán dinkwa nee inós, a alhootaán dinkwa nee inós sleeme.

12Atén bar aga qiitlaán, a alwaawuti'iimaán dinkwa nee inós sleeme. Atén inós bura sa tlaankaán, inós sleeme atén ti sa tlaank.

13Atén bar inkihhimuúb koomanaaká, ala inós inkihhimuuwós i baloó faakiiká, asma inós kilós ti aleeslayká sa tlaankuuwo.”

14Mukók inslawtiseek muruuwihe, naanaqeek dír geerá Mungú wa ale gídaabá, axweesanoó tlaampa'aamis kuwa may. Asma tlaampa'aamis i gídaabár konká, slám mukdá' axamiís gu qwaarees.

15Kuúng ilakaaharu tleehheek as tawa sihhit dír geerá Mungú i alé, tawa adór sagadiyusmoó taa ya/án nee inós, sagadiyusmoodá' mure wásl daanduú gadiyeérose, sagadiyusmoodá' axweesantá looeema gaa intsaahhatimis ar adoodá' hariim.

16Kuúng ti paratl nee axweesanoó gídaabár koomaaká, kudá' múk Mungú gwa haratlinti'iiká i axweemaamisi. Asma múk adoorí tan ak sawees dír Munguhe.

17Nee intsaahhasar'ín in geerí kumít adór inkahhoó sooní. Baraá tla/ángw mukwihe Himenayo nee Fileto i dayá'.

18Inooín loohidár looeema ngaa mayé'. Asma inooín ta kaahi gídaabá, “Waasle/ naa qaroó hardáh.” Nee gawaá adoorihe haratlintaaór muu bahh'alé kari qwaareés.

19Ala iimu/úngw haratlintaao aa sihhiít, kudá' Mungú aa qaroó qaás. Iimu/uungwí layár kway gooín a tí, “Aako mukós gu xuu',” nee slám “Umuúqo heewo oo umuú Aako gu ateetiím, tlakweema ngi may.”

20Baraá doó ure xooslár dáw a tidár miisli nee muqsla kiloseká, ala tam xooslár peehháy sleeme i deer, nee ar hhape. Xosluuká' taa geerí oó', kaa qaás as gadiyér xirfuú koom, nee kuká' hatlá' kaa qaás as gadiyér ak xirfuú koomaaká.

21Ala hee bir taa hhoohhooeés nee tiri paraatl nee muruuwí tlákw kwí naa alki/iít, inós daqaní a xooslmoó taa qaás as gadiyér xirfuú koom, kudá' taa hhoohhooeés, oo Aakoó do'dá' wa hariím, nee slám a kudá' hariím baraá umuúqo gadiyér hhooe.

22Ala kuúng ilatleeridár masoombi'iima ilaguweek. Ilakaaharu na tleehheek gan'amu kuwa sleer, nee haratlintaao, sla'aari nee wayda. Adoorí na tleehheek dinkwa nee mukdá' Aakoó ateetiím ar muunuú hhoohhoó'.

23Ala kuúng ma haragwaa'aar baraá tlaampa'amisuú dakti'iima, kudá' sagaalooa wásl, asma a xú' gídaabá tlaampa'amisuuwí gár i huwi a gila.

24Ala lawaalmoó Aako miwa gilá a'áy. Ala masók a heé hhoó' dír umuúqo heewo. Slám masók a intsaahhatusmoó hhoó', nee heé qiqtlíngw baál.

25Slám masók inós a heé tsatsa'aár, qoomár bar i mukdá' qwatsín, oo inós gu tlaampa'amiís. Asma Mungú dooqa mukwí gu hhu'u'úngw i haniis, nee looeema ngiri tsaahhiyá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

26Gawaá adoorihe inooín sagaalooa ka slay, nee tawa ti'iiti baraá tsaaxweelidár Neetlaango. Asma inooín kaa tsegiít baraá tsaaxweelidá' i alé, as sla'aarír Neetlaangw ngiwa tlehhiitiya'.

2 Timoteo 3

1Ala axweesanaywí xueek gídaabá, bál deelór alhhe'eesaay binda naká/, qoomár slafíngw gawít i hardát.

2Asma qoomaadá' binda hardát, muu a múk ti kilooín slaá'. Slám muu a múk peésár slaá', nee a múk ti kilooín xirfayeemiís. Muu a múk daara/aám, nee a múk múk /ooslisliím, nee múk xwaylitér'ín ilaiwawa/aaká, nee múk sluufaay wásl. Nee slám a múk hhohhoeká.

3Slám a múk múk maray'ín sla'aaká, a múk wayduú sla'aaká tlehhmuuwo. Nee slám inooín a múk /ayseenuuse, múk slaqooín ila/aamaaká, múk xaraásl, múk hhooeemaá sla'aaká,

4múk múk sakikií/, múk siduuse nee daar/uuse, múk muruú baraaká' yaamu gu ak slaá' ta Munguhe.

5Inooín bir ga/eér a adór múk Mungú, ala /uuruú Mungú ku ya/a/anká. Kuúng ti paratl dír múk adór kwihe.

6Asma baraá múk adór kwihe, hhawaate i dayá' awa ti dahamiisá' baraá maraá múk i alé, nee /ameenár daktanaay kawa afa /aslin, tidá' tlakweema ngaa al'iilouye', nee kiwa uuruxun nee ilatleerír dimbadimbé.

7/Ameenár adór tí daqisleém gár inooín ta slai a intsaahhasa. Ala xu'utír looeema i hardaharo ka baloó aleeslayká.

8Adoodár aáng Yane nee Yambre tira tlaampa'aamisiyé' nee Musa, adoorí an adór hhawaateká' sleeme tir tlaampa'aamisiya' nee looeema. Mukwí a múk aa fuqureema hhitiruumiit, slám haratlintaaor'ín i qoondaaká.

9Ala inooín geerí kumita ka aleeslayká ak alé. Asma daktu'uumar'ín i geehhoouúr dír muu sleémeerowo, adór daktu'uumadár Yane nee Yambre ira geehhoouúr.

10Ala kuúng aníng iga eehát baraá intsaahhasar'eene, nee digir wakeetingw'eene, nee adoodá' án ni slaa' baraá slafingw'eene. Nee slám haratlintaaor'eé' aga aán, nee daamaarangw'eé', nee sla'aarir'eé' nee qiqtlingw'eé'.

11Nee slám án kuúng ina eehát baraá gusisingw'eene nee baraá slahha'amaayer'eene, adór muruudá' naa sláw baraá yaamaá Antiokiár wa ale, nee baraá Ikonio, nee baraá Listra. Gusisíngw yaariír una sláw. Ala Aako aníng ina ba/amís baraá muruuwí sleémeerowo.

12Mukdá' sleémeero oo hotángw ilaiwa/ame gu slaá' nguwa ar hootiya' baraá Kristo Yesuwo aqo kin gusisín.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Ala múk tlákw nee al/aymuuse ta ak geerí kumiit baraá tlakweemaawo. Inooín in al/aginá', nee slám inooín awa kilá' kaa al/aáy.

14Ala kuúng a inkihhimuú koón baraá looeemaadá' tuwa intsaahhatimisi nee kudá' kuúng taa ya/aán, asma kuúng a xú' gídaaá heé kuúng uga intsaahhatimis a heemá.

15Asma iimír na/u'uumaroge kuúng Gooír hhohho' a xú', tidá' sagalooa ngi kuúng i hanmiis, as ba/ama kawa sleer ar loohír Kristo Yesu kuwa haratlinti'.

16Gooi sleémeero i hiinsluú Mungú koón, nee i hariín muu nguwa looeemaá i intsaahhatimis, nee muu nguwa afa dukuun nee nguwa naanaq, nee slám muu nguwa geeraharahat as slafíngw ganaá' kuwa ar hooti.

17As daqaní heé Mungú iwa boo/i nee kuwa amoohhe'eemisi as umuúqo gadiyér hhoo' ngiwa tleehhi.

2 Timoteo 4

1Aníng kuúng u hara'ayiyiím dír geerá Mungú wa ale nee dír geerá Kristo Yesu, kudá' múk slaáf gu sakwasleemuút, nee kudá' aa qaatl. Slám u hara'ayiyiím asma hardahamuuwós nee waawuti'iimarós gídaabá,

2Axweesani alki/iiteek, tiwa amohhe'es qoomaadá' hariima nee qoomaadá' hariimaakahe. Tlakweemaá muu geehhooutiseek, iigahhamiiteek, naanaqeek ar qitla sleémeero, nee kiwa intsaahhatimis.

3Asma qooma i hardát ar muu intsaahhatimisuuduú ló' nguwa si'i. Aluuwo intsaahhatuuser'ín ar yaariir kari leeleehh ar adoodá' inooín ta slai, as intsaahhatimisuudá' inooín ta slai kuwa axamisi.

4Inooín kari sii' tidá' ló' axaasaro, nee tiitár lama kari i warqáy.

5Ala kuúng masók tin harmagáhh baraá mura' sleémeerowo as tidá' ló' kawa eehat. Kuúng qiqtliím baraá slahha'amuú ta sleera. Ya/abtór hho' alki/iiteek tawa gadiyeérók. Gadiyeérók boo/eeseek.

6Asma aníng daxta ti ilahhooár wa haniis, nee qoomár gwa'arar'eé' naa hardát.

7Slaqwarár hhoo' aga slaáqw, qwaatlo aga faák, nee haratlintaao aga xuúm.

8Nee hám daxta gár aa met a slamangwduú gan'amu kunguwa tseegi, oo taa aníng wa amohhe'eés, kudá' Aako ni haniisi Baldae. Inós a sakwasleemusmoó ganaá'. Ala heé slamangwí gu sláw a aníng kilooeeneeká, ala tam kudá' sleémeero awa hardahamuuwós ngu haraxuuá' ar qwal/amaaye.

9Ilakaaharu tleehheek niwa amor'eé' hardat ar gaanslaay.

10Asma Dema muruú yaamu guna slaá', aníng iri geexáy, iri tláy ay Tesalonike. Kreske aa yaamaá Galatiár i tláy. Tito sleeme aa yaamaá Dalmatiár i tláy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11Luka kilós in diirí, an heé aa dir'eéní meet. Marko leelehhang, nee kuúng ni alhardatá', asma inós a alee/isusmoó hhoó' dir'eene.

12Ala Tikiko ugwa ya/aáw Efeso.

13Hiyay'eé' kudá' naa geexáw dír Karpo baraá yaamaá Troa, bindi amoorí keér, huwang, nee kitaabi'iidá' sleeme, ak alé kudá' kaahari.

14Iskanda, kuduú kareermo, adór tlaakw gaa ló'wa tleéhh dir'eene. Maweek Aako gu li/áyc buu' as tlehhemi'iiwós kudaádá'.

15Ala kuúng ti harmagahh dír heesinge, asma inós axweesanayrén guna ló'wa sií'.

16Heé aníng iga lamabu'un i kaahh tam oo wák baraá kwasleemar'eene bál har geeraawo. Ala sleémeero ina geexayé'. Ala tlakweemaaká' mikiwa daandeemooín i harafaár.

17Ala Aako ina sihhiít dinkwa nee aníng, aníng iri /uuruú i haniís. Asma Aako gár i slai a Ya/abtór hho' sleémeero kawa alki/iiti nee aníng, as múk xoordu sleémeero ngiwa axaasi. Aníng tiri ba/amís baraá afkwá dirángw wa ale.

18Aako aníng i ba/amis baraá umuúqo /aymuú tlaakwe, nee iwa amohhe'eemisi ay dír ni hardah baraá waawuti'iimarós ar gawaá doori. Inós i xirfuuti ay alhhe'eesay wasle. Amin.

19Priska nee Akila intsihhiiseek, nee múk doó Onesiforowo.

20Erasto ina meét yaamaá Korintór i alé. Trofimo una geexáw yaamaá Mileto, asma i tiiq.

21Kuúng ilakaaharu tleehheek niwa hardat dír qoomár tsaaqwa nira xeeriiká. Eubulo i kuúng intsihhiimiis, nee Pude, nee Lino, nee Klaudia, tam hhae sleémeero.

22Aako muunuúwók ngu de'en. Aako kuungá' nu tsuuqi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Tito

Tito 1

1Ánuú Paulo barwaárí ngina gooiím. Aníng a sagadiyusmoó Mungú nee ya/abusmoó Yesu Kristo. Aníng tina tsawaár nee tina ya/aáw as múk Mungú aa tsawaár nguwa alee/iis iwa haratlintii'i nee iidíguú looeema nguwa xuiya', kudá' hariím as Mungú kuwa ilaiwawa/i,

2nee sleeme as haraxu'utír slafíngw alhhe'eesay wásl kawa slay, kudá' Mungú aa qaroó geerí al'axweés iimír iimu/úngw wa ale. Mungú lama gaa ooiiká.

3Gawaá adoorihe, qoomaadá' iwa bó/, Mungú Ya/abtoorós gari geehhooeés, tidá' tinda aníng i saayín nee Mungú Ba/amusmoorén as ngiwa alki/iit.

4Tito, kuúng a garmaaeé' oo kilá' baraá haratlintaaoorí ta koomaana. Aníng barwaárí ngina amoorók gooiím. Mungú Baabuúrén nee Kristo Yesu, Ba/amusmoorén, kuúng u tsuuqi, nee u waydí haniisi.

5Án kuúng una yaamaá Kretér i geexáw as gadiyeédá' aa met kawa alhhe'es, ak alé bariisee kawa qas baraá umuúqo gixsaro, ar adoodá' aníng kuúng ura hara'ayiím.

6Geeraharusmoó múk Kríshaanáy masók a heé xaslxaansli wásl. Heé hare wák, nee na/'iiwós masók a na/'aá haratlintaaór koomá', awa ta daanda kaahiiká muruú tlakwe. Inooín masók a fuquuseerooká laqaá kudá' ilaiwa/amér kooma'aaká.

7Asma geeraharusmoó múk Kríshaanáy inós gadiyér Mungú kaa dabaawós i qaás. Gawaá adoorihe a gár hariím inós tawa heé xaslxaansli wásl. Inós masók a heé ti kilós sla'atimisaaká, nee a heé buhhta inslaahheeká, masók a xuufutusmoowooká nee a gilusmoowooká. Nee slám masók a heé slaasláwár mure ga sla'aaká.

8Ala inós masók a heé múk dahi'iimís, nee heé hhooeemaá slaá'. Nee masók a heé qoomoó koóm, nee heé gan'amuú koóm. Nee slám masók a heé hhoohhoó' oo ti kilós harmagagaáhh.

9Inós masók a heé axweesantá haratlintaao gaa oh, adoodá' kura intsaahhatimís, as muu nguwa aleeslay gurbu'uungo ar axweesantadár ló', nee múk axweesantadá' ga siaasií' nguwa ar ba/i.

10Asma dirhunge múk yaariír i deer oo ilaiwa/ame wásl, ak alé kudá' taa al/utlín. Inooín axweesanoó lamtá tawo kun axweemaamiis, as múk hatlá' kuwa al/agin.

11Mukwí ku afee tseegi. Asma inooín múk maraá muu ngun sageeqwaareemisiyá' as intsaahhasár lama ngiwa intsaahhatimisiya' ar mure wasl, as inooín slaasláw kawa slay.

12Heé ayaaín, nee slám a aarusmooín oo kilá' ina oó', “Múk Krete a lamuuse umuúqo deelooro, inooín a makaá tlakw, slám a hheehhuusér tli/uuse.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Tí aarusmoowí aa oó' ar ló'. Gawaá adoorihe, kuúng inooín iigahhaateek ló'wa ale ar xaraasleema, as inooín masók a múk aa kwaa/ baraá haratlintaaooro,

14nee tiitár múk Yahudi makawa iiár i qamín, laqaá hara'ayár muu makawa eeharahaár, kudá' looeema gaa sii'.

15Mura' sleémeero ku hhohhó' dír mukdá' hhohhoe, ala gár hhoohhoo' i káhh dír mukdá' slasla/arene, kudá' haratlintaaór kooma'aaká. Asma fuqurangw'ín kwaa slasla/aareés, nee muner'ín sleeme.

16Inooín ta kaahi atén Mungú u xuaán, ala inooín Mungú ku siaasii' ar tlehhemi'ii'ín. Inooín a múk aa dee/aanuut ló'wa ale, tam múk hatlá' in xinanii' as inooín. Tam gár hhoo' tleehhamooro ar i aleeslaya' i káhh.

Tito 2

1Ala kuúng axweesanaydá' intsaahhasár looeemaá wa hariím intsaahhatimiseek.

2Bariisér aa uraareer ka beer, ar tunduwa hariím masók an danqamisuú koondá', nee masók a múk ilaiwa/amér koóm, nee sagaalooa. Nee slám masók a múk aa uraaray baraá haratlintaaooro, nee baraá sla'aariro, nee tam baraá qiqitliingo.

3/Ameenár aa uraareer ka beer sleeme, gár tunduwa hariím masók an hotá' ar adoodá' múk hhohhó' oo Mungú ir hotaatin. Nee slám kuungá' daandeemaá muu mi kaahara', nee xufta ma intsaahhara'. Ala kuungá' masók tidá' hho' an intsaahhatimisá',

4as sagaalooa kawa hanisa' dír /ameenár ninakw. Ka intsaahhatimisá' hhawaateeín ngiwa slaiya', nee na/'ii'ín sleeme,

5nee tawa /ameenár danqamisuú koom, nee ar hhohho'. Slám ka intsaahhatimisá' tawa /ameenár gadiyér tleehh dír maray'ín wa aleeró tawa /ameenár hho', nee hhawaateeín ngiwa ilaiwawa/iya', axweesantá Mungú makawa biibisín.

6Tam masoomba sleeme naanaqeek gídaabá masók a múk danqamisuú koóm.

7Ala kuúnguú kilá' masók an slaqsoó hhoó' tleehhít ar baraá tlehhema'aá hho' sleémeero, nee ar baraá intsaahhatimisuuwo, kawa intsaahhatimis ar ilaiwa/ame nee ar looeema.

8Axweesantók sleémeero masók a axweesantadá' hariim ar ta waaqaqaiiká, as mukdaádá' atén ti tlaampa'aamisuú wa slaá', masók gár tlaakw ar ta ari i káhh daandeemoorene.

9Lawaale bariiser'ín ngi ilaiwawa/ nee nigwa sla'atimis baraá umuúqo gaaro. Axweesantá bariiser'ín mingiwa warqeemís,

10slám muruú bariiser'ín munguwa fisisiín. Ala inooín gár kiwa hariím masók inkihhimua ngun laqaqaná' umuúqo deelooro, as intsaahhatimisuú Mungú Ba/amusmoorén kuwa xirfeemisi baraá umuúqo gár i tleehhiia.

11Asma gurtleemuú Mungú kwa geehhooutís as muu sleémeero kuwa ba/amisi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Gurtleemuuwí atén tin intsaahhatimis tlakweema kiwa siaan, nee ilatleerír tlákw adór tidár múk aa haratlintii'iiká. Nee slám atén tawa hootaan ar danqamis nee gan'amu nee ar Mungú kuwa ilaiwawa/aan hamí baraaká' yaamuwo,

13qoomár boo/emisuú haraxu'utirén kuwa daamaaramaan. Haraxu'uti an tí gídaabá Mungúrén oo úr nee Ba/amusmoorén Yesu Kristo nin hardah ar baraá xirif.

14Inósuú kilá' slafiingós nguna haniís as daandeemoorén, as atén tiwa ba/amisi baraá tlakweema sleémeerowo, nee atén tiri múk hhohhó' tleehh, nee atén tawa mukós kudá' tlehhema'aá hhohho' ngi tlehhiitá' ar ilakaaharu.

15/Aymi'iiká' intsaahhatimiseek, muu kuwa gurkwa/amis nee kuwa naanaq ar aleesleemu sleémeero. Kuúng hee muwa waaqaá'.

Tito 3

1Muu inslawtiseek iwa ilaiwa/amér kon dír geerá múk aleesleemuú kooma, nee kudá' /uuruú kooma'a, nee ta iialooeesi nee tiwa amohhe'eesiya' umuúqo gadiyér hhooe.

2Inooín muu mukuwa daandeemo axweés, ala inooín masók a múk wayda nee oo hhó', nee umuúqo daqto masók a múk tsatsaa'arén dír muu sleémeerowo.

3Aáng atén sleeme a daktana, slám ilaiwa/ame a koomanaaká. A múk aa qwaar, nee atén a lawaalér ilatleeri nee qwal/uú dimbadimbé. Atén ana hootaán baraá tlakweema nee da/i, muu una buhhtimisaán, nee ngiri aahhaán.

4Ala qoomár hhooeemaá Mungú Ba/amusmoorén kiwa geehhooeés, nee sla'aarirós,

5inós atén tiri ba/amís. Ala gár tisa ba/amís a gídaabaheeká atén tlehhema'aá ganaa'á' ina tleehhaán, ala tina ba/amís as gurtleemuuwós. Mungú tina slafís ar hamtlitór laqwali'iimár /aben, tina /abeemiís ar Qeeruú hhoohhoó',

6oo yaariír, kudá' naa atén i ku'uús, ar loohír Yesu Kristo, Ba/amusmoorén.

7Tina gan'amuuse tleéhh as gurtleemuuwós, nee atén tina aaluusér slafíngw alhhe'eesay wásl tleéhh, adoodár haraxu'utirén i kat.

8Tí sleémeero ar naa oó' ar ló'. Nee án gár ni slaa' muruuwí masók un gawdés ooaro, as mukdá' Mungú gwa sangw haratlintii' ki slai, tlehhema'aá hho' kiwa tlehhiiti. Adoorí ka hhoo' nee slám i gídaabár koón dír muko.

9Ala kuúng ti paratl nee muruuduú dakti'iima, kudá' tlaampa'aamisuú huwahuúw, nee faarór digir wakeetíngw tlahhi'iiwo, nee gila. Slám ti paratl nee tlaampa'amisuú daanduú hara'aya. Asma muruuwí alee/iisoó i huuwi i kaahh, nee slám gídaabár i kon i káhh.

10Heé partlór huwahuúw bir deer, naanaaqeek har geeraawo, tam sagaáwa tsár sleeme. Ala bira sií', sieek.

11Asma a xú' gídaabá heé adoosíng a heé aa hhitiruut. I tlakweemaá tlehhiit, nee slám gi xuu'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Qoomár Artema laqaá Tikiko burngwa ya/aáw amoorók i alé, ilakaaharu tleehheek ar niwa amor'eé' hardat baraá gixsár Nikapoli. Asma aníng gár ni slaa' an hotángw áw didá' i alé qoomár tsaaqwaro.

13Sena, kudá' hara'ayár xuú', nee Apolo alee/iiseek ar ilakaaharu baraá aaii'ine, matawa gaa /aarúy.

14Nee mukrén sleeme gár kuwa hariím masók gan intsaahh ar tlehhema'aá hho' kiwa tleehhi didaádá' kiwa hariím, as matawa tawó hoót baraá slafingw'ine.

15Muu sleémeero oo nee aníng dinkwa kuungá' nu intsihhiimiis. Mulqeerén tidá' atén ti slaa' ar baraá haratlintaao intsihhiiseek. Mungú kuungá' sleémeero nu tsuuqi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Filimoni

Filimoni 1

1Ánuú Paulo oo taa tseék as Kristo Yesu barwaárí ngina gooiím dinkwa nee Timoteo hhiyaarén, amoorók Filemoni, sla'aarusmoorén, oo gadiyér tleéhh dinkwa nee atén,

2nee amór Afia, hho'oorén, nee amór Arkipo, askaarmoó Kristo adór aníng wa ale, nee amór múk Kríshaanáy kudá' baraá do'ók wa burumburiimamiít.

3Mungú Baabuúrén nee Aako Yesu Kristo kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi.

4Deelo sleémeero án Mungú un sluufimiís as kuúng, nee un inslasláw baraá firor'eene,

5asma iidíguú sla'aarirók u axamiís nee haratlintaaór ta koon dír Aako Yesuwo nee dír múk hhohhó' sleémeerowo.

6Án kuúng gár uwa aleefiriiriim a tí gídaabá kuúng masók haratlintaaoorók an lamabu'uún dír múk hatlá' i alé. Gawaá adoorihe atén sleémeero tsuuqadá' sleémeero masók ki tsaahha hhe'eesaán, kudá' ta koomaan baraá Kristowo.

7Asma qwal/uú yaariír ugwa sláw nee gurkwa/asa, as sla'aarirók, asma munér múk taa hhehhe'eés kaa qwal/atís nee kuúng, hhiyaaeé'.

8Gawaá adoorihe, baraá Kristowo aníng geeraawo a aleesláw ar kuúng uwa hara'ayiim tidá' kuúng tawa hariin tleehhamooro. Ala a sla'aaká kuúng uwa hara'ayiim.

9Ala án kuúng u firiím adoorí kawa tlehh as sla'aari. Ánuú Paulo a aako, nee slám a baraá tsegma as Kristo.

10Aníng kuúng u firiím as na/ay'eé' Onesimo. Inós aníng una laqwaál ar baraá Yesu baraá tsegmoó wa ale.

11Inós bál geera kuúng uga gaa wa buuiiká, ala hamí u ló' wa gaa wa buu', kuúng nee aninge.

12Hamí ngun ki/ís amoorók i alé inós u kilá', nee inós a adór muunuúeé' oo kilá'.

13Aníng ana slaá' iwa amor'eé' wa hooti, as aníng iwa sagadiyuusi daanduuwók wa ale, baraá tsegmuuwí ni diriia as Ya/abtór hho'.

14Ala aga slaiiká gaa ngiwa kilooeé' tleehh, aqo adór kuúng ta kat, asma sla'aarirók mawa harakeés masók a adór kuúng ta sla'.

15Gaarí dooqa an gár kusa paraátl diroge qoomár niinawe, as kuwa malé sleer, tay al hotá' ay alhhe'eesay wasle.

16Iimír hamí inós a adór lawaalmoowooká, ala a lawaalmo ba/a. Inós a hhiya' oo sla'aarusmo. Ar ló' aníng u slaá', ala kuúng u ak slá' asma a heewók, nee hamí a hhiyaawók baraá Kristowo.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Ala kuúng aníng bira tsáhh adór tar dinku'usmoowók baraá haratlintaaooro, inós ilaooheek adór ánuú kilá' wa ale.

18Nee kuúng bura /aytín, laqaá kuúng bur iinús gaaro, gaasíng daanduueé' gooiimeek.

19Aníng Paulo al/axweesantí ngina gooiím ar dakw'eé' oo kilá', gídaabá aníng ngi buú'. A mak sla'aaká uwa inslawtis ar gídaabá kuúng a iinar'eé' koón. Iinadá' a slafiingók oo kilá'.

20Ala hhiyaaeé', gár ni slaa' bu'utuuwo a tí, Alee/iisáng gawaá kaangwihe ar loohír hariím baraá Aakoowo. Muunaáeé' qwal/aseek ar baraá Kristo.

21Tí ngina kuúng i gooiím asma ngiwa xuu' ar gídaabá kuúng adoodá' án naa firiím a tléhh, nee kari harwaaráhh.

22Aníng kuúng u firiím, dír hotaeé' amohhe'eeseek, asma aníng aga haraxuú' gídaabá, Mungú án i alee/iis ar niwa amorhúng i hardah adoodá' kara firiindé' dír Munguhe.

23Epafra kuúng u intsihhiimiis, kudá' taa tseék dinkwa nee aníng asma Kristo Yesu.

24Tam Marko nee Aristarko nee Dema nee Luka, kudá' nee aníng algadiyuusá', kuúng u intsiihhiimisiyá' sleeme.

25Aakoorén Yesu Kristo munerhúng ngi tsuuqi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Ebrania

Ebrania 1

1Mungú aáng aa axweés dír baabi'iirén ar afér aaruuse ki/imaá yaarire nee slám ar adór dimbadimbé.

2Ala de'emaarén kuká' alhhe'eesayhe aa diirén i axweés ar Garmaawós, kudá' aa aalusmoó wa qaás oo mura' sleémeero, slamí mura' sleémeero guna baraá inós ar tleéhh.

3Inós an gwa/ateemaadá' miiri/a' awa xirfuú Mungú. Inós an slaqsoó Mungú kilá'. Inós mura' sleémeero gun amohhe'eemaamiis ar axweesantós tidá' aleesleemuú koom. Inós tlakweema hamaatlaro ngiwa hhe'eés, iri iwiít bihhaá dákw doó /iyáy oo Mungú Alesleemusmo gawaá dooriiwo.

4Iri ló'wa xirfuút malayke ba/a, as umuudá' aa aál oo tawa Garma kuwa ló'wa xirif ta ak oo malaykeero.

5Asma Mungú tam iimír aange aa ooiiká dír malaykamo tam oo wák gídaabá, “Kuúng a Garmaaeé', án kuúng laarí una laqwaál.” Nee slám aa ooiiká gídaabá, “Aníng a baabá tleehhiít dirose, nee inós dir'eene tari Garma.”

6Nee malé alé qoomár Garmaawós oo baris nguwa huwtá wa slai baraá yaamuú i alé, ina oó', “Malaykér Mungú sleémeero ngu i tumbarara'at.”

7Nee daanduú malaykeero i kaahi, “Malaykeerós gaa tleéhh ar adór fur'a, nee sagadiyuuseerós ar adór tsángw asla.”

8Ala dír Garmaawo i kaahi, “Mungú, kitaangók oo waawuti'iima ku alhhe'eesay wásl, nee waawuti'iimarók a waawuti'iimár gan'amu.

9Kuúng gan'amu una slá' nee dee/anu una sí'. Gawaá adoorihe, Mungú, inós a Mungúwók, inós kuúng ugwa qwal/uú i haniís oo tuwa qaás waawutmoó alé ta hhaeewoge.”

10Nee slám i malé kaahi, “Kuúng, Aáko, iimír iimu/uungo yaamu ina ihháf, nee doori a gadiyér dabaawók.

11Muruuwí i hhitiruut, ala kuúng a kumít. Muruuwí sleémeero i qarúy adór inqwaruú wa ale.

12Kuúng u mutuutúk adór inqwaruú wa ale. Muruuwí sleémeero ku kwaahh adór inqwaruú aa qaátl wa ale, as inqwaruú /abén kuwa tsiiti. Ala kuúng a baloó warqeeraaká, nee kureeriiwók hartsatitar'ín i káhh.”

13Asma Mungú tam iimír aange aa ooiiká dír malaykamoowós tam oo wák gídaabá, “Iwiít bihhaá dakwe'eé' oo doó /iyáy ay dír wakuuseerók ngay qaas baraá dabaawók i alé.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

14Gawaá adoorihe malayke sleémeero a qeeru. Inooín kaa ya/aáw nee Mungú as mukdá' ba/ama ga sláw nguwa sagadiyuusiya'.

Ebrania 2

1Gawaá adoorihe atén gár tiwa hariím ya/abtoodá' taa axaasaán an ak alqaytsimiitaán ló'wa ale, as gídaabá atén mawa paslaán baraá loohirene.

2Asma tam Axweesantadá' taa oó' nee malayke, a Axweesantá /uuruú koom. Nee umuúqo hee oo axweesantadá' gaa eeharahaariiká, laqaá oo gaa ilaiwawa/iiká, inós sakwasleema gari sláy adoodár inós wa hariím.

3Gawaá adoorihe atén sakwasleemaro adór tar /uwaan a adoomá, bar ba/amár ur ar adór tí a gaár i xuanaaká. Ba/amarí geeraawo kana alki/iít nee Aako inósuú kilá'. Nee aluuwo kingiri diirén i xu'utís nee kudá' nga axaasiye' gídaabá ar ló'.

4Tam Mungú inósuú kilá' sleeme ba/amarí gari lamabu'ún ar loohír laya nee muruú waa/oo/amo nee tlehhema'aá dimbadimbé awa /uuruú koomá', nee ar aleesleemuú dimbadimbé oo Qeeruú hhoohhoó' kuwa hanmiisi ar adoodá' inós i slai.

5Iidíguú diirihe ta axweesaan a iidiguú yaamuudá' xaawá'. Mungú yaamuudá' gaa dabaá malaykér i qaasiiká as ngiwa sa waawuti'ii'iin.

6Adoorí heeko wák gaa lamabu'ún baraá Gooiro gídaabá, “Hee a gár milá, tam kuúng kuwa inslasleer? Laqaá na/oó hee a gár milá, tam kuúng inós kuwa sa daawimit?

7Qoomarka niinawe inós una qás tawa heé niiná dír malaykeero. Kuúng una slamángw i dahás oo xirif nee oo ilaiwa/ame.

8Mura' sleémeero una gawaá dabaawós i qás.” Qoomár Mungú mura' sleémeero nguwa dabaawós i qaás, gár aa geexáy i káhh qaasaro, ala mura' sleémeero kuna gawaá dabaawós i qaás. Ala atén mura' sleémeero ugwa araaniiká gídaabá kwaa dabaawós i qaás.

9Ala heé taa araán a Yesu. Inós qoomarka niinawe kuna qaás tawa heé niiná dír malaykeero, ala hamí kwaa slamángw i dahaás oo xiríf nee oo ilaiwa/ame, as slahha'amuuduú gwa'ara aa sláy. Mungú adoorí gana tleéhh as Yesu gwa'ara ngiwa tsaqi as daanduú umuúqo heewo.

10Mungú inós an kudá' mura' sleémeero gwa tleehh, nee slám inós an kudá' mura' sleémeero gu amohhe'eemiís. Slám Mungú gana slaá' na/'aá yaariir ngiwa hardahaasi dír xirfuú i alé. Gawaá adoorihe, dirose a gár hariím Yesu nguwa boo/eesi ar loohír slahha'amaaye. Asma Yesu an kudá' muu gu geerahaár amór ba/amár i alé.

11Inós muu gu hhoohhooeemiis tlakweemaaine. Inós nee mukdá' taa hhoohhooeemiís Baabuúín a wak. Gawaá adoorihe inós i murumiitiiká inooín ngiwa hhaeewós ar ateetin.

12I kaahi, “Aníng umuuwók u alki/iít dír hhaee'eene. Aníng kuúng u xirfayeemiís ar daa'aangw baraá tla/ángw mukók wa ale.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Nee i malé kaahi, “Aníng Mungú un haratlintií'.” Nee malé alé i kaahi, “Aníng a diirí dirií' dinkwa nee na/'iidá' Mungú naa aníng i haniís.”

14Na/'ii tseerer'ín a wak, nee slaqwtaín a wak. Gawaá adoorihe inós sleeme muruuwí guna sláy adór inooín wa ale. Adoorí gana tleéhh as gwa'ara ngiwa slay. Asma ar loohír gwa'araarose inós gár i slai a /uuruú Neetlaangw nguwa hhitin, kudá' úr oo gwa'ara.

15Gawaá adoorihe inós gár i slai a muu nguwa gweeri, kudá' taa tsegiít baraá lawali'iimár daér gwa'ara baraá slafingw'ín sleémeerowo.

16A gár geehhoo' gídaabá inós naa hardahiiká as malayke ngiwa alee/iisár ay. Ala gár nisa hardáh a xwaylár Abrahamu ngina alee/iisár áy.

17Gawaá adoorihe inós gár kuwa hariím, a inós kuwa adór hhaeewós tleehhi baraá mura' sleémeerowo. Gár kusa adoorí laáq a inós masók a geeraharusmooín oo úr oo saaliingw, kudá' gurtleemuú koóm nee inkihhimua baraá kángw Munguhe, as tlakweemaá mukós ngiwa hingeesi.

18Asma inósuú kilá' kwaa slahhe'eemiís nee kuri iiara'ár. Gawaá adoorihe inós kudá' sleémeero awa ta iiara'ari gi aeesláy alee/iisaro.

Ebrania 3

1Hhaee'eé', kuungá' awa hhohho', kuungá' sleeme tunda ateét nee Mungú. Yesu ga/aawaak. Inós an ya/abusmo nee an geeraharusmoó úr oo saaliingw, kudá' atén ta lamabu'uumaan gídaabá u haratlintiaán.

2Inós i inkihhimuúb kón dír Munguhe, kudá' inós gwa qaas baraá gadiyeérós i alé. Adoodár Musa sleeme ira inkihhimuút baraá doó Mungú sleémeerowo.

3Yesu i xirfuú kón ló'wa ale ta Musawo. Asma umuúqo heé doó tleéhh, xirfuuwós ku úr ta xirfuú do'dá' aa tleehhi.

4Umuúqo do'o i tleehharusmoowós kón, ala Mungú inós mura' sleémeero guna tleéhh.

5Musa inós a heé inkihhimuú koóm baraá doó Munguhe, asma inós tawa sagadiyusmo. Inós muruudá' Mungú i alki/iiti aluuwo guna lamabu'ún.

6Ala Kristo inós i inkihhimuú kón asma inós tawa Garma. Inós kwaa qaás gawaá daanduú doó Mungú sleémeerowo as nguwa baali. Atén an do'ós, barnaxes a kumiitaán baraá pihhu'uumarene nee haraxu'utirene, haraxu'utirén kawa diidi'iimisaan ay alhhe'eesaay.

7Gawaá adoorihe Qeeruú hhoohhoó' i kaahi, “Laarí bar afór Mungú aga axasé',

8munerhúng ma gawdeesara', adoodá' taa tlehhé' qoomár aníng iwa sié' baraá xanxáy wa ale, qoomár iwa iiara'adé'.

9Baabi'iihúng tlehhemi'iieé' ngaa ariyé', kudá' naa baraá xanxáy wa tlehhiít kureeraá mibeerá tsiyahhe. Ala tam adoorihe inooín aníng ina iiara'ariyé' nee iri daawitisiyé'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Gawaá adoorihe aníng qartadá' ana i buúhh, niri oó', ‘Mukwí deelo sleémeero a múk muner'ín aa qwat, nee slám loohir'eé' kaa baloó xuiiká.’

11Aníng ana buúhh, lo'o ngiri huúw gídaabá, ‘Inooín i baloó dahiaaká baraá amohhooar'eéní alé.’ “

12Hhaee'eé', ga/aawaak. Tam heé wák baraá tla/angwhunge miwa deeruút oo muunaá tlaákw nee oo haratlintaao wásl, tam iri qwaar as Mungúdá' slaáf nguwa geexáy.

13Ala kuungá' umuúqo deelooro ti gurbu'uunde' dír /aymuuwí “laarí” ir kumiiti, as tam heé wák baraá tla/angwhunge miwa ya/án kuwa al/ayi nee tlakweema, nee iri gawdúy.

14Asma atén sleémeero a alqaatuusér Kristo, barnaxés atén aga kumiitaán ar pihhu'uumarén tidá' ta koomaan iimír iimu/uungo.

15Gaarí an gár Gooi is kat, “Laarí bar afór Mungú aga axasé', munerhúng ma gawdeesara' adoodá' taa tlehhé' qoomár aníng iwa sié'.”

16Múk afór Mungú gaa axaas, inós kuri sií', a ín heemá? A mukdáeéke sleémeero oo Misrír daáhh, kudá' taa geeraharahaár nee Musa.

17Mungú múk aa i buhhabuúhh kureeraá mibeeraá tsiyahhe a ín heemá? Múk aa i buhhabuúhh a kudáeéke tlakweema nga tleehhiye', kudá' aa qaatl baraá xanxáy i alé.

18Nee slám múk Mungú aa lu'ús gídaabá i dahiiká baraá amohhooarós i alé, a ín heemá? Ar ló', a mukdá' inós gwa sii'.

19Gawaá adoorihe aga araán gídaabá dahmu ngwa aleeslay'iiká, asma Mungú ngwa haratlinti'ii'iiká.

Ebrania 4

1Tam hamí al'axweesantadá' i deer gídaabá tawa dahaan baraá amohhooár Mungú. Gawaá adoorihe, atén ti harmagahhaán, as heé wák baraahunge miwa deeruút gídaabá amohhooarí gaa dakuús.

2Asma Ya/abtór hho' diirene kinga alki/iít adoodá' kara alik/iít dír mukduú aange. Ala Ya/abtoodá' inooín gár ngiwa gaa bú' i káhh. Asma kaa axaás, ala kaa haratlintii'iiká baraá muner'ine.

3Ala ateéká' aga haratlintiiaan, atén a dahaán baraá amohhooadá' i alé. Asma Gooi iidíguú amohhooarí gu kát gídaabá, “Aníng aga buúhh, lo'o ngiri huúw gídaabá, ‘Mukwí i baloó dahiiká baraá amohhooar'eene.’ ” Mungú adoorí gana oó', tam gadiyeérós sleémeero gaa geehhooeesi iimír yaamu kiwa tleehhi.

4Asma dirkaaro adoorí gana oó' daanduú deelór faanqw gídaabá, “Bál faanqw Mungú ina hungu/uús baraá gadiyeeduuwós sleémeerowo.”

5Diirihe sleeme kaa gooín gídaabá, “Mukwí i baloó dahiiká baraá amohhooar'eene.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[6]Gawaá adoorihe a gár xu'utír koom gídaabá múk dáh baraá amohhooarí i alé i deer. Ala mukdá' Ya/abtór hho' gaa geerí axaas, inooín dahmu ngwa aleeslay'iiká, asma Ya/abtór hho' nga haratlinti'ii'iiká.

[7]Gawaá adoorihe Mungú deelór hatlá' gari qaás, deeloodá' gari báy "Laarí". Iidíguú deeloorí guna alki/iít ar afór Daudi alaá kureeraá yaariir niwa waarahhiyé'. Iidíguuwí kwa gooín baraá gooirí taa qaroó ooaán gídaabá, "Laarí bar afór Mungú aga axasé', munerhúng ma gawdeesara'."

[8]Yoshua geeraawo bar muu ngwa dahaás baraá amohhooár i alé, Mungú geera iidíguú deelór hatlá' ngwa ooiiká.

[9]Gawaá adoorihe amohhooár deelór hungu/uma i deer, ar taa amohhe'eés as múk Mungú.

[10]Asma heé aa dah baraá amohhooár Mungú, inós aa hungu/uús baraá gadiyeérose, adoodár Mungú sleeme ira hungu/uús baraá gadiyeeduwose.

[11]Ala atén gár tiwa hariím a ilakaaharu un tleehhaán tawa dahaan baraá amohhooadá' i alé, nee umuúqo heewo dahma mingiwa dakuús baraá amohhooadá' i alé as dee/aanu, adoodá' inooín tara dee/aanuút.

[12]Asma axweesantá Mungú i sláf. Nee slám i /uuruú koón. Nee i xarásl ló'wa ale tam paángár afe tsár ga bá/. Axweesantá Mungú i dát baraá heé i alé, qeeru nee muuná giri parátl, tam fadu nee waeemoowós giri parátl sleeme. Nee slám axweesantá Mungú inslawoó hee gu sakwasleemút, nee umuúqo gár i slai baraá muunaáwose.

[13]Umuúqo gaaro ar Mungú i harslaaqati arto i káhh. Mura' sleémeero i kístí dirii', nee ku geehhoó' dír ilaawose, nee dír geeraawose atén sleémeero faaro a tleehhaán daanduú slafingwrene.

[14]Gawaá adoorihe atén haratlintaaoorén tidá' ta koomaan masók an ló'wa oohaán. Asma atén Geeraharusmoó úr oo saaliingw u koomaán. Inós aa waaraáhh ar tla/ángw doori ay dír geerá Mungú i alé. Inós an Yesu, Garmoó Mungú.

[15]Geeraharusmoorén kudá' úr oo saaliingw, inós atén ti gurtleemuú wa ara'ar baraá liitlakweerene. Asma inósuú kilá' kuna iiara'ár adór atén wa aleeró baraá mura' sleémeerowo, ala tlakweema gaa tleehhiiká.

[16]Gawaá adoorihe atén masók an tseewuwaán ar pihhu'uuma amór kitángw Mungú, didá' tsuuqaá Mungú kiwa slay, as tíwa gurtleemuú i haniisi, nee /uuru kuwa slawaan, kudá' atén ti alee/iimiís qoomár hariím wa ale.

Ebrania 5

[1]Umuúqo geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi kun tsawaar baraá tla/ángw múk wa ale. Kuri qaas tawa heé Mungú sagadiyuús daandeemooín wa ale. Inós muruudá' muu naa ilahhooár wa huúw guri huuw dír geerá Mungú, nee hikwaadá' tinda huúw sleeme, kudá' ta tsu/i as tlakweema.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[2]A gár ya/aam inós tawa heé tsatsa'aár dír mukdá' liitlakwene nee oo aa dakuus. Asma inósuú kilá' ku liitlaákw baraá muruú yaarire.

[3]Gawaá adoorihe gár inós kuwa hariím, ilahhooa gan haniis as tlakweemaawós kilós sleeme, ala a as tlakweemaá muu kilooineeká.

[4]Hee i kaahh oo ilaiwa/ameerí ga óh, tawa geeraharusmoó úr oo saaliingw. Ala aqo har kudá' taa ateét nee Mungú, adoodár Haruni kura ateét.

[5]Tam Kristo sleeme inós taa kilós xirfeesiiká tiwa Geeraharusmoó úr oo saaliingw tleehhi. Ala a Mungú guna ilaiwa/ameerí haniís, iri oó', “Kuúng a Garmaaeé', aníng kuúng laarí una laqwaál.”

[6]Slám dír hatlae i malé kaahi, “Kuúng a geeraharusmoó saaliingw ay alhhe'eesay wasle, ar adoodár Melkisedeki.”

[7]Qoomár Yesu iwa baraaká' yaamuú wa hoót, Mungú guna i /aa/amín ar afór ur, nee ar hhirhheeri, guri firiirín nee nguwa ateetin. Asma Mungú inós gu aleesláy nguwa ba/amisi baraá gwa'araaro. Inós kuri iiár i qaás nee Mungú asma adoodá' tiwa niinaweés, nee adoodá' Mungú nguwa ilaiwawaá/.

[8]Inós a Garmoó Mungú. Ala tam adoorihe inós iia looemis guna intsaatsaáhh, as adoodá' kuwa slahhe'eemiís.

[9]Gawaá adoorihe inós kuri bu'uutiís nee Mungú. Bu'uutisaro kuwa hhe'eés, inós tari heé ba/amár alhhe'eesay wásl ngaa huuw dír mukdá' sleémeero oo inós ngu iia looemisa'a.

[10]Nee slám Mungú guri Geeraharusmoó úr báy oo saaliingw ar adoodár Melkisedeki.

[11]Gawaá daanduú kaangwihe atén /ayma'aá yaariir i koomaán awa ni dirhúng i kaahaan. Ala ooaro a gár gawit, asma kuungá' tundu gawdén gaa tsaahharo.

[12]Dirhunge geera a gár hariím kuungá' tawa intsaahhatuuse, asma deeloorí sleémeero aa waarahh iimír kuungá' tunduwa ba/amís. Ala kuungá' hamí a intsaahhatuusér sla'á' malé ale, ar nu intsaahhatimis muruuduú geera baraá axweesantá Munguhe. Kuungá' geera gár tundus hariím a muruú /aymár gawdén, ala hám daxta kuungá' gár ta sla'a' a ilwa.

[13]Umuúqo heewo oo ilwaá slaá', inós a na/aay, nee iidíguú gár ganaa' nee ar tlaakw ga tsaahhiiká.

[14]Ala muruú /aymár gawdén a oo múk urén. Asma inooín muruú hhó' nee oo tlákw kwaa intsaáhh tsatsahhaango.

Ebrania 6

[1]Gawaá adoorihe intsaahhasadá' sleémeero ar iimu/uuma daanduú Kristowo masók an alí geexawaán, nee tari geerí kumiitaán baraá intsaahhasadár hee gu kwa/as baraá slafíngw qeeruuwo. Atén a sla'aanaaká kawa malé inki/aan intsaahhasadár iimu/uuma,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

gídaabá, hee iwa hhu'u'un as tlehhma'aá slafa'aaká ngiwa may, nee Mungú nguwa haratlintii'i;

[2]nee intsaahhasár daanduú baatiísmo nee ar dákw i qaasa; nee intsaahhasár daanduú waasle/ nee sakwasleemár alhhe'eesay wásl.

[3]Ala ta tihe, atén gár tiwa hariím an geerí hi'iitaán. Adoorí an tleehhaán, bar Mungú ngaa slaá'.

[4]Asma múk aa qaroó alí kii/, adór kungur ki/isi baraá hhu'u'úngw i alé a adoomá? Asma inooín kingina dahaás baraá gwa/ateemaá Mungú i alé, tsuuqaá Mungú kudá' gawaá dooraá dahhá' kiri tsaáq, Qeeruú hhoohhoó' kuri én,

[5]axweesantá Mungú kari tsaáq, adór kar hhoó', nee /uuruú yaamuudá' xaawá' kuri tsaáhh.

[6]Nee aluuwo tari alí kií/. I ya/aandaaká múk adoosíng kuwa ki/isi baraá hhu'u'úngw i alé, asma inooín Garmoó Mungú ku malé kiki'ín gawaá msalaábár i alé, nee ku murekeemiis geerá múk wa ale.

[7]Yaamaá ta du'umiís nee tluwaay daqtá yaarire, nee bu'úngw hhó' nguri laqwaaliyé', oo gídaabár koóm dír dooslusmoowo, yaamaá adoorí tsuuqaá Mungú ngi slayá'.

[8]Ala yaamuudá' gár naa laqwaliyé' bar laqaya' nee fuquráy, gár i buiya' i káhh. Yaamaá adoorí kaa nak/aás lu'usaro nee Mungú. Alhhe'eesaywo ki da/a/án baraá asla.

[9]Ala atén tam adoorí kaahana, sla'aaruuser'eé', atén a xuaán daandeemoohunge gídaabá, kuungá' a tsiní, nee kuungá' ba/ama a harahi'itá'.

[10]Asma Mungú inós i ganaa'. Slám gadiyérhúng tidá' taa tlehhé' ga gunqareesiiká, nee sla'aarirhúng tidá' taa dirós i geehhooesé' ar loohír múk hhohhó' oo Mungú kuwa sagadiyusé' nee slám tam hamí a kumitá' kuwa sagadiyusa'.

[11]Gár atén ta ló'wa sla'aan masók umuuqo heewo dirhunge in adoodár kumiit ar inkihhimu ay alhee'eesaay, as muruudá' ta haraxua' kuwa sleera'.

[12]Atén a sla'aanaaká kuungá' tawa tli/uuse, ala kuungá' masók a adór mukdá' aa haratlintii', kudá' qiqtliím, nee kawa sleera' tidá' Mungú naa al'axweés.

[13]Qoomár Mungú al'axweesani ngiwa oó' dír Abrahamu, lo'o gari huúw gídaabá tidá' aa oó' i tleehharút. Lo'oodá' gari huúw ar umuuwós inósuú kilá', asma oo úr oo inós gu baá/ i kaahh, oo lo'o ngir huwi.

[14]Ina oó', “Ar ló', án kuúng u tsuúq, nee u xwaylár yaariír i haniís.”

[15]Gawaá adoorihe Abrahamu iri qiqtlín, nee gadaádá' Mungú aa al'axweés, gari sláy.

[16]Hee barnaxes lo'o ga huuw, lo'oodá' gan huuw ar umuú kudá' úr oo inós gu baá/. Gawaá adoorihe kaangaani sleémeero dír muko gár ga tsaat a lo'o.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Gawaá adoorihe Mungú sleeme lo'o gana huúw qoomár al'axweesantós ngiwa gawdeesár wa slaá' dír mukdá' al'axweesnatadá' ga aál, gídaabá inós i baloó warqayká baraá tidá' aa al'axweesi.

18Gawaá adoorihe Mungú muruuwí tsár gwa huúw, al'axweesantós nee lo'o. Muruuwí i baloó warqayká, nee Mungú lama ga baloó ooiiká daanduú muruuwihe. Ateéká' inós ugwa i guwaan, muruuwí atén tin ló'wa gurkwa/amis, as kawa oohaan haraxu'utidá' geeraarén i dirii'.

19Haraxu'utirí a toorén. Haraxu'utirí muneerén gaa ló'wa ót as miwa qwát. Adoodár miringamo kur baraá ma'áy i ila/aa/an ar tlaa/a, as mukuwa tliw/ín nee gwaanduú ma'aay. Haraxu'utirén tí alhhe'eesaywós dír kay tseék a gawaá doori, dír ira waaráhh a dír baquú baraá doó Mungú i dirií'.

20Yesu ina dáh baraadí alé tawa heé giiriím dír atene, nee tawa saayusmoorén. Asma inós an geeraharusmoorén oo saaliingw ar adoodár Melkisedeki ay alhhe'eesay wasle.

Ebrania 7

1Melkisedeki inós a waawutmoó Salemu. Slám inós a geeraharusmoó saaliingw oo Mungúduú gawtí dirií'. Melkisedeki Abrahamu guna al'áy qoomaadár Abrahamu iwa slaqwarár dahhi, waawitá nguwa tsuú/. Abrahamu kuna tsuúq nee Melkisedeki.

2Abrahamu ilahhooa gari haniís dír Melkisedeki. Gár aa haniís a gár wák baraá umuúqo muruú mibaango kudá' i kona. Umuú Melkisedeki gídaabárós ar geera a “Waawutmoó Gan'amu.” Nee slám inós a waawutmoó Salemu, gídaabárós an “Waawutmoó Wayda”.

3Inós i baabuú konká, slám i aayór konká, slám tlahhaywós i kaahh. Iimu/úngw deeloorós i kaahh, slám alhhe'eesoó slafiingós i kaahh. Ala inós a adór Garmoó Mungú. Inós a geeraharusmoó saaliingw ay alhhe'eesay wasle.

4Ga/aawaak heewí adór kur úr. Asma baabuúrén Abrahamu ilahhooa gana haniís amór heewí i alé. Baraá muruudá' sleémeero naa hayohi, gár wák gana haniís baraá muruú mibaango.

5Baraá na/'aá Lawiwo bahh'alé a geeraharuusér saaliingw. Inooín hara'aya gaa ádbeér gídaabá ilahhooa ka ohín, gár wák baraá umuúqo muruú mibaango, dír múk wa ale. Muruuwí dír kuwa ohin a dír hhaeeín, ala tam inooín a xwaylár Abrahamuwo.

6Melkisedeki inós a heé baraá tlahhaydá' dahhaaká. Ala tam adoorihe inós ilahhooa gana óh dír Abrahamú wa ale, gár wák baraá umuúqo muruú mibaango. Slám inós Abrahamu guri tsuúq, kudá' al'axweesantá Mungú gaa slay.

7Ala gaarí a gár taa si'iiká gídaabá kudá' tsuuqa gi hanmiís ku úr ta kudá' taa tsuuqi.

8Na/'aá Lawi inooín i ilahhooár ohiná' ar gár wák baraá umuúqo muruú mibaango. Ala tam adoorihe inooín a múk qaátl. Ala Melkisedeki inós a heé taa lamabu'un nee Gooi gídaabá inós tam hamí i slaaf.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Slám i ya/aán ooaro gídaabá Lawi sleeme, kudá' ilahhooár ohaahiím, inósuú kilá' ilahhooa gaa haniís sleeme, gár wák baraá umuúqo muruú mibaango, qoomár Abrahamu ilahhooa ngiwa haniís.

10Asma qoomár Abrahamu kuwa al'áy nee Melkisedeki, Lawi qoomaadae i baraá slaqwtá Abrahamú i kaahh.

11Ala hám daxta hara'aya sleémeero, tidá' taa amór múk i haniís, iimu/uungós a hara'ayaadá' taa haniís daanduú geeraharu'uumadár saaliingw ar tlahhoó Lawi. Ala gár yaahasár slaa' i deer diirihe. Barnaxes geeraharu'uumarí ar saaliingw ar tlahhoó Lawi bir gan'amuú huwahúp, geeraharusmoó saaliingw oo adór hatlá' gár nisa hardáh a milá? Asma geeraharusmoowí a adór Haruniwooká, ala a adór Melkisedeki.

12Asma geeraharu'uumár saaliingw bira warqeér, hara'aya sleeme gár kawa hariím aqo in warqeér.

13Heé taa axweesantí káh an Aako Yesu. Nee inós a heé tlahhoó hatlá'. Slám baraá tlahhaywose heé gadiyér meésár ilahhooa gaa tleehh i kaahh.

14A gár xu'utiit gídaabá Aakoorén tlahhaywós a tlahhoó Yuda. Slám Musa iidíguú geeraharuusér saaliingw nguwa axweés, gár aa oó' i káhh gawaá daanduú tlahhaywihe.

15Gaarí kaa geehhooesa hhe'eés ar adoorí gídaabá, Geeraharusmoó saaliingw oo diimbé naa ti'iít. Inós a adór Melkisedeki.

16Inós gár isa geeraharusmoó saaliingw tleehhiít a hara'ayár mukooká, tidár daanduú tlahhaay. Ala gár isa geeraharusmoó saaliingw tleehhiít a /uuruú slafingwdá' baloó warqawaaká.

17Asma Gooi iidíguuwós gu kát gídaabá, “Kuúng a geeraharusmoó saaliingw ay alhhe'eesay wasle, ar adór Melkisedeki.”

18Gawaá adoorihe hara'ayaadár geera kaa hingeés, asma i /uuruú koondaaká, slám gár i bu' i káhh.

19Asma hara'ayaadár Musa gár aa aleesleér i káhh boo/eesaro. Ala daanduú hara'ayaadae haraxu'utír ak hho' kingina haniís. Ar loohír haraxu'utirihe a aleeslawaán Mungú kuwa i hardahaan.

20Gaarí iwa tleehharút, Mungú lo'o gana huúw. Geeraharuuseedár saaliingw ar aáng kawa qamín, Mungú lo'ór aa huúw i káhh.

21Ala Yesu kuna geeraharusmoó saalíngw wa qaás ar lo'o. Asma Mungú guna adoorí báy, “Aako lo'o gana huúw, slám ga baloó amohhu'unká, ‘Kuúng a geeraharusmoó saaliingw ay alhhe'eesay wasle.’ “

22Gawaá adoorihe alqadoorí ka ló'wa hhoo' ta tidár aange, as adoodá' Yesu tawa lamabu'usmoowós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

23Nee slám gár hatlá' ar dimbé i deer. Geeraharuuseedár saaliingw ar aáng, inooín ki yaariir, asma inooín kumiita ngaa aleeslay'iiká as adoodá' inooín tawa múk qaátl.

24Ala Yesu inós i slaaf ay alhhe'eesay wasle, nee geeraharu'uumarós ar saaliingw ka baloó haniisiiká heé hatlá' i alé.

25Ala gawaá adoorihe kudá' Mungú ngu i daqaqawá' ar loohír inós, inós gi ló'wa aleesláy ba/amisaro, asma inós i slaaf daqisleém as ngiwa aleefiriirin.

26Gawaá adoorihe Yesu an geeraharusmoó úr oo saaliingw oo atén ti gaa wa buú'. Asma inós ku hhoohhoó'. Nee slám inós i tlakweemaá konká, nee xaslxaanslír i kon i káhh. Nee slám kwaa paraátl dír tlakuuseero, nee kwaa tsa/aás ay gawaá daanduú doori.

27Inós a adór geeraharuuseedár hatlaeeká ar saaliingw. Asma inós ilahhooa gár ngis duxun umuúqo deelooro i káhh, adoodá' geeraharuuseedá' aáng ngira duxuún. Inooín ilahhooa kana geerí duxún, as tlakweemaaín awa kilá', aluuwo as tlakweemaá muu. Ala inós ilahhooár wák kilós gana haniís sagaáwa wák wa ale qoomár inós kilós tiwa haniís.

28Asma hara'ayár Musa muu gun qamiín, tawa geeraharuusér saaliingw, inooín tam a múk tlakweemaá kooma. Ala axweesantadá' taa haniís ar lo'o, slám kana haniís alaá hara'ayár Musa wa aleeró, axweesantí Garma guna qás geeraharusmoó saalíngw wa ale, kudá' taa bu'uutiís ay alhhe'eesay wasle.

Ebrania 8

1Gár ak ur baraá muruuwí taa axweesani a tí gídaabá, atén geeraharusmoó úr oo saaliingw oo adoorí hamí u koomaán. Inós aa iwiít dákw doó /iyáy oo kitángw aleesleemu oo Mungúduú aleesleemuú koóm oo gawaá doori.

2Inós an geeraharusmoó úr oo saaliingw. Dír iwa gadiyuusi an didá' ak hhoohhoo', gídaabá baraá heémaadár ló', tidá' Aako aa tleéhh. Slám a gár hee aa tleehhiiká.

3Umuúqo geeraharusmoó úr oo saaliingo kwaa qaás as ilahhooa ngiwa hanmiisi dír Munguhe, tam hikwa ngiwa tsu/i ilahhooár wa ale. Gawaá adoorihe geeraharusmoorén kwí sleeme gár kus hariím masók gár i duuxi in deer as ngiwa duuxi ilahhooár wa ale.

4Inós geera barnaxes in baraaká' yaamu, geera alók inós a geeraharusmoó saaliingooká. Asma geeraharuusér saaliingw i deer, ar ilahhooár hanmamiis ar taa hara'ayín adoodár hara'ayár Musa i kat.

5Inooín gadiyeét ngin tleehhiyá'. Gadiyér'ín tidá' an adór slaqsaay nee hhaantamo oo muruú gawaá doori. Gawaá adoorihe inooín an adór Musa. Asma Musa heéma ngiwa tleehhamór wa slaá', kuna hara'ayín nee Mungú gídaabá, “Ga/aaweek, umuúqo gaaro kawa tlehh ar adór slaqsaydá' taa kuúng i laqán gawaá tloomár wa ale.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6Ala hám daxta gadiyér geeraharu'uumár saaliingw, tidá' Yesu aa sláy, ka ló'wa hhoo' ta tooine. An adoodá' alqadoodá' inós aa tleéhh, sleeme ka ak hhoo' ta tidár geeraawo, asma alqadoorí kaa qaás gawaá al'axweesantá ak hho'.

7Alqadoodá' geeraawo barnaxes i dakuúsár koondaaká, geera alók alqadór hatlá' gár kas leelehhiiti nee Mungú i káhh.

8Asma Mungú gaa ár gídaabá mukós aa dakuús, iri oó', “Aako i kaahi. Ga/aawaak, deelo i hardát ar aníng alqadór /aben ngiwa tleehh nee múk Israeli, tam nee múk tlahhoó Yuda sleeme.

9Alqadoorí a adór tidár aangeeká, tidá' naa alqadiím dír baabi'iihúng, qoomár ngiwa duúx ar dakw'eé' baraá yaamaá Misrír wa ale. Asma inooín alqador'eé' kaa eeharahariiká. Gawaá adoorihe aníng inooín ngiri máw sadaawimituuwo. Axweesanaywí Aako guna káh.

10Aako i malé kaahi. Hám daxta, alqadoorí an tidá' ni tleehh nee múk Israeli alaá deeloorihe, gídaabá. Aníng hara'ayar'eé' an qaás baraá inslaway'ín i alé, nee ngiri gooiím baraá muner'ín i alé. Slám aníng tari Mungúín nee inooín tari muk'eé'.

11Hee i kaahh oo inslaawmoowós gu intsaahhatimís, laqaá hhiyaawós, nguwa bay gídaabá, ‘Aako na xueek.’ Asma sleémeero án ti xuu', iimír heé niiná tam ay heé úr.

12Asma aníng tlehhmi'ii'ín awa tlakw i gurtláw, nee tlakweemaaín ngiri baloó inslawaaká.”

13Diirihe Mungú iidíguú alqadór /aben gwa axweés. Gawaá adoorihe gídaabárós gár i laqaqaan a alqadoodár geera ina diín. Ala gaa barnaxes aa qaruúr, nee aa diín, gadaádá' qwanaywo aa naká/.

Ebrania 9

1Alqadoodár geera inós i dabeerós koón gawaá daanduú saaliingo. Slám dirós tidá' hhoohhoo' ar saaliingw i deer ar taa tleéhh nee muu.

2Heémarka i deer ar matla/eerdaá tsár koom. Matla/aangós oo geera a kudá' ta babay Didá' Hhoohhoo'. Muruú baraadí dirií' an tsaa'asi nee meésa, nee mikaáteedá' taa qaás as Mungú.

3Alaá baquuwo matla/ángw hatlá' i deer, oo ta babay Didá' ak ló'wa Hhoohhoo'.

4Baraadane meésa i deer ar taa tleéhh ar miisli. Meésaarí gadiyeérós a kan ilahhooár i qamaamín ar muruú xarángw tsuú' koóm kuwa da/a/an. Gár hatlá' baraadane a sandakmooduú alqado, oo taa tuntuúk ar miisli umuúqo barto. Muruú baraá sandakmoowihe dáw, an sirwír miisli, tidá' muruudá' ta babay maána ga koom, nee hhartá Haruni, tidá' naa harma/, nee tlaa/eedá' tsár awa taa axweesantá alqadór i gooín.

5Gawaá daanduú sandakmoowihe kitángw gurtleemu i deer, nee gawaawose malaykér tsár ar xirfayen i deer, ar taa tleéhh ar slaqsaay, nee ar kitángw gurtleemu gwa tuntuk

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

ar hhampe'eeri'ín. Malaykeerí gár i laqaqaan a gídaabá Mungú i deer diirihe. Ala daxta pa/aangw i kaahh oo umuúqo gaaro kawa wakeetimaan alki/ituuwo.

6Adoorí an adór muruuwí sleémeero kura qamín. Nee geeraharuusér saaliingw in dararát umuúqo daqto baraá matla/angwduú geera oo heéma, as gadiyér'ín ar saaliingw kawa tleehhi.

7Ala baraá matla/amgwduú tsár oo heémaaro, heé daraaráh a geeraharusmoó úr oo saaliingw kilós. Slamí in dah sagaáwa wák wa ale gawaá kurkú wake. Slám i dahiiká tawó alé barnaxes tseere i káhh. Tseereerí gan duux dír Mungú as daanduuwós nee as daanduú tlakweemaá muu, kudá' taa xuiiká.

8Gawaá adoorihe Qeeruú hhoohhoó' gaa laqaaqán gídaabá, loohír tar dahi baraá matla/angwduú tsár oo heéma oo ta babay Didá' ak Hhoohhoo' kaa gweeriiká, asma ay hamí matla/angwduú geera oo heéma i kumiit.

9Gaarí a slaqsaay oo qoomaarí ga laqaqaám. Gídaabárós a tí, ilahhooár ta harmiisi dír Mungú i alé ar loohirí, nee hikwaá ilahhooa, muunuú heedaádá' saaliím hhoohhooeesaro gu aleesleeraaká.

10Asma hara'ayár loohirí an hara'ayár tlehhema'aá slaqo kilós, daanduú muruú /ayma nee wahaangw nee hamtlór slaqwa. Hara'ayarí kana duúx ay dír qoomaadá' Mungú loohír /aben ngi qaasi.

11Ala Kristo inós naa hardáh. Inós an geeraharusmoó úr oo saaliingw as muruudá' hhó', kudá' ni hardáh. Inós ina waaraáhh ar baraá heémaadá' ak ur, tidá' ak qoom, heémaadá' taa tleehhiiká ar dabér muu. Gídaabárós a heémár baraá yaamuuwooká.

12Slám inós aa dahiiká baraá heémár i alé ar tseerér gurtaawe nee ar damaay, ala ina dáh sagaáwa wák kilós baraá didár hhoohhoó' i alé ar tseereerós ar kilá'. Gawaá adoorihe ba/amár alhhe'eesay wásl gana tleéhh.

13Asma tseerér gurtaawe nee ar awee, nee da/arár damaá hikwa barnaxes kaa tsifaqamiís gawaá slaqwaá mukdá' ta har meetín i alé, mukdá' guri hhoohhooés,

14xáy, tseerér Kristo tí ga ló'wa bá/áke? Asma inós tina kilós haniís dír Mungú i alé ar /uuruú qeeruú alhhe'eesay wásl as tawa ilahhooár xaslxaansli wasl. Tseereerós muneerén ga hamátl nee tlehhema'aá slafíngw kooma'aaká, as masók atén Mungúdá' slaáf kuwa sagadiyuusaan.

15Asma aáng Mungú al'axweesani gana haniís dír múk i alé gídaabá aalír alhhe'eesay wásl kawa slay. Ala muu Mungú guna sadakuús qoomár alqadoodár geeraawo. Kristo iri gwaá' as muu nguwa gweeri dír tlehhemi'ii'ín kudae. Gawaá adoorihe Kristo an haraki/isusmoó alqadór /aben, as mukdá' taa ateét nee Mungú al'axweesantadá' Mungú aa oó' kawa slay ar adoorí.

16Gídaabárós a tí, alqadoorí a adór alqadór aali. Alqadór aali bir deer, al'axweesantadár aali kawa haniisi i /uuruú koondaaká ay dír gwa'arár heedaádá' alqadoodá' gaa oo' i xu'utit.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Asma qoomár inós bir slaaf, alqadoodá' i /uuruú koondaaká.

18Gawaá adoorihe tam qoomár alqadoodár aáng kawa alqadín, tseere i deer.

19Asma Musa adoorí gana tleéhh, gár har geerá a hara'ayár Mungú sleémeero gana alki/iít dír mukdá' aa burumburiit. Aluuwo tseerér damaay nee ar gurtaawe gari taataáhh, dinkwa nee ma'aay, tseere gari tsifaqamiís ar se'éngw bee/aangw oo da/atén nee loo/ór hisoópo, dír Kitaábu nee dír muu sleémeerowo,

20iri káh, “Gaarí a tseerér alqadoodá' Mungú naa hara'ayín dirhúng i alé.”

21Slám tseere gari malé tsifaqamiís dír heémaadá' nee dír xoosla sleémeero ar tara gadiyuús baraá saaliingo.

22Slám hara'aya i kat gídaabá, mura' sleémeero kun hhoohhooeemiis ar tseere. Ala bar tseere aa ku'utiká, gurtleemu i kaahh.

23Muruuwí a slaqsoó muruuduú gawaá doori. Gawaá adoorihe gár kuwa hariím aqo kun hhoohhooees ar ilahhooadá' ak hhoo'.

24Asma Kristo inós aa dahiiká baraá doó hhoohhoó' i alé, oo taa tleéhh ar dabaá muu. Asma do'wí taa tleéhh ar daba', an slaqsoó do'duú kilá' oo hhoohhoó'. Ala inós ina dáh gawaá dooraá kilá', as tiwa laqaaqan hamí dír geerá Mungú i alé as atén.

25Slám Kristo inós aa darahiiká daqtá yaarire as tiwa haniisi, adoodár geeraharusmoó úr oo saaliingw ir dararahi umuúqo kurko ar tseerér hikwaá ilahhooa.

26Asma geera barnaxes a adoorí, geera Kristo gár kuwa hariím a gwa'araarós gan inkaakii/ daqtá yaarire iimír yaamu kiwa tleéhh. Ala hamí qoomaarír alhhe'eesaywo inós nina hardáh baraaká' yaamu sagaáwa wák kilós as tlakweema ngiwa hingeesi ar gwa'araarós, tiwa kilós haniís ilahhooár wa ale.

27Muu gár kuwa hariím a in qaatl sagaáwa wák wa ale, nee alaá gwa'araaro tari sakwasleema.

28Adoorí an adoodár Kristo sleeme ku laqi. Inós kuna ilahhooár wa haniís sagaáwa wák wa ale as tlakweemaá múk yaariír ngiwa hingeesi. Inós nin malé ti'iit baraaká' yaamuuwo sagaáwa tsár wa ale. Ala gár nis hardahi a tlakweema hingeesarooká, ala a mukdá' inós gu daamaaraám nguwa ba/amisi.

Ebrania 10

1Hara'ayár Musa a geehhantamoó tawo oo muruudá' hhó' oo hardáh, ala a muruudá' oo kil'eeká. Asma hikwaá ilahhooa kin adoodá' ar harmamiis umuúqo kurko. Ala gawaá loohír adoorihe hara'ayár Musa muu boo/eesaro gu aleesleeraaká, kudá' ilahhooadá' ga hanmamiís.

2Ala geera bar ngi aleesleeér, geera alók inooín ilahhooadá' kaa qaroó máy hanmisuuwo. Asma mukdá' ilahhooár makaay ga hanmiís, geera barnaxes

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

tlakweemaaín kaa qaro hamaátl sagaáwa wák wa ale, geera alók tlakweemaá hamaatlár sla'á' i kahhiyá' baraá muner'ine.

3Ala ilahhooarí ar hikwa hanmisuwo a muu gun inslawtimís umuúqo kurko iidíguú daanduú tlakweemaawo.

4Asma tseerér awee nee ar gurtaawe tlakweema hingeesaro gi baloó aleesleeraaká.

5Gawaá adoorihe, qoomár Kristo niwa dahmaá slai baraaká' yaamí alé, iri oó' dír Mungú gídaabá, “Kuúng gár ta sla' a ilahhooarooká, laqaá hikwaá ilahhooarooká. Ala slaqwa ngina aníng i hanís.

6Kuúng ilahhooa aga slaiká, tidár hikwaá ilahhooa kiwa adoodá' alda/i gawaá meésár ilahhooár i aleeró. Slám ilahhooaduudá' ta hanmamisi as tlakweema iga slaiká.

7Ala aníng niri oó', ‘Mungú, aníng a deer, as tidá' kuúng ta sla' ngiwa tleehh adoodá' kara gooín daanduueé' wa ale baraá kitaábuú hara'ayár Musawo.’ “

8Gár geeraawo aa oó' a tí, “Kuúng ilahhooa a sla'aká, slám hikwaá ilahhooa sleeme i sla'aká, laqaá hikwaá ilahhooa awa ta adoodá' alda/i, laqaá ilahhooár taa hanmiís as tlakweema. Ilahhooarí sleémeero kuúng u sla'atimiská.” Inós adoorí gana oó', ilahhooarí sleémeero tam ka hanmamiisi ar adoodá' hara'ayár Musa i kat.

9Inós iri malé oó', “Mungú, aníng a deer, as tidá' kuúng ta sla' ngiwa tleehh.” Gawaá adoorihe Kristo ilahhooadár geera ar hikwa gana hingeés, as tidá' /aben ngiwa qaasi ar tiwa kilós haniisi.

10Yesu Kristo gana tleéhh tidá' sleémeero ar Mungú aa slaá'. Gawaá adoorihe atén taa hamaátl as adoodá' Yesu Kristo slaqwtós ngiwa ilahhooár wa haniís sagaáwa wák wa ale.

11Umuúqo geeraharusmoó saalíngw múk Yahudiro gadiyeérós gan tlehhahhiit umuúqo deelooro ar ilahhooadá' ar kilá' ngiwa hanmaamisi umuúqo daqto. Ala ilahhooarí tlakweema hingeesaro gi baloó aleesleeraaká.

12Ala Kristo ilahhooár wák kilós gana haniís as tlakweema. Ilahhooarí an tidá' hoot ay alhhe'eesay wasle. Adoorí tlee hhamooro ngiwa hhe'eés, iri iwiít bihhaá dákw /iyáy oo Mungú.

13Diirí an didár wakuuseerós ngiwa daamaaran kawa baali nee Mungú, nee kawa baraá dabaawós i qaasi.

14Asma ar ilahhooár wák kilós, tidá' aa haniís, inós mukdá' aa hhoohhooeés gwa múk ganaá' tleéhh ay alhhe'eesay wasle.

15Asma Qeeruú hhoohhoó' sleeme i lamabu'ún. Geeraawo gár i kaahi a tí,

16“Aako i kaahi, Gaarí an alqadoodá' án ni tleehhamór wa slaa' nee inooín alaá deeloodá' sleemeerowo. Aníng hara'ayar'eé' an baraá muner'ín i qaás, nee an baraá inslaway'ín i gooiím.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Nee iri malé oó', “Aníng tlakweemaaín nee tlehhemi'ii'ín kudá' tlakw i baloó inslawaaká.”

18Gawaá adoorihe, tlakweema barnaxes kaa gurtláy, ilahhooár tlakweema gár kas malé haniisi i káhh daqaní.

19Gawaá adoorihe, hhaee'eé', atén a aleeslawaán tawa dahaan ar pihhu'uuma ay Didá' ak Hhoohhoo' ar tseerér Yesu.

20Inós slaqwtós ngiwa haniís, loohír /aben gana gweér ar slafíngw koom. Atén an waaraahhaán ar loohirí, ar baraá baquuduú doó Mungú ay amór Mungú.

21Atén geeraharusmoó úr oo saaliingw u koomaán oo múk doó Mungú sleémeero gu ga/áw.

22Tlakweemaá muneerén kaa hamaátl, nee muneerén kaa hhoohhooeés. Slám slaqoorén kaa hamaátl ar ma'aá hhohho'. Gawaá adoorihe atén Mungú ku haratseewuwaán ar haratlintaaór ló', ar xure wasl.

23Haraxu'utirén tidá' taa lamabu'uumaán ka oohaán nee mawa baloó geexawaán. Asma Mungú al'axweesantós ngaa haniís, nee inós i inkihhimuúc kón.

24Atén masók ti kilootén ga/aawaán nee ti alee/iimisaán as tawa hootaan ar sla'aari nee ar tlehhema'aá hho'.

25Slám atén dinku'uumarén mawa mamaawaán, adoodá' muu bahh'alé i tlehhahhiti, ala masók tin kilootén harakeemisaán, ak alé as deeloodá' kawa tsahha' gídaabá naa naká/.

26Atén xu'uti barnaxes aga slawaán daanduú iidíguú looeema, aluuwo tlakweemaá sidoót kiri malé tleehhaán, ilahhooár tlakweemaadá' gi hingees i káhh daqaní.

27Ala aqo an daamaaraamaán ar daér ur, ay qoomár sakwasleema nee buhhtaá Mungú awa xaraaslá'. Buhhtaadá' umuúqo heewo oo Mungú gwa sii' ngu /ayiyá' adór astlá wa ale.

28Heé hara'ayár Musa gaa sii', inós gár kuwa hariím a in gwaa', ku gurtlayká, barnaxes múk tsár, laqaá tám, tlakweemaawós ngaa lamabu'uné'.

29Ala heé Garmoó Mungú gwa kalaa/ a adoomá? Sakwasleemarós ka ak ureéke? Asma inós tseerér alqadór Mungú gaa waaqaá', tidá' inós gwa hhoohhooes, nee inós Qeeruú Mungú guri malé /oosliislín, kudá' tsuuqa gi hanmaamiís.

30Asma inós u xuaán kudá' aa oo', “Li/aayd a daanduueé', aníng li/aay u buú'.” Nee aa malé oó', “Aako mukós gu sakwasleemuut.”

31A gár dae tlaaq kángw kilá' wa ale bara huuaán baraá dabaá Mungú slaáf i alé.

32Kuungá' inslawaak muruudá' taa sleeré' aáng. Asma qoomár kuungá' gwa/ateemaá Mungú kiwa sangw sleeré', qoomaadae ana ló'wa qiqtlaatliindé' baraá tlaampa'amisuú urene, nee slahha'amaayér yaariir ar taa sleeri'i.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

33Daqtakaaro kuungá' kilá' tunduna niqimís, tunduri slahhe'eemiís, nee tunduri /oosliislín dír geerá múk wa ale. Nee siiwarkaaro kuungá' ana dinku'umisé' nee múk hatlá' oo taa adoorí laqán.

34Kuungá' ana slahhahhaé' dinkwa nee mukdá' taa tsegiít. Slám muu muruuhúng nguwa hayohín, kuungá' adoodá' ana ya/aandé' ar qwal/amaaye. Asma kuungá' aga xué' gídaabá daqaari'iimarhúng ar hatlá' i deer, tidá' baloó faakaaká.

35Gawaá adoorihe, pihhu'uumarhúng ma qwaareesara', asma gídaabár ak ur ga koón.

36Kuungá' gár tunduwa hariím a an qiqtliindá', as adoodá' Mungú aa slaá' kawa tlehhita', nee gadaádá' inós aa oó' baraá al'axweesantose kawa sleera'.

37Asma Gooi i kat, “Alaá deelór niinawe kudá' hardáh niqo hardah, inós i kwahhaasiiká.

38Ala hee'eé' kudá' gan'amkú koóm, inós gár ir slafi a haratlintaao. Ala barnaxes aa alí kií/, muunuúeé' i qwalala/iiká as inós.”

39Atén a kahhaán baraá tla/ángw mukdá' alí kikii/a, tari qwaaraán. Ala atén dír tay diriiaan a baraá tla/ángw mukdá' haratlintaaór koóm, tari ba/amán.

Ebrania 11

1Haratlintaao bar koomaán a ló'wa xuaán gídaabá gadá' ta haraxuaan i tleehharút, slám a tsaahhaán gídaabá muruudá' ta araanaaká i deer.

2Baabi'iirén awa aáng kaa hhooeemaá i lamabu'ún asma haratlintaaor'ín.

3Haratlintaao bar koomaán a tsaahhaán gídaabá, yaamu kina tleéhh ar axweesantá Mungú. Muruudá' gehhoó' kuna tleéhh ar muruú gehhooeeká.

4Habili Mungú guna haratlintií', ilahhooár ak hhoo' ta tidár Kainiwo gari amór Mungú i haniís. Mungú ilahhooár Habili gari ya/án, gari ilaóh. Gawaá adoorihe Mungú Habili gway lamabu'ún as haratlintaaoorós, gídaabá a heé ganaá'. Habili tim aa gwaai ala tam laarí inós i kumiit axweesanto ar haratlintaaoorós.

5Henoko sleeme a heé haratlintaaór koóm. Gawaá adoorihe kuna loohatís nee Mungú ay baraá slafíngw hatlá', nee aa gwaaiiká. Kaa gooín gídaabá, “Kwaa ariiká malé alé, asma Mungú gura tláy.” A xuaán gídaabá gaarí ina tleehharút asma haratlintaaoorós. Asma Gooi i malé kat gídaabá, qoomár inós kuwa ar tlayká, inós Mungú gwa qwal/atís.

6Ala heé haratlintaaór koomaaká, Mungú qwal/atisaro gu aleeslayká. Asma heé amór Mungú káw, gár kuwa hariím a in haratlintii' gídaabá Mungú i deer, nee gídaabá Mungú mukdá' inós gu leelehhiít, gu slaasláwár i haniis.

7Nuhu inós a heé haratlintaaór koóm. Inós kuna gurbuú' nee Mungú daanduú iidíguú muruú hardáh oo geetlaákw qoomaadae. Adoodá' Mungú aa oó' gari ilaiwawaá/,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

miringamo guri tleéhh as múk do'ós nguwa ba/amisi. Múk aa haratlintii'iiká kuna sakwasleemuút as haratlintaaorós. Inós gan'amu guri sláy as haratlintaaoorós.

8Abrahamu sleeme inós a heé haratlintaaór koóm. Inós kuwa ateét, ateetamór Mungú gari iiár i qaás, iri tláy dír yaamuuwós wa ale, iri hardáh ay dír yaamuudá' Mungú aa al'axweés dirós i alé gídaabá i sleér. Slám iri tláy yaamuuwós wa ale, ala amór i kay gaa xuiiká.

9Iri hoót ar haratlintaao baraá yaamuudá' Mungú aa amoorós i al'axweés. Ala inós a adór dahaaymo baraá yaamuudae. Ina hoót baraá heémár wa ale dinkwa nee Isaka nee Yakobo. Inooín sleeme al'axweesantadá' Mungú aa oó' kaa sláy.

10Asma Abrahamu inós gár i haraxui, a gixsadá' Mungú aa geerí aldakuút gídaabá ngiwa tleehh, nee gari tleéhh, gixsadá' ihhafiirír hhoo' ga koom.

11Tam Sara sleeme inós i haratlintaaór koón. Gawaá adoorihe inós /uuru guri sleér, iri tsít, inós tam aa diindi. Asma inós al'axweesantadá' Mungú aa dirós i oó' gana haratlintí', gídaabá inós ga boo/ees.

12Gawaá adoorihe Abrahamu xwayla gari sláy, inós tam a adór heé aa gwaai. Nee heewí wák xwaylarós ka yaariir tam faarooro ka aleeslayká. Faaroorós a adór tsatse/uú gawaá doori nee adór hhasángw baraá afaá tlawi.

13Mukwí sleémeero ina qaátl, tawa baraá haratlintaaór i dirii'i. Ala muruudá' Mungú aa al'axweés inooín kwaa slayká. Kuna ár amór saáw i alé, kuri sa qwalaalaá/. Nee tari ya/án gídaabá inooín a dahaaye nee aauuse baraá yaamuuwo.

14Múk axweesantá adór tí ga axweemaamiís, ga laqaqán gídaabá inooín ayaaín oo kilá' ku leelehhiit.

15Geeraawo bar yaamaá ta leelehhiiti an kudá' ta dahhi, geera alók pa/aangw ku sláy oo tar ki/i.

16Ala a yaamuudaeká. Ala yaamaá inooín ta leelehhiiti an yaamuudá' ak hhoo', an yaamaá gawaá doori. Gawaá adoorihe Mungú i murumiitiká kuwa babay a Mungúín. Asma inós gixsár inooín ta hooti gaa tleéhh.

17Abrahamu inós a heé haratlintaaór koóm, tam garmaawós oo kilós Isaka guri ilahhooár wa haniís, qoomár Mungú Abrahamu nguwa iiár, Abrahamu inós an kudá' Mungú aa al'axweesantós i haniís. Ala Abrahamu ina ya/án garmaawós oo kilós nguwa ilahhooár wa haniisi,

18kudá' Mungú aa i axweés aáng iwa oó', “Xwaylár Isaka an tidá' ta babay xwaylarók.”

19Asma Abrahamu ga xuu' gídaabá, Mungú i /uuruú kón oo hee nguwa waaslee/atisi baraá múk aa qaátl wa ale, nee ar ló', Isaka nguwa malé sláy a adór heé naa sláy baraá waasle/uú wa ale. Adoorí ina tleehharút ar slaqsaay.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

20Isaka sleeme inós a heé haratlintaaór koóm, tam Yakobo nee Esau giri tsuúq. Asma tsuuqaadá' aa al'axweés a daanduú muruudá' aluú wa hardáh.

21Yakobo i haratlintaaór kón. Qoomár inós iwa afkwá gwa'arár i dirii'i, na/'aá Yosefu giri tsuúq tsaraawo, ságw hhartós guri i tlintií', iri Mungú sluufimiís.

22Tam Yosefu sleeme a heé haratlintaaór koóm. Qoomár gwa'araarós iwa naká/, inós iidíguú ti'inángw múk Israeli baraá yaamaá Misriro guri alki/iít, hara'aya gari haniís daanduú faduuwose gídaabá adór ki laqi.

23Xwaylitér Musa a múk haratlintaaór koóm. Na/ay'ín Musa kuri luú/ har afi qoomár slahheeraá tám alaá xwaylarose. Asma na/aay kuri tsaáhh gídaabá a na/oó hhoohhoó' kángw kilá' wa ale. Gawaá adoorihe taa da'ayuutiiká tam hara'ayár waawutmo si'imaawo.

24Musa sleeme inós a heé haratlintaaór koóm. Inós qoomár tawa heé úr, iri sií' kuwa ateetin gídaabá a na/oó dasír Farao.

25Iri tsawdín slahha'amaaye ngiwa slaslay dinkwa nee múk Mungú, ta iwa qwalaala/i ar har qoomár niina baraá tlakweemaá wa ale.

26Inós gana ár gídaabá, niqimis kuwa slay as Kristo, a gár gídaabár koom ló'wa ale ta daqaari'iimár Misri sleémeerowo. Asma inós gár i haraxui a bu'utuudá' i aluú wa slay.

27Musa ina yaamaá Misrír wa tláy ar haratlintaao, tam xaraasleemaá waawutmo gaa da'ayuutiiká. Asma ina kumiít ar pihhu'uuma adór heé Mungúdá' geetlaákw gu ga/áw.

28Musa deelmoó Pasaáka guri gaás ar haratlintaao, muu guri hara'ayín gídaabá tseere ka sliki gawaá duuxuute, as malaykamoodá' tsu/uút na/'aá baris baraá múk Israeliwo mingiwa tsuú/.

29Tari waaraáhh ar haratlintaao ar baraá tla/ángw tlawtá Shamu adór yaamaá kaahaár wa ale. Múk Misri adoodá' múk Israeli aa tleéhh kawa iiár eeharto, kiri guú/ nee ma'aay.

30Múk Israeli koo/ír gixsár Yeriko kana harwediít. Alaá deelo faanqwe koo/idá' iri hú' as haratlintaaoodá'.

31Rahabu, /ameenidár tsaatuso'o, inós sleeme i haratlintaaór koón. Inós kaa gaasiiká dinkwa nee mukdá' aa dee/aanuut. Asma inós mukdá' aa tsee/aaríngw ay guna dahi'íse ar wayda.

32A adoomá, gár án ni dook a milá daxta? Asma qooma i bu'utaká ar iidíguú Gideoni nguwa alki/iit, nee iidíguú Baraáka nee Samsoni nee Yefta nee Daudi nee Samweli nee iidíguú aaruuse.

33Mukwí a múk haratlintaaór koóm. Inooín waawituú yaamaá hatlá' ngurir ba/iyé', adór ganaa' ngiri tleehhiyé', ngiri tsaahhiyé' gídaabá al'axweesantá Mungú kaa boo/eés. Slám inooín afér direeri ngiri tseegiyé',

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

34aslaá xaraaslá' kiri tsuú/, nee slám inooín tana ba/án pangadaá xaraasla'a as mikiwa tsuú/. Inooín a múk slaqootlakwén, aluuwo /uuru nguri slayé' as haratlintaao. Tari slaqwaruusér xaraasl tleehhiít, slaqwaruusér hooma kari gusiisín.

35/Ameena bahh'alé muk'ín kudá' aa qaatl guna sleér, tinda waasleé/ baraá múk aa qaátl wa ale. Bahh'alé kiri slahhe'eemiís kángw kilá' wa ale, tam kiri tsuú/, ala kaa slaiiká kiwa ba/amisi asma gár ta slai a waasle/uudá' ak hhoó' kun sláy.

36Nee bahh'alé iiara'aduú niqimis nguna slayé' nee muxta, tam kiri tsegiít ar píngu, kiri dahamiís baraá doó tseegamo.

37Kina tlaquút ar tlaa/e, nee kina siiqiít ar masumenadu, kina iiara'ár nee kiri tsuú/ ar pangadu. Inooín tana harweeriirín tawa tlabaá bee/ángw dahamiisi nee tlabaá aara. Inooín a múk liitlakwén oo ta slahhe'eemiisi nee oo ta muruú tlákw i tlehhiiti.

38Yaamuuká' i harina'aaká mukwí nguwa kona'. Inooín tana harweeriirín didá' muu iwa kahhi nee gawaá tlom'i. Tana hoót baraá mar'o nee baraá boh'ee.

39Mukwí sleémeero kuna ya/án nee Mungú as haratlintaaor'ín, ala gadaádá' Mungú aa al'axweés ngaa slay'iiká.

40Asma Mungú gár ak hhoo' gaa amohhe'eés iimír aáng wa ale as atén. Inós gár i slai a boo/eesár axweesantós inooín makawa i giirín hardahamuuwo ta atene, ala masók an al i hardahaán.

Ebrania 12

1Ala atén taa harweér nee lambu'uuseerí yaariir adór hunkár alé. Gawaá adoorihe atén sleeme gár tiwa hariím a muruudá' sleémeero oo atén ti iilooeemiís un kwahhaán, nee tiwa paratlaan nee tlakweemaadá' sleémeero awa atén taa oohiye', nee slám atén tawa geerí ta'aaiman ar qitla baraá qwaatloodá' taa dír geeraarén i qaasi.

2Atén gár tiwa hariím masók a Yesu un ga/aawaán umuúqo siiwaro. Asma inós an iimu/úngw haratlintaaoorén, nee slám inós haratlintaaoorén ga boo/ees. Inós qwal/uudá' inós gu daamaaraám guna ár. Gawaá adoorihe gwa'arár msalaába gari qiqtlín, tam murér gwa'arár adoorí ga gaár i xuiiká. Nee hamí aa iwiít bihhaá dákw doó /iyáy oo kitangwduú aleesleemu oo Mungú.

3Kuungá' inós inslawaak, adór inós tlaampa'amisuú xaraásl oo múk tlakuuse ngura sa qiqtlín. Gawaá adoorihe kuungá' ma slaaqataara' nee ma mune siaara'.

4Kuungá' an slaqwá' nee tlakweema, ala tam hamihe heé taa gaás i kaahh baraahunge as slaqwaraarí.

5Ahaá, axweesantadá' Mungú ar gurkwa/amisuú koom, kuungá' aga gunqaresí'i, tidá' tinda amorhúng i gooín as kuungá' tawa na/'iiwós, axweesantadá' kah, “Garmaaeé', gurbu'utá Aako maa waaqa'aar, nee slám ma mune siaar burtu iigahhamiit nee inós.

6Asma Aako umuúqo heé i slai aqo gun iigahhamiit, nee umuúqo garmoó aa slaá' aqo gun muux.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Kuungá' gár tunduwa hariím a slahha'amaayeerí an saqiqtliindá' as tunduwa intsaahhatimisi nee Mungú. Asma Mungú kuungá' nun adoorí laqán as kuungá' tawa daaqaywós. Garma i deéro oo ta muxiiká nee baabuúwós?

8Ala kuungá' burtundu muxiiká, ar adoodá' umuúqo heewo is harin, daqdá' kuungá' a na/'aá dorooway, slám a na/'aá kil'eeká.

9Baabi'iirén awa slaqwa atén tina muxiyé', nee atén inooín ngiri ilaiwawa/aán. Ala gawaá adoorihe a tsiníheéke Baabuúduú muneerén bura ak ilaiwawa/aán, nee tari slafaán.

10Baabi'iirén awa slaqwa baraaká' yaamuwo atén tin muxaxiná' as slafiingwí oo har qoomár niina. Slám tina muxiyé' ar har adoodá' inooín taa ár. Ala Mungú inós atén tin muux ar adoodá' atén ti gaa waa buu', asma inós gár i slai masók atén hhohhoaarirós tidá' an slawaán.

11Qoomár hee burku muux, muxta dirose a gár qwal/uú koomaaká, ala a gár gurhaamír koom. Ala aluuwo muxtaadá' gár ni hup a slafíngw ganaá' oo wayduú koóm dír heedaádá' muxtaadá' gaa slayi.

12Gawaá adoorihe, daberhúng tidá' aa wananaut gawtí gan'aasaak, nee gurunge'eerihúng kudá' /uuruú kooma'aaká kwa/asaak.

13Lohudaá ya'aahúng qwatsaak, as yaaeedá' aa sol'ot miwa qét, ala masók a kan hungu/uus.

14Wayda leeleehhaak, tawa hota' ar wayda nee muu sleémeerowo. Nee hhoohhooeema leelehhitaak, asma heé Mungú gu ár i kaahh, hhoohhooeema bir kahhiyá'.

15Ga/aawaak, hee tsuuqaá Mungú mingiwa sií'. Slám ga/aawaak, magoót miwa deeruút baraá tla/angwhunge, nee nuri hhitín. Asma magoót ar adoorí ga aleesleér múk Kríshaanáy sleémeero nguwa qarkwí qas.

16Slám heé tsaatusmo miwa deeruút. Slám hee mukuwa baál nee qeeruú adór kuduú múk baraaká' yaamu, adoodár Esaú wa ale. Asma inós aalirós ar barisi'iima gana weeriís as muruú /aymár wák kilós.

17Nee kuungá' a xuá' gídaabá, inós aluuwo tsuuqaá baabuúwós ngiwa leelehhiít, kuri sií'. Asma inós pa/ángw hhu'u'uungw gwa slayká, tam ngwa leelehhiiti kángw kilá' wa ale ar hhirhheeri.

18Asma tloomár kuungá' taa i hardaté' a tloomár kwatiitaro ta aleeslayká dabaawo, a tloomár Sináirooká, tidár múk Israeli aa i hardáh aáng. Slám kuungá' asltadá' gawaadá' wa oh aga i hardati'iiká, laqaá tlaangídá' bo/ ar gawaadá' i dirii', nee giwti nee baambao,

19nee slám /aa/aá tarumbeéta, nee afór axwees. Asma afoodá' ina adoodár axwés, tam mukdá' axamiís iri firín gídaabá, afoodá' mindiwa malé ilawáts dir'ín i alé.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

20Asma inooín qitla kwaa aleeslayká hara'ayaadá' taa amor'ín i oó' gídaabá, “Kudá' tloomarí ga kwatiít aqo kun tlaquut ar tlaa/e tam barnaxes a makiito'o.”

21Muruudá' taa ár a muruú dae tlaáq kángw kilá' wa ale. Tam Musa iri oó', “Aníng aga ló'wa da'ayuút, tam nay daaraxaát.”

22Ala kuungá' tloomár taa i hardaté' a tloomár Sayuni, nee gixsár Mungúdá' slaáf, gídaabá Yerusalemudá' gawaá doorí dirii', nee amaqawár yaariir ar malayke.

23Kuungá' dír tay dir'a' a baraá boo/oó mukdá' qwal/uú koóm, dinkwaadár na/'aá Mungú, kudá' baris. Umer'ín kaa gooín gawaá dooriwo. Kuungá' dír tawa sihhimita' a dír geerá Mungú, kuduú sakwasleemusmoó muu sleémeero, nee dír geerá qeereemaá mukdá' ganaá', kudá' taa hhoohhooeés.

24Kuungá' nina hardaté' dír Yesu. Inós an harki/isusmoó alqadoodá' /aben. Tam tseereerós tidá' hhoohhooeemiis i ak axwés ta tseereedár Habiliwo.

25Ala qaytsité', Yesudá' nee kuungá' axweés mu siaara'. Mukdá' Mungú gwa sii' iiár i qaasaro, qoomár iwa axweés baraá yaamu ar afór Musa, mukdá' aa ba/anká. Ala atén adór tar ba/aman a adoomá, atén barnaxes inós ugwa siaán, kudá' gawaá doorí wa axweés?

26Qoomaadae afór Mungú yaamu gina diingís. Ala hamí al'axweesani ngaa haniís gídaabá, “Yaamu in diingiís malé ale sagaáwa wake, ala a yaamu kiloseeká, tam doori sleeme.”

27/Aymi'iidá' “malé ale sagaáwa wake” gídaabár i laqaqana' a tí: Muruudá' diingisaro ta aleeslay, ku hingees. Gídaabárós a muruudá' sleémeero oo taa tleéhh. Ala muruudá' diingisaro ta aleeslayká, i kumiit.

28Waawuti'iimár atén ta slawaan a tidá' ta diingisiiká. Gawaá adoorihe atén gár tiwa hariím, a Mungú un sluufimiisaán ar adoodá' inós i slai, ar tiwa niinaweemisaan nee kuwa ilaiwawa/aan.

29Asma ar ló', Mungúrén an asltá mura' sleémeero gu /aay.

Ebrania 13

1Kuungá' kumiité' tiwa sla'asla'a' adór hha'aá baraá Kristó wa ale.

2Ma gunqaruutara' dahaaye kawa dahi'iimisa' baraá marayhunge. Asma awa adoorí ngaa tlehhiitiye', daqtakaaro malaykér Mungú ngaa dahi'isiyé', ala inooín kaa xuiiká.

3Mukdá' taa tsegiít baraá doó tseegamór i aleeró, inslaslaawaak. Kuungá' sleeme masók an adór múk taa tsegiít dinkwa nee inooín. Tam mukdá' ta slahhe'eemisi sleeme inslaslaawaak, asma kuungá' sleeme a múk slaqwaá koóm adór inooín wa ale.

4Muu sleémeero duuxo ngi ilaiwawa/i. Hhawaata nee hareerós masók a múk inkihhimuúf koóm baraá duuxor'ine. Asma Mungú fuquuse nee tsaatuuse ga sakwasleemuut.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Kuungá' ti harmagahhe' gawaá sla'aarír peésaro, ala muruudá' kuungá' ta koonda' i bu'uuti dirhunge. Asma Mungú inósuú kilá' ina oó', “Aníng kuúng u gaa wa /aaruwaaká, slám u baloó mawaaká.”

6Gawaá adoorihe atén adoorí ooaro a aleeslawaán ar haratlintaao gídaabá, “Aako an alee/iisusmooeé', a da'ayumiitaaká. Hee gár i aníng i tleehhi a umós?”

7Kuungá' geeraharuuserhúng inslawaak, tidá' axweesantá Mungú ngaa dirhúng i alki/it. Slafingw'ín kuungá' inslawaak adór inooín tara hoót, nee adór tara qaátl, haratlintaaor'ín na eeharaak.

8Yesu Kristo inós an kuduú isá/ nee laarí tam ay alhhe'eesay wasle.

9Kuungá' intsaahhasár dimbadimbé ar hatlá' munduwa paslís baraá loohír ganaa'a. Asma gár muneerén ga gawdees a tsuuqaá Mungú, ala a hara'ayár dimbadimbeheeká ar daanduú muruú /ayma. Asma mukdá' hara'ayaarí gaa eehaar, alee/isoó taa sláy i kaahh dír hara'ayaarihe.

10Atén meésár ilahhooa a koomaán. Geeraharuusér salíngw múk Yahudi, tidá' gadiyuus baraá heémár wa ale, ya/aám ka konká ar muruuduú gawaá daanduú meésaarén tí nguwa /ak.

11Geeraharusmoó úr oo saalíngw múk Yahudi tseerér hikwaadá' taa tsuú/ ilahhooár wa ale, gan haahuuw baraá heéma ay Didá' ak Hhoohhoo', as ilahhooár tlakweemaá wa ale. Ala slaqwaá makaydá' kin da/aa/aa/án dír tsee/aá gixsár wa ale.

12Gaarí an gár Yesu kusa gaás dír tsee/aá afkuú gixsár i alé, muu nguwa hhoohhooeesi ar tseereerós ar kilá'.

13Gawaá adoorihe qwalaasé', atén u i daqawán amór tsee/aá gixsár i alé, atén sleeme mure kawa slawaan dinkwa nee inós.

14Asma baraaká' yaamuuwo gixsár ak hoot a koomanaaká, ala atén gixsadá' hardah an leelehhiitaán.

15Gawaá adoorihe atén masók Mungú un ilahhooarén i hanmiisaán ar xirif umuúqo daqto ar loohír Yesu. Gídaabárós a Mungú un xirfayeemisaán ar afeerén.

16Kuungá' ma gunqaruutaara' tlehhma'aá hho' kiwa tlehha' nee tiwa alee/iimisa', asma gaarí an ilahhooadá' Mungú gu ak qwal/atimis.

17Kuungá' geeraharuuserhúng ilaiwawa/aak, nee adoodá' inooín ta kaahi tlehhiitaak. Asma inooín munerhúng ngin ga/aayá' xweera nee tlaatla/aango. Asma faarór gadiyér'ín ngi ooiyá' dír Mungú i alé. Kuungá' bar iga ilaiwawa/é', inooín daqaní gadiyér'ín ngi tleehhiyá' ar qwala/, ala ar gurhaamirooká. Ala barnaxes kan tleehh ar gurhaami gadiyér'ín daqaní gár dirhunge i bu' i káhh.

18Kuungá' kumiité' atén tiwa aleefiriiriinda'. Atén a xuaán gídaabá atén munér hho' a koomaán. Asma atén gár ta sla'aan a tidá' ganaa' kawa tleehhaan umuúqo deelooro.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

19Án kuungá' nun ló'wa harhhehhe'eemiís aníng iwa aleefiriiriinda' dír Mungú wa ale, as Mungú aníng iwa ki/isi amorhúng i alé ar gaanslaay.

20Aakoorén Yesu inós an de'eamusmoó úr oo bee/aangw. Mungúduú wayduú koóm Yesuwí guna waaslee/atís baraá múk aa qaátl wa ale, ar /uuruú tseereedár alqadór alhhe'eesay wasl.

21Mungúwí umuúqo gár hhoo' ngi kuungá' i haniisi, as kuungá' sla'aarirós kawa tlehha'. Inós tidá' i slai ngi tleehhi baraá muneerene ar loohír Yesu Kristo. Inós i xirfuuti ay alhhe'eesay wasle. Amin.

22Hháe, án kuungá' nun harhheehhe'eemiís, kuungá' axweesantír gurbu'uungw na ilaoohaak ar inkihhimu. Asma barwaárí naa kuungá' i gooiím axweesanoó yaariír oo i koon i kaahh.

23Án kuungá' nu xu'utisár wa slaá', gídaabá hhiyaarén Timoteo kwaa gweér baraá tseegamooro. Ala inós bar naa hardáh ar gaanslaay, án nee inós ti al koomaán niwa amorhúng i hardahaan.

24Geeraharuuserhúng sleémeero intsihhiisaak, dinkwa nee múk hhohhó' oo Mungú sleémeero. Hhaeedaádá' yaamaá Italiár dahhá' kuungá' nu intsihhiimisiyá'.

25Mungú kuungá' sleémeero nu tsuuqi.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Yakobo

Yakobo 1

1Anuú Yakobo, lawaalmoó Mungú nee oo Aako Yesu Kristo barwaárí ngina gooiím amór tlahha'aá mibá nee tsár awa naa diyaya/aatiye' baraá yaamaá dimbadimbé. Laawaay.

2Hhaee'eé', kuungá' iiara'aduú dimbadimbé bura sleeré', kuungá' harafaaraak tawa qwal/uú úr dirhunge.

3Asma kuungá' a xuá' gídaabá haratlintaaorhúng barka iiara'ár, gár i huwahup a qiqtliingw.

4Ala qiqtliingw gadiyér ganaa' ngi tleehhi, as kuungá' masók a múk ganaá' baraá umuúqo gaaro, nee tam tawa múk qoóm, slám kuungá' a /aaruura'aaká.

5Ala baraá tla/angwhunge hee barnaxes sagaalooa gu wa /aaruúr, gár kuwa hariím a Mungú gun firín, kudá' muu sleémeero gu tsuuqaá i hanmiís ar yaareema, slám i gahhamiitiiká. Inós sagaalooa ngi haniis.

6Ala i firin ar haratlintaao ar xure wasle. Asma heé xurumiít a adór gwaanduú ma'aay oo baraá tlawi, kudá' ta gusiisin nee fur'a nee kuwa kwakwaahhi umuúqo bihhiwo.

7Asma heé adór kwí inós miwa haraxuú' dír Aakoowo gídaabá iwa gaa slay.

8Asma inós a heé badu tsár oo baabaqaamiís baraá lohuduuwós sleémeerowo.

9Hhiya' kudá' uroó koomaaká i qwalaa/i asma kwaa uráy i haniís nee Mungú.

10Nee kuduú daqaarmo, inós i qwalaa/i asma kwaa niinaweés. Asma daqaarmo in adór /ayór sla/atá wa qwaar.

11Asma tsee/amuú xaraásl sla/a gan da/aa/án, gari kaahas, /ayorós iri hú', hhoohhooartós iri fák. Tam daqaarmo sleeme aqo in adoodár /oots iri qwaar baraá daawitimeerós sleémeerowo.

12Heé amohhoó' an kudá' iiara'at gu sa qiqtliím. Asma iiara'at bungura ar baá/, aluuwo slamaangw gu sláy. Slamaangwí an slafingwdá' Mungú aa al'axweés nguwa haniisi dír kudá' sleémeero awa inós ngu sla'á'.

13Hee burku iiara'ar, miwa káh, “Aníng tin iiara'ar nee Mungú.” Asma Mungú ku baloó iiara'ariiká nee tlakweema. Slám inósuú kilá' hee gu baloó iiariiká.

14Ala umuúqo heewo kun iiara'ar nee ilatleerirós ar kilá', tidá' tlakw, kun uuruxún nee kun al/agín.

15Aluuwo ilatleerirós bira tsít, iri laqwál tlakweema. Nee tlakweemaadá' binda kwa/iyé', gwa'ara ngiri laqwaaliyá'.

16Hhaee'eé' awa sla'aaruúse, mutunduwa al/aáy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17Umuúqo gár hhoo' nee umuúqo gár ganaa' amór kingiwa hanmiisi a gawaá doori. Amór Mungú ngin dáhh, kudá' gwa/ateemaá gawaá doori gaa tleehh. Asma inós i warqaaqayká, slám atén ti baraá giwtír i geexayká.

18Gawaá sla'aarirose inós atén tina laqwaál ar axweesantá looeema. Adoorí gana tleéhh as atén tawa adór bu'uungós tleehhitaan, kudá' aa giirin, baraá muruuwós kudá' sleémeero oo aa tleehhi.

19Hhaee'eé' awa sla'aaruúse, tí xuaak gídaabá, umuúqo heewo masók ku inslaáhh gaa axaasaro, ala miwa gaanslín ilawatsto, laqaá buhhtaawo.

20Asma buhhtaá hee gan'amuú Mungú ngu tlehhiitiaaká.

21Gawaá adoorihe, slasla/aru sleémeero hingeesaak, nee tlakweema sleémeerowo, nee axweesantadá' tinda dahaás baraá munerhúng i alé kawa ilaota' ar tsatsa'areema, axweesantadá' ba/amisaro ga aleeslaw.

22Kuungá' adoodá' axweesani i kat na tlehhiitaak, ala ma tawó axamiisara', nee tin kiloohúng al/agiindá'.

23Asma hee bar axweesani ga tawó axamiis, ala gár i tlehhiiti i káhh, heé adoorí a adór heé gitsee/aawós gaa i qaytsiit ar baraá looa.

24Tina i qaytsiít, ala iri tláy, tiri gunqaarees adoodá' i dirii'i.

25Ala heé hara'ayár ganaa' gaa i qaytsiit, tidár muu gu gweer baraá lawaali'iimaaro, nee iri baraadá' wa hoot, heedaádá' tidá' aa axaás ga gunqareesiiká, ala a gan tlehhiit. Heewí daqaní a heé amohhoó' baraá tidá' sleémeero i tlehhiiti.

26Hee bir kaahi, “Aníng a diínír koóm,” ala inós tsifraangós gu il/anká, heewí a muunuúwós kilós gun al/agín. Diínír heé adoorí i hariindaaká.

27Diínír hhoohhoo', ar slasla/areeká dír geerá Mungú Baabahe, a tí, panaay nee /ameenár kwaeeli kiwa qaytsuú aeera' baraá slahha'amuuine, nee tiwa harmagahha' nee tlakweemaá yaamu.

Yakobo 2

1Hhaee'eé', kuungá' Aakoorén Yesu Kristo ugwa haratlintié', kudá' baraá xirfuú wa hoót. Gawaá adoorihe kuungá' bar alhotá' nee muu, barqaanti ma tlehhiitara'.

2Gawaá slaqsaywo múk tsár bar naa hardáh baraá doohúng oo saaliingw. Oo wák inqwaruú hhohhó' ngwa tsiít, nee munga'aá miiri/á' ngaa dahaás. Oo tsár a liitlakusmo, slám inqwaruú naa dahaás ku slasla/arén.

3Kuungá' heedaáduú inqwaruú hhohhó' ngwa dahaas, una ilaiwa/é', kuri beera', “Qwaláng, diirí hhoohhoo' i iwiiteek.” Ala heedá' oo liitlakusmo kuri beera', “Kuúng diisíng i sihhiiteek,” laqaá, “Qwaláng, diirír ya'aaeé' i iwiiteek.”

4Ala kuungá' adoorí bara tlehhé', a barqaanti ana tlehhé' baraá tla/angwhunge, sakwasleemár ganaa'aaká kay tlehhé' ar sla'aarirhúng tidá' tlakw taa eehadé'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Hhaee'eé' awa sla'aaruúse, iia qaasaak. Ahaá, Mungú liitlakuusér baraaká' yaamu gaa tsawaáriíke, tawa daqaarér haratlintaao, nee aaluusér waawuti'iima, tidá' aa al'axweés haniisaro dír mukdá' inós gu slaá'.

6Ala kuungá' liitlakusmo una murekesé'. Múk kuungá' nu slahhe'eemiís nee tunduri huwahuuw amór maraá kwasleema, a daqaareéroóke?

7Slám múk umuuhúng gu /ooslisliím a inooíneéke, umuuhúng kwisíng hhoohhoó' oo Mungú naa haniís.

8Ala bar kuungá' dabeedár waawuti'iima aga boo/esé', tidá' taa gooín gídaabá, “Inslaawmoowók slaeek, adoodár kuúng tir kilók sla',” kuungá' daqaní adór hhoo' aga tlehhé'.

9Ala bar kuungá' muu ugwa barqaantusé', tlakweema iga tlehhé', nee dabe nuri sakwasleemút, kuungá' tawa múk dabe gaa sii' eeharto.

10Hee bar dabe sleémeero gaa óh, ala hara'ayár wák gari sií', inós dabe sleémeero gaa sií'.

11Asma kudaádá' aa oo', “Ma fuquusaar,” a kudaádá' aa oo', “Hee mu gaasaar” sleeme. Ala kuúng tam aga fuqusiká, ala bar aga tsu/út, kuúng dabe sleémeero aga sí'.

12Axweesanayhúng nee tlehhemi'iihúng masók a adór mukdá' ta sakwasleemuuti ar dabeedár muu gu gweer baraá lawaali'iimaro.

13Asma sakwasleema i gurtleemuú koondaaká dír heedaádá' gurtleemu gwa tleehhiikahe. Ala heedaádá' gurtleemu gwa tleehh, gár i da'ayumiiti i káhh dír geerá kwasleemaro.

14Hhaee'eé', hee bir kaahi, “Aníng a haratlintaaór koóm,” ala barnaxes tlehhema'aá haratlintaaór laqaaqaamá' gi konká, haratlintaaoodá' gár i bu' a milá? Xáy, haratlintaaoodá' gu ba/amísa?

15Gawaá slaqsaywo an ooaan gídaabá hhiyaako wák laqaá hho'orka wák gár aa tsít a inqwaruú slaxareemo, nee muruú /ayma gu koondaaká.

16Ala heé wák baraá tla/angwhunge binga báy, “Tláw ar wayda, inqwaruú tsaaqwa ga ilaá/ tsiiteek, /ayma aweek,” ala barnaxes gár taa hanisé' i káhh ar slaqwtós ga gaa wa buu', alee/isoó aa sleér a milá daqaní?

17Haratlintaao sleeme a adoosíng. Barnaxes haratlintaao aa geehhoouuriiká ar baraá tlehhemi'i, haratlintaaoodá' a gár aa gwa'.

18Laqaá daqtakaaro heeko i ooi, “Kuúng gár ta koon a haratlintaao, aníng gár ni koom a tlehhemi'i.” Ala gár án ni oo' a tí gídaabá, “Haratlintaaoorók tidá' tlehhema'aá koomaaká laqaamang, gídaabá tawa haratlintaaór ló', nee daqaní aníng haratlintaaor'eé' ngi laqaám ar loohír tlehhemi'i, gídaabá tawa ar ló'.”

19Kuúng a haratlintaatí' gídaabá Mungú a wak. Adoosíng i qoón. Tam neetlaame sleeme adoosíng ga haratlintaatí', nee ta daararaax sleeme as dae.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[20]Kuúng a daktani. Kuúng a xu'ukáhe gídaabá haratlintaaór tlehhema'aá koomaaká, gár i bu' i káhh.

[21]Ahaá, baabuúrén Abrahamu kuwa gan'amuú i harafaár, gár kusa gan'amuú i harafaár a tlehhemi'iiwookáhe, qoomár garmaawós nguwa ilahhooár wa haniís.

[22]A ga/eéraáke, haratlintaao gadiyeét gana tléhh dinkwa nee tlehhemi'iiwós, nee ar gídaabá haratlintaaoorós iri bó/ ar loohír tlehhemi'i.

[23]Gawaá adoorihe Gooidá' iri bó/, tidá' aa kat gídaabá, “Abrahamu Mungú guna haratlintií', inós kuri gan'amuú i harafaár as haratlintaao,” slám inós kuri báy a mulqumoó Mungú.

[24]Gawaá adoorihe a ga/eéraáke adór hee kur gan'amuú i harafadiiti as tlehhemi'i ala as haratlintaao kiloseká.

[25]Tam Rahabu sleeme, tidár tsaatuso'o, an adoodá'. Inós ya/abuuseedár aáng gana dahi'ísa nee gari dúx ar loohír hatlá'. Inós kaa gan'amuú i harafaáriíke as tlehhemi'iidá'?

[26]Asma muuná bira /eét, slaqwa aa gwá'. Gawaá adoorihe tlehhemi'i bir kahhiyá' sleeme, haratlintaao aa gwá'.

Yakobo 3

[1]Hhaee'eé', múk yaariír baraahunge matawa intsaahhatuuse tleehhimiít, asma a xuá' gídaabá ateéká' intsaahhatuuse sakwasleemarén ka gawit ló'wa ale ta tidár múk hatlae.

[2]Asma atén sleémeero a dakumaamiisaán baraá muruú yaarire. Heé dakumiisaaká baraá axweesanto, inós a heé ganaá', a heé slaqwtós sleémeero ila/aro ga aleesláw, nee geeraharto.

[3]Atén him'e a qamiimaán gawaá taqeesamá faras, as geerahartarén ngiwa ya/ana', gawaá adoorihe slaqooín sleémeero warqeesaro i aleeslawaán.

[4]Slám malé alé miringamoób úr ga/aawaak, ala tam ku ure, nee tam ku huwahuwi nee fur'ár xaraasla, ala ku aleesláy warqeesaro nee xooslmoodá' niiná oo madit amoodár geeraharusmo ngur slai huwto.

[5]Tsifraangw sleeme an adoorí. Inós tam xooslmoó niinawe, ala muruú inós tir xirfeemisi ku ló'wa urén. Qaytsité' tsitiito'ór niina ar asla adór gartá ur ló'wa ale ngir ohaahiin.

[6]Nee tsifraangw a adór asla. Inós a adór yaamaá naa hatsiye' tlakweemaawo. Inós i baraá slaqoorén i dirii', an kudá' slaqwa sleémeero ga tlakweemár a'áw, slafiingw sleémeero guri oohiis ar asla, nee inósuú kilá' asltós amór i dahh a baraá asltá daqisleém.

[7]Asma umuúqo makaá dimbadimbehe, nee tsir/o, nee ya'aawasle nee makaá baraá tlawtí diriiá', de'eengo ki aleesláy, slám kaa qaroó de'én nee muu.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Ala heé tsifraangw de'eengo gu aleesláw i kaahh. Inós a adór tlakweemaá lakiita'aaká, inós aa haáts qarkwá gwa'arár huwahuwa.

9Atén Mungú, kudaáduú Aako nee Baabá, un diidi'iimisaán ar tsifraangwí. Slám ar tsifraangwí oo kilae mukdá' taa tleéhh ar slaqsoó Mungú un lu'umisaán.

10Gawaá afkwihe gár ti'imiit a tsuuqa nee lo'o. Gawaá adoorihe hhaee'eé', muruú adór kwí miwa tleehharuút.

11Kutli i káhh ar ma'aá tsuuá' duxuum, iri ma'aá qarqará' dúx sleeme baraá tsinqár wák wa ale.

12Hhaee'eé', /aantsí i deéro ar mamaá miseituni gi laqwaal? Laqaá xa'anoó sabiíbu i deéro oo /aantsí ga laqwaál? Gawaá adoorihe sleeme kutltá ma'aá diwtá koom, ma'aá tsuuá' ngi duxká.

13Baraá tla/angwhunge heé sagaalooár kooóm nee oo xu'utír kooóm i deéro? Ala bir deer, inós gár kuwa hariím i hooti ar hotángw hhoohhoó', nee sagaalooarós ngi laqan ar tlehhemi'i, ar tsatsa'areemaadá' baraá sagaalooár dahhá'.

14Ala kuungá' barnaxes da/itá tlarara/aay a koondá' baraá munerhunge, nee barnaxes ti kiloohúng sla'á', ma daara/aamara' tiwa kiloohúng xirfayeemisa' ar lama, looeema kari siá'.

15Sagaalooarí a tidá' naa gawaá doorí wa awetká, ala a tidár baraá yaamu, a ar qeeruuwooká ala ar Neetlaangw.

16Asma didár da/i iwa deér, nee muu tiwa kilooín slai, tlaahhi i kahhká, nee umuúqo tlehhema'aá tlakw i dayá' didaádae.

17Ala sagaalooadá' gawaá dooraá daahh a adoorí, gár har geerá ka hhoohhoo'. Slám i wayduú koón, nee ka tsatsa'aar. Nee slám axweesanoó muu gu huwaahúp. Nee slám fola i kaahh dirose, laqaá hhaahhafiingw.

18Mukduú loo/ír qamiím ar wayda, gadiyér'ín gár i huwahup a gan'amu.

Yakobo 4

1Slaqwararí sleémeero nee gilaká' sleémeero baraá tla/angwhunge amór i dahhiya' a amá? A baraá ilatleerirhúngeéke, tidá' slaaqw baraá slaqoohúng wa ale.

2A ilatleeruusá', ala gár ta koonda' i káhh. A tsu/utá' nee a da/itá ara'aandá', ala gár ta slasleera' i káhh. A mak slaqwá' nee a muxutá'. Gár ta koonda' i káhh asma a firiiriinda'aaká.

3A mak firiiriindá', ala a slasleera'aaká asma firorhúng ka tlakw. Asma an firiiriindá' as ilatleerirhúng kawa boo/esa'.

4Kuungá' tunda inkihhimuc wásl! Kuungá' a xua'aakáhe gídaabá, hee bar mulqumoó múk aa haratlintii'iiká, inós a wakusmo dír Munguhe. Gawaá adoorihe heedaádá' ga slaá' tawa mulqumoó múk aa haratlintii'iiká, inós tin wakusmo tleehhiit dír Munguhe.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Laqaá kuungá' ka xua' Gooi in tawó axwésa, tidá' kah gídaabá, “Mungú qeeruudá' aa baraarén i qaás, gun ilatleeruus ló'wa ale, as masók tawa kós kilós.”

6Ala tam adoorihe tsuuqaadá' ni atén i hanmiisi ki ak ló'wa ur. Gawaá adoorihe Gooi i malé kat, “Mungú múk daara/aám gu sii', ala mukdá' ti niinaweemiís gu gurtláy.”

7Gawaá adoorihe Mungú ilaiwawa/aak, Neetlaangw na siiaak, nee inós kuungá' nuqo ilagoow.

8Mungú na haratseewuwaak, daqaní inós kuungá' nu haratseewúy. Dabaahúng hhoohhooeesaak, kuungaásingá' tlakuuse. Nee munerhúng hamaatlaak, kuungaásingá' badu tsarét.

9Gurhaamuuté', nee tsuunqumisé', nee /aa/amiimé'. Qasengwhúng i warqay tawa tsuunqumis, nee qwal/uuhúng i warqay tawa gurhaami.

10Ti niinaweese' dír geerá Aakoowo, nee daqaní inós kuungá' nu ureemiis.

11Hháe, miti /aysanáy i tlaaqara'. Heé hhiyaawós gu /aysantí tlaáq, laqaá gu sakwasleemuút, heewí a hara'aya gan /aysantí tlaaq laqaá gan sakwasleemuut. Ala kuúng hara'aya bara sakwasleemút, kuúng a heé hara'ayár eeharaharaaká, ala aga sakwasleemusmo tleehhít.

12Kudá' hara'aya gaa haniis nee kuduú sakwasleemusmo a wak kilós. Inós an kudá' hee ba/amisaro gu aleesláw, laqaá nguwa qwaareesi. Kuúng a heemá tam heé hatlá' kuwa sakwasleemut?

13Ala iia qaasaak. Bahh'alé baraahunge a kata', “Laarí laqaá matlo a dahaán baraá gixsarka, nee tari hootaán baraadá' wa ale kurkú wake, halaanu'uuma kari tleehhaán nee slaasláwár yaariir kari slawaán.”

14Ala tam adoorihe kuungá' a xua'aaká ar matlo tleehharuut. Slafingwhúng a gár milá? Asma kuungá' a adór wahaamuú qoomár niina, ala siiwár niina bira waaráhh iri ilaá wa qwaar.

15A tsiní geera bar kata', “Aako biringa slaá', a slafaán nee adoorí ngay tleehhaán, laqaá tí.”

16Ala hám daxta kuungá' a daara/aandá', nee ti kiloohúng xirfayeemisá'. Ala daara/aangw sleémeero oo adór kwí ku tlaákw.

17Heedaádá' gár hhoo' tleehhamooro ga xuú', ala gari tleehhiiká, heedaádá' tlakweema gaa tleéhh.

Yakobo 5

1Iia qaasaak, kuungaásingá' daqaare, /aa/é', tsuunqumiisé', as slahha'amuuwí kuungá' ta sleera'.

2Daqaari'iimarhúng aa díx, nee tsitayhúng kwaa /aáy nee sisbú.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[3]Miislirhúng nee lapiyárhúng kuútu gaa óh. Kuútusíng in lamabu'uungw tleehhiit oo kuungá' nu sakwasleemuút. Asma kuútusíng fu'unaá slaqoohúng gi /aay adór asltá wa ale. Kuungá' daqaari'iima ana qasé' qoomaarír alhhe'eesoó yaamuuwo.

[4]Kuungá' slaqwér mukdá' aa bu'un baraá qamuuhúng wa ale aga bui'iiká. Slaqwér mukwí i tseeamiín, nee /aa/aá mukdá' aa bu'un naa dahiyé' baraá iiaá Aakoó xoordu.

[5]Kuungá' baraá slafingwhunge ana hoté' ar hheehha nee ar qwal/uú ilatleeri. Kuungá' munerhúng ana wahhaareemisé' deeloodár tsu/utaaro.

[6]Kuungá' heedá' gan'amuú koóm una sakwasleemuté' kuri gasé', ala inós kilós taa aleekal/anká.

[7]Gawaá adoorihe, hhaee'eé', qiqtliimé' ay dír hardahamuú Aako. Qaytsiité', dooslusmo adór ir qiqtlaatlin qoomár bu'uungós oo gídaabár koóm nguwa daamaaran baraá qaymoorós i alé. In qiqtlaatlín iimír tluwoó saxi ay tluwoó buhaare.

[8]Kuungá' sleeme qiqtliimé', munerhúng gawdeemisaak, asma hardahamuú Aako naa nakaá/.

[9]Hháe, kuungá' miti sa qununu/aara' as mutunduwa sakwasleemuút. Qaytsiité', sakwasleemusmo naa hardáh, aa sihhiít afkuú doó i alé.

[10]Hháe, aaruuseedá' aa axwes ar aleesleemuudá' Aako aa dir'ín i haniís, inooín masók a slaqsaay dirhunge, as adoodá' niwa qiqtliné' qoomár slahha'amu nguwa slayé'.

[11]Ga/aawaak, múkdá' aa qiqtlaatlin ay alhhe'eesaay atén un babawaan a múk amohhoó'. Kuungá' iidíguú qiqtlíngw Ayubu ugwa axasé', nee aga aandé' tidá' Aako aa tleéhh dír Ayubú i alé alhhe'eesaywo. Aako guruuwós i tlatláy nee inós i haats gurtleemuuwo.

[12]Ala alaá tí sleémeerowo, hhaee'eé', kuungá' lo'o ma huwahuwaara'. Miti lu'umisaara' ar doori, laqaá ar yaamu, laqaá miti lu'umisaara' ar umuúqo gaaro. “Ka hhoó'” bara oé', masók an “Ka hhoó',” nee “Aasla'áy” bara oé', masók an “Aasla'áy,” as sakwasleemár Mungú kuungá' munduwa sleér.

[13]Hee baraahunge slahha'amu bunga sláy, inós Mungú ngu firin. Hee bir qwalalaa/, inós Mungú ngu diidi'iimisi.

[14]Hee baraahunge bir tiiq, inós bariisér múk Kríshaanáy ngi ateeti, nee inooín ngu aleefirine', nee nguwa slikiya' ar di/i ar aleesleemuudá' Aako aa dir'ín i haniís.

[15]Aleefiroorír hararlintaaór koom tiqtusmoodá' gu alee/ís, nee Aako heedaádá' guri hungu/uus. Nee bar tlakweema ngaa tleéhh, ki gurtláy.

[16]Gawaá adoorihe, kuungá' ti kiloohúng i hhu'u'uunde', nee ti kiloohúng aleefiriiriinde' as tunduwa hungu/uusi. Firór heé gan'amuú koóm i ló'wa gaa bú'.

[17]Eliya inós a heé adór atén. Inós ina ló'wa firiirín as tluwaay miwa tluúw. Nee tluwaay niri taxaatiiká yaamí alé har qoomár kureeraá tám nee slahheeraá lahhooe.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18Aluuwo iri malé firín, tluwaay iri tluúw, yaamu niri laqwaaliyé'.

19Hhaee'eé', heehúng bira qwaár baraá looeemaawo, nee bar heé hatlá' ngwa ki/ís,

20kuungá' xuaak gídaabá, heé heé tlakusmo ngwa ki/is, nee niri kií/ baraá loohír qwanáy wa ale, inós qeeruú tlakusmoodá' gwa ba/amís baraá gwa'arár wa ale, slám tlakweemaá yaariir awa heedaádá' kaa gurtláy as inós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1 Petro

1 Petro 1

1Ánuú Petro, ya/abusmoó Yesu Kristo, barwaárí ngina gooiím amór múk taa tsawaár oo Mungú, oo aa diyaayaa/aat, oo hoót baraá yaamaá dahaayi'iimár wa ale, baraá yaamaá Ponto nee Galatia nee Kapadokia nee Asia nee Bitinia.

2Kuungá' tunduna tsawaár as adoodá' Mungú Baabá inósuú kilá' aa slaá', as kuungá' tunduwa múk hhohhó' tleehhi ar Qeeruuwós, nee as Yesu Kristo kuwa ilaiwawa/a' nee tunduwa tseerér Yesu Kristó i tsifaqamiisi. Tsuuqaá Mungú nee wayduuwós i ló'wa doogine' dirhunge.

3Mungú Baabuú Aakoorén Yesu Kristo i xirfuuti. Inós atén tina sagaáwa tsár wa laqwaál ar gurtleemuuwós oo yaariír qoomár Yesu Kristo nguwa waaslee/atís baraá múk aa qaátl wa ale, as atén haraxu'utír slafiingw kawa slawaan.

4Gawaá adoorihe atén aalír hhitiruutaaká a slawaán. Tidá' slasla/aruutaaká, slám i /otská. Tidá' taa amohhe'eemiís gawaá doorí wa ale as atén.

5Kuungá' tundun de'én nee /uuruú Mungú ar loohír haratlintaao, as ba/amadá' taa qaroó amohhe'eés kawa ilaota', tidá' tindi geehhooutisi bál deelór alhhe'eesaywo.

6Gawaá adoorihe kuungá' a ló'wa qwalaala/á', ala tam gurhaamuta'a qoomaarí niinawe as iiara'aduú dimbadimbé, asma adoorí i pa/aká.

7Iiara'aduuwí gídaabárós i deer. A haratlintaaorhúng kan iiara'ar, gídaabá xáda xáy haratlintaaorhúng tisíng ar lóe? Miisli a gár qwaar, tam kaa iiari ar baraá asltadár miislír hhoohhooeemiis. Ala haratlintaaorhúng i gídaabár koón kángw kilá' wa ale ta miisliro. Asma haratlintaaorhúng barkaa iiár, gár kawa hariím kan diidi'iimiis nee kan xirfeemiis nee kan ilaiwawaa/ qoomár Yesu Kristo burkwa geehhooutís.

8Kuungá' inós u sla'á' tam ugwa aandi'iikahe. Slám inós u haratlintaatiá' tam hamí u ara'aanda'aakahe. Kuungá' u sageeqwalaala/á' ar qwal/uú xirfuú koóm, kudá' alki/ituuwo ta aleesleera'aaká,

9asma haratlintaaorhúng gár i huwaahup a ba/amár munerhúng.

10Ba/amarí an tidá' aaruuse aa leelehhít nee aa tsee/aariín. Aaruuseedá' ina aaririín iidíguú ba/amadá' kuungá' nu i hardah,

11qooma gari leelehhít gídaabá qoomár muruuwí i tleehharuuti a gaalá, nee a qoomár adoomá. Asma Qeeruú Kristo, kudá' baraaín i dirií', iidíguú qoomaadá' gwa qaro geerí oó', nee slahha'amaayér Kristo i slay gari dir'ín i lamaabu'ún, nee xirfuú i slay aluudae.

12Kaangwí kuri dir'ín i gwa/atís gídaabá inooín iidíguuwí gár kus kaahi a inooineeká, ala as kuungá'. Nee hám daxta iidíguuwí kunga oó' dirhunge nee mukdá' Ya/abtór hhoo' ngaa alki/iit dirhúng i alé ar loohír Qeeruú hhoohhoó', kudá' tinda ya/aáw gawaá doorí wa ale. Muruuwí tam malayke sleeme gun ilatleerús nguwa artá wa sla'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Gawaá adoorihe inqwaruuhúng siinootaak, nee ta dal'á'. Kuungá' masók tsuuqaadá' tindi haniisi qoomár Yesu Kristo burkwa geehhooeés, in haraxuá' ló'wa ale.

14Kuungá' masók a na/'aá ilaiwa/amér koomá', slám ma kumiitara' tunduwa uuruxun nee ilatleerirhúng, tidá' taa eehadé' qoomár gár ta xua' iwa kahh.

15Kudá' kuungá' naa ateet ku hhoohhoó'. Gawaá adoorihe kuungá' sleeme masók a múk hhohhó' baraá muruudá' sleémeero ta tlehhita'a.

16Asma Gooi i kat, “Kuungá' masók a múk hhohhó', asma aníng ti hhoohhoó'.”

17Kuungá' Mungú bur firiiriindá', un Baabúr ateetiindá', inósuudá' umuúqo heewo gu sakwasleemuút ar adoodá' tlehhemi'iiwós ar barqaanti wasle. Gawaá adoorihe, kuungá' hooté' ar Mungú kuwa ilaiwawa/a' baraá qoomaarí tawa hota' baraaká' yaamuú wa ale adór dahaaye.

18Kuungá' a xuá' gídaabá gár kuungá' tundura tlaáxw a muruudá' hhitiruumitaaká, a lapiyaheeká, laqaá miislirooká, as kuungá' niwa ti'ita' baraá tlehhemi'iihúng kudá' hariima'aakahe, kudá' taa ilaoté' amór baabi'iihúng wa ale.

19Ala gár kuungá' tundura tlaáxw a tseerér gídaabár koom, tidár deelmoó bee/i, kudá' slasla/areeká, nee kudá' xaslxaanslír koomaaká, gídaabá ar Kristo.

20Gaarí an gár inós kusa tsawaár nee Mungú iimír yaamu kiwa tleehhiiká, nee hamí baraá deeloorír alhhe'eesaywo kuna geehhooutís as kuungá'.

21Kuungá' Mungú ugwa haratlintié' ar inós, Mungúdá' inós gwa waaslee/atis baraá múk aa qaátl wa ale, guri xirfuú i haniís. As kuungá' Mungú kuwa haratlintia' nee kuwa haraxua'.

22Kuungá' taa hhoohhooesé' asma looeema iga ilaiwawa/é', as tawa hota' ar sla'aarír hhaahhafiingw wasl dír hhaeewo. Gawaá adoorihe kuungá' ti sla'aaslae' ló'wa ale ar mune sleémeero.

23Asma kuungá' tunda laqwaál sagaáwa tsare, ar xwaylár slaqwtooká, ala ar xwaylár qeeru. Xwaylarí ina tleehharút ar /uuruú axweesantá Mungú, tidár slafíngw koom, nee slám i hotaatiín ay alhhe'eesay wasle.

24Asma Gooi i kat, “Muu sleémeero a adór gitso, nee hhohhoarir'ín sleémeero a adór /ayór gitso. Gitso in kát, nee /ayo iri páhh.

25Ala axweesantá Aako in hotaatiín ay alhhe'eesay wasle.” Axweesantí an tidá' taa dirhúng wa alki/iít baraá Ya/abtór hho'.

1 Petro 2

1Gawaá adoorihe tlakweema sleémeero hingeesaak, lama nee hhaahhafiingw sleémeero, da/i nee /ayseeno sleémeero.

2Adoodár na/'aá qaweero ilwa ngir ilatleeruusiya', kuungá' sleeme ilwaá qeeru, ilwaadá' kilá', ilatleeruusaak, as kuungá' tawa uraareera' ay dír ba/ama kay i hardata',

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3kuungá' bar aga tsaqé' gídaabá Aako ku hhoó'.

4Qwalaasé' amoorós, inós a tlaa/adá' slaaf. Inós kwaa sií' nee muu, ala dír geerá Munguhe inós a tlaa/adá' taa tsawaár, tidá' gídaabár koom.

5Kuungá' kilá' sleeme masók a adór tlaa/aá slafá', tundu tleehhi tawa doó qeeru tleehhita'. Kuungá' masók a geeraharuusér saaliingw tleehhitá', tidá' hhohho', nee ilahhooár qeeru kawa huba', tidá' ta ya/an nee Mungú ar loohír Yesu Kristo.

6Asma kaa gooín baraá Gooiro gídaabá, “Ga/aaweek, aníng tlaa/ár ur ar do' ir gawduy, tidá' taa tsawaár nee ar gídaabár koom, a qaás gawaá Sioni. Umuúqo heewo oo inós gwa haratlintii' ku murekeesiiká.”

7Gawaá adoorihe inós i xirif tleehhiit dír kuungaásingá' aga haratlinti'ii'i. Ala dír kudá' naa haratlinti'ii'ikahe a adór “tlaa/aadá' tleehharuuse aa sí' aa tlaa/ár ur tleehhít ar koo/i.”

8Nee kaa malé gooín gídaabá tlaa/arí a, “tlaa/ár inooine a dukuutsmo, nee tlaa/ár inooín ta i huui.” Inooín Axweesantadá' haratlintaaooro kan siaasii'. Gawaá adoorihe axweesantadá' iri dukuutsmo tleehhít dir'ine, asma gaarí an gár Mungú aa slaá' daandeemaaine.

9Ala kuungá' a xoorór taa tsawaár, geeraharuusér saaliingw ar doó waawutmo, xoorór hhoohhoo', xooroodár Mungú aa tós tleéhh, as kuungá' tlehhemi'iiwós kudá' xirfayen kuungá' kiwa alki/ita', kudá' inós aa tleéhh. Inós kuungá' nuna ateét baraá giwtír wa ale, nuri dahaás baraá gwa/atamaayeerós tidár waa/oo/amór koom.

10Asma kuungá' aáng geeraawo a xooroorooká, ala hám daxta a xoorór Mungú. Kuungá' aáng gurtleemuú Mungú ugwa sleeri'iiká, ala hám daxta gurtleemu ugwa sleeré'.

11Sla'aaruuser'eé', kuungá' a adór múk waaraáhh nee adór dahaaye tawa hota' baraaká' yaamuuwo. Ala án kuungá' nu gurbuú', kuungá' ti harmagahhe' nee ilatleeri sleémeero ar slaqwa, asma i sláqw nee qeeru.

12Slafingwhúng masók i tlehhema'aá hhohho' laqaaqán dír geerá múk xoorduuwo. As qoomár inooín bartundu /aysaní tlaaq, gídaabá a muruú tlákw tlehhitá', ala inooín tlehhemi'iihúng awa hhohho' birkaa ara'ár, daqaní inooín Mungú ku xirfayees bál inós birna hardáh.

13Kuungá' iialooemisé' as Aako dír muu sleémeero oo aleesleemuú koóm, kudá' taa uráy hanmiís nee muu. Iialooemisé' dír waawutmoowo, asma inós i aleesleemuú kón ta muu sleémeerowo.

14Iialooemisé' dír ga/awuuseerose, asma inooín a múk tinda ya/aáw nee inós, as mukdá' tlakweema gaa tlehhiit kuwa doohhomiisi, nee kudá' tlehhema'aá hhohho' gaa tlehhiit kuwa diidi'iimisi.

15Asma gár Mungú i slai a tí gídaabá, kuungá' bar hhooeema iga tlehhé', daqaní múk axweesantá dakti'iimár axweés u xasltisá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

16Kuungá' a múk taa gweér baraá lawaali'iimár wa ale. Gawaá adoorihe gweermoosíng tunduwa gweér masók a Mungú un sageegadiyusá', ala a gídaabaheeká a tlakweema in tlehhitá' ar tawa axwesa' gídaabá atén taa gweér.

17Muu sleémeero ilaiwawa/aak. Hhae sla'asla'aak, Mungú ilaiwawa/aak. Waawutmo ilaiwa/ame ti hanise'.

18Kuungá' lawaále, iialooemisé' dír daqaarerhunge ar ilaiwa/amér yaariir. Ala a gídaabaheeká kudá' hho' nee kudá' tsatsa'aren kilooín, ala tam kudá' xaraaslá' sleeme.

19Daqaní Mungú kuungá' nu tsuuq, asma Mungú ku sla'atimis nee heé slahha'amu gu sa qiqtlaatliím as gan'amu. Heé qiqtliím as Mungú baraá slahha'amaayeedá' inós wa hariimaaká, inós ku tsuuq nee Mungú.

20Ala heé qiqtliím baraá slahha'amaayeedá' inós wa hariima as tlakweemaadá' aa tleéhh, inós gár kus xirfeemisi a milá? Ala kuungá' adór ganaa' bar ana tlehhé', slahha'amu kuri qiqtliindá', daqaní tundu tsuuq nee Mungú.

21Gaarí an gár kuungá' tundusa ateét. Asma Kristo inós kuna slahhe'eemiís as kuungá', inós iri slaqsaay tleehhiít as kuungá' digiruuwós kuwa eehada'.

22Inós tlakweemaá aa tleéhh i kahhiyá', slám lama gaa baloó ooiiká.

23Inós qoomár kuwa /ooslislín, /ooslima gaa taqár buiiká. Qoomár kuwa slahhe'eemiís, mukdá' gwa slahhe'eemiis gwa dae tsatiiká, ala tiri qaás dír dabaá Mungú, kudá' sakwasleemár ganaa' ga tleéhh.

24Kristo inósuú kilá' tlakweemaarén gina gagaár ar gawaá slaqwtós ay gawaá msalaába, as atén masók a adór múk aa qaatl baraá muruú tlakweemaawo, nee slám atén masók a múk slaáf baraá muruú gan'amuuwo. Kuungá' tunduri hungu/uús as inkahhi'iidá' inós aa sláy.

25Kuungá' aáng a adór bee/ángw aa qwaar, ala hám daxta naa ki/é' amór de'eamusmo nee xuumusmoó munerhúng.

1 Petro 3

1Kuungá' tlaáwaay sleeme, iialooemisé' dír hhawaateehunge, asma tam hhawaateehúng kudá' axweesantá Mungú ngaa haratlinti'ii'iiká, ngi haratlinti'iiye' as tlehhemi'iihúng, tam kaa ádbaykahe.

2Asma slafingwhúng kwa ár, adór kur hhohhó', nee adór ir ilaiwa/amér kon.

3Kuungá' tlaáwaay, hhohhoaari ma leelehhitara' ar parootír slaqwa, adór se'eengw kuwa hhutlita', nee tiwa parootusa' ar muruú tlaxór gawden, nee ar inqwaruú hhohhó'.

4Ala hhohhoaarirhúng masók a hhohhoaaridár baraá muuná, tidá' geetlaakw, slám i hhitirutaká. A hhohhoaaridár muunuú tsatsa'aár nee amoohhoa. An tidár gídaabár koom ló'wa ale geerá Munguhe.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5/Ameenaadá' hhohho' ar aáng hhohhoaari adór ngira leelehhít an adoorí. Inooín Mungú kuna haraxuú', tam iri iialooemís dír hhawaateeine.

6Sara adoorí gana tléhh. Inós ina iialooemís dír Abrahamuwo, guna Aakoowós ar ateetiín. Kuungá' bar tlehhma'aá hhohho' iga tlehhé' awa adór kuká', nee bar hotá' ar dae wasle, daqaní kuungá' a na/'iiwós.

7Kuungá' hhawaáte, nee tlaawayhúng hooté' ar sagaalooa, kiwa ilaiwawa/a' as inooín tawa múk /uuruú koomaaká ta kuungane, asma inooín nee kuungá' a al aaluusér slafíngw alhhe'eesay wásl, kudá' tinda tawó haniís amorhúng i alé. Adoosíng tleehhaak as firorhúng makawa baáq.

8/Aymuú alhhe'eesaay a kwí, “Kuungá' sleémeero masók a múk ti kaangw axamiís, nee múk gurtleemuú ara'ár, nee slám hhae na sla'asla'aak. Kuungá' masók a múk gurtleemuú kooóm, nee múk ti kilooín niinaweemiís.

9Tlakweema mi kuqá' ar bu'uumara', laqaá burtunda /ooslín, /oosli ma tiqá' ar bu'uumaara'. Ala kuungá' masók tsuuqaá Mungú in hanmisá'. Asma gaarí an gár Mungú kuungá' nusa ateét sleeme as tsuuqa kiwa sleera'.

10Asma kaa gooín gídaabá, ‘Umuúqo heewo oo slafiingós gu slaá', nee oo deelór qwal/amaaye ga leelehhiít, inós tsifraangós ngu ilaa/i tlakweema mingiwa ooín, nee afkós ngu ilaa/i lama mingiwa káh.

11Inós tlakweema ngi may nee tlehhema'aá hho' ngi tleehhi. Wayda ngu leeleehhi ar ilakaaharu.

12Asma Aako mukdá' gan'amuú kooóm gun ga/áy, nee firor'ín ga axamiis umuúqo siiwaro. Ala gitsee/aá Aako i daanduú mukdá' tlakweemaá tlehhiít. Asma Aako mukdá' tlakweemaá tlehhiít gu sii'.’ “

13Ala heé kuungá' nu aleesláw slahhe'eemisuuwo a heemá bar kuungá' gár ta sla'a' a hhooeema in tlehhá'.

14Ala kuungá' bartundun slahhe'eemiis as gan'amu kuwa tlehhiité', kuungá' daqaní a múk amoohhó'. Kuungá' mutunduwa tawó dae tlaáq, laqaá ma tawó amoqwaqwadiimara'.

15Ala Kristo na xirfeemisaak baraá munerhunge tawa Aakoohúng. Umuúqo siiwaro kuungá' masók taa amohhe'esé' ar heé yaahamiís kuwa i ilawatsa', as iidíguú haraxu'utidár baraahúng i dirii' kuwa alki/ita' dirós i alé.

16Ala adoorí tleehhaak ar tsatsa'areema nee ilaiwa/ame, as munerhúng masók ka hhohho'. Gawaá adoorihe mukdá' kuungá' nu daanda kaantiím as slafingwhúng oo Krishaanu'uuma, inooín ki murekeesi as kaantingw'ín kudá'.

17Asma a tsiní burtu slahhe'eemiis as tlehhema'aá hhohho', barnaxes a sla'aarír Mungú, ta tuwa slahhe'eemisi as tlehhema'aá tlakw.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18Tam Kristo sleeme inós ina gwaá' as tlakweema. Ina gwaá' sagaáwa wák wa ale as tlakweema sleémeero. Inósuudá' gan'amuú koóm kuna slahhe'eemiís as mukdá' gan'amuú koomaaká, as inós atén tiwa huuwi amór Mungú. Slaqwtós kana gaás, ala kuri waaslee/atís ar Qeeru.

19Slám iri tláy ar baraá Qeeru ay dír muneedár baraá tseegamór i dirii', gari i dahareemiís.

20Mukwí an kudá' Mungú gwa sii' qoomár de'emaá Nuhuwo. Qoomaadaádae Mungú ina daamarán ar qiqtliingw qoomár miringamoó úr kuwa tleehhahhiiti. Baraá miringamoodae múk niiná ina ba/án ar baraá ma'aay, inooín a dakaát kilós.

21Ma'aydá' a slaqsoó baatiísmo, kudá' kuungá' nu ba/amiimís de'emakaákae. Baatiísmo a gídaabaheeká slasla/aruú slaqwa gun hingeemiis, ala baatiísmo a gídaabá hee Mungú gun firiirín as muunuú hhoó' nguwa slay, ar /uuruú waasle/uú Yesu Kristo, kudá' aa iwiit dákw doó /iyáy oo Mungú.

22Inós ina tsa/án gawaá doori, nee malayke nee kudá' aleesleemuú koomá' nee kudá' /uuruú koomá' kaa gawaá dabaawós i qaás.

1 Petro 4

1Kristo slahhe'eemisuú slaqwa gwa sa qiqtlín. Gawaá adoorihe kuungá' sleeme gár tunduwa hariím a inslawoó adoorí un koondá' gídaabá, heedaádá' slahhe'eemisuú slaqwa gwa sa qiqtlin, inós taa paraátl dír tlakweemaawo.

2Gawaá adoorihe qoomár aa meti baraá slafingwhúng baraaká' yaamuuwo, kuungá' gár tunduwa hariím an hotá' ar sla'aarír Mungú kawa tlehha', ala a gídaabaheeká an hotá' ar ilatleerír muu kawa eeharahada'.

3Asma qoomaadá' aa waarahhi kuungá' sla'aarír múk Mungú xuaaká ana eehadé'. Ala a ido daxta. Qoomaadae ana hoté' ar slafíngw slasla/arén oo mure wásl, nee ar ilatleerír tlakw. Ana hoté' ar oonitime nee hheehha nee layda, nee slám ana hoté' ar munguaá hatlá' kiwa sluufimisa' adoodár hariimaaká.

4Inooín i waa/oo/amór ara'ariyá' asma kuungá' tawa daqaqeera'aaká daxta baraá tlehhemi'ii'ín kudá' slasla/arene, kudá' hariima wasle. Gawaá adoorihe tundu /ooslislín.

5Ala inooín iidíguú slafingw'ín ku alki/iit dír geerá kudá' muu gu sakwasleemuút. Inós taa amoohhe'eés as múk slaáf nee múk aa qaatl nguwa sakwasleemuuti.

6Asma Ya/abtór hho' kana alki/iít dír múk aa qaatl, as inooín masók tan slaaf baraá qeeruuwo, ar adoodá' Mungú ir slafi, ala tam inooín sakwasleemár slaqwa nga slay'i adoodár muu kuwa hariím.

7Alhhe'eesoó mura' sleémeero aa nakaá/. Gawaá adoorihe kuungá' masók a múk ti ila/aám nee múk dalaá', as kuungá' tawa múk Mungú firiiriím.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Ala gár gídaabár koom ta muruuwí sleémeerowo a tí, kuungá' kiloohúng ti sla'aslae'. Asma sla'aari tlakweemaá yaariir gi tuntúk.

9Nee slám kuungá' kiloohúng ti dahi'iimise' ar qununu/ay wasle.

10Kuungá' ti kiloohúng sagadiyuumise' ar adoodá' Qeeruú hhoohhoó' umuúqo heewo ngway aleesleemuú i haniís, kuungá' masók tawa adór sagadiyuusér hho' ar tsuuqaá dimbadimbé awa Mungú gi koom.

11Heé axweesantá Mungú alki/iít, ngi alki/iiti adoodá' axweesantá Mungú i kat. Heé gadiyuús, i gadiyuusi ar /uuruudá' Mungú aa haniís dirós i alé, as Mungú iwa xirfuuti baraá mura' sleémeerowo ar loohír Yesu Kristo. Xirif nee aleesleemu a kós tam ay alhhe'eesay wasle. Amin.

12Sla'aaruuser'eé', kuungá' ma waa/oo/amiimara' as slahha'amuú yaariír kwisíng ta slasleera', oo adór iiara'aduú asla, tawa kata' a gár waa/oo/amór koom.

13Ala kuungá' qwalala/é' as adoodá' slahha'amaayér Kristo kawa tsaqé', as kuungá' tawa qwal/amaaye hhe'esa', qoomár xirfuuwós kuwa geehhooutís.

14Kuungá' bar tundun /ooslislín as Kristo, kuungá' daqaní a múk amoohhó'. Asma Qeeruú Xiríf, gídaabá Qeeruú Mungú, i gawaahúng i dirii'.

15Ala hee baraá tla/angwhunge mukuwa slahhe'eemiís as iwa tsu/uút, laqaá as tlehhmuú tlákw ngwa tleéhh, laqaá as tawa heé ti dahamiís baraá muruú múk i aleeró.

16Ala bar hee kun slahhe'eemiis as inós tawa Krishaanmo, inós miwa muruút. Ala inós Mungú ngu xirfeesi as adoodá' inós kuwa Krishaanmo babay.

17Asma qooma naa xeér ar sakwasleema iwa iimu/uun dír múk Mungú wa ale. Ala barnaxes sakwasleema in iimu/uún diirén wa ale, ala alhhe'eesaywós a idoomá dír mukdaádá' Ya/abtór hho' ar Mungú gaa si'i.

18Asma Gooi i kat, “Ala ba/amár heedaáduú gan'amuú koóm barnaxes a gár gawit, xáy, a adoomá dír heedaádá' Mungú ilaiwawa/aakahe nee oo tlakusmoowo.”

19Gawaá adoorihe mukdaádá' ta slahhe'eemisi ar adoodá' Mungú i slai, muner'ín ngi dabaá Mungú i qaasiye', asma inós a tleehharusmooín oo inkihhimuúa koóm, nee inooín tawa qiqtlin baraá tlehhema'aá hhó' wa ale.

1 Petro 5

1Kuungá' bariisee, án kuungá' nu gurbuú'. Asma aníng sleeme a aakoó adór kuungá'. Slám aníng a lamabu'usmoó slahha'amaayér Kristo. Tam xirfuudá' ta geehhooeesi a kwe'eé' sleeme.

2Gawaá adoorihe án kuungá' nu gurbuú', gídaabá. Kuungá' múk Mungú de'eemaak, kudá' taa dabaahúng i saayín, nee kawa sageesihhimita'. Ala adoorí ma tleehhara' as tunduwa harakeemisi, ala masók an tlehhá' ar sla'aarirhúng ar kilá', asma an adoodá'

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

Mungú i slai. Slám ma tleehhara' as peésa kawa sleera' kilós ala na tleehhaak ar muunuú /awaák.

3Nee slám kuungá' miti baaluuse tlehhiitara' daanduú kudá' taa amorhúng i saayín, ala masók kuungá' an slaqsaay tleehhitá' dir'ine.

4Nee de'eamusmoodá' úr qoomár burkwa geehhooeés, kuungá' slamangwduú xiríf u sleerá', kudá' baloó hhitiruutaaká.

5Kuungá' masoómba sleeme, iialooemisé' dír múk urene. Kuungá' sleémeero niinaweema ya/aamaak, as tiwa kiloohúng sagadiyusa'. Asma kaa gooín gídaabá, “Mungú múk daara/aám gu sii', ala mukdá' ti niinaweemiís gu gurtláy.”

6Gawaá adoorihe, ti niinaweese' baraá dákw Mungú, kudá' /uuruú koóm, as inós nuwa uráy i haniisi, qoomaarós bira xeér.

7Daawitimerhúng sleémeero gawaawós ti qase', asma inós ti daawitimis as kuungá'.

8Kuungá' masók a múk qoóm. Dalaaé', asma wakusmoohúng, Neetlaangw, i harweerirín adór dirángw wa ale, kudá' aahhamiím, as heé i gu/i nguwa leelehhiiti.

9Ala kuungá' kwí siaak, tawa ló'wa sihhita' baraá haratlintaaooro. Asma kuungá' a xuá' gídaabá, slahha'amuú adór kwí kuungá' ta slasleera', hhaeehúng sleeme ngu slaslayá' umuúqo dír i dirii'iia baraaká' yaamuuwo.

10Mungúdá' tsuuqa sleémeero gi tawó hanmiís, inós kuungá' naa ateét as xirfuuwós kudá' alhhe'eesay wásl kuwa sleera' ar loohír Kristo. Kuungá' burtunda slahhe'eemiís deelór niinawe, daqaní Mungúdá' oo kuungá' naa ateet, gadiyeérós ga alhhe'ees baraahúng wa ale. Inós kuungá' nu aleesleemuú i haniis nee nu gawdees, nu /uuruú i haniis, nee nu sihhitis baraá haratlintaaooro.

11Aleesleemu a kós ay alhhe'eesay wasle. Amin.

12Án barwaárí naa amorhúng i gooiimi a Silwano ina alee/iís. Inós a hhiyoó inkihhimuúb koóm ló'wa ale. Barwaárí ngina gooiím as kuungá' nuwa gurbuu' nee nuwa lamabu'uum gídaabá gaarí a gurtleemuú ló' oo Mungú. Ala gawaá adoorihe, gawduwé' baraá gurtleemuuwí wa ale.

13Múk Kríshaanáy kudá' baraá yaamaá Babélír i dirií' kuungá' nu intsihhiimiis. Mukwí kwaa tsawaár adór kuungá' wa ale. Nee garmaaeé', Marko, sleeme kuungá' nu intsihhiimiis.

14Kuungá' ti kiloohúng intsihhiimise' ar ma'amisuú sla'aari, ar adoodá' múk hhohhó' oo Mungú tir ma'amaamisi. Mungú kuungá' nu waydí haniisi, kuungaásingá' sleémeero awa baraá Kristó i diriiá'. Amin.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2 Petro

2 Petro 1

1Ánuú Simoni Petro, lawaalmoó Yesu Kristo nee ya/abusmoowós, aníng barwaárí ngina gooiím amór mukdá' haratlintaaór gídaabár koom gaa slay, adór atén wa ale, ar loohír gan'amuú Mungú nee Ba/amusmoorén Yesu Kristo.

2Tsuuqaá Mungú nee wayduuwós i ló'wa doogine' dirhunge, as iidíguú Mungú nee oo Aako Yesu kuwa xua'.

3Mungú atén tina ateét ar xirfuuwós nee /uuruuwós. Inós atén nguri xuaán. Aluuwo inós mura' sleémeero nguri atén i haniís ar /uuruuwós kuduú munguiima, muruudá' sleémeero atén ta sla'aan as tawa hootaan ar slafíngw Mungú kuwa ilaiwawa/aan.

4Gawaá adoorihe tam al'axweesanoó urén nee oo gídaabár koóm atén ugwa slawaán ar xirfuuwós nee /uuruuwós. Kuungá' al'axweesanaywí bura haratlintié', hhitiru'uumár baraaká' yaamu daqaní ilagowto a aleesleerá', nee tlehhmuú munguiima u sleerá'.

5Gawaá adoorihe kuungá' ilakaaharu tleehhaak, as kuungá' baraá haratlintaaorhunge hhooeema kiwa laqaqaanda', nee baraá hhooeemaahunge xu'uti kawa laqaqaanda',

6nee baraá xu'utirhunge kuungá' kiloohúng tiwa ila/aanda', nee baraá ila/angwhunge qiqtliingw kuwa laqaqaanda', nee baraá qiqtlingwhunge Mungú kuwa ilaiwawa/a',

7nee baraá ilaiwa/amerhunge hhae kiwa sla'asla'a', nee baraá sla'aarír hhaeewo muu sleémeero kuwa sla'a'.

8Ala muruuwí sleémeero barnaxes i deer dirhunge, nee bira doogiigín, kuungá' daqaní a tawó iwiwita'aaká, nee slám slafingwhúng daqaní muruú hhó' ngu huuw, nee Aakoorén Yesu Kristo u ló'wa xu'uti hhe'esá'.

9Ala heé muruuwí gu koomaaká, inós a heé ila' naa boo/aye', nee a taampa. Asma aa gunqaruút gídaabá tlakweemaawós kudá' aáng kaa hamaátl.

10Gawaá adoorihe, hháe, ilakaaharu ló'wa tleehhaak as ateetamorhúng kawa gawdesa', nee tsawdorhúng. Ala kuungá' bar aga hoté' ar adoorí, kuungá' daqaní gár dirhunge dukutsmo tleehhiit i káhh.

11Gawaá adoorihe kuungá' daqaní tundu ya/aámár i haniis ló'wa ale tawa data' baraá waawuti'iimár alhhe'eesay wasl, tidár Aakoorén nee Ba/amusmoorén Yesu Kristo.

12Gawaá adoorihe, aníng gár ni slaa' a kuungá' nun inslawtimís daanduú muruuwihe umuúqo daqto. Ala tam kuungá' muruuwí ugwa xui'i, nee tam aga gawduuri'i baraá looeemaadá' taa ilaoti'i.

13Án ngi slaá' a gár hariím aníng kuungá' nuwa inslawtimis umuúqo daqto daanduú muruuwihe qoomaarí án niwa slaaf.

14Asma aníng a xuú' gídaabá qooma aa naká/ ar aníng slaqwtí ngiwa geexaw. Asma Aakoorén Yesu Kristo aníng iga ádbáy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

15Gawaá adoorihe aníng ilakaaharu un tlehhiít as kuungá' muruuwí ku inslasleerá' daqisleém, tam qoomár aníng bara gwaá' sleeme.

16Asma atén tiitár tawo ar sagaalooa aga eeharaharaaniiká qoomár atén iidíguú /uuruú Aakoorén Yesu Kristo nguwa dirhúng i alki/iitaán, nee iidíguú ki/imaawós. Ala atén awa kilá' inós una araán ilaarene, nee xirfuuwós oo munguiima.

17Asma Mungú Baabá guna ilaiwa/amér i haniís nee xirif, qoomár afoodá' baraá xirfuú úr daahh nguwa i hardát, tidá' kah, “Kwí an Garmaaeé', sla'aarusmooeé', oo aníng iga qwal/atis.”

18Atén awa kilá' afoorí ana axaasaán iwa gawaá dooraá dáhh, qoomaadá' atén tawa dinkwa nee inós gawaá tloomadá' hhoohhooe.

19Gawaá adoorihe atén axweesantadá' aaruuse aa alki/ít an ló'wa haratlintiaán. Kuungá' adór hho' aga tlehhé' barnaxes axweesantadá' aga alqaytsité'. Asma axweesantadá' a adór tsaa'astá baraá giwtír wa oh, ay dír iimi i /awaakuur, nee ay dír tsatsee/ír Haymú i geehhouur baraá munerhúng wa ale.

20Ala kuungá' /aymuuwí xuaak gídaabá, aaru'uuma i káhh baraá Gooír hhoohhooe ar hee i ilaharmiisi ar adoodá' inós i slai.

21Asma axweesantá aaru'uuma kinga baloó huuwiiká as adoodá' hee i slai. Ala muu axweesantá Mungú gana axweés kiwa geeraharahaár nee Qeeruú hhoohhoó' baraá muner'ine.

2 Petro 2

1Ala tam qoomaadae sleeme aaruusér lama i deer baraá tla/ángw muko. Tam baraahunge sleeme intsaahhatuusér lama i hardát. Inooín intsaahhasár hhiita ngin dahaasiyá' ar baraá naaqo, tam Aakoodá' inooín gaa tlaaxw nguri sa tlaankiyá'. Ala gawaá adoorihe inooín tin harakeemisiyá' baraá qwanáy i alé ar adoorí.

2Múk yaariír inooín gi eehaar baraá slafingw'ín kudá' slasla/aare, nee loohidár looeema ka /ooslislín as inooín.

3Inooín ta haats ilatleerír peésaro. Lameemá tawo kin tawó tlaaq as peésa ngiwa slaya' dirhúng wa ale. Ala iimír aáng sakwasleemar'ín kaa qaro tsaát, nee inooín amór i kaya' a baraá qwanaay.

4Asma Mungú malaykeedá' tlakweema gaa tlehh, gaa gurtlayká, ala gana kwaáhh baraá bohóngw qwanaay. Tan baraadá' wa hoot, kawa tsegiít nee kawa xun baraá giwtír wa ale, as Deeloodár sakwasleema kawa daamaaran.

5Mungú múk aáng gwa gurtlayká sleeme, ala tluwoó da/atén nguri huúw daanduú yaamaá múk tlákw. Heé aa ba/an a Nuhu kilós, kudaádá' iidíguú gan'amu gu alki/aa/iít, nee múk faanqw oo hatlá' iri ba/án sleeme dinkwa nee inós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6Nee slám Mungú gixsár Sodoma nee Gomora gari sakwasleemuút, gari daá/ ar asla, gari slaqsaay tleéhh oo dae tlaáq dír múk tlakwe, oo aluuká' wa i tláw, gídaabá inooín adór ki laqi an adoodá' sleeme.

7Ala Mungú Lutu guna ba/amís. Inós a heé gan'amuú koóm. Inós kuna daawitimiís nee slafíngw slasla/arén oo mukdá' tlákw oo yaamuudá' wa hoót.

8Heewí gan'amuú koóm nee oo Mungú ilaiwawaá/, inós ina hoót baraá tla/ángw mukdá' wa ale, umuúqo deelooro kuri slahhe'eemiís baraá muunuúwose, as muruudá' tlákw sleémeero oo aa ga/áy nee aa axamiís.

9Tí gár i laqaqaan a gídaabá Mungú ga aleesláy múk inós ilaiwawaá/ nguwa ba/amisi baraá iiara'aduwo. Slám ga aleesláy múk tlákw nguwa baraá tseegamór i ilaa/i, ay dír sakwasleema ngay slaya' bál deelór sakwasleemaro,

10ak alé mukdá' ilatleerír slasla/aren ar slaqooín ga eeharahaár, kudá' aleesleemuú Mungú waaqaqaá'. Intsaahhatuuseerí ar lama inooín a afakaharuusér sidór koom, slám a takaahuuse, slám ta daaraxiiká, ala tam malaykeedár aleesleemuú koom kan /ooslislín.

11Malayke ka uren nee i /uuruú koón ta intsaahhatuuseedae. Ala tam adoorihe malayke i qiqtliindaaká inooín ngiwa /ooslisliin qoomár birki sakwasleemuut dír geerá Munguhe.

12Ala intsaahhatuuseerí muruú ta xuiiká kun /ooslislín. Inooín a adór makaá fuqurángw kooma'aaká, kudá' taa tleéhh as kiwa oohi nee kiwa qwaareesi. Inooín sleeme ki qwaarees adoorír aleeró, asma hhitiru'uumar'ín taqá'.

13Inooín ki slahhe'eemiis asma adoodá' inooín ngira slahhe'eemisiyá'. Tam qoomár tlaatla/aangw inooín ta qwalalaa/ as hheehha. Mukwí bar nee kuungá' a al iwitá' dír muruú /aymaaro, inooín barta /ayín ar bi'iri, gaarí a gár múk Kríshaanáy gu slasla/areemiis nee gu murér i qamiim.

14Inooín gár hatlá' ta ilatleeruus i káhh, aqo har /ameenár tsaatuuse kilós, slám inooín i hhe'eesiaaká tlakweemaawo. Inooín múk aa kwa/iiká baraá haratlintaaooro ngun qwaareemiisiyá'. Inooín a múk peésár slaá' ló'wa ale. Gawaá adoorihe inooín kaa lu'ús nee Mungú.

15Asma inooín loohidá' ganaa' kaa geexáy, tari qwaár. Asma inooín loohír Balaamu kana eehaár, garmoó Beori. Inós gár ganaa'aaká gana tleéhh as peésa ngiwa slay.

16Ala inós kuri iigahhaát as tlakweemaawós kudá'. Asma daqwaydá' axweesani ga aleeslawaaká, iri axweés ar afór hee, aarusmoowí guri ilaá/ baraá tlehhemuuwós kuduú sagawasleero.

17Mukwí a adór tsinqa'aá naa /one', nee slám a adór hunkoó ta gusisin nee fur'a. Mungú hotangw'ín gwa amohhe'eés didár ma/amír wa ale.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18Asma inooín axweesanoó urén kun kah oo gídaabá wásl. Inooín ilatleerír slaqwa kan ar gadiyuus as múk aa sangw haratlintii' kuwa al/ayi, mukdá' baraá tla/ángw tlakuuse ngwa sangw geexay.

19Inooín gár ta al'axweés dír múk i alé a gídaabá ki gweer baraá lawaali'iimaro. Ala laatí inooín awa kilá' a lawaalér tlehhema'aá hhitiru'uuma. Asma hee burkwa baál nee gaa, inós a lawaalmoó gadaádá'.

20Mukwí geeraawo tina paraátl dír slasla/aruú baraaká' yaamuuwo, qoomár Aakoorén nee Ba/amusmoorén Yesu Kristo kuwa xuú'. Aluuwo kuri malé uuruúx tari kií/ baraá slasla/aruudí alé, kiri baál nee slasla/aruudá'. Gawaá adoorihe tlehhemuuín kwí oo alhhe'eesaay ku ló'wa tlaákw ta kuduú geera ba/a.

21Geeraawo a tsiní dir'ine barnaxas loohidár ganaa' bar kaa baloó xuiiká, ta kawa xui, aluuwo hara'ayadá' hhoohhoo' tidá' taa dir'ín i haniís kari máy.

22Inooín a adór axweesantadár múk urén ar kah gídaabá, “Seeaay wa/ariwós gaa sakií/,” nee ar hatlá' i kat, “Baynimo bura hamátl, inós i malé kii/ baraá baa/ír i ale.”

2 Petro 3

1Sla'aaruuser'eé'. Barwaárí án ni kuungá' i gooiim ar tsár. Gawaá barwaduuká' tsaraawo aníng muruuwí nguna inslawtimís, as inslawoó hhohhó' nguwa daarkitis baraá munerhunge.

2Asma gár kuungá' tunduwa hariím a /aymi'iidá' awa aaruusér aáng ar hhohho' in insleerá', nee hara'ayaadá' Aako nee Ba/amusmo, tidá' tinda amorhúng i huúw nee ya/abuuserhúng.

3Gár har geerá a tí gídaabá baraá deeloodár alhhe'eesaywo muu ni hardah oo ilatleerir'ín eeharahaár. Inooín kuungá' nuri niqimiisiyá',

4tawa kaahi gídaabá, “Inós al'axweesani ngina haniísiíke gídaabá niwa ki/i, ala i amá? Baabi'iirén naa qaroó qatliyé', ala mura' sleémeero u ga/eerá'aáke i adoodaádí kaahh, adoodár aáng iimír yaamu kiwa tleéhh.”

5Múk adoorí káh, kaa gunqareés gídaabá, iimír aáng doori nee yaamu kina tleéhh ar axweesantá Mungú. Kina tleéhh ar ma'aay nee ar baraá ma'aay.

6Ala yaamuudá' geera kina qwaareés sleeme ar ma'aay, ar ma'aydá' tluwoó da/atén.

7Doori nee yaamu kuká' hamí daawá' kina amohhe'eés nee kin xún ar axweesantá Mungú sleeme, nee in kumiitiyá' ar adoorós tidá' i dirii'iya' ay bál deeloodár sakwasleema. Baldá' bira xeér, kiri daa/ ar asla, nee múk tlakuuse kuri sakwasleemuut nee kuri qwaarees.

8Sla'aaruuser'eé', gaarí wák ma gunqareesara'. Dír Aakoowo deelór wák a adór kureeraá kumuú wák, nee slám kureeraá kumuú wák a adór deelór wák dirose.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Muu bahh'alé i kaahi, Aako al'axweesantós boo/eesaro i tligatliik. Ala a adoosingeeká. Ala inós kuungá' nun sageeqiqtlín. Asma gu slaiiká tam heé wák iwa qwaari. Ala masók sleémeero tlakweemaaín ngiwa hhu'u'una'.

10Ala deelór Aako i hardát adór fisusmoó ar alé. Baldá' doori ni ilaá wa qwaariyá' ar kududuhoó úr, nee tsatse/ asla gu ót nee iri weeq. Yaamu nee muruú baraawós i dirií' sleémeero niri qwaariyá'.

11Ala mura' sleémeero barqo in adoorír weeq, kuungá' gár tunduwa hariím masók an hotá' ar slafíngw hhohhó' nee oo Mungú kuwa ilaiwawa/a',

12qoomár deeloodár Mungú kawa daamaraanda' nee kawa harakeemisa'. Ala deeloodá' bál binda hardát, doori asla gi ót nay weeqiyá', nee tam tsatse/ i weeq as asla.

13Ala Mungú al'axweesani ngina diirén i haniís, dooraá /aben kiwa slawaan, nee yaamaá /aben. Baraadaádae gár dáw a gan'amu. Nee atén muruuwí un haraxuaán.

14Sla'aaruuser'eé', kuungá' muruuwí u daamaraandá'. Gawaá adoorihe ilakaaharu tleehhaak tawa wayduú koonda', nee tawa sihhita' dír geeraawós i alé tunduwa hhohhó' nee tawa múk xaslxanslír koomaaká.

15Nee kuungá' xuaak gídaabá, qiqtlíngw Aakoorén gár ni huwi dirhunge a ba/ama. Tam hhiyaarén, kuduú sla'aarusmo, Paulo, adoorí sleeme ngaa gooín amorhúng i alé. Inós kuna geeraharahaár nee sagaalooadá' aa sláy dír Mungú wa ale.

16Adoorí an adoodá' i kaahi baraá barwaduuwós kudá' sleémeerowo, qoomár bar i iidíguuwí alki/iit. Baraá barwaduuwose muruuko ku gawdén tsaahharo. Múk xu'utír koomaaká nee múk aa kwa/iiká muruuwí gun warqeemiis, adoodár muruú hatlá' sleeme oo baraá Gooi ngur warqeemaamisiya'.

17Ala kuungá' sla'aaruuser'eé', kuungá' adoorí aga qaroó xué'. Gawaá adoorihe ti harmagahhe'. Ma ya/aamara' tunduwa uuruuxi baraá haratlintaaorhúng tidá' taa oti'i, nee tunduri qwaarees nee múk tlákw.

18Kuungá' uraarawé' Aakoorén nee Ba/amusmoorén Yesu Kristo kuwa xua', nee tawa gawduura' ar loohír tsuuqaawós kudá' ni tawó hanmamiisi dirhúng i alé.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1 Yohana

1 Yohana 1

1Kángw axweesantá slafiingw ngun gooiimaán amorhúng, axweesantadá' qaroó daadáw iimír iimu/uungo, tidá' taa axaasaán, nee taa araán ar ilaarén, tidá' taa ga/aawaán kay kwatimiitaán ar dabaarén.

2Slafiingwí nina geehhooúy, atén kway araán, slám ngun dirhúng i lamabu'uumaán nee ngun alki/iitaán slafingwdá' alhhe'eesay wásl, kudá' geeraawo amór Mungú Baabá i dirií', tinda amoorén i geehhooutís.

3Tidá' taa araán nee taa axaasaán ngin dirhúng i alki/iitaán, asma kuungá' niwa haragwa'a' diirén, dír dinku'uumaarén, tidá' ar dinkwa nee Baabá, nee Garmaawós Yesu Kristo.

4Tí ngin amorhúng i gooiimaán asma qwal/amaayeerén iwa bo/.

5Iidíguú taa dirós wa axaasaán oo ni kuungá' i alki/iitaan an kwí, Mungú a gwa/ateema, tam giwtír baraawose dáw i káhh.

6Atén bar kaahaan a al dinku'uumiisaán nee Mungú, amorqae atén a baraá giwtír wa kumiitaán, daqaní a lama an kaahaán, nee adór ló' a tlehhiitanaaká.

7Atén bar baraá gwa/atamaayér wa kumiitaán, adoodár inós ir baraá gwa/atamaayér i dirii'i, daqaní atén an kilootén dinku'uumisaán, nee tseerér Garmaawós Yesu, tlakweemaarén sleémeero gin hamátl.

8Atén bar kaahaan tlakweema i koomanaaká, ti kilootén al/agiimaán, tam looeema baraarene i kahhiyá'.

9Tlakweemaarén bira hhu'u'uumaán, inós an kudá' axweesantós boo/eemiís, nee kudá' gan'amuú koóm, inós tlakweemaarén aqo gin gurtláy, tiri hamaatl muruú tlákw sleémeero kudá' ta tlehhahhitaana.

10Atén bar kaahaan tlakweema iga tleehhaniiká, inós una lamusmo tleehhaán, tam axweesantós i káhh baraarene.

1 Yohana 2

1Laqwalor'eé' ar ninakw, tí ngin kuungá' i gooiím as kahhoó' tlakweema mi tleehhara'. Ala hee bar tlakweema gaa tleéhh, heé ti aleefiriiriím dír Baabahe u koomaán, an Yesu Kristo, kudá' gan'amkuú koóm.

2Inós an kudá' taa haniís as atén tiwa haraki/isi nee Mungú as tlakweemaarén, ala as tlakweemaarén kilooineeká, ala nee tlakweemaá muu sleémeero.

3Hara'ayaarós bara oohaán, daqaní aga tsaahhaán gídaabá ugwa xuaán.

4Heé káh “Aníng inós ugwa xuú',” ala hara'ayaarós ga ohinaká, inós a lamusmo, tam looeema i kahhiyá' baraawose.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Ala heé axweesantá Mungú gaa oh, baraawose sla'aarír Mungú aa tleehharút ló'wa ale, adór atén tar hootaan dinkwa nee Mungú, kay tsaahhaán.

6Heé káh, inós nee Mungú a dinkwa, gár kuwa hariím, a adoodár Kristo inós sleeme gan ar hoot.

7Sla'aaruuser'eé', hara'ayár ni kuungá' i gooiim ar /abeneeká, ala a hara'ayaadá' ta xua' qaroó alé iimír iimu/uungo. Hara'ayaadá' ta qaroó xua' a axweesantadá' taa axasé'.

8Ala inós ka /aben sleeme, axweesantadár ló' baraawose nee baraahunge, tidá' kah, giwti i waaráhh, nee gwa/ateemaadá' awa ló' naa qaroó gwa/aatiyé'.

9Heé káh, aníng a baraá gwa/ateema, ala inós hhiyaawós gwa aáhh, inós i baraá giwti tam hamí.

10Heé hhiyaawós gu slaá', i baraá gwa/ateema. Baraawose gár gu hariaw i káhh.

11Ala heé hhiyaawós gwa aahh, i baraá giwti, slám i baraá giwtír wa hi'imiit, ala amór i kay ga xuiiká. Asma giwti ilaawós gaa taampuúr.

12Tí ngin kuungá' i gooiím, kuungá' laqwalór ninakw, asma tlakweemaahúng kaa gurtláy as Yesu.

13Tí ngin kuungá' i gooiím, kuungá' ín baabá, asma kudá' daadáw iimír iimu/uungo ugwa xué'. Tí ngin kuungá' i gooiím, masoómba, asma kudá' tlaákw ugwa ar ba/é'.

14Tí ngina kuungá' i gooiím, láqwalo, asma Baabá ugwa xué'. Tí ngina kuungá' i gooiím, kuungá' ín baabá, asma kudá' daadáw iimír iimu/uungo ugwa xué'. Tí ngina kuungá' i gooiím, masoómba, asma a /uuruú koondá', nee axweesantá Mungú i baraahúng wa hót, nee kuungá' kudá' tlaákw ugwa ar ba/é'.

15Yaamu mi sla'aara', tam muruú baraá yaamuú i dirií'. Hee bar yaamu gaa slaá', sla'aarír Baabá baraawose i káhh.

16Asma umuúqo gár baraá yaamuuwo, gídaabá, ilatleerír slaqwa, nar ila', nee muruú urén oo muu gwa daara/ángw ar ay baraá slafingw'ine, muruuwí i amór Mungú dahhiiká, ala a muruú baraá yaamuuká'.

17Ala yaamu i waarahhiyá' dinkwa nee ilatleerir'ín, ala heé adoodá' Mungú i slai ga tlehhiít i kumamiit ay kureér.

18Láqwalo, gaarí a qoomár alhhe'eesaay, adoodá' kara axasé' gídaabá, wakusmoó Kristo ni hardah. Tam hamí wakuusér Kristo ar yaariir aa qaroó deerút. Ala adoorihe gaarí a qoomár alhhe'eesaay.

19Mukwí ina diirén wa tláy, ala asma inooín awa bartareneká. Inooín geera bar awa bartarén, geera taa al hoót nee atén. Ala tana tláy as kiwa tsaahha hhe'eesaan adór tar awa bartareneká.

20Ala kuungá' tunda Qeeruú hhoohhoó' i haniís nee kudá' Hhoohhoó', gawaá adoorihe mura' sleémeero u xuá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

21Tí ngina kuungá' i gooiím, as gídaabaheeká kuungá' looeema i xua'aaká, ala a as gídaabá looeema i xuá', sleeme a xuá' gídaabá, baraá looeemaawo lama tam ar niiná i káhh.

22Heé lamusmoó kilá' an kwí káh, Yesu a Kristowooká. Kwí an Wakusmoó Kristo, kudá' Baabá nee Garmaawo gi sa tlaank.

23Heé Garma gwa tlaank, tam Baabá gwa tlaánk sleeme, oo Garma gwa ya/an, tam Baabá gwa ya/án sleeme.

24Tidá' kuungá' taa qaroó axasé' iimír iimu/uungo masók i baraahúng wa iwiiwít. Tidá' taa qaroó axasé', bir baraahúng wa iwiiwít, kuungá' daqaní sleeme a baraá Garmá wa iwiiwitá' nee baraá Baabá.

25Al'axweesantá inós naa diirén i oó' aa tí, slafíngw alhhe'eesay wásl kuwa slawaan.

26Kaangwí nguna dirhúng i gooiím daanduú mukdá' kuungá' nu qwaareemisa.

27Kuungá' tunda Qeeruú hhoohhoó' i haniís. Nee Qeeruuwí hhoohhoó' tinda kuungá' i haniís, inós bir baraahúng i dirii', daqaní hee kuungá' gár nus intsaahhatimisi i káhh. Asma Qeeruudá' tinda kuungá' i haniís, inós mura' sleémeero ngu kuungá' i intsaahhatimis. Nee gár ni kuungá' i intsaahhatimisi a looeema, a lamtooká. Tidá' kuungá' nuwa intsaahhatimisi oohaak, ta baraawós wa hotá'.

28Kuungá' laqwalór ninakw, baraawós wa hootaak, as qoomár Kristo birna hardáh, burkwa geehhooeés, atén mitiwa mureekeés dír geeraawós wa ale, ala ku ilaoohaán ar qwala/.

29Kuungá' a xuá' adór inós tar kudá' gan'amkuú koóm. Gawaá adoorihe xuaak sleeme gídaabá, umuúqo heé gan'amkuú tlehhiít, kwaa laqwaál nee inós.

1 Yohana 3

1Sla'aarír Baabá adór kar úr áx ga/aawaak, tí ar atén tiwa na/'aá Mungú ar ateetin, anqo adór hamí ta i diriiaan. Gaarí an gár múk aa haratlintii'iiká atén tis tsatsahhanká, asma Baabá sleeme kwa tsaahhiiká.

2Sla'aaruúse, daxta atén a na/'aá Mungú, ala adór aluuwo ta laqaan hamírihe naa gehhoouuriká, ala tí a xuaán gídaabá Yesu bir na wayaá', atén a adór inós tleehhitaán. Asma un araán adoodá' inósuú kilá' i dirii'i.

3Ala umuúqo heé haraxu'utír adoorí ga koóm gawaá Yesuwo, tin hhoohhooeemiis adoodá' Yesu kur hhoohhoó'.

4Umuúqo heé tlakweemaá tlehhiít, a hara'ayár Mungú eeharto gana sií'. Asma hara'ayár Mungú barkaa sií' eeharto, an tlakweema.

5Kuungá' a xuá' gídaabá Yesu kunguna geehhooutís tlakweema ngiwa hingeesi, asma inós i tlakweemaá konká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6Heé baraawós wa hoót i tlakweemaá tlehhiitiiká. Heé tlakweemaá tlehhaahhiít, kwí Yesu gwa ariiká, nee gwa tsaahhiiká sleeme.

7Laqwalór ninakw, hee munduwa al/aáy. Heé gan'amkuú tlehhaahhiít, an heé ganaá' adoodá' Yesu ir ganaai.

8Heé tlakweemaá tlehhaahhiít a oo Neetlaangw, asma Neetlaangw i qaroó tlakweemaá tlehhaahhiit iimír iimu/uungo. Garmoó Mungú kunguna geehhooutís, as gadiyér Neetlaangw ngiwa hhitin.

9Umuúqo heé taa laqwaali nee Mungú, tlakweema gi tlehhaahhitiiká, asma dahaasíngw Mungú i baraawós i dirii'. Slám i kumiitiiká tlakweema tlehhituwo, asma inós a na/oó Mungú.

10Gawaá adoorihe na/'aá Mungú ki geehhoo', tam na/'aá Neetlaangw sleeme. Asma heé tlakweemaá tlehhaahhiít kwa laqwaaliiká nee Mungú, tam kudá' hhiyaawós ahhiít sleeme.

11Asma iidíguuwí ugwa qaroó axasé' iimír iiumu/uungo, gídaabá, “Atén ti kilootén sla'asla'aané'.”

12Atén mawa adór Kaini tleehhitaán, kuduú bartá Neetlaangw, oo hhiyaawós gwa gaas. Kaini hhiyaawós gár ngusa gaás a milá? Gár ngusa gaás a tlehhemi'iiwós kin tlakw, ala awa hhiyaawós in ganaaiyá'.

13Hhaee'eé', ma waa/oo/ara' múk aa haratlintii'iiká bur na aáhh.

14Atén a xuaán adór gwa'ara ngira geexawaán nay waarahhaán amór slafiingw. Tí an xuaán asma hhaeerén i sla'aán. Heé sla'aari wásl i baraá gwa'arár i kaahh.

15Umuúqo heé hhiyaawós gwa aahh, an kudá' múk tsu/a/iím. Nee kuungá' a xuá' gídaabá heé múk tsu/a/iím slafíngw alhhe'eesay wásl gu konká baraawose.

16Atén daxta sla'aari aga tsaahhaán, asma Yesu slafiingós guna duúx as atén. Gawaá adoorihe atén sleeme gár tiwa hariím a slafingwrén un duuxaán as hhaeerén.

17Ala heé muruú baraaká' yaamu gu koóm, bar hhiyaawós oo gár koomaaká gun tawó ga/áy, ala gu alee/iimisiiká, xáy sla'aarír Mungú iqo deéro baraá heé adoorihe?

18Laqwalór ninakw, sla'aarirén miwa axweesantá tawo tleehhít, ala masók sla'aarirén an sla'aarír tlehhema'aá koom, nee ar looeema.

19Gawaá adoorihe daqaní a xuaán adór atén tar múk looeema, muneerén kay tsaeesaán adoorír alé dír geeraawose,

20gawaá umuúqo gaaro ar muneerén tiwa sakwasleemuta, asma Mungú ku úr ta muneerene, nee inós mura' sleémeero gu xuu'.

21Sla'aaruúse, muneerén bar atén ti sakwasleemutaká, daqaní dír Munguhe a da'ayumiitaanaaká.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

22Nee umuúqo gár ta dirós i firiimana a slawaán, asma hara'ayaarós kawa eeharaharaan, nee adoodá' inós i slai kawa tlehhiitaan.

23Hara'ayaarós a tí, “Garmaawós Yesu Kristo ku haratlintiaán, nee atén nee hhaeerén ti sla'asla'aané' adoodá' tira hara'ayín.”

24Heé hara'ayaarós ga eeharahaár, in baraá Mungú wa hoot, nee Mungú baraawós. Gawaá adoorihe a xuaán gídaabá inós i baraarén wa hoot, ar Qeeruú hhoohhoó' oo naa atén i haniís.

1 Yohana 4

1Sla'aaruúse, umuú gár ta kaahi ma haratlintatiaara', tlaampa'aasaak ala alé, áx amór i dahh a amór Mungúhe. Asma múk yaariír naa ti'iimiít baraá yaamuuwo oo káh, “Atén a aaruuse,” ala a loeká.

2Qeeruú Mungú adór kur tsahha' a adoorí, “Umuúqo heé káh, Yesu Kristo nina hardáh ar iwa slaqwa tleehhiít, tí amór i dahh a amór Mungú.”

3Umuúqo gár ta kaahi ar Yesu kuwa siasi'i i amór Mungú dahhaká. Kangwsíng an oo kudá' Kristo ngwa si'iye', kangwdá' taa axasé' tawa kaahi, “Ni hardah, nee hamí naa qaroó baraá yaamí hardáh.”

4Laqwalór ninakw, kuungá' awa Mungú, nee kuungá' mukdá' káh atén a aaruuse, ala a lama, kuungá' mukdá' ugwa ar ba/é', asma Mungú i baraahúng i dirii', nee inós ku úr ta Wakusmoó Kristo oo baraá yaamí diriia.

5Kuká' awa baraá yaamu, muruú ta axweesi oo baraá yaamu, nee yaamu tooín ngi axamiisiyá'.

6Atén awa Mungú, umuúqo heé Mungú gu xuú', axweesantarén ga axamiis, múk Munguheeká axweesantarén ga axamiisiiká. Adoorihe a tsaahhaán tidár ló' nee tidá' tlakw.

7Sla'aaruúse, ti sla'asla'aané'. Asma sla'aari amór i dahh a amór Mungú. Kudá' sla'aarír koóm, a kudá' taa laqwaál nee Mungú, nee inós Mungú gwa tsaáhh.

8Heé sla'aarír koomaaká, Mungú gwa tsaahhiiká, asma Mungú a sla'aari.

9Adoorihe sla'aarír Mungú kinga amoorén i geehhooutís, gídaabá, Mungú Garmaawós oo kilós ngwa ya/aáw baraá yaamuú i ale, asma inós kuwa slafíngw ar slawaan.

10Sla'aari an tí, gídaabá Mungú atén tina slaá', a gídaabaheeká atén inós una sla'aán. Garmaawós nguna ya/aáw asma atén nee Mungú tiwa haraki/isi, nee wayda nguwa tleehhi as tlakweemaarén.

11Sla'aaruúse, bar Mungú atén taa slaá' adoorír ale, atén gár tiwa hariím masók tin sla'asla'aán sleeme.

12Heé Mungú gwa baloó ar i kaahh. Atén birti sla'asla'aán, Mungú i baraarén wa hoot, sla'aarirós iri ganá' baraarene.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Adoorihe kari xuaán gídaabá atén a baraawós wa hootaán, asma atén inós taa qáy Qeeruuwose.

14Atén aga araán kay lamabu'uumaán gídaabá, Baabá Garma nguna ya/aáw tawa Ba/amusmoó yaamu.

15Hee bira ya/án gídaabá Yesu Kristo a Garmoó Mungú, Mungú i baraawós i dirii'. Nee inós i baraá Mungú.

16Atén adór Mungú tira slaá', aga tsaahhaán, nee sla'aarirós kari haratlintiaán. Mungú a sla'aari. Kudá' baraá sla'aarír wa hoót, in baraá Mungú, nee Mungú i baraawós.

17Adoorihe sla'aari kana gan'aás baraarene, as kahhoó' bál Deelór Sakwasleemaaro a da'ayumiitanaaká. Asma adoodá' inós i dirii'i, an adór atén ti diriiaan baraá yaamuukae.

18Baraá sla'aariro dae i káhh. Ala sla'aarír ganaa' dae gan hingés. Asma dae i sakwasleemár koón. Heé daér kooóm, baraá sla'aariro aa ganaiiká.

19Atén Mungú un sla'aán, asma inós atén tina slaá' geerí ale.

20Hee bir kaahi, “Mungú án u slaá',” ala hhiyaawós gu slaiiká, inós a lamusmo. Asma hee bar hhiyaawós kudá' i ga/ay gwa harslaaqaát sla'atiro, Mungú oo aa ariiká gu aslayká sla'atiro.

21Inós tina adoorír hara'ayín gídaabá, “Heé Mungú gu slaá', gár kuwa hariím a hhiyaawós gun slaa' sleeme.”

1 Yohana 5

1Umuúqo heé adoorí gaa haratlintii' gídaabá, Yesu a Kristo, heewí kwa laqwaál nee Mungú. Heé baabuú na/aay gu slaá', na/aydá' baabá aa laqwaál gu slaa' sleeme.

2Adoorihe na/'aá Mungú adór kir sla'aan a tsaahhaán, bar Mungú u sla'aán, nee dabeerós bara eeharaán.

3Asma dabeerós bar eeharaharaán, tí gár i laqaaqaan a gídaabá, atén Mungú u sla'aán. Slám bur sla'aán, dabeerós eeharto ka gawideká.

4Heé taa laqwaál nee Mungú, yaamu gir baa/. Mungú bura haratlintiaán, haratlintaaoorén tí an gár yaamu gir baa/.

5Heé yaamu gir baá/ a heemá, aqo har kudá' aa haratlintí'iíke gídaabá, Yesu a Garmoó Mungú.

6Yesu Kristo an kwí naa hardah ar ma'aay nee tseere. Naa hardihiiká ar ma'aay kilooín, ala nina hardáh ar ma'aay nee tseere. Qeeru an kudá' gu lamabu'uúm, asma Qeeru a looeema.

7Asma awa ngu lamabu'uumá' a tám [gawaá dooriwo, a Baabá, nee Axweesani, nee Qeeruú hhoohhoó', ala kuká' tám a wak.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Awa tám i dayá' baraá yaamuuwo, awa ngu lamabu'uumá']. Qeeru, nee ma'aay, nee tseere. Kuká' tamaawo lamabu'ungw'ín a wák.

9Atén lamabu'úngw muu u ya/aa/amaán, ala lamabu'úngw Mungú ku ak úr. Lamabu'úngw Mungú a kwí oo Garmaawós nguwa lamabu'un.

10Heé Garmoó Mungú gwa haratlintii', lamabu'uungwí gu kón baraawose. Heé Mungú gwa haratlintii'iiká, a Mungú guna lamusmo tleéhh, asma lamabu'uungwí Mungú Garmaawós nguwa lamabu'ún, gwa haratlintii'iiká.

11Lamabu'uungw an kwí, Mungú slafíngw alhhe'eesay wásl nguna haniís. Slafiingwí naa haniís i baraá Garmaawós i dirii'.

12Heé Garmoó Mungú gwa haratlintii', slafiingwí gu kón, oo Garmoó Mungú gwa haratlinti'iiká, slafiingwí gu konká.

13Kaangwí nguna kuungá' i gooiím, asma kawa xua' adór slafíngw alhhe'eesay wásl kur koonda', kuungaádá' Garmoó Mungú ugwa haratlintie'.

14Adoorihe a haraxu'utír koomaán dirose gídaabá bar ugwa firiimaán ar adór inós i slai, ti axaas.

15Atén bara xuaán gídaabá ti axamiis, daqaní umuúqo gár kuwa firiimana, a xuaán gídaabá aga slawaán.

16Hee bar hhiyaawós gwa ár, i tlakweemaá tlehhiit, ala a tlakweemaá gwa'arár kooma'aaká, ngu aleefirin, nee Mungú gu slafíngw i haniis. Ala firoorí a har dír mukdá' tlakweemaá gwa'ara nga tleehhi'iiká. Tlakweemaá gwa'arár koomá' i dayá'. Aníng a kaahaaká ngu aleefirin as tlakweemaaká'.

17Umuúqo gár ganaa'aaká a tlakweema, ala tlakweemaá gwa'arár kooma'aaká i dayá'.

18Atén a xuaán gídaabá heé taa laqwaál nee Mungú i tlakweemaá tlehhiitiiká, ala inós ku harmagagaahh nee Garmoó Mungú, tam Neetlaangw gu kwatiitiiká.

19A xuaán gídaabá atén a múk Mungú, ala yaamu sleémeero kudá' tlaákw gin baliit.

20Garmoó Mungú adór nira hardáh, atén a xuaán, nee inós fuquraangw ngwa haniís oo inósuuduú Mungú ló' kuwa xuaan. Nee atén a baraá inósuuduú ló' i diriiaán, as tawa baraá Garmaawós Yesu Kristo. Kwí an Mungú ló' nee slafíngw alhhe'eesay wásl.

21Laqwalór ninakw, munguaá lamto ti harmagahhe'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

2 Yohana

2 Yohana 1

1Aníngúú Aako barwaárí ngina amoorók i gooiím, kiíng, aáyo, kiídá' taa tsawaár, nee amór na/'iiwók, kudá' naa slaá' ar baraá looeema. Heé nu slaá' a aníng kilooeeneeká, tam awa hatlá' sleémeero kudá' looeema ngi xuá' sleeme nu slaiyá'.

2Asma looeemaaká' baraatén i diriiá', slám alhhe'eesay'ín i kaahh, aqo nee atén an alhotaatimaán.

3Mungú Baabá nee Garmaawós Yesu Kristo atén ti tsuuqi, nee ti gurtlay, nee ti waydí haniisi ar baraá looeema nee sla'aari.

4Ana qwalaá/ ló'wa ale asma na/'iiwók bahh'ale i baraá looeemaá i dirii'iyá', adoodá' Baabá tira hara'ayín.

5Aáyo, daxta i firiím, a gídaabaheeká in hara'ayár /abén i haniís, aqo tidá' ta qaroó koomaan iimír iimu/úngw wa ale, tidá' kah gídaabá ti sla'asla'ané'.

6Sla'aari a tí, “Ta hootaán ar adoodá' Mungú tira hara'ayín. Tí an tidá' tinda hara'ayín, adoodá' kara axasé' qaroó alé iimír iimu/uungo gídaabá, ‘Hooté' baraá sla'aarír wa ale.’ “

7Al/aymuusér yaariir asma naa ti'ít baraá yaamuuwo, ar kah, Yesu Kristo a slaqwa tleehhiitiiká. Kwí an kuduú al/aymusmo, nee Wakusmoó Kristo.

8Kuungá' ti harmagahhe', gadiyérhúng tidá' taa tlehhé' bu'utuuwós miwa qwaár, as kahhoó' kuungá' bu'utuudá' hariím kuwa adá wa sleera'.

9Heé baraá intsaahhasár Kristó wa kumiitaaká, ala iri harwaaraáhh, heé adoorí Mungú baraawose i kaahh. Ala heé baraá intsaahhatisár Kristó wa kumaamiít, kwí Baabá gu kón nee Garmaawo.

10Hee birna amorhúng káy, inós bar intsaahhastí ngi amorhúng i huwahuwiiká, mu dahi'isaara', nee mu taaqweesara' sleeme.

11Asma heé gu taaqweemiís, a kudá' tlehhemi'iiwós kudá' tlakw gi tlehhiít.

12Muruú yaariír oo ni ooár wa slaa' i deer, ala nguwa gawaá barwár i gooiim ar wiíno u sla'aaká. Gár ni slaa' a nin amorhúng i hardáh, nuri i axweés ar afa, asma qwal/amaayeerén iwa bo/.

13Na/'aá hho'oorók tidá' taa tsawaár i intsihhiimisyá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3 Yohana

3 Yohana 1

1Aníngguú aako, barwaárí ngina amoorók i gooiím, sla'aarusmooeé' Gáyo. Aníng kuúng un slaá' ar baraá looeema.

2Sla'aarusmooeé', án kuúng un aleefiriiriím as adór hhoo' kawa ar hot, nee slaqwtók masók ka hhoo', adoodá' muunuúwók kur hhoó'.

3Aníng ana ló'wa qwalaá/, asma hhaeekaari niwa hardihiyé', iidíguuwók nguri lamabu'uné' diirene adór kuúng looeema kira ót, nee adoodá' kuúng tar hot baraá looeemá wa ale.

4Qwal/amaayér ur ar tí ga baa/ i káhh, tí naa axaás ar gídaabá na/'iieé' i baraá looeema.

5Sla'aarusmooeé', kuúng tu iialoó' baraá umuú gadiyér taa tlehhi as hhae, tam as hhaeedá' dahaayeero sleeme.

6Inooín hhooeemaawók kina alki/iít dír múk Kríshaanáy. Xa, inooín alee/iiseek, adór hariím dír geerá Munguhe, as iwa kumiitiya' baraá aaii'ine. Daqaní adór hhoo' aga tléhh.

7Asma inooín tindina tláy as Yesu, nee gár taa sláy i káhh amór múk xoordaá hatlae.

8Gár atén tiwa hariím a múk adór kwí un ilaohiimaán, as gadiyér'ín tidár looeema aga haratlaa/aán.

9Kángw naa gooiím amór múk Kríshaanáy i deer, ala Diotrefe, kudá' uroó slaá' dir'ine, inós atén taa aleeya/aniká.

10Aníng bir na hardáh, kaangós kudá' aa tleéhh ngu dirhúng i alki/iít, adór inós axweesanoó tlákw oo dakti'iima ngura daanduurén i aaín. Slám a har tiheeká, asma inós hhae gina sií' ilaooharo, tam mukdá' gi ilaoohár wa slaá' guna ilaá/ sleeme, guri paraátl dír múk Kríshaanayhe.

11Sla'aarúsmo, tlehhma'aá tlakw mi eeharaar, awa hho' na eehareek. Heé tlehhma'aá hho' gi tlehhiít a heé Mungú. Ala heé tlehhma'aá tlakw gi tlehhiít, Mungú gwa ariiká.

12Demetrio ku lamabu'úngw hhoó' i kah nee muu sleémeero. Tam looeemaá kilá' sleeme ngu lamabu'uná'. Ala atén sleeme un lamabu'uumaán, nee kuúng a xú' adór gár atén ta kaahaan tar ar ló'.

13Muruú yaariír oo ni kuúng i ooár wa slaa' i deer geeraawo. Ala ngu ooaaká ar nguwa gooiim ar wiíno nee kalaámu.

14Asma baraá deeloorí tseewe aníng ni hardahamuú slaá' amoorók i alé, daqaní a afér ar axweesaán.

15Wayduú Mungú masók i dirók. Mulqeerén i kuúng intsihhiimís. Mulqeerén intsihhiiseek, umuú heewo ar umuuwós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Yuda

Yuda 1

1Ánuú Yuda a lawaalmoó Yesu Kristo nee slám a hhiyoó Yakobo. Aníng barwaárí ngina gooiím dír mukdá' taa ateét nee Mungú, kudá' taa slaá' nee Mungú Baabá, nee kiri amohhe'eemiís as Yesu Kristo.

2Gurtleemu nee wayda nee sla'aari masók kingi dook dirhunge.

3Sla'aaruúse, aníng iidíguú ba/ama nguwa dirhúng i gooiim una ló'wa slaá'. Nee ba/amarí a toorén atén sleémeero. Ala aníng ana tsaáhh gídaabá gár hariím gooiro a kuungá' nun gurbuú'. Gurbu'ungw'eé' a kwí gídaabá kuungá' haratlintaao sageeslaqwaak, tidá' Mungú aa saayín amór mukós sagaáwa wák wa ale.

4Asma muu i deer oo aa qawti dah. Mukwí kuna sakwasleemarí i gooín iimír aáng wa ale. Inooín a múk Mungú da'ayuumitaaká, slám a múk tsuuqaá Mungú harneét ar hotángw tlákw. Nee inooín kudá' úr oo kilós, Aakoorén Yesu Kristo, ngu sa tlaankiyá'.

5Iidíguuwí ngun inslawtisár wa slaá' dirhúng i alé, ala tam ugwa geerí xui'i gídaabá, Aako mukós guna ba/amís baraá yaamaá Misrír wa ale, aluuwo mukdá' inós gwa haratlintii'iiká guri qwaareés.

6Nee malayke sleeme tidá' taa uráy i haniís, uray'ín kudá' taa sláy kwaa gaár i xuiiká, ala didár hotaín wa hariim kari geexáy. Gawaá adoorihe Mungú gari tseék baraá giwti ar tseegamór alhhe'eesay wasl, as kiwa sakwasleemuuti bál deelór sakwasleemár ure.

7Múk gixsár Sodoma nee Gomora inslawaak sleeme, nee múk gixsadaá hatlá' awa bihheedá' i tsewen. Inooín sleeme adoodár malaykeedá' kana tleéhh, tsaatu'uuma kana eehaár, ilatleerír tlakw baraá slaqooine ina baaliín, tam tsaatu'uumadár tlakw ar irangeét kana tlehhiít. Mukwí kwaa sakwasleemuút as tawa slaqsaay tleehhiti dír múk hatlae, kiwa slahhe'eemisi baraá asltá alhhe'eesoó koomaaká.

8Tam mukwí naa tla/angwhúng i dah sleeme aqo adoodá'. Inooín baraá tlataín awa tawooro slaqooín kin slasla/areemiis, tan siaasii' kiwa baliiti nee Mungú, nee kudá' xirfayen awa gawaá doori kin /ooslislín.

9Ala tam Mikaeli, malaykamoodá' úr, qoomár tiwa tlaampa'aasiyé' nee Neetlaangw daanduú slaqwtá Musá wa ale, aa qiitliiká sleeme nguwa /ooslin, aqo ina oó', “Aako kuúng u iigahhaati.”

10Ala mukwí muruudá' ta tsatsahhanká kun /ooslislín. Nee muruudá' slaqo oo iimír iimu/uungw ta tsatsahhan, kudá' makaá fuqurángw kooma'aaká sleeme i tsatsahhana', mukwí slaqooín gin hhitiitín ar muruudá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11Mukwí a tsaxwa sakwaasleemar'ín ngiwa wa /akuuti. Asma inooín loohír Kaini kana eehaár. Tari /eét baraá dakuúsadár Balaamu, as tawa bu'utú slai, inooín tari qwaár baraá dee/aanuú adór kuduú Kora.

12A múk hhitár huwahuúw baraá dinku'uumarhúng tidár muruú /aymár sla'aariro. Tan al /ayín nee kuungá' ar mure wasle. Inooín kilooín tin xuiyá'. Inooín a adór hunkoó tar hii'imiiti nee fur'a, ala i tluwoó konká. Slám inooín a adór xaa'aá mamaá kooma'aaká qoomár hariímár mamaá xaaiwo, kudá' taa dee/aruú al tuú/ nee niri kahiyé' niri slupuutiyé'.

13Inooín a adór gwaanduú tlawi, kudá' ila/aaro ta aleeslayká, mureewasler'ín ka geehhoo' adór sloorór gwaanduú baraá tlawi. Inooín a adór tsatse/uú tawó qwaqwadiím, kudá' dir'ín taa amohhe'eés ay alhhe'eesay wásl baraá ma/ami.

14Nee Henoko a heé faanqw alaá Adamuwo. Inós aari gana oó' daanduú mukwihe iwa kaahi, “Qaytsité', Aako naa hardáh nee malaykeerós ar hhohho' ar kumér kúm.

15Inós nina hardáh as sakwasleema ngiwa tleehhi gawaá daanduú muu sleémeero. Mukdá' sleémeero oo Mungú gwa ilaiwa/iiká guri doohhimiis, as gawaá daanduú tlehhemi'ii'ín kudá' sleémeero awa qwanaay taa tlehhiít, kudá' Mungú kuwa ilaiwawa/iiká. Kiri malé doohhimiis as gawaá daanduú axweesanaydá' xaraásl sleémeero awa tlakuuseedá' Mungú ilaiwawa/aaká aa kát daanduuwós i alé.”

16Mukwí a múk tawó qununuú/ nee oo naeetuús. Nee laatí inooín a múk ilatleerir'ín eeharahaár. Mukwí axweesanoó daara/aangw gun ar axwees, nee bartakaaro tin sla'atimisiyá' dír múk urén as slaasláw kawa dir'ín wa slay.

17Ala kuungá' sla'aaruúse, inslawaak /ayma'aá taa káh aáng nee Ya/abuusér Aakoorén Yesu Kristo.

18Inooín tana oó', “Qoomár alhhe'eesaywo waniquuse i deerút awa ilatleerir'ín tidár qwanaay ngi eeharahará'.”

19Mukwí an múk wakaarír huwahuúw. Inooín muruú ta eeharahari a muruú baraaká' yaamu kilós, muruú qeeru ku eeharahariiká.

20Ala kuungá' sla'aaruuser'eé', ti kwa/ase' baraá haratlintaaorhúng tidá' hhoohhooe, nee tawa firiiriinda' baraá /uuruú Qeeruú hhoohhooe.

21Kuungá' kumiité' baraá sla'aarír Munguhe, nee slafíngw alhhe'eesay wásl kuwa daamaaraanda', kudá' Aako Yesu Kristo ni haniisi ar gurtleemuuwós.

22Múk xurér koóm baraá muner'ine, gurtlatlaawaak.

23Awa hatlá' ba/amisaak ar kiwa baraá asltá wa dafimita'. Bahh'alé i dayá' awa ta gurtlatleera', ala ar dae. Tam inqwaruuín aahhaak kudá' taa slasla/aareés nee ilatleerír slaqwa.

24- 25Mungú kilós, inós a Ba/amusmoorén ar baraá Yesu Kristo Aakoorén. Inós kuungá' nu aeesláy nuwa de'en as dukuutsmo munduwa tuú', slám nuri sihhitis dír

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

geerá xirfuuwós tawa múk xaslxaansli wásl, nee tawa múk baraá qwal/uú úr. Inós xirif a kós, nee uraay, nee aleesleemu, nee /uuru, iimír iimu/uungo ay hamí, tam ay alhhe'eesay wasle. Amin.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Geehhoeemaá

Geehhoeemaá 1

1Gaarí a gár Mungú aa geehhoeés dír Yesu Kristo, as Yesu Kristo muruudá' hardáh ar gaanslaay nguwa laqan dír sagadiyuuseerós i alé. Kristo malaykamoowós guri ya/aáw amór sagadiyusmoowós Yohana, as muruuwí nguwa dirós i laqan.

2Nee Yohana muruudá' sleémeero aa ár guri alki/iít. Inós axweesantá Mungú gari lamabu'ún, nee lamabu'úngw Yesu Kristo sleeme.

3Heé amohhoó' a kudá' axweesantá aaru'uumarí ga soomuús. Nee múk amohhoó' a kudá' ga axamiís nee gari oh tidá' taa baraaká' i gooín. Asma qooma aa naká/.

4Ánuú Yohana muruuwí una gooiím dír múk Kríshaanáy oo baraá gixsadaá faanqw awa baraá yaamaá Asia. Mungú kuungá' nu tsuuqi nee nu waydí haniisi. Inós an kudá' dáw, nee kudá' daadáw nee kudá' hardáh. Nee slám gurtleemu nee wayda amór i dahhi a amór qeeruudá' faanqw, kudá' dír geerá kitaangós oo aleesleemuú i dirií',

5nee amór Yesu Kristo. Inós an lamabu'usmoodá' inkihhimuúa koóm, nee slám inós an heé geera oo naa waaslee/ baraá múk aa qaátl wa ale. Nee slám inós a waawutmoó waawitá sleémeero baraá yaamuuwo. Inós atén tin slaa', nee tina gweér baraá lawaali'iimár tlakweemaá wa ale ar tseereerós.

6Inós atén tina waawuti'iimár i sláy, tiri geeraharuusér saaliingw tleéhh, as atén Mungú, Baabuúwós, kuwa sagadiyuusaan. Xirif nee aleesleemu i dirós ay alhhe'eesay wasle. Amin.

7Qaytsiít, inós ni hardah ar baraá hunkáy. Umuúqo heewo guri ar ar ila', tam mukdá' inós gwa mutin sleeme guri ar. Nee muu sleémeero oo baraaká' yaamu iri /aa/amín ar gurhaami as inós. Eeít, adoorí an adoodá' tleehharuut. Amin.

8Aakoó Mungú i kaahi gídaabá, “Aníng an Alfa nee Omega, aníng an iimu/uungw nee alhhe'eesaay.” Aníng an kudá' dáw, kudá' daadáw, nee kudá' hardáh, kuduú Aleesleemusmoó mura' sleémeero.

9Aníng a Yohana, hhiyaahúng, kudá' aa al dinku'uus nee kuungá' baraá slahha'amaayeero, nee baraá Waawuti'iima, nee baraá qiqtliingw baraá Yesuwo. Qoomarkaaro aníng ana hardáh baraá yaamaá kaahaar awa tla/ángw tlawi, awa ta babay Patmo. Gár nisa didá' i hardáh a axweesantá Mungú ana alki/iít nee Yesu una lamabu'uúm.

10Bál Deelór Aakoowo Qeeru aníng ina i hardáh, afór ur ngiri axaás ar axwees aluueé' wa ale. Afoorí a adór afór tarumbeéta.

11Afoorí ina beér, “Gár kuúng ta aan gooiimeek baraá kitaábuú i alé, nee daqaní kay ya/áp amór múk Kríshaanáy oo baraá gixsadaá faanqw, gídaabá amór kuduú Efeso, nee Smirna, nee Pergamo, nee Tiatira, nee Sardi, nee Filadelfia, nee Laodikia.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Aníng niri warqáw as afoodá' amor'eé' i axwees ngiwa ar. Nee qoomár niwa warqáw, kiteeraá faanqw awa tsa'asoó koomá' ina ár, awa taa tleéhh ar miisli.

13Nee baraá tla/ángw kiteeridá' tsa'asoó kooma'a, heeko una ár oo adór slaqsoó garmoó hee. Hiiyoó naa dahaás aa hardáh ay baraá ya'a', nee tla/aangós gwa tseék ar himú miisli.

14Se'éngw sagós ku /awák adór se'éngw bee/aangw oo ló'wa /awák, nee adór tlaa/aá tluwaay. Nee ilaawós i gwa/aatiyá' adór tsángw asltá wa ale.

15Nee ya'aawós a adór muqslír tlaxo ur, ar taa hamaatla hhe'eés ló'wa ale ar baraá asla. Nee afoorós a adór ma'aá yaariir awa wa/amiimá' baraá wa/ángw i alé.

16Nee baraá dakós oo doó /iyayhe i tsatse/uú faánqw kón, nee paángár afa xaraasl badu tsaraawo i baraá afkós wa ti'iimít. Slám gitsee/aawós i gwa/aatiyá' adór tsee/amaá wa ale qoomár tsee/amá bira siirií/.

17Aníng qoomár nguwa ár, niri huú' dír ya'aawós i alé adór heé aa gwaa'. Dakós oo doó /iyáy nguri qaás gawaaeé' i alé, iri oó', “Ma da'ayuumitaar. Aníng a kudá' oo geera nee kudá' oo alhhe'eesaay,

18kudá' slaáf. Aníng geeraawo aga gwaá', nee qaytsiít hamí a slaáf ay alhhe'eesay wasle. Nee slám aníng gweermo a koóm ar gwa'ara nee ar didár múk aa qaatlb.

19Gawaá adoorihe, muruudá' kuúng taa aán gooiimeek, kudá' dáw nee tam kudá' sangw hardáh sleeme.

20Lu/aaroó tsatse/uudá' faanqw, kudá' kuúng taa aán baraá dakw'eé' oo doó /iyáy, nee oo kiteeridá' faanqw awa miisli awa tsa'asoó koomá', gídaabárós a tí, tsatse/uudá' faanqw a malaykér múk Kríshaanáyduú baraá gixsadaá faanqw. Nee kiteeridá' faanqw awa tsa'asoó koomá' a múk Kríshaanáyduú baraá gixsadaá faanqw.”

Geehhoeemaá 2

1“Gooiimeek amór malaykamooduú múk Kríshaanáy oo baraá Efesór i dirií', “ ‘Axweesantí dír i dahh an dír kudá' tsatse/uú faanqw gwa oh ar dakós oo doó /iyáy, kudá' hi'iimiít baraá tla/ángw kiteeridá' faanqw awa miisli awa tsa'asoó koomá'.

2Aníng iidíguú tlehhemi'iiwók u xuú', nee daawitimeerók nee qiqtliingók. Nee slám a xuú' gídaabá múk tlákw sa qiqtliingo u aleesleeraaká. Slám mukdá' ugwa iiát, kudá' káh gídaabá, inooín a ya/abuuse, ala laatí a ya/abuuseerooká, kiri tsáhh gídaabá a lamuuse.

3Slám kuúng ana qiqtliín nee slahha'amaayér yaariir ana slaasleér as aníng, slám aga slaaqatiká.’

4Ala aníng axweesantaka a koóm daanduuwoge gídaabá, ‘Kuúng sla'aarirók tidár geera aga meér.’

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Gawaá adoorihe, inslaweek didá' kuúng tawa hú', hhu'u'uúm, nee tlehhemi'iiwók kudá' geera ta tlehhahhit ki tléhh. Ala adoorí barnaxes aga tlehhiká, aníng niqo hardáh amoorók, nee aníng daqaní kitaangók kudá' tsa'astá koóm u hingeés dirós tidá' i dirii'i, bar kuúng aga hhu'u'uundiiká.

6Ala kuúng gár hhoo' diroge a tí gídaabá, kuúng tlehhema'aá múk Nikolai iga áhh. Aníng sleeme tlehhemi'ii'ín iga aáhh.”

7“Heé iaá koóm, axweesantí ngi axaasi, tí Qeeru i kaahi dír múk Kríshaanáy, “ ‘Heedaádá' arba/ati ga sláw, aníng u ya/aámár i haniís ar mamaác xa'anooduú slafiingw ngiwa /ayi, kudá' baraá asalmoó Mungú i dirií'.’ “

8“Gooiimeek amór malaykamooduú múk Kríshaanáy oo baraá Smirnár i dirií', “ ‘Axweesantí dír i dahh a dír kuduú geera nee oo alhhe'eesaay. Inós geeraawo ina gwaá' ala iri slaáf.

9Aníng slahha'amaayeerók a xuú', nee liitlakweerók. Ala kuúng a daqaarmo. Nee slám a xuú' /ooslislíngw mukdá' káh, atén a múk Yahudi, ala laatí a inooineeká, ala inooín laatí a múk Neetlángw eeharahaár.

10Slahha'amaayeedá' kuúng ta sleer ma da'ayuutaar. Ga/aaweek, Neetlaangw kuungá' bahh'alé nu tsegiit baraá doó tseegamo, as tunduwa iiari. Nee kuungá' slahha'amu u sleerá' deelo mibaangw. Kuúng masók a inkihhimuúd koón tam ay gwa'ara, daqaní aníng slamángw slafiingw ngu haniís.’ “

11“Heedaádá' iaá koóm axweesantí ngi axaasi, tí Qeeru i kaahi dír múk Kríshaanáy, “ ‘Heé arba/ati ga sláw, inós ku slahhe'eesiiká nee gwa'araadár tsár.’ “

12“Gooiimeek amór malaykamooduú múk Kríshaanáy oo baraá Pergámó i dirií', “ ‘Axweesantí dír i dahh a dír kudá' paángadá' afa xaraasl badu tsaraawo ga koóm.

13Kuúng dír ta hot aníng a xuú'. Kuúng dír ta hot a didár kitángw aleesleemu oo Neetlaangw. Ala án kuúng iga sa tlankká, slám ana kumamít aníng iwa haratlinti' tam qoomár de'emaá Antipa tawa lamabu'usmooeé', slám a lamabu'usmooeé' oo inkihhimuú koóm. Inós kuna gaás baraá tla/angwhúng i alé, didár Neetlangw i hooti.

14Ala aníng axweesanoó niiná u koóm daanduuwoge. Kuúng mukko u koón diroge, oo intsaahhatimisuú Balaamu gu eeharahaár. Inós an kudá' Balaki gwa intsaahhatimis adór múk Israeli ngur al/ayi, as masók inooín fu'unaydá' kiwa /ayi, kudá' taa ilahhooár wa hanimiís dír munguaá murslaaqat, nee slám tawa fuqusi.

15Nee slám malé alé kuúng mukko u koón oo intsaahhatimisuú múk Nikolai gu eeharahaár.

16Gawaá adoorihe, hhu'u'uúm. Nee bar hhu'u'uundaaká, aníng ni hardáh amoorók, nee aníng niri slaáqw nee inooín ar paangár gawaá afkueé' daahh.’ “

17“Heé iaá koóm, axweesantí ngi axaasi, tí Qeeru i kaahi dír múk Kríshaanáy, “ ‘Heedaádá' arba/ati ga sláw, aníng maánadá' taa luú/, tidá' gawaá dooraá daahh, a

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

haniís. Nee tlaa/anoó /awaák nguri haniís. Nee gawaá daanduú tlaa/anoodae umuú /abén kwaa gooín, oo ta baloó tsaahhiiká nee hee, aqo har heedaádá' gu sláw.' "

18"Gooiimeek amór malaykamooduú múk Kríshaanáy oo baraá Tiatírár i dirií', " 'Axweesantí dír i dahh a dír Garmoó Mungú, kudá' ilaawós gwa/aatá' adór tsángw asla, nee ya'aawós a adór muqslír tlaxo ur, tidá' ló'wa gwa/aat.

19Aníng tlehhemi'iiwók i xuú', nee sla'aarirók, nee haratlintaaoorók, nee gadiyeérók nee qiqtliingók. Nee slám a xuú' gídaabá tlehhemi'iiwók kudá' alhhe'eesaay ki ak yaariir ta kudá' geeraawo.

20Ala aníng axweesantaka a koóm daanduuwoge gídaabá. /Ameenidá' ta babay Yesebeli a aleeya/a/aán. Inós ti babeer a aaruso'o, nee sagadiyuuser'eé' gari intsaahhatimís nee gari qwaarés as tawa fuqusi, nee fu'unaydá' kiwa /ayi awa taa ilahhooár wa haniís dír munguaá murslaaqat.

21Aníng pa/aangw una haniís dirós i alé as iwa hhu'u'uun. Ala fuqtós tidá' ga sla'aká nguwa hhu'u'uun.

22Qaytsiít, aníng inós a qaatiís ar tiqti, nee mukdá' nee inós alfuquusá' u slahha'amkwaá yaariír i haniís, inooín barnaxes ta hhu'u'unká nee tlehhema'aá /ameenidá' birkaa mayká.

23Nee aníng na/'iiwós i faák tsu/utaaro. Nee múk Kríshaanáy sleémeero gari xuu' gídaabá aníng an kudá' munér muu ga tsee/ariím nee inslawaywo. Nee aníng umuúqo heewo baraahunge un buú' ar adoodá' inós wa hariím as tlehhemi'iiwós kudá' aa tlehhiít.' "

24" 'Ala kuungaásingá' aga mete' dír Tiatira, kuungá' intsaahhatimisuuwí tlákw ugwa eehadi'iiká. Kuungá' muruudá' ugwa xui'iiká, kudá' inooín tawa kaahi a lu/aaroó muruú Neetlaangw. Án kuungá' nu baw gídaabá án huuwár hatlá' ngi qaasaaká daandeemoohúng i aleeró.

25Ala a tisíng ta koonda' na ooha hhe'eesaak ay dír án ni hardah.

26Heedaádá' arba/ati gaa slay, nee adoodá' aníng ni slaa' gari tlehhahhiit ay alhhe'eesaay, aníng heewí u waawutmoó wa qaás daanduú múk xoorduwo.

27Nee inós múk xoordu guri sawaawuti'ii'ín ar hhartá muqsli, nee guri parhhamiis adór qaambeesamá wa ale. Asma tam aníng waawuti'iimarí ana sláw dír Baabuúeé' wa ale.

28Nee slám aníng tsatsee/idár matlatle a dirós i haniís.' "

29"Heé iaá koóm, axweesantí ngi axaasi, tí Qeeru i kaahi dír múk Kríshaanáy."

Geehhoeemaá 3

1"Gooiimeek amór malaykamooduú múk Kríshaanáy oo baraá Sardír i dirií', " 'Axweesantí dír i dahh a dír kudá' qeereemadá' faanqw oo Mungú gu koóm, nee

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

tsatse/uudá' faanqw. Aníng iidíguú tlehhemi'iiwók u xuú'. Kuúng tuwa xui a sláf, ala laatí kuúng aga gwá'.

2Gawaá adoorihe, daarkiít. Slafingwdá' niiná oo aa meet baraawoge /uuruú i qaaseek dír ira faakiiká. Asma aníng tlehhemi'iiwók iga ár i ganaaiiaaká dír geerá Mungúeene.

3Gawaá adoorihe axweesantadá' adór kara ilaót nee adór kara axamís inslaweek, nee ka ót, ta hhu'u'uún. Ala kuúng bar aga dal'iká, aníng ni hardáh amoorók i aleeró adór fisusmo, ala qoomaadá' aníng ni hardah kuúng a xu'uká.

4Ala kuúng múk niiná u koón baraá Sardiro, oo tlabaaín gaa slasla/areemisiiká. Inooín ta al hi'iimiit nee aníng, tlabaaín awa /awak kaa dahaás, asma inooín i hariná'.

5Heedaádá' arba/ati gaa slay, inós ku tlabaá awák i dahaas, nee umuuwós u baloó fiitsaaká baraá kitaábuuduú slafiingo. Nee slám aníng umuuwós un ya/aám dír geerá Baabuúeene nee dír geerá malaykeerós gídaabá inós an kwe'eé'.' "

6"Heé iaá koóm, axweesantí ngi axaasi, tí Qeeru i kaahi dír múk Kríshaanáy."

7"Gooiimeek amór malaykamooduú múk Kríshaanáy oo baraá Filadelfiár i dirií', " 'Axweesantí dír i dahh a dír kudá' Hhoohhoó', kudá' looeemaá axweés, kudá' gweermór Daudi ga koóm. Inós afkuú do' bar ngwa gweér, heé tseegaro gu aleesláw i kaahh. Nee inós bar ngwa tseék, heé gweermooro gu aleesláw i kaahh.

8Aníng iidíguú tlehhemi'iiwók u xuú'. Qaytsiít, aníng afkuú do' oo taa gweér ngwa qaás dír geeraawók i alé, ala heé tseegamooro gu aleesláw i kaahh. Aníng a xuú' gídaabá /uuruú niiná u koón, nee slám kuúng axweesante'eé' aga ót, nee aníng iga si'iká.

9Ga/aaweek, mukko i deer oo Neetlángw eeharahaár. Inooín ta kaahi atén a múk Yahudi, ala laatí a loeká, ala inooín a lamuuse. Aníng mukwí ngu /uurutís as iwa amoorók i hardahi, nee iwa tumbarara'aati dír geeraawók i alé, as inooín ngiwa tsaahhiya' gídaabá aníng kuúng u slaá'.

10Kuúng axweesante'eé' tidá' daanduú qiqtliingw aga ót. Gawaá adoorihe aníng kuúng u xuúm qoomaadár iiara'aduuwo, tidá' hardah baraá yaamu sleémeerowo, as muu sleémeero oo baraaká' yaamu kuwa iiari.

11Aníng ni hardáh ar gaanslaay. Tidá' ta koon ooha hhe'eeseek, as hee slamaangók munguwa hayóh.

12Heedaádá' arba/ati gaa slay, aníng inós un uhumoó Doó Mungúeé' tleéhh, nee baraadaádae iri ti'iitiiká baloó ale. Nee gawaawose aníng umuú Mungúeé' un gooiím, nee umuú gixsár Mungúeé', Yerusalemudá' /aben, tidá' awdiit gawaá dooriiwo amór Mungúeé' wa ale. Nee slám aníng umuueé' kudá' /abén u gooiím.' "

13"Heé iaá koóm axweesantí ngi axaasi, tidá' Qeeru i kaahi dír múk Kríshaanáy."

14"Gooiimeek amór malaykamooduú múk Kríshaanáy oo baraá Laodikiár i dirií', " 'Axweesantí dír i dahh a dír kudá' ta babay Amin. Inós an lamabu'usmooduú

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

inkihhimuúe koóm nee oo looeemaá axweés. Inós an iimu/úngw muruudá' sleémeero Mungú aa tleéhh.

15Aníng iidíguú tlehhemi'iiwók u xuú', adór kuúng tur tsatsa'aareeká nee slám adór tar da/a/aandaaká. Geeraawo alók a tsiní kuúng barnaxes tun tsatsa'areema hhe'eés, laqaá barnaxes an da/a/aán.

16Ala daxta kuúng hám a tawó matláxw. Kuúng tu tsatsa'aareeká, nee slám a da/a/aandaaká. Gawaá adoorihe aníng kuúng u waá/ gawaá afkwe'eene.

17Kuúng a kat, "Aníng a daqaarmo. Án tina kilooeé' daqaaritiís, slám gár iwa /aaruur i káhh." Ala laatí kuúng a xu'uká gídaabá kuúng a liitlakusmo, kuúng a heé gurtleemuú slaá', nee a narkutmo, nee heé taampa, nee slám a /aankwets.

18Gawaá adoorihe gár kuúng uwa hariím a adoorí an tléhh, Miislidá' taa hamaátl ar baraá asla dir'eé' tiwa tlaxw, as kuúng tawa daqaarmo tleehhit, nee tlabaadá' /awak kiwa tlaxw, nee kiwa dahas, as /aankwetsuuwók kudá' murér koóm mukuwa ara'ár. Nee slám maasáy na tlaxweek, ilaawók kiri slík, as kuúng tawa xumis.

19Mukdá' sleémeero aníng ni slaa' un iigahhamiít nee un muúx. Gawaá adoorihe kuúng ilakaaharu tleehheek, hhu'u'uúm.

20Ga/aaweek, aníng a sihhimiít afkuú dó' wa ale, a ateetiím. Hee barnaxes afor'eé' gaa axaás, nee afkuú do' guri gweér, aníng a dáh amoorós, aníng niri al/ayiím nee inós, nee inós iri al/ayín dinkwa nee aníng.

21Heedaádá' arba/ati gaa slay, aníng inós u iwiitiís dinkwa nee aníng baraá kitangw'eé' kuduú aleesleemu, adoodá' aníng arba/ati ngira sláw, niri iwiít dinkwa nee Baabuúeé' baraá kitaangós kuduú aleesleemu.' "

22"Heé iaá koóm, axweesantí ngi axaasi, tidá' Qeeru i kaahi dír múk Kríshaanáy."

Geehhoeemaá 4

1Alaá muruuwí sleémeerowo aníng niri malé qaytsiít, nee ga/aaweek, afkuú doó taa gweér una ár gawaá dooriiwo. Nee afoodá' aa axwes nee aníng qoomaadár geeraawo, tidár adór tarumbeéta, aníng iri beér, "Amoorí tsa/amang, nee muruudá' hardahamuuwo aluuwo hariím, aníng ngu laqaám amoorók i alé."

2Qoomaadár kilae Qeeru aníng iri i hardáh. Nee gawaá dooriiwo Kitángw aleesleemu kwaa qaás, nee heé wák naxés aa iwiít gawaá kitangwdá' i aleeró.

3Nee heedaádá' aa iwiit, inós bura ga/eér, i miirii/ adór tlaa/edá' tlaxo ur ta babay yaspi nee akiki. Nee ga/alér tluwaay kitangwduú aleesleemu gwa harwét, kalaywós a adór tlaa/anoodá' ta babay sumaridi.

4Kitangwduú aleesleemu kiteeraá mibeeri tsár nee tsiyáhh awa hatlá' awa aleesleemu nguna harweeriyé'. Nee gawaá kiteeridá' mibeeri tsár nee tsiyáhh bariisér mibeeri tsár nee tsiyáhh i gawaadá' wa iwiiwít. Inooín tlabaá /awak ngaa dahamiisiyé', nee gawaá sager'ine gár naa dahaasiyé' a slam'eeraá miisli.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Nee gawaá kitangwduú aleesleemuwo gár ti'imiit a mankari nee xuuraai nee kududuhaay. Nee dír geerá kitangwduú aleesleemuwo tsa'asoó faanqw i dír geeraadá' wa oh. Tsa'asaywí a Qeeruú faanqw oo Mungú.

6Nee dír geerá kitangwduú aleesleemuwo tlawi i deer ar slaqás adór looa, nee ar xumiis adór looár wa ale. Nee baraá tla/ángw kitángw aleesleemuwo nee bihhe sleémeero ar kitangwdae muruú slaáf oo tsiyáhh i deer. Muruuwí aa haáts ilaawo amór geera nee amór aluuwo.

7Nee baraá muruudá' slafa gár geera a adór diraangw. Nee gár tsár a adór awu, nee gár tám i gitse/aá koón adór heé wa ale. Nee gár tsiyáhh a adór gwareesír gawtí tlatlaw.

8Nee muruuwí slaáf tsiyahhaawo umuúqo gaaro hhampe'eeraá lahhoó' gi koón. Nee hhampe'eeriká' kaa harweér nee ila', nee tam baraá guruú hhampe'eeriwo. Muruuwí i daa' xweera nee tlaatla/aangw, ta hungu/uumisiiká sleeme. Gár ta daai a tí, “Aakoó Mungú Aleesleemusmo inós ku hhoohhoó', ku hhoohhoó', ku hhoohhoó'. Inós an kudá' daadáw, nee an kudá' dáw, nee kudá' sangw hardáh sleeme.”

9Muruuwí slaáf xirif nee ilaiwa/ame nee sluufaay kun hanmiis dír kudá' gawaá kitángw aleesleemuú i dirií', kudá' slaáf ay alhhe'eesay wasle.

10Qoomár inooín barta adoorí tlehhiit, umuúqo daqto bariiseedá' mibeeri tsár nee tsiyáhh in tumbarara'amítf dír geerá kudá' gawaá kitángw aleesleemuú i dirií'. Inooín kudá' slaáf ay alhhe'eesay wasle kun sluufimiis. Nee inooín slam'eeri'ín kin kwakwaahh dír geerá kitangwduú aleesleemu, ta kaahi,

11“Kuúng Aakoorén nee Mungúrén, kuúng a hariín xirif kuwa ilaot, nee ilaiwa/ame nee aleesleemu. Asma kuúng mura' sleémeero una tléhh. Nee mura' sleémeero ina deeruút nee kuna tleéhh as sla'aarirók.”

Geehhoeemaá 5

1Aluuwo kitaábu una ár. I baraá dákw doó /iyáy oo kudá' aa iwiit gawaá kitangwduú aleesleemu. Kitaábuudá' i gooír kón baraá guruuwo nee gawaá daanduuwo sleeme. Nee slám kitaábuuwí kwaa tseék ar kufúlaay faanqw.

2Malaykamoó aleesleemuú kooóm nguri ár. Inós ina axweés ar afór ur, iri oó', “Heé hariím a heemá kitaábuuwí nguwa gweeri nee kufúlaywose?”

3Ala hee i kaahh gawaá dooriiwo, laqaá tam baraá yaamuuwo, laqaá baraá guruú yaamuuwo oo kitaábuudá' gwa aleeslay gweeraro, laqaá tam nguwa i qaytsiiti.

4Aníng niri /aa/amiím ar gurhaami as adoodá' heé taa ár iwa kahhi, oo hariím kitaábuudá' gweeraro laqaá nguwa i qaytsiiti.

5Nee heé wák baraá bariiseedae aníng ina báy, “Ma /aa/amiimaar. Qaytsiít, Dirángw tlahhoó Yuda i deer, oo hhay Daudi. Inós arba/ati gaa sláy. Gawaá adoorihe inós i harín kitaábu nguwa gweeri nee tam kufúlaywós kudá' faanqw sleeme.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

6Hamtidae Deelmoó bee/i una ár aa sihiít dír tla/ángw kitangwduú aleesleemuú i alé, nee tla/ángw muruudá' slaáf oo tsiyáhh, nee tla/ángw bariiseedá' mibeeri tsár nee tsiyáhh. Deelmooduú bee/i bura ga/eér, inós a adór deelmoó taa gaás. Inós xareemaá faanqw gi kón, nee ilaá faanqw. Ilaadá' faanqw a Qeeruú faanqw oo Mungú, kudá' taa ya/aáw baraá yaamu sleémeero.

7Deelmooduú bee/i niri hardáh, kitaábu guri taataáhh gawaá dákw doó /iyáy wa ale oo kudá' aa iwiit gawaá kitangwduú aleesleemu.

8Qoomár kitaábuudá' nguwa taataáhh, muruudá' tsiyáhh oo slaáf nee bariiseedá' mibeeri tsár nee tsiyáhh tari tumbarara'aát dír geerá Deelmoó bee/i. Umuúqo heewo baraine i marímbár úr kón, nee slooqa'aá miisli awa muruú xarángw tsuú' koomá' oo ta da/a/an ilahhooár wa ale. Muruuwí xarángw tsuú' koóm an firór múk hhohhó' oo Mungú.

9Inooín daa'ángw /abén ngun daaiyá', gídaabá, “Kuúng a hariín kitaábu kuwa taatahh nee kufúlaywós kuwa gwet, asma kuúng tuna gaás, nee muu una tláxw dír Mungú i alé ar tseereerók, múk umuúqo tlahhaywo nee umuúqo tsifriro, nee umuúqo mar'eefo nee umuúqo xoorooro.

10Kuúng inooín kiri waawuti'iimár i sleér, nee kiri geeraharuusér saaliingw tléhh as Mungúrén kuwa sagadiyuusi. Nee inooín yaamu ngiwa sa waawuti'ii'ina'.”

11Aníng niri qaytsiít, afór malaykér yaariir ana axaás. Malaykeedá' kitangwduú aleesleemu gwa harwét, nee muruuduú tsiyáhh oo slaáf, nee bariiseedá'. Nee faaror'ín a kumér kúm.

12Inooín tari daá' ar afór ur ta kaahi, “Deelmoó bee/i, kudá' taa gaás, inós i harín aleesleemu nguwa slay, nee daqaari'iima, nee sagaalooa, nee /uuru, nee xirif, nee ilaiwa/ame nee tsuuqa.”

13Aluuwo aníng afór mura' sleémeero kudá' taa tleéhh ana axaás, kuduú gawaá doori nee kuduú baraá yaamu, nee tam kuduú baraá guruú yaamu, nee kuduú baraá tlawi sleeme. Muruuwí sleémeero aníng una axamiís tawa daai, ta kaahi, “Kudá' aa iwiit gawaá kitangwduú aleesleemu, nee Deelmoó bee/i, inooín tsuuqa a kooín, nee xirif, nee ilaiwa/ame nee aleesleemu ay alhhe'eesay wasle.”

14Nee muruudá' tsiyáhh oo slaáf iri oó', “Amin.” Nee bariisee iri tumbarara'át, iri sluufimís.

Geehhoeemaá 6

1Aluudae Deelmoó bee/i nguri ár qoomár inós kufúlidár geera ngiwa gweér baraá kufúlaydá' faanqwe. Nee gár wák baraá muruudá' tsiyáhh oo slafa ana axaás i axwés ar afór adór kududuhaay, i kat, “Qwaláng.”

2Aníng niri qaytsiít, faraásír /awaak ana ár. Heé faraásidá' gaa i tsa/an i ga/alér kón. Nee inós kuri slamángw i haniís. Iri ti'iít ar baali, nee iri baalír áy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3Nee Deelmoó bee/i kufúlidár tsár ngiwa gweér, aníng afór gár tsár baraá muruudá' tsiyáhh oo slafa ana axaás, i kat, “Qwaláng.”

4Faraásír hatlá' ar daa/aat adór asltá wa ale niri ti'ít. Nee heé faraásirí gaa i tsa/an kuri aleesleemuú i haniís oo wayda nguwa hingeesi baraá yaamuuwo, as muu tiwa kilooín tsu/i. Nee paángár ur kari inós i haniís.

5Nee Deelmoó bee/i kufúlidár tám ngiwa gweér, aníng afór gár tám baraá muruuduú tsiyáhh oo slafa ngiri axaás, i kat, “Qwaláng.” Niri qaytsiít, faraásír boo/ ngiri ár. Heé faraásirí gaa i tsa/an xooslmoó qoomeemes gu kón baraá dakose.

6Afoo ngiri axaás sleeme, ar baraá tla/ángw muruudá' tsiyáhh oo slaáf daahh. Afoorí i kat, “Angaáno oo har qoomoó slooqomoó wák, tlaxoorós a slaqwér tlaatla/ángw wák. Balángw shayíri oo har qoomoó slooqa'á tám, tlaxoorós a slaqwér tlaatla/ángw wák. Ala di/i nee difaái ma hhitiimaar.”

7Deelmoó bee/i kufúlidár tsiyáhh ngiwa gweér, aníng afór gár tsiyáhh baraá muruudá' tsiyáhh oo slafa ngiri axaás, i kat, “Qwaláng.”

8Aníng niri qaytsiít, faraásír hatlá' ngiri ár ar bahbahay. Heé faraásirí gaa i tsa/an umuuwós a Gwa'ara, nee didár múk aa qaatlg nee inós tina al koomakoné'. Inooín kiri aleesleemuú i haniís baraá yaamuuwo daanduú barakár wák ar baraá baduudá' tsiyahhawo, as muu kuwa tsu/i ar paánga, nee ar giyeét nee ar pu/i, nee ar makaá xaraaslá' awa baraaká' yaamu.

9Nee Deelmoó bee/i kufúlidár kooán ngiwa gweér, aníng qeeruú muu una ár baraá guruú meésár ilahhooa. Mukwí an kudá' taa tsuú/ as axweesantá Mungú nee as lamabu'ungw'ín kudá' taa lamabu'ún.

10Inooín tari tseeamín ar afór ur ta kaahi, “Aáko, kuúsíng hhoohhoó' nee oo looeemaá axweés, kuúng ta daamaraaraan ay xaylá? Kuúng sakwasleema ka tlehh a xaylá, as tseereerén kawa li/áy bu' dír mukdá' baraá yaamuú wa hoota?”

11Umuúqo heewo baraaine kuri hiyoó tleér i haniís oo /awaák. Kiri báy, “Kuungá' iwiiwité', deelór niiná kilós i káhh, ay dír faarór sagadiyuusér adór kuungá' nee ar hhaeehúng i bo/, kudá' ta tsu/i adoodá' kuungá' tundura tsuú/.”

12Nee aníng Deelmoó bee/i nguri ár qoomár inós kufúlidár lahhoó' ngiwa gweér. Kunseelír ur niri hardát, looa iri boo/eér adór guniár taa tleéhh ar se'eengw, slahhaangw sleémeero iri tseere tleehhiít.

13Tsatse/ iri paáhh yaamí alé adoodár na/'aá /aantsí awa naa hamaari'iiká kir pahhamaamisi qoomár bar ka diingiís nee bambaór yaariir.

14Doori niri quutliyé' adór slambaree/i kar waageqaaqay. Nee umuúqo tloomaro kari loohatís dirós tidá' i dir'a. Nee slám umuúqo yaamaá kaahaare awa baraá tla/ángw tlawtí diriia'a kiri loohatís sleeme.

15Qoomaadae waawitú baraaká' yaamu nee múk urén, nee geeraharuusér slaqwara, nee múk daqaare, nee múk aleesleemuú koóm, nee umuúqo heewo, oo lawaalmo nee

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

oo lawaalmoowooká, sleémeero tari nahhaát baraá mar'i, nee baraá gur'ér tla/u ar baraá tlom'í dirii'.

16Inooín tari tseé' ar afór ur, dír tlom'i nee dír tla/u, ta kaahi, “Atén ti harahue', atén ti lu/e', dír geerá gitsee/aá kudá' aa iwiiti gawaá kitangwduú aleesleemu, nee dír Deelmoó bee/iro.

17Asma Deeloodá' ur naa hardát ar Mungú nee Deelmoó bee/i sakwasleema kawa tleehhi, nee heé sihhiít bál deeloodae a heemá?”

Geehhoeemaá 7

1Alaá tihe aníng malaykér tsiyáhh ngiri ár aa sihhít bihhe tsiyáhh ar yaamu. Inooín fur'adá' tsiyáhh ar yaamu kan ila/án, as fur'adá' miwa fukukueeliín baraá yaamuú i alé, laqaá tam gawaá daanduú tlawi, nee laqaá tam gawaá umuúqo xa'anoowo.

2Nee malaykamoó hatlá' nguri malé ár oo tsa/a/ám amoodá' looa niwa tsiirarihh. Inós i layár kón ar Mungú slaáf. Inós malaykeedá' tsiyáhh gari i tseé' ar afór ur, tidá' aleesleemu gwa sleer yaamu ngiwa hhitiin nee tlawi.

3Malaykamoodá' iri oó', “Yaamu mi kwatiitara', laqaá tlawi, laqaá tam xaai, ay dír laya ngay hhe'eesaan qaasaro gawaá gitsee/ér sagadiyuusér Mungúrén.”

4Mukdá' taa layár i qamín aníng faaror'ín ana axamiís. Faaror'ín a múk kume tsiiruú wák nee mibeeraá tsiyáhh nee tsiyáhh oo taa layár i qamín baraá tlahhi'iidá' múk Israeliwo.

5Múk tlahhoó Yuda kume mibá nee tsár oo taa layár i qamín. Oo tlahhoó Reubeni kume mibá nee tsár. Oo tlahhoó Gadi kume mibá nee tsár.

6Oo tlahhoó Asheri kume mibá nee tsár. Oo tlahhoó Naftali kume mibá nee tsár. Oo tlahhoó Manase kume mibá nee tsár.

7Oo tlahhoó Simeoni kume mibá nee tsár. Oo tlahhoó Lawi kume mibá nee tsár. Oo tlahhoó Isakari kume mibá nee tsár.

8Oo tlahhoó Sabuloni kume mibá nee tsár. Oo tlahhoó Yosefu kume mibá nee tsár. Oo tlahhoó Benyamini kume mibá nee tsár oo taa layár i qamín.

9Alaá tihe aníng niri qaytsiít, boo/oó yaariír ló'wa ale nguri ár, oo hee faarooro i baloó aleeslayká. Mukwí dír i dahhi a baraá umuúqo xoorooro nee umuúqo tlahhaywo nee umuúqo mar'afto nee umuúqo tsifriro. Taa sihiít dír geerá kitangwduú aleesleemu, nee dír geerá Deelmooduú bee/i, kaa tsiitiís ar tlabaá /awak, nee slám i haleemaá slaanslár koná' gawaá dabaaine.

10Inooín tari tseeamín ar afór ur, ta kaahi, “Ba/ama amór i dahh a amór Mungúrén kudá' aa iwiit gawaá kitangwduú aleesleemu, nee amór Deelmoó bee/i.”

11Nee malayke sleémeero taa sihhiít umuúqo bihhiwo, kitangwduú aleesleemu gwa harwét, nee bariiseedá' nee muruudá' tsiyáhh oo slaáf sleeme kaa harweér. Malayke iri tumbarara'át dír geerá kitangwduú aleesleemu, Mungú guri xirfayeemís,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12iri kát, “Amin. Mungú an kudá' tsuuqaá koóm, nee xirif nee sagaalooa nee sluufaay, nee ilaiwa/ame nee aleesleemu nee /uuru ay alhhe'eesay wasle. Amin.”

13Aakoó wák baraá bariiseedae aníng iri yaahaás, “Ahaá, mukwí taa tsiitiís ar tlabaá /awak a ín heemá? Nee inooín amór i dahhiya' a amá?”

14Aníng nguri báw, “Aáko, kuúng i xú'.” Iri báy, “Mukwí amór i dahhi a baraá slahha'amaayeedá' ur. Nee inooín inqwaruuín kuna hhuúnts nee kuri /awakeemiís ar tseerér Deelmoó bee/i.

15Gawaá adoorihe inooín i geerá kitángw aleesleemuú i dirii'iyá' oo Mungú. Nee inooín i Mungú sagadiyuusiyá' baraá do'ós wa aleeró tlaatla/aangw nee xweeraawo. Nee kudaádá' aa iwiit gawaá kitangwduú aleesleemu, heémarós ga hhaaf gawaaín wa aleeró.

16Inooín qwari ku baloó ariiká, nee slám ta waxiitiiká, slám tsee/amá gi baloó slayká, laqaá tam siiree/ír gi baloó slaw i káhh.

17Asma Deelmoó bee/i kwí tla/ángw kitángw aleesleemuú i dirií', inós inooín gi de'én, giri geeraharahaar didár kutltá ma'aá slafíngw koomá' i dirii'. Nee Mungú hhirhheeri'ín sleémeero gi fiits baraá ilaaine.”

Geehhoeemaá 8

1Deelmoó bee/i kufúlidár faanqw ngiwa gweér, tari xasliít gawaá dooriiwo har qoomár niinawe.

2Aníng malaykeedá' faanqw, tidá' sihhimiit geerá Mungú wa ale ngiri ár. Malaykeedá' kari tarumbeétár faánqw i haniís.

3Malaykamoó hatlá' niri hardáh iri sihiít dír geerá meésár ilahhooa. Inós xooslmoó miisli gu kón oo muruudá' xarángw tsuú' koóm ku i da/a/an ilahhooár wa ale. Muruudá' xarángw tsuú' koóm oo yaariír kuri inós i haniís, as nguwa haragaasi dinkwa nee firór múk hhohhó' oo Mungú gawaá meésár ilahhooa, tidár miisli. Meésaarí dír i diri' a dír geerá kitángw aleesleemu.

4Nee quuír muruudá' xaraangw tsuú' iri tsa/aán dír geerá Mungú dinkwa nee firór múk hhohhó' oo Mungú. Quuirí dír i dahh a dír dákw malaykamo.

5Nee malaykamo xooslmoodá' ilahhooa ka i da/a/an guri taataáhh, guri dalaá/ aslto, tidá' gawaá meésár ilahhooár i dirii'. Xooslmoodá' guri kwaáhh gawaá yaamuú i alé. Qoomaadár kilae kududuhaay niri hardáh, nee afoo nee mankari nee kunseeli.

6Nee malaykeedá' faanqw, tidá' tarumbeétár faanqw ga koom, inooín tiri amohhe'eesiyé' as tarumbeéta kawa ufaahhi.

7Malaykamoó geera tarumbeéta gari ufaáhh. Tluwoó tlaa/e iri tluúw, nee asltá taa aleedoók nee tseere, muruuwí kuri kwaáhh baraá yaamuú i alé. Bartaka wák baraá baduudá' tame awa yaamu asla gari /ák. Bartá wák ar xaai sleeme asla gari /ák, baraá baduudá' tame awa xaai. Nee gitsór naa/ sleémeero asla gari /ák sleeme.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Malaykamoó tsár tarumbeéta gari ufaáhh. Gár adór tloomár ur ar asltá wa oh kari kwaáhh baraá tlawi. Bartá wák baraá baduudá' tám awa tlawi iri tseere tleehhít.

9Muruudá' slaáf oo baraá tlawi daqtá wák iri qátl baraá daqooroó tame. Nee miringeedá'h baraá tlawtá wa hi'iimiit daqtá wák kari hhitín baraá daqooroó tame.

10Malaykamoó tám tarumbeéta gari ufaáhh. Tsatsee/ír ur niri hú' gawaá doorí wa ale. Tsatsee/idá' i ót adór tsaa'astá wa ale. Tsatsee/idá' iri hú' gawaá yaudá' baraaká' yaamu. Ala a yau sleémeerowooká. A yaaér wák baraá umuúqo yaudá' tame. Nee slám iri hú' gawaá kutloó ma'aay.

11Umuú tsatsee/idá' ku babay "Qarqaraay." Nee bartá wák baraá baduudá' tame awa ma'aay iri qarqarút. Múk yaariír iri qaátl as ma'aydá' asma adoodá' ma'aydá' kiwa qarqareés.

12Malaykamoó tsiyáhh tarumbeéta gari ufaáhh. Bartá wák baraá baduudá' tám awa tsee/amahe kari óh, iri gíp, nee awa slahhaangw nee awa tsatse/ sleeme. Gwa/atamaayér tlaatla/aangw bartá wák iri /aaruúr baraá baduudá' tame. Nee gwa/atamaayér xweera sleeme iri adoodár /aaruúr.

13Aníng gwareesi ngiri ár ar tlatlaw ar baraá tla/ángw doorír alé, ngiri axaás i tseeamiín ar afór ur, i kat, "Múk baraá yaamuú wa hoót, a tsaxwa sakwasleemar'ín ngiwa wa /akuuti, qoomár malaykeedá' tám ar aa met tarumbeétar'ín binga ufáhh. Asma malaykeedá' taa amohhe'és kawa ufaahhi."

Geehhoeemaá 9

1Malaykamoó kooán tarumbeéta gari ufaáhh. Aníng tsatsee/ír naa gawaá doorí wa /et ngiri ár, iri hú' gawaá daanduú yaamu. Tsatsee/irí gweermór bohongwdá' aa tsarere'eet gari sleér.

2Tsatsee/irí bohongwdá' nguwa gwét, quui niri baraá bohongwdá' wa ti'ít adór quuír baraá bohóngw asltá ur. Tsee/amá nee doori kiri giwís nee quuír baraá bohongwdá' daahh.

3Ingigi niri ti'ít baraá quuidá' wa ale, iri hardát gawaá yaamí alé. Ingigidá' kari aleesleemuú i haniís oo adór aleesleemuudá' oo xeeraawe i koon, baraaká' yaamuuwo.

4Kiri báy gídaabá, "Gitsór yaamu ma hhitiimara', laqaá umuúqo gár naa/a, laqaá tam umuúqo xa'anoowo, ala a mukdá' layár Mungú ga koomaaká gawaá gitsee/er'ine."

5Ingigidá' kari hara'ayár i haniís gídaabá mukdá' munguwa tsú/, ala ngu slahhe'eemis har qoomár slahheeraá kooane. Slahhe'eemisuuín kudá' a adór slahhe'eemisuú xeeraangw, hee bunga kiíhh.

6Qoomaadae muu gwa'ara ga leeleehh, ala ka baloó ariiká. Nee inooín ka ilatleeruus tawa qatli, ala gwa'ara gi ilagóp.

7Tlehhemuú ingigirí a adór faraásír taa amohhe'eés slaqwarár wa ale. Gawaá sager'ine gár i kona' a gár adór slamángw miisli. Nee gitsee/er'ín a adór gitsee/ér muu.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Se'engw'ín a adór se'éngw /ameena. Nee sihhinaaín a adór sihhinaá diraangw.

9Gaambór'ín ar da/eewa a adór gaambór muqsli. Nee afór hhampe'eeri'ín a adór afór gaarduudá' faraási i uuruxuna' bir slaqwarár ayá'.

10Nee inooín hhayser'ín i laqeelaá koón adór tidár xiiraawe. Nee /uureemooín awa muu ngur slahhe'eemisiya' slahheeraá kooane i gawaá hhayser'ín.

11Nee inooín i waawutmoó koná'. Waawutmoowí a malaykamoó bohongwdá' aa tsarere'eet. Umuuwós tsifrír Ebraniaro a Abadoni, nee tsifrír Grikiro a Apolioni, gídaabárós a Hhitirusmo.

12Slahha'amuú geera aa waaraáhh. Ga/aawaak, slahha'amuú tsár aa meét, i lawee'.

13Malaykamoó lahhoó' tarumbeéta gari ufaáhh. Afór wák ngiri axaás. Afoorí amór i dahh a amór xareemaadá' tsiyáhh awa gawaá meésadár ilahhooa, tidár miisli, ar geerá Mungú i dirii'.

14Afoorí malaykamooduú lahhoó', kudá' tarumbeétár koóm, guri beér, “Malaykeedá' tsiyáhh gweereek, tidá' taa tseék dír yaaeedá' ur ta babay Frati.”

15Malaykeerí kana amohhe'eés as qoomaadá' nee baaladá' nee slahhangwdá' nee kurkudá'. Malaykeerí tsiyáhh kari gweér as gídaabá daqtá wák ar muu ngiwa tsu/ baraá daqoorayduú tám oo múk baraaká' yaamu.

16Askaáridá' aa tsa/aan gawaá faras i alé, faaror'ín a kume mibeeri tsár sagaáwa kume mibaangw. Aníng faaror'ín ana axaás.

17Baraá iigu'utueene faras nee mukdá' aa gawaadá' i tsa/an una ár. Mukdá' gawaá farás i dirií' gaambuín awa da/eewe ki da/aten adór asltá wa ale, slám ki qurbo/, nee slám ki qurtsee/atayen. Sagér farásuudá' a adór sagér direeri, nee baraá afer'ine gár ti'imiit a asla nee quui nee asltá xaraasl ar kiberiti.

18Daqtá wák kana tsuú/ ar muxtaarí tám baraá daqooraydá' tame oo múk baraaká' yaamu. Kuna tsuú/ ar asla nee ar quui nee ar asltá xaraasl ar kiberiti. Muruuwí nina ti'imiít baraá afér farsuú wa ale.

19Asma /uuruú farsuuwí i baraá afer'ín nee baraá hhayser'ín. Hhayser'ín a adór dayshe, i sagér koón. Nee inooín i slahhe'eemisiyá' ar hhayser'ín.

20Nee múk aa meet, oo taa tsu/iiká ar muxtaarí, gadiyeédár dabaaín kaa hhu'u'unká, neetlaame kaa mayká xirfayeemisuwo. Nee slám munguaá murslaaqat kaa mayká haratlintaaooro, kudá' taa tleéhh ar miisli nee ar lapiyá nee ar muqsla nee ar tlaa/e nee xaai. Mungi'iiká' i xumisiiaaká nee i axamisiiaaká, slám i hii'imitiiaaká.

21Mukwí tsu/utar'ín sleeme gaa hhu'u'uniká, nee da/ari'ín kudá', nee tsaatu'uumar'ín nee fiisor'ín sleeme.

Geehhoeemaá 10

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

[1]Malaykamoó hatlá' nguri ár oo aleesleemuú koóm, i awdiit gawaá doorí wa ale, kwaa tsiitiís ar hunkáy. Nee gár gawaá sagós i dirii' a ga/alér tluwaay. Slám gitsee/awós a adór tsee/amá. Nee ya'aawós a adór uheemaá asla.

[2]Baraá dakose gár i kon a kitaábuú niiná oo taa gweér. Yaaeerós ar doó /iyáy gari qaás daanduú tlawi. Nee yaaér doó basáy gari qaás gawaá daanduú yaamu.

[3]Malaykamoowí iri tseé' ar afór ur adór aahhór diraangw. Nee qoomár iwa tseé' kududuhoó faanqw iri axweés.

[4]Qoomár kududuhoó faanqw iwa hhe'eés axweesanto, aníng ana slaá' /aymi'iidá' ngiwa gooiim. Afoo niri hardát ar gawaá dooraá daahh, iri beér, “Aymi'iisíng taa axweés nee kududuhoó faanqw kufúlír tseegeek ki lú/, mi gooiimaar.”

[5]Malaykamoodá' naa ár, kudá' aa sihhimiit daanduú tlawtá wa ale, nee daanduú yaamu, inós dakós oo doó /iyáy guri gawtí tleés gawaá doori.

[6]Inós lo'o gari huúw ar Mungú kudá' slaáf tam ay alhhe'eesay wasle. Inós an kudá' doori gaa tleehh, nee muruudá' oo baraadá' i dirií'. Slám yaamu gina tleéhh, nee muruudá' baraadá' i dirií'. Nee tlawi gana tleéhh, nee muruudá' baraadá' i dirií' sleeme. Malaykamoodá' lo'o ngiwa huúw, iri oó', “Daxta qooma aa fák.

[7]Ala bál afór malaykamooduú faanqw bar kaa axaás, qoomár tarumbeétarós barnga ufaáhh, qoomaadá' an qoomár muruudá' Mungú aa slaá' kudá taa luú/ kuwa boo/eesi, adoodá' inós ngira alki/iít dír sagadiyuuseerós tidár aaruuse.”

[8]Afoodá' aníng naa axaás gawaá doorí wa ale, iri amor'eé' axwés malé alé iri beér, “Tláw, kitaábuudá' niiná oo taa gweér taataahheek oo dákw malaykamoó i dirií', malaykamoodá' aa sihiit daanduú tlawtí alé nee daanduú yaamu.”

[9]Malaykamoodá' nguri daqáw nguri báw, “Kitaábuusíng niiná haniisang.” Aníng iri báy, “Taataahheek, ku /ák. Inós i qarqaar baraá guruuwoge, ala baraá afkoge i nuqunuuq adór danú wa ale.”

[10]Kitaábuudá' niiná nguri taataáhh gawaá dákw malaykamoodá' wa ale, nguri /aáy. Ala gawaá afkueene i nuqunuuq adór danú wa ale. /Aymaaro nguwa hhe'eés, iri qarqaruút baraá guruueene.

[11]Aluudae aníng tiri báy, “Gár kuúng uwa hariím a aaru'uuma an malé dúx daanduú múk yaarire, nee daanduú xoordaá yaarire nee slám daanduú tsifrír yaarire nee waawitú yaarire.”

Geehhoeemaá 11

[1]Hhartá daai kingiri aníng i haniís, aníng tiri báy, “Tláw, Doó Mungú qoomeeseek, nee meésaadár ilahhooa, nee múk baraadá' wa sluufimiís ku fát.

[2]Ala afeenidá' tsee/aá Doó Mungú i dirii' maweek, ma qoomeesaar. Asma afeenidá' kaa múk xoorduú i haniís. Nee inooín gixsár Mungú ka adarah ar ya'aaín slahheeri mibeeri tsiyáhh nee tsár.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

3Nee aníng lamabu'uuser'eé' ar tsár a ya/aámár i haniís. Inooín tari aarirín deelo kumuú wák nee tsiire tsár nee mibeeri lahhoó'. Inooín kaa tsiitiís ar gunyadu.”

4Lamabu'uuseerí tsár a xaaiidá' ta babay miseitúni, kudá' tsár. Nee slám a tsaa'asaydá' tsár, kudá' sihhimiít dír geerá aakoó yaamuú wa ale.

5Nee hee bingi slahhe'eemisuú wa slaa', asla in baraá afer'ín wa ti'imít, nee wakuuser'ín tidá' gari /ák. Gawaá adoorihe, hee bingi slahhe'eemisuú wa slaa', inós kun gaas ar adoorí.

6Lamabu'uuseerí i hara'ayár koón ar doori ngiwa tsek, as tluwaay miwa tluúw qoomaadár aaru'uumar'ine. Nee slám i hara'ayár koná' ar ma'aay kiwa tseere tleehhi nee yaamu ngiwa muxiya' ar umuúqo muxtaaro ar qoomaadá' inooín ta slai.

7Ala inooín lamabu'ungw'ín bar ngwa hhe'eesiyé', Makito'oodá' baraá bohóngw aa tsarere'eét daahh, iri sláqw nee inooín, nee inooín giri bá/ nee gay tsú/.

8Nee tu'uín kiri geexáy baraá loohidár gixsár ur. Gixsadá' baraá qeeruuwo umuuwós ta babay Sodoma nee Misri. Nee slám gixsarí an tidá' Aakooín kwa i kikií' gawaá msalaábár i alé.

9Gawaá deelór tám nee tlaqto muu tu'uká' kiri didá' wa ara'ar. Mukwí amór i dahhi a baraá umuúqo mar'afto nee tlahhaywo nee tsifriro nee xooro. Nee mukwí ta ya/anká tu'uín kiwa fooli.

10Nee múk baraá yaamuú wa hoót i qwalalaa/ nee iri baraa/ as inooín, nee tiri kilooín ilahhooár i hanmisiyá'. Asma aaruuseerí tsár mukdá' baraá yaamuú wa hoót guna slahhe'eemís.

11Deeloorí tám nee tlaqi iwa waaráhh, qeeruú slafíngw kooóm oo amór Mungú daáhh tu'udá' giri i dáh. Inooín tari sihhiít ar ya'aaín. Nee mukdá' xumiís daér yaariir guri eér.

12Aluuwo aaruuseedá' tsár afór ur kari axaás ar gawaá dooraá daahh, giri beér, “Tsa/amaré' ay amoorí.” Tari tsa/án gawaá doorí aleeró baraá hunkáy. Nee wakuuser'ín tidá' giri ga/eér.

13Qoomaadár kilae kunseeli niri hardát, bartá wák ar gixsa iri hú', baraá baduudá' mibaango awa gixsa. Múk kumér faanqw kuri tsuú/ nee kunseelidá'. Nee múk aa meet dae guri eér, Mungú doori kuri xirfayeemiís.

14Slahha'amuú tsár aa waaraáhh. Ga/aaweek, slahha'amuú tám i lawee' ar gaanslaay.

15Malaykamoó faanqw tarumbeéta gari ufaáhh. Afór yaariir ar uren iri ilawáts gawaá doorí wa ale, iri ó', “Waawuti'iimár baraá yaamu daxta ar Aakoorén nee Kristowós. Nee inós a waawutmo ay alhhe'eesay wasle.”

16Nee bariiseedá' mibeeri tsár nee tsiyáhh, tidá' dír geerá Mungú wa iwiiwiit baraá kiteeraá aleesleemuuwo, tari tumbarara'amiít dír geerá Mungú i alé, Mungú kuri sluufimiís,

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

17tari ooín, “Atén kuúng u sluufimiisaán, Aakoó Mungú Alesleemusmoó mura' sleémeero. Kuúng a kudá' dáw nee kudá' daadáw iimír aange sleeme. Asma kuúng aleesleemuuwók kudá' úr ugwa ót nee aga waawuti'iín.

18Múk xoordu ina buúhh. Ala xarasleemaawók naa hardahiyé'. Nee slám qooma naa hardát ar múk aa qaatl kuwa sakwasleemuuti. Nee slám qooma naa hardát ar sagadiyuuseerók kawa slaqwe'ín i haniisi, sagadiyuuseerók tidár aaruuse, nee mukók kudá' hhohhó', tam mukdá' sleémeero oo kuúng u ilaiwawaá/, barnaxes a múk ninákw laqaá barnaxes a múk urén. Nee slám qooma naa hardát ar mukdá' yaamu gi hhititiím kuwa hhitin.”

19Aluuwo Doó Mungú, kudá' gawaá doorí dirií' kuri gweér, nee sandakmooduú alqadór Mungú iri geehhoúy baraá do'ós wa ale. Mankari iri werere'eliín, afoo kari axaás, xuuraai iri xuurú', kwarara/a iri kwarará/, nee tluwoó yaariír oo tlaa/e iri tluúw.

Geehhoeemaá 12

1Layár ur iri geehhouúr gawaá doorí wa ale. Layaarí a /ameenír taa tsiitiís ar tsee/amá, nee slahhaangw i baraá tsa/a'aá ya'aawós i dirii'. Nee gár gawaá sagós a slamángw tsatse/uú mibá nee tsár.

2/Ameenirí inós a tsiiháy, i /aa/amiín asma asltá xwayla nee as slahha'amaayér xwayla.

3Layár hatlá' iri geehhouúr gawaá doorí wa ale. Layaarí a dayshimoó yangaariír oo daa/aát. Dayshimoowí sagér i kon a faanqw nee xareemi a mibaangw. Nee gawaá sageerose gár i kon a slam'aá faanqw.

4Hhaysaá dayshimoowí tsatse/uú gawaá doori nguna duuruxuné' nguri kwakwaahhiyé' gawaá yaamí alé. Tsatse/uú taa duuruxún a bartá wák baraá baduudá' tám awa tsatse/uú doori sleémeerowo. Dayshimoodá' iri sihhiít dír geerá /ameenidá' xwaylár slaa', as na/aywós nguwa gu/i qoomár inós bar na/aay ngwa sangw xwayluúr.

5/Ameenidá' na/oó garma guri laqwál. Na/aywí an kudá' xoordu sleémeero gi de'eém ar hhartá muqsli. Na/aywós kurir tláy hamtidár kilae ay amór Mungú, ay amór kitaangós kuduú aleesleemu.

6/Ameenidá' iri góp ay baraá xanxaay. Amoodae dirós kaa amohhe'eés nee Mungú as kawa amoodá' wa /aymiisi deelo kumuú wák nee tsiire tsár nee mibeeraá lahhoó'.

7Gawaá dooriiwo slaqwara niri ti'ít. Mikaeli nee malaykeerós tari slaáqw as dayshimoodá' úr kuwa baali. Dayshimoodá' úr dinkwa nee malaykeerós tari slaáqw sleeme nee inooín.

8Ala dayshimoodá' nee malaykeerós taa baalinká, pa/angw'ín iri qwaár gawaá dooriiwo.

9Dayshimoodá' úr kunguri kwakwaáhh, dayshimooduú aáng, kudá' ta babay Ibilisi nee Netlaangw. Inós an kudá' muu sleémeero gi al/agagiím. Kunguri kwaáh baraá yaamu. Malaykeerós sleeme kingiri kwaáh dinkwa nee inós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Aníng afór ur ngiri axaás gawaá doorí i alé, i kat, “Iimír hamí ba/ama nee /uuru nee waawuti'iima a ar Mungúrén, nee aleesleemu a oo Kristowós. Asma sakwasleemusmooduú hhaeerén kwaa yaamí kwaáhh, kudá' inooín gi sakwasleemaamuút dír geerá Mungúrene tlaatla/aangw nee xweeraawo.

11Inooín sakwasleemusmoodá' kuna arbaá/ ar /uuruú tseerér Deelmoó bee/i nee ar axweesantá lamabu'ungw'ín. Asma inooín slafingw'ín ngwa slai'iiká, tam gwa'ara sleeme ngaa ilaguuwi'iiká.

12Gawaá adoorihe, kuungá' doóri, bara/é', nee kuungaásingá' sleémeero awa baraasíng wa hootá' sleeme. Kuungá' yaámu nee tlawi, a tsaxwa sakwasleemarhúng kawa wa /akuta'. Asma Neetlaangw, inós naa amorhúng i aweér. Inós i xaraaslamaayér yaariír kón, asma gaa xuú' gídaabá deeloorós ar aa met ka ureeká.”

13Dayshimoodá' ngiwa ár gídaabá kwaa kwaáhh baraá yaamí alé, /ameenidá' na/oó garma gwa laqwal gari gusiisín.

14/Ameenidá' kari hhampe'eeraá tsár i haniís awa gwareesidá' ur, as inós iwa /akut ay baraá xanxaay, ay dirós tidá' inós kawa /aymaamisi qoomár kureeraá tám nee tlaqi. Didá' ka saaw dír dayshimoodae.

15Dayshimoodá' ma'aá adór yaae giri duúx baraá afkós wa ale alaá /ameenidá' wa ale, as yaaeedá' /ameeni ngiwa hayot. /Ameenidá' kari alee/iís nee yaamu.

16Yaamu afa nguri awaatliyé', yaaeedá' kari guú/, tidá' dayshimo aa duúx baraá afkós wa ale.

17Dayshimoodá' /ameenidá' gari i buúhh, iri slaqwarár áy dír xwaylár /ameenidá', tidá' aa met. Inooín a mukdá' hara'ayár Mungú gaa oh, nee a mukduú lamabu'úngw Yesu gu kooóm.

18Dayshimoodá' iri sihhiít gawaá hhasángw afaá tlawi.

Geehhoeemaá 13

1Aluuwo makito'o ana ár i baraá tlawtá wa ti'iimít. Xareemiwós a mibaangw nee sage ngi koon a faanqw. Nee gár gawaá xareemiwós a slam'i mibaangw. Nee gár gawaá sageerós a umér /ooslisliingw.

2Makito'oodá' naa ár slaqsaywós a adór du'uma. Ya'aawós a adór kudá' makito'ór ta babay duúbu. Afkós a adór afkwá diraangw. Dayshimoodá' úr makito'oorí gari /uuruú i haniís, nee kitaangós oo aleesleemu, nee gari aleesleemuú yaariír i haniís.

3Nee sagós oo wák una ár a adór ságw taa tliqiís ar tliqsantá gwa'ara, ala inkahhayduú gwa'ara kwa hungu/uús. Yaamu sleémeero makito'oodá' ngiri sa waa/oo/iyé', kari eeharahaár.

4Dayshimoodá' úr kuri xirfayeemiís asma adoodá' makito'oodá' ngiwa aleesleemuú i haniís. Makito'oodá' sleeme kari xirfayeemiís, tari káh, “Heé slaqás nee makito'oorí a heemá? Nee slám heé makito'oorí ga aleesláw slaqwaraaro a heemá?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

5Makito'oodá' kari afkwá i haniís oo /ayma'aá uren awa /ooslisliingw ngiwa ar axwes. Slám aleesleemu guri sleér oo gadiyeét ngiwa tlehh slahheeri mibeeri tsiyáhh nee tsár.

6Makito'oodá' afa guri awátl, Mungú guri /ooslisliín, nee umuú Mungú sleeme, nee hotángw Mungú, nee tam kudá' sleémeero awa gawaá doorí wa hootá'.

7Slám kari ya/aámár i haniís as iwa slaqw nee múk hhohhó' oo Mungú nee nguwa ar ba/. Aleesleemu guri sleér gawaá umuúqo tlahhaywo nee umuúqo muko nee tsifriro nee umuúqo xoorooro.

8Muu sleémeero oo baraá yaamuú wa hoót makito'oodá' ka i tumbarara'aat, kudá' umer'ín taa gooiniká baraá kitaábuuduú slafiingw iimír iimu/úngw yaamuuwo. Kitaábuuwí oo slafiingw a oo Deelmoó bee/i, kudá' taa gaás.

9Hee bar iia ga kón, i axaasi.

10Hee bar kwa tseegamór i gooín, aqo kun tseek. Nee hee bar kwa gaasár i gooín ar paánga, aqo kun gaas ar paánga. Baraá kaangwihe múk hhohhó' oo Mungú gár i slai a qitla nee haratlintaao.

11Aluuwo makito'ór hatlá' ngiri ár. Makito'oorí i ti'iimít yaamuú wa ale. Makito'oorí xareemiwós a tsár, a adór xareemaá deelmoó bee/i. Makito'oorí bir axwés afoorós a adór tidár dayshimoó úr.

12Makito'oorí aleesleemuudá' sleémeero oo makito'oodár geera gun ar gadiyús dír geerá makito'oodár geerá wa ale. Makito'oorí yaamu gina harakeemís, nee múk baraá yaamuú wa hoót sleémeero, as makito'oodár geera kawa i tumbarara'ati. Makito'oodár geera ar tliqsantá gwa'ara gaa sleer, iri hungú/.

13Makito'oodár tsár layaá uren gin tlehhít, tam asla in awét gawaá doorí wa ale ay baraá yaamu, dír geerá múk i alé.

14Nee inós múk baraá yaamuú wa hoót gun paslimís ar layuuwós kudá' i tlehhit dír geerá makito'oodár geerá wa ale. Inós mukdá' gawaá yaamuú wa hoót gun babeer gídaabá, “Murslaaqat tleehhaak oo slaqsoó makito'oodá' taa inkahháy i qaás ar paánga, nee iri male sláf.”

15Makito'oodár tsár aleesleemu guri malé sleér oo murslaaqatuudá' nguwa hiinsluú i qas, as murslaaqatuudá' iwa axweesi. Nee slám aleesleemu guri sleér oo iwa hara'ayiyiin gídaabá mukdá' sleémeero oo murslaaqatuuwí gwa sii' i tumbarara'ataro, inooín ki tsu/i.

16Nee inós muu sleémeero guri hara'ayiyiín gídaabá kuwa layár i qaasi baraá dákw doó /iyáy i alé, laqaá gawaá gitsee/a. Múk aa hara'ayiín a múk ninákw nee oo urén, daqaare nee narkuute, múk lawaale nee kudá' lawaaleerooká sleeme.

17Nee slám iri hara'ayiyiín gídaabá heé layaarí ga koomaaká, inós gaa mingiwa tlaáxw laqaá mingiwa weeriís. Layaarí an umuú makito'oodá' laqaá faarór umuuwós.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

18Diirí an dír sagaalooár slaa'. Heé fuqurángw koóm faarór makito'oorí ngi faari. Asma faaroorós a faarór hee. Nee faaroorós a tsiire lahhoó' nee mibeeraá lahhoó' nee lahhoó'.

Geehhoeemaá 14

1Aníng niri qaytsiít, Deelmoó bee/i nguri ár aa sihhiít gawaá tloomár Sayuni. Nee múk kume tsiiruú wák nee mibeeraá tsiyáhh nee tsiyáhh aa sihhiít dinkwa nee inós. Gawaá gitsee/ér mukwihe gár taa gooín a umuú Deelmoó bee/i nee umuú Baabuúwós.

2Aníng afoo ngiri axaás ar gawaá dooraá daahh. Afoodá' a adór afór ma'aá yaariir awa wa/amiimá' baraá wa/ángw i alé, nee a adór afór xuuraír ur. Afoorí naa axaás a adór afór múk marímbár muúx, qoomár inooín marímbar'ín ngiwa muxiya'.

3Inooín daa'ángw /abén kuna daá' dír geerá kitangwduú aleesleemuú wa ale, nee dír geerá muruudá' slaáf oo tsiyáhh, nee dír geerá bariiseedá'. Ala heé daa'angwdá' intsaahharo gwa aleeslay i kaahh, aqo har mukdá' kume tsiiruú wák nee mibeeri tsiyáhh nee tsiyáhh, kudá' taa tlaáxw baraá yaamuú wa ale.

4Mukwí an kudá' taa slasla/aareemisiiká dír /ameenaaro. Inooín taa duuxuxunká. Inooín Deelmoó bee/i kun eeharahaar amór inós iqo kaya. Inooín kaa tlaáxw baraá múk wa ale as tawa bu'úngw geera oo Mungú nee oo Deelmoó bee/i.

5Nee gawaá afer'ine lama i káhh. Asma inooín tlakweema kaa tleehhiká.

6Malaykamoó hatlá' nguri malé ár, i gawtí dirii' baraá tla/ángw doori. Malaykamoowí i Ya/abtór hhó' kón ar alhhe'eesay wasl, ar i alki/ituú ay dír múk baraá yaamuú wa hoót, dír umuúqo xoorooro nee tlahhaywo nee umuúqo tsifriro nee muko.

7Iri tseé' ar afór ur iri oó', “Mungú ilaiwawa/aak, nee xirfayeemisaak. Asma siiwa naa hardát ar inós sakwasleema ngiwa tleehhi. Gawaá adoorihe, inós i tumbarara'amiitaak, asma inós an tleehharusmoó doori nee yaamu nee tlawi nee kutloó ma'aay.”

8Aluuwo malaykamoó hatlá', oo tsár, aluudá' ngiri haár, iri oó', “Gixsadá' ur ar Babeli aa hú'. Gixsarí an tidá' xoordu sleémeero gaa wahamis ar wahangwduú tsaatu'uumarós. Wahangwdá' i buhhtaá Mungú huwahuuw.”

9Malaykamoó hatlá', oo tám, niri aluudá' haár, iri tseé' ar afór ur iri oó', “Umuúqo heewo oo makito'oorí ga i tumbarara'aát nee murslaaqatuuwós kudá', nee oo layár makito'o gaa slay gawaá gitsee/awose laqaá gawaá dakós,

10heé adoorí wahángw buhhtaá Mungú gu wah, kudá' taa baraá xooslmoó buhhtaawós i tleéhh, slám kwa aleedoogiiká nee ma'aay. Nee slám heé adoorí ku slahhe'eemiis ar asla nee ar asltadá' xaraasl ar kiberíti dír geerá malaykeedá' hhohhó' wa ale, nee dír geerá Deelmoó bee/i.

11Quuír slahhe'eemisuuín in tsa/aán gawtí alé ay alhhe'eesay wasle. Mukdá' makito'oodá' gaa i tumbarara'amiit, nee murslaaqatuuwose, nee umuúqo heewo oo umuú makito'oodá' gwa slay tawa layaarós, inooín amohhooár ta slay i káhh tlaatla/aangw nee xweeraawo.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

12Baraá kaangwihe múk hhohhó' oo Mungú, kudá' hara'ayár Mungú gaa oh nee oo aa kumiit Yesu haratlintaaooro, inooín gár ta slai a qitla.

13Aluuwo afór gawaá dooraá daahh ngiri axaás i kat, “Gooiimeek, ‘Múk amohhoó' a kudá' qaátl baraá Aakoó i alé iimír hamí.’ ” Qeeru iri oó', “A ló', asma inooín ta hunguu/ alaá daawitimer'ine. Asma mamaá tlehhemi'ii'ín ti alkoná' nee inooín.”

14Aníng niri qaytsiít, hunkír /awaak ngiri ár. Nee gawaá hunkirihe oo wák aa iwiít. Inós a adór Garmoó hee. Gawaá sagose gár i kon a slamángw miisli, nee baraá dakose gár i kon a tsatoó xaraásl.

15Malaykamoó hatlá' niri ti'iít baraá Doó Mungú wa ale, iri tseeamín ar afór ur amór kudá' aa iwiit gawaá hunkidá' i alé iri oó', “Tsataywók taataahheek, ar bu'uumeek, asma qoomár bu'uungw aa xeér, asma balángw baraá yaamu aa hamaár.”

16Nee kudá' aa iwiit gawaá hunkír i alé, tsataywós guri ya/aáw baraá yaamuú i alé, yaamu kiri bu'ún.

17Malaykamoó hatlá' niri ti'iít baraá Doó Mungú wa ale, do'duú gawaá doorí i dirií'. Malaykamoowí sleeme i tsatoó xaraásl kón.

18Malaykamoó hatlá' niri ti'iít baraá meésaadár ilahhooár wa ale. Malaykamoowí inós a kudá' aleesleemuú asltá koóm. Kwí iri tseé' ar afór ur amór kudá' tsatoó xaraásl koóm, iri oó', “Tsataywók kudá' xaraásl taataahheek, /ar'aá na/'aá xa'anooduú sabiíbu oo baraá yaamu bu'uumeek, asma na/'aá sabiíbu naa ló'wa hamaariyé'.”

19Malaykamoodá' tsataywós guri ya/aáw yaamí alé, na/'aá xa'anooduú sabiíbu oo baraá yaamu giri bu'ún. Na/'iidá' sabiíbu giri kwaáhh baraá bohongwdá' na/'aá sabiíbu kiwa tsoo/iti, bohongwdá' úr oo buhhtaá Mungú.

20Na/'aá sabiíbu kiri baraá bohongwdá' wa tsoo/iít, tsee/aá gixsár wa ale. Tseere niri baraá bohongwdá' wa wá/, iri hardát ay afi qoomár afér faras, bihheero a adór kilomeétár tsiire tám.

Geehhoeemaá 15

1Aluuwo layár hatlá' ana gawaá doorí wa ár. A layár ur nee ar waa/oo/amór koom. Layaarí a malayke faanqw ar muxtár faanqw ga koom. Muxtaarí faanqw a tidár alhhe'eesaay. Asma buhhtaá Mungú naa boo/iyé' ar muxtaarí.

2Aluuwo garka ngiri ár, a adór tlawtá gwa/aat adór kioór wa ale, ar taa aleedoók nee asla. Mukdá' makito'oodá' gara baa/, nee murslaaqatuuwós kudae, nee faarór umuuwós kudá', mukwí sleeme una ár. Inooín taa sihhiít afaá tlawtadá' gwa/aat ar adór looár wa ale. Inooín ta marímbár Mungú kón.

3Nee slám inooín daa'ángw ta daai a oo Musa, sagadiyusmoó Mungú, nee daa'ángw Deelmoó bee/i, ta kaahi, “Aakoó Mungú, Aleesleemusmoó mura' sleémeero, tlehhemi'iiwók ki uren, nee i wa/oo/amór koná'. Waawutmoó xoordu sleémeero, kuúng lohuwók i ganaaiyá' nee slám awa ló'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

4Aáko, heé kuúng u da'ayumiitaaká a heemá, nee heé umuuwók xirfayeemiisaaká a heemá? Asma oo hhoohhoó' a kuúng kilók. Xoordu sleémeero ni hardahiyá' nee niri dír geeraawók i tumbarara'amitiyá', asma tlehhemi'iiwók awa ganaa'á' naa geehhouyé'.”

5Alaá muruuwihe niri qaytsiít, Doó Mungú nguri ár, kuwa gweér. Do'wí a heémadár lamabu'uungw, tidár gawaá doorí i dirii'.

6Malaykeedá' faanqw, tidá' muxtaadár faánqw koom, niri ti'ít baraá Doó Mungú wa ale. Inooín kaa tsiitimiís ar inqwaruú /awák ló'wa ale, oo miirií/. Nee slám gawaá da/eewer'ine gár taa tsegiít a him'ér miisli.

7Nee oo wák baraá muruudá' slaáf oo tsiyáhh slooqa'aá faanqw awa miisli giri hanmiís dír malaykeedá' faanqw. Slooqi'iiká' naa hatsiyé' buhhtá Munguhe. Inós an kudá' slaáf ay alhhe'eesay wasle.

8Doó Mungú iri haats quuiro, tidá' amór xirfuú Mungú daahh nee amór aleesleemuuwós. Slám heé dahmuú baraá Doó Mungú gwa aleeslay i kaahh ay dír malaykeedá' faanqw muxtaadá' faanqw ngay hhe'es.

Geehhoeemaá 16

1Aníng afór ur ngiri axaás baraá Doó Mungú i alé. Afoorí malaykeedá' faanqw gari beér, “Tlawsé', slooqi'iidá' faanqw awa buhhtaá Mungú gawaá daanduú yaamu ti ku'use'.”

2Malaykamoó geera iri tláy, slooqomoowós guri ku'uús gawaá daanduú yaamuú i alé. Mukdá' layár makito'oodá' ga kooóm, nee oo murslaaqatuuwós kudá' gwa i tumbarara'amiit, mukwí um'aá tlakw nguri ayé', awa slahhe'eemisá'.

3Malaykamoó tsár slooqomoowós guri ku'uús baraá tlawi. Nee ma'aá tlawi niri tseere tleehhitiyé' adór tseerér heé aa gwaa'. Nee mura' sleémeero kudaádá' slaáf oo baraá tlawi iri qaátl.

4Malaykamoó tám slooqomoowós guri ku'uús baraá yau nee baraá kutlaay. Ma'aay niri tseere tleehhitiyé'.

5Aníng malaykamooduú aleesleemuú kooóm daanduú ma'aaywo nguri axaás i kaahi, “Kuúsíng hhoohhoó', kuúng a kudá' dáw nee a kudá' qaroó daadáw. Kuúng a gan'amuú koón asma kuúng kwasleemár adoorí kawa tléhh.

6Asma inooín tseerér mukdá' hhohhó' oo Mungú, nee ar aaruuse kana ku'uús, nee hám kuúng inooín iga tseerér i hanís kawa wahi. Nee adoorí a adór hariím dir'ine.”

7Aluuwo afoo ngiri axaás ar baraá meésár ilahhooár daahh, i kat, “Aakoó Mungú, Aleesleemusmoó mura' sleemeero, sakwasleemarók ar ló' nee i gan'amuú koón.”

8Malaykamoó tsiyáhh slooqomoowós guri ku'uús gawaá daanduú tsee/amaá i alé. Tsee/amaá ya/aám gari sláy ar muu nguwa da/a/an ar asla.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Muu kuri da/a/án ar da/a/ángw urén, ala tam adoorihe inooín umuú Mungú nguri /oslisliné', kudá' aleesleemuú koóm daanduú muxtaarihe, nee slám taa hhu'u'unká, nee Mungú kwa xirfuú i haniisiiká.

10Malaykamoó kooán slooqomoowós guri ku'uús gawaá daanduú kitangwduú aleesleemu oo makito'oodá'. Waawuti'iimarós kari giwtír i kwaáhh. Muu tsifreeri'ín giri kikiíhh as slahha'amu,

11Mungú oo gawaá doori kuri /ooslislín as slahha'amuuín kudá', nee as um'idá' naa slaslayé', slám tlehhemi'ii'ín kudá' kaa hhu'u'unká.

12Malaykamoó lahhoó' slooqomoowós guri ku'uús baraá yaaeedá' ur ar ta babay Frati. Ma'aá yaaeedá' niri kahiyé', as waawituú da/aá daáhh loohir'ín kawa tleehhi.

13Aluuwo qeeruú tám oo slasla/arén nguri ár, oo slaqás nee amaxupai. Qeeruuwí amór i dahhi a baraá afkwá dayshimoodá' úr, nee baraá afkwá makito'oodá' nee baraá afkwá aarusmooduú lama.

14Qeeruuwí a qeeruú neetlaame, kudá' layár tlehhiít. Inooín tan tlatláy amór waawitá sleémeero oo baraá yaamu, as nguwa dinkwár i haragaasi as slaqwara. Slaqwararí i tleehharut a baalaadá' ur ar Mungú Aleesleemusmoó mura' sleemeero.

15“Qaytsiít, aníng ni hardáh adór fisusmoó ar alé. Heé amohhoó' a kudá' dalaá' nee oo tsitaywós gu amohhe'eemiís as miwa hi'iimiít ar /aankwets, tam muu alsi'imuuwós munguwa ár.”

16Qeeruudá' waawitádá' guri burumbuúr didá' ta babay Harmagedoni tsifrír Ebraníaro.

17Malaykamoó faanqw slooqomoowós guri gawtí tsifaaqaás. Afór ur niri baraá Doó Mungú dáhh baraá kitangwduú aleesleemu. Afoorí iri ó', “Aa hhooeér tleehharuutaro.”

18Qoomaadár kilae mankari niri hardát, nee xuuraai nee kududuhaay. Nee kunseelír ur niri hardát. Kunseelirí ka ló'wa ur, tam kunseelír ur ar adór tí naa baloó ti'itiká iimír hee kuwa tleehhi baraaká' yaamuuwo.

19Gixsadá' ur kari qasmiís badu tám, nee gixsadaá xoordu niri yaamí paahhiyé'. Mungú gixsadár Babeli, tidá' ur, gari insláy, gari xooslmoó wahángw i haniís oo buhhtaawós.

20Umuúqo yaamaá kaahaar awa tla/ángw tlawtí diriiá' niri ilaá wa qwaariyé', nee tlom'i sleeme kari ariiká.

21Tluwoó tlaa/e oo úr ló'wa ale oo gawaá dooraá daáhh, iri tluúw gawaá múk i alé. Tlaa/aá tluwaywí iiloeemaawo a adór kilór mibeeraá kooán. Muu Mungú guri /oosliislín asma muxtaadár tluwoó tlaa/e, asma muxtaarós tí ka ló'wa ur kángw kilá' wa ale.

Geehhoeemaá 17

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

1Malaykamoó wák niri hardáh. Inós a malaykamoó wák baraá malaykeedá' faanqw, tidá' slooqa'aá faanqw kooma. Inós iri axweés dir'eé' i alé iri oó', “Qwaláng amoorí. Aníng sakwasleemár tsaatuso'oodá' ur ngi laqaám dirók i alé. Inós a tidá' aa iwit gawaá ma'aá yaariír i alé.

2Waawituú baraá yaamu aa fuquús nee inós. Nee mukduú baraá yaamaá hoót kwaa oonitimís ar wahángw tsaatu'uumarós.”

3Malaykamoodá' aníng iri ar tláy ar baraá qeeru ay baraá xanxaay. /Ameeni ngiri ár aa iwít gawaá makito'ór daa/aat ló'wa ale. Makito'oorí i háts umér /ooslisliingo. Sagér faanqw ga koón nee xareemi mibaangw.

4Nee slám /ameenidá' kaa tsiitiís inqwaruú siira/atene nee oo da/atén. Inós kaa parootuús ar miisli nee ar tlaa/edá' tlaxo uren nee ar kwaslaá hhohho'. Inós i xooslmoó koón oo miisli baraá dakose. Xooslmoowí aa haáts muruú tlakwe nee umuúqo slasla/aruú tsaatu'uumarose.

5Nee baraá gitsee/awose umuú lu/aaráy kwaa gooín gídaabá, “Gixsár Babeli ar ur, aayór tsaatuuse sleémeero nee aayór slasla/aru sleémeero oo baraá yaamu.”

6Aníng ngiri tsaáhh gídaabá /ameenidá' kaa oonitiís nee tseerér múk hhohhó' sleémeero oo Mungú nee ar tseerér mukdá' taa tsuú/ as Yesu kuwa lamabu'ún. Aníng inós ngiwa ár niri waa/oó/ ló'wa ale.

7Malaykamoodá' aníng iri báy, “Gár ta waa/oo/amiin a milá? Aníng lu/aaroó /ameenirí ngu oó' dirók i alé, nee oo makito'oorí /ameenirí ga gagariim, makito'oorír sage faanqw nee xareemi mibaangw.

8Makito'oodá' taa aán inós geeraawo i deer, ala hamí i káhh. Nee inós i ti'ít baraá bohongwdá' aa tsarere'eét wa ale, nee iri tleér amór qwanaay. Nee múk baraá yaamuú wa hoót, kwí umer'ín taa gooinká baraá kitaabuú slafiingw iimír yaamu kiwa tleehhiiká, inooín ta waa/oo/ qoomár makito'oodá' bar kaa ár. Asma makito'oorí geeraawo i deer, ala hamí i káhh, nee aluuwo i hardát.

9“Baraá kaangwihe gár ta slai a fuquraangw, kuduú sagaalooár kooóm. Sageedá' faanqw a tlom'aá faanqw awa /ameenidá' aa al iwít. Nee slám sageedá' a waawitaá faanqw.

10Waawituú kooán kwaa daraáhh qaroó alé, nee oo wák i deer. Oo hatlá' naa hardahiiká. Kwí bir naa hardáh, inós deelór iwa hooti ka ureeká.

11Nee makito'oodá' geeraawo dáw nee hamí i káhh, inós an waawutmooduú dakaát. Nee slám inós an waawutmoó wák baraá wawitaádá' faanqwe, nee inós i baraá qwanoó káy.

12“Xareemidá' mibaangw awa taa aán a waawitaá mibaangw. Inooín waawuti'iima kaa slayká. Ala inooín waawuti'iima ka sláy tawa adór waawitá ar har qoomár looár wák dinkwa nee makito'oodá'.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

13Inooín axweesantaín a wak. Gár inooín ta slai a makito'oodá' kan /uuruuín i haniís nee aleesleemuuín.

14Inooínaká' ta slaaqw nee Deelmoó bee/i. Ala Deelmoó bee/i inooín gi ar baa/, asma inós a Aakoó bariisee, nee slám inós a Waawutmoó waawitá. Nee mukós kudá' taa ateét nee oo taa tsawaár nee oo inkihhimuúj koóm, inooín baali ngi slayá' dinkwa nee inós."

15Aluuwo malaykamoodá' iri báy, "Ma'aydá' taa aán, kudá' /ameenidá' tsaatuso'o aa al iwít, a muu nee boo/aay nee xoordu nee tsifri.

16Nee xareemidá' mibaangw awa taa aán, nee makito'oodá', kuká' /ameenidá' tsaatuso'o ngi aahhiyá'. Inooín /ameenidá' ka liitlakuso'o tleehh nee kari /aankweetsiis, fu'unaywós kiri /aay, nee kari xaawúy ar asla.

17Asma Mungú inslawaywí gwa qaás baraá muner'ín i aleeró as kawa tleehhi tidá' inós i slai, nee inooín tiwa axweesani slaslaya' gídaabá waawuti'iimar'ín kawa haniisi dír makito'oodá', ay dír axweesanoó Mungú i boo/i.

18"Nee /ameenidá' taa aán a gixsadá' ur, tidá' waawuti'iimár koom daanduú waawituú baraaká' yaamuuwo."

Geehhoeemaá 18

1Alaá muruuwihe malaykamoó hatlá' nguri ár. Malaykamoowí i awdiit gawaá doorí wa ale. Inós aleesleemuú úr gu kón. Yaamu kiri gwa/atís xirfuuwose.

2Malaykamoowí iri tseé' ar afór ur iri oó', "Babelidá' ur aa hú'. Inós aa hotángw neetlaamér tlakw tleehhít, nee slám a mar'ír neetlaameedá' slasla/aren, nee a mar'ír umuúqo tsir/ír tlaakw, tidá' ta ahhiiti.

3Asma múk xoordu sleémeero wahangwduú tsaatu'uumarós gwa wáh. Wahangwdá' i buhhtaá Mungú huwahuuw. Nee waawituú baraá yaamu aa fuquús nee inós. Nee múk halaanu'uumár tlehhiít baraá yaamuuwo, aa daqaari'iít ar daqaari'iimarós tidá' ur ar har qoomay wasl."

4Aníng afór hatlá' ngiri axaás ar gawaá dooraá daahh. Afoorí i kat, "Muk'eé', kuungá' ti'iité' baraawose, as ma dinku'uumisaara' nee inós baraá tlakweemaawose, nee slám as kuungá' mutunduwa muúx ar muxtaarós tidá' inós kawa muxi.

5Asma tlakweemaawós naa tlahhiyé' nay hardahiyé' gawaá doorí alé. Nee Mungú tlakweemaawós sleémeero gaa insláy.

6Kuungá' inós buaak ar adoodá' inós ira bu'uún. Ka buá' sagaáwa tsár wa ale ar tlehhemi'iiwós kudá'. Inós wahaasaak ar wahaangw oo adór kudá' inós muu ngura wahamís, ala dirose doogaak sagaáwa tsár wa ale.

7Slahha'amu nee gurhaami dirós i haniisaak ar adoodá' inós tira xirfayeemís, nee ira hót ar slafíngw diihhooa. Asma inós i kat baraá muunuúwós i aleeró gídaabá, 'Aníng a waawuto'o, slám a kwaalo'orooká. Aníng gurhaami a baloó araaká.'

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

8Ala as inós iwa adoorí kat, muxtaarós i baraá looár wák i hardát, pu/i nee gurhaami nee giyeét. Inós kari xaawúy kángw kilá' wa aleeró ar asla. Asma Aakoó Mungú oo inós gaa sakwasleemuut, inós i /uuruú kón.”

9Nee waawituú baraá yaamu, kudá' aa fuquus nee inós, nee oo aa aldiihhouus nee inós, inooín tari tsuunqumiis qoomár quuír asltá inós gaa xaawuur bar kaa ár.

10Inooín tari amór saáw i sihhiit as tawa da'ayumiiti slahhe'eemisuuwós kudae. Tari ooi, “Gixsadá' ur ar Babeli, gixsadá' /uuruú koom, hhiintluuwók ku gawít, asma gawaá looár wake sakwasleemarók naa hardát.”

11Nee mukdá' halaanu'uumár tlehhiít baraá yaamuuwo, inooín sleeme ta /aa/amín nee ta tsuunqumiis as inós. Asma heé muruuín kudá' gu tlaxuúm i kaahh daxta.

12Muruuín kudá' ta tlaxwaaxun a kwí, miisli nee lapiyá, tlaa/eedá' tlaxo uren nee kwasluudá' tlaxo uren, inqwaruudá' /awák oo hhohhó' nee kudá' siira/atén, inqwaruudá' natsatsaá' nee kudá' da/atén, umuúqo xa'anoó xaraangw tsuú', nee umuúqo xooslmoó taa tleéhh ar xareemaá daawe, umuúqo xooslmoó taa tleéhh ar xa'anoó tlaxo úr, nee kudá' taa tleéhh ar muqsla, laqaá ar muqslár da/aten, laqaá ar tlaa/eedá' tlaxo uren awa ta babay marimári.

13Nee slám qafoodá' xa'ano awa xaraangw tsuuá', xa'anoodá' ta babay mdalasini, nee muruudá' xaraangw tsuú' oo ta baraá di/itá i qamaamin, xwatsoodá' ta da/a/an awa xaraangw tsuuá', nee di/itadá' xaraangw tsuu', nee di/itadá' na/amo, tidá' xaraangw tsuu'. Nee slám difaái nee di/itá xa'anoodá' ta babay miseituni, puuruú /awák nee balángw angaáno, hikwa nee bee/aangw, faras nee gaardu, lawaale nee tam múk hatlá' sleeme.

14Án kiíng i baw, “Na/'aá xaai kudá' muunuúwók i slai naa ilaawók wa qwaariyé'. Muruuwók sleémeero kudá' tlaxo urén nee kudá' xirfuú koóm, aa ilaawók wa qwaár sleeme. Nee slám muruuwí muu gu baloó ariiká.”

15Mukdá' halaanu'uumár tleéhh ar muruuwí, kudá' daqaari'iima gaa slay ar Babeli, tari amór saáw i sihhiít as slahhe'eemisuuwós kuwa da'ayuumiti, tari /aa/amín nee tari tsuunqumiís.

16Tari ooín, “Hhiintluuwós ku gawít, Gixsadá' ur, tidá' taa tsiitiís ar inqwaruú /awák oo hhohhó', nee inqwaruú siira/atén nee oo da/atén, tidá' taa parootuús ar miisli nee ar tlaa/edá' tlaxo uren nee ar kwaslaá hhohho'.

17Asma daqaari'iimarí sleémeero aa qwát gawaá looár wák i alé.” Nee umuúqo heewo oo miringér gan'aamiís baraá tlawto, iri sihhiít amorqá' saáw i ale, nee mukdá' sleémeero oo aa'aá káw ar baraá tlawi ar miringe, nee tam kudá' sleémeero oo baraá miringér wa gadiyuús, kuká' sleémeero tari sihhiít amór saáw i alé.

18Mukwí iri ló'wa /aa/amín qoomár quui kawa ár ar gixsár Babeli asla ngiwa al ót. Tari oó', “Gixsár ur ar adór tí i deéro?”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

19Hhape kari kwakwaáhh gawaá sager'ín i aleeró, tari /aa/amín ar afór ur nee tari tsuunqumiís, tari oín, “Gixsadá' ur hhiintluuwós ku gawít. Asma muu sleémeero oo miringér koóm ar baraá tlawtá wa hi'iimiit, inooín tana daqaari'iít ar daqaari'iimár gixsarí. Ala hamí daqaari'iimarós sleémeero aa qwát gawaá looár wák i alé.”

20Kuungá' doóri, nee kuungá' múk hhohhó' oo Mungú, nee ya/abuuse nee aaruuse, kuungá' qwalala/é' as inós. Asma Mungú gixsarí gaa sakwasleemuút as tlehhemi'iiwós kudá' inós naa kuungá' i tlehhít.

21Malaykamoó wák oo /uuruú koóm tlaa/ano guri taataáhh oo adór tlaa/ár xoosliingw. Tlaa/anoowí guri kwaáhh baraá tlawtí alé, iri oó', “Gixsár ur ar Babeli, kiíng ti kwaahh ar /uuruú adór tlaa/anoowí ar alé, nee slám ti ariiká baloó alé.

22Nee slám mukdá' marímbadá muúx, nee tam múk /ayluuse nee múk filímbír ufhhaám nee múk tarumbeetár ufhhaám, afor'ín ka malé axaasiiká baraawoge baloó ale. Nee slám mukdá' gadiyér dimbadimbé ar daba' ga xuú', inooín ki baloó ariiká baraawoge. Nee slám afór tlaa/ár xoosliingw ka baloó axaasiiká baraawoge.

23Nee slám gwa/ateemaá tsaa'asi ki baloó ariiká baraawoge. Nee afór garmoó duuxuxuúm nee ar dasír ta duxuuti ka baloó axaasiiká baraawoge malé alé. Asma mukók kudá' halaanu'uumár tleéhh, inooín a múk aleesleemuú koóm baraá yaamuuwo, nee xoordu sleémeero kina al/agín ar da/ariwók.”

24Baraá gixsarihe tseerér aaruuse kaa ár, nee ar múk hhohhó' oo Mungú, nee ar mukdá' sleémeero oo taa tsuú/ baraá yaamuuwo.

Geehhoeemaá 19

1Alaá muruuwihe afór ur ngiri axaás ar adór afór boo/oó yaariír oo gawaá doori. Afoorí iri ó', “Haleluya. Ba/ama a ar Mungúrén, nee xirif nee /uuru.

2Asma sakwasleemarós a ar ló' nee i ganá'. Inós tsaatuso'oodá' ur, tidá' yaamu gaa hhitiin ar tsaatu'uumarós, gaa sakwasleemuút. Mungú inós gana sakwasleemuút asma inós sagadiyuusér Mungú gana tsú/.”

3Tari malé oó', “Haleluya. Quuirós i gawtí tlatleér ay alhhe'eesay wasle.”

4Bariiseedá' mibeeri tsár nee tsiyáhh, nee muruudá' slaáf oo tsiyáhh tari tumbarara'amiít dír geerá Mungú i alé, kudá' aa iwiit gawaá kitángw aleesleemu. Mungú kuri sluufimiís, tari ooín, “Amin. Haleluya.”

5Afór baraá kitángw aleesleemuú daahh iri ó', “Mungúrén na diidi'iimisaak, kuungaásingá' sleémeero awa sagadiyuuseerós, kuungaásingá' Mungú ilaiwawa/á/, múk ninákw nee múk urene.”

6Afoo ngiri axaás ar adór afór boo/oó yaariír, nee adór afór ma'aá yaariír awa wa/amiimá' baraá wa/ángw i alé, nee slám adór afór xuuraaír /uuruú koom. Afoorí iri ó', “Haleluya. Asma Aakoó Mungúrén, Aleesleemusmoó mura' sleémeero, inós waawuti'iima gaa sláy.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

7Gimsé', qwalaa/aré', baraa/aré', Mungú u xirfuú i haniisaán. Asma qoomár duuxór Deelmoó bee/i aa xeér, nee dasidár duuxo taa qaró amohhe'és.

8Nee slám Mungú dasidá' gaa ya/aámár i haniís kawa tsiitisi ar inqwaruú /awák oo hhohhó', kudá' ló'wa gwa/aát.” Inqwaruudá' /awák oo hhohhó' a tlehhemi'iidá' ganaa'á' awa múk hhohhó' oo Mungú.

9Inós aníng iri báy, “/Aymi'iiká' gooiimeek, gídaabá, ‘Múk amohhó' a kudá' taa dahi'ís baraá duuxór Deelmoó bee/i.’ ” Iri malé báy, “Axweesanaywí a axweesanoó ló' oo Mungú.”

10Aníng niri tumbarara'aát dír ya'aawós i alé as inós nguwa sluufimiis. Ala inós aníng iri báy, “Adoosíng ma tlehhiitaar. Asma aníng sleeme a sagadiyusmo dinkwa nee kuúng nee hhaeewoge, kudá' sleémeero awa lamabu'úngw Yesu ngu koomá'. Ala kuúng Mungú na sluufimiiseek.” Asma lamabu'úngw Yesu an qeeruú aaru'uuma.

11Aluuwo doori ngiri ár naa gweeriitiyé'. Nee faraasír /awaak ngiri baraadá' wa ár. Nee heé faraasidá' gaa i tsa/an ku babay Inkihhimusmok nee Loousmo. Inós sakwasleema ga tleehh nee slaqwara ar gan'amu.

12Ilaawós a adór tsángw asla, nee gár gawaá sagós a slam'aá yaariir. Inós kwaa umuú i gooín oo hee i xuiiká, aqo har inós kilós.

13Inós kwaa tsiitiís ar inqwaarír taa tumquús ar baraá tseere, nee umuuwós ku babay Axweesantá Mungú.

14Nee boo/oó gawaá doorí dirií' guri eehaár, taa tsa/án gawaá farsuú /awák. Inooín inqwaruú kaa i tsiitimiís a inqwaruudá' /awák oo ló'wa hhohhó'.

15Nee paángár xaraasl i baraá afkós wa ti'iimít, as inós múk xoordu nguwa darahhi ar paángadá'. Inós inooín gi sawaawuti'ín ar hhartá muqsli. Nee inós bohongwduú na/'aá sabiíbu kiwa tsoo/iti gu adarah, bohongwduú wahángw buhhtaá Mungú Aleesleemusmoó mura' sleémeero gu koóm.

16Nee inós kwaa umuú i gooín baraá inqwaarirose nee gawaá kutl/umoowose gídaabá, “Waawutmoó waawitá nee Aakoó bariisee.”

17Aluuwo malaykamoó wák nguri ár aa sihhiít gawaá looa. Inós iri tseé' ar afór ur iri oó' dír tsir/o sleémeero ar gawtí tlatlaw, “Qwalaasé', burumburiitaré' dír muruú /aymaadá' ur oo Mungú.

18Qwalaasé', fu'unaá waawitá /ayaak, nee fu'unaá geeraharuusér askaári, nee fu'unaá askaári, nee tam fu'unaá faras, nee awa mukdá' farsuú i tsa/a/ám, nee fu'unaá muu sleémeero, awa múk lawaale nee múk lawaaleerooká, awa múk ninákw nee múk urene.”

19Aluuwo makito'oodá' ana ár, nee waawituú baraá yaamu nee askaárir'ín. Inooín tana burumburiít as tawa slaqwi nee kudá' gawaá daanduú faraásír i dirií' nee askaárirose.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

20Makito'oodá' kari óh dinkwa nee aarusmooduú lama. Aarusmoowí a kudá' tlehhema'aá waa/oo/amór koomá' gaa tlehhiit geerá makito'oodá' wa ale. Nee slám inós muu guna al/agín ar tlehhemi'iiwós kudá'. Múk taa al/aáy a kudá' layár makito'o gaa ilaoh nee oo murslaaqatuú makito'oodá' gwa i tumbarara'aat. Kuká' tsaraawo kiri kwaáhh slaf i alé baraá tlawtadá' asla iwa ohahiin ar kiberiti.

21Nee mukdá' aa meet kuri tsuú/ ar paángár kudá' aa iwiit gawaá daanduú faraási. Paángarí dír i dahh a gawaá afkós. Nee tsir/o sleémeero iri áx fu'unay'ine.

Geehhoeemaá 20

1Aluuwo malaykamo nguri ár, i awdiit gawaá doorí wa ale. Malaykamoowí dakose gár i kon a gweermór bohongwdá' aa tsaree', nee himuú muqsli oo taa tlaatlaáw.

2Dayshimoodá' úr guri óh, dayshimooduú aáng. Inós an Ibilisi nee Neetlaangw. Guri tseék kureeri kumuú wák,

3guri kwaáhh baraá bohongwdá' aa tsaree'. Bohongwdá' guri tseék, guri kufúlír i qaás, as inós múk xoordu munguwa malé al/agín ay dír kureeridá' kumuú wák i boo/iya'. Ala aluuwo gár kuwa hariím a kun gweer har qoomár niinawe.

4Aluudane kiteeraá aleesleemu ngiri ár, nee muu gaa i iwiít. Mukwí kwaa aleesleemuú i haniís oo sakwasleema kawa tleehhi. Nee slám qeeru nguri ár oo mukdá' taa sagetlaáq as Yesu kuwa lamabu'ún nee as axweesantá Mungú. Mukwí an kudá' makito'oodá' gaa i tumbarara'atiiká, tam murslaaqatuuwós kudae, nee slám layaadá' kaa ohiiká gawaá gitsee/er'ine, laqaá tam baraá daber'ine. Mukwí iri slafíngw i kií/, tari waawuti'ii'ín dinkwa nee Kristo kureeri kumuú wák.

5Nee múk aa meet baraá mukdá' aa qaátl i alé, aa múk slaáf tleehhitiiká tam ay dír kureeridá' kumuú wák i boo/iya'. Gaarí an waasle/uú geera.

6Heé amohhoó' nee heé hhoohhoó' a kudá' dáw baraá waasle/uú geeraawo. Gawaá mukwihe gwa'arár tsár i /uuruú koondaaká. Ala inooín in geeraharuusér saaliingw tleehhiitiyá' dír Munguhe nee dír Kristowo. Nee slám inooín tari waawuti'ii'ín dinkwa nee inós kureeraá kumuú wake.

7Nee kureeriká' kumuú wák barnaxes naa faakiyé', Neetlaangw baldá' ku gweer baraá tseegamoorós tidá' wa ale.

8Inós niri ti'iit as xoordu ngiwa al/agin, kudá' baraá bihheedá' tsiyáhh ar yaamuú i diriiá', kudá' ta babay Goógu nee Magoogu. Xoorduuká' kiri burumbuur as slaqwara. Faaror'ín a adór hhasángw baraá tlawtí dirií'.

9Inooín tari tsa/án ar baraá yaamu sleémeero, nee maraydá' múk hhohhó' oo Mungú kiri harweér, nee tam gixsadá' Mungú i sla'a'an. Ala asla niri gawaá doorí wa /ét, mukdá' guri /ák.

10Nee Neetlaangw, kudá' muu gu al/agagiím, inós kuri kwaáhh baraá tlawtadá' asla iwa ohahiin ar kiberíti. Diirí an didá' makito'oodá' nee aarusmooduú lama sleeme i dirii'iya'. Inooín kiri slahhe'eemiis tlaatla/aangw nee xweeraawo ay alhhe'eesay wasle.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

11Aluudae kitángw aleesleemu oo úr oo /awaák nguri ár, nee kudá' aa gawaadá' i iwiit. Doori nee yaamu gitsee/aawós ngiri ilaguwiyé', nee pa/angw'ín iri kahhuút.

12Múk aa qaatl nguri ár, oo urén nee oo ninakwe. Inooín taa sihhiít dír geerá kitangwduú aleesleemu. Nee didaádae kitaabi'i kiri gweér. Kitaábuú hatlá' sleeme kuri gweér. Kitaábuuwí an kitaábuú Slafiingw. Nee mukdá' aa qaatl kuri sakwasleemuút ar har qoomoó tlehhemi'ii'ín ar adoodá' kara gooín baraá kitaabi'iidá' i alé.

13Tlawi múk aa qaatll nguri dúx baraawós wa ale. Gwa'ara nee didár múk aa qaatl múk aa qaatl nguri baraaín wa duxuné'. Mukwí kuri sakwasleemuút umuúqo heewo ar har qoomoó tlehhemi'iiwós.

14Gwa'ara nee didár múk aa qaatl kiri kwaáhh baraá tlawtadá' asla iwa ohahiin. Tlawtí asla iwa ohahiin an gwa'arár tsár.

15Nee Umuúqo heewo oo umuuwós taa gooiniká baraá kitaábuudú Slafíngw i alé, inós kuri kwaáhh baraá tlawtadá' asla iwa ohahiin.

Geehhoeemaá 21

1Aluuwo dooraá /aben ngiri ár, nee yaamaá /aben. Asma dooridá' geera nee yaamuudá' geera naa waarahhiyé', slám tlawtá malé dáw i káhh.

2Gixsadá' hhoohhoo' ngiri ár, Yerusalémúr /aben, i gawaá doorí wa awdít, amór Mungú wa ale. Gixsadá' kaa tsiitiís adór dasír ta duxuuti, ar taa parootuús as garmaadá' duuxuxuúm.

3Aníng afór ur ngiri axaás ar baraá kitangwduú aleesleemuú daahh. Afoorí i kat, “Ga/aawaak, hotángw Mungú dír i dirii'i a dír tla/ángw muu. Inós iri hoot tla/angw'ín wa ale, nee inooín tari mukós. Nee Mungú inósuú kilá' tari dinkwa nee inooín.

4Nee inós hhirhheeri sleémeero gi fiits gawaá ilaaine. Nee slám gwa'ara didae i káhh, tam tsuunquumis, nee tam /aa/ee, nee slahhe'eemis sleeme i kaahh. Asma muruuduú geera aa qaroó waaraáhh.”

5Kudá' aa iwiit gawaá kitangwduú aleesleemu iri oó', “Ga/aaweek, aníng mura' sleémeero u /abeemaá i ki/ís.” Nee iri malé báy, “Gooiimeek. Asma /aymi'iiká' a /ayma'aá ló' nee awa hariimá' haratlintaaooro.”

6Nee inós aníng iri báy, “Aa tleehharút. Aníng an Alfa nee Omega, iimu/uungw nee alhhe'eesaay. Heé waxiít aníng u ma'aá slafíngw i haniís, as ngiwa wahi, slám awa bu'utu wasl.

7Heé arba/ati ga sláw, inós muruuwí sleémeero gu aal. Daqaní aníng tari Mungúwós nee inós tari garmaaeé'.

8Ala mukduú da'ayuuse, nee kudá' naa haratlinti'ii'iiká, nee kudá' buhhtimiisá', nee mukdá' múk tsuú/, nee múk fuquuse, nee da/aluuse, nee múk munguaá hatlá' haratlintaatií', nee lamuuse sleémeero, dir'ín a baraá tlawtadá' asla iwa ohahiin ar kiberiti. Gaarí an gwa'arár tsár.”

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

9Malaykamoó wák aníng iri i hardáh. Inós an malaykamoó wák baraá malaykeedár faanqwe, tidá' slooqa'aá faanqw gi koom. Slooqi'iidá' i hatsiyá' muxtaadá' faanqw ar alhhe'eesaay. Malaykamoowí iri axweés nee aníng, iri oó', “Qwaláng amoorí, aníng dasiidár duuxo ngi laqaám, harér Deelmoó bee/i.”

10Inós aníng iri ar tláy ar baraá Qeeru ay gawaá tloomár ur ar tleerantleer. Gixsár Yerusalemu ngiri laqán, gixsadá' hhoohhoo', i awdít gawaá doorí wa ale amór Mungú.

11Gixsarí xirfuú Mungú gu koón. Nee gixsarí iri gwa/át adór tlaa/anoodá' ló'wa gwa/aát, kudá' tlaxo úr, kudá' ta babay yaspi oo gwa/aát adór looa.

12Gixsadá' koo/ír ur ga koón ar tleerantleer. Koo/irí afe ngi koon a mibá nee tsár. Nee malaykér mibá nee tsár afeerí mibá nee tsár gana de'eén. Nee gawaá afeerihe umér mibá nee tsár kaa gooín, ar tlahhi'iidá' mibá nee tsár awa múk Israeli.

13Afér tám i bihhaá da/aáw i dirí', nee bihhaá /iya afe tám, bihhaá basa afe tám, nee bihhaá /uwa afe tám sleeme.

14Koo/ír gixsadá' gaa harwet kana iihhaáf ar tlaa/aá mibá nee tsár. Nee gawaá tla/uká' mibá nee tsare umér ya/abuuseedá' mibá nee tsár ar Deelmoó bee/i kana gooín.

15Nee kudá' aa axwees nee aníng, inós i daaír kón ar taa tleéhh ar miisli, as gixsadá' ngiwa qoomeesi ar daaidá', nee afeerós nee koo/irose.

16Gixsadá' tlenangós nee tlenángw bihheero a gár wák. Inós gixsadá' gari qoomeés ar daaír aáng. Har qoomaywós a adór kilomeetár kume tsár nee tsiirér tsár nee mibeeri tsár. Tlenangós nee tlenángw bihhe nee tlenángw gawa sleémeero a wak.

17Koo/irós sleeme ngiwa qoomeés, gár aa sláy a dabe tsiiruú wák nee mibeeri tsiyáhh nee tsiyáhh, ar har qoomoodá' hee /iisí ir qoomameesi. Nee qoomaywí an kudá' malaykamo sleeme ira qoomemeés.

18Nee koo/idá' gár kara tleéhh a tla/uudá' hhohho' awa ta babay yaspi. Nee gixsadá' gár kara tleéhh a miisli, tidá' hhoohhoo' ar gwa/aat adór kioór hhoohhoo'.

19Nee tla/uudá' koo/ír gixsa kara iihhaáf kaa parootuús ar tlaa/eedá' tlaxo uren awa da'aweemaá dimbadimbé. Tlaa/adár geera ar iihhafiiri a yaspi, ar tsár a yakúti tidá' sirboo/, ar tám a kalkedóni, ar tsiyáhh a sumarídi,

20ar kooán a sardoníki, ar lahhoó' a akíki, ar faanqw a krisolíti, ar dakaát a sabarajádi, ar gwaleél a yakúti tidá' qantsaar, ar mibaangw a krisopráso, ar mibá nee wak a hiakínto, nee ar mibá nee tsár a ametísto.

21Nee afeedá' mibá nee tsár a kwaslaá mibá nee tsár, umuúqo afko gár kura tleéhh a kwaslaaslír wák. Nee loohír baraá gixsa gár kara tleéhh a miisli, tidá' hhoohhoo', tidá' gwa/aat ar adór looa.

22Ala Doó Mungú oo naa ár baraá gixsadae i kaahh. Asma Mungú Aleesleemusmoó mura' sleémeero, nee Deelmoó bee/i, inooín an Doó Mungú.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

23Tsee/amá nee slahhaangw gixsarí gár ngis gwa/atimiisi i káhh, asma xirfuú Mungú i baraadá' wa gwa/aat, nee tsaa'astós an Deelmoó bee/i.

24Múk xoordu tari hi'iimiit ar gwa/ateemaá gixsadá'. Nee waawituú baraá yaamu xirfuuín nguri baraadá' i huwahuuw.

25Nee afér gixsadá' ka baloó tseegiiká qoomár tlaatla/aango, asma xweera baraadae i kahhiyá'.

26Xirfuú múk xoordu kunguri baraá gixsadá' i huuw, nee ilaiwa/amer'ín sleeme.

27Ala gár slasla/aar ar baraadá' i dah i káhh. Nee slám heé muruú slasla/arén tlehhahhiít, nee heé lamusmo i baloó dahiiká baraadá' i alé. Ala múk baraadá' i dáh, a mukdá' umer'ín taa gooín kilós baraá kitaábuuduú slafiingw oo Deelmoó bee/i.

Geehhoeemaá 22

1Aluuwo malaykamoodá' yaaér ma'aá slafíngw koom ngiri laqán. Yaaeedá' ma'aywós i gwa/aatiyá' adór looa. Yaaeerí dír i dahh a baraá kitangwduú aleesleemu oo Mungú nee oo Deelmoó bee/i,

2nee iri waaráhh ar baraá tla/ángw loohír gixsa. Nee dír afaá yaaeero, bihhaá bartaqá' nee bihhaá bartihe xa'anoó slafiingw i deer. Xa'anoowí i laqwalín sagaáwa mibá nee tsár gawaá kurkú wake. Na/'iiwós giri hamaareemiis umuúqo slahhaango. Nee loo/ór xa'anoowí múk xoordu gun hungu/uumís.

3Gár taa lu'ús nee Mungú ka baloó ariiká baraá gixsarihe. Ala kitangwduú aleesleemu oo Mungú nee oo Deelmoó bee/i i baraá gixsadá' i dirii'. Nee sagadiyuuseerós inós gu sagadiyús.

4Inooín gitsee/awós ngi ga/ayá', nee umuuwós kwaa gawaá gitsee/er'ín i gooín.

5Xweera baraadae i kahhiyá'. Gwa/ateemaá tsaa'asi inooín gár kis yaahamiisi i káhh, tam gwa/ateemaá tsee/amá sleeme. Asma Aakoó Mungú inós an gwa/ateemaaín, nee inooín tari waawuti'ii'ín ay alhhe'eesay wasle.

6Aluudae malaykamoodá' iri báy, "/Aymi'iiká' a awa ló' nee awa hariimá' haratlintaaoro. Aakoó Mungú, Mungúduú qeeruú aaruuse, inós malaykamoowós ngwaa ya/aáw as muruudá' hardáh ar gaanslaay nguwa dír sagadiyuuseerós i laqan."

7"Ga/aaweek, aníng ni hardáh ar gaanslaay. Múk amohhoó' a kudá' axweesanoó aaru'uuma gwa oh, kudá' baraá kitaábuuwí i dirií'."

8Ánuú Yohana muruuwí una axaás nee nguri ár. Nee muruuwí nguwa hhe'eés axaasaro nee arto, aníng niri tumbarara'aát dír ya'aá malaykamoodá' muruuwí ngwa laqan, as inós nguwa sluufimiis.

9Ala inós aníng iri báy, "Adoosíng ma tlehhiitaar. Asma aníng sleeme a sagadiyusmo dinkwa nee kuúng nee hhaeewók kudá' aaruuseero, dinkwa nee kudá' sleémeero awa axweesanoó kitaábuuwí ngwa oohiye'. Ala kuúng Mungú na sluufimiseek."

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

10Inós aníng iri báy, “Axweesanoó aaru'uuma oo kitaábuuwí mu tseegaar ar kufúli, asma qooma aa naká/.

11Heé malguumiís i kumiiti baraá malgu'uumarose. Heé slasla/aár i kumiiti baraá slasla/aruwose. Heé gan'amuú tlehhahhiít i kumiiti gan'amu nguwa tlehhiiti, nee heé hhoohhoó' i kumiiti kuwa hhoohhoeemisi.”

12“Ga/aaweek, aníng ni hardáh ar gaanslaay, nee slaqwer'eé' i dinkwa nee aníng, as umuúqo heewo nguwa buu' ar adoodá' tlehhemuuwós.

13Aníng an Alfa nee Omega, kuduú geera nee kuduú alhhe'eesaay. Nee slám aníng an iimu/uungw nee alhhe'eesaay.”

14Múk amohhoó' an kudá' inqwaruuín gu hhuuntsiít. Asma inooín ki ya/aámár i haniis ar mamaá xa'anooduú slafiingw kiwa /ayi, nee tawa baraá gixsadá' i dahi ar afeerós.

15Amór tsee/aá gixsaro seeaawe i deer, nee múk da/aluuse, nee múk fuquuse, nee tam mukdá' múk tsuú/ nee mukdá' munguaá hatlá' haratlintaatií', nee mukdá' sleémeero oo axweesantá lama ga slaá' nee oo ga axweemamiís.

16“Ánuú Yesu malaykamooeé' nguna ya/aáw as muruuwí nguwa lamabu'un dirhúng i alé, kuungá' múk Kríshaanáy oo baraá gixsadaá dimbadimbé. Aníng a heedá' baraá tlahhoó Daudí daáhh. Aníng a xwaylár Daudi. Aníng a tsatsee/idá' gwa/aat ar matlatle ar ta babay Haymú.”

17Nee Qeeru nee dasiidá' ta duxuuti ta kaahi, “Qwaláng.” Nee heé adoodá' gaa axaas i ooi, “Qwaláng.” Nee heé waxiít ni hardahi, nee umuúqo heé ma'aá slafiingw gi slaá' ngi taataahhi awa bu'utu wasl.

18Umuúqo heewo oo axweesanoó aaru'uuma gu axamiís, kudá' baraá kitaábuuwí i dirií', aníng inós u gurbuú' gídaabá. Hee barnaxes garka gaa doók gawaá axweesanaywí i alé, daqaní Mungú muxtaadá' taa gooín baraá kitaábuuwí i aleeró ga huuw daanduú heewí i alé.

19Nee hee barnaxes garka gaa /aareés dír axweesanoó kitaábuuwí oo aaru'uumaro, daqaní Mungú hariímár heedá' ga hingees baraá xa'anoó slafiingo nee baraá gixsadá' hhoohhooe. Hariímarós ar ta hingeesi an tidá' iidíguuwós taa gooín baraá kitaábuwí i alé.

20Kudá' muruuwí gu lamabu'uúm inós i kaahi, “Eeít, aníng ni hardáh ar gaanslaay.” Amin. Qwaláng, Aako Yesu.

21Aako Yesu kuungá' sleémeero nu tsuuqi. Amin.

© 2003, The Bible Society of Tanzania.

United Bible Societies

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer "não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR" (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: "e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações" (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2021, Vitória/ES - Brasil

Capa: Floresta em Região Tropical. Trata-se de imagem disponibilizada na internet, dentre as que não informam haver restrição ao uso.